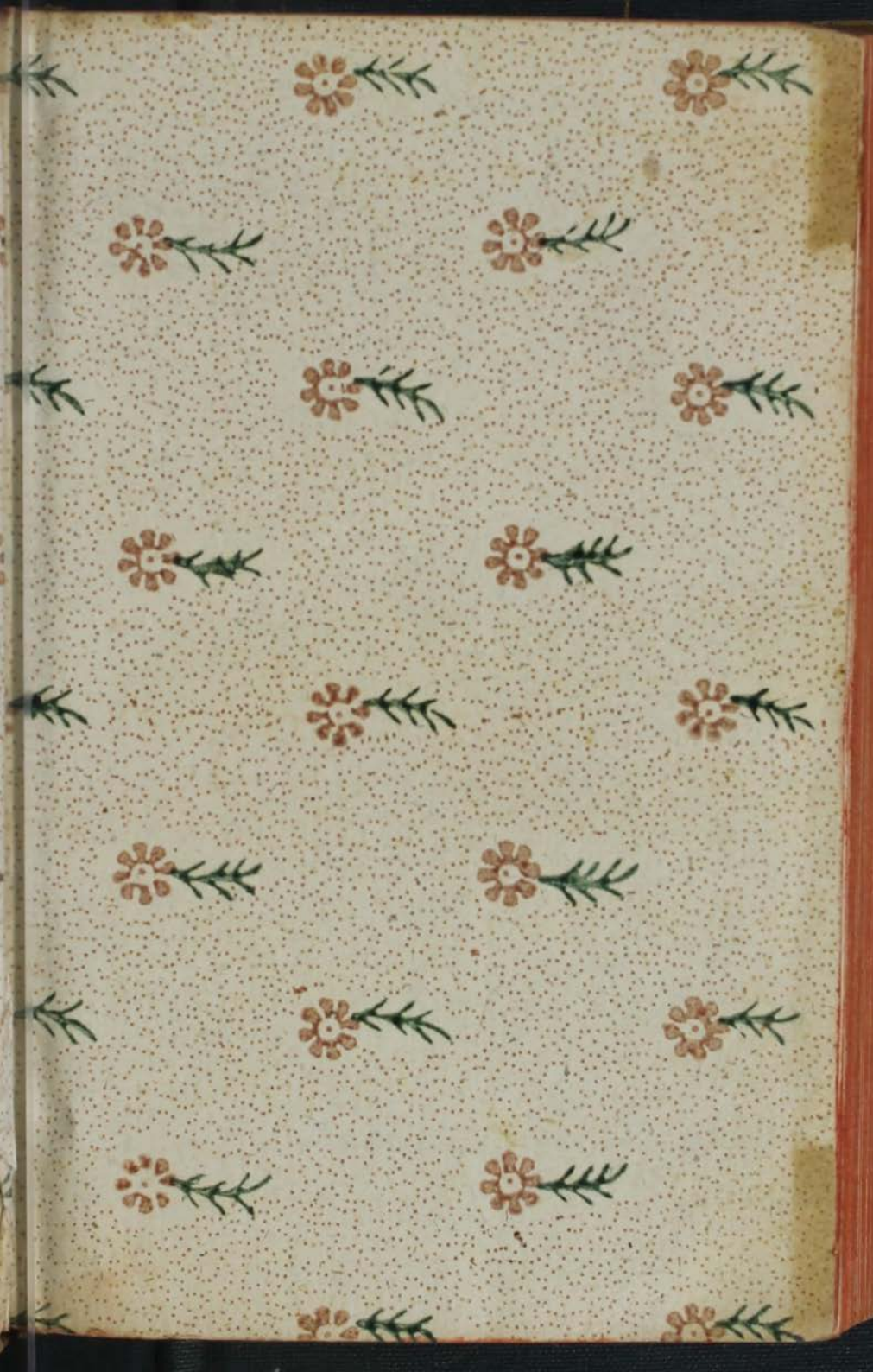
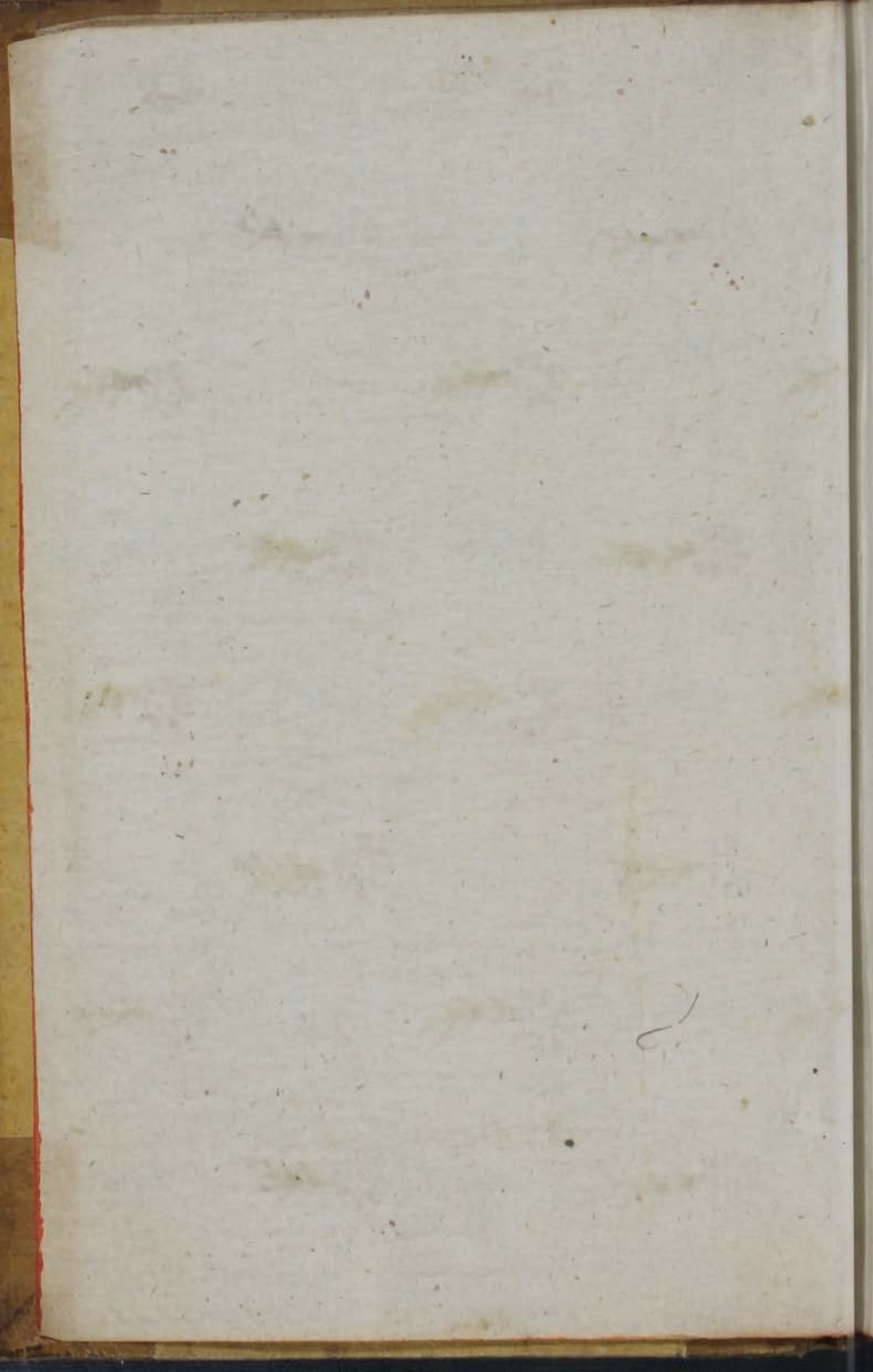

Foly. Ujs. O.

6^{b.}
14.

Francisci Mesenoris.

Digitalizálta
a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár
és Információs Központ

The logo is enclosed in a double-line rectangular border. It features the letters 'M', 'T', and 'A' in a large, black, serif font. The 'T' is positioned centrally, with its top bar extending across the width of the 'M' and 'A'. Below the 'M' and 'A' is the year '1826' in a smaller, black, serif font. To the right of '1826' is a large, black, serif letter 'K'.

MTA
1826 K

M A G Y A R
H Í R M O N D Ó.

TIZENNEGYEDIK SZAKASZ.

Bétsben
Hummel J. D. betűivel

1798.

302845

G. TELEKIEK'
ALAPÍTVÁNYA

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDJELMÉVEL.

01010101010

Nro 1.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)
3-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Olasz-Országból

nevezetessenn a' Cisalpina Respublikából
némelly szavahihető Útazók érkeztek visz-
sza mostanság Bétsbe. Ezek egyenlőenn
bizonyítják, hogy a' Néhai Ausztriai Lom-
bárdia' Lakosinak leg-nagyobb része, tsak
kéntelenségből Republikánus. A' 3 színü
bokkrétát viselik ugyan, minthogy tartoz-
nak véle: de midön magokban vagynak,
le veszik azt, 's meg-köpik.

A 2

Bajos Szabadság is valójában a' Frantziák által fundált új Respublikák szabadsága: mert a' mellett, hogy szabad Respublikáknak nevezik Ezek magokat: kéntelenek fő Törvényül esmérni egy más (t. i. a' Frantzia) Respublikának akaratját: melly akaratot követni felette nehéz: mivel nem is lehet azt leg többször tudni, még Azoknak is, a' kik taián nagyon kívánák tudni, a' mostani környülállásaikhoz képest. Uj példáink vagynak erre a' többek között, a' már tudva lévő Helvétziai és Batáviai történetekbenn is. Ochs és Huber Helvétziai Polgárok t. i. a Fr. Direktóriumnak nagy eszközeivé tették vala magokat Hazájok' revolúciónizálásabann: bizonyossan tehát nem akartak volna későbbre is véteni az említett Direktórium' akaratja ellen. Ezen akarat' leg-talható a nabb Orákulumanak (Kinyilatkoztatójának) nézték a' nállok Fr. Követséget viselt Mengaud Polgár: de éppen az által, a' nagy nevű Ochs Polgár, el veszté — *mint írtuk* — a' Fr. Direktórium' bizodalmit; Huber is dorgaló-intést kapott közönségesen a' Pári'si Direktórialis Újságban; maga Mengaud Követ pedig vizsza-hívatott Párisba, a' hol már most a' Direktórium gratziájából ki esve, sok kedvetlensegek között tölti maganos napjait. — A' Hagai Direktóriumnak 3 hatalmas Tagjai: *van Langen; Vreede; és Wybo Fynje,*

a' vélek tartott Törvényhozó gyűlési feleszámú Tagokkal, és sok más előkeelő Polgarokkal egygyütt, mit gondolhattak egyebet, hanem hogy a' Fr. Direktórium' akaratját telyesítik ôk a' magok republikánusi erösködéseik, söt kegyetlenkedéseik által, mellyeket a' Fr. Követnek Delacroix Polgárnak társaságabann és barátságos meg egygyezésével követtek el. Azonbann Daendels Generális, a' Fr. Direktórium' parantsolatjából el fogatta *van Langen* Direk ort; *Vreedet*, és *Wybo-Fynjet* is el fogtta volna: de Ezek el-illántottak. Meg-arestáltatta *Fokker* és *Wildrik* Direktorokat is: de mivel Ezek, soha se' értettek egygyet a' más 3 Kollegáikkal: ismet szabadon botsáttatta ôket. El fogattott ellenben mindeneket, valakik a' Robespierkedő részhez tartoztak: (mert a' Robespierkedés tulajdoníttatik nékiek vétkül); 's magát Delacroix Polgárt, Katona'Strazsa által kísértette a' szállására.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Pedemontziumi Pártosok és a' Szárdiniai Király' Katonái között folyó hadról, következő érelmü Tudósítás indúlt Genuából Jún. 9-dikénn:

„ A' Pártosoknak fő-menedékhelyek völt Carosio. Ennek vidékénn minekutánna sok ízbenn viszsa-verték volna ôket a' Királyi Katonák: végtére Carosiót is el

6

vették tollök [Jún. 5-dikénn, egy kemény viadal után. Nem látván e' szerént a' Pártosok más módot magok óltalmazásában, a' Genuai földre vonták által magokat Gavi Vára' ágyúi alá: de parantsolatot vettek a' Várból, hogy távoznának el onnét. El is kezdetek vala már távozni: de midön még a' Ligúriai (Genuai) földön lettek volna: meg-támadtattak a' Királyi Katonák által. A' Várból tehát mindjárt jel adatott, hogy a' viadalt szakaszszák félbe az ellenségeskedő Felek, 's meg ne sértsék tovább a' Genuai föld neutrálitássát, az azonn folytatandó hadakozássok által. Félbe is szakasztották ugyan ekkor a' harztot; hanem még az után is estek több rendbéli tsaták közöttök a' Ligúriai földön; 's ott maradott még továbbra is mind a' két Fél. Egy tsemó Katonái a' Szárdinai Királynak, tüzet adtak Jún. 9-dikénn a' Ligúriai Parasztkra: de Gaviból is repültek a' golyóbisok azonnal a' nevezett Katonaság ellen. Voltaggionál is jöttek által a' Ligúriai földre, egynehány Szakaszzsai a' Szárd. Kir. Katonaságnak, 's midön megintette volna őket az ott kommandírozó Ligúriai Tiszt; azt felelték, hogy ő nékiek nem tzéljok meg-sérteni a' Genuai föld' neutrálitássát; hanem, tsupánn a' Pártosokat akarják a' Szárdinai Király' Birodalmának minden részeiből ki-irtani. A' Pártosok azonban, még később Tudósítá-

lett Követség-Szekretáriusságot fog viselni, az eddigvaló Waatlandi Fr. Minister Mangourit Polgár.

Cisalpina Respublika: „A' Frantzia és a' Cisalpina Respublikák között, mind az egymás mellett való fegyveres ki-keelésre, mind a' kereskedésre nézve kötött Frigynek, mind a' két részről lett megerősítettése, Jún. 8-dikán innaplódott Médiolánumban, 's egyéb részeibenn is a' Cisalpina Respublikának. Az nap tartott *Trouve* Fr. Követ is bé köszöntő audienziát a' Médiolánumi Direktóriumnál. *Bruno* Vezér is egy vólt a' *Trouve* kísérei között, midőn nagy pompával és ágyúk' durrogása alatt vitetett a' Nemzeti palotába. A' Külső dolgokra ügyelő Minister *Birago* Polgár mutatta bé *Trouve* Követet a' Direktoroknak, kikhez egy rövid Beszédet mondott. Annakutánna *Trouve* Követ is mondott egy Orátziót, melyre *Costabili* Polgár felelt, mint a' Direktóriumnak akkori Elölülője. Ezenn czeremónia után nagy ebédet adott a' Külső dolgokra ügyelő Minister a' Direktoroknak, Ministereknek, és a' külföldi Követeknek. Estvére, szabad bál vólt a' Teátrombann. — A' közönséges Kaszfára ügyelő Minister *Ricci* Polgár le tette hivatalját, 's helyébe *Adelasio* Polgár tétetődött. — A' Helvétziai Respublikához *Cisalpinus* Követté rendeltetett *Sopransi* Polgár. — Hogy se-

gíthessen a' Direktórium valamennyire a' közönséges Kafzszának ügyefogyott állapotjann: minduntalan több több Klastromokat foglaltat el az azokhoz tartozó jószágokkal egyetemben.

Livornóból Jún. 15-dikénn: — „Eben a' szempillantásban érkezik az idevaló Kikötőhelybe Hajós-Kapitány Martinovich, jövénn Ciprus Szigete felől. Azt be-
széli, hogy 18 Ánglus hadi hajót látott Szárdinia 's Korszika Szigeteknek Napkelet felé eső vidékein. Egy Svéd Hajós-Kapitány pedig azt állítja, hogy más 15 Ánglus hadi-hajót látott a' Tuloni Frantzia Kikötőhely' tájann. Könnyen megtörténhetett tehát, hogy az Ánglusok béérték Bonaparte' Hajósseregét.

Költemények.

Bonapartéról azt hirtelte a' Bourdeauxi (Burdegalai) Újság, hogy Gibráltárt elvette légyen Az az Ánglusoktól fortéllyal, melly abból állott, hogy az embereinek egy részét Ánglus ruhába öltöztette Bonaparte, és ezen Felekezett tette, mintha a' más résztől, a' melly frantzia ruhában maradt, meg-verettetvén, kéntelen lett volna Gibráltárnál keresni magának menedék helyet. A' Gibráltári Örizet, valósággal Ánglusoknak vélvénn az Ánglus öltözetű Frantziákat, bé-botsátotta őket a' Kikötőhelybe: kik mihelyest helyre verekedtek;

7
sok szerént is Gavi' falai alatt tartózkodtak; de a' Szárdiniai Király' Seregosztályai is ellenben, mind Novinál, mind Gavinál, mind Voltaggionál, naponként szaporodtak, és némelly szakaszokat magok közzül, Loanóhoz és Oneigliához is küldöttek.

A' Ligúriai Direktórium, két rendbéli, úgymint 6-dik és 7-dik Júniusi írásaira, a' Törvényhozó-gyűlésnek mind két Tanátsai meghatározták. 1.) Hogy a' Direktórium, minden hatalmábann lévő eszközöket vegyen elő, mellyek által meg lehessen gátolni a' Respublika' megsértődését, és a' Genuai Nép' tsendességének 's bátorságának egy idegen Hatalmasság által való meg háboríttatását. 2.) Egy Hirdetményt kell kiadni a' Ligúriai Respublikának a' Turini Udvarral való politika relátziói felől. 3.) Hogy a' Direktórium, haladék nélkül meg szabadíthassa a' Ligúriai földet, az azonn ellenségeskedést folytató Pedemontziumi Pártosoktól és Katonáktól: e' végre, 500 ezer líver költséget kell adni a' Direktorok' kezébe.

Vévén a' Ligúriai Direktórium, a' Törvényhozó-Tanáts Végzéseit: azonnal Kurírokat indított Turinba 's Pári'sba; és minden Katonákat, a' kiknek jelenléte el múlhatatlanúl szükséges nem volt Genuábann a' szélekre rendelt. Jún. 6 dikán, 1500 főből álló részszerént önként vállalkozott, részszerént reguláris Katonák indultak Ga-

vi felé, kiket más nap ismét más feleszámú. Ofztaly követett; Voltaggio felé pedig Jún. 8-dikán 800 fegyveres ember indult.

Genuát siettséggel oda hagyta, az ott Frantzia Követséget viselt *Sotin* Polgár. (A' Pári'si Tudósítások szerént el hívatott onnét *Sotin* a' Direktórium által, még pedig azért, mivel a' Ligúriai Elöljárókat, a' Pedemontziumi Pártosoknak pártfogására igyekezett hajtani, a' Frantzia Direktórium' célja ellen. — Genuában a' Frantzia Követség Helytartójává nevezte a' Direktórium, *Belleville* Polgárt, a' ki ugyan tsak Konzul vólt eddig is Genuában.)

(*Carosio*, melly a' Szárdinai Királyné, *Gavi*, és *Voltaggio* között fekszik a' Ligúriai földön, éppen azonn Ország-útja mellett, a' mely, vízfén Genuából *Mediolánumba*.)

Rómába, még az újabb Tudósítások szerént is mindég fórr a' Fr. Katonaság; de egy része annak tsak ki pihen magát, 's mindjárt tovább folytatja útját *Civita-vecchia* felé.

Nápolybann, az új Fr. Követ *Garat* Polgár, Máj. 9 dikénn vólt bé-közföntő audientziánn a' Királynénál, az előtt való nap pedig a' Királynál. Pári'sból azonban azt írják, hogy vízfza-tér oda Nápolyból *Garat* Polgár, 's helyebe küldődik Nápolyi Követnek *St. Michel-Lacombe*, a' ki mel-

azonnal le-öldösték az említett Őrizetet. Ez a' hír, nem egyéb vólt költeménynél.

*Nagy Britanniai és Nagy-Britanniát
illető Tudósítások.*

Amaz Irlandiai Fő-Pártos Lord Fitzgerald, kinek el fogattatását meg-írtuk, meg-hólt az árestomában, Jún. 4-dikénn, éjfélutánni két óraker.

A' halálra szententziáztatott pártos Irlandus O' Coigley, Jún. 3-dikánn akasztott fel, 's minekutánna függött vólna 12 minutáig: akkor el vágattatott a' feje, 's fel-mutattatott illy jelentéssel: Ez, egygy Hazaárulónak a' feje.

Ostendától nem meszsze fekvő Blankenbergi partjait a' Fr. Republikának, Jún. 14-dikén, reggeltől fogva délelőtti 11 óráig ágyúzták az Anglusok: a' Texeli Hollandus Kikötőhelyet pedig egészszenn körül vették.

Német Birodalmi Tudósítás.

Rastadtban az új Fr. Követ Debry, Társával Bonnierrel egygyütt felelt már Jún. 22-dikénn a' Német Deputátziónak, mely felelet következő 4 Tzikkelyekben mérsékli a' Fr. Követségnek előbbi kívánságát, úgymint: 1.) A' Kéhli vidékenn nem fog a' Fr. Republika, se' Várost, se' valamely reguláris Várat építtetni, hanem csak a' Híd-sántzát az annak óltalmazására

szükséges Redutokkal egygyütt akarja megtartani. 2.) Hüningenuel nem kíván semmi földet magának; hanem csak egy commerciális (kereskedés folytatásra szükséges) hídnek fel-állíttatását akarja. 3.) Az olyan Nemet Nemeseknek, kiknek semmiféle vokok nints a' Nemet-Birodalom' gyülesében, vissza adja a' Rajna' bal-meljei birtokait, azon nap, melyen a' Bekességkötés egészsz tökéletességre fog menni. 4.) A' Rajna' jobb-melyékénn lakó Egyhazi Személyeknek Rajna bal-meljei birtokait, a' Fr. Respublikái tesznek.

Magyar-Ország.

Örökös jószágút nyerték a' Királyi Fel-ségtől:

Temes Vármegyében fekvő Germann, és Kisszsám Helységet Kernetza nevű pusztával egygyütt, Királyi Tanácsos, és a' F. Magyar Kancellárianál Szekretárius T. Gafzner József Úr.

Báts Vármegyének Patsér nevű Helységét, tizenkét részekben: Báts Vármegyei Viceispán T. Odry Andráš Úr; és következő E. Tisztviselői azon N. Vármegyének, úgymint: Kálfonyi Ferentz, és Sándor; Mészáros János; Adámovits Antal; Pótskay Sándor; Polyák József és Pótskay Sigmund; Polyák Antal; Szalay Peter, és Voinits Antal; Horváth Mihály, és Matyasovizky János; Császár Marton

és Ferdinánd; Szuchich János és József —
Urak. Továbbá

Beregh Vármegyében az Illosvai,
Illonczai, és Lóczaei Camerális részeket,
Beregh Vármegyei Vice-Ispány T. Vasá-
rosi Naményi Lónyay László Kir. Taná-
csos Úr.

Erdély Ország.

Szebenből Jún. 6-dikán: — „Erdély^o
déli részének igen sok vidékjeibenn Pün-
köst' első napjától fogva, szinte 8 nap-
kig tartott az essőzés, melly által ki árad-
ván a' folyó-vizek, el seprtetek sok na-
gyobb és kissebb többnyire drága hída-
kat: mely kár annyival érezhetőbb, mi-
vel nálunk is szemlátomást szükebb kezd
lenni a' fa, azért: mert már szokássá vált,
csak vagdalni le az élőfákat, 's nem gon-
dolkodni jövődőről, ha fognak e' ismét
új élőfök nevedezni, vagy nem? A' Nagy
Küküllő mellyekiek, telyes reménységgel
valanak, hogy sok törökbúzáat (kukoritzát)
takaríthatnak bé az idénn: de már most
sirva néznek termő-földjeikre, nem látván
egyebet azokonn iszapnál. Az Északi ré-
szenn is tett a' mint hallyuk imitt amott
karokat a' nagy essőzés.“

„Bort eleget reménylünk, ugyan azért
nagyon is várjuk a' Katonaságot, hogy se-
gíttsen bennünket annak meg-ivasabann,

A' fa' szüke miatt drágák kezdének lenni a' hordók. "

„Valami 4 esztendőktől fogva feles számú szép Helységek égtek el Erdélybenn. "

Béts.

A' Királyi Tábla mellett eddig Pesten Prokátorságot folytatott Rosemann István Urat, méltoztatott Fels. Urunk a' E. Magyar Cancellária mellé Udvari Ágenssé nevezni. Ezen E. Hazánkfia, az Aufztriai törvénykezéshez is, nem kevesebb tökéletességgel ért mint a' Magyarhoz.

A' Hadi Kantzellária' épülete' Udvarába öfzsze-gyülekeztek minden itt lévő Generálisok a' múltt Péntekenn délelött, a' hol más Nézőknek is jelenlétébenn előmutatták magokat a' Katonai rendből, mind főbb és alsóbb Tisztek, mind Közemberek is az újj öltözetbenn. A' Tisztek viselik iz már azólta mind az útfzákonn, mind a' Práter nevü múlató erdőbenn széltire az újj Formaruhát. A' kalap helyett, régi módi sisakot viselnek, a' melly igen jól áll. A' kardot a' vállokról le-függve hordják pantalléronn a' Tisztek, a' Fő'strázsamesterekenn alól lévőök, fekete bőrből készült pantalléron, a' Májorok pedig a' rajtok felül lévő Tisztekkel egygyütt, ezüstösön, vagy aranyosonn, már a' szerént, a' mint vagy fejer, vagy sárga gombjok vagyon

a' Reg. jeknek. A' gombokra a' Regiment száma vagyon fel-jegyezve, valamint a' sisakra is. Az újj öltözethöl könnyű meg esmérni a' Tiszteknek különbkülönbféle rangjokat is, mert a' Zászlótartóknak a' Májorokig, fekete selyemböl vagyon úgy nevezett Epolétjek (vállra való ékességjek) annyi arany tsillagokkal, a' mint vagyon a' rangjok, t. i. a' Zászlótartónak egy, az Alhadnagynak kettő; a' Főhadnagynak 3 s a' t. A' Májoroknak 's a' felsőbb Tiszteknek, aranyból vagyon az Epolétjek, ismét annyi számú tsillagokkal, a' mint vagyon a' rangjok.

Elegyes Tudósítások.

Velentzéből Jún. 16-dikánn: — „A' Velentzei Respublikának a' Ts. K. Katonaság által el foglaltt részeibenn közönségesse tétetődött hogy a' Bankó-tzedulákat, szintúgy, mint a' kész-pénzt el vegyék, 's fel-váltásák a' Lakosok.“

A' Spanyol Udvarhoz rendeltetett új Fr. Követ Guillemardet Polgár, Jún. 10-dikénn indult meg Pári'sból Mádrít felé.

Egy Szeretsen is ül most Tag fővel a' Fr. Törvényhozó gyűlés' Iffjabbik Tanáttsáiban, kinek neve: *Mentor*, 's származása, S. Domingó Szigetéből vagyon.

Passman Oglú

ellen, öfzsze-esküdtek vála az Emberei közzül némellyek, benn Vidin Várábann

olly tzéllal, hogy elevenen adják által
 Ötet a' Török Tsászári Vezérnek: de jó-
 ker meg-tudvänn Passman, az ellene
 erányzott szándékot, el fogatott 18 Ösz-
 fzeesküdteket, 's közönségessenn végez-
 tette ki őket, kik között fők voltak: Ra-
 mo Bairakdar; és Hagi Peschir Mustapha.

A' Pesti Universitásbann Közönséges
 Tanítói hivatalt viselő Nemes Schraud Fe-
 rentz Orvos- Doktor, minémü szerentsés
 foganattal fordította légyen egészsz buz-
 góságát és fundamentomos tudományát
 a' pestises nyavalyának elébb Szeremből
 (Szirmiumból) annakutánna pedig Napke-
 leti-Gallíciából való ki-írtására: még mind-
 nyájunknak friss emlékezetünkben vagyon.
 Ezenn E. Hazafit, minekutánna Magyar
 Nemességgel méltóztatott volna F. Urunk
 meg-jutalmaztatni: nevezte most, Fő Pe-
 stis Orvossá is illendő fizetéssel, mely hí-
 vatalához képest, köteles leszsz Schraud
 Profeszszor ezentúl, a' F. Aufztriai Ház'
 Birodalmának akármely részében, a' hol
 pestis találná magát ki-ütni, meg jelenni,
 és a' metelyes nyavalyának meg-szünteté-
 sébenn esmeretes hív és sikeres szolgál-
 latját meg-újjítani; valamint Tanítványait
 is a' pestisről és annak ki-írtásáról való
 közhasznú tudománybann erányossann úta-
 sítani.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

0000000000

Nro 2.

Költ Bétben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)
 6-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Költemények

rubrikája alatt közlöttük a' múlt postánn, Gibráltárnak Bonaparte által lett el foglaltatásáról, és az el foglaltatásnak különös módjáról költött előadását a' Bourdeauxi Újságnak. Nem ok nélkül lehetett volna ezen rubrika alá tenni azt a' hírt is, mellyet futamtatott a' Strafsburgi Újság, valamelly Mársziliai Tudósítások után, Málta Szigetének Bonaparte által egyszerre lett el foglaltatásáról, annak a' Málta Szigetének,

B

melynek erős Vára Valetta, győzhetetlennek neveztetik. Már most maga a' Strasburgi Újság is kétségsbe hozta Jún. 23-dikánn ezt a' hírt. A' Pári'si Újságok hallgattak róla: még a' 19-dik Júniusiak is.

Olasz - Országi Tudósítások.

Nápolyból Jún. 15-dikénn: — „Tegnap érkezett egy Ministériális Tudósítás a' mi Udvarunkhoz, mellynek ez a' sumamája: hogy t. i. a' mi Királyunkhoz tartozó Szicilia Szigetéhez közel ment el a' Frantziáknak négyszáz, többnyire szállítóhajókból álló tengeri Serege, 's egynéhány órával későbbenn azon ment el egy Ánglus Hajóssereg is Nelson Admirális vezérlése alatt, melly állott, 14 nagy (líneabéli) és 16 Fregát hajókból. Igen nagyon sietett a' Frantziák után. Ma látunk a' mi Kikötőhelyünkől, megszűre a' tengeren 52 hajót, mellyek Szicilia felől jöttek, 's Civitavecchia felé törekedtek. Azt halljuk, hogy ezek Frantzia hajók lettek volna, mellyek már megfordultak el kezdett újokból. Az a' hír is foly, hogy az Ánglusok el értek egynéhányat azon 400 Frantzia hajók között, 's nagyon meg-rongáltak, és talán ezen 52 hajó akkor szakadt el a' többtől. Alig várjuk a' bővebb Tudósítást. “

Rómából Jún. 16 dikánn: — „Mint szereti az új Római Respublika a' Frantzia

Respublikát, ki-tettség a' Rómában lévő Frantzia Kommendánsnak, Marchand Polgárnak, következő értelmű Hirdetményéből: „Már egy Hónapja — *ügymond* — a' mióta meg-kértem az itt fel-állított Kommissziót, hogy az itt fekvő Frantzia és Lengyel Katonáság' számára adatna Kvártélyt, és szalma-zsákot. Utóljára, már csak azon szegény Katonák' számára kértem tőlök szalmát, kiknek a' száraz földön kell feküdni: de a' Kommisszió csak két nap múlva adott feleletet, akkor is nem válaszolt egyebet, hanem hogy az én kérésem teljesítése nem Ötet illeti; hanem a' Hadi dolgokra ügyelő Ministert. Ezt kértem meg tehát. De ettől se' nyertem semmit. Minekokáért intem a' főbb Tisztviselőket, hogy ha 4 nap alatt két ezer mátráztot, vagy szalma-zsákot, özsze nem szereznek: úgy én a' Lakosok' házából hordatom özsze, 's magam fogom meg-nevezni azokat a' házakat, a' mellyekből el fognak szedődni a' mátráztok.“

Turinból Jún. 4-dikén: — „Az ide való (a' Szárdiniai) Udvar egy Hirdetményt adott ki nyomtatásban, melyben jelentődik: hogy Carosio a' Genuai földön fekszik ugyan: de a' Szárdiniai Király' tulajdona. Minekutánna a' Pedemontziumi Pártosok, kik a' Szárdiniai Udvar ellen fegyvert fogtak: egynehány ízben derekassann meg-verettek volna: által vették magokat a' Ge-

nuai földre, 's az említett Carosió Helységet el foglalták. Ennek vilzsa vevésére indítván Ő Szárd. Felsőge a' maga Katonáit, tudósította szándékáról a' Ligúriai Elöljárókat: de Ezek, kik már az előttemeg-engedték, hogy a' Pedemontziumi Partosok, fel 's alá járjanak az ő földjökön: nem akarták a' Szárdinai Király népének most meg-engedni; a' Ligúriai földre való helyes okú által menést.

A' Genuai Tudósítások szerint; a' Ligúriai Direktórium is adott ki egy hofszózat Hirdetményt, melyben a' többek közö tigy buzdítja a' Ligúriai föld' Lakosait, a' Pedemontziumi Katonaság ellen: „ Polgárok! A' Respublika' földjén sérelem esett; a' Nemzet' méltósága meg-gyaláztatott. A' Lemmoi vidéket el lepték a' Szárdinai Király' Seregei, 's tzelba vették minden más részeit is a' Tenger mellyéknek. — A' Pedemontziumi Partosokat ditséri a' Ligúriai Direktórium, ezen Hirdetményében.

Minekutánna mind a' Szárdinai Udvar, mind a' Ligúriai Direktórium ekképpen, szóval ki keltek volna egymás ellen: a' pennával való ellenségeskedést, nyomban követte a' fegyverrel való tusakodás is. Ugyan is

Jún. 7-dikénn, Ligúriai Generális Siri, elébb nyomúlt Voltaggio mellől Pedemontzium fele, 's el nyomvan a' Pedemontziumi Sereg' Elővígázóit: el foglalt minden

hegyes helyeket: más nap pedig a' segítő Frantzia Seregből, 2400 emberrel nevedeven népének száma: Jún. 9-dikénn ismét elébb nyomult három tsapatokbann, 's keményen meg verekedvén a' Pedemontánusokkal, hátrább tölta őket, 's el is fogott harminznál többet közzülök. Carosiot a' Pedemontziumi Katonáságtól el hagyva találvann Jún. 9-dik éjtszakájánn a' Partosok, újra el foglalták azt, az ágyúkkal, 's ágyúkhöz való készületekkel, és eleséggel egyetembenn, mellyeket a' nagy siettség miatt, kénytelenítettek ott hagyni a' Pedemontziumi Katonák, kik egészfen is oda hagyták a' Ligúriai földet, és a' Seravallei vidékre vonták magokat. — Szavonánál, Loanonál, és Gavinál is történtek viadalmok. Gavi mellett hat mozsár-ágyúkat, fortéllai akartak el szállítani Jún. 9-dikén, a' Pedemontánusok: mert fejer veres és kék színű kokárdákat rakván fel, Frantziáknak tettetiék magokat: de a' Ligúriai Katonák még is réájok esmértek, 's megfutamtatván őket, el nyerték töllök a' 6 mozsarakat.

Genuából Jún. 26 dikánn költt Tudósítások szerént, nyoltzván el fogatott Pedemontziumi Katonák szállítódtak oda. — Nem voltak már akkor a' Ligúriai földnek semmi részében többé Pedemontziumi Katonák; és a' Vezérei a' két (t. i. a' Ligúriai 's a' Pedemontziumi) Seregnek, Fegy-

vernyúgvást kötöttek egymással. Mind Genuából, mind Turinból Kurírok küldetöttek Pári'sba a' Fr. Direktóriumhoz, melynek végzésétől függesztette fel magát mind a' két Fél.

A' Genuai Fr. Követ Sotin Polgár, nem hívatottatott visszsa Pári'sba a' mint onnét írták felöle; hanem tsak Mediolánumba fordúlt vólt el kevés időre, hogy személy szerint beszélgethessen az odavaló Fr. Követtel Trouvé Polgárral, és az Olasz-Országai Fr. Sereg' Fővezérével Brune Generálissal, 's ismét visszsa-tért Genuába Jún. 13-dikánn; a' Turini Követ ellenbenn el ment onnét Jún. 16-dikánn.

Pápa Ö Szentségét, Kárdinális di Lorenzána által invitáltatta a' Toskánai Nagy Hertzeg, Sziena' vidékéről, Florentzia' szomszédságába, a' hol egy Kartájzer-Klastromot maga a' Nagy-Hertzeg, egészsz illendőséggel készíttetett el a' Sz. Atya' számára. Bartholini Tanátsos Úr fogadta a' Nagy Hertzeg' nevébenn Ö Sz. gét, a' Klastromba lett bé-érkezésekor; Jún. 8-dikánn pedig maga a' Nagy-Hertzeg személy szerint is meg-látogatta, Manfredini Márkézével egyetembenn.

Florentziábann Jún. 9-dikénn vólt a' Nagy-Hertzegnél bé-köszöntő audientziája az új Fr. Követnek Reinhárd Polgárnak.

Sziena Városábann már egészszzen megszünt a' Földindulás. A' Nagy-Hertzeg

ezer piáftert osztogattatott ki ezen szeren-
tsétlen Városnak ügyefogyott Lakosai kö-
zött.

Batáviai és Batáviát illető Tudósítások.

Minthogy a' meg bukott Batavus Elöl-
járókkal nyilván egygyet értett volt a'
Hágai Fr. Követ de Lacroix Polgár: meg-
próbálta, a' Fia által, kit Pári'sba küldött,
tudósítani a' Batáviai dolgok' folyamatajáról
a' Fr. Direktóriumot; 's ki-menteni
magát előtte: de semmire se' mehetett.
Vizfsza hívatatott ugyan is Hágából; Jou-
bert Generális pedig, a' ki Vezérje Batá-
viabann a' Fr. Seregnek, parantsolatot vett,
hogy a' győzedelmes Batáviai Felekezet-
hez, egészsz segítséggel legyen, a' Fr. Di-
rektórium' képében.

A' Hágai Revolútiót, melly, Jún.
12-dikénn történt, hoszfasann le-írta a'
Pári'si Directoriális Újság, (a' Redaktör)
melly le-írásnak előljáró rendjei ezek:

„Minden közönséges Tisztviselő, ha
a' ki szabott határonn kívül hoszszabbann
nyújtja hivatalának folytatását: nem egye-
bet várhat magára, meg-bukásnál. Ez
történt most még a' Batáviai Respubiká-
bann is; a' Törvényhozó Cyülésnek, és a'
Végrehajtó Hatalomnak (a' Direktórium-
nak) némely Tagjainn, kik a' bé-vett Kon-
stitútziónak regulája ellen, akarták meg-
tartani magokat előbbeni hivatallyokbann.

De a' Batáviai Nép igen jól érzette, hogy ellenségei voltak Azok tsak, az ő Felsőségének, az ő szabadságának, 's boldogságának, kik azonn szép szín alatt, mint ha az ő magauraságát akarták volna bátorságos állapotba helyheztetni: igyekeztek a' Batáviai és Frantzia Respublika között fel-bontani az egymáshoz való bizodalmat, barátságot, és a' közjónak egyesített erővel való munkálódására erányzott költsönös törekedést, 's ezek helyett, a' Rendeletlenségnek; a' rettegtető hatalmaskodásnak, és mind azon nyomorúságoknak 's szerentsétlenségeknek akarták meg-vetni a' fundamentomát, a' mellyek el kerülhetlen következései, egy nem konstitútziónális, és szükség nélkül a' Törvények' értelme ellen meg-hozszabbított állapotnak,

Helvétziában

is történt hasonló új Revolútzio, a' Batáviaihoz. A' Helvétziai mindenható Fr. Kommisszárius, t. i. Rapinat Polgár, tsak parantsolta, hogy az Araui Direktóriumnak Bay és Pfiffer nevű Tagjai tegyék le hivataljokat: és hogy vegyék fel azt, Ochs és Steiner Polgárok: mindjárt meg-kellett lenni. Külső dolgokra ügyelő Ministert is Rapinat nevezett a' Helvétziai Direktórium mellé, Begoz Polgár helyébe; nem különben Közönséges Szekretáriust is Steck Polgár' helyébe. A' Kantonokbéli Tiszteket

is úgy rakja ki 's bé a' mint néki tetszik: és ezen változtatásokat, oly tsendessen tartozik el nézni sőt még háládatossan is venni a' Helvétziai Nemzet, mintha az ő akaratja szerént történének. Meg-haragudt Rapinat a' Helvétziai Újságokra is azért, hogy minden környülállásokkal le-írták a' Tigurumi Kaszszának ő általa lett erőszakos el foglaltatását, 's akkori tsúfolkodásait, és bajonétokkal való fenyegetődzéseit, mellyekkel érdeklette a' fő Kaszszatartót. Már most se' ő róla, se' a' Fr. Katonaságról nem szabad többé írni a' szabad Helvétziabéli Újságoknak: mintha bizony nem tudhatná meg azért, sok más útakonn Európa, az ő Helvétziával való szörnyű bánások' módját. Katonai revolúzionális Törvényszékeket is állíttatott fel Rapinat Helvétziabann.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Pitt Minister, gyengélkedő egészségének meg-erősítése végett, egynehány napokra ki-ment Londonból a' maga Mezőségi jószágába: de mihelyt jobban kezdett lenni, ismét vissza-tért Jún. 14-dikénn Londonba: a' hol gyakor tanátskozásokat tartott a' Ministériom, Irlandiának kedvetlen környülállásaira nézve, úgymint a' melynek termő-földjei tsak nem mindenütt miveletlen hevernek; és a' melynek pártot ütött Fiai, sok szerentsétlen történe-

teik után is majd itt majd amott mutatják magokat nagy számmal. Egy részről, a' tenger-melleyékekenn tartózkodnak, hogy a' Frantziák által számokra szállítandó segítségét el fogadhassák, a' minthogy sok olyan hajókat fogtak is el a' Királyi hajók, a' mellyek, Fr. fegyvert szállítottak a' Pártosok' számára; más részről pedig, a' Fővárossal Dublinnal való egygyesülés' útját igyekeztek a' Pártosok gátolni, úgy annyira, hogy már rendszerént nem is szállíthatott a' szükséges eleség Dublin Városába. A' tsendességnek helyre állítása végett szükségesnek ítélte a' Londoni Minisztériom, hogy megént több Katonaságot küldjön Irlandiába, a' pártütésnek kiirtására, a' melynek mód nélkül való elhatalmazását bizonyítják a' Londoni Udvari Újságnak 2-dik, 5-dik, 9-dik, 12-dik, és 14-dik Darabjai.

Ezeknek előadása szerént, Május' 29-dikén Duff Generálmájor, ellenek indult azon Pártosoknak, a' kik Kildare Városát el foglalták. Ezek leg-ottann el hagyták a' Várost, hanem kívül a' Városonn, tüzes viadalra kelt a' dolog, melybenn űk, 3 száz embert vesztettek. A' Város Kildare meg adta magát, és sok Pártosok, a' kik benn maradtak vala még abban, le-tették a' fegyvert. Ugyan az nap; Longfield Oberater oly foganatossan

meg-támadta a' Pártosokat Rathangánnál, hogy mintegy hatvan emberre ment ezeknek a' veszteségjek. De száz Királyi Katonák, kiket Foote Oberster küldött a' Pártosok ellen, körül vétetődvén felesebb számú Pártosok által, részszerént halva maradtak a' tsata helyénn, részszerént fogóságba estek. — A' Vexfordi Grófságnak Enniscorthy és Goney uevú Városait megvették a' Pártosok, 's el égették. Május' 30-dikánn Wexfortnál a' Pártosoknak; Ballitorenál pedig a' Királyi Katonáknak szolgált a' hadi-szerentse. Jún. 1-ső napjánn körül vették a' Pártosok Fawcett Generálist, és Ez, kéntelen volt Duncannon felé vonni visszsa magát előtök, a' midön el foglalták Azok Wexfort Városát 's Kikötőhelyét. Newton-Berry Városát is meg-akarták venni: de nagy veszteséggel verettettek visszsa. Jún. 2-dikánn, Dublin előtt ismét 4 ezer főből álló Pártosok mutatták magokat a' Tallaghi hegyes helyekenn. Ezen közben Fawcett, Johnstone, és Eustace Generálisok özsze-kaptsolták magokat, olly tzállal, hogy Wexfortból, el verhessék egygyesített erővel az ellenséget. — Jún. 4-dikénn Walpole Oberster meg-támadvánn az Arklowi vidékénn a' Pártosokat, el esett az ütközetben, 's a' Serege, kéntelített visszsa-venni magát Arklowtól, mind ember-

mind ágyú veszteséggel. De Ballycanónánál egy tsemő Pártosokat megverték a' Királyi Katonák, 's le is öldöstek közzülök valami száz embert. — Jún. 5. dikén, meg-támadák a' Pártosok New Rosznal Johnstone Generálist, de hosszas kemény viadal után is, a' mely, reggeli 4 óráól fogva 12 óráig tartott, nagy veszteséggel kénytelenítettek el vonni magokat Carrik-Byrnehez. A' Kir. Katonák, egy Oberstert; egy Zászlótartót; 5 Altisztet; és 57 Közembert vesztek ezenn viadalbann; meg-sebesedtek közzülök 1 Kapitány és 57 Közemberek; 1 Kapitány; 3 Hadnagy; 1 Zászlótartó; két Altiszt; és 74 Közemberek fogságba estek. A' Pártosok vesztesége sokkal nagyobb vólt; kiktől 18 ágyút is nyertek el, sok munitzióval egyetemben a' Királyiak. — Jún. 6. dikán, a' Wexfordi-Grófságbéli Pártosok, meg-támadták Arklowot: de visszsa verették. Ezenközben újra mutogatta magát a' párt-ütés, Antrim Grófságban is. Nugent Generálmajor tehát rajtok ment a' Pártosokonn Antrim Városábann, és kemény ellentállások után is ki szorította Öket onnét, a' kik, Randelstown felé vették magokat: de Jún. 8. dik és 9. dik napjain is meg-támadtáván a' Kir. Katonák által; leg nagyobb részént Cooméhoz vonták magokat, a' hová utánnok ment Knox Brigadiros. — Wex-

fort és Waterfort Városok, a' Pártosok' hatalmábann vóltak akkor, nem különben, némely Fenger mellyéki Városok is. Az Északi részenn Down és Tholey Grófságokban is közönségessenn el hatalmazott a' pártüítés. Frantzia Országból kaptak fegyvert is a' Pártosok. — — Illy környülá lakoskann, egy része az Irlandusoknak, Skótziaában és Angliábann igyekezik menedék helyet keresni magának.

Az eddig való Vice Királlyva Irlandiának Lord Camden, le - tette a' hivatalját, 's helyébe Márki Cornwallis rendeltetett, a' ki, útnak is indúlt Dublin felé Jún. 16. dikánn.

Az Angl. Király, oly értelmű Jelen-tését közöltette az Országgyűléssel Jún. 18. dikánn, hogy sok Angliai Polgár - katonák ajánlották önként szolgálatjokat, az Irlandiai pártüítésnek ki - irtására; és hogy ezenn ajánlást el fogadni szükséges.

Német Birodalmi Tudósítás.

Rastadt: A' Fr. Követek, tsak Jún. 22. dikénn válaszolának a' Német Deputá - tzióznak 18. dik Májusi jelentésére: még is ők hanyorgatják említett válaszfzokbann az idő halogatást. A' Republikajok kíván - ságairól azt állítottak ennekelötte, hogy azoknak telyesedéséből haszon háromot a'

Német Birodalomra is: már a' mostani válaszfokban nem említették ezt többé. — A' ha boldogultak volna szándékjokban. — A' Német Deputátzió, 47-dik Ülését tartotta Jún. 25-dikénn a' Fr. Követek 22-dik Júniusi válaszfja eránt. Az Aufztriai Minister azt ítélte ezen válaszfról, hogy az különös meg-fontolást kíván.

Frantzia-Országi és Fr. Országot illető Tudósítások.

A' Havrei Kikötőhelyet tsak nem tágtják az Ánglusok, 's ottan ottan lövöldözik annak erősségeit, és a' benne lévő hajókat is. Gyanúsága lévén a' Direktóriumnak, a' Kikötőhelybenn tartózkodott Ámerikai hajókra, mintha tzimboráskodtak volna az azok Ánglusokkal, reájok parantsoltatott, hogy haladék nélkül el takarodjanak.

Sieyes, kit a' Fr. Direktórium, Rendkívülvaló Követségbe küldött a' Prufzszus Udvarhoz, Jún. 20-dikánn érkezett Berlinbe.

Magyar-Ország.

A' F. Helytartó Tanátsnál meg-halálozvann Vice-Registrátor Pribék István Úr, helyébe Balogh Ignátz Úr, az eddig való Registraturae-Adjunctus lett Vice-Registrátorrá. Első Registránságból Registra-

Yurac Adjunctusságra lépett Újvary János Úr; Első Registránságra pedig Másodikból Bodó Jó'sef Úr. A' 2-dik Registránságot eddig való Első Kanczellista Grafel Pál Úr nyerte el. Accessistából Kanczellistává lett Pexa Úr; Diurnistából pedig Accessistává Teschlmayer Úr.

Zimonból Jún. 21-dikénn: — „Szerem Vármegyének némely Helységebenn Ireg körül, sok károkot tett a' jég Jún. 18-dikánn; hasonlókeppenn a' Bánátbann' is imitt amott. “

„Itt most nints Katonaság: mert a' mi vólt, a' Vidin eránnában fekvő vidékeinkre rendeltetett. “

Passman Oglu

a' Budai Német Újság' előadása szerént, ki-tsapott Vidin Várából, 's meg vert két Seregoztályait a' Nagy-Vezérnek, mellyek közzül egygyiknél maga a' Nagy - Vezér is jelen vólt személy szerént. Sok prédával, részfzerént munitzióval, részfzerént eleséggel tért visszra Passman Vidin Várába. 15 terhes hajókat is nyert vala már el az előtt, mellyek a' Nagy-Vezér Serege' számára szállítottak lisztet.

Bét's.

A' postán való Levél küldés' taksája helyebb fog szállani, a' jövő Augustus

Hónapnak első napjával, t. i. a' 4 xr, 6-ra; a' 8, 12-re; 's a' t. Az ezen tárgyról 18-dik Júnusban költ, és 4-dik Jul. ban publikáltatott rendelésében Ő Felségének, reménység nagyon nyújtva oly erányos intézeteknek tétetődése eránt, a' mellyeknél fogva bátorságossan postára lehessen adni jövendőben a' pénzt is.

Elegyes Tudósítások.

A' Török földön, Belgrádbann és Dubitzábann ismét pestis ütötte ki magát.

Napkeleti Prufszia' Rendjei, minden Hódolás' alkalmatosságával, százezer Prufszus forintot szoktak vólt ajánlani ajándéknál az új Királynak: de az új Király, nem vette el rendszerént ezenn' ajándékot. A' mostani Király el vette; de úgy, hogy rendelést tett egyfersmind, ezen summának a' Napkeleti Prufszziabéli Oskolák' tökéletesebbítésére leendő fordíttatása eránt.

Königsbergbenn, a' Prufsziai Király és Királyné' jelenlétét, 's a' Hódolás' innepét, igen erányossan, 's a' Királynak különös tetszése szerént tisztelte meg; az oda való Kalmárság, ezer száz Szegényeket ajándékozván meg, kit kit közülök egy tallerral, és egy inggel. Százötvent meg is vendéglett, és mindegygyik el vihette a' maga asztali készületét.

A'
 TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG^a
 ENGEDELMÉVEL

010101010

Nro 3.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)
 10-dik napján 1798-dik Elztendőben.

*Frantzia - Országot illető, és Fr. Ország^z
 Tudósítások.*

A' Livornói Kikötőhelybe érkezvén
 Jún. 22 - dikénn 3 Raguzai Hajós - Kapitá-
 nyok, beszéllették, hogy a' midőn ők,
 Máltha Szigete mellett folytatták volna út-
 jokat Jún. 9-dikénn, ott láttak a' Fr. Ha-
 jóssereget, keményen lövöldözni a' Sziget^z
 Fővárosát *la Valettá-t*; de a' Várbéliek
 is nem kisebb erőbenn ágyúztak ki a' Fran-

C

ziákra. Az említett 3 Hajós - Kapitányok, Máltha szomszédságában kéntelenítették a' szél' tsendessége miatt vesztgleni Jún. 12-dikéig, és addig szünetlenül tüzeltek egymásra a' Frantziák és a' Malthaiak.

(Máltha Szigete fekszik Sziczilia Szigete, és Afrika között. A' hossza 4 és 3 negyed rész német mérföld; a' szélessége pedig kettő és egy negyed rész. Igen kösziklás. A' Fővárosa Valetta igen derék Erősség, két Kikötőhelyek és S. Elmo Vára között fekszik.)

A' Bonaparte tengeri útja' czéljáról leg fundamentomosabb vélekedés már most az: hogy az Ánglusokat Napkeleti Indiából akarja ki-szorítani Bonaparte, ama' nevezetes Indus Fejedelemnek Tippó Saibnak segítségével. Ez a' Tippó Saib, még Néhai 16 dik Lajos' igazgatásának utolsó ez-tendejében küldött vala Pári'sba titkon Követeket, kik által kérte 16-dik Lajost, hogy tsak 6 ezer Frantziákat küldjön Indiába: Ő ígéri, hogy Azoknak segítségével elveri Napkeleti - Indiából az Ánglusokat. De 16 dik Lajos nem fogadta el ezen ajánlást. (*Igy beszéli ezt a' történetet néhai Fr. Minister Bertrand egy Munkájában, mellyet mostanság botsátott Világ' eleibe*) Hogy a' Fr. Respublika' Kormányfőjének is tett Tippó Saib, hasonló czélú ajánlást: meg-tetszik ez egy Hirdetményéből a' Napkeleti - Indiábéli Fr. Birtokok Fő-Kormányozójának, Mallartie Polgárnak, mel-

lyet Az, 29-dik Januáriusbann intézett az Isle de France és Isle Reunion Szigetekbéli Frantziákhoz, jelentvénn nékiek, hogy Tippó Saib a' Fr. Nemzettel oly Frigyet akar kötni, mely kötelezze a' két Fél, mind óltalmazólag, mind meg. támadólag való fegyveres fel - kelésre egymás mellett, és hogy igen kívánná T. S. az Anglusokat ki-szorítani Napkeleti-Indiából, mely végre; ha a' Fr. Respublika segítséget küld néki: kész lesz Ö a' Fr. Katonáknak tartását egyszerre, mihelyt érkeznek, magára vállalni, és minden szükséges dolgokat szolgáltatni nékiek, boronn és égettboronn kívül, úgymint a' melyeknek maga is égézfzen szükiben vagyon. Ezen előadás után buzdítja Mallartie a' nevezett Szigetekbéli Fr. ákat, hogy, mivel a' Hollandusok segítségére kellett el küldeni egy részét a' Katonaságnak; fegyverkezzenek fel a' Polgárok, 's még a' *nem fejer színű* szabad Lakosok is, és tegyenek katonai szolgálatot Tippó Saib Seregével egyesülve, annál örömebb, hogy a' midön vízfza fognak kíváncozni Hazájokba: tüstént vízfza bostátándja őket Tippó Saib.

Nagy hadi készületeket is tétetnek a' Frantziák, feljebb nevezett két Szigetjebenn, hogy meg-lephessék a' Ganges vizénnét fekvő részét India' fél szigetének, a' mely vidék, Koromandelnek, vagy Koromandeli partnak neveztetik, 's az Anglu-

soké, kiknek ott, igen alkalmas Kikötőhelyeik vagynak. Egészsz tengeri erejek azonban a' Frantziáknak Isle de Francenál, nem áll többől, kilentz Fregátoknál, melyekkel minthogy nem lehetne boldogúlni az Ánglusok ellen: tehát most a' Mallartie Hirdetményén fundálódott vélekedés Páris'ban az, hogy Bonaparte Égyptomonn által, Tippto Saib' segítségére szándékozik negyven ezer Emberrel, mely vélekedésnek nagyobb hitelességére, egy Egyiptomi Levelet is közöl a' Zweybrücker Ujságnak 28 dik Júniusi Darabja, a' mely Levél, 20 dik Áprilisbenn költ Alexandriából, 's ezt foglalja magában:

„Éppen most érkeztek ide Konstantinápolyból egynehány Görögök és Frantzia Ingenieurek, oly értelmű parantsolatjával a' Nagy Úrnak (a' Török Tsászárnak), hogy adódjék ő nékik minden, valamire csak szükségek leszsz, egy ide érkezendő Hajós- és földi - seregre nézve, mely azonnal, mihelyest ki - piheni itt magát, ismét hajókra fog ülni, 's Aleppo felé veszi útját, a' hol már egynehány más Frantziák vagynak, kik hasonló készületeket tesznek, oda szándékozó Hazájokfiainak el fogadására, 's hatvan ezer ember' számára való magazinomokat állítanak fel. A' Nagy Úrnak egy Firmannya (írott rendelése) tevődött közönséggé, a' melyben parantsoltatik,

hogy a' Frantziáknak kész fizetésért min-
 dent kell adni a' mire szükségek leszsz. Úgy
 hallyuk, hogy Bonaparte Generális, maga
 személyes vezérlése alatt, szándékozik a'
 Frantzia Sereg által egy olly czélt el érni,
 a' mellyen el fog hűlni az egészsz Világ.
 Erössen rajta vagynak az ide érkezett Fran-
 tziák, hogy mindent ki-tanúlhassanak
 Suezről (arról a' szoross közföldről, mely
 vagyon a' Földközi és a' Veress-tenger között,
 's Afrikát, Á'siához kaptsollya) 's a' Ve-
 ress tengeren való hajókázásról, és hogy
 vagynak e' hajójaik az Ánglusoknak a' Per-
 'siai tenger-kebelenn 's a' t. Ezen Levél
 szerént úgy látszik, hogy két részekre fog
 fel-olztódni a' Frantzia Sereg, mellyek
 közöttül egygyik a' Veress-tengerenn hajók-
 ra ül; a' másik pedig Siriába veszi útját,
 's az Eufrates vizenn le megy a' Per'siai ten-
 gerre, a' hol ismét szándékozik egybe-kap-
 tsolni magát a' másik Olztállal.

Az Ostendai Fr. parton foglyokká lett
 Ánglus Katonáknak, ugyan annyi számú
 Frantzia foglyokért való viszfa-adására
 meg-határozta magát a' Fr. Direktórium,
 és már Jún. 25 dike tájján várták is a' Ca-
 laisi Fr. Kikötőhelybenn Ángliából, a'
 ki-tserelés végett viszfa küldendő Fr. Fog-
 lyokat.

Az Ostendai partoktól nem meszse
 lévő Blankenbergi Fr. partokat nem tsak

ágyúzták az Ánglusok Jún. 14-dikénn, hanem ki is szállítottak azokra egy tsemő Katonaságot, mely, 30 Fr. Katonákat, kik a' leg-szélső 'Strá'sa-helyen állottak, tsak hamar el kerített 's foglyaivá tett; egynehány ágyúknak, gyújtójukokat béfzeggette; és 500 örüvel 's feles számú marhákkal, mellyekért azonban ki-fizette a' Tulajdonosokat: tért visszsa a' hajóra.

*Nagy Britanniai és Nagy-Britanniát
illető Tudósítások.*

Frantzia Orzágnak Bresti Kikötőhelye előtt négy Frantzia línai hajókat, mellyek nagyon ki jöttek a' Kikötőhely' szélire, külön szorított a' több Fr. hajóktól Jún. 11-dik napján az ott vígyázó Ánglus Hajóssereg, 's üzte is őket, ágyúzások között. Már úgy tartották az Ánglus Hajóslegények, mintha kezekben lett volna a' győzelem: de hirtelen meg fordúlván a' szél, kéntelenek vóltak félbe szakasztani a' kergetést, ne hogy a' köziklákhoz tsapódjanak. [Szörnyenn is boszszankodtak, hogy a' napnyugoti szél meg-fosztotta őket a' jó nyereségtől. A' Fr. línai hajók 18-an vóltak: még se' mertek ki-szállani a' Kikötőhelyből, 's közönséges viadalra kelni Lord Bridport' Hajósseregével, melly tsak 16 línai hajókból állott.

Az Ország-gyűlés' Üléseit szándékozott a' Király, egy időre félbe szakasztani Jún.

21-dikénn. Mivel pedig szokás had idejénn, hogy az előre el nem látható költségekre bizonyos summát rendel ki az Ország-gyűlés mindenkor a' maga el oszlása előtt: tehát most is a' Király egy hasonló tzelű summának meg-határozása végett, írásbéli jelentését közölte Ministerei által Jún. 13-dikánn az Ország-gyűlés mind két Tábláival, mely Jelentéshez képest, egy millió font sterlinget rendeltek Ezek Jún. 14-dikénn a' Királynak, az előre el nem látható országos szükségeknek halaszthatatlan telyesítésére. Lord Suffolk álmétkodott azon, hogy illy zavaros környűllásokban félbe-szakasztódnak a' Parlamentom' Ülései.

Említett 14-dik Júniusi Üléséből az Ország-gyűlés' 2-dik Táblájának, ki küldöttek későbbenn minden idegen Halgatók, valakik nem Tagjai a' Parlamentomnak, 's bé zárattak a' palota' ajtajai. Ekképpen csak magára maradvánn a' 2-dik Tábla, javasolta Sheridan Úr, hogy egy Kommisziót kell ki-nevezni, a' melly járjon végre az Irrlandiai pártütés' okainak. Pitt Minister, nem lehetett betegsége miatt jelen ezen Ülésbenn: minekokaért Dundas Státus-Secretárius vólt fő ellenzője ez úttal a' Sheridan Úr által fel-tett Végzés-formának: mely sikertlen lett: mivel csak 43 Tagok voksoltak reá: 159-enn pedig elle-ne mondottak.

Hasonló czélú Végzés - formát terjesztett Leinster Hertzeg is Jún. 15 dikenn, az Ország-gyűlés' Első Táblaja' eleibe, melynek Ülésébenn hasonlóképpenn csak magok a' Tagok vóltak akkor jelen: de az ő javaslásának se' lehetett fogantja, 70-re telvénn az ellenzők' száma, és csak 19-re a' helybe-hagyóké. — Lord Cavendish azonban jelentette, hogy Ő is fog Jún. 19-dikén egy Végzés - formát terjeszteni Irlandiára nézve a' Tábla' eleibe.

Az Irlandiai történetekről már a' múltt postánn is közlött előadásaihoz a' Londoni Udvari Újságnak, járúlnak még e' következők: „Jún. 10-dikén Stapelton Oberster meg-támadott *Saintfields*nél egy tsoport Pártosokat. Elsőben, a' Pártosoknak kedvezett a' szerentse: és a' nevezett Oberster, veszetéssel kéntelenítettett visszavonni magát: de az után meg futamtatta a' Pártosokat. Annakutánna Newtown-Ardeshez nyomúlt: de már akkor ezen Helységet a' Pártosoktól el foglaltatva találta. — Rosz-nál, az nap 40 Embert vesztettek a' Pártosok. — Jún. 11-dikénn Nugent Generálmajor *Saintfield* felé nyomúlt a' Pártosok ellen: kik mihelyt meg-értették a' Generalis közelgetését: leg-ottann el vonták magokat, *Ballinah-Hinch* mezé: de Generalis Nugent oda is utánnok ment, 's estig viaskodván velek, meg-futamtatta őket, részekről 4

fráz ember-veszteséggel. — A' Downi Grófságban meg-birdettette Jún. 11-dikén Nugent Gegerális, hogy ha 24 óra alatt meg nem adjak magokat a' zenebonások: fel-gyújtatja házaikat, el pusztítatja termő-földjeiket, és Azokat közzülök, a' kik fegyveres kézzel fognak találni: halállal büntetteti meg. — Wexford Városát, úgy bé-kerítette a' Kir. Katonáság mindenfelől, hogy vagy meg-kellett ott adni magokat a' Pártosoknak; vagy ha el múltak azt tselekedni: bizonyos veszedelemre tették ki magokat. — Dublin Városában egy nagy lárma támadt; mely, nem tsendesedett vala még le egészzen: az utolsó posta' el indulásakor is.

Tíz Orosz línei-hajóknak, és hat Fregátoknak az Angliai partokhoz való vezetése végett el küldődtek vala már Angliából a' Kormányosok Jún. 16-dikán; és Jún. 19-dikén az Angliai partoknál is voltak már az említett 16 Orosz hajók, a' mint írták az nap Londonból.

Dania Fővárosa' szomszédságában fekvő Amack Szigetnek Dragoe nevű Helységetskejéhez, hat Orosz línei-hajók érkeztek Jún. 18-dikán, 's többeket is vártak még oda.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Római Republikától, három millió tallert kívánt költsönn a' Fr. Direktó-

rium: mely summának mivel csak egy öt-
vened részét is alig adhatta bé ezen min-
denéből ki rablott szegény Respublika a'
Fr. Kafzszába: tehát a' még hátra lévő
summának bé-hajtásához, katonai exeku-
tzióval láttat az említett Direktórium. —
Illy barátságosan szokta boldogítani a' Fr.
Direktórium, az általa (a' mint ő mondja)
fel-szabadított Népet.

Genuából Jún. 16-dikán: — „Nem bo-
tsátódott el innét mind addig a' Turini Udvar
Ministere; míg vissza nemérkezett ide Tu-
rinból, ezen (t. i. (a' Ligúriai) Respublika
Ministere. Az ide szállított Pedemontziu-
mi fogoly Katonák' száma, többre megy
már száznál. A' fel-fegyverkeztetett Ligú-
riai Nép, nagy mérgeledését nyilatkoz-
tatja a' Pedemontánusok eránt. Estek is
mindennap tsatázások, a' Ligúriai és Pe-
demontziumi Katonák között a' széleken;
sőt a' Ligúriai Katonaság' Vezére Sirri Ge-
nerális, bé is nyomult mára a' Pedemontziu-
mi földre egy Seregofztálllyal Novi Városá-
ig; más Ofztály által pedig el foglaltatta
Loanó és Oneglia Pedemontziumi Város-
sokat.

Helvétziai Tudósítások.

Mig a' kintset kellett el takarítani a'
szerentsétlen Helvétziából: addig nem haj-
tott a' Fr. Direktórium semmi panaszra

a' Helvétziai Elöljáróknak, hanem egész hatalommal engedte ott kegyetlenkedni Rapinat nevű Fő Kommisszáriussát: most már a' midőn mind hadi készületeiktől; mind eleséges magazinomjaiktól; mind pénzes kasszáiktól meg fosztotta a' Helvétusokat: meg hallgatta még is Rapinát ellen való panaszszokat, mely abból állott, hogy ők nem formálhatnak úgy szabad Respublikát, ha a' Fr. Direktóriumnak hírével van az, a' mit nyomtatásbann ki hirdetett Rapinát, hogy t. i. csak úgy állhatnak meg a' Helvétziai Direktórium' Végzései, ha Rapinát helybe hagygya azokat, ki, a' Direktórium' Tagjai között ki is tett kettőt, és Másokat nevezett helyekbe 's a' t. — Rövid és könnyű móddal akarvann a' Fr. Direktórium ki-elégíteni ezen panaszra nézve a' Helv. Elöljárókat, Gen. Schauenburg által olly értelmű jelentést közöltetett vélek Jún. 24 dikénn, hogy Rapinát, maga fejétől tette az említett panaszos lépéseket: minekokáért el is hívatatódik Helvétziából; és az általa ki-téte-tett két Direktorok, ha már le tették hivallyokat, ismét fel-vehetik. Hogy azonban nem igen haragszik a' Fr. Direktórium Rapinátra: onnét meg-tetszik: mert Moguntziába rendelte Fő Kommisszáriusnak Rudler helyébe; Rudlert pedig ő helyébe Helvétziába.

Elegyes Tudósítások.

A' Német Birodalom' Sváb Kerületében, oly bőv termése vólt az idénn a' szénának, hogy mázsáját széltire lehet venni 30 xron.

Ulma Városának kívülről való erőssítéséhez újra tevődtek a' készületek, Június' vége felé. A' vidéki Lakosok mindennap 16 szekerekkel hordták a' Mihály-hegyére, a' sántzoknak való friss pázsit-hantokat.

Szaxóniában egy millió tallerra becsülődnek a' temérdek károk, mellyeket okozott a' Júniusi sok essőzés.

Belgrádbann azonn fogházaknak ajtajaik, mellyekben tartattak a' Bétsből oda szállított Török Birodalombeli Görög rabok, erőszakosan bétörve találtattak Június' vége felé, magok a' fogházak pedig vérrel sűrűen bétetskendezve.

Valósággal meg-szöktek az említett Rabok, kiknek meg-szabadításáért 150 ezer piáfsztert ígértek a' Barátjaik. A' Belgrádi Basa, nagy aggódással keresteti őket.

Az Északi-Ámerikabéli Reszpublika' részéről a' Fr. Direktóriumhoz Követségbe küldtetett *Pinkney*, *Marchall*, és *Gerry* Urak, oly értelmű Tudósítást küldöttek Pári'sból a' magok Kormányfőkéhez Filadelfiába, (melly Tudósítás ki-jött sok Újságokban is) mintha ő töllök a' Fr. Direktórium, maga számára, 1,200,000 lí-

vert kívánt volna négy Biztosai által, kik is a' nevezett Követek' Tudósításábann, W. Y. X. és Z. betűkkel vagynak tsak jelentve. Ezen előadás' valóságát nagy buzgósággal igyekezett meg-tzáfolni, 's az egészsz fortélyt ismét Anglia' nyakába hártani a' Pári'si Directoriális Újságnak 8-dik Júniusi Darabja, a' melybenn, ezen tzélra szolgáló több rendbéli Próba-írások olvasatnak. Illyen Próba-írások: a' Külső dolgokra ügyelő Fr. Minister' Levelei, Gerry Úrhoz, ki egy vólt az Északi Ámerikai Követek között; és minekutánna el távoztak onnét a' két Kollégái Pinkney és Marschall Urak: ő még későbbenn is ott maradt vólt maga (hanem már tsak ugyan ő is elment a' mint irtuk). Kívánta a' Fr. Minister erőssenn; hogy Gerry Úr nyilatkoztatná ki a' W, Y, X, és Z betűk alatt értetődő Személyeket. Ki is nevezte Ez végre olly feltétel alatt, hogy Azoknak nevei titokban fognak tartatódni. Bizonyította egyszersmind, hogy ő semmi plenipotenziát se' látott egynél is azon 4 Személyek között, és hogy a' 3 első, Külföldiek vóltak, a' kik már el is mentek titkonn Fr. Országból, 's tsupánn a' 4-dik vólt Frantzia, de Erről inkább lehet mondani, hogy tsak tolmátskodott; mint sem hogy sürgette volna, az 1,200,000 líverrel való meg-ajándékoztatását a' Frantzia

Direktóriumnak. Maga ki-nyilatkoztatta magát. A' neve, Hauteval. Írt is a' Fr. Ministerhez, és az ő Levele is ki van nyomtatva a' Próba-írások között. — A' Redactör így okoskodik az Ámérikai Követek ellen. Vagy által látták ők — úgy-mond — ezen dologbann a' tsalfaságot, vagy nem. Ha nem látták, igen könnyen hívöknek kellett lenni, hogy minden jött mentt Embernek hittek: ha pedig által látták; úgy nem kellett volna valóság gyanánt írni azt a' magok Kórmányszékéhez.

Magyar-Ország.

Hogy Napkeleti és Napnyúgoti Gallítziával, annál könnyebb módonn folytatassanak kereskedést Magyar-Országának szomszéd Vármegyei: e' végre, *Lötse* szabad Királyi Városa, egy alkalmas Tsináltt-út' készítése eránt való gondolatit közölte ezelőtt ezst. vel, a' F. Kir. Helytartó-Tanátsal, mely ismét fel küldötte a' nevezett Város' Plánumát Bétsbe Ö Felségéhez. F. Urunk, egy Elegyes (Mixta) Kommissziót nevezett ki a' Plánum' meg-visgálására, Máramaros Vármegye' Fő-Ispánnának Gróf Haller József Ö Exc. jának előlétele alatt, a' melly Kommisszión t. i. mind Magyar Országának több Vármegyéiből 's Királyi Városaiból; mind Gallítziából is vóltak Deputátusok. Magyar Országról nevezetessenn: Gömör, Torna;

Sáros és Szepes Vármegyékből; 's Kassa, Lötse, Eperjes, Szeben, Bártfa és Késmárk Kir. Városokból. Jún. 19-dikén tartotta a' Kommisszió, első Gyűlését, és már 21-dik Júniusban meghatározta, hogy két Tsinált-útak készídjenek, egygyik t. i. Szomolnoktól fogva, Schwedlerenn, Marksdorffon, Lötseñn, Késmárkonn, Betánn, Wünschendorffon, 's Relyovon által, Szepes Vármegyének Ó Faln (Altdorf) nevű Mező Városáig, onnét tovább Gallicziábann Misteniczig, mely Helységtől már egy jó Tsináltt-út szolgál Krakkóig. Ha ekképpen meg fog készülni Szomolnoktól fogva Misteniczig az említett út: Szepes Vármegyén kívül, Zemplén, Borsod, Torna és Gömör Vármegyéknek is könnyű móddal való egygyesülések lehet Krakkóval. — A' másik Tsináltt-útnak, kellene kezdődni, a' Kommisszió meghatározása szerint, Eperjesnél, és Magyar Országön ugyan Szebenenn, Palotsán 's Lublyóñn; Gallicziábann pedig Mnisekenn, és Pivnitschnáñn által Alt-Sandezig szolgálni, a' honnét Lembergig vagyõñ már jó Út; nem különben Mistenitzig is. Ezen út által könnyű egygyesülések lenne Abaúj és Sáros Vármegyéknek Lembergél. Ha továbbá Szepes Vármegyében Lublyótól O-Faluig egy Közép-út készítdik, a' melly egygyesíttse a' fellyebb nevezett mind két út-kat: úgy az utobb nevezett

Vármegyéknek, Krakkóval; az elsőbb nevezetteknek pedig Lembergél igen könnyebbül az egygyesüléssek.

Egerből írjak, hogy M. Báró Dormándházi Sághy Mihály Udvari Tanácsos, Sz. István Rendje' Vitézze, és Hazánk Het Személyes Fő Törvényszékének egy derek Tabla-Birája Ő Nagysága, 82 elztendőkre terjedt érdemes életét el végezte Jún. 21 dikénn Dormándházánn, a' hol, az általa építettett Templom' Kriptájába el is takarítottott Jún. 28 dikánn, minden felől özfzesereglett nagy számú Gyülekezet' jelenlétébenn. Sok Szegények siratják a' boldogultt Méltóságban, el vesztett édes Atytyokat; a' Hírmondó is fájlallya egy különös Kedvellőjét.

Bét s.

Liptay Generális, a' ki egy E. Tagja vala a' katonai tökéletesebbítések végett itt fel-állítódott Kommisszióznak, parantsolatot vett Ő Felségétől, hogy az Olasz-Országú Ármádiához mennyen. Hasonló parantsolatot vettek más Generálisok is.

Katonai fellyebb emeltetések.

Oberstlieutenantságból Gróf *Gyulay* Obersterségre lépett; nem különben Révay E. Vitéz Hazánkfia is. Fő'strázsamesterekből Oberstlieutenántokká lettek: De'sőffy Úr a' Vétsey Hufzárjainál; Szőrenyi Úr az Erdődy Hufzárjainál; Keizler Úr a' Tsa'fzár' Hufzárainál, 's a' t.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'

ENGEDELMÉVEL.

OKIKIKIKIO

Nro 4.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)

13-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Béts.

Az itt újjonnan fel-állított és már vi-
rágzó Theréziána-Akadémiának öröm napja
vala e' folyó Hónapnak 11-dike, úgymint a'
mellyen szerentséje vólt, Magyar Ország'
kedves Nádor-Ispánnának Jó'sef Királyi
Föhertzegnek óhajtott látogatása által meg-
tiszteltetni. Délelötti 11 óra után érke-
zett bé az Akadémia' nagy és még most is
nagyobbodó épületebe O Kir. Föhertzeg-

D

sége, a' maga Fő Udvarmesterével, Gróf Szapáry Ö Exc. jával, 's mulatott szintén délutáni két óráig, meg-nézegetvén gondos figyelmetességgel a' Nemes Iffjúságnak Kollégiomait; tántzólo-száláját; lovaglós-koláját, a' hol nevezetessen, Gróf Ap-ponyi György Úr, ki egy a' Ts. Kir. Ud-vari tzeremóniakon szolgálatokat tenni szo-kott Iffjak (Edelknábok) közzül, lovag-lott. Meg nézte Ö Királyi Főhertzege a' N. Iffjúság' ebédlését is, és a' mulató-kertjeit, a' hol sorokbann állott az egészsz N. Iffjúság, innepi Formaruhásann, és ki-ki közzüle név szerént elő-mutatódott Ö Kir. Fő-Hertzegeének, ki is nagy meg-elégedését nyilatkoztatta az Akadémiai minden intézetek eránt, 's különös haj-landóságát nevezetessen a' Magyar Iffjak-hoz. Vezetői 's kísérei vóltak Ö Kir. Főhertzegeének mindenütt: az Akadémia' Fő Direktora Gróf Saurau Ö Exc. ja; a' Helybéli Direktor Fő Tifzt. Hofstetter Apá-túr; Vice-Direktor Fő Tifzt. Armingier Úr; 's a' két Sub-Direktorok, T. T. Vieser és Schneider Urak.

A' Magyar Nemzethez intézett Buzdí-tó Históriai Előadás jöve itt a' napokban Világ' eleibe deák nyelven, a' melynek Homlok levelénn ez olvastatik: Ad Hun-garos. — Vindobonae, Apud Mathiam An-dream Schmidt. Caes. Reg. Aulae, Typogr.

MDCCXVIII. — Magábann foglalja ezenn Könyvetske: 1.) Attilának a' Scithák Királyának életét 's viselt dolgait, Magyar Ország' azonn Krónikáiból summássann ki véve, a' mellyeket ditső Emlékezetű N. Király-afszonyunknak Mária Theréziának parantsolatjából, az akkori Korona örökösé' F. 2-dik Jó'sef' számára készített vólt Néhai Tudós Erdélyi Püspök Bajtai Jó'sef. 2.) Corvinus Mátyás Magyar Király' hadait, summásan ki-szedve Magyar Ország' Statistica-Históriájából, mellyet, ezenn Ország' mostani nevezetes Histórikussa, Nagy Váradi Kánonok Fő Tiszt, Pray György Úr, 2-dik Jó'sef; 2-dik Leopold, és 2 dik Ferentz F. Fejedelmeink parantsolatjából írt. 3.) Az Insurrectió (Hadi felkelés) eránt, Corvinus Mátyás országlása alatt hozatott Végzéseket. — A' czélja ezen fontos rövidségű, 's ugyan azért kevés levelekből álló hármás Előadásnak ki van fejezve az Előljáró Beszédnek következő sorai-bann:

Synopticus extractus e duobus his manuscriptis, magno potest esse usui ad retundendas eorum calumnias, qui sive in conferendis sermonibus privatis, sive etiam in publicis scriptis nationi Hungaræ invidiam conflare in animum inducunt suum; pro modernis autem temporum adiunctis duo alia maioris adhuc ponderis emolumenta

ex illo redundatura sunt: primum, quod enumeratione tam celebrium rerum a maioribus gestarum omnes illi, qui Hungaro nomine gloriantur, si casu quo belli atroces flammae denuo erumperent, de propriis viribus edocerentur. Ad res autem magnas sive fortiter suscipiendas, sive feliciter terminandas nihil solet esse maiori stimulo, quam de modo, et possibilitate eas tractandi convictum esse; nec quisquam in rebus gerendis maiora reperit obstacula, quam si diffidentia virium suarum spem boni exitus deponat. Secundum, quod illi, qui Hungaros vel parum praestare Regi suo, vel in communi periculo haud pro viribus agere putant, ipsorum factorum commemoratione facile in aliam sententiam adducerentur.

A' Máltai Rend' Nagymesterétől Levél vett a' most Bétsben múlató Colli Generális. Indítódott a' Levél Máltából Jún. 16 dikánn, és nintsen benne semmi emlékezet a' Frantziákról, kikről való halgatása a' Nagymesternek, elégséges mind azon kerengő híreknek meg-tzafolására, melyek közzül némellyek, Jún. 14 dikét; mások, 15-dikét, mások ismét 16 dikát határozzák meg, Málta Szigetének a' Frantziák által lett meg-vétettetésének napjául.

Egy Máltai Levélből, mely onnét Jún. 6-dikánn költ, azt olvassuk: hogy a' Szigetnek minden Erösségei sürüen meg-rakat-

tak ágyúkkal; a' Katonaság szüntelen gyakorlások által tökéletereobbította magát; eleség és munízió annyi szállítódott bé, hogy leg alább is meg lehetett véle érni a' elzindőre. A' Lakosokat annyira megelégedve írja lenni ezen Levél az oda való atyai igazgatással, hogy írtódnának még csak gondolkozni is, annak egy oly szabadsággal való fel-tseréléséről, a' mely, szép szín alatt varródott a' Belgáknak, Hollandusoknak, Cisalpinusoknak, Ligúriaiaknak, Rómaiaknak, és Helvétusoknak a' nyakokba: de az ígért tóldalékjai ezen kentelen szabadságnak, nem egyebek eddig: pufztulásoknál, inségeknél, 's nyomorúságoknál.

Olasz - Országi Tudósítások.

Rómából Jún. 23 dikán: — „Az újabb Nápolyi Levelekből olvassuk, hogy a' Frantzia Hajóssereget Júniusnak első napjain látták Szicília' Szigetének Lakosai, közel Szigetjekhez mendegélni Maresala Várossa' eránnýábann. Meg-állapodtak nagy számú Fr. hajók, 's meg-várták egy hátra maradott Ofztályokat, Girgentinél (Mind Girgenti mind Maresala Városa a' tenger-partján fekszik, Sziciliának dél felé eső részén). Némelly Frantzia hajók bé is mentek a' Szicíliai partokhoz friss vízért 's egyébért. Bonaparte az Adjutánsát is bé-küldötte a' Szigetbe, olly izenettel,

hogy a' Frantzia Respublika, barátsággal viseltetik a' Sziget' Fejedelméhez a' Nápoly Királyhoz: azért nem tarthatnak a' Szicziali Elöljárók leg-kissebb ellenségeskedéstől is a' Fr. Hajóssereg' részéről. "

„Sziczia' vidékéről Málta Szigete felé vették útjokat a' frantzia hajók. Az Ánglusok' Hajósserege, Nelson Contre Admirális' vezérlése alatt, Jún. 17-dikén reggel Nápoly Várossának erányábann állott a' tengeren. Egy Tiszt bé is ment tőlök Nápoly Városába az Ánglus Követ' meg-látogatására, kivel minekutánna jó ideig beszéllgetett volna, viszsa tért a' Hajóssereghez, melly jó szélre kapván, sietett Málta Szigete felé. "

Pedemontziumnak Loanó nevű Városába Jún. 18 dikánn mentek bé a' Genuai Katonák, minekutánna kapituláltak volna a' Városbéliekkel. Más vidékekenn is foly a' had a' Ligúriai és Pedemontziumi Katonaságok között: és ezenn hadbann részt akar a' Cisalpinum Direktórium is venni a' mint látszik a' Szárdiniai Király ellen, mint meg-tetszik, az itt következő Leveléből, mellyet Jún. 12-dikénn küldött az Olasz Orzági Fr. Sereg' Fővezéréhez Brune Generálishoz. A' Levél' értelme ez:

„Polgár Generális! Midön a' Fr. és a' Cisalpina Respublikák között köttetett Frigy által, a' két Státusoknak Kormányfizeikeik, az Olasz - Orzági Kormányozó

(Frantzia) Generális' vezérlése alá rendelték a' Cisalpinus Sereget: eröss meg-győződéssel vóltak az eránt; hogy a' Generális nem tsak annyiban tétet a' Sereg által hasznót a' Cisalpina Respublikának, hogy ennek határait védelmezteti minden ellenséges meg-támadtatások ellen; hanem annyibann is, hogy ennek nevét betsületben tartatja, a' szomszéd Hatalmasságoknál. Ezen mind két részről való meg-győződésnél fogva, akarta a' Direktórium hadadék nélkül tudtára adni Kegyelmednek Polgár Generális, hogy a' Turini Udvar, melly mind inkább inkább meg-felejtkezik a' jó szomszedság' jussairól, és azon költsönös kötelességekről, mellyeket szüntelen szemeik előtt kell tartani két barátságos Nemzeteknek, meg engedte, hogy egy Cisalpinus Katonai-személy, közönségesen meg kötözödjék, 's lántzra tétetve, vitetödjék tömlötzbe a' Poroszlók által. Ezen tselekedetnek értésére, hozzá gondolván ehez, olly sok más hasonló tselekedeteket is, mellyeket itt igen hoszszas vólna elő-adni: reményljük, hogy Kegyelmed oly rendeléseket fog tenni, a' melylyeknél fogva, hathatóssan kívánhatunk mi a' Turini Udvartól elégtételt, melyre jussunk vagyon, 's óltalmazhatjuk Respublikánk' határait minden meg-támadtatás ellen. Ezen Udvarnak magaviseleése, a' mi vélünk barátságban lévő Ligúriai

Respublika eránt, melynek birtokos jusát meg-sértette; és a' reánk nézve való roszsz rendtartásai, igen kétségesse teszik előttünk az ő biztatásainak szíves vóltát."

Mihelyt ezenn Írást vette Brune Generális: leg ottan parantsolatot adott ki, hogy egy része a' Cisalpinus Seregnek a' Ticinó vizéhez nyomúllyon.

(A' Ticino vagy Ticinus folyó-vize, veszi eredetét a' Helvétziai bértzek közzül, 's Pávia (Ticinum) Városán által folyván, csak hamar az utánn a' Pádus (Po) vizébe szakad. A' Ticinus választja el a' Cisalpina Respublika' birtokait, a' Szárdinai Király' Pedemontziumi birtokaitól.)

Helvétziából mindegy több több Fr.ák takarodtak által a' Cisalpina Respublika' földjére; azon Fr. Seregoztályok' helyébe, a' melyek hajókonn el szállítódtak onnét. Nyóltzvan ezerre szándékozik a' Fr. Direktórium nevelni Seregének számát Olasz Országban. Buzdította a' Cisalpinum Direktóriumot is, hogy a' Cisalpinus Sereget jó karba helyheztesse, és Polgar-Katonaságot is állíttson fel.

Helvétziát illető és Helvétziai Tudósítások.

A' Fr. Direktórium, minekutánna Helvétziát, mindenéből ki-pusztította: már most hadi frigynek és kereskedés eránt való szövetségnek kötésével kínálja azt, Közbenjárójának nevezvénn, ki e' dologban a'

Külső dolgokra ügyelő Fr. Ministerr Talleyrand Perigord Polgárt, ki azonban megfog tovább is hagyódni a' Ministerségben, melyet már, a' Pári'si dolgok' folyamatiá szerént ítélvén, alkalmasint régen folytat.

Az előbbeni Fr. Fő Kommisszárius Rapinát Polgár által, hivataljokból kitervődött két Helvétziai Direktorok közül egygyik, úgymint: Pfyffer Polgár ismét visszafra ült már a' maga Direktori székébe, a' Fr. Direktórium' engedelméből; de Bay Polgar félt abba visszafra ülni. Helyébe tehat, Más fog választódni: de a' választás' útján el fogja e' nyerni Ochs Polgár a' Direktorságot, melyre olly igen kívánczozott? nem vólt bizonyos.

Későbbi Tudósítások szerént, Pfyffer se' akart többé Direktoroskodni. Bay' helyébe Laharpe Polgár választódott. Pfyffer helyét, alig ha Ochs nem fogta el nyerni.

A' Walliserlandi Helvétusok közül 55-en a' kik fő ellenzői vóltak Hazájokban a' frantzia újjításoknak, fogva ülték vala Bernábann: de már most szabadon bocsáttatta őket a' Fr. Vezér, Schauenburg Generális. Visszafra-erészttette fogóságjokból még elébb, a' Szolothurnból elhúrtzolt Kezeseket is.

A' Helvétziai Respublikához tartozott, de tőle külön szakadozni kezdett Olasz Tartományok, már most mind meghatá-

rozták magokat, hogy újra visszfa álljanak a' Helvétziai Republikához, és annak Konstitúzióját ők is el fogadják.

Batáviát illető és Batáviai Tudósítások.

A' 12-dik Júniusi Revolúziója ellen Batáviának, ki mertek kelni némely Párisi Újságok, azt itélvénn Daendels Generálisról, hogy Ő, a' Törvények védelme ellen erányzott katonai hatalmaskodással, 24 óra alatt kis Kronvellé tette magát. A' Despotismust nyomta t. i. ő el, a' mint maga mondja, Batáviábann: de az említett Újságok' ítélete szerént *nagyobb Despotismussal*: nem különben, mint Diogenes is tapodta vólt, a' mint maga mondotta, a' *Plátó kevélységét*: de Plátó igazán felelté neki, *hogy nagyobb kevélységgel*.

A' Batáviai Mérséklett Felekezett ellenben, igen örvend ezen Revolúciónak, mely, a' Robespierkedőknek 22-dik Januáriusi erőszakos Revolúziójokat rontotta el, a' mint-hogy már most, igen könnyebbült is azon Raboknak a' sorssa, kik, az említett 22-dik Januáriusi Revolúziókor fogattattak vala el, 's záródtak árestomba. Szabadon mehetnek bé t. i. hozzájuk a' Látogatók. Az új Revolúzió által rabságra jutott Személyekhez pedig senki bé nem botsátódik, és annyival nehezebben esik nekik a' fogság, hogy éppen az áresto-

maik, Azoknak Fogházaik mellett vagy-
nak, a' kiket ők vitettek vala rabságra.

A' Bétsi Udvarhoz Követté rendelték
vala Batáviának 12 dik Június előtt való
Igazgatói Blauw Polgárt: de a' mostani
Igazgatók oly parantsolatot adtak ki eránt-
ta, hogy fogatódjék el Az Párisbann, a'
hol t. i. tartózkodott vólt: de az el foga-
tós elől, el illantott.

Pári'si Tudósítások.

A' Rastadi Békességalkura 3-dik Fran-
tzia Követül rendeltetett Roberjeot Polgár,
parantsolatot vett a' Direktóriumtól, hogy
haladék nélkül Hágába menjen.

Pári'sban vagyon már 25-dik Június-
tól fogva, Lacroix Polgár, ki a' Direktó-
rium által vizfsza hívatódott a' Hágai Fr.
Követségéből. Vizfsza-érkezése után hofz-
szas beszéllgetést tartott mindjárt a' Kül-
ső dolgokra ügyelő Ministerrel.

Bonaparte Generális' Feleségéről azt
írják Párisból, hogy a' Férje után szándéko-
zik indulni Égyiptom felé: de elébb a' Plom-
bieresi fördöbe ment: a' hol mindazáltal
kevésben múlt, hogy az Égyiptom felé való
hajókázás helyett, Cháron' tsónakjára nem
szorúlt. Történt t. i. hogy a' mint négy
más Afzszonypajtásaival egygyütt múltat-
vólta magát egy folyosónn: véletlen le-sza-
kadt a' folyosó, 's ketten az Afzszonyok köz-
zül azonnal szörnyű halált haltak; ketten

pedig nagy sebeket kaptak. Bonaparténé is meg-ütötte magát: de nem veszedelmessen.

Ángliai Tudósítások.

Az Ánglusok Osztindiai birtokai ellen intézett szándékáról Bonaparténak, így okoskodnak a' Londoni Politikusok: Vagy a' Veress-tengerenn által akar Bonaparte az említett Birtokokba hatni; vagy szárazonn. Ha a' Veress-tengerenn: fel-tévén, hogy el mehetne is addig Egyiptomonn által: hol vesz Öannyi szállító-hajót a' Veress-tengerenn a' mennyire szüksége lenne? De ha szállító-hajókra szert tehetne is: nem tehet hadi-hajókra, a' melyekkel ki-kehetne az ellen a' roppant tengeri erő ellen, mellyel birnak Napkeleti-Indiában az Ánglusok. — Ha pedig szárazonn akar oda indulni Siri ből: úgy ezer német mértföldnyi útat kell néki tenni, és annak egy részét egészségtelen heves vidékekenn által. Által kellené néki a' Mátok' földjén is menni, a' kik Barátjaik az Ánglusoknak: és ki-állíthatnak 3 száz ezer, leg-nagyobb részént lovas Katonákat. Magok az Ánglusok is állíthatnak ki 12 ezer Eorópai Katonákat, és 70 ezer Európai módra gyakorlott Indus Katonákat: tudni való pedig, hogy az Ánglusok egy két ezer emberrel mindenkor sok ezereket meg futamtattak a' Tip-

po Saib népéből, melyhez bíztak a' Frantziák.

A' Londoni Udvari Újságnak 26-dik Júniusi Darabja szerént, Irlandiában a' Kir. Katonaság, el verte Jún. 21-dikénn a' Pártosokat, Vinegar Hilli erős tanyájokból. Vízfza nyerte tőlök más nap Wexford Városát is, a' melly, ¹ő-erősségjek volt.

Napkeleti-Indiába, egy 50; egy 30; és két 18 ágyús hajókat szándékozott küldeni az Udvar, mellyeket nagy siettséggel készítettet is úthoz Június' vége felé a' Portsmouthi Kikötőhelybenn.

Lord Fitzgeráldnének a' Férje' halálát nagy kíméllyel igyekezett tudtára adni Londonban Hertzeg Richmond, Leinster Hertzegnek jelenlétébenn: de a' Lordné, mihelyt meg értette, hogy oda a' Férje: azonnal el ájúlt. Minekutánna magához jött valamennyire: kiáltotta a' Férjét, 's kérte a' véle lévő Hertzegeket, hogy adják vízfza néki az ő igen igen kedves Férjét. Azolta háborodott elmével vagon, ez a' különös szépségű Ifjú-aszfzony: kinek sorsánn meg esvénn a' Királyné' szíve, engedelmet nyert a' Királytól, a' melynél fogva, már most Özvegy Lord Fitzgeráldnet, meg-tarthatják a' Férje' nagy tekintetű Attyafiai magoknál Londonbann.

Elegyes Tudósítások.

Ehrenbreitstein Vára és vidéke' szá-
mára, két eleséges hajók érkeztek Jún.
27-dikénn. A' Koblentzi Platzmáior enge-
dett vólt titkonn ezen két hajóknak szabad
által-menetelt, mely azonban tsak hamar
ki-tudódván, a' Platzmáior ijedtébenn egy
kútba ugrott: de ki-vonattatott onnét, és
mindjárt más nap, Törvényfzék' eleibe ál-
lítódott. Kivülötte még 30 más Személy-
lyek is árestálódtak meg ezen dologbann.

Tseh Országbann az Oskolai Tanítók-
nak nagyobb buzdítására, tiznek közzülök,
száz száz forint jutalmat osztogattatott F.
2-dik Ferentz Tsászár és Király a' múlt
Oskolai esztendőbenn mutatott előmenete-
les szorgalmatosságjokért.

A' Szepességről Igló Városából írják,
hogy azon a' vidékenn egy Bodanovits
Demeter nevű Ember, már sok Bányászok-
nak meg-mondta, hol és millyen méjjség-
re fognak értzet találni.

* * * * *

*A' Racin nagy Érdemü Magyar Magya-
rázójához, Tiszteletes Kováts Jó'séf Úr-
hoz. — Tisztelet - Vers.*

Tapsot üss, jer KedvesHaza, édes remény élelfsze
Eltsüggedt szived', 's a' kéttség' habjait üz-
zed mefzfze!

Örülj minden Honnyunk javát ohajtó Hazámfia
Kinek lantján eddig pengett szív' sebheto ária.

Mert már hárúl a' Magyar ég bé ködözött éjjele,
Mely tsak nem minden jóltévő sугárokot
el nyele.

'S már nem tsak egy két tsillagink tettfszenek
fel az égen

Nem költsön fényt, 's törött sугárt lövel-
lenek, mint régen

De Hazai tsillagokkal ditsekszik láthatárunk,
Melyeknek tisztább fényeknél egyenesbb
úton járunk.

Ezek közzül való ama Pannonia szülötte

Tízteletes Kováts József Úr, a' kinek elötte
Vonúl az idegen firhang, 's izlés szemünkröl
fére,

Eredeti sугárt hintvén a' Magyarok egére.
Ugy hogy ha oly ditséretet nyújt Virgil Eneás-
nak,

Melyre ma a' ditsösségen kapók hijjába vás-
nak

'S ha Hunyadi vitézségét énekelő Horváthnak
Ditséretü fellyül hatnak púpján az Ararátnak.

'S ha ezen fórró hazai hivségét meg ditsérte,
Hogy kész vólt a' ditsösségnek hantján meg-
halni érte.

Oh Hazám szentelt kofzorút nem tennél e' fejébe

'S a' Magyar Hérósok száma közzé nem
irnád e' be?

Azt, a' ki a' tiszta Vallást Nemzetünknek szí-
vébe,

Racin után munkáiival gyengén tsepegteti be.

'S a' ki ily szót ád a' roppant természetnek szá-
jába.

Hogy nem támadt e' szép világ alkotmánya
magába.

'S a' kis féreggel, 's minden szál füvel ezt kiál-
tattya:

Jer Ember lásd bennem hogy szent, Bölts
's jó e' Világ Attya!

Azt ki Entheusi tüzzel 's kedves izléssel telí
Lantján, Éneásnak vitéz tetteit énekeli.

Azt ki jó például mint hív Hazafi azon ősi
Hangon lantol, melyen lantolt Pézeli és
Gyöngyösi.

Oh Magyar ha érzékenyen meg gondolod eze-
ket,

Nem hullatsz e' ha visszsa nézsz háláadó
könyveket!

En ugyan e' Mentorodat, a' mig tsak tart lételem
Még távolról is tisztelő karjaimmal ölelem.

Hazánk Tudósi e' szívnek példáját kövessétek,
Mert a' szolgával elásnia' Tálentomot vétek!

Azt mondja az Idvezítő, hogy nem azért te-
vék a'

Gyertyát a' tartóba, hogy azt fedezze bé a'
véka:

Igy tinéktek is nem azért meritett bölts lelketek
Világot, hogy mind örökre meg fojtódjon
bennetek.

Hanem égjen mint a' gyertya szüntelen a' Köz
Jóra

'S ne légyetek olyan tagok mint a' meg bom-
lott óra.

'S jolyak mint a' levegőnek játszodó tünemén-
nye,

Mely ellobbanván nem marad fel maga után
fénnye.

Jánosi Jósef

a' Pápai Reform. Collegiumban
Theologus és Philosophus Deák
's most Poëseos Praeceptor.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 5.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)
 17-dik napján 1798-dik Éltendőben.

Málta Szigetéről

a' sok ellenkező hírek közzül a' leve igaz véletlenül, hogy Jún. 10-dikénn ki-szalottak a' Frantziák Málta' földjére, és már Jún. 12-dikénn egészfzen is el foglalták azt.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Ligúriai (Genuai) Respublika, és a' Szárdiniai Király között folyó had' környülállásairól, Genuában következendő Híradások tevődtek közönségesekké:

E

„*Loanóból* Jún. 19-dikénn: Ezen Város (mely a' Szárdiniai Királyé volt) a' mi (a' Ligúriai Katonák trják magokról) kezünkben vagyon. Doria palotája és Fiesko Vára, bajonéttal vevődött meg. Háromszáz Pedemontánusokat fogtunk. Mi keveset vesztettünk. A' Kapitulátzió szerint, katonai tisztességgel takarodott ki innét a' Pedemontziumi Őrizet, a' Városon kívül le-rakta fegyvereit, fel-fogadta, hogy a' most folyó hadban nem fog többé szolgálatot tenni a' Ligúriai Respublika ellen, és Genuánn által vissza tér Pedemontziumba.“

Ezen vissza-térés Genuánn által vól-taképpenn meg is esett Jún. 21-dik 's 22-dik napjainn. Már Jún. 23-dikánn Deputátusok is érkeztek Genuába, Loanóból, olly jelentéssel, hogy Loano Városa, egygyesülni kíván a' Ligúriai Respublikával.

„*Noviból* Jún. 21-dikénn. Egy Ligúriai Seregosztály, előre nyomúlt Jún. 19-dikénn Servalle Városa felé (*Pedemontziumi Városotska, a' Mediolánumi földönn, közel a' Genuai határokhoz*). Minekutánna keményen meg-verekeedett vólna a' Pedemontánusokkal, szerentséje lett el foglalni a' Vár körül körül lévő minden hegyes helyeket. Magába a' Várba is próbált bé-rontani: de erőssen tüzelvénn ki ellene a' Várbéliek, kéntelenítettett magát vissza-vonni.“

„Déltől fogva, estvéli 8 óráig állotta ki ezen Seregofztály az ellenség' tüzelését: még se' maradtak közzüle többen halva 30-nál, 's 40-en sebesedtek meg. Jún. 24-dikénn tsak ugyan kéntelenítetett végre magát a' Vár is meg-adni, nem állhatvánn ki többé egy Battéria tüzet, a' melyből, nagy ágyúkkal tüzeltek reája a' Ligúriaiak.“

Pozzolo-Formigarónál a' Pedemontziumi Katonák, ezer ketszáz Insurgensekkel egynehány órákig viaskodtak vala már, és még is egygyik Fél se' akart engedni a' másíknak; hanem végre egy nagy zápor-esső szakasztotta félbe a' viadalt.

Gavinál Jún. 21-dikénn, alkalmas munitzió-szállítmányt nyert el a' Ligúriai Katonaság, 3 órákig tartott viadal után a' Pedemontánusoktól, kik az említett munitziót, Serravalléba szándékoztak vinni.

Estek imitt amott nem kevés apró tsatázások is a' két Fél között. — A' Ligúriai Hajók is vettek el két Ragúzai Hajókat, mellyek a' Turini Udvar' számára való gabonával vóltak meg-terhelve.

Hogy a' Ligúriai Direktórium, szükségét ne lászson pénz és ember dolgából, a' hadfolytatásra nézve: engedelmet nyert a' Törvényhozó-tanáttól. 1.) Hogy a' közönséges Kints-házban lévő minden drága köveket 's egyéb drágaságokat, lottéria formán n el adhasson. 2.) Hogy minden

Ligúriai Iffjakat, 18 esztendőstől fogva harmintz esztendősig, fel-kívánbasson katonai szolgálatra. — A' Ligúriai Sereg két Korpusokra vagyon fel-osztva. Egygyik, Napnyúgoti Seregnek neveztetik; a' másik pedig, mely, Gavi vidéken áll, az Appenninus hegyein túl lévő Seregnek.

A' Frantzia Respublika azonban Békéltető Közbenjáró akar lenni a' Szárdinai Udvar, és a' Ligúriai Respublika között, mint meg-tetszik az itt következő Turini Levélből, mely Jún. 20 dikánn költ, 's ezeket foglalja magában: „ Ovaldába 600 Fr. Katonák érkeztek, kiknek Vezérje titkos Instructióval (Útasítással) vagyon, a' Szárd. Udvar és a' Ligúriai Respublika között támadott ellenségeskedésre nézve. Alesándria Városába pedig 6 ezer Frantziak mentek bé, kik az ott lévő Pedemontziumi Katonasággal egygyütt teszik a' szolgálatot. Más részeiben is Pedemontziumnak, vagy-nak imitt amott, a' Tartomány' óltalmazása végett Fr. Katonák fel-osztva, kiknek száma tíz ezerre megy, A' Turini Ministériom, gyakor beszéllgetéseket tart az ott lévő Fr. Ministerrel.

Cisalpinia Respublika: Hét ezer emberből áll az a' Cisalpinus Seregosztály, mely, a' Pedemontziumi, és a' Cisalpinus Birtokokat választó Ticinus vizéhez nyomúlt: de azután is mindég szaporítódott. A' Turini Udvar' reszeröl azonban egy Depu-

rátus vólt már Jún. 27. dikénn Mediolánumbann, a' ki igyekezett meg-tsendesíteni a' Cisalpinus Elöljárókat, 's újra szérént öfzsze-békéltetni a' Turini Udvarral. — A' Cisalpina Konstitútzio szérént, nem lehetett a' Törvényhozó-Tanáts Tagjainak társalkodássok a' Külső Hatalmaságok' Ministereikkel; hanem Jún. 16 dik napjänn két titkos Ülések utänn el végződött, hogy az említett tilalmazó Törvény' ereje, ne terjedjen ki a' Frantzia Követre. Ezen Végzést, a' Cisalp. Direktórium tudtára adta leg-ottanna' Fr. Követnek Trouve Polgárnak, ki is mindjárt más nap ebédre hívatta a' Törvényhozó-gyűlés' Elölülőit, 's főfő Tagjait. — A' Fr. Katonaság mindég fórott az újjabb Tudósítások szérént is a' Cisalp. Respublika' földjére, de a' melynek leg-nagyobb része, Pármánn, Piacenzánn, (Placzentziánn) és Bolognánn (Bonóniánn) által, a' Római Resp. földjére takarodott.

Római Respublika: „Hogy a' Római Sereget jó karba lehessen állítani: e' végre bé kell a' Római Respublikabéli minden Ifjaknak íratni magokat, a' katonai laistromba: ki-vévénn, tsak a' feleségeseket, özvegyeket, betegeket, és a' kik tsupán magok egygyen egygyen Fiúgyermekek a' háznál. Gouvion St. Cyr Generálisra vagy on bízva a' Sereg' el intézése. — Róma Városa' Kommendánsa Marchand Polgár,

oly értelmű parantsolatot hirdettetett ki Jún. 14-dikénn, hogy minden Fr. ák, akár katonai; akár nem katonai-nemből valók, ha tsak ki-szabott foglalatosságok nints Rómában: el távozzanak onnét három napok alatt.

Bonaparte Generális, mihelyt a' Sziciliai tengerre érkezett Június első napjaiban; azonnal bé-indította a' mint már jelentettük, Sziciliába, a' maga Adjutánsát, jelentvén ez áttal a' Sziciliai Kormányozónak, a' két Sziciliák Királya eránt viseltető barátságos indúlatját a' Fr. Republikának: de a' Kormányozó is mihelyt meg-értette Bonaparte Generálisnak Szicilia elibe lett érkezését: leg ottan egy Tisztet indított Bonapartéhoz, ajánlván nékie mindent, valami szükséges foglalat lenni a' Hajósserege' számára; úgy hogy ezen Tiszt, egygyüvé találkozott a' tengeren a' Gen. Bonaparte' Adjutánsával. Mind a' két részről nagy betsülettel fogadtak a' Tiszt-Követek. Akkor a' Fr. Hajóssereg, a' szállító-hajójainn kívül, 15 línei-hajókból, tíz Fregátokból és egynehány kissebb hadi-hajókból állott: 's Szicilia elől, folytatta útját Málta Szigete felé, mely Sziciliától az Áfrikai partok felé, tízenöt mértföldnyire fekszik.

Az Ánglus Hajóssereg, mely, Jún. 17-dikénn ment el Nápoly és Szicilia mellett

Málta felé, 14 líneai-hajókból, 3 Fregátokból, 4 Kutterekből, és két Brigantínokból állott, Nelson Contre-Admirális' vezérlése alatt.

Helvétziai Tudósítások.

Kevés ideig tarthata a' Helvétusoknak onnét származott örömök, hogy a' Fr. Direktórium el hívta közzülök azt a' Rapinát nevű Kommiszfzariusát, kinek erőszakoskodásai sok Helvétziai Gyülekezeteket fel-zendítettek vólt már: mert Jún. 27-dikénn ismét oly értelmű Jelentés érkezett Helvétzia' Elöljáróihoz, a' Fr. Vezértől Schauenburg Generálistól Arauba, hogy további rendelésekig megént meg-marad Helvétziában Fr. Fő Kommiszfzariusnak Rapinát, a' kinek és Schauenburg Generálisnak hatalmaskodására, kéntelenek vóltak az Araui Törvényhozó-gyűlés' két Tanátsai Jún. 30-dikánn, Laharpe Polgártársok helyett, kit a' Fr. Direktóriumnak előbbi engedelméből választottak vólt új Direktornak; Dolder Polgárt, a' kit magok jószántából nem választottak vólna, fogadni él Direktóriumnak Tagjául.

Spanyol-Országi Tudósítások.

Mádrítból írták Jún. 11-dikénn, hogy a' Kádixi Hajóssereg' parantsolatot vett, a' tengerre való ki-indulás eránt, 's készült is már akkor tájbann a' ki-induláshoz.

Irták egy oly értelmű Királyi Rendelésnek is ki-adó félbenn való létét, hogy tartozzék kiki, a' maga tehetségéhez kepest bizonyos summat adni költsön az Ország' Kaszsjájába: a' mely summától ugyan nem fog semmi interest szedni, de a' töke-pénzt visszsa kapja, a' Békeség után két esztendővel következendő tíz esztendők' le-folyása alatt. Ezen Kir. Rendelése mellett egy Buzdító-Írást is szándékozott az Udvar, Spanyol Ország' Nagygaihoz intézni, 's abban, eleikbe terjeszteni nékiek hathatóssann, hogy az ő javok, el válhatatlanúl egybe vagyon kötve a' Spanyol Monárkhiának fenn-tartásával.

Magyar-Ország.

A' Septemvirális Táblához (Magyar Orzági hét személlyes Főtörvénysszékhez) mostanság Tábla - Bíróvá neveztetett M. Berzevirzi András és Bernát Jó'sef Urakat, méltóztatott Fels. Urunk Udvari Tanatsosi ranggal meg-tisztelni.

Béts.

Rastadtból visszsa-érkezett ide a' múltt Péntekenn reggel Gróf Cobenzel.

Gróf *Clerfait* Feldmarsall fekvő beteg, és már a' múltt Szeredann, az utolsó kenet is fel-adódott neki.

A' Ts. K. minden örökös Birtokok közönséges jövedelmeire ügyelő Fő-Tisztség-hel, Referendarius Udvari Tanatsossá lett M. Németh János Úr, Udvari Tanatsos Kempelen O Nga' helyébe:

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'

ENGEDÉLMÉVEL.

01010101010

Nro 6.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)

20-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Német Birodalmi Tudósítás.

Szelczet, a' hol folyt vala az alkudozás, Ts. K. Minister Gróf Cobenzel, és a' Fr. Ex-Direktor François között, oda hagyta hagyta François is Júl. 9-dikénn.

A' Rastadti Német Deputátzió, felelt Júl. 6-dikánn, a' Fr. Követségnek 22-dik Júniusi írására. Feleletében, valamint minden egyéb előbbeni kívánságait hathatós okokkal és világosításokkal támogatja:

F

úgy kiváltképpen a' fő kívánságától el nem áll, hogy t. i. a' Rajna' közepe legyen választó-határ, a' Német Birodalom, és a' Fr. Respublika birtokai között; következésképpen, hogy valamint a' Német Birodalomnak, egy talpallatnyi földje sinsz a' Rajna' bal-meljékén, úgy ne legyen a' Fr. Respublikának a' Rajna' jobb-meljékén.

A' Sváb Kerületbenn, közönséges Kerületi-gyűlés hirdetődött vala ki Júl. 5-dik napjára: de véletlenül el halasztódott bizonytalan ideig: még pedig a' Kerületi írás' ki-fejezése szerént: előre el nem látott nagy akadályokra nézve.

Nagy Britanniai Tudósítások.

S. Domingó Szigetének tsupán Cap S. Nicola nevű Erösségében tartanak még Orizetet az Anglusok. — Az Irlandiai Pártosok közzül Ballinahinchnál 500-an maradtak halva. Ezek között találtatták két zöld zászlós Afzszonyok is, kik a' Szabadság's az Okosság' Istenafzszonyait ábrázolták.

Az Angliai Ország-gyűlés meg-egygyezett benne, hogy 12 ezer főből álló Angl. Polgár-Katonaság, által meheszen önnön kívánsága szerént Irlandiába, az odavaló pártütés meg-fojtásában előmenetelessenn foglalatoskodó Katonaságnak erősebbítésére.

Az újjabb Tudósítások szerént, nagy a' reménység, Irlandiának rövid időn egész-
fzen lezendő le-tsendesedése eránt.

Az Angliai Ország gyűlés' Üléseit fél-
be-szakasztotta a' Király Jún. 29 dikénn,
8-dik Aug. ig.

A' Londoni Török Követ nagyon mér-
gelődik, ha azt beszélik néki, hogy Bo-
naparte Égyiptomba hajókázik. Lehetet-
lennek állítja, hogy azt meg-engedje a'
Török Tsászár.

Péttersburgból erős biztatások érkez-
tek Londonba az eránt, hogy a' Krími Ki-
kötőhelyekből rövid időnn egy Orosz Ha-
jössereg 60 gályákkal egyetemben, mel-
lyeken 30 ezer szárazra való Katonák lesz-
nek, által fog szállani a' Földközi-tenger-
re, és ott egygyesíti magát, a' Nelson
Admirális vezérlése alatt lévő Angl. Ha-
jössereggel.

Az Ámerikai Respublika is folytatja
már a' hadat a' Frantziákkal.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Ligúriai Respublika és a' Szárdiniai
Király között folyt hadnak igen hirtelen
vége szakadt. A' környülállásait ezen vé-
letlen történetnek, következendőképpenn
írja egy Levél, mely, Jún. 30-dikánn költ
Genuából:

„ A' Ligúriai Respublikánál Fr. Kö-
vetséget viselt, de ezen Követségből Pá-

ri'sba vizsgálva - hívattatott Sotin Polgár, Jún. 28 - dikán bútsúzott el a' Genuai Direktóriumtól, 's egyzfersmind bé - mutatta jövendőbeli Fr. Követtség' Helytartójául Belleville Polgárt. Még az nap írt Belleville Polgár, a' Külső dolgokra ügyelő Ligúriai Ministerhez, jelentvén neki, hogy a' Fr. Direktórium, Olasz-Országban fenn akarja tartani a' Békességet, minekokáért kívánja, hogy a' Ligúriai Direktórium haladék nélkül szakassza félbe, Pedemontzium ellen kezdett ellenségeskedéseit: a' Turini Udvarral is közölt hasonló kívánságának fogantjáról semmit sem kételkedvénn. A' válasz-adást ezen Jelentésre olly igen sürgette Belleville Polgár: hogy ha el halasztódnék az: kéntelennek mondotta lenni magát azonn esetre, tüstént odahagyni a' Ligúria Respublikát. A' Ligúriai Direktórium, egyfzeriben el végezte, hogy a' Szárdiniai Király ellen való had meg-szünt, és ezen Végzést tudokra kell adni a' Ligúriai Sereg' Vezéreinek.

Az Olasz - Orzági Fr. Sereg' Vezére Brune Generális, Bonaparte Generálistól magától kapván Levelet, Málta Szigetének a' Fr. ák által Jún. 12-dikénn lett el foglaltatásáról, ki nyomtattatta az említett Levelet, 's egy Hirdetmény mellett, közölte azt a' maga Seregével, mely alkalmatossággal, bort is osztatott a' Katonáságnak.

Rómábann a' Fr. Kereskedőkre ügyelő Fő Tiszt, vévénn Berthier Generálisnak Máltából Jún. 14-dikénn útásított Levelét, közlötte az mindjárt a' Római Konzulokkal, ezek pedig közlötték a' Törvényhozó-Gyűlés' két Tanáttsaival, az úgy nevezett Senátussal, és Tribunátussal, mellyek mindjárt különbkülönbféle Végzéseket hoztak, annak meg-bizonyítására, hogy ők különös részt vesznek a' Fr. Respublika' örömebenn. A' Konzulok, nagy vendégséget adtak Frascatibann, és a' Fr. Katonaság Rómábann öröm-innepeket tartott.

Jún. 15-dikén, az egészsz Fr. Hajóssereggel Alexandria felé folytatta útját Bonaparte, elegendő számú Őrizetet hagyván Máltában. — A' Máltai Rend' Nagy-Mestere (Német születésű B. Hompesch) egynehány Nagy-Keresztes Vitézekkel egygyütt oda hagyta Málta Szigetét Jún. 19-dikénn, de merre vette útját? nem tudatik. — Jún. 20-dikénn parantsolat adódott ki Máltábann, a' melynek ereje szerént, minden Fr. Vitézek és Kiköltöztek tartoztak oda hagyni a' Szigetet.

Ángliának azon Hajósserege, mellyet Nelson Contreadmirális vezere, Szicziának Meszinai Kikötőhelyébe tért bé Jún. 19-dikénn, 's minekutánna ott töltött volna 3 napokat: Málta felé indúlt Jún. 23-dikénn. El indulása előtt meg-hirdettette,

hogy ő minden hajót, a' mely, eleséget fogna szállítani a' Máltai Szigetek felé, el sűjjesztet: mely Hirdetményből azt hozzák ki a' Sziciliaiak, hogy a' Máltai Szigeteket szemmel akarják tartani az Anglusok, és meg nem engedik, hogy eleség szállítódjon oda bé, a' melyre, nem könnyen halasztható szükségek vagon a' nevezett Szigetebélieknek.

Frantzia Országi Tudósítások.

Mihelyt kapta a' Direktórium Júl. 1-
ső napjann Máltának el foglaltatásáról a'
Tudósítást: leg-ottann közlötte azt a' Tör-
vényhozó Gyűlés mind két Tanáttsaival,
mellyekhez intézett Tudósító-írásaibann,
az el foglalásnak környülállásainn, és leg-
közelebb való okánn kívül, sok régibb
okokat is halmozott egymásra a' Direktó-
rium, p. o. hogy a' Nagy-Mester, Kiköt-
tözött Frantziákat fogadott bé Szigetjeibe;
hogy nem esmérte meg a' Fr. Republikát,
's nem fogadta el annak Követét; hogy a'
Spanyoloknak, midön hadat folytattak azok
a' Fr. Nemzettel, nem különben az Anglu-
soknak is meg-engedte Szigeteibenn a'
Hajóslegényszedést: a' Frantziáknak ellen-
ben nem; hogy 1793-dik eszt. ben, meg-
értvénn a' Nápolyi Királynak a' Fr. Res-
publikával való hadban létét: azonnal bé-
záratta Kikötőhelyeit a' Fr. hajók előtt 's
a' t. Ezeknek és több hasonló okoknak fel-

hordása után így folytatta írását a' Direk-
torium: „És ezen ellenségeskedés, mindég
folyamatban vólt azóltá. Prairiálnak 21-
dik napján (Jún. 9-dikénn) meg nem en-
gedte a' Nagy-Mester, hogy a' Sziget' ki-
szálló partjainn, ivó - vizet merhessen ma-
gának a' Fr. Sereg; hanem tsúfokodó for-
ma-beszéddel azt felelte: hogy két szállító-
hajóknál többet bé nem botsáthat egyszer-
re. E' szerént 3 száz napnál több idő kí-
vántatott vólna' a' Fr. Seregnak a' végre,
hogy elegendő vizet szerezzen bé magának.
Ily meg-tsúfoltatása a' Respublika' Sereg-
nek, Bonaparte' vezérlése alatt, nem ma-
radhatott boszszúállás nélkül, Prairiálnak
22-dikén (Jún. 10 - dikénn) Fr. Katonaság
állott a' Szigetnek minden ki-szálló partjainn.
Még az nap körül vétetődött a' Vár, Fr.
Katonaság által mindenfelől. A' benn lévők
ugyan, nagy erőlködéssel tüzeltek ki, 's
egyszer ki is tsaptak: de Marmont Briga-
diros visszsa verte őket, 's el nyerte a' Rend'
zászlóját is. Prairiál' 24 - dikénn (Jún. 12-
dik napján) Jérú'sálemi Sz. János Rendje'
Vitézei feladták Málta Városát 's Várát,
a' Fr. Respublikának, és által engedték
ennek, minden Fejedelmi és Birtokosi
jussokait is, Málta Szigetére nem különben
Gozzo és Cumino Szigetekre nézve, (mel-
lyek Máltához tartoznak.)

„Málta el foglalása által, nyert a' Res-
publika, két línei hajókat, egy Fregátot,

négy gallyákat; ezerkétszáz ágyút; másfél millió font puskaport, és sok egyéb más dolgokat, melyekről nem vett még környüállásos Tudósítást a' Direktórium."

Ezenn Directóriális előadásann kívül, több más Jelentéseket is közlött Máltáról a' Redaktörnek (Pári'si Directóriális Ujságnak) 3-dik Júnusi Darabja. A' többek között, a' Nagy-Mesterrel tsináltt alkut, és a' Hadi dolgokra ügyelő Ministerhez botsátott bőv Tudósítását Berthier Generálisnak.

Az említett igen különös alkunak fő tziykkelyei ezek: „A' Nagy-Mester, háromszázezer líver éftendei fizetést kap a' Fr. Respublikától addig, mig a' Rastadt alkudozásban ki nem tsinálódik, hogy anyi jövedelmü Hertzegség adódjék néki a' Német-Birodalomban; és most előre is, vesztésege' pótlására nyer, hatszázezer lívert; megtartja a' katonai tisztes rangot is, a' Rastadtban tett lépéseknek ki-meneteleig. A' mely Frantzia származású Vitézei a' Rendnek, Máltabann laktak a' (Fr.) Revolútziótól fogva: úgy néződnek mint ha Fr. Országban laktak volna, 's viszta térhetnek oda. Hogy a' Cisalpinus, Ligúriai, Római, és Helvétziai származású Vitézeknek is hasonló szerentsejek legyen a' Fr. származásuakéhoz: e' végre közbe veti magát a' Fr. Respublika érettek, a' Cisalpina, Ligúriai, Római, és Helvétziai Respublikáknál. A' Fr. Respublika, ezer fo-

rint penziót ígér a' maga Nemzetebéli Vitézeknek; és a' hatvan ezstendősöknek közülök két ezer lívert. A' mely Vitézeknek fekvő jószágok vagyon Málta Szigetében: meg-hagyódnak annak birtokában 's a' t.

Passman Oglut

a' *Budai Német Újság'* előadása szerént, meg-támadták a' Török Tsászári Seregnek 3 Tsapatjai egyszerre Jún. 27-dikénn. A' Tsapatokat vezették: A' Kapután Basa; Osman Basa; és Mustafa Basa. Már mind a' hárman benn vóltak az Alsó-Városban, a' midön nagy hirtelenséggel úgy kezdett kártátsoztatni Passman Oglu, hogy rakással terült földre a' sok Ember. Azonban ki is tsapott Pasmann, 's meg-parantsolta az Embereinek, hogy pardont senkinek se' adjanak. Nem is adtak, és tüzes indulatjoknak áldozatjaivá lettek mind a' Kapután-Basa, mind Osman Basa, Mustafa Basa is nagy ügygyel bajjal szabadíthatá ki magát a' halálos veszedelemből.

Margyar-Ofzág.

Somogy Vármegyéből:

Nagy Méltóságú Gróf Széchényi Ferentz O' Excellentiájának, a' Ns Somogy Vármegyei Fő-Ispányságba ezen folyó Július Hónapnak 4-dikén Kaposvárrott lett bé-ültetése, oly fényes és pompás cze-

remóniával ment véghez, hogy ha Pest 's Buda Anya-Városinkban történt volna is: az még úgy is elég díszes lett volna. Júliusnak másodika vala az a' szerentsés nap, a' mellyen Nemes Vármegyénknek szélén Simonyinál fogadhattuk kebelünkbe, óhajtván vártt Fő-Ispányunkat, a' hol egygyik a' Deputátus Urak közzül, úgymint T. Gál Ferentz Kir. Tanátsos, és 2-dik Vice-Ispány Úr, egy szívből folyó 's szívre ható Magyar Beszéddel tisztelte meg mind az Installálendő, mind pedig az Installátor Gróf Csáky József Vice-Cancellarius Ő Kegyelmességeket. Innét Marczaliba Gróf Fő-Ispány Úr' jószágába érkeztek délre a' nagy Vendégek, a' hol mind a' két nemből való igen számos Uraságok tisztelték Ő Excenlletziájokat. Amaz esmeretes jóságú 's díszes és nyájas társalkodású nagy Gazdasszony, Fő-Ispányné Ő Exc. ja vendéglette meg mind gazdagon mind vígan a' fényes Gyülekezetet. Más napra, úgymint 3-dikra virradóra, Néhai betses emlékezetű Királyi Tanátsos 's Vice-Ispány Festetits Lajos Úrnak tisztelt Özvegyéhez Toponárba érkeztek ebédre a' Méltóságok; a' honnét estvéli 8 óra tájban lett Kaposvárra a' Bémenetel. A' határánál Kaposvárnak nagy számú Nemes Lovasság állott, melynek Vezére Csapodi Gábor Fő Bíró Úr, ékes Magyar Beszédet tartott Ő Exc. jökhöz. E' meg-lévén, sürü

örvendetes Éljen kiáltozások, 's mozsarak durrogási között haladtak a' sok hat lovas hintók, egy győzedelmi Kapuig, mellyet a' Vármegyebéli Zsidóság állított, és Német Beszéddel tisztelte meg, a' Méltóságokat. Más győzedelmi Kaput, a' Nemeség készítettett mindjárt a' Vármegye' Háza előtt, a' mely, valamint szintén a' másik is, illuminálva vólt, 3 napokon álltal. A' Vármegye' Házában, a' hová szállottak Ö. Excellentiájok, Fő-Notárius *Illés Ferencz* Úr, a' szomszéd Vármegyébéli Deputátus Urakkal egygyütt szép közföntést tett. Végre egy Német Víg-játék 's egy nagy Vatsora fejezte bé ezen örvendetes Esvét. Jún. 4-dikén, az Installáció alkalmatosságával, mind az Installátor, mind pedig az installáltatott Gróf Urak oly velős Beszédeket mondtak valódi szép Deáksággal, mellyek, az édes érzés mellett álmélkodást is gerjesztettek a' Halgatókban. El végezödvénn az Installátzió' tulajdonképpenvaló czeremóniai: Víg-ságok következtek. Két nap ebéddel 's vatsorával hét asztalokon 700 Személyeknél többen vendéglödtek meg. Komédia is vólt, Bál is mind a' két nap. Bezzeg itt lehetett tapasztalva meg-esmérni a' Tokaji nektáron kívül, ama' híres Somlai, Badacsonyi, Szekszárdi, Villányi, Ménesi 's a' t. mind közönséges, mind pedig aszszú-szölő borokat. Nem tsak a' főbb Vendégek-

re, hanem a' kissebbekre is különös gondja volt Nagy kegyességű Fő Ispány Urunknak. Hogy az Uraságok' Tselédjei, valamely rövidséget ne szenvednének, a' sok nép' öfzsze-gyülekezéséből származható meg-drágulása miatt az ételnek 's italnak: két napra, pénz osztogatott ki nékiek. A' Köznépnek is mulattságot kívánván tsinálni; egy ökröt süttetett kedvéért, 's két állásokról folytatott le bort a' számá-ra egészsz hordókból. — Hasonló örömapokra, nem emlékezik senki Somogybann!

Még a' Magyar Apolló is különösen kívánta jelesíteni Gróf Széchényi Ferentz nagy Hazánkfia' érdemlett meg-tiszteltetésének víg innepét, mert számos Tanítványait buzdította fel örvendő Versezetek' készítésére, a' mellyeknek tsupán a' laistroma, (mely mindjárt fog következni) eléggé mutatja, hogy valamint hajdan, úgy ma is, a' Tudományok' Pártfogói, a' Meczénások, nem tsak mulólagvaló tiszteletet nyerne az ő szíves Tisztelőiktől, hanem olytat, mely, hólttok után is fenn marad az ő emlékezetek eránt, 's nemes példajoknak követésére serkentvén még a' késő Maradék közzül is, a' hozzájuk hasonló sorsú 's lelkű Férfiakat, nem engeddi egészsz ki halni a' Virtust az Emberek közzül.

Mnemosynon Excell. atque Ill. D. Comiti Francisco Széchényi. Legis provincie, Regis aVGVstl gratia, sIMiglenSI provincie aVcto InaVGVrato. D. D. D. (Franciscus Nagy Canon. Veszprim.) in 8. 1798.

Dall, Méltóságos Gróf Széchényi Ferentz Ő Excellentziája Somogy Vármegyei Fő-Ispányságba való bé iktatásának Ianepérelé (Nagy Ferentz Veszprémi Kanonok Úr által) in 4. 1798.

Örvendező Fébus T. N. Somogy Vármegyéhez, midőn Gróf Széchényi Ferentz Ő Excellentziája, Fő-Ispányi Méltóságába bé-iktatódott. Kaposváron 1798. Sopronban in 4. (Szerzője Czinke Ferentz Sopronyi Királyi Tanító.)

Öröm Verse, mellyek Gróf Széchényi Ferentz Ő Excel. ájának a' Magyar Muzsák' különös Pártfogójának tiszteletére készítették (Bertalan Ferentz Tsászfári Plébános által) Pétsett 8. 1798.

Haza Templomának öröm napja, szerzette Csokonay Mihály. Pétsett 8. 1798.

Az igaz érdem' meg-jutalmaztatásán vígadózó Magyar Izívnek örvendező Tapsa, mellyet a' Sopronyi Magyar tanuló Társaság' nevébenn írt Sikos István 1798-ban. Sopronban in 4to.

A' meg-koszorúzott Virtus, ajánlja Horváth Adám. (ki fog nyomtatódni)

Rátzkevidől Júl. 5-dikénn: — „Elhatván ezenn Dominium Fő-Tifztségéhez Néhai Kristína Királyi Fő-Hertzegasfízony halálának szomorú híre, nagy meg-illető

dést okozott az minden hív Alattvalóknak szívekben, mert valóban nem csak jó Földes-Azfszonyokat vesztették el a' Főherzegaazfszonybann ezen Dominium' minden Lakosi; hanem az Ekklésiai Társaságok is, szintúgy a' Reformáta és Nemeogygyesült Görög Religiót követők; mint a' Róm. Katholikusok, a' nagy emlékezetű Főherzegaazfszony Kristinábann sok ízbéli jóltévőjüket 's igazánn édes Annyokat kesergik. Meg is tették mind a' 3 rendbéliek, töllök ki-telhetőképpen a' végső tiszteletet, el húnyt hív Dajkájoknak. Minden tornyokbann, három nap egymás utánn, úgymint: Jún. 2-dik 3-dik és 4-dik napjainn, egy egy óráig zengedezték ki minden harangok a' köz-szomorúságot."

„Nálunk az aratás már Jún. 27-dikénn el kezdődött. A' hővséghez annyival nagyobb a' reménység, mivel (a' mire itt az emberek nem emlékeznek) tavaly a' sovány aratáskor jártt kegyetlen szelek, a' mely magot ki-verték, abból az idén olly szép árva vagy vad búzák lettek, hogy a' vetett búzától csak abban különböznek sok helyen, hogy hellyel hellyel, nagy tüske (tövis) látszik köztök. Nem csak a' kaszállást, de az aratást is meg-érdemlik: sok helyen szép lévén mind fejek, mind szemek, úgy hogy többet reményl az idén belőlök a' föld népe, mint tavaly, a' midőn vetette. — Szénánk is középszerű

hővséggel termett, hanem az a' szomorúság érdeklerte ekkoráig a' Mezei-gazdákat, hogy a' szarvas és vonó marhák imitt amott betegedni kezdenek.“

A' Nagy-Váradi Akadémiában üressenn áll a' Logika és Metafizika Tudományok' Tanító-széke, mely mellé 5 száz forint esztendei fizetése vagyon ki-szabva a' Tanítónak. Ezenn Katédrának el nyérése végett, e' folyó esztendő Szeptemberének 9-dik napján, tudományi remekelés (Concursus) fog tartatni, a' Pesti Fő-Oskolának Filozofika Fakultássánál.

A' Nagy-és Kis-Kúnságnak, 's Jászágnak Palatinális Fő-Kapitányságában T. Boros Sándor Urat, T. Stöszel Jó'sef Úr váltotta fel.

Béts.

Ns *Sok* Úr, ki először a' F. Magyar Cancelláriánál, később a' Fiumei Kormányshéknél, leg újjabban pedig a' Felkeltt N. Magyar Seregnél, Osztyál-Vezér Gróf Pálffy Miklós Generális mellett viselt Adjutánságában, jeles szolgálatokat tett; most Udvari Ágensséget nyert a' F. Magyar Cancellaria mellett.

Ki jött Bétsben a' Magyar Minervának I-ső Kötettye, mely ama' fő Magyar Poéta, Ányos Pál' munkáját foglallya magában. A' nyomtatásbéli külső tsinosság

meg-felel a' munka' belső érdemének. Az
arra már bé-kötve 1 forint.

Fel fognak ezen Gyűjteménybe a' ha-
zai Írók' jelesebb munkáji vevődni, a' Szer-
zőnek azon hasznával, hogy a' ki-nyom-
tatás nem csak nem kerül semmi költsé-
gébe, hanem fáradságaért még jutalma is
lélzen.

A' közre bocsátott Kötetek el küldet-
nek el adás végett Pozsonyba, Pestre,
Debretzenbe, Kassára, Wefzprémbe, Nagy
Enyedre, Kolosvárra, M. Vasárhelyre. —
(A' bővebb Tudósítás ez után fog követ-
kezni.)

Még lehet a' részeket egygyenként és
külön szerezni.

Ányos' Verseit a' kik még eddig nem
olvasták: tanulják meg betsülni és kedvel-
leni azokat előre is, az itt következő 6
sorokból, mellyek, akkor származtak Ányos
lelkétől, midőn már a' teste halálra vált:
Érkezik már éltém' vég szempillantása,

Ki-telt lelkem' agyag's romlandó szállása
Meg-unta Zsellérjet! ki fogy erejéből,

Ezer kínyainak kegyetlenségéből;
E' nagy játékhelynek vétkes piattzáról,

Színes örömöknek tsak fővényhalmáról.

Kosciuskó, nem holt meg: hanem
Spanyol-Országban vagyon Jún. 28-diká-
tól fogva.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG³
ENGEDELMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 7.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)
 24-dik napján 1794-dik Elziencoben.

Béts.

Ö Ts. Kir. Felsége, a' Külső dolgokra
 ügyelő Ministerét Gróf Cobenzel Lajos Ö
 Exc. ját méltóztatott arany gyapjal meg-
 tisztelni.

Gróf *Clerfayt*, a' ki, Tagja vala az
 Arany-gyapjas Rendnek, Nagy-Keresztes
 Vitézze a' Mária Therezia Katonai Rend-
 jének, Valóságos Kamarássa és Belső-Ta-
 nátsossa a' Ts. K. Felsegnek, Hadi-Tar-

G

nokmestere a' Német Birodalomnak, Feldmarsala a' Ts. K. Felsőnek, Tulajdonosa egy Ts. K. gyalog Reg. nek, Ura több Dominiumoknak, úgymint: Henain-nek, Onzies nek, Angreaux-nak, Autreppe-nek, Beaugars nak 's a' t.; — meg hala hófzszas betegeskedése után Júl. 21-dikénn, életének 65-dik esztendejében. El takarítottása eránt utolsó akarátja a' vala, hogy az, minden nagy pompa nélkül menjen véghez. — Valóban az ágyú durrogások, és a' trombita-hasogások, tsak múlólagvaló hírdetői is a' Vitézi nagy rangnak: de a' valóságos Hérosi tettek, a' milyenek, dicsőítették Gróf *Clerfayt* hasznos életét, örökös tanúi lesznek ezen nagy Ember' el felejthetetlen érdemeinek, mellyeknek méltó koronája vala, az 1795-dik esztendőbeli kettős győzedelme, a' midőn t. i. egy Fr. Seregostályt hatalmassan vízfzsa vert Neuwied felé, mindjárt az után pedig a' Moguntziai sántzokbót is ki-szorította véletlen a' Fr. ákat: mely sántzokat, oly meg-vehetetleneknek tartott maga az ellenség is, hogy azoknak háta megé, egészzen egy Várost ásott magának a' föld alatt, melyben a' Tízti-szobak' falai, posztóval voltak fedve.

Pruszsziai Kir. Hertzeg Henrik, Tseh Országának Teplitzi fürdőjében múltat.

Német Birodalmi Tudósítás.

Rastadtból Júl. 13 dikánn: — „A' Tsászari Felsőnek, mint Magyar és Tsch

Királynak, Képviselője itt azolta Gróf Lehbach, a' miolta vizsza tért innét Bétsbe Gróf Cobenzel. “

„A' Frantzia Respublika 3-dik Ministere Roberjot Polgár, tegnapelőtt érkezett ide Hágából. “

Berlinben a' Rendkívülvaló Frantzia Követet Sieyes Polgárt, Júl. 5 dikénn bortsátotta a' Király maga eleibe 's mintegy fél óráig beszéltgetett vele magánossann.

Más nap a' Hódolás Innepének is szemlélői vóltak mind Sieyes, mind Caillard Polgár, a' ki Sieyes előtt viselt Berlinben Fr. Követséget, és most vizsza tér Pári'sba. Hallották a' Beszédeket is, mellyek, mind a' Rendek, mind a' Polgárság' hódolása' alkalmatosságával mondódtak. A' Rendekhez, B. Reck Státus-Minister tartott egy velős Orátziót, melyben így szóllott a' többek között: „A' Király igyekezik Népeit meg-tartani az áldott Békeségnek bírásábann, a' jólelkűség és a' külső Hatalmasságok eránt való magamérséklése által. A' nyereségnek vagy ditsőségnek hajhászása nem indíttat soha hadat ő véle a' tsendes Szomszédok ellen. De ha valamely dölyfös ellenség megsérténé vakmeröenn az ő Királyi jussait; ha az ő Királyi székét ki akarná helyéből mozdítani; ha az ő Nemzetét, mely nem függ Mastól, tsupa tettés szerént való hatalmaskodás' jarma alá próbálgatná szorí-

tani: már akkor a' Király, egészszerőben
 érezvén a' maga méltóságát; és a' maga
 nagy Eleinek Hérósi lelkétől felbuzdítat-
 va, a' maga vitéz Seregével, melly meg-
 szokta a' hartzolást és győzést: gátot vét
 a' Tsendesség-haborgatóinak, 's Békessé-
 get nyer a' maga Népeinek. Akkor a'
 hív Alattvalók is teljesítsék minden ő
 kötelességeiket; akkor ditsőitse meg örök-
 re magát egy Nép, a' mely tudja hasznát
 venni a' Békességnek: de el tudja hordoz-
 ni erőss szívvel a' had' terheit is. —
 Ezen Beszédre Armin Úr felelt mind a' je-
 lenvaló Rendeknek, mind a' Tartományok-
 bann otthonn maradtaknak is képében,
 hathatós ki-fejezésű biztatását intézvén a'
 Királyhoz az eránt, hogy ha az Ő Felsege'
 koronája' ékességéül nem tsak a' Békes-
 ség' olaj ágát, hanem a' hadi borostyánt
 is rendelte légyen a' sors; ha az a' Békes-
 séget fenn nem tarthatja Ő Felsege, még az
 igazság, 's a' maga mérséklés által is, már
 akkor, a' hajdani Pruszszus Vitézek' mara-
 déki, készek ma is követni az ő Atyaik-
 nak nyomdokaikat, 's nagy példát ad-
 ni arról a' Világnak: mit tehet egy öfz-
 sze tartó 's egygyet-értő Nemzet, egy bá-
 tor szívű Fejedelemnek bölts vezérlése
 alatt, a' mely el szánta magát minden va-
 gyonjának 's életének is fel-áldozására Ki-
 rállyáért és Hazajaért. — A' Berlieni Ma-
 gistrátushoz, Polgársághoz, és a' Pruszsziai

Birodalom egyéb Német Városainak Követeihez is tartott a' fenn nevezett Reck Minister a' Király mellett állván, egy szép Beszédet, melyben erős bizodalmat nyilatkoztatta az eránt, hogy Prufszia' Tartományainak Szerentsés Lakosai, nem engedik magokat a' vélekedések tébolygása által meg-szédíttetni, nem ügyelnek a' Hazaarúloi tsábításokra, 's nem függesztik szemeiket az afféle színes ábrázolatokra, melyek, egyszerre Furiákká változnak által, 's a' Társaságot egybe-foglaló minden köteleket öfzfé tépnek, hogy egyenlő nyomorúságra juttassanak mindeneiket; egygyes Szemellyeket zabolátlanságnak ígérétevel ketsegtetnek, hogy a' Nemzetet annál könnyebben meg békózhassák. — Ezen második Beszédere Reck Ministernek, Berlin Varosa' Prezidense Belső Hadi Tanácsos Eisenberg Úr, válaszolt, kinek igen nevezetes szavai valának a' többek között ezek: Hadd vetelkedjenek Mások a' leg jobb vagy jobb igazgatás' módjáról; lásák, ha a' vélekedésekről való veszeke-dés által Szerentsétlenekké teszik magokat. Kialtsuk mi ő nékiek: Népek! nézzetek mi reánk. Nékünk egy közönséges Atyánk vagyon: mi mindnyájann az ő Fiai vagyunk. Szeret Ő minket: mi tiszteljük őtet. Tanuljatok a' mi példánkon, való-sággal boldogok lenni. Azok vagyunk Mi 's leszünk is addig, míg Fridrik Vil-

helm, és az ő Maradéki által fogunk igazgattatni. Örömmel meg esküszünk, hogy hívek leszünk ő hozzájok. Egyedül csak a' halál óldozhat fel bennünket ezen kötelességtől, és a' sírbann is a' legyen a' mi leg-nagyobb 's egyedül való ditséretünk: A' Fejedelem és az Alattvaló megtartották a' mit ígértek.

Olafz - Országi Tudósítások.

A' Ligúriai Respublika és a' Szárdiniai Király Seregei igen mélyszé mentek vala már az egymással való ellenségeskedésben, midőn a' Fr. Direktórium végét szakasztotta a' hadnak közöttök. A' Ligúriai Katonaság, minekutánna meg-vette Loánót Jún. 19-dik napján: elébb nyomúlt Jún. 20-dikán Balestrina felé, melynek vidékén az eleibe jött 's vele szembe szállott Pedemontánusokat úgy meg-szorította, hogy a' Vezérjek sebbe esett, két Tisztek közülök halva maradtak, 's végre az egész Nép kentelen vólt meg-adni magát. E' meg-lévén, a' Ligúriaiak el foglalták Balestrinát, 's tovább folytatván útjokat, körül vették és fel-kívánták Onegliát. A' Pedemontziumi Katonák meg-támadták Jún. 21-dikén, Monte Diegót: de sikertlenül. Jún. 26-dikán a' Monte-Diegoi Katonasággal egybe kaptolták magokat a' Calizzanoi Volontérok, 's el foglalták a' S. Bernardoi, Pianaroi, 's más több tanyákat,

és a' Pedemontánusok, Garesiónn alól 5 mértfölddel, a' Casottoi hegyre vonták magokat. Jún. 27-dikénn által engedték a' Pedemontánusok kapitulációval Seralvalle nevű erős Helységjeket a' Ligúriaiaknak. De a' Pedemontánusok is az nap kiszorították a' Ligúriai Katonaságot Ponte Navai erőss tanyájából, 's még azonkívül el foglalták a' Pieve meljékénn Porto-Maurizio, Diano, és Calizzano Helységeket is: melyre nézve, a' Ligúriai Katonák sietve félbe - szakasztották Oneglia ostromát. Minthogy azonban, nagy erővel látták a' Pedemontánusok sereglenni a' Ligúriai Katonaságot a' Pievehez; tanátsosnak ítélték vizsza vonni magokat.

Hogy a' Ligúriai Direktórium Jún. 27-dikénn a' Fr. Direktórium' kívánságához képest Végzést hozott a' hadnak megszüntetése eránt; írtuk már a' múlt postánn. Hasonló kívánságát közölte a' Fr. Direktórium Jún. 26 dikánn a' Turini Udvarral is, és egyszersmind az Insurgenseknek általjában való kegyelembe fogadását úgy terjesztette a' Turini Udvar eleibe, mint a' Bekesség 's Tsendesség fenn - tartásának egyedülvaló eszközt, mely feltételt ha el nem fogadna a' Turini Udvar: úgy a' Frantzia Respublika se' lehetne néki segítségére. El is fogadta a' Turini Udvar, nem csak az említett feltételt, hanem arra is reá állott Jún. 26-dik estvéjénn a' Fr. Mi-

26

nisterrel tartott alkuban, hogy Turin Vá-
raba Frantzia Örizet szallyon be, mely be-
szallas' minden környülállásainak közeleb-
b-ről való meg-határozása azonban, Medio-
lánumban ment veghez, Brüne Fr. Vezér,
és Gróf St. Marsan Pedemontziumi Oberst-
lieutenant között. Harmadik Júliustól fog-
va, ket Hónapra határozódott a' Fr. Öri-
zetnek Turin Varaban való mulatasa.

Cisalpiná Respublika: „ Turinból De-
putátus fővel érkezett Mediolánumba Gróf
S. Marsan Jún. 27-dikénn, ki azonnal a'
Szárdiniai Udvar' Mediolánumi Követével
Borghesi Urral, Brüne Generalishoz ment,
's hoszszas beszéllgetést tartottak egygyütt,
mely beszéllgetés után, Jún. 27 - dik éjta
szakájann, egynéhány Frantzia Seregszaka-
szok indítódrak által a' Cisalpina Respub-
lika' földjéről Pedemontziumba, 's Júl. 1-ső
napjann Cisalpinus Katonák is mentek ál-
tal Felső-és Alsó-Novaresébe, kiknek
leg-kissebbnyire sem állott ellent a' Pede-
montziumi Katonaság. — A' pénzvere-
tésre nezve, arra határozta magát a' Cisalp.
Direktórium: hogy tsupán a' tzímer külön-
böztesse a' Cisalp. pénzt, a' Frantzia pénz-
től. “

Turinból Júl. 4-dikénn: — „Az ide-
való Gubernator, egy Hirdetményt tett kö-
zönségessé, Turin Citadellájának (Erössége-
nek Varának), Frantzia Katonak által
tegnapi napon lett el foglaltatasa erant.

Nagy észszel, 's érzékeny ki-fejezésekkel van fel téve a' Hirdetmény, melyben reménységet nyilatkoztatja a' Gubernátor, hogy a' Frantziák meg tartják ígeretjüket, a' Fővaros Erősségének csak két Hónapig való el foglalására nézve, 's inti a' Népet, hogy bekességben éllyen a' Frantzia Katonákkal, mint azok is fogadták, hogy tsendességben fognak élni a' Lakosokkal. "

Genuából Júl. 7-dikénn: — „Az itt volt Fr. Követnek Sotin Polgárnak a' Szekretáriussa Májlandnak vette vólt útját az Appeninus hegyénn által, mellyet itten Bocchettának hívnak. Útjában Júl. 5-diké éjtszakáján meg-támadták egynehány Tolvajok, kik közzül egy, borzas hajával az ábrázatját el fedezvén, Olasz nyelven kerte a' Szekretáriustól az erfzennyét. Aumont Szekretarius kapja a' pisztolyát, 's rá sűti a' Haramiára, 's meg-sebesítette azt: de két más latrok csak hamar elő ugrottak, 's Aumontot meg-ölték. A' hirtóban ült társa Aumontnak kiáltott a' Kotsisnak, hogy mennyen, a' mint csak lehet, ki oly szereztesen el is hajtott, hogy több kár nem esett rajtok. Nem sokára kézre kerítődött az az Úton-álló tolvaj, a' kit Aumont meg-sebesített: mivel a' társai nem győzvén hirtzolni, el hagytak sejbenn. A' Genuai Torvényszék

mindjárt keményen ki-kérdezte a' Latrot, ki meg-vallotta, hogy ő Frantzia."

A' Modenai földönn feles számú Frantzia Seregosztály áll, Victor és Kellermann Generálisok' vezérlése alatt. Helvétziából is takarodnak oda által Fr. Katonák: de onnét ismét részszerént Ferrarába, részszerént Rómába, részszerént masuva küldődnek.

A' Livornói Kikötőhelybe érkezett Júl. 3-dikánn egy Görög hajó, a' mely Máltából 19-dik Jún. bann indúlt el. A' Rajta-lévők beszélik, hogy Málta' őrizetére, 5 ezer Frantziákat és 4 Fregátot hagyott Bonaparte.

Pári'si Tudósítások.

Hogy *Kosciuskó*, (a' ki minden közönséges Levelek által hólnak hirdetődött vala ki) Spanyol Ország' határához érkezett légyen Jún. 28-dikánn Ámerikából, Filadelfiai Kereskedő' képében, a' bizonyos: hanem a' Frantzia földre szállott ki egyenessen, nevezetessen, a' Párisi Directóriális Újságnak (a' Redaktörnek) előadása szerént, *Bayonne* Városába, a' hol igen nagy tisztelettel fogadódott.

Málta Várából erőssönn ágyúztak ugyan ki a' Nagymester Vitézei, a' Frantziákra: de Berthier Generális' előadása szerént, nem jól erányozták ágyúikat. Máltai veszteségjeket, a' Fr. áknak 3 Hólttak-

ból, és mintegy 6 Sebesekből állónak Berthier Generális, a' Hadi dolgokra üg-
lő Ministerhez botsátott Tudósításában
mely Tudósításbann, a' Máltai Rend ell-
indított hadnak általjában való régi oká-
tette Berthier Generális: a' nevezett Ren-
politikájával, nagy okokból való meg ne-
elégedését a' Fr. Republikának. Ezen-
elő hozott tárgyakon kívül, nevezet-
Tzikkelyei még Berthier Generális' Tudó-
sításának a' következők is: hogy t.
a' Málta Szigeténél meg állapodott Fran-
tzia Hajóssereg, háromszáz hajókból állott
hogy minekutánna Bonaparte, négy Tsa-
patokra osztotta fel a' Frantzia Sereget,
melyek ugyan azon időbenn, különböző
helyeken rontanának bé a' Máltai Szige-
tekbe, *Regnier*, *Baraguey d' Hilliers*,
Vaubois, és *Desaix* Generálisok' vezér-
lése alatt, *Vaubois*' Tsapatja, a' mellyel
vólt Bonaparte is, minden más Tsapatok
között leg-elsőben szállott ki a' földre, 's
nevezetessen S. Giulanoi partjára Málta
Szigetének; hogy Jún. 12 dikén reggeli 3
órákor kezdődött Málta Várának fel-ada-
sa eránt az alku, 's már déli 12 órákor
Frantzia zászló lobogott a' Vár' falainn;
hogy a' Máltaiak közzül egynehányan hal-
va maradtak, 's mintegy hét vagy nyóltz
százann Fr. fogságba estek, kik között
sok Vilézei is vóltak a' Rendnek.

Máltai Komendánsnak Vaubois Generálist hagyta Bonaparte, maga után: Civilis Kommisszáriusnak pedig, Regnault Polgárt.

Bonaparte után kellett, a' Direktórium' Végzéséből indulni, annak a' Monge Polgárnak, a' ki mostanság Direktóriális Kommisszáriusságot viselt; hanem az előtt, volt már egygyütt Bonapartéval Olasz-Országban is, 's Követségben is küldődött onnét egyfizer Bonaparte által a' Direktóriumhoz, a' midőn tartotta volt Görög Országgra nézve, azt a' Beszédet, mely erant a' Párisi Török Követ rá írt, mint jelenték annak idejében a' Külső dolgokra ügyelő Ministerre: kitől olly értelmű feleletet kapott, hogy, egy Tudós Ember Beszédéből, nem lehet mindjárt ítéletet hozni a' Direktórium' szándéki felől.

A' Velentzei Birtokokból nyert részét a' Fr. Republikának, a' melly most, Korczírai, Ithakai 's Egéum tengeri Osztályok (Departmánok) nevezet alatt jön, *Comeyras* nevű Fr. Biztos szedte, a' Párisi Direktórium' kívánsága szerént való rendbe. Ennek a' *Comeyras* Polgárnak helyébe, *Dubois* Polgárt rendelte most a' Direktórium.

A' Robespierri erőszakoskodásoknak fenn szóval való kárhoztatása mellett is, újra el kezdődtek Párisbann az erőszakos hazakutatások Júl. 8-dikán. A' belső tse-

ésségnek és bátorságnak fenn-tartására el-
 multhatatlan eszköznek ítélte t. i. a' Direk-
 tórium, hogy a' Házaknak szoross meg-
 vizsgálása 's ki-keresése által végire lehes-
 sen járni: ha nem lappanganak e' azok-
 bann, Fr. Kiköltöztek; Anglusok; vagy
 más gyanús Idegenek? kiknek Pári'sbann
 lett el hatalmazása fenn forgott a' Törvény-
 hozó Iffjabbik Tanátsnak 6-dik Júliusi Ülő-
 sébenn is, és a' Tanáts meg-kérdeztette
 a' Direktóriumot, ha valyon azoknak ki-
 irtására elégségesek volnának e', a' rend-
 szerént való törvényes policzaj-eszközök?
 A' Direktórium nem! ítélte azokat elég-
 ségeseknek, 's egyszer'smind foganosabb
 eszközök' elő-vehetésére kért engedelmet.
 A' Törvényhozó Tanáts tehát, Lecointre
 nevű Tagjának erőss javaslására azonnal
 el végezte, hogy a' Direktóriumnak hatal-
 ma legyen házanként öfzfze-kerestetni a'
 gyanús Személlyeket, annyival inkább,
 mivel némely Kiköltöztek oly erőszakos-
 san ellent állottak az ő meg árestálásokra
 tsendesen el küldött Politzaj-Személlyek-
 nek, hogy ember-halál is gyakorta tör-
 tént.

A' Pári'sbann tartózkodó Irlandusok
 nem szünnek meg reménykedni a' Fr. Di-
 rektóriummal, hogy küldjön segítséget Irr-
 landiába az ő pártos Hazafitársaiknak.
 Küldött is, főképpen fegyvert, de az Irr-

2

ndiai partok előtt vígyázó Ánglus hajók, fogdosták az efféle fegyvert-szállító Fr. jökat, úgy hogy tsupán egy Concorde vü Fr. Fregátról futamodott az a' hír ostanság Párisbann, hogy az, a' Roche-rti Kikötőhelyből, 750 főből álló Fr. atonaságot, 3 Generalist, és húsz ezer askát szerentséssen el vitt Irlandiába, 's ifszá is érkezett onnét épenn, Roche-rt' partjához.

A' Redaktörnek 6 dik Júliusi Darabja s' partjokat fogta szóval az Irlandiai Zetebonásoknak. Minekutánna t. i. említete, hogy némely Pári'si Újságok azt a' hírt támasztottak, mintha újra el kezdődött volna a' Fr. Respublika és Nagy-Britannia között a' Békességalku: ezen hírt egészfzen fundamentom nélkül valónak, és tsupánn azért ki-híresztetettnek állítja a' Redaktör, hogy a' bátor szívű Irlandus Insurgensek el rettentődjenek szándékjoktól egy ily fenyegetés által, mintha t. i. ők minden segedelem nélkül lennének ki-tétetve tárgyúl az ő ellenségeik dühösségének.

Spanyol-Országai Tudósítások.

A' Ferroli és Karthagenai Kikötőhelyekben lévő Spanyol Hajósseregofztályok parantsolatot vettek, hogy ki-indúljanak a' tengerre; de hova? nem tudatik. A' Karthagenai Hajósseregofztály tíz línei ha-

jókból áll; a' Ferroli pedig 14-ből, melyeken, sok munitzió, és tizenötezer szárazra való Katona is vagyon.

Semmi Idegen

bé nem mehet az Orosz Birodalomba, ha tsak paszszusa nints valamely Orosz Ministertől. A' Minister pedig ilyetén paszszust, tsak a' Tsásfár, különös, engedelmével adhat.

Londonban is egy különös Tifztség állítódott most fel a' Külföldiekre nézve.

* * * * *

Következendő tizmű Könyvetske érkezett hozzánk közelebb Magyar-Ország-ról:

An das Ungarische besonders Protestantische Publikum detaillirte Erklärung der Ursachen des Entstehens und des Einschlafens des ersten Praktisch Oekonomischen Industrial-Instituts zu Szarwasch. Von seinem Stifter *Samuel Teschedik*.

Jede Neurung macht Aufsehen, und in unserer Zeit desto mehr, je weniger man hie und da weiß, und an andern Orten wissen will, was an der Neuerung Neues und Gutes ist. Mangelsdorf Versuch einer Darstellung. ect. Vorrede S. 4.
— 1798.

Híradás.

A' Német Birodalom' Sváb Kerületének Ries nevű vidékén fekvő Wallerstein

Mező Városából, jelenteti az ott lévő Fő-Tifztsége az Ötting-Vallersteini Her. ségnek és a' Balderni Grófságnak, hogy a' nevezett Hertzségnek Deinigen nevű Helységébéli származású *Eberhard* Jó'sef, huszonnyolcz esztendőskorában, még 1770 dik esztendőben el hagyta a' maga születés-helyét, 's Magyar Országra szándékozott; de azóta semmi jelentést nem tett a' maga hollétéről. Minekokáért ha még életben vagyon, kívánódik tőle, hogy két Hónapok alatt írjon magáról a' Wallersteini Fő-Tifztséghez, mert ha nem ír, úgy Meghólttnak fog tartatódni, és így az ötlet is illeto' Örökségnek felosztásában, az Ö Személye számba nem vétethetődik.

Bihar Vármegyei Prókátor Horváth István Úr, történetből száz forintot talált, a' mely summát leg ottan által adta a' Vármegye' Táblája' kezébe. Felsőleges Urunk rendelése ezen száz forintról, a' Kir. Helytartó Tanács által az: hogy ha e' folyó eszt. nek 10-dik Júliussától számlálendő 3 esztendőskor alatt jelenténi valaki magát, 's elegendő próbákkal meg-mutatja, hogy Övé volt a' szóban forgó száz forint: vizsgálja fog néki adódni: ha pedig 3 esztendő alatt senki se' jelenténi magát: úgy a' pénz bé fog adódni a' Nagy-Váradí szegények' Fundátziója' Kasziszájába.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG^a
ENGEDELMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 8.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)
27-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Bonaparte

hová útagott Málta Szigetéből? nem ol-
vassuk még egészsz bizonyossággal semmi
Levelekből: hogy valósággal Napkeleti-
Indiába szándékozott légyen, Egyiptomonn
által: bizonyítják azt nem tsak az újjabb
Frantzia; hanem az Ángliai és Portugál-
liai Tudósítások is. — *A' Frantzia Tu-
dósítások azt írják, hogy a' Bonaparte^o*
vezérlése alatt Egyiptomonn által menen-
dő 's a' Persiai tengerhez jutandó Fr. Se-

H

regét, a' nevezett Tengerkebelben várja már Richery Fr. Tengeri-Vezér hat lineai hajókkal, mellyek a' Breszti Kikötőhelyből indultak vala ki, mintegy 8 Hónapokkal ez előtt; de akkor nem tudódott még, hová? — *Az Angliai Tudósítások*, Bonaparte' szándékának próbáiúl, fel hozzák 1.) Hogy a' Londoni Udvar nem tsak a' Portugalliában lévő földi Katonaságát szándékozik Napkeleti Indiába szállíttatni egy Hajóssereg' védelme alatt, a' melynek Vezére lesz Blankett Commodore; hanem még azon kívül Angliából is szándékozik hat Reg. eket indíttatni oda egélsz sietséggel. 2.) Hogy a' Jó Reménység' fokától egy Angliai Hajóssereg küldődött el darab idővel ezelőtt olly parantsolat mellett, hogy Áfrikának északi partjai és a' Frantziáknak Isle de France's Bourbon nevű Szigeteik között fel's alá jarkálva vizsgálódjon. — *A' Lisbonai Tudósítások* pedig, magoknak a' Frantziáknak előre való készülleteikből mutogatják, a' Bonaparte' szándékának hihetőséget, sőt valóságát: hogy t. i. egynehány Hónapokkal ezelőtt, Marsziliai Hajósok, a' kik leginkább értenek a' Napkeleti hajókázáshoz, küldődtek el, az Égyiptomi partok' megvizsgálására; hogy az Égyiptomi leg főbb Zsidó Kereskedő-házakkal temérdek eleséget gyűjtetett öfzfe, az Alexandriai, a'

Rosetumi, és a' Damiatai Magazinomokba; hogy végre, még a' múlt nyáronn, küldődött Isle de France-ből egy Fr. hadi-hajó, a' Veress tengeren lehető hajókázásnak meg-próbálására.

Passman Ogluról.

Hogy ezen pártos Vidini Basa' népe, és a' Nagy-Úr' Serege között igen tüzes verekedés lett légyen Jún. 30 dikánn, a' bizonyos. A' Belgrádi Basa bővebb Tudósításokat is vett már azon verekedésről, a' mellyekben tíz ezerre vagyon határozva a' két Fél veszteségének száma. Osman Basáról igaz, hogy oly veszedelmes sebbe esett akkor, a' melyből való fel-épülését nehezen lehetett reményleni. A' Kapudan Basa is kapott sebet; mely eleinten halálosnak tartatott: de nem az. Ezen viadal után öszsze-gyűjtötte Mustafa Basa a' Sereget, és új segítséget is kapvänn, nagy erővel folytatta az ostromot: mely alól, hogy fel-szabadíthassa Vidin Várát Passman-Oglu, egy fortélyt gondolt ki. Rá vett t. i. nyóltz meg hitt Embereit a' pártos Basa, hogy mennének ki a' Kapudan-Basa' (Török Nagy Admirális vagy Fő Tengeri Vezér') táborába egy ember-fővel, melyről mondanák azt, hogy az, a' Passman-Oglu' feje, kit a' maga Emberei meg-

öltek, és készek feladni a' Várat a' Kapudan Basának. Valósággal felbe is szakasztotta a' Kapudan Basa mindjárt a' 8 Deputátusok' szavára, Vidin Váranak ágyúztatását: de valamivel későbbben, észre vévén a' tsalárdságot, tüstént mind a' 8 hamis Deputátusokat meg ölette, 's újra hozzá fogatott a' Vár' ágyúztatásához, 's ez úttal egészen eleit vette Passman-Oglu' fándékának, mely a' vólt, hogy következő ejszaka meg támadja véletlenül, a' már akkor semmi ellenségeskedéstől nem tartandó Török Sereget. — Az a' fő, mellyet Passman-Oglu önnön feje gyanánt küldött ki a' Kapudan Basa' táborába, egy Gonosztévőnek a' feje vólt, kit akkor frissibenn öletett vala meg.

Német Birodalmi Tudósítás.

A' Rastadi Fr. Ministereket, telyes hatalommal ruházta fel a' Direktóriumjok, a' Fr. Respublika és a' Német Birodalom között lejendő Békességekötésnek végrehajtására. Ezen telyes hatalomról álló 24-dik Júniusi Végzését a' Párisi Kormányfizeknek, Júl. 9-dik és 10 dik napjai között küldötték által a' Fr. Ministerek a' Német Deputátziónak.

(A' Bernadotte Fr. Generális' Bétsi története erant Selzben, Frantzia Ex-Direk-

vor François de Neufchateau, és Ts. K. Minister Gróf Cobenzel között tartatott alkudozásoknak el végződéséről, tudósította François, minekelőtte oda hagyta volna Selz Városát, az Alsó-Rajnai Ország Kormányshéket. Közönsége senn azt írta, a' meg-készültt alkuról, hogy semmi olyast nem foglal az magábann, a' mi nyughatatlanságot szerezhetne.)

Olasz - Országi Tudósttások.

Hogy Cisalpinus Katonaság ment volna bé a' Pedemontziumi földre: ellensmondanak ezen hírnek az újjabb Levelek.

Hogy a' Ligúriai Respublika és a' Szárdiniai Király között folytt hadnak egyszerre vege szakada: jól járt azzal a' Szárdiniai Király is, mint meg-terfzik az oda a' ább következő Hirdetményéből Turin Városá és Tartományá' Kormányozójának Markéze Thaonnak: de jól járt a' Ligúriai Respublika is, mert kevéssel a' had' végződése előtt a' Pedemontziumi Katonák el foglalták a' Ligúriai földön, egyéb helyekenn kívül Porto-Maurizió Mező Városát is, és ha tovább is tartott volna a' hadakozás: úgy arról az oldalról, nagy veszedelem érhetne volna a' Ligúriai Respublikát, melytől ugyan már most nem

fél a' Ligúriai Direktórium: de azért még most is nyomoztatja az azon a' részenn történt szerentsétlenség okait.

A' Turini Gubernátor, oly szerentsétlen hadnak nevezi említett Hirdetményében azt a' hadat, melybe keveredett vala a' Szárdíniai Király, igen véletlenül és hirtelen a' Ligúriai Respublikával, hogy annak folytatása miatt egészszenváló fel fordulástól lehetett félteni a' Szárdíniai Felség' Birodalmát: mivelhogy az ellenség' részéről, mind untalan könnyebbedtek és szaporodtak a' meg-támadás' módjai, más részről ellenben mindenkor nehezebbé lett az óltalmazás.

Római Respublika: — Vagynak Konzulai, vagynak Senátusa, és Tribunátusa is ezen Respublikának: de mind azok felett egész Diktátori hatalommal uralkodik Gou-vion St. Cyr Fr. Generális. Tsak úgy kötelezők a' mostani szabad Római Respublikában minden Rendelések: ha egy idegen Személynek, t. i. a' Fr. Vezérnek neve alá jök vagyon írva azoknak. Ez a' Generális parantsolta: hogy a' Világi atyafiságos társaságok (Fraternitások) meg szűnjenek, ki-vévén tsupán a' Mezőségeken az olyanokat, mellyek, Papok körül tefzenek szolgálatokat: és hogy a' meg-szűnt Fraternitások jószága, az Ispotályoknak 's más

efféle Fundátzióknak adódjék által; hogy a' Püspököknek, az olyatén Megyékben, mellyekben a' Lelkek' száma meghaladja a' tíz ezeret, kétezeröttszáz taller legyen esztendei fizetéssek; a' kisebb Megyékben pedig két ezer taller. — A' Konzuloknak is kéztől ad pénzt a' Fr. Generális, 6 és egy negyed rész millió lírát érő Nemzeti-jószágokat mutatván ki nékiek, a' mellyeknek árrából tarthassák esztendő által, mind a' Frantzia, mind a' Római Sereget.

Livornóból Júl. 11 dikénn: — „E' folyó Hónapnak 6-dikánn estve érkezett ide Málta Szigetéből egy Raguzai hajó, a' mellyen 54 Utazók voltak, nagy részént Máltai Rend' Vitézei, Frantzia Országból, Pedemontziumból, és Toskánából valók. Ezek beszéllették, hogy Jún. 18 dikánn indúlt el Máltából, a' Rend' Nagy Mestere Baró Hompesch, a' Rendből való két Vitézek' társaságábann. Hajójokat egy Frantzia Fregáta kísérte egész Triestig. Beszéllették továbbá, hogy a' Frantziák hat ezer emberből álló őrizetet hagytak a' Városban (Máltában); és hogy a' Máltai őrizetet (a' Rend' Katonáit) magokkal el vitték a' hajójaikon, midőn t. i. azok Bonaparte' vezérlése alatt három osztályban, Jún. 18, 19, és 20-dikánn el indúltak Málta alól Napkelet felé.

A' Triefzti Újság írja, hogy a' Máltai Rend' Nagy-Mestere Triefzibe érkezett már.

Pápa Ő Szentségének a' Toskánai földön Florentzia mellett, méltóságához képest illendő tsendes lakása vagyon.

Pápa Ő Szentsége, a' Londoni leg-újabb Tudósítások szerent, Sp. Országba megy által a' Toskánai foldról.

Helvétziai Tudósítások.

Laharpe, egy vólt a' Helvétziai Revolúzió' fő eszközei között: még is azt írtak vala az előbbeni Tudósítások felöle, hogy a' Fr. Direktórium által nem hagyódott helybe, az ő Helvétziai Direktorra lett választatása. De az újabb Tudósítások egészszenn mást írnak, hogy t. i. a' Helvétziai Fr. Vezér Schauenburg Generális, mihelyt meg-értette *Laharpe* Polgárnak Direktorra lett választatását: az erant leg ottann egy örvendő s szerentsét kívánó Levelet indított Arauba a' Torvenyhozó gyűléshez, és a' maga Seregénél Katonai tisztelettételek által nyilatkoztatta azzal való küönös meg elegendeseket a' Fr. Igazgatóknak. Maga *Laharpe* Parisban volt éppen akkor, midon Direktorra választódott: 's mihelyt Híradást vevé va-

Isztatása eránt: mindjárt örömmel el fogadta azt. — A' Fr. Fő-Kommisszárius Rapinát Polgár most rendszerent Arauban tartózkodik, a' hol Júl. 3-dikán megjelentvén a' Direktórium' Ülésében, előmutatta igen edes hangú ki-fejezésekkel az egyik újjonnan választódott Direktort Ochs Polgárt, 's be helyhez ette azt Direktori hivatalába. — A' Cisalpina Respublikához Követségbe rendelte a' Helvétziai Direktórium, Bernából való Haller Polgárt, a' ki sok ideig Kaszszatartója vala a' Fr. Seregnek Olasz-Országban. — A' Fr. Direktórium' részéről Basileában Fr. Követséget viselt Mengaud Polgár ismét vizsgálta tért Straszburgból Basileába.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Páris' Városának különbkülönbféle részeit vetette körül a' Direktórium fegyveres erővel Júl. 7 dikénn, 's minden Házaikat szorossan meg vizgaltatván, mind el fogatta az olyan Személyeket, kik Bizonyosság-Írást nem mutathattak a' magok jó Hazafiságáról, kik közzül azonban némelyek azonnal be-bizonyítottak, hogy ők nem veszedelmes Emberek, 's el is bocsátódtak; hanem Mások, további vizsgálásig fogságban hagyattak. Ugyan az nap, itt a' Direktórium, a' Közonseges - Tarsa-

ság' minden Osztályainak helybéli Kormányzóihoz is, hogy ők is tartassanak házanként való vizsgálásokat mindenütt a' magok Osztályaikbann.

Sok Frantzia Seregszakaszok, mellyek a' Respublika' belsőbb részéből a' Belgyiomi Tartományokba indítódtak, már ismét a' Moguntzai Sereghez rendeltettek. — A' Rajnánál álló Fr. Katonaságból, valakik, akár Tisztek, akár Közemberek, távol voltak engedelemmel: parantsolatot vettek, hogy haladék nélkül, kiki a' maga Korpusánál teremjen.

A' Dünkircheni Kikötőhelyből tizenkét hadi-hajók szándékoztak ki-indúlni minden órán, a' mellyek közzül 12 ágyús a' leg-kissebbik, 's 32 ágyús a' legnagyobbik.

A' Belgyiomi partokat szorgalmasan járja Kilmaine Generális, 's nagy gondal meg-nézegeti az ott tett védelem-készületeket, és az ott álló Katonaságot. A' Slykensi Siók, mellyeket el rontának vala az Anglusok, már nagy költséggel meg-orvoslódtak annyira; hogy Ostendához ei lehet tsatornákon szállítani a' Skáldis vizénn fel-készültt hajókat. Szükségesnek találta a' Fr. Direktórium, hogy Batáviának Seelandi partjain is nagyobb Erősséggé te-

vődjék, mint vólt eddig Fliessingen Várososa.

Ostenda' szomszédjábann a' Blankenburgi frantzia partot, újra környékezték az Anglusok Júl. 5-dikénn is, 6 Fregatokkal, négy Kutterekkel, és 3 Saluppokkal: de ki nem szállhattak: mivel a' Fr. Battériák és Katonák erőssen tüzeltek a' partról feléjük.

Londoni Tudósítások.

A' sok viadalban el hűllott Irlandiai Pártosok' száma többre fel megy már, huszonnégy ezernél. A' még életben maradtakonn igen sokat fogott az a' Hirdetmény, mellyet, Jún. 29-dikénn tettek közönségesse mindenütt, a' Királyi Katonáság' Vezérei, hogy t. i. a' mely el tsabítatott Pártosok 14 napok alatt el bagygyák Vezéreiket, 's által adják fegyvereiket a' Kir. Tisztviselőknek: kegyelemre tészik magokat érdemesekké: mert már azólta kevesen maradtak meg a' Pártosi megátalkodtságban.

Pitt Minister az utánn, hogy duellált, nem vólt a' Királynál 5-dik Júliusig, hanem az nap megjelent ő is a' czeremóniás Gyűlésen S. Jamesbenn, 's vége lé-

vén annak, hofzszasan beszéllgetett magáronossan a' Felséggel.

Egy új Frantzia Ágens, Niou Polgár, érkezett ismé Angliába, az ott levő Frantzia foglyoknak, a' Frantziak által elfogatott Anglusokért való ki-tserelése végett.

Elegyes Tudósítások.

A' Pruszfziai Királyné, Júl. 13. dikánn, egy Hertzegaszszonykat szült szerentséssen Charlottenburgban. Szebb Házassági életet még tsak gondolni se' lehet, mint a' millyennek beszéllik minden szavahihető és részre-hajlás nélkül ítélő Utazók, a' mostani Pruszfziai Király és Királyné között való életet. Egy az említett Utazók közzül nevezetessenn *Hornemann* nevű Dániai származású, most Betsben tartózkodó Ifjú Festő, ki a' midőn Berlinben műlatott: le festette a' Felséges Pár magát általa, a' kinek tehát szerentseje vólt azon alkalmatossággal sokszor tapasztalni a' két Felségeknek egymáshoz viseltető példás indulatját 's magok alkalmaztatását. A' Királynét, szép sugár növésű 's igen kellemetes tekintetű és beszédű Damának mondja lenni. A' Király is jól termett, hanem vékony testel bír.

Berlinbenn, a' Hódolás' tzeremóniájá-
 ra, mely ott Július' 6-dikánn tartatott,
 nagy készülétek tevődtek vala előre a' Va-
 ros' ki-világosítása eránt. De a' Király meg
 nem engedte az Illuminátziót, hanem az
 arra szánt summát, a' Szegények között kí-
 ván ta ki- osztatni.

A' Königsbergi Hódolásról ú'azván visszra
 Berlin felé a' Pruszsziai Hirály és Királyné,
 imitt amott a' Lengyel Tartományokbann
 rendelések tevődtek, hogy Katonaság kí-
 sérje mind a' két Felséget. De a' Király
 meg nem engedte magát Katonák által kí-
 sértetni. „Az én kísérő-örizetem — úgy-
 mond — az én régi Tartományimbann,
 az Alattvalók' szeretete: reménylem, hogy
 az új Pruszszus Alattvalóknál is, hasonló
 indulatra talállok. Meg is nyerték mind a'
 két Felségek a' Nép' szívét mindenütt, va-
 lóságos Atyai és Anyai magok viselése ál-
 tal, 's egy oly igaz tiszteletet öntöttek ab-
 ba magok eránt, mely szintúgy változha-
 tatlan lesz, mint az az önként való szere-
 tet, a' mellyen fundálódik.

A' Persákkal Békességet kötvénn El-
 ső Pál Orosz Tsáfzár Georgia Fővárosá-
 bann Tiffisbenn: visszra adta nékiek leg
 nagyobb részént, a' mit el nyert vala töl-
 lök az Orosz Katonaság: meg-tartott mind

azáltal egynehány Városokat magának, mellyek a' Caspium tenger mellyékeinn fekszenek, minéműek: Derbent, Bakost 's a' t.; 's egyfersmind húsz ezer Orosz Katonákból álló Végyszó-sereget is hagyott azokon a' vidékeken.

Ángliából, az Ország-gyűlés' végzése szerént való által-küldödése Irlandiába 12 ezer Polgár-Katonaságnak el halasztódott: mivel az Irlandiai új Vice-Király azt írta Londonba, hogy neki elég ereje vagyon az Irlandiai tsendességnek helyre állítására 's fenn tartására.

Béts.

Az Udvari Kamara' Prezidensét, Báró Degelmann Ö Exc. ját, Maradékára nézve is ki-terjedendő Fogadott-Magyar-Hazafisággal (Indigenátussal) méltóztatott ingyen meg jutalmaztatni Fels. Urunk, a' Státus körül tett sok esztendei hasznos szolgálatiért.

E' folyó Hónapnak 25 dikénn reggel indúlt le innen Nádorispányunk Budára: de elébb egy kerületet tesz Magyar Országban, úgy mint: az első nap Posonyon keresztül Galgóczra megy hálni, Gróf Erdödy Jó'sef, Nyitra Vármegye' Fő-Ispánnyanak Vára-

ba (Kastélyába). Onnan Nyitrán és Lé-
ván keresztül Selmets-Bányára szándéko-
zik, a' hol, úgy nem különben Kormöztz-
és Besztertze-Bányán is mindeneket meg-
akar gondos szemmel vizsgálni, a' mik a'
Bányász - mesterséghez tartoznak. Onnan
Gács felé fordul, a' hol Gróf Forgáts ne-
vezetes Pofztó-fabrikáját tekinti meg;
Gátsról Budára veszi útját.

A' múlt Kedden (Júl. 24 dikénn) egy
kis új Ballet (Tantzós játék) adódo t it-
ten az Udvari Teátromban, a' hol jelen
váltak akkor Ő Felségek is. Egynehány
Gránátérosok, és Muskatérosok az itt fekvő
Splenyi (Gábor) Gyalog Regiment-
jéből, Pandúrokat (Szabad-seregbélieket
portázókat) játsszanak az említett Balléban.
Négyen közülök Oláh nótát hegedülnek,
a' többek pedig öfzsze viszsa járnak az Oláh-
tántzot: mivel sok Erdélyi Oláhok vannak
köztök. A' Tantzók úgy meg-tettzett új-
ságára nézve, hogy tegnap ismét kívánta
látni a' Publikum. A' Ballétnek végén egy
derek Contra-tántzot járnak a' rendes Tán-
tzosok: ezek közt is jól meg járnak egyne-
hány Gránátérosok a' Contra - tántzot.

Az ide való Universitásnak Politikai
Tanító-székét sok esztendőig ékesített, és
a' Profeszszorsag mellett, Referendarius

Udvari Tanácsosságot is érdemmel folytatótt Sonnenfels Jó'sef Udvari Tanácsos Úr, egy Könyvet botosáta újjabban Világ' eleibe, mellyet Fels. Urunknak ajánlott. A' Könyv titulussa ez:

Handbuch der innern Staatsverwaltung, mit Rücksicht auf die Umstände und Begriffe der Zeit, von J. v. Sonnenfels.

A' Könyv homlokánn szemléltetik a' Szerző Ur' képe, mellyet *Graff* nevű híres Dresdai Festő festett, 's *Leicher* Úr metzett rézre, ki, Tagja itt Betsbenn a' Szép Mesterségek' Ts. Kir. Akadémiájának, melytől már, megkülönböztetett tökéletességű Munkája által jutalmat is nyert. — A' Könyv' árja harmadfél forint.

A' meg-koszorúzott *Virtust* fogjuk közölni a' jövő postán, Tódalekbann.

A^o
CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^o
ENGEDÉLMÉVEL

oioioioio!

Nro 9.

Költ Bétsben; Sz. Jakab Havának (Júliusnak)
 31-dik napján 1798-dik Elztedőben.

Hírek.

1.) Hogy Bonaparte' Hájósseregét megalverte Nelson Admifális. 2.) Hogy hirtelen oda hagyta a^o Fr. Követ Konstantzinápolyt.

*Orosz Birodalmi és Orosz Birodalmat
 illető Tudostások.*

A^o Fekete-tengerről jó széllel 24 órá alatt, százhatvanhárom különbözőféle nagyságú hadi hajókból álló tengeri erőf

külöhet Pál Császár a' Konstantinápolyi Tsatornához. Az említett hajók között 21 lineai hajó vagyon.

Batáviának Seelandi partjairól, az ott kerengő Anglus hajók között, Orosz hajókat is vettek észre a' Lakosok Júl. 8-dika' tájján.

Dániából írják, hogy egy második Orosz Hajósseregosztály állott vala már Koppenhága előtt vasmatkákon Júl. 9-dikénn; és mentől elébb tovább szándékozott útját folytatni Nagy-Britannia felé.

Német Birodalmi Tudósítás.

A' Rastadti Fr. Követek: Bonnier; Jean Debry; és Roberjot, feleltek Júl. 19-dikénn a' Német Deputázióknak, mely feleletjékben újra hagytak már el valamit előbbeni kívánságaikból, úgymint: hogy nem bánják, ha Kéhlnél, nem lesznek is Redutjaik (Földvárak), a' mellyeket elébb egészsz meg-határozással kívántak vólt. — Továbbá: hogy nem kívánják mind a' Rajnai Szigeteket, hanem a' Német Deputázió' vélekedéséhez képest csak a' Rajna' bal felén fekvőket. Ha mindazáltal a' víz jobb felén vólnának olyan Szigetek, mellyek eddig részei Fr. Országának: továbbra is azok fognak maradni.

Rastadtban a' Német Deputázió, 52-

dik Ülését tartotta Júl. 21-dikénn, melyben Aufztria' részéről jelentődött, hogy ha szükséges fog lenni: az Aufztriai Követség, különösen fog felelni a' Fr. Követeknek Frickthal eránt, melynek a' Fr. Respublikához való kaptoltatását kívánták azok véletlenül 19-dik Júliusi Írássokbann.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Turini Udvarnak pártját fogta ugyan a' Frantzia Direktórium, a' Ligúriai Respublika ellen: de a' pártfogásért, következő feltételeknek el fogadását kívánta tőle: 1.) Hogy a' nevezett Udvar fizessen a' Frantzia Respublikának 3 millió lívert aranybann. 2.) Hogy a' Feudális Juss el töröltessen. 3.) Hogy a' Pedemonziumi papiros pénz' fundusaúl mutatódjanak ki az Egyházi jószágok. 4.) Öt ezerre szállítsa le a' Szárd. Király a' maga serege' számát; és 5.) Hivja öszsze Országá' Rendjeit, a' közönséges adósságokról tartandó tanátskozás végett.

Római Respublika: — A' Törvényhozó-gyűlés el végezte, hogy a' Fr. Respublika 7-dik eszt. jének 1-ső Vindemiarijétől (e' folyó eszt. nek 22-dik Sept. étől) fogva, a' Római Respublikabann is mindenütt Fr. módi Kalendarium, 's idő-mérték vevődjék fel.

*Nagy Britanniai és Nagy Britanniát illető
Tudósítások.*

Az Irlandiai Levelek, mellyek Júl. 10-dikénn indultak Londonba, huszonkét ezerre számláltak vala még az akkor fegyverben vólt, és kiváltképpenn, Kildare Carlow, Wicklow, Wexfort, 's Westmeath Grófságokban, és a' Corki Grófságnak Napnyúgoti részeibenn tartózkodott Partosokat, kik, naponként tusakodtak a' Királyi Katonasággal, és a' hol meg nem tarthatták a' tsata helyét, mindenütt pusztulást hagytak magok után. — Az Ángliai hajóknak legnagyobb vígyázása mellett is bé férkezett a' Bantryi tengerkebelbe egy Fr. hadi hajó, mely fegyvert szállított az Irlandiai Partosok' számára. (Kétség kívül ez a' hajó vólt az a' Concorde nevezetű Fr. Fregát, melyről írtak a' Fr. Tudósítások, hogy Irlandiába indult a' Rocheforti Kikötőhelyből, és ismét szerentséssen visszra érkezett Irlandiából a' Rocheforti parthoz.)

Napkeleti Indiából Londonba érkezett, hivatalbéli Tudósításokkal Lord Hobart, a' ki Madras Varosábann Gubernátorságot viselt. Tsak hamar azután érkezett Napkeleti-Indiából egy Kurír is szárazonn.

A' Pari'si Directóriális Újságnak, (a' Redaktörnek) 13-dik Júliusi Darabja, egy ide tartozó Ámerikai Tudósítást közöl,

mely Jún. 1-ső napján indítódott Filadel-
fiából, 's ezt foglalja magában: „Smith
Kapitány, la Betzi nevű hajón, 78 napok
alatt érkezett ide Isle de France ből (mely
a' *Frantziák Szigetjek Napkeleti-Indiában*)
Beszélli, hogy két Fregátok Madras Vá-
rosát ágyúzták egy darab ideig, 's alkalmas
kárt is tettek benne. Azután, egy ha-
jóját a' Napkeleti-Indiába kereskedő Án-
gliai Kalmár-társaságnak oly helyre szorí-
tották, a' hol az fenn-akadt. A' terhe
ezen hajónak 4 száz ezer Dollárra betsül-
tetik. El vettek egy Dánus zászlójú hajót
is, mely, hasonlóképpen négy száz dol-
lárnyi terhet szállított Anglus Kereskedők'
számára.

Az Udvar újra parantsolatot adott ki,
az erányossan fel-olztatott Seregofztályok-
nak, hogy a' partokhoz induljanak. Szük-
ségessé tették ezen rendelést, nem külön-
ben azt is, melynek ereje szerént sok Se-
regszakaszok, a' mellyek Irlandia felé in-
dultak, tartoztak meg-állapodni: a' Fran-
tziáknak Nagy-Britannia partjai ellen meg-
újjított készületeik. Ezen újj készülettéte-
lekről így írnak a' Brüsszeli leg-újjabb Le-
velek: „Az Ostendai, Nieuporti, 's Dün-
kircheni Kikötőhelyekben, félbe-szakadtak
vala az Angliai partok ellen intézett ké-
születtételek: de ismét el kezdődtek a' leg-
nagyobb erőben, 's igen rajta van azonn

a' Kormányfzék különössenn, hogy a' Hajóslegények' számát telyesítthesse.

A' Bresti Frantzia Kikötőhelyet, úgy körül fogta egy Ánglus Hajóssereg, Lord Bridport' vezérlése alatt; hogy semmi hajó oda bé nem mehet, se' ki nem jöhet onnét. Ezen Hajósseregtől el vált Júl. 7-dikénn Gardner Vice-Admirális 6 líneai hajókkal, és egy bombihányóval, 's a' Plymouthi Ánglus Kikötőhelybe tért vízfsza, hogy ott friss eleséget vegyen magához: de az előtt való nap Thompson Vice-

Admirális hét líneai hajókkal érkezett vala Lord Bridporthoz. Végre hajtvánn Gardner Admirális említett foglalatosságát, újra szándékozott magát Lord Bridporthoz kaptsolni.

A' Jó Reménység' Foka-meljékénn, egy Ánglus Rabló-hajó el kapott Ápr. vége felé egy 12 ágyús Spanyol hajót, mely tíz ezer font sterlinget érő bőrökkel indúlt Monte - Videóból Limába.

Crescent nevű Ánglus hajót mely Chínából indúlt, egy 16 ágyús Rabló Fr. hajó el kapott Jún. 17-dikénn: de Karoline nevű Ánglus Fregát vízfsza - nyerte azt, a' Fr. Kápertől, 's a' Falmouthi Kikötőhelybe érkezett véle.

Az Idegenekre nézve, következendő értelmű Torvények tevődtek közönsége-

sekké Ángliábann: Ha valamely Idegen érkezik Ángliába: nyilvánvaló engedelem nélkül meg nem telepedhetik ott. Ha valamely Idegen, a' ki már lakott Ángliábann, el szándékozik onnét: szükség, hogy paszszusa legyen a' végre, mert ha paszszus nélkül akarna ki szökni az Országból: esztendei fogságra, 's 7 esztendeig tartandó meszszeföldi számkivetésre büntettetik. Az olyan Hajós - Kapitány, büntetésül 5 száz font sterlinget tartozik fizetni: a' ki paszszus nélkül fel mérészelne venni valamely Idegent a' hajóra. A' mely Idegenek most valósággal Ángliábann laknak: kötelesek, ha tsak különösen ki nintsenek véve ezen köteleztetés alól, hat hetek alatt írásba béadni a' magok neveket, idejeket, állapotjokat, születéssek' helyét, foglalatosságjokat, és az utolsó helyet a' honnét jöttek Ángliába. Egy hét alatt tartoznak az olyatén Idegenek ezt telyesíteni, a' kik jövendőben érkeznek Ángliába: mely kötelességnek telyesítése után, óltalom-tzedulákat kapnak az a' végre ki-nevezett Biztosoktól. Tartoznak Ángliábann minden Idegenek, még az Irlandusokat is ki nem véve, bé-íratni magokat azon Hely' laistromába, a' hol laknak. Ki vétetődnek az Idegenekről szóló Rendelés alól mind Azok, kiknek a' Ministériomtól, vagy egy Státus Szekretáriustól különös engedelmeik vagyon

az Angliábann való lakásra: továbbá minden Követek, Tselédjeikkel, és az óltalmok alatt lévő minden Személlyekkel egyetemben; továbbá a' 14 ezrtendön még alól lévő mind két nemű Személlyek.

Frantzia Országi Tudósítások.

A' Moguntziai Frantzia Sereg' Vezérét Hatry Generálist, a' Batáviai Fr. Sereg' Vezérévé nevezte a' Direktórium, Joubert Generális' helyébe: Joubertet pedig Hatry helyébe, a' Moguntziai Sereg' Vezérévé.

A' Fr. Seregektől senkit se' hágy mostanság engedelemmel csak kevés időre is el bocsáttatni a' Direktórium.

A' Levegőégben egynéhány napokig szándékozott utazni a' múlt Hónapbann Garnerin nevű Pári'si Fizikus; minekutánna Júl. 10-dikénn egy Leánnyal egygyütt, két mértföldnyi útát tett volna a' levegőégben, mely útjához a' midön hozzá kezdett, annyi Nézői vóltak, hogy a' nézésért adott taksák' Kassájába, több bé ment harmintz ezer lívernél.

Passman Oglunak

+nem a' leg-derekabb Ágyússai lehetnek, mint meg-tetszik az itt következő történetből: „Egynéhány Ts. K. zászlós hajók

Klemenz Kapitány' vezérlése alatt, Bánácsi eleveltel indultak Moldva Országának Galatz nevű Duna-mélyéki Városa felé. A' mint Vidinnél mentek volna: 27 ágyúlövéseket tétetett Passman feléjük: de csak 3 golyóbisok érdeklették, azok is csak sodorva, a' hajókat. A' Török Tengeri Fő-Vezér (Kapudan Basa) a' ki Vidint ostrom alatt tartja, meg-értvén, hogy az említett hajókonn Ts. K. zászlók lobognak: azonnal 3 Saluppokat küldött segítségjekre, 's addig kísértette őket azok által, a' hol már többé nem félhetek Passman Oglutól.

Béts.

A' Külső dolgokra ügyelő Minister Gróf Cobenzel Lejos Ő Exc. la, Berlinbe innét tegnapelőtt.

Néhaj áldott emlékezetű Kristina Főhertzegeasszony, néhány napokkal halála előtt, egy igen érzékeny bútsúzó Levelet készített a' maga kedves Férjéhez Albert Királyi Hertzeghez: de meg-hagyta, hogy csak más nap az ő halála után adatódjék által a' Levél Albert Hertzegnek. A' boldogult Főhertzegeasszony' erős lelkűségének, okosságának, Religiójának, Házassági példás tökéletességének, Károly Főhertzeghez vonfzott Anyai indulatjának, 's az egész F. Házhoz viseltetett szeretetének remek-bizonyosága ez a' Levél. Mennyi-

re tisztelte legyen kedves Férjét: ki nem fejezhette volna hathatósabban, mint ezen nemes vallástétele által: „Ha én — úgymond — méltó lennék arra valaha, hogy tisztelettel emlékezzenek rólam, és sohajtsanak utánam: az a' te munkád. Te vóltál a' jóbann az én Útmutatóm.“ — Károly Föhertzegről így írt: „Által adom a' te kezedbe, a' mi barátságunknak drága zálogát a' kedves Károlyt. Esmérem a' te jószágodat's hajlandóságodat ő eránta. Kényszerít tégedet az én anyai indulatom ezen derék Hertzeg eránt, hogy vezéreljed őtet mindenkor tanátsoddal, és nyerd meg magadnak az ő bizodalját. Meg vagyok győzöttetve felőle, hogy örökre háláadó leszs ő azért.“

A' Tirolisiak között, Innsbruck Városában lakó Er'sebet Föhertzegaszszony, oly ígeretet tett vala a' hadi-fel-keles' alkalmatosságával kedves Hazájafiainak, hogy a' kik közzülök, személlyes vitézségjek által meg fogják különböztetni magokat a' Haza' óltalmazásábann: emlékeztető-jutalmakkal fognak meg-tiszteltetni Ő Föhertzegségétől. Meg is tartotta szavát a' nemes érzésű Föhertzegaszszony: mert vévén a' Rendektől, 62 ollyatén Személyeknek laistromát, kik az ellenség' viszszaverésében szembetünő és igen foganatos buzgóságjokat nyilatkoztatták: azonnal

meg határozta Júl. 29 dikét, a' végre, hogy azon naponn osztatódjának ki a' meg-ígért jutalmak egészsz czeremóniával, az Udvari nagy Szálábann, söt az említett 62 érdemes Személyekhez, még ötvent választott ki maga Ő Fő Hertzegsége, a' Tartomány-
 nak minden részeiből egyformánn, oly ajánlás mellett, hogy a' kik Innsbruckbann meg nem jelenhetnének személy szerént a' nékiek szánti jutalmaknak el fogadására, önnön költségén fogja nékiek helyekbe küldetni azokat, és hogy a' Tartomány' Osztályaihéli Elöljárók által, alamisnát fog osztogattatni, a' had által özvegyekké 's árvákká lett szerentsétleneknek. — Ezen meg-határozását a' Fő-Hertzegaszszony, Júl. 3-dikánn közlötöte írásbann a' Tirolisi Gubernátorral Wolkenstein Gróffal, kire egyfersmind reá bízta, hogy a' meg tiszteletetendő Személyeknek mondja meg, hogy a' mit Ő Főhertzegsége tselekeszik, ne nézzék úgy, mint önnön szép tetteiknek érdemek szerént való meg-jutalmazását, a' melyre nints elegendendő tehetsége Ő Főhertzegségének; hanem tsak úgy, mint egy jegyét az Ő Főhertzegsége' szeretetének 's háládatosságának egy oly Nemzet eránt, a' mely általjabann az Elsőtől fogva az Utólsóig, álmélkodásra méltó egygyetértéssel, oly ditsően ki-mutatta magát, a' Fejedelem; a' Religió, és a' Haza mellett való ki- kelésben.

Magyar-Oszág.

Trentsénből Júl. 11-dikén: — „Az ide való meleg Fördő-bányának, sokkal több látogatói vagynak ezen a' nyáron, mint voltak a' feljebb való esztendőekben; nem csak a' szomszéd, és meszszebb fekvő Magyar vidékekről seregelve szünet nélkül hasznos vizünkhöz számos Vendégek; hanem más Tartományokból is, úgymint: Ausztriából, Sléziából; 's Tseh-; Morva-; és Lengyel-Országokból. Katonák is sokan keresték ezen víznél, sebeiknek, vagy más nyavalyáknak orvosságát, 's találtak is. — Tisztelt Fő-Ispányunk Gróf Illésházy János Ö. Exc. ja, mindent el követ a' végre, hogy az ide jövő idegen Uraságok, egészség tefzéseek szerént való alkalmatossággal is mulathassák magokat tapasztaltt jóságú Fördönknél. A' Vendég-házak' száma jóval nevededett az idénn is Ö. Exc. ja' gondosságából; nagyobbodott a' közönséges Evő-'s Ivó-ház is; és szaporodtak a' játszó 's mulató-helyek. Maga a' Gróf Úr, valami 3 hetet töltött a' múltt Hónapbann, kedves Grófnéjával egygyütt a' Fördönél, és 130-nál felesebb számú Úri Vendégeket gazdagonn meg is vendéglett ott Jún. 23-dik és 24-dik napjainn, mely napok közül az elsőnn, a' Grófnéja; a' másikon pedig maga neve-napját inneplette. A³

'Sidóknak különös fördőjök, 's különös Vendégfogadójok vagyon.

Debretzenből Júl. 18-dikánn: — „Nálunk az aratás divatjában vagyon. Bőséget reménylünk, kivált az ölti vetésekre nézve. Szarvas marháink, labaiknak 's szájoknak fájdalommal küszködnek, valamint a' Tsordákban, úgy a' gulyákban is; és ezen nyavalya, nem tsak a' mi határunkon; hanem a' körülöttünk valókon is közönséges. Sok el is veszett már a' fájós lábú 's szájú marhák közül. Tengerinktől, vagy kukoritzáinkról, nem különben dinnyeinkről is, nem sokat reménylhetünk: mivel ebben a' Hónapban semmi eső nem vólt reajok: holott azok most tsüzni, ezek pedig futni kezdenek.“

Vásáros-Naményből Júl. 10-dikénn: „E' folyó Hónapnak 7-dikénn Debretzenben lévén éjjeli 12 óra tájbann, egyszerre nagy lármát hallok. Okozta a' lármát már ott sokszor nagy pulztúlásokat okozott tűz: mely annyival inkább felzendítette a' Várost; mivel a' Ref. Collégiumbann támadt. A' Deák Iffjúság azonbann, mely minden mas alkalmatosságokkal is ritka készségét 's tehetségét szokta nyilatkoztatni a' tűz óltásbann; oly hirtelen és szerentséssenn eleit vette az égésnek, hogy egyéb el nem égett, egy úgy nevezett

kunyhónál, vagy földszíneen lévő tanuló házatskánál, a' milyent tsak az előkelő és esmeretes jó magok viselésű Deák Iffjak birhatnak, különös engedelem mellett.

Új Könyv, melynek ditséretét már a' tsupa titulussa is magában foglalja: A' Növényeny Plánták Országából való Erdei és Mezei Gyűjtemény, vagy is, Fa- és Fűszeres Könyv, melyben azoknak Deák, Magyar, Német, Frantzia, Tseh, és Oláh neveik, külső belső, és köz-hafznaikkal egyetemben Máthiolusból, s más több Fa- és Fűvész-Írókból, a' köz rendű Hazafiak' kedvekért szálanként egybe-szedettek Veszelszki Antal által — Pestenn. Találtatik Trattner Mátyásnál, és Kiss István Nemzeti Könyv-áros boltjábann. — Az arra, 1 forint 15 xr.

* * * * *

Híradás.

Londonbann, az Orvosi Tudomány-és Khémia-béli Profeszliorsággal magának nagy nevet szerzett Sir John Williams Wattson, következő hafznos szereket talált fel, úgymint 1.) Fogport, mely az odvas fogból a' redvet és a' fájdalmat ki-veszi, s a' fogakat fejeirekké teszi. 2.) Fog-likta-

riomot, mely a' lógóba indúlt fogakat meg
erössíti, azoknak fájalmát el veszi, a' fo-
gakra tapadt köforma matériát le-tisztítja,
's tiszta fejréséget ád nékiek. 3.) Mosó-vi-
zet, melly az ábrázatot különösen fejérré
's fínommá teszi, a' szeplőt 's a' nap ál-
tal okozott feketeséget vagy verességet el
ofzlatja, 's a' bőrt tisztánn és gyengénn
tartja. 4.) Szappan-forma tészát, melly
ha egy kevés vízzel el dörgölődik a' kéz-
benn: igen fejérré és gyenge bőrvé teszi
azt. 5.) Haj-kenetet (pomádét), melly
erössíti 's neveli is a' haját. 6.) Balsam-
szabású Szappan-spiritust, melly igen hasz-
nos, a' fitzomodás, és akár égésből akár más
módon származott seb ellen; 's a' gyenge
tagokat erössíti. Igen jó, a' borotválkozás-
kor is meg-kenni véle az ortzát. 7.) Borot-
válkóshoz 's mosáshoz való szappant, por-
ban, 's darabban is. 8.) A' Tyúkfzem és a'
fzömölts ellen, igen foganatos és semmi fáj-
dalmat nem okozó eszközt. 9.) A' hideg
által okozott daganat 's vízketegség ellen,
könnyen alkalmaztatható hasonló fogana-
tú eszközt. 10.) Közförüléshez való ke-
rek szappan formájú gömbölyeégeket,
mellyekkel ha meg-kenődik a' közförülö-
szijj, úgy meg-lehet rajta fenni a' borot-
vát 's pennatsináló-kést, hogy a' közförül-
tetésre nints szükség. 11.) Tenta-port,
melyre tsak vizet kell tölteni, mindjárt le-

het vele írni. 12.) Ruhafelújító-golyóbi-
sokat, a' mellyekkel t. i. úgy ki lehet ven-
ni, akár selyem, akár posztó- 's más ru-
hákból a' molskot; legyen az; szekér-
kenő, zsír, vagy olaj; hogy a' ruhának
se' színe se' fényessége nem változik. 13.)
Oly port; melyből ha egy keveset rá hint
az Ember a' drága kövekre, a' jóféle gyön-
gyökre; aranyra 's ezüstre; és egy finom
kefétskével meg-dörögli azokat: mindég
tisztán lehet tartani. 14.) Oly feketítőt;
mely által, nem tsak a' még feketeségé-
ben meg-lévő bőrt lehet kevés munkával
ki-fényesíteni: hanem a' már egészfenn
meg-veressedett; 's kopott ketskebőrből
még szebb fényességű feketé bőrt lehet tsi-
nálni, mint az újból. Nem törik a' bőr
ezen Feketítőtől; se' nem molskolja a'
ruhát.

Mind ezen szereket; a' Bétsi Orvosi
Fakultás' helybe-hagyása után; és az Al-
só Ausztriai Kormányzék' engedelmével
árulja, Londonból való Müller Afzfzony-
ság, Béts' Belső-Városának Spiegelgasse
nevű útszájában 1104 szám alatt lévő épü-
letben; a' Zálogosító házzal (Versatzam-
tal) által-ellenben. Az arra minden mére-
téknél ki van szabva.

(A' meg-igért Toldalék most nem mé-
het el.)

A'
 TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

o o o o o o o o o o o

Nro 10.

Költ Bétsben, Kis Alsz. Havának (Augustushnak)
 3-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Magyar - Ország.

Arról a' Fundátzióról, mely Budánn,
 az el erőtlenedő Tisztviselők, 's azoknak
 Özvegyeik és Árváik számára, már a' múltt
 1797-dik eszt. nek első Januáriussától fog-
 va, Királyi pártfogás alatt fenn áll: több
 ízbéli Híradásokat közlöttünk, mellyekből
 könnyen által láthatta kiki, mely szüksé-
 ges és hasznos legyen egy ilyen Fundá-
 tzió. Igen szembetűnő példája ezen Fun-
 K

dátzió' hasznának, a' Zágráb Vármegye' Néhai Ingenieurjének Szeth Antal Úrnak Özvegye. T. i. a' nevezett Úr, ki még életének csak 27-dik eszt. jét számlálta, be-adott a' Fundátzió' Kaszszájába 1797-dik eszt. ben Júl. 12 dikénn 216 forintot. Akkor még tökéletesen egészséges volt: történt azonban, hogy azon eszt. dő Augustussának 6 dikánn meg hólt forró nyavalyábann. A' Fundátzióra vígyázó Deputátzió, gyűlést tartvann a' közelebb múlt Júl. Hónapnak 12 dik napjann meg-határozta, hogy az Özvegy, e' folyó esztendőnek első Júliussától kezdve, kétszáz forint esztendei penziót szedhessen tíz eszt. kig a' Fundátzió' Kaszszájából; tíz esztendők' el telttével 3 százat; későbbben pedig 4 százat.

A' Kir. Felség' Mezöhegyesi gazdaságának Fő-igazgatója Csekonits Oberster, örökös jószágul nyerte a' Bánátbann Hatzfeldet, még pedig több rendbeli érdemeire való kegyes tekintetből, el engedte Ő Felsége, a' jószágnak új conscribáltatását.

Ts. K. Kapitány, és Torontál Vármegyei Assessor Gróf Markovits Miklós Urat Magyar fogadott Hazafiúsággal ingyen tisztelte meg Ő Felsége, 's örökös jószágul adta nékie Viczesda nevű Pulztát, a' mellyen maga költségen állított fel a' Gróf Úr, Sriza nevű falut.

Béts.

Az a' Tsatorna (Kanális) mely, Bétsset, Neustadttal, Sopronnal és Győrrel fogja egygyesíteni, oly derekassan készül, hogy már 1800 dik eszt. benn el kezdődhetik rajta a' hajókázás. Jövendőben az Ádriai tenger' szomszédságáig is ellehet vinni ezen Kanálist, Magyar-Országonn és Belső-Ausztriánn által. Engedelmet adott Ő Felsege a' Tsatornát készítettő Társaságnak, hogy a' Kanális munkájának folytatására meg kívántató költségül, felvehessen 1-ső Júl. tól fogva költsön két millió forintot, úgy nevezett Kompánia-Billétekre, mellyek közzül egy egy, 120 forintról való. Száz esztendőre vevődik fel a' pénz, úgy, hogy addig, száztól 5 interest kap a' Költsönadó, melynek nagyobb bátorságára, a' Kezességet Ő Felsege vállalta magára, Örökösei' képében is, lekötvénn fundusúl két Kötelező-Írásokban a' maga saját vagyonját, mely Kötelező-Írások közzül egyik, az Alsó-Ausztriai Nemesek' Törvénytörvénykénél; másik a' Kanálist készítettő Társaságnál, vagy Kompániánál vagyon le-téve. Továbbá: hogy a' bé-kerülendő tiszta nyereség' negyedéből erányos részt fog venni, minden Költsönadó; és hogy a' Kompánia-Billetet a' Társaság' Fő-kasszájánál Bétsbenn, kész-pénn gyanánt is bé adhatja, a' Kaná-

lison való szállíttatásnak, vagy Kőszénnek árrábann.

Az említett Társaságnak, nem tsak Tsatorna készíttetés a' tárgya; hanem Kőf. énégettetés, és Vas készíttetés is: minekokáért a' Társaság' Kormányfzéke mellé nem sak Ingenieur-t nevezett ki Ö Felsége, *Maillard Oberster'* személlyében; hanem a' Társaság Kőszén- és Vas-bányáinak jó karban való tartatását bizta különösen egy nagy érdemű 's Bányászti tudományáról különösen még idegen Országokban is igen esmeretes Hazánkfiára Fő-Bányász-széki Referendárius M. Eggenbergi Rupprecht Udvari Tanátsos Urra. A' Kormányfzék' Elölülője, Finantz Minister Gróf Saurau Ö Exc. ja, a' kit t. i. Fels. Urunk önnön indításából nevezett a' Kormányfzékhez, Udvari Kommisszariusznak. Egy a' Kormányfzék hét E. Tagjai közzül Tolna Vármegyei Fő-Ispany Gróf Apponyi Antal Ö Nga is.

Batáviai Tudósítások.

Az *Egygyesség* és *Kereskedés* virágoztatták hajdann a' Hollandiai vagy Frigyes-Belgyiomi Republikát. De a' Frantzia módi Revolútzioja alatt ezen már most Batáviai Republikának, ki hala belöle mind a' *Kereskedés* mind az *Egygyesség*. — A' Kereskedésről maga meg-vallotta ezt, egy Kommisszizioja az Ámsterdami Kal-

náraknak, mely, a' Hágába rendeltetett
 de még most elébb a' Rastadi alkura kül-
 dettetett Fr. Követhoz Roberjot Polgárhoz,
 ily kérését intézte: Ezen Tartománynak
 (t. i. Batáviának) Kormányfőkével egy-
 gyesülve, igyekezzék Polgár - Minister oly
 eszközöket fel-találni, mellyek, újj életre
 hozhassák a' mi Respublikánk haldokló,
 sőt már meg-hótt Kereskedését. — Az
Egygyesség' ki-halását bizonyítja az itt
 következő Előadás: „ Minekutánna több
 rendbéli Írásokat vett volna a' Törvény-
 hozó-gyűlés, a' mellyekben helybe hagyó-
 dott a' 12-dik Júniusi új Revolútzió, sok
 szerentse - kívánások mellett: vett később-
 benn Júl. 11-dikénn, egészfzenn ellenke-
 ző értelműeket is, mellyekben, azoknak
 Küldőik, a' 22-dik Januáriusi Revolútzió-
 hoz való vonfzódássokat nyilatkoztatják;
 a' 12-dik Júniusit pedig, mint Konstitú-
 zzióval ellenkezőt kárhoztatják, 's igen
 pártját fogják azon protestátziónak, mel-
 lyet a' 12-dik Júniusi Revolútzió ellen tett
 közönségesse a' Hágából Pári'sba visszazá-
 tértt Frantzia Minister de la Croix, Ma-
 ga a' Fr. Direktórium is, valamennyire
 másképpen láttatik már most érteni a' szó-
 ban forgó újjabb Hágai Revolútzióról,
 mert a' most Hagában lévő Fr. Követség'
 Helytartója Champigny Polgár, ellenveté-
 seket formált azon Végzése ellen a' Batá-

viai Előliárokknak, melyben meg-határozódott; hogy a' Jún. 22-dikénn Státus-bántásért el fogatott Személyek szabadon bocsátódjanak, mivel — úgymond — ezen Végzésnek tellyesítése nem egyéb vólna a' 22 dik Januáriusi Revolútzio' kárhoztatásánál, 's lehetne attól is tartani, hogy a' szabadon bocsátandó Személyek, újra Tagjaivá választódnának a' Törvényhozó Nemzeti-gyűlésnek, az éppen el kezdődött választó-gyűlekezeteiben a' Népnak. Egynehány rendbéli tanátskozások után, ugyan csak meg-egygyezett Champigny Polgár az említett Végzés' telyesedésébe, oly feltétellel mindazáltal, hogy a' Jan. 22 dikénn meg árestáltattak közzül, Bicker, Hahn, és van Maale, házi árestomban maradjanak. Továbbá: hogy a' 12 dik Júniusi Revolútzio' alkalmatosságával el fogatott Személyek is szabadon bocsátódjanak, kik közzül mindazáltal Bosch, Vonk, de Bere, és Roseveld Polgároknak ne legyen szabad Ámsterdámban, Rotterdámban, és Haga Városábann tartózkodni.

Ámerikai Tudósítások.

É'zaki-Ámérikában, a' 13 szabad Frigves Tartományokból álló Közönséges-társaság Képviseleinek Nemzeti-gyűlése, két felekezetre vagyon fel-olozolva, mely

lyek között egygyik Angliainak; a' másik pedig, Frantzia Felekezetnek neveztetik. Ezek szüntelen veszekednek egymással: mindenik azon van, hogy el nyomhassa a' másikat. A' Frantzlákhöz nem jó indulattal viseltető Felekezetnek Foster nevű Tagja, oly Végzés-hozásra akarta bírni Jún. 6-dikán a' Gyűlést, hogy nem kell tovább az Ámerikai Respublika részéről is megtartatni a' Fr. Respublikával kötött Szövetségeket: úgymint a' mellyeket elébb megszegtek már a' Fr. ák; és hogy hatalmat kell adni az Elölülőnek (Adams Úrnak) oly Levelek ki-oztására, a' mellyek mellett szabadon el szedhessenek az Ámerikai Respublika' hajói, minden Fr. hajókat, valamelyeket elő-találnak: míg a' Fr. Kormányfűk is vissza nem veszi azon Rendeléseket, mellyekben, a' Nemzetek' Törvénye ellen meg-engedtetik, az Ámerikai Republikánusok vagyonjának a' Fr. ák által való el raboltathatása; sőt hogy illendő jutalmat is kell igerni a' Fr. Hajók' el vételéért az Ámerikai Republikánusoknak. — Ezenn javaslásai felett Foster Úrnak, minekutánna nem keveset vetélkedtek volna a' két Felekezetek: végre Jún. 8-dikán el halasztódott az arról való további tanátskozás 14 napokig, hanem az említett Levelek' ki-oztására való fel-szabadíttatásából a' Prezidensnek,

már előre is semmi se' lett, mert vokstra botsáttatván, 41 vokсок által ugyan helybe hagyódott: de egygyel több, az az, 42 vokсок hatalmasann ellenzették azt.

Az Ánglusokról, ugyan azt állította későbbenn *Blount* nevű Tagja a' Gyűlésnek, a' mit Foster Úr a' Frantziákról, hogy t. i. meg-rontották a' szövetséget, mely vólt Ánglia és Északi Ámérika között: 's ahoz képest kívánta, hogy az Ámériikai Respublika' részéről se' kell tovább megtartatni a' Szövetségébéli ígéretekét Ánglia eránt: de az ezen tárgyról való bővebb tanátskozás is el halasztódott addig, míg el nem vált Fr. Országra nézve a' Foster Úr' feltételének sorsa.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Az Ámériikai Respublika' Fővárosába Filadelfiába Frantzia Fő Consulnak küldötte vala Dúpont Polgárt a' Pári'si Direktórium: de Dúpont visszsa-tért Pári'sba, mert koránt sem úgy fogadódott Filadelfiában a' mint reménylette vólt.

Pári'st oda hagyta az Ámériikai Respublika' Követe Gerry, a' ki harmad magával ment vala Pári'sba: de a' két Kollégáinak Filadelfiába lett visszsa-menetelek után, tsak maga maradott vólt hátra Pá-

ri'sbann, meg-akarván próbálni, ha valamire mehetne a' Fr. Direktóriummal.

Kosciuskó, 12 dik Júliustól fogva Párisban vagyon, a' hol nagy tekintetben tartatik.

Látja a' Fr. Direktórium maga is, hogy az Helvétziai, és a' Rastadi alkunál való maga-viselése, közönséges botránkozásnak tárgyává lett; ez okonn, a' Redaktör (a' Directóriális Újság) több izbenn igyekezett már nagy hangú Előadásokban mentegezni a' Direktóriumnak említett maga-viselését.

A' Seltzi alkuról Párisba vizfsza-tért François de Neufchateau Ex-Direktort, Belső dolgokra ügyelő Ministerévé nevezte a' Direktórium.

Német Birodalmi Tudósítás.

A' Rastadi 3 Frantzia Követeknek 19-dik Júliusi válaszfokról, jelentettünk már annyit a' múltt postánn, hogy alább hagytak ők abban is, előbbeni kívánságaikból: de nem sokat. Mindjárt a' válaszeleinn, azon ellenvetést igyekeztek el hártani magokról, mely szerént őket a' Német Deputátzió, szavok meg nem tartásával vádolta, úgymint a' kik minekutánna magok sürgették, hogy a' Rajna legyen határ a' Német Birodalom és a' Fr. Res-

publika között; még is későbbenn oly kívánságaikat halmozták egymásra, melyek ha telyesednének: úgy nem lenne többé határ a' Rajna, a' két nevezett Hatalmasságok' birtokai között. Ezen ellenvetésre ők azt felelték: hogy midőn a' Frantzia Követek fel tették a' magok első kívánságát, nem mondták, hogy még többet nem fognak kívánni. Minekutánna tehát megnyerték a' mit elsőben kívántak: nem ellenkeznek azért magok magokkal, hogy többet is kívánnak. Ezenn általjában való okoskodássoknak, utánna vetették még: „Ha valamely Státusnak, már még van is esmérve a' határa: még onnét nem következik, hogy ne gondoskodhassék a' határa bátorságáról is, ha pedig gondoskodik: nem lehet azzal vádolni, hogy nagyobbítani igyekezik a' maga Birodalmát. 'S meg kell azt is gondolni, hogy Fr. Ország a' megtámadtatott Fél, 's az ő fegyvere győzött: egy részről tehát tartozik Ő valamivel erőssen megfundálni most, jövendőre a' maga bátorságát; más részről méltó jussal meg kívánhatja a' nagyobb elégtételt oly temérdek áldozatokért, mellyeket szükség vólt nékie tenni önnön óltalmazása végett.

A' Berlieni Rendkívülvaló Fr. Követ *Sieyes*, azonn Beszédében, mellyet, Júl. 5-dikénn, a' bé-köszöntő audientzia' alkalmatosságával tartott a' Királyhoz, nem

volt elégséges arra, hogy reá vegye Pruszfiának mel' sze látó Iff ú Fejedelmét, a' Fr. Direktórium' kívánságaiba való meg-egygyezésre, a' többek között Ehrenbreitstein Várának le-rontatásába, mely mellett már most a' Dunát is el kötötték a' Fr. ák lánzokkal, hogy ne is közelíthessenek hozzá semmi hajók.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Ligúriai Respublika jól járt, a' mint már jelentettük, hogy a' hadat, mely folyt Ő közötté 's a' Szárdiniai Király között, félbe szakasztotta a' Fr. Direktórium: mert a' Ligúriai Seregtől éppen akkor Onegliánál, 33 hofszú 's 2 gömbölyeg ágyúkat nyertek el a' Pedemontziumi Katonák; fogtak is el háromszáz embert közzüle. De még ezzel a' győzedelemmel meg nem elégedtek: hanem tovább iparkodtak menni a' Ligúriai földön, a' hol éppen akkor tartott a' Nép Gyűléseket, hogy Képviseleket válasszhasson magának a' Nemzeti-gyűlésbe. — Ugyan azért nagyon meg is szeppentek a' Ligúriai Elöljárók. — Brune és Desolles Frantzia Generálisoknak ugyan volt dolgok: míg vizsza-be szállhattak a' Pedemontziumi Katonáságot, nem lévén még ennek akkor parancsolatja Turinból, a' hadakozásnak félbe szakasztása eránt. Ugyan csak reá vették

azt végre, hogy takarodna vissza a' Ligúriai földről, 's helyébe mindjárt Frantzia Katonaságot állítottak. — — Hogy ezen meg-szüntetését a' hadnak, úgy tartozzék nézni a' Ligúriai Respublika, mint különös jótéteményét a' Fr. Respublikának: el nem múlatta a' Genuai Fr. Minister Belleville Polgár, mindjárt akkor meg-inteni az eránt a' Ligúriai Direktóriumot, egy hofszas Előadásbann, melynek summája oda megy ki: hogy a' Ligúriai Respublika, mint jó és engedelmes Leány, tökéletes bizodalomú meg-nyugovással reá álljon mind arra, a' mit ő felőle végzett az ő gondoskodó Annya a' Frantziai Respublika: minekokáért most előre, jó számú atyafiságos Fr. Seregoftály marad a' Ligúriai földön, és Ő (a' Minister) mint forró indulatú Atyafi, kötelességének fogja tartani a' köz-tsendesség' háborgatóinak szorgalmatossan való fel-keresését 's a' t.

Római Respublika: A' Római Konzulok, Pierelli Polgárt nevezték ki Követjeknek a' Ligúriai Respublikához: a' Helvétziai Respublikához pedig egygy Írásokat útasították, melyben, azonn való örvendezéseket nyilatkoztatták, hogy Helvétzia is hozzá állott az új Respublikák' systemájához, az az, kéntelennek látta magát bé-venni a' Más által reája tolt szá-

badsgátalan szabadságot. — A' Római Elöljárók soká hányták vetették elméjekben: Miképpen vehetnék eleit a' kész-pénzbéli nagy fogyatkozásnak? Végre azon állapotok meg, hogy ők is Afzszinyátokat készíttessenek: de jobban fontolóra vévén a' dolgot, által látták, hogy az Afzszinyátok által nem hogy céljokat érhetnék; sőt inkább még szűkebbíteni fogják a' készpénzt. Midőn ez az által-látások jött: készen vólt már akkor mintegy 3 száz ezer tallért érő Afzszinyát. Ezen jó tsemő tzipra-papiroost tehát mind Fábrikástól együtt azonnal el-égettették.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Irrlandiában, nem állott vala még helyre a' köz-tsendesség Jún. 14 dikén, ámbár nagy részént el vóltak már akkor ugyan tsak szellesztődve a' Pártosok, 's nem is mertek oly vakmerőenn ki kötni többé a' Királyi Katonasággal mint annakelőtte. Kietlen pusztasághoz hasonlítanak azonban azok a' Grófságok, mellyekben meg-fészkelte vólt magát a' pártütés. Nints Munkás sohol is az aratáshoz. Dublin Városát Angliából kell tartani eleséggel.

A' Dublini Teátrum Tartója, kérte, hogy engedődnék még néki újra ki-nyitattani a' Teátrumot, minthogy annak hofszas zárva-tartása miatt már egészszenn el

pusztult. Meg-engedődött: de csak három Nézök jelentek meg: 's a' játék el maradt.

A' Tengeri dolgokra ügyelő Kormány-szék tudósítatván Edimburgból, hogy a' Skótziai partok előtt az úgy nevezett Schettland Szigeteket hat ellenséges Hajók környékezik: leg-ottan erányos parantsolatokat küldött minden a' tájon fekvő Kikötőhelyekbe. (*Már meg-értette, hogy az ellenségeseknek vélt hajók, Oroszok.*)

A' Londoni Portugallus Követ, sok Ánglus fegyvereket vásárlott Towerben 's Lisbonába küldötte. Későbbben egy Portugallus hajó, sok ágyúval terheltetve indult Lisboa felé. Portugalliába, az onét el menő Ánglus gyalog Katonaság' helyébe, Lovasságot szándékozott küldeni a' Londoni Udvar.

Orosz Birodalmi Tudósítások.

Keményen meg-parantsolta Pál Császár, hogy Külföldieket, nem kell be-venni Katonáknak az Orosz Seregbe.

Június' 18-dikán visszfa-érkezett a' Császár, Pawlowskie nevű mulató-helyébe, Á'siai Kazan (Casan) nevű Országából, melyben mustrát tartatott az ott lévő Seregoftzályal, 's egészsz meg-elégedését nyilatkoztatta a' Katonaság' gyakorlottságával, a' minthogy ajándékozott is minden Közembernek egy egy Rubelt.

Krím Országban egy Sereget szándékozik öfzfze gyűjtetni a' Császár, Suvarov Feldmarsal által.

A' Monitörnek 's egyéb Fr. Újságoknak az Orosz Birodalomba való bé-hordatása eránt költ Rendelést ismét meg-újjította Pál Tsászár, 's egyszersmind megparantsolta: hogy 1.) Minden Kikötőhelyekben, két Czenzorok neveződjenek ki, a' kiknek kötelessége legyen, minden Újságokat, 's más Nyomtatmányokat, mellyeket a' Hajók visznek oda, meg-nézni, és ítélni: ha bé lehet e' azokat vinni a' Birodalomba vagy nem? A' Harmintzados Fő Tisztek tartoznak közleni ezen Rendelést, az újjonnan érkezendő Hajós-Kapitánnyal, és Annak a' hajójánn lejendő Idegenekkel. 2.) A' Császár tudtára adotta ezenn akaraját, a' Posta Fő-Kormányozójának Hertzeg Besborodkó Kanczelláriusnak is, oly czéllal: hogy Ez a' két Fővárosokra, (úgy mint: Pétersburgra és Moszkaur) nem különben, a' szarazzal határos Orosz szélekre nézve, hasonló értelmű Rendeleseket tegyen. 3.) Meg hirdettette a' Tsászár, egesz Birodalmábann, hogy ha valamely Utazó, vagy Kurír által, avagy postán, valamely Újsagot, vagy más nyomtatott folyó-munkát kap valaki, és azt közli valakivel Mászal, minekelötte be-mutatta volna azt visgalás vegett a' Cenzurának: ökvetellen Törvényfiek' eleibe

fog idéztetni, mint ollyatén Személy, a' ki nem engedelmeskedik a' Törvényeknek. 4.) Hasonló büntetést vonnak magokra, minden Posta-bivatalok' Igazgatói, és a' Kikötőhelyekbéli Czenzorok, mihelyt olyan Nyomtatmányokat botsátanak bé a' Birodalomba, mellyek, Franczia igazgatás alatt lévő helyekenn jöttek ki; vagy a' mellyekben találtatik valami, a' mi ellenkezik az Isten' Törvényeivel, a' Birodalombéli fő hatalommal, és a' közönséges jó rendtartással.

A' mostani Pruszszius Király, mindjárt országlása' kezdetekor egy törvényes Kommissziót állított fel, mely által kívánta meg-visgáltatni: ki valyon nem lehetne e' erányosan Királyi kegyelemmel mérséklenni az Igazságot, némelyekre nézve azon 2179 foglyok között, a' kik 42 Várakban 's Fenyítő-házakban raboskodtak? A' Kommisszió, méltóknak ítelt Azok között 488-at a' Felség' kegyelmére, részfzerént egészszenn, az az, hogy szabadonn botsátódjanak; részfzerént annyibann, hogy enyhítődjék a' büntetéssek. Ezen meg-kegyelmezést telyesítette is a' Király, még pedig a' Berliini Hódolás' Innepenn.

* * *

(Küldjük a' meg-ígértt Tóldalékot.)

TÓLDALÉK

A' Magyar Hirmondónak, Augustus' 3 dik napján 1798-dik esztendőben költi árkusához.

A' Somogy Vármegyei Fő-Ispányságba lett ezereimonias bé ültetetéséről Gróf Széchenyi Ferentz Ő Exc.jának, közre botosítottunk már egy Tudósítást: akartuk mindazáltal az itt következendőt is közleni magae egész valóságában, mind a' Gróf Úrhoz viseltető különös tiszteletünkből; mind a' Tudósító Úr eránt tartozott barátságos kötelességünkből; és abból a' reménységből is, hogy kedvet találunk vele a' Magyar Közönségnél.

Kaposvárról Julius' ént 10dike.

Nagy Méltóságú Gróff Szétsényi Ferencz Úr Ő Excellentiája, a' Somogy Vármegyei Fő Ispányságba, ezen folyó JúliusHónapnak 4dik napján iktattatott bé, Nagy Mlságú Gróf Csáki József V. Cancellarius, mint Királyi Biztos által. — Elötte harmadnappal, úgymint e' Hónapnak 2dikán, a' Ns Vármegye szélin Simoni Pusztán várta már Ő Excellentiájokat, az a' végre küldött Deputátzió; a' hová is mint egy dél előtti tizenegyedfél órakor meg-érkezvén, meg-állapodtak és szekereikről le szálván el fogadták a' Deputátziónak köszöntését: K. Tanácsos Gal Kristóf Subst. V. Ispány Úr, ékes MagyarOrátzióval üdvözlette ő Excellentiájokat

mellyre, midőn mind ketten, elébb ugyan a'
 K. Commissarius, azután a' Fő Ispány Urak
 Ő Excellentiájok, röviden és fontosan feleltek
 volna, Horváth Adám Megyebéli Tábla Biró
 írásban által adta Ő Excellentiájának, az ide
 irt egynehány vers sorokat; ezt is köszönettel
 fogadván Ő Excellentiája; mint egy fél órai
 késés után szekereikbe ülven, és a' Deputáció-
 tól kísértetvén, meg indultak, 's dél után ket
 óra tájban el is értek Marczaliba a' Mlgos Fő
 Ispány Ur' Ő Excellentiája' Somogy Várme-
 gyei egyik Uradalmának fő Mező Városába:
 a' hol már több Megyebéli Uraságoktól várat-
 tattak; másnap ebédre Ő Excellentiájok,
 Izámos Uri kísérelőkkel együtt Topponárba men-
 tek Özvegy Festetits Consiliariusné Afzfony-
 sághoz, és onnan lett estvenap nyugot tájban
 a' díszes bé jövetel Kaposvárra, Melly
 óhajtvá várta légyen Ns Somogy Vármegye ezt
 a' szerentséjét? meg mutatta az öröm és a'
 pompa, a' mellyel fogadta Kedves Fő Ispán-
 nyát. A' Kaposvári Határ szélen várta már
 a' feles számú Nemesség szekereken és pari-
 pákon; de a' szekereknek nagy részit, (mivel
 azok ha mind együtt jöttek volna, a' száz számot
 is meg haladták volna.) előre bé rendelték
 az arra vigyázók, úgyhogy Ő Excellentiájok-
 kal tsak 12 szekér jött, ki négy, ki hat lóval.
 A' Határ szélen; a' Nemesség nevével Fő Szolga
 Biró Csapody Gábor Ur, Sátor alatt köszöntötte
 Ő Excellentiájokat; mellyet is kegyesen el
 fogadván bé felé indultak mind a' Lovasok,
 mind a' kotsik, az előre ki szabott rendel —
 A' Város szélin belől a' 'Sidóknak vólt Győze-
 delmi Kapujok tsinálva; kik is ott, mind mu-
 sikával, mind Oratioval meg-köszöntötték Ő

Excellentiájokat; és azoknak is kegyesen felelvén Ő Excellentiája, tovább mentek, által a' Tekintetes Státusoktól magasan, és igen szép festéssel készített Győzedelmi kapun, mely a' Vármegye Háza kapujától mintegy ötven lépésnyire állott az úttán, és napkeleti oldala ugoyan, a' Fő Ispányt, napnyugoti pedig a' Kommissáriust Ő Excellentiájokat tárgyazta, a' reá tett festésekben 's írásokban. Azon által bé érkezvén a' Vármegye' Házához; a' folyoson a' Fő Notárius Illyés Ferentz Úr ismét ül Orátzióval fogadta Ő Excellentiájokat; azt is kegyesen el fogadván le-telepedtek, Esive Levél ízín alatt a' Vármegye Curiáján vatsora adat-tatott, a' győzedelmi kapuk pedig egész éjjel világítottak.

Más nap úgy mint 4diken, reggeli kilentz óra után, a' Megyebéli Tettes Státusok; és ezen alkalmatosságra meg hívott tizenegy Vármegyebéli Küldöttek, a' Gyűlés-tartó Palotában öltve seregelvén; Püspök Csapodi Lajos Velzprémi Nagy Prépost Urat, több Deputátus Urakkal együtt Ő Excellentiájokhoz, magok szálló szobájokba küldötték; hogy Ő Excellentiájokat a' Tettes Státusok nevével illendően meg-hívják: nem késelt a' Deputátzió, jelentvén, hogy mindjárt bé fognak érkezni; 's bé is jöttek; a' két arra rendelt székeket, mellyek a' Táblának felső északi részin, egymás mellett, mintegy egy arasznyi magasságra fel emelve, már készen valának; egyiket jobb felől a' K. Commissárius Úr, másikat a' Fő Ispány Úr el foglalták. A' K. Commissárius Úr Ő Excja, ékes és fontos Deák Orátzióval elő-beszéltette mind Bíztoosságának tárgyát mind a' Misgs Fő Ispány Úrnak érdemeit; 's bezed-

jeközben a' F. Királyi parantsolatot fel-olvasztatván, az abba zárt Esküvés formája szerint meg hiteztette a' Fő Ispányt. Ő Exc. ja a' Fő Ispány Úr, hasonló ékes és nyomos Deák Beszédet tartott, mind ezen új hivataláról, mind a' K. Commissárius Úrnak, és maga antecessorának is Gróf 'Sigray Károly Úr' Ő Excellentiájának Érdemeiről: ezek után Consiliárius Gál László Ord. V. Ispány Úr, mind a' két Méltóságot Ő Exc. ájokat, magok' 's nagy Eleik' Érdemeinek elő számlálásával Deákul meg tisztelte, és midőn a' Fő Ispány Úrhoz Ő Exc. ájához intézett beszédjét el végezte: sok *vivat* kiáltások közt, székjében fel-emelték háromszor Ő Exc. áját négy Fő szolga Biró Urak,

A' Bé iktatást különösebben illető belső czeremóniák el végeztetvén, egynehány felsőbb rendelések, a' Gyűlésben fel-olvasztattak; és akkor a' Mlsgs Fő Ispány Úr Ő Exc. ája más napra tízedfél órára, a' Gyűlésnek folytatására invitálván a' Tettes Státusokat, az nap a' Gyűlésnek vége lett, és Templomba mentek Dél után két óra tájban ötnagy asztalnál ebédeltek; estendon a' 'Sidók kapujának, 's más ékesítő szereknek tekintésére sétáltak, Komédiába is a' kinek tettett; — estve tántz vólt két helyen, és éjféltájban, vatsora; vólt divatja a' Magyar Tántznak; mellyet csak hamar ki kezdték magok a' Méltóságok, mind a' Férjfi, mind a' Szép Nem egyaránt. A' mulatság más nap is tartott, mivel a' Vendégek mindnyájan két napra vóltak hivatalosok; sok örvendező versek, és énekek osztozottak; — átallyában az egész Installátzió olyan víg vólt, és olyan pompás, hogy már jobban nem lehetett. A' fenn említett versek, mellyek Si-

moniban, a' Ns Vármegye' külföbiben lett
bé-lépésekor Ő Excjának alázasosan bé-nyúj-
tattak, ezek:

A' meg-kozorúzott Virtus.

Quintziust vezetik (a.) Nyilj meg Róma Vára
Vedd hasznát karjának; rakd erős vállára
Mind külső mind belső terheit Népednek;
Illyen Virtusos Főt tovább nem engednek
Az Egek, mezei foglalatosságra;
Midőn az Érdemre, erköltsre, Nagyságra,
'S tehetőségére egy nyomos Munkásnak
Illy nagy szüksége van az Igazgatásnak. —
Imé karon fogva a' *Konzul* vezet. (b.)
'S már is úgy jövendől tisztes tekinteti;
Hogy a' benne lakó nagy szív, és új remek
Tetteikkel halmozni készült szép érdemek,
Mint meg annyi virág fürtök nemsokára
Magokból kozorút füznek homlokára
És által emelik több Nagyok' rendébe
A' Virtus Házából a' Ditsőségébe. (c.)
Mindjárt a' *Czésnek* áldozott karokkal
'S Nyári izzadtságból le törölt homlokkal.
Mint Diktátor bírja sorsát Hazájának,
Hadakat igazgat, 's Törvényt szab Rómának (d)
Szétsényit vezetik!!! Édes hasonlítás!
Ohajtva várt Vendég! ditsó kapu nyitás! —

- a) L. Quintius Cincinnatus, a' mezei munkáról vit-
ték el, és tették Dictátorrá Rómában.
b) Az egyik Consul szokta kinevezni a' Dictátort, (prae-
misso Augurio) de néha a' Nép előre meg mon-
dotta, hogy kit nevezzen ki?
c) Egymás mellett vólt a' Virtusnak és Honornak Tem-
ploma, és egymásba nyílt.
d) A' Dictátor, a' Consulok idejében, leg-nagyvobb

Ki magát Virtussal tündöklő léttére
 El-vonta magános nyúgovó helyére. —
 A' nagy, köz dolgokra nevelt, és született
 Főt; a' szép tudományt, Ország esméretet;
 A' mellyek mind nyilván voltak a' Hazába,
 El rejtette Czenki Tuskúlánujába.
 Hogy ott, a' Polgári gondtól üres fővel,
 Csak a' kies kerttel, és munkás mezővel,
 Közölvén érzésit; tsak Háza népének
 Gondja, legyen tárgya Böltselkedésének.
 Im! most köz polgári Tisztre rendeltetve,
 Im Királyi Biztos által vezetettve
 Béül a' Somogyi Fő Ispányi székbe,
 Hogy munkás érdemét gazdagabb mértékbe
 Használtassa, ezen Somogyi Megyével,
 Melly még tsak távolról ragyogott fénnyével;
 Hogy *Czinczinnátussa* legyen e' Hazának,
 Söt méltóságosabb mássa a' Példának;
 Midönt több vagyomból szóll a' nyert Hatalom;
 Mert a' négy szántó föld, itt két Uradalom,^(e)

Szentül van — valóban a' meg-nem fogható
 Mennyei Hatalom vólt az Igazgató. —
 Kit már *Diktátornak* mintegy ki-kiálta
 A' Nép, a' *Konzul* is éppen azt találta:
 Kedves *Augurium!!!* (f.) — A' nem erőltetett,
 Söt kivánt Hatalom várhat tiszteletet.
 Szentül van. — 'S eddig is hol vette magának
 Azt a' just Apolló? hogy e' Hazájának
 Fő díszére termett Hazafit, könyv tárja'

hatalmú Ember vólt Rómában: tsak szükség'
 idején tétetett; de szabadon parantsolt minp a' Va-
 rosban, mind a' Hadban: és mikor Dictator nevez-
 tetett, akkor minden Fő Hivataloknak meg kellett
 szünni, a' Fűrmenderségen kívül.

e.) L. Q. Cinczinnátusnak annak a' híres és szerentsés

Falai közt, mint egy Remetét be-zárja. —
 Kiben a' nagy Elme, Nemes Hajlandóság,
 A' gyors Érz, tsendes Vér, kívánatos Jóság,
 Személyt nem tekintő Igazság-szeretet,
 Mind tulajdon kintse, 's mind vele született;
 'S ezekhez mindenben nyomos Derékséget,
 Es a' miért nemes Szíve mindég égett
 Nagy tudományt, ember' 's Világ' esméretet;
 Az igaz Baráti 's Hazafi szeretet,
 Gyöngyével tündöklő *Virtust*; bámúlásra
 Méltó példaképpen gyűjtött már rakásra. —
 Mert a' nagy Nemzetet, 's régi Össeinek
 Fényes rendét, mellyek nem szűnnek senkinek
 Igazi Érdemet (g.) el-húnyt Attyainak,
 A' múlt századokban Hazánk Nagyjainak,
 Egy házi, polgári, 's Hadi érdemeit,
 'S Fő Hivataliknak többféle Nemeit,
 Nem mondom övének; de nints is szüksége,
 Hogy így Ösrül szálljon alá Ditsőssége;
 Nemzete *Virtusit*, Nagy Elei' sírja'
 Ditsőítésére, Ő maga mind bírja. —

Szentü van — a' kívül Ti szomszéd Horvátok!
 Hív Nép! szerentséssek, mint *Bánnal* valátok;
 A' kit Páris, Róma, és London nem régen,
 Ama Tudománnyal termékeny térségen
 Örvendve fogadott, 's tisztelte meszfzéröl
 A' magyart, a' Magyar Szétsényi nevéröl;
 A' kit a' szélveszes Tenger' oldalában
 Betsült Sziczia Neapoly' Varában,
 Sőt *Káztort* (h.) tsinálván *Pallás'* gyermekéből,
 Réf eltetett leg-főbb Nemzeti Rendéből;
 'S hogy a' Követségből szép jelt hozna haza,

Dictátornak, nem volt több négy Hóld szántóföld-jénél; azt mivelte akkor is, mikor Dictátorrá tették; és végezvén hivatalát, ismét oda ment vizsza, a' mezőre.

f.) Lásd a' b betű alatt a' czélozást.

Virézi Csillaggal meg ajándékoza ; —
 Már Hazájában is, — ez édes Lak-helyen,
 Illő hogy Nemzeti, Fő Tisztet viseljen. —
 Akar az érdemek nyerjenek Tifztséget
 Akar a' rá termett elmét 's Dérékséget
 Kövesse az ; Őtet mindenképp' illeti ;
 Ha rang, érdemes rá ; ha terh, viselheti. —

Illő—viselheti—és úgy illet éppen,
 Hogy e' most örvendő hív Somogyi Népen
 Rag ogjon Virushi' leg-első sugára ;
 Hogy Somogy Vármegye' Fő Ispányságára
 Lépjen leg-először : Somogy Vá Urának
 Illő lenni, Somogy' Kormányozójának : —
 Hármaztassad Nemes Sereg! örömet ;
 Kertjeidben, 's gazdag térségiden szedett
 Virágokkal hintsd meg mindenütt azokat ;
 A' várt Vendégeddel szerentsés utakat,
 Mellyeken, Baráti szelíd jámborságot,
 'S igazság szerető Főfő Méltóságot
 Öszve ölelkezve Grófod' személlyébe',
 Vigan szemlélsz jönni Megyénk' kebelébe. —
 Im a' Somogyvári magas hegy tetőben
 Épült sántának ; melyet a' régi időben,
 A' vérengző Pogány homályt és setétet
 Óltalmazó Kupa rettenetessé tett,
 Szelíd Birtokossa, 's jó Barátod néked,
 Foglalja el üres Fő Ispányi széked',
 El szánt nyúgodalmát meg szegi éretted,
 'S polgári Hivatalt visel közepetted.

* * *
 * * *

Jer Te is *Eratóm!* és örvendőve lássad,
 Midőn a' mezőről bé tér *Méczénásod.*

g.) Nam Genus, et Proavos, et quae non fecimus ipsi.
 Non ea nostra voco.

h.) Castornak és Polluksnak, mindeniknek egy egy
 csillagja volt, a' sisakja felett.

Ne irigyeld Őt; oh ne—a' Városnak;
 Ne—a' Tiszti Széknek, akármelly magasnak,
 Néma a' mezőben *Filosofúja*,
 A' Városnak nagyobb szüksége van rája —
 Sőt kísérd el Te is Megyénekig útjában,
 'S egy-ket virág fürtöt fonyj koszorújában:
 Kegyes ő; jól tudja hogy a' Nagy Ammonnak
 Magas Templomában sem mindenkor vannak
 Arabs illatokkal szagos áldozatok;
 Ha én egy kis liszta lisztetskét hozhatok,
 S' egy maroknyi tömjént; annak a' szagára
 Szint-úgy ügyel, mihelyt azt is az óltárra
 Tiszta Iziv teszi fel: — A' czifrán kötözött
 Polgári koszorúk 's borostyánok között
 El-vezzi tőled is e' nagy Izármazású
 Méltóság, a' tsekély 's mezei szabású
 Pásztori bokrétát. — Jer hát innepelni;
 Nézzed, a' Város is, miként tud érzeni?
 A' Víg indulatok miként nőtön nőnek?
 'S mint örül a' test, egy hozzá illő főnek? —
 Mint tódúl sereggel a' Nép az útzára,
 Ez örvendő Innep' 's pompa' latására!
 Az éltes esztendő, az őszes időnek
 Terhe, nem áll ellent semmit a' nézőnek;
 Nem ügyel a' beteg, fájdalmas ágyára,
 Fel-kél, hogy nézhesse, min ha orvossára
 Nézne; — a' Megyének sok gyenge Leányja,
 Sok kis gyermek, szalad, ismerni kívánja
 Kedves Fő Ispányját; az Iffjak egymásnak
 Mutogatván, közlik ez Innep tartásnak,
 Örömet; — élteket eléglik a' Vének,
 Hogy már meg érhettek, hogy e' Vármegyének,
 Gróf Szétsényi Ferentz lett Kormányozója,
 Nemes Iffjaiknak bölts Igazgatója: —
 Az Anyák örvendnek, hogy Anyák lehettek,
 'S ditsekednek; hogy im! a' tolok izületek,

Melly boldogok lesznek kis idő jártával,
 Egy ilyen Méltóság' Fő Ispányságával
 Tolong minden rendű Népség nézésére
 Ugy, hogy alig hagynak űtat menésére. —
 Ugy van; Nagy Méltóság! még alig tsendített
 A' hír egy víg hangot; már öröm hevített
 Minden vér-ereket; Szálj bé e' Megyébe,
 Minden azt kialija szíve örömébe.

* * * * *

Szálj-bé hát! foglald el Nagyságos székedet,
 Talál a' Felségiő Tenéked engedett
 Főség, mint jussokat védő Nemesseket,
 Ugy bő ts kormány alatt engedelmeseket. —
 Te tudod a' Tisztet, és annak terheit,
 Ismered a' Haza' 's Megye' Törvényeit,
 Elj köztünk törvényes Fő Méltósággoddal;
 Parantsolj Megyéddel; de Édes Hónyoddal.
 Etj! élj! míg Erdemid' ditső folyamata,
 Veled, életedben még, meg hallattatja,
 Hogy nagy Erkölsődnek olly Nemes léttére,
 Csak halhatatlanság lenne méltó bére. —
 Hajdan a' maradék ezt írja felőled,
 Hafznos Polgár voltát, 's sok ki került tőled;
 Még az irigység is a' Földre görbedett,
 Vallakkal tiszteli emlékezetedet:
 Az adózó Pórok serege végtére,
 Kiknek izzadozó faradtsága' bére
 Annyi felé szlik; kezed' pártfogása
 És okos védelmed érzékeny áldása
 Közt, örökösítő Innepet szentelnek;
 'S illyen rá írású oszlopot emelnek:
 Kvintziusnak, ama' jó szántó vetőnek,
 'S Szétsenyinek, a' mi rendünk' *betsülönnek*.
 Horváth Adám.

Ezen Verseken felül ez vólt írva:

Porta patet; Rex mandat; ovat populus, favet
Aether;
Intra ergo Placide tecta reclusa Comes!

Abban az esztendőben, mellyben.

a' kiráLy' neVéVeL, kiráLyI proCanCeLLa-
RIUS Gróf CsáKI Jósef, soMogynak Fő Ispány
JÁVá telZI, Gróf SzéCsényI ferenCzet, Szent
JanVárIVs Vitézzét.

(Ezek a' Győzedelmi kapura vóltak szánva; de
nem tértek reá, azért a' versek felibe írat-
tak; a' kapun pedig mik vóltak, reményilem kiki
meg küldi a' magáét, hanem) még egy tréfást.

Ünek. Kaposvár 5. Julii 1798. A' tegnapi Tánczra.

Azt mondják: hogy nem illik, a' táncz a' Ma-
gyarnak. —

Nem — ha néki czipellőt, 's fél nadrágot varrnak
De pengős sarkantyúnak, kótság tollas főnek;
Illik, 's gyöngyös pártának, magyar főkötőnek —
Azt mondják: hogy magyarul nagy kompaniába
Nem tánczolnak, 's nem is áll rá a' Magyar'
lába. —

Lam Somogy Vármegyében a' lejtőt meg-járják
Sőt hogy Magyarat járjanak azt is alig várják —
A' Francz táncz mind *negédes*, mind *szeles* a'
Német,

Nintsen mutatziója, mind egyről varr limet:
Mélanholis az Anglus' szövényes láncza
Csak az ugros Magyar táncz a' *Szent Dávid'*
tántza —

Éljenek a' Grátziák! a' kik tegnap jártak,
Éljenek a' Szépségek! éljenek Nagyságtok!
Hát több nap decül e' még Somogy Vármegyére
Tánczolni, Fő Ispánnya' kedves öröme-re?

az ebéd felett írta H. A.

* * * * *

Tudósítások.

Pestről Jul. 16-dikán: — „Lehetetlen lévén tőlem, hogy sokféle terhes foglatosságaimhoz képest, mind azoknak a Tit. jó Uraságoknak különösen, és egygyenként szívességeiket meg-köszönhessem; 's mindeneknek kötelességemhez képest válaszolhassak, míg majd Isten' segedelmével, személyesen minden Vármegyéket megútafván, kinek kinek háladatosságomat tellyesíthetem, imé az egélsz Haza előtt kötelességemnek tartom, addig is betses szívességeit et mindnyájoknak forró indúlattal, és különös tífzelettel meg köszönni. Valóban, ha ezelőtt néhány esztendőkkel, olly szép segedelmeket nyerhettem volna Magyar-Ország-nak le-írás ához, mint az idén, sokkal kevesebb fáradsággal, nevezetesen tökéletesebb munkát készíthettem volna: de a' fogyatkozásban, azokhoz a' segedelmekhez kéntelenítettem folyamodni, a' mellyek minden esetben csak ugyan a' leg-nevezetesebbek, 's hitelesebbek voltak. Minthogy pedig azoknak készülésektől fogva sokféle változások történtek, lehetetlen vála a' közönséges kívánságnak minden részben eleget tennem. De már most, minckutánna jó igyekezetemnek hafznait többen meg többen által-láttják, és a' kívánt Tudósításokat hitelesen is, voltaképpen is küldözgetik, minthogy azoknak zsírját minden Helységre nézve híven bé-iktatom, méltán reménylhetem, hogy még a' kételkedésnek is vége szakad. Alázatosan esedozem annakokáért ismét, és közönségesen, hogy a' még hátra lévő Tudósításokat, az idén újjolag készített esedezéseimhez képest Oc oberig megküldeni méltóztassanak. Nem én érettem, mert én minden esetre nézve mentt maradok az egélsz Világ előtt, minthogy az eszközoeket, 's módokat eróm felett is tellyesítettem, a' mint munkámnak egygyik Kötetye előtt olvasható léfzen: hanem a' Hazáért, a' Közjóért, a' Kereskedésnek előmozdításáért, a' Tanítókért, a' Tanulókért, és a' nemzeti előmenetelért! Ezek azok az igen fontos okok, mellyek minden igaz

jó Hazafiságot a' segedelemre fel-buzdíthatnak. Annyival inkább, mivel most van az ideje, hogy az egész Munka egyszerre a' leg-jobb móddal el készülhessen, és a' kívántt tétel is a' Hazára nézve teljesítessék ha pedig némely Tudósítások reménytelenül hátra maradnának, útazásaim által csak ugyan helyre hozom, és a' jobbitó Tóldalékban közre botsátom: de ha mind jókor meg-nyerhetem, így az Olvasók egy Könyv fel-nyitás által, egyszerre meg-elégíttethetnek. Valóban sokkal nevezetesebbek kéréssemnek s igyekezetemnek hasznai, mint sem el mellőztetnék; teljesítése pedig sokkal könnyebb, mint sem valaki magát tőle vonogóthatná. Igyekezzünk hasznos tselekedeteink által meg-bizonyítani, hogy nem csupán magunkért, hanem a' Közjóért is élünk; hogy nem csak szóval, hanem mint régi Eleink, szívvel is Magyarak vagyunk: s Hazánknak és Felebarátainknak hasznokért, egy kevés munkát nem sajnállunk. Vajmi régen szükséges vala már Magyar Országunk le-írása, és mennyi sok ezer Hazafiakra terjed ennek haszna, mert kitsoda merné maga felől állítani, hogy az egész Országot vólta képpen esmérí, és annak le-írására vagy egy, vagy más tekintetben, szüksége nem lehetne? "

Részemről óhajtvá várom azt a' szerentsét, midőn majd személyesen is háládatos indulatomat minden Felsegélőimnek meg-bizonyíthatom, határ nélkül való tisztelettel lévén, mindnyájok erant.

Vályi András,
Pesti Universitásbéli Profeszszor; és
Magyar Országunk Leírója.

Londonbann, az Orvosi Tudomány- és Khémia-béli Profeszszorsággal magának nagy nevet szerzett Sir John Williams Wattson, következő hasznos szereket talált fel, úgymint 1.) Fogport, mely az odvas fogból a' redvet és a' fájdalmat ki-veszi,

's a' fogakat fejeirekké teszi. 2.) Fog-likta-
riomot, mely a' lógóba indult fogakat meg-
erössíti, azoknak fájdalmát el veszi, a' fo-
gakra tapadt kőforma materiát le-tisztítja,
's tiszta fejeiséget ad nékik. 3.) Mosó-vi-
zet, melly az ábrázatot különösen fejérré
's finommá teszi, a' szepiőt 's a' nap ál-
tal okozott feketeséget vagy verességet el
olzlaja, 's a' bőrt tisztánn és gyengénn
tártja. 4) Szappan-forma tisztát, melly
ha egy kevés vízzel el döngölődik a' kéz-
benn: igen fejérré és gyenge bőrvé teszi
azt. 5.) Haj kenetet (pomádét), melly
erössíti 's neveli is a' haját. 6.) Balsam-
szabású Szappan-spiritust, melly igen hasz-
nos, a' fitzomodás, és akár égesből akár más
módon származott seb ellen; 's a' gyenge
tagokat erössíti. Igen jó, a' borotválkozás-
kor is meg-kenni véle az orzát. 7.) Borot-
válkóshoz 's mosáshoz való szappant, por-
ban, 's darabban is. 8.) A' Tyúkfzem és a'
szömölts ellen, igen foganatos és semmi fá-
jaldalmat nem okozó elzközt. 9.) A' hideg
által okozott daganat 's viszketegség ellen,
könnyen alkalmaztatható hasonló fogana-
tú elzközt. 10.) Köszörüléshez való ke-
rek szappan formájú gömbölyeégeket,
mellyekkel ha meg-kenődik a' köszörül-
szíjj, úgy meg-lehet rajta fenni a' borot-
vát 's pennatsináló-kést, hogy a' köszörül-
tetésre nints szükség. 11.) Tenta-pórt,
melyre csak vizet kell tölteni, mindjárt le-

het vele írni. 12.) Ruhatisztító-golyóbi-
sokat, a' mellyekkel t. i. úgy ki lehet ven-
ni, akár selyem, akár posztó- 's más ru-
hából a' motskot, legyen az, szekér-
kenő, zsír, vagy olaj; hogy a' ruhának
se' színe se' fényessége nem változik. 13.)
Oly port, melyből ha egy keveset rá hint
az Ember a' drága kövekre, a' jóféle gyön-
gyökre, aranyra 's ezüstre, és egy finom
kefétskével meg-dörgöli azokat: mindég
tisztán lehet tartani. 14.) Oly feketítőt,
mely által, nem tsak a' még feketeségé-
ben meg-lévő bőrt lehet kevés munkával
ki-fényesíteni: hanem a' már egészen
meg-veressedett, 's kopott ketskebőrből
még szebb fényességű fekete bőrt lehet tsi-
nálni, mint az újból. Nem török a' bőr
ezenn Feketítőtől, se' nem motskolja a'
ruhát.

Mind ezenn szereket, a' Bétsi Orvosi
Fakultás' helybe-bagyása után, és az Al-
só-Ausztriai Kormányfőzék' engedelmével
árúlja, Londonból való Müller Afzszony-
ság, Béts' Belső-Városának Spiegelgasse
nevű útszájában 1104 szám alatt lévő épü-
letbenn, a' Zalogosító házzal (Versatzam-
tal) által-ellenben. Az arra minden mér-
téknek ki van szabva.

A' Német Birodalom' Sváb Kerületé-
nek Ries nevű vidékenn fekvő Wallersteiñ

Mező Városából, jelenteti az ott lévő Fő-Tisztsege az Ötting Vallersteini Her. ségnek és a' Balderni Grófságnak, hogy a' nevezett Hertzsegségnek Deiningen nevű Helységebéli származású *Eberhard Jó'sef*, huszonnyóltz esztendő's korában, még 1770 dik esztendőben el hagyta a' maga születéshelyét 's Magyar Országra szándékozott; de azólta semmi jelentést nem tett a' maga hollétérol. Minekokáéri ha még életben vagyon, kívánódik tőle, hogy két Hónapok alatt írjon magáról a' Wallersteini Fő-Tisztseghhez, mert ha nem ír, úgy Meghólttnak fog tartatódni, és így az őket is illető Örökségnek fel-osztásábann, az Ö Személye számba nem vétethetődik.

Új Könyv, melynek ditséretét már a' tsupa titulussa is magában foglalja: A' Növény Plánták Országából való Erdei és Mezei Gyűjtemény, vagy is, Fa és Fűszeres Könyv, melyben azoknak Deák, Magyar, Német, Frantzia, Tseh, és Oláh neveik, külső belső, és köz-hafznaikkal egyetemben Máthiolusból, 's más több Fa- és Fűvész-Írókból, a' köz rendű Hazafiak' kedvékért szálanként egybe-szedettek Veszelszki Antal által — Pestenn. Találtatik Trattner Mátyásnál, és Kiss István Nemzeti Könyv-áros boltjábann. — Az arra, 1 forint 15 xr.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 11.

Költ Bétsben , Kis Alfz. Havának (Augustusnak)
7-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Bonapartéről

egy rendbéli Tudósítások azt hirdetik : hogy Candia és Ciprus nevezetű Török Szigeteket el foglalt , 's minekutánna valami kevés Őrizetet hagyott volna benne : tovább folytatta útját. Más Tudósítások azt állítják , hogy szerentsétlenség nélkül el érkezett Alexandriához.

Olafz - Országi Tudósítások.

Genuából írjak , hogy az Anglusok egy

M

Fr. Fregátot fogtak el, mely, nagy kintsel indult Tulon felé Máltától.

Pedemontzium: Annak a' Frantzia Segfzakaſznak, melly, az Egyveſség ſzerént, Júl. 3-dikánn ment be Örizetül Turin Várába, Collin Fr. Generális a' Vezére. — Allessandria Vára felé, tſoportosann és ágyúkkal közelítettek vala a' Pártosok még Júl. 5-dikénn is, kiket a' Pedemontziumi Katonaság nem nézhetvén másképpen, hanem mint ellenséget, megtámadta őket, 's minthogy lesben is állottak segítségére jo számú fegyveres Lakosok, többet leöldösött 3 száznál a' Pártosok közzül, el is fogott annyit, a' többeket leg-nagyobb részént sebbe ejtette 's meg futamtatta.

Római Respublika: A' Pedemontziumi földről ki költözött Pártosok, számosan vesznek katonai ſzolgálatot ezenn Respublikánál. — Látvánn a' Fr. Direktórium, hogy a' Római Respublikától ki nem lehet tsikarni a' reája vetett nagy adót: el engedett néki könyörületességből, harmadfel milliót. — Az Ánglus portékák eránt tilalmazó parantsolatot adtak ki a' Konzulok: és a' mi Ánglus portéka már a' Sinigagliai Vásárra (Sokadalomra) vivődött: konfiskáltatják azt. — A' Zsidok és a' Kerelztyének közt a' közönseges Törvényekre nézve való különbséget egéſzízen meg

szüntették, 's minden jusokbann részeltették a' Zsidókat is, mellyek közök a' Római Polgárokkal. — A' Fr. Kalendáriom szerént való idő számlálást már el kezdték.

Ligúriai Respublika: Ezen kis Közönseges-társaságnak Törvényhozó Gyűlése és Direktóriuma, oly szembetűnőképpen meg hasonlottak egymás közt, hogy a' botránkozásnak el távoztatására, alig ha szükségesnek nem fogja találni a' Fr. Direktórium, szorossabb Kurátorsága alá fogni a' Ligúriai Respublikát, mely a' mig Genuai Respublikának nevezte magát, Kurátor nélkül is oly virágzó állapotbann vólt, hogy Nagy Hatalmasságoknak is szolgálhatott költsönpénzzel. Ily nagy mértékre nevelték a' meg-hasonlást, az utólsó szerentsétlen hadi történetek, mellyeknek okát, a' Direktórokban, 's Generálisokbann és sok más Tisztekben keresi a' Törvényhozó-gyűlés. Ugyan azért, nem elégedett meg azzal a' Kommisszióval, mellyet a' Direktórium akart el küldeni, vizsgálás végett, a' Napnyúgoti Tenger meljékre; hanem saját kebeléből nevezett ki egy más öt tagos Kommissziót, oly hatalommal, hogy valaki-
ket vétkeseknek fog találni ezenn Kommisszió: leg-ottan meg-büntettetheti őket a' Katonai Törvények szerént, még halállal is. Azonközben ki vette a' Törvény-

hozó gyűlés, a' Direktórium' kezéből egészszenn a' katonai igazgatást.

Frantzia-Országi Tudósítások.

A' mostani Belső dolgokra ügyelő Minister François de Neufchateau előtt, Letourneur volt Minister, a' ki hasonlóképpen Direktorságot viselt vala mint François. Most Letourneurre, a' Nemzeti jószágok' Fő gondviselőségét bízta a' Direktórium.

A' Katonaszedés' módjáról, Jourdan Generalis, másodszor terjesztette a' Törvényhozó-gyűlés Iffjabbik Tanátsa' eleibe Júl. 20-dikánn a' maga gondolatit.

A' Respublika' hetedik esztendei költségeinek haladék nélkül való ki rendelése eránt, egy sürgető Írást küldött a' Direktórium, Júl. 21 dikénn, a' Törvényhozó-gyűlés' Iffjabbik Tanátsához, mely Írásában azt mondja az említett költségek eránt hozandó Végzésről: hogy az, a' Respublika' Fő Tiszviselői között való egygyeséget fogja mutatni, és igen hasznos lesz, Európa' mostani-környüllásaiban: egyferségnél, eszközül fog szolgálni, a' Közönseges társaság' belső boldogságának erősebbénn való megfundálására, és más Hatalmasságoknak arról való meggyőzésére, hogy a' Fr. Respublika meg tudja birtánni a' közönseges Bekességnek helyre állítását.

A' Hollandiai Fr. Sereg' Vezérségéből Moguntzai Vezérré rendeltetett Joutert Generális, Hagából Párisba érkezvén, leg-ottan egynehány Direktorokkal 's a' Hadi dolgokra ügyelő Miniszterrel beszéltetéseket tartott, mellyek után parantso-
latot kapott mindjárt, hogy Moguntziaba induljon.

A' Fr. Respublika azon Osztályainak tenger-meljéki szeleiről, a' mellyek, néhai Ausztriai Belgiomból formálódtak, a' Rajnai Fr. Sereghez tartozott indulni a' Championnet Generális' kormányozása alatt lévő Seregosztály; 's ennek helyébe, az említett szelekre, más Seregosztály rendeződött, mely eddig az északi részenn állott Grenier Generális' vezérlése alatt.

Az Ámerikai Respublika ellen tejendő Rendeléseket nagyon rebesgetik Párisbann.

Olasz-Országból későbbben érkezhetek el Páris szomszédságába a' tudva levő különbözőkülönbfele mesterséges mivek, mint sem azokkal fényesebbíteni lehetett volna a' Júl. 14-dikén, Märs mezeje nevű sík mezőn elztendönként tartatni szokott Innepnek nagy ceremóniáját: minekokért oly Végzés hozódott eránttok, hogy a' 9 dik Thermidori (27 dik Júliusi) Innepnaponn szállítódjanak be azok Charentonból győzedelmi pompával Párisba.

Az úgy nevezett Decadikra (tizedik napokra) nézve, el vegezte a' Torvényho-

zó Ifjabbik Tanáts, hogy azokonn semmí közönséges áruló bóltok nyitva ne legyenek; kótyavetye, büntetés, oskolai tanítások, és Közönséges-Tisztviselői Ülések is, ha tsak nagy szükség nem kívánja, ne tartassanak.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Napkeleti Indiából ez előtt 3 Hónappal indúlt Fr. Ország felé egy la Seine nevű Fr. Fregát, 42 ágyúval és 610 emberrel: de a' Kis Britanniai Fr. partnál két Ánglus Fregátok' prédájává lett. Oly szörnyű tüzrel állott ellent az Ángliai Fregátoknak a' Frantzia; hogy 170-re nevededett Hóltjainak száma, és százra a' meg-sebesedettjeié. Egygyik Ánglus Fregáton, melynek neve Jázon, hat Hajóslegények maradtak halva, Robotier nevű Hajós-Hadnagygyal egygyütt, és 12 en estek sebbe. A' másikon mely, *Piquenek* neveztetett, öfzsze-vévén a' hóltakat, sebbeesteket, és nem-találtattakat: 8 nál nem ment feljebb a' számjok. Ezen Fregát oly tsekély vizű helyre talált vetődni, a' hol fel-akadt, és mivel nem vólt többé reménység az el szállíthatása eránt: magok elégették zzt az Ánglusok. A' Fr. Fregát is fenn akadt vólt: de a' víz fel-tolulásakor nagy ügygyel bajjal el lehetett még is szabadítani, hanem az ágyúkat le-kellett róla hányni, a

igen meg-rongáltt állapotbann, árbotz-fák 's evezők nélkül szállítódhatott a' Portsmouthi Kikötőhelybe. A' Kapitánnya, Stirling Polgár, mindjárt a' viadal eleinn nagy sebbe esett.

A' Breszti Frantzia Kikötőhelyet közelről meg-visgálván *Fiorenzo* és *Triton* nevű Anglus Fegátok, 16 lineai hajókat, és 15 Fregátokat 's Korveteket olvastak meg abbann, a' mellyek egészsz kézséggel vól-tak a' ki indúashoz.

A' Jó Reménység Kikötőhelye felé valósággal meg-indúlt már az a' Blanckett nevű Angliai Hajós-Vezér, kiről a' minapábann emlékeztek a' Londoni Levelek. Most tsak 3 hajóval indúlt, úgymint egy 50; egy 32; és egy 18 ágyússal; de a' Jó Reménység' Fokánál több hajókat is veszt kórmányozása alá, 's úgy fogja tovább folytatni útját Napkeleti-Indiába.

Iriandiából a' 17-dik Júliusi Levelek, újra való nevedését írják a' már tsillapodni kezdett pártütésnek, még pedig már most kiváltképpen a' Főváros' szomszédságaibann mutogatják magokat a' Partosok: de ott is meg-tette ellenek az erányos intézeteket, Lord Cornvallis Vice-Király, a' ki mind a' katonai vezérléshez; mind a' polgári igazgatáshoz jól ért.

Béts.

Passman Oglu 24 terhes hajót nyert a' Kapudan Basától.

A' Ts. K. Külső dolgokra ügyelő Mi-
nister Gróf Cobenzel Lajos Ö Exc. ja, Ber-
linből, a' hová indult most nság, Péters-
burgba fog menni.

Berlinbenn a' Rendkívülvaló Fr. Kö-
vet Sieyes Polgár tsendessen él. A' Thier-
garien nevezetű Múlató helybenn gyakran
sétálgat gyalog.

A' múltt Tsötörtökön énekelt utóljára
ama' híres (ki-herélt) Marchesi. Tsak 24 szer
énekelt, és játszott az Udvari Teátromban,
még is, részfzerént ajándékul, részfzerént
fizetésül, kapott az Udvari Teátromok' V.
Direktorától: egy Indiai fekete faból ké-
szült ládátskát, mely, gyönyörű atzél mun-
kával itt amott fel volt kívülről ékesít-
ve. Belőlről leg-felül szemléltettek az írás-
hoz tartozó ezüsből szépen készült minden
féle eszközök, úgymint; kalamaris, porzó
's a' t. Az első fiókba 100 arany úti-
ajándék volt el rejtve; a' másodikba egy
arany óra, jó fele gyöngvökkel, 's Brillan-
tokkal, mellyek a' V. Direktor nevét mu-
tatták ki-rakva; 's szép függő arany lán-
tzal fel-ékesítve. Az alsó fiókban volt a'
fizetés, mely állott 1200 aranyból, és egy
igen szép ki-fejezésekkel írt Level. Va-
lahanyszor eddig nyomtatásban olvastuk
Marchesi' nevét; titulusul ezt lattuk után-
na téve: „A' Szárdiniai Király' szolgálat-
jában vagyon; de mar ezentúl mas titu-

lussa lefűsz, t. i.: Tagja a' Ts. Kir. Kápolnában éneklőknek. Ezért ugyan fizetése nem jár, hanem fel van fogadva ismét az Udvari Teátrumokba, a' jövő esztendő' Octóberétől számlálendő egy egész esztendőre; addig Livornóba megy.

Béts Városának egy nevezetes Lakosa hala meg Júl. 31-dikénn, az Öreg *Trattnern* Úr' személyében, kinek nevét viseli a' Belső-Városnak Gráben nevű útszájann, egy roppant épület, 1773-dik eszt. től fogva. Szegény Szüléktől vette vala származását *Trattnern* Ur Magyar-Országonn Köfzeg mellett, Johrmannsdorffban. 1735-ben Tipografus Inasnak állott *Müller* nevű Neustad i Könyvnyomtatóhoz. 1739-ben béjött Bétsbe, az akkori Udvari Könyvnyomtatóhoz, Ghelen Péterhez, ki az utánn Város Bírójává lett. 1748-ban egy tsekély és avúlt Tipográfiát meg szerzett magának: Fels. Mária Theresia' pártfogása alatt pedig annyira vitte a' dolgát idővel, hogy 34 préseket lehetett számlálni a' műhelyében, 's Zágrábban, Innsbruckban, Lintzben, Pesten, és Triestben is állított fel műhelyeket. Könyváruló bóltjainak számát 8-ra nevelte; Könyves-magazínomjaiét pedig 18-ra, nem tsak a' Ts. K. Birodalom' legnevezetesebb Városaiban; hanem még külső Tarományokban is, úgymint Varsóban és Ménus-meljéki Frankfurtban.

Végre egy temérdek nagyságú szép épület készítettett a' Josephstadt nevű Külső-Városbann, a' hol minden alkalmatosság meg van egygyütt, a' mi a' Könyvnyomtatáshoz 's Könyvel való kereskedéshez meg-kívántatik. 1767-dik eszt. benn Papiros-malmot is építettett, 1786 eszt. benn pedig másikat, Ebergaeszing nevű Uraságban, mellyet a' következő eszt. benn, egész-fzen meg-vett LichtensteinHertzegtől. — Sok utakat tett, hogy a' Könyvnyomtatói mesterséget nagyobb tökéletességre vihesse, 's annál fogva, eszköze lehessen a' tudományok gyarapodásának, mely buzgóságáért szép, jutalmakkal is tiszteltetett meg, mind F. Mária Theréziától, a' ki által Udvari Tipografussá neveződött; mind 1-ső Ferentz Tsászártól, a' ki által Birodalmi Nemességre emeltetett; mind végre 2-dik Leopold Tsászártól 's Királytól, a' kitől Magyar Nemességet nyert. Meghalta életének 81-dik észtendejében.

Ausztriának Haag nevű Helységéből
 Aug. 2 dikánn: — „E' folyó Hónapnak 15-dikénn el indulnak erről a' vidékről a' B. Mészáros' Huszárjai. Mintegy négy hetekig öfzfze-húzódik egy pontra a' Regiment. Az utánn megént odébb megy: de hová? nem tudja.“

„A' Gyalogság és a' Könnyü-Lovaság, 15-dik Augustus' tájjánn ki-száll a' síkra, hadi gyakorlások végett. September“

végénn ismét el o'fzlik. Olly jó állapotban
vagyon a' Sereg, mintha sok esztendőig
élt vólna Békességbenn. Nem tsak nem
hijánosok az O'fztályok; hanem mind meg-
haladják a' rendszerénc való számot.“

Hadi Tárnokmester Báró Alvinczy Ö
Exc. jánál mint a' Katonai Kommisszió
Fejénél, a' múlt Vasárnap mutatták bé
magokat a' Hufzár Regementektől itt lé-
vő Tifzt Urak, új Formaruháikbann: az
előtt való nap pedig Otto F. M. L. nál,
a' ki könyvezett örömebenn az új Forma-
ruha látására, melynek projektálásábann
a' M. Nemzet izlését vette regulául ez a'
Nemzetünk szíves betsülője.

Magyar - Ország.

József Fő-Hertzeg Nádor-Ispányunk,
Aug. 3 dikánn érkezett viszsa Budára.

Ketskemétről Augustus' 1-ső napján:
„Tegnap estve mintegy egy fertály tizen-
egyre ide érkezett Konstantzinápolyból az
ott Frantzia Követséget viselt Generális
S. Cyr, az ottan meghólt előbbeni Kö-
vetnek Dubayet Generálisnak Özvegyével
és árva Leányával. A' Kavanagh Vasas
Regementjéből hozzá rendeltetett 'Strázsát
el nem akarta ugyan eleinten fogadni, de
az után még is el fogadta, és különbkü-
lönbféle süttel, 's borral is meg-vendégel-
te. Mai napon reggeli hét órakor Ö az

Özvegygel egy hintóban, az árva Kis-
afszony más hintóban a' Követ' Komor-
nyikjával, a' Tolmattsa pedig harmadik
hintón Fő-Szolgabíró Szabó János Úrral
Pestnek indultak. (*Már Bétsbe is el ér-
keztek.*)

Munkátsról Júl. 28-dikán: — „Új-
ságúl írhatom, hogy már negyed napja,
miólta esső nálunk nem vólt; ezt is pedig
tsak a' nagy essőről írhatom; mert kitsiny,
már ma is esett. — Általjában szóllvänn
pedig, ez egész idén, az essős idő vesz-
tegetett bennünket: 's akadalyoztatta nyá-
ri dolgainkat.

Szathmár Vármegyének Magos Liget nevű
Helységében, a' Batár patakjának partjaiból,
a' víznek folyása, sok kissebb és nagyobb
darab fínom aranyokat mosott ki mo-
stánábann. A' mely dolog, mig a' Felső-
ségnek fülébe ment vólna: feles számú il-
lyen darabokból tzifrázták ki az ott lakó
Betyárok 's Pásztorok, a' magok nadrág
szijjaikat, 's a' t. mint előttök esméretlen,
és tsak az egy fényességére nevezve kedves
matériákból.

Valamint más idén, néhány esztendő
ólta; úgy ez idén is, Májustól fogva, sza-
kadatlanúl látogatják a' Munkátsi savanyú
vizeket, nem tsak a' Megyénkbéli, és a'
szomszéd Vármegyékben lakó: hanem a'
távolabbról való Uraságok is. Mind ital,
mind feredőképpen élvén azokkal, nem

kevés hasznokra, nem csak a' betegek: hanem az egészségesek is. Ha pedig az ott levő épületek meg-szaporíttatnak, 's a' büntökös Uraság költségén, mint örömmel haljuk, az oda járók számára, más alkalmatosságok is készíttetnek: Hazánk leg híresebb savanyú vizei között lefesz helyek a' Munkátsi savanyú vizeknek. Annyival inkább, mivel a' Fizikusoknak Kémiai vizsgálásaik, semmi tekintetben nem állítják ezeket alább valóknak lenni, a' Füredi savanyú vizeknél."

A' *Vallás* nevű Munkáját Racinnak Magyar fordításban meg-lehet már kapni Pestenn a' János fővételi Vásárkor 30 xrokért, Weinmüller Komáromi Tipografus Bóltjában, és a' Nagy Körösi Háznál; más részeiben pedig Magyar-Országának; nem különben Erdélybenn is az oda alább meg-nevezett Uraknál. — Virgiliusnak meg-magyarosított Eneisséből is az 1-ső Darabot, mely kéz-írásbann 28 árkusból áll, mennél elébb sajtó alá szandékozik adni a' Fordító: de addig is mustrául kívánta közleni a' Priamus' halálát, mely így következik:

Talám kérded Priamus is mint végzé el életét?

Látván meg vett Városának végső gyászos esetét.

'S hogy Királyi Kastélyának kapuit bé-vagdalták,

'S ellenségi már leg belső szobáit el foglalták.

Akkor szegény Öreg, róla le szokott fegyvereit
 Elő vévén; bár a' Vénség reszketteti ereit,
 Vállaira 's oldalára hasztalan fel kötözé,
 'S fut meg-halni vágyván a' leg sűrűbb ellensé-
 ség közé

— A' püszta Ég alatt vála a' Házak közepében
 Egy nagy óltár, 's egy borostyán vén fa,
 annak tövében.

Sok esztendő s ágaival az óltárra görbedett.
 'S árnyékával minden Házi Isteneket bé-fe-
 dett

Itt Hekuba, és Leányi: mint menedék helyekbe
 A' bé repkedő galambok a' komor szélve-
 szekbe:

Az óltárok körül úgy ök mind öfzsze gyüle-
 keznek,

'S Házi Istenekhez, de tsak hijába, ölel-
 keznek

Majd öltözve legénykori tizfra fegyvereibe
 Hogy Priamus' Férje tünék Hekuba' szemeibe,
 Szegény Férjem! mond, mitsoda bal gondolat
 vitt erre?

Hová botorkázol, 's kezéd hogy vetéd e'
 fegyverre?

Az idő nem ily segítőt kér, 's nem ily gyá-
 moltalan

Óltalmat: most jönne az én Hektorom is
 hasztalan.

Jer ide, jer mellém; mi itt mind védelmet ta-
 lálunk

Ez óltárnál; vagy tsak ugyan ha történik
 halálunk,

Halj meg Te is velünk. — Így szól, 's mind
 addig erőlteti

Öreg Férjét az óltárhoz maga mellé ülteti.

— Azonközben im Polites egy Fia Priamusnak
Vérengező keze közzül szabadúlván Pirhus-
nak.

A' fegyverek, 's ellenség közt kereftül fut
ijedve.

'S a' sok üres tornáczokba örong meg-sebe-
sedve.

Pirhus pedig gyilkos kardal mindenütt a' sar-
kába

Már el éri, már fegyverét mindjárt szúrja
hátaiba.

Majd hogy éppen Szüléinek szemek' elébe ére
Le rogyik, és nyit lelkének útát sok ki fojt
vére.

Ezt Priamus, bár fél holt vólt, nem nézheté
tsendesesen,

Fel-tüzesül, és Pirhusnak néki kiált mér-
gesen:

Néked hát e' gonofságért, néked a' nagy Is-
tenek

(Ha az Égben van Igazság, 's Birája az il-
lyennek)

Fizessék meg méltó béred' érdemlett jutalom-
mal,

A' ki semmit sem gondolván az én jelen vóla-
tommal.

Az én édes Fiam vérét szemeimmel nézetéd,
'S ily halállal ez atyai ortzát meg-fer éztetéd.
Héj Akhilles! kitől hogy Te származtál, tsak
hazudod

Nem így bánt az ellenséges Priamussal, jól
tudod.

Felel néki Pirhus: no hát eredj, és vidd meg
hírül

Ezt Akhilles Apámnak, most éppen szöllát
a' kirül

Neki, veled mely ifzonyún bántam, beszéll-
gesd elöl

'S el ne felejtöd, 'a' mit tudsz az el fajúlt
Pirhus felöl

Mostan halj meg. — Ezt ki mondván a' szent
óltárok mellé

Húzza: E' tsak reiszket, 's Fia' véreben tsú-
szik belé.

Ama' fegyvert ránt; hajait bal kezére tekeri,
Jobbal kardját markolatig oldalán által veri.
E' vólt Priamus' sorsának gyászos ki me-
netele.

Az Eneis felöl is éppen nem praenumerázióért,
hanem tsak előre való jelentésért tudósítom az Érd.
Közönséget; hogy így valamennyire hozzá vethessek,
a' nyomtatandó Exemplároknak számához, és feles-
leg valókkal se' magamat se' Másokat ne terheljek.
Az Eneisre való előre jelentésnek ideje lesz September'
vegeig. Az erre Magokat jelentőknek neveit bé
fesző Urak, valamint a' Racint ki ösztök is im ezek
lesznek:

Bétsben a' Magyar Hirmondó, Budán T. Dobos
István, Felső-Baranyában T. Pólya János, Alsó Ba-
ranyában T. Peleskei János, Debretzeuben Bibliothe-
karius Tóth Fecentz, Bátskában T. Gözon József, és
Szalai István, Győrben Szolgabíró Nagy János, Ko-
losváron T. Szathmáry Pap Mihály, Ketskeméten Kán-
tor Veress István, Komáromban T. Farkas János,
Késmárkon Prof. Áshóth, Kassán T. Kováts István,
Losontzon Rátzkevi József, Miskóltzon Prof. Váradi
Gerson, N. Váradon T. Szaklányi, Pápan Prof. Már-
ton, Posonban Prof. Fabri, Pesten T. T. Batori, és
Schédius, S. Patakon Prof. Kóvi, és Tóth Mihály,
Szebenben T. Papai, Szathmaron T. Némethi István,
Sz. Fejérváron Perc, Kolosvári — Urak, és N. Körö-
sönni

Az Érdemes Közönségnek valamiben használni
akaró szolgája, Kováts József.

A^o
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^o
ENGEDELMÉVEL.

XXXXXXXXXX!

Nro 12.

Költ Bétsben, Kis Augsz. Havának (Augustusnak)
 10-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Bonapartéról azon mind két hírek látá-
 tatnak meg-igazódni, mellyeket a' múlt
 postán közlöttünk. Nagy próba erre a'
 többek között egy Alexandriai Levél is,
 mely Júl. 4 dikénn költ, és már sok Olasz,
 Frantzia és Német Újságokban tevődött
 közönségessé. A' Levél' értelme ez:

„Az ide érkezendő Fr. Seregek' szá-
 mára készített Magazinomok már mind te-
 le vagynak. Elsőben 40 ezer főből álló

N

Frantziáságot vártak ide: de már most csak 20 ezer emberről beszélnek. A' más húsz ezer, Ciprus Szigete és Aleppo felé vette útját, oly tzéllal, hogy az Eufrates vizén hajókra ülven, el juthasson a' Persiai tenger-kebelre, onnét pedig tovább a' Malabári partokhoz. — A' mely Tsapat-Sereg ide várattatik: az *Rosettenn*, *Nagy Kairónn*, és a' *Suetz* nevezetű keskeny köz-földönn által, megy a' Veress-tengerhez, a' hol Fr. Ingenieurek, és Pontonírok készítették már oly Hajókat, a' mellyeken nem lehet veszedelemtől tartani olly részeibenn is a' Veress-tengernek, a' hol tsekély lévén a' víz, könnyen fenn akadhatnak más forma hajók. Ezek t. i. Hídasok' formájára vagynak készítve, 's rájuk fér, 3, 4, sőt ötszáz Ember is. A' Veress tenger' torkolatjához érvén a' szállító-hajók, ott találják már azon hadi-hajókat, mellyek, *Bourbon* és *Isle de France* nevű Fr. Szigetektől fognak oda menni, azért, hogy a' Malabári partokhoz vezessék óltalmok alatt szállító-hajójaikat, a' hol nints több 3 Fregátjoknál az Anglusoknak. — A' Basák parantsolatot vettek Konstántzinápolyból, hogy semmit meg ne tagadjanak a' Fr. áktól, a' mit fognak Azok kívánni: de bőven is fizetik a' Török Népet az itt lévő Fr. Kommisszariusok mindenért, és oly [bízgatásokkal

ketsegtetik Azt, hogy ők Mahumed' el-
lenségei ellen akarnak hadakozni, melly
bízgatások által oda hajthatják a' Népet, a'
hová akarják. *Tippo Saib* Seregetől is
vagyunk itt két Frantziák, kik az Ánglu-
sok ellen Napkeleti-Indiábann kezdendő
háborúról előre akarnak itt beszélni Bo-
napartéval. Egy Fr. Brigantin, oly hírt
hozott ide tegnap, hogy Bonaparte ki in-
dult már Tulon alól, és kevés idő múl-
va többet lehet hallani felöle. "

A' Pétersburgi Levelek szerént, kön-
nyen meg-történhetik, hogy az Orosz Bi-
rodalom' déli részeiből, egy Sereg fog
utánna nyomulni Bonaparténak az Égyip-
tomi földönn.

Napkeleti-Indiából oly értelmű Leve-
lek érkeztek Párisba, hogy a' *Reunion* (ez
előtt Bourbon) nevű Fr. Sziget' Kórmá-
nyozója, feles számú Seregosztállyal ment
segítségére *Tippo Saib*-nak az Ánglusok
ellen.

Genuába, oly Tudósítások érkeztek,
mellyek, egészsz meg-határozással írták
már, hogy el jutott Alexándriához Bona-
parte.

Olasz - Országi Tudósítások.

Sensible a' neve annak a' Frantzia
Fregátnak, melyről, Genuai Tudósítások

utánn irtuk a' múltt postán, hogy sok ki-
 tsel indúlt Máltától Tulon felé: de az Án-
 glusok prédájává lett. Amaz esmeretes
 nevű Baraguey d' Hilliers Fr. Osztály - Ge-
 neralis űlt rajta egynehány Máltai Vitézek-
 kel; 70 árestomból szabadúlt Neápolitá-
 nusokkal, 's nem nagy számú Fr. Kato-
 nákkal. Midőn Szardínia' Szigete mel-
 jékénn jött volna ezen 32 ágyús Fr. hajó,
 meg-támadódott egy sokkal nagyobb ere-
 jű Anglus Fregáttól, 's minthogy a' Ná-
 polyiak semmi részt nem akartak venni a'
 hajó' őltalmazásabann: rövid ellentállás
 utánn kénytelen vólt meg-adni magát a' Fr.
 Generalis, kinek a' fejéről hordta el a'
 kalapját egy kártás: de minekelötte ke-
 zekhez kaphatták volna az Ánglusok a'
 Fr. hajót: sok drága szönyegeket ki hany-
 tak abból a' Frantziák a' tengerbe; ki ve-
 tettek két arany ágyút is, és egy gályá-
 nak aranyból készültt formáját. Hogy az
 Ánglusok kénytelenek ne legyenek önnön
 eleségjeket a' Foglyokra veszegetni: ki-
 rakták Azokat a' Szardíniai földre, a' hon-
 nét Azok, egy Raguzai hajónn, Genua'
 partjaihoz érkeztek Júl. 15 dikénn.

Pedemontzium. A' Turini újjabb Tu-
 dósítások szerént nem elégedtek meg a'
 Fr. ák Turin Vára' el foglalásával; hanem
 el foglalták Turin Városában a' Fegyveres
 házat is, és két kapuit a' Városnak. —

A' Turini Gubernátor, egy Hirdetményt adott ki Júl. 18 dikán, a' melyben képmény büntetéssel fenyegetődtek meg, a' Frantziáknak szóval vagy tselekedettel való Megbántóik, 's jutalom ígérődött a' Vétkesek' Felfedezőjének. — Markéze *St. Marsan*, a' ki már az előbbeni Egygyesség-kötésben is Közbenjárója vólt a' Szárdiniai Felségnek, Brune Fr. Vezérnél: most újra Mediólánumba küldetődött Turinból, részszerént a' Turiniak, 's a' Fr. ák között esett veszekedések; részszerént a' Pártosokkal Alexandria meljékén történt verekedés miatt.

Toskána: Florentziából írták Jún. 7-dikén, hogy Strasoldó Generális, minnekutánna, a' Cisalpina Respublika birtozával határos széleinn Toskánának megtette a' szükséges katonai készületeket; hasonló készületek tételéhez fogott, a' Római Respublika' földjével határos széleinn is a' Hetrúriai Nagy - Hertzogségnek. — A' Florentziái Anglus Követ Lord Windham, Udvara' képében elegtételt kíván a' Nagy-Hertzegtől azokért a' karokért, melyeket Livornóban vallottak sok Anglus Kereskedő-Hazak akkor, midőn bé-mentek oda a' Fr. ák. — A' Nagy-Hertzeg örömet engedett vólna továbbra is a' maga földjén tsendes menedék helyet Pápa Ö Sz. gének: de a' Fr. Direktóriumtól nem

nyughatott mind addig, míg végre Júl 6-dikán *Serrate* Státus - Ministere által tudtára nem adatta Ő Sz. gének, az említett Direktórium' akarátját, mely az, hogy a' Sz. Pápa, Szárdinia Szigetének Fővárosába Cagliariába menjen lakni. — A' Sz. Atya ez úttal is meg-mutatta a' maga nagy erősslelkűségét: de tsak ugyan meg nem állhatta, hogy ne könyvezzenn a' híradásnak hallására. Az éltességéből, és a' sok szenvedésekből származott erőtlensége 's beteges állapotja Ő Sz. gének, nem engedték azonban, hogy még Júl. 17-dikénn is el indulhasson, a' mely naponn maga a' Florentzai Frantzia Követ, Reinhard Polgár is, hozzá ment Ő Sz. géhez.

Nápoly: A' mostani Fr. Követ Nápolybann, egy Lacombe St. Michel nevű igen tüzes Republikánus. Az előbbeni, Garat Polgár, Jún. 30-dikánn hagyta oda Nápoly Városát: Rómából pedig Júl. 8-dikánn indult el, az ott Fr. Kommiszáriuságot viselt Daunou Polgárral egygyütt. Párisba érkezvénn bé fogtak ülni Deputánsi fővel, a' Törvényhozó-gyűlés' Ifjabbik Tanátsába. — Pápa Ő Sz. ge' Kancelláriájának a' mi jövedelme vólt eddig, kész azt meg-téríteni a' Nápolyi Felsőg 's a' t.

Római Respublika: A' Klastromok' száma kevesedik ugyan ezen Respubliká-

bann mind untalan: mindazáltal a' Szerzetek és minden Egyházi Intézetek még fenn állanak. Egy új parantsolat által alkalmasint mérséklődött azon Rendelés, mely, a' múltt Mártz. 9-dikénn tevődött közönséggé a' rendkívülvaló adó-fizetésre nézve. Az említett új parantsolat szerént t. i. nem kell rendkívülvaló adót fizetni az olyan Kapitálistól, a' mely nem haladja meg a' két ezer tallért; a' két és öt ezer között lévőtől tsak egyet *száztól* kell fizetni, az öt és tíz ezer között lévőtől másfelet, a' tíz és 30 ezer között lévőtől kettőt; a' 30 ezeren felül lévőtől 3-at. Ha papiros-pénz is adódik bé a' Rendkívülvaló adók' kasszájába: semmit se' veszt az el a' bétseből (válorából.) — A' Nemzeti jószágok' árránn fundálódott, következésképpenn azoknak el adattatásával a' magok bétset egészfenn el vesztett Papiros-pénzeket el szokták égettetni az Előljárók. El égettettek nevezetessen Júl. 19-dikénn is a' Colonna nevü piatzonn egy jó tso-mót, mely, 199,664 tallérnyi summát ért. Sok Nép nézte ezen lassú hangú pénzeknek utólszori meg-tsillámlását.

A' Cisalpina Republikának némely Osz-tályaiban, úgymint: a' Bresciaiban, a' Bergamóibann, és a' Veltliniben új zenebona ütötte ki magát. Helvétusok is vagynak a' zenebonások között, kiknek Fejeik ki-

adták Hirdetményben, hogy ők el szánták magokat, fegyverrel védelmezni a' Klastromokat, Egyházi-atyafiságos társaságokat, s egyéb Ekklesiái intézeteket.

Batáviai Tudósítások.

Minthogy Texel előtt Anglusok állanak: — *így írt Júl. 21-dikénn egy Amsterdami Levél* — nem kaphatunk friss heringet; és sok szükséges portékák igen el drágultak. Azonbann Texeli Hajósseregünk fel-készítése, ugyan tsak szorgos munkában vagon. A' meg-szökött Hajóslegényeknek kegyelem ígérődött, ha két Hónap alatt visszajár-ternek. A' nálunk lévő Fr. segítő seregek pedig minden Kompaniájánál meg-hirdetődött, hogy egy egy Kompaniából negy Legények, a' kiknek tet-szik, hajókonn vehetnek szolgálatot. Vállalkoztak is már önként mintegy ezerenn.

Hágából Júl. 21 dikénn: — „A' mi ideigvaló Direktóriumunkat, mely meg alig áll fenn öt hetektől fogva, gyomor-ból útálják a' meg-buktatott Felekezet Tzimborássai. Nem tsak sok panaszos Írásokat nyújtottak t. i. bé már az ellen a' Törvényhozó-gyűlésnek; hanem kivált Ámsterdambann és Rotterdamban, a' hol Klúbokat tartanak, ki-híresztették, hogy a' Fr. Direktórium tellyességgel nints meg

elégedve Batáviának mostani igazgatásával; és ezen allússokat onnét próbálták, mivel hirtelen el hívatódott Batáviából Joubert Fr. Generalist, a' ki Elősegítője volt a' mostani igazgatás fel állíttatásának. Mind ezekről voltaképpen tudósította ideigvaló Direktóriumunk, Júl. 19-dikénn estve, az akkor rendkívül való Ülést tartott Törvényhozó-gyűlést, oly vélekedésének nyilatkoztatása mellett, hogy egvedül a' büntetés-től való félelmet tartja foganatos eszköznek a' Tsendesség-háborgatóira nézve: minekokaért erányos büntetésekkel kell meg-fenyegetni egy a' végett ki adandó Hirdetménybenn a' Terroristákat. A' Gyűlés' Elölülője mindjárt is terjesztett különb-különbfele büntetéseket a' Gyűlés' eleibe, a' melyek között, tulajdonképpen úgy nevezett testi büntetés is vagon; egyfzersmind javasolta, hogy meg kell tiltani, minden törvénytelen Klúbokat 's Társaságokat. A' Gyűlés reá állott leg ottan az Elölülő' felteteleire.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' még fegyverbenn lévő Pártosokat meg-akarta támadni Lake Generális Júl. 15 ikénn a' Wicklowi Grofságban, a' hol volt elebb a' fő tanyájok, de már akkor el vonták vala onnét magokat, és Clonard Vá-

rosa ellen próbáltak szerentsét: de nem boldogultak. Onnét, több felé kergette őket a' Királyi Katonaság, és sokat leöldösött közülök. A' Pártosok azonban ismét öfzfze sereglettek, és táborba szállottak Dundalknál; Drogheda Városát is el foglalták, Rush Városát pedig ki-rablották, A' Baltimorei, Eustacei, Blessingtoni, Glandelouhi, és Rathdrumi vidékenn is tartózkodtak Pártosok; 's a' Dublin felé szolgáló utakat el állották: de Ezek, szükiben voltak mindennek, nevezetessenn nagy részént a' fegyvernek, 's általjábann a' jó fegyvernek. El is fogadták közülök nem kevesenn, a' Király' nevébenn nékiek ajánlott kegyelmet.

Az Északi tengerre Makaroff Admirális' vezérlése alatt érkezett Orosz Hajóssereg, Júl. 15-dikénn egygyesítette magát azzal az Angliai Hajóssereggel, mely a' Batavusoknak leg-nevezetesebb Kikötőhelyét Texelt tartja bé-zárva.

A' Yarmouthi Kikötőhely tele van el fogott Hollandus és neutrális hajókkal. Tsak maga a' Texel előtt vizsgálódó Anglus Hajóssereg, afféle el kapdosott hajót többet küldött oda száznál.

Pári'si Tudósítások.

A' Direktórium, engedelmet kért Júl. 19-dikénn a' Törvényhozó-gyűlés' Iffjabbik

Tanátsától, 25 millió lívernai Territorial-Mandátoknak (az az: az el adandó Nemzeti jószágok árrán fundáltatott Papiros-pénzeknek) készíttetésére, hogy azokkal alább szállítsa a' Státus-adósságait.

Párisba, az Olasz-Országi mesterséges-mivekkel, ritka Könyvekkel, Kézírásokkal, pénzekkel, Könyvnyomtatáshoz tartozó betűkkel 's a' t. egyetemben, érkeztek más külföldi nevezetes tárgyak is, úgymint: állatok, plánták, értzek.

Ezen ritkaságoknak győzedelmi pompával való meg-hordozására, Robespierre' meg-buktatásának esztendőnként előfordúlni szokott emlékeztető Innep napja, úgymint 27-dik Július lévén, a' mint már jelentettük, meg-határozva, ugyan akkor véghez is ment a' czeremónia, 's tartott még más nap is úgymint Júl. 28-dikán.

Elegyes Tudósítások.

A' Rastadi Fr. Követek 19-dik Júliusi válaszszára nézve el végezte Júl. 21-dikénn a' Német Deputátzió, hogy közölje azt nem tsak a' Rastadi minden Német Követekkel külön külön; hanem a' Régensburgi Gyűléssel is.

Berlinből Júl. 21-dikénn akart visszaindúlni Pétersburgba Orosz Feldmarsall

Hertzeg Repnin, de egy közbe jött új kö-
nyülállásra nézve, ott szándékozott vala
még maradni mintegy 3 vagy 4 hetekig.

Berlinbenn, a' Katonai Orizeten (Gar-
nizononn) kívül, 138306 ra ment vala a'
feljebb múltt 1797-dik eszt. benn a' Lako-
sok' száma, kik között vóltak 8412 Sze-
gények; 4162 Napfzamosok, vagy napon-
kéntvaló kézi-munkájokból élő Személ-
lyek; 1944 magokéből élők; 724 Udyari
Szekretariusok; 600 Kir. Tanátsosok; 220
Belső Tanátsosok; 189 Hadi-Tanátsosok;
108 Komédiások; 47 Orvos-Doktorok 's
a' többi.

Az erköltsök' feslettségének eleit kí-
vánván venni Angliábann egy szép Ifjú
Quacker Leány, el indult más 3 Leány-paj-
tássaival egygyütt az Országban, 's intő
Beszédeket tart mindenütt, az erköltsök'
megjobbítása eránt. Júl. 14-dikénn Lej-
cester Városában vólt, a' hol egy nagy
Muzsika házbann két órákig nyújtotta intő-
beszédjét.

*Mellyek a' leg-fogantossabb Tanítá-
sok, valamely Nép közzé való bé-plántálá-
sára a' jó erköltsöknek?* Erre a' Kérdésre,
jutalom ígérese mellett kért erányos fele-
leteket a' Tudományokra ügyelő Nemzeti
Társaság Párisban. Nyert is, de egygyet
se' ítelt közzülök méltónak jutalomra, Júl.
3-dik napján tartott Ülésébenn. *Bernar*

ain de St. Pierre azonbann, ki egy volt a' Kérdés Fejtegetői között, ki adta különösen a' maga munkáját, egy Könyvetskébenn, melynek ily utulust tett eleibe: *De la Nature et la Morale.* (A' Természetről és az Erköltsi Tudományról). Egy nevezetes történetet beszéll Bernardin ezen Értekezésében, a' mely tanúságul szolgálhat sok Szüléknek: „Egy Atyának — úgymond — volt egy Leánya és egy Fia. A' Fiúnak oly részre-hajló vétkes indulattal kedvezett az Attya, hogy még a' Leány' keresményét is arra vesztegette. Ezenn igazságtalanságonn igen szomorkodott a' Leány, mellyet látván az Attya, bízatta, hogy egy arany keresztet fog néki ajándékozni. De a' bízattás nem volt egyéb tsalogatásnál, mellyenn a' Leány annyira neki keseredett, hogy végtére, elméjében is meg-háborodott, és tsak az Attya' neve' hallására is mindjárt dühösségbe esett. Az Aveniói (Avignoni) nagy Ispotályba vitettetvénn, ott *Butel* nevű derék Orvos minden szorgalmatossággal látott hozzá: de a' szokott orvosságoknak semmi sikere nem lett. Meg-próbálta tehát végre *Butel* Doktor, midőn tsendesedtebb elmével látta a' Leányt, édesdeden vígasztalgatni, 's el hitetni véle, hogy az Öttse körül el követett hibás kényeztetést igen meg-bánta legyen az Attya, 's el küldötti

már Azt, mezfzire magától, mesterség tanúlni, és néki az ígért arany kereszttel már meg-vette. A' Leány figyelmetessen halgatta a' Doktor beszédét, 's gondolkodni kezdett: de az Attyát, a' ki mindjárt meg-jelent akkor nálla, még el nem szenvedhette. Az okos Orvos azonban meg-újjította próbatételét mind addig, mig a' Leány' szívét egészszenn vizsgálta nem nyerte az Attyának, kit látvann a' Leány ismét bé-menni hozzája az arany kereszttel, 's atyai indulatok' nyilatkoztatásával, el fakadt sírva, kezét fogott az Attyával, meg-ölelte Azt, 's kevés idő múlva vizsgálta-nyerte előbbeni egészszégét.

A' Spanyol Udvarnál Fr. Követséget viselt Truguet Polgár, mihelyt el bútsuzott Aranjuezbenn a' Királytól és Királynétól Júl. 8-dikánn: azonnal egy Spanyol Gróf, válamely boszfzúságból ki hívta Truguet Polgárt magános viadalra: de Ez, el nem fogadta a' ki hívást, hanem jelentést tett a' Ministériomnál, 's a' Gróf azonnal árestálódott.

Az Orosz Tsászár vizsgálta-hívatja minden külföldi Akadémiákból 's Oskolákból a' maga Alattvalóit, Aug. 17-dik napját szabvann ki nékiek a' vizsgálta-térésre, oly erőss meg-határozással: hogy ha akkorra vizsgálta nem térnek: el vesztik minden vagyonyjokat.

Berlinbenn, Michaelis nevű Oskolai-Tanító, egy Olvasó-Könyvet készített a' Katonaság' számára. Ezen Könyv' Nyomtatmányiból 1200-at meg-vett maga a' Király, 's küldötte azokat ki-osztás végett, a' Tábori Papok' Előjárójához Kletschke Úrhoz Potsdámba.

Béts.

Azon Magyar Lovas Tiszt-Urak, kikről említettük, hogy a' múlt Vasárnap megmutatták magokat új Formaruháikbann a' Katonai Kommisszió Fejénél Haditárnokmester B. Alvinczy Ő Exc. jánál, következők voltak: *Smith* Fő'strázsamester a' Vétsey Hufzár Reg. jéből, a' kinek szolgálatjával különösen kívánt élni Otto F. M. L. a' Hufzári új Formaruhának elintézésébenn; Gróf Wartensleben Kapitány, a' Mészáros Reg. jéből; Borbély Gábor Kapitány, a' Jó'sef Főhertzegéből, melynek tulajdonképpen való Proprietáriussa Báró Splényi Generális; Fekete Kapitány az Erdődyéből; Kronberg Kapitány, a' Ferdinánd Főhertzegéből, melynek tulajdonképpen való Proprietáriussa Otto F. M. L.; Horváth Dávid Kapitány, a' 2-dik újj Hufzár Reg. ből. Jelen volt az 1-ső új Hufzár Reg. ből való Kákonyi Kapitány is: de még nem az új Formaruhában.

Bihar Vármegyei fi, Nemes *Sándorff*^m
 Jó'sef Úr, a' Jénai Mineralogika tudós Társaságnak Tagja, a' Bétsi Medica Facultástól, Orvos Doktori gradussal e' folyó Hónap' 4 dik napján tiszteletet meg. Abban is meg tartotta ez a' jó Hazánkba hívségét, hogy az akkor végbe menni szokott czeremóniákon is Nemzeti tsinos Magyar öltözetben jelent meg.

Úgy tudjuk, hogy ezen nagy reménységű Ifjú Orvos Doktor Úrnak, nagy tekintetű Hazák kérék ki itt Bétsbenn szolgálatajt előre, melyre nézve reménylyük, hogy közöttünk fog maradni.

Magyar - Ország.

A' Királyi Udvarnok T. *Matiz* Jó'sef Urat a' Dunántúli Districtuális Tábla Assessorává méltóztatott F. Urunk nevezni.

Szegedenn valami gonosz Emberek, de a' kiket ki nem lehetett még tanulni, hamis 12 xros pénz-darabokat készitettek, és öt forintos jó Bankó tzedulákat, hamis 5• forintosokká változtattak által.

tomnak Alexándriai partjaihoz valósággal el érkezett légyen Bonaparte; más rendbélielk ellenbenn olly állítással töltötték bé Júl. 28 dikánn Livornó Városát, hogy Angliai Hajós-Vezér Nelson, Candia Szigete és Egyiptom között valósággal el érte a' Fr. Hajóssereget, 's minekutánna nagy kárt tett volna benne, el szélleisztette azt: azt a' L' Orient nevű százhusz ágyús fr. líneai hajót nevezetessenn, a' mellyen ült maga Bonaparte, úgy két tűz közzé szorították az Anglus Admirális líneai hajó és még egy más líneai hajó; hogy szükségesképpenn vagy meg-kellett néki adni magát, vagy el kellett veszni. — Az Anglusok' kezébe esett Frantzia Osztály-Generálistól Baraguey d' Hillierstől nyomos Tudósításokat küldött Bonaparte Párisba, mellyek, hogy az Anglusok' kezébe ne jussanak, a' tengerbé vetette Baraguey d' Hilliers. A' Párisi Törvényhozó-gyűlés Iffjabbik Tanátsának egy Tagja, Tudósító Levelet vett ezen történetről Genuából, a' mely Levélnek Frantzia Írója, ostobának nevezte az el fogatott Frantzia Fregát' Kapitányát, úgy-mint a' ki, nem esmérte meg elébb az el-lenséget: hanem tsupán akkor, midőn már nem vólt az meszfzebb egy puska-lövésnyinél. A' Hajós katonákat pedig, kik Máltaiak vóltak, oly gyávákvak írta, hogy d' Hilliers, karddal és bottal kényszerítette őket a' lövegre. Gibráltárba vitték az An-

glusok, d' Hillierst: onnét pedig Ángliába szándékoztak szállítani.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Napkeleti Indiábann mintegy tíz ezer főből állott eddig az Ángliai Katonaság; hanem most újra tíz ezer Katonákat küld oda a' Londoni Udvar. Az odavaló születésű Lakosok között, 70 ezeren vagnak fegyverbenn, Európai módra formaruháztatva 's gyakoroltatva, és Ángliai Tisztek' kormányozása alatt. Az Ánglus tengeri erő, áll mind ötszfe: a' Jó Reménység' fokánál, és Napkeleti Indiábann tizenhét lineai hajókból, 's huszonkilentz különbözőkülönbféle nagyságú Fregátokból. Már meg vagnak téve a' rendelések, hogy a' Babel-Mandel fokánál elegendő Ánglus hajók legyenek készenn arra az esetre, ha a' Fr. ák ugyan tsak rá vetnek a' fejeket, hogy Egyiptomból a' Suez nevű keskeny Közföldönn által hatván a' Veres-tengerhez, ott Hidasokra üjjenek, 's meg-próbáljanak Napkeleti Indiába jutni. A' Frantziák' Osztiindiai Barátjáról Tippo Saibról azt írják a' Londoni Levelek, hogy kétség kívül el kezdődött már a' had véle az Ánglusok' részéről: mint-hogy szükség egy ily nyughatatlan és mindenkor frantzia sugallás utann halgató Fejedelmet ki-vetkeztetni ártalmas erejéből a' Bonaparte' el érkezése előtt. Funda-

mentomos reménységek lehet pedig az Anglusoknak, hogy ez úttal is meg-bírhadjak Tippó Saibot, egy szomszéd vitéz Nemzetnek a' Marattoknak segítségével, kiknek egygyességében hét ezteendőssel ez előtt, úgy meg-szorította vala a' mostani Vice-Királya Irlandiának Lord Cornvallis Tippó Saibot; hogy Ez, a' maga Birodalmából alkalmas részt ígért az Angliai Udvarnak, nagy summa pénzzel egyetemben, tsak kötne vele Békességet Lord Cornvallis, ki már a' Tippó Saib' Lakóvárosa Seringapatnam előtt táborozott volt: a' minthogy kötött is vele Békességet Lord Cornvallis, de hogy egészsz bizonyosságban lehessen az Az által tett ígéreteknek telyesedése eránt: kezességben kívánta, és meg is nyerte tőle két Fiait, kiket az említett ígéreteknek telyesedéséig magánál tartott Madras Városában.

A' Margatei Anglus Kikötőhelyből, valamely titkos szándék' végre-hajtására indult ki Júl. 22-dikénn Lawford Kapitany Romney nevű línei hajóval 's öt Fregatokkal: mely Hajósseregofztályhoz más hajók is kaptak későbbben magokat: a' többek között, ágvízó tsónakok; és egy bombi-hányó hajó is.

A' Londoni Udvari Újságnak 21-dik Júliusi Darabja, meg-táfolja azt a' hírt, mintha az Irlandiai Partosok el foglalták volna Drogheda Varosat. Nem mellesze

t. i. ezen nevezett Városról Gariskownnál meg ütközött velek a' Kir. Katonasag, 's elszellestette őket.

Dublinból Júl. 20-dikán költt több rendbéli magános Levelek írták, hogy már akkor semhol se' voltak 300-nál felesőbb számmal egygyütt a' Pártosok, 's valahol találtak őket a' Kir. Katonák, mindenütt meg-verték 's futamtatták. Két Pártos Vezérek vegződtek ki Júl. 19-dikénn Dublinban: egy Byrne Mihály nevű Fő-Pártos pedig meg árestálódott ott Júl. 20-dikán.

Az el tsábíttatott Irlandiai Pártosokra nézve hozandó Parlamentomi Végést, maga javallotta a' Vice-Király az Országgyűlésnek Júl. 17-dikénn a' Király' nevébenn.

Frantzia-Országi Tudósítások.

A' Hadi dolgokra ügyelő Minister előadásához kepest, következő Végzésformát terjesztett Joubert nevű Tag, a' Törvényhozó Ifjabbik Tanáts' eleibe Júl. 20 dikán: 1.) A' Fr. Sereg, meg fog hagyódni hadi lábonn az egész 7-dik esztendejében a' Respublikának, 2.) Az ezen 7-dik esztendőbeli rendes és rendkívülvaló költségei a' Respublikának, 262,581,902 líverre határozódtak. A' bővebb értekezés ezen 2 Tzikkelyekről el halasztódott.

Kilentzedik levegő-égi útját tette Garnerin Júl. 24-dikénn. Reggeli 4 óra után 15 minutával szállott fel az Ezauvillei síkról, mely mintegy 5 óránnyira esik Páris-tól, és 6 órakor ereszkedett le Noyon Városánál, mely, Ezauvilletől, húsz óránnyira fekszik. Egy óráig vólt fenn oly magasságnyra a' levegő-égben, 3 rendbéli fellegek felett, a' mellyet leg-alább is gondolt Ő, három ezer ölnyinek, abból a' sok fővényből, mellyet le hányt a' golyóbissából. Feljebb nem mert menni, részszerént a' már szinte ki-állhatatlan hideg miatt, részszerént mivel félt, hogy a' levegő ég nagy könnyüsege miatt úgy ki-feszül a' golyóbissa, hogy végre el pattan, a' mint-hogy kéntelen vólt ki is botosítani levegő-egyet a' golyóbissából. Testében is felette nagy változást érzett oda fenn Garnerin. A' fülei tsengettek; a' vére folyása meg-sebesedett; 's az erei fel-dagadtak.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Fr. Direktórium meg-kérette a' Nápolyi Udvar, hogy a' közöttök lévő Kötéshez képest, ne engedjen a' maga Kikötőhelyeibe 4-nél több Ánglus hajót bemeneni egyszerre.

Egy Turini Vendégfogadóban Júl. 11-dikénn, négy Fr. Katonak a' Turiniak-

kal való veszekzdés közben halálos sebeket kaptak.

Az Olasz-Országi Fr. Sereg' Fővezére Brune Generális Párisba indult Mediolánumból Júl. 24-dikénn nagy sietséggel. Még Júl. 9-dikénn egy panaszos Írást küldött a' Médiolánumbann lévő Szárdiniai Követhez, mely Levélre mind el bocsátatta a' Szárd. Király, az el fogatott Insurgenseket, kik között 79 Cisalpinusok; 66 Frantziák; 16 Németek, és 12 Ligúriaiak voltak. Ezeket, a' Fr. Katonaságnak adatta által Novaránál.

Magyar - Ország.

Jánosiból Júl. 30-dikánn: — „A' Sáros-Pataki Kollégyiomban Júliusnak 15-dik napján kezdődött, és 20-dikánn el végződött Exámen' alkalmatosságával, az Iffjúság' előmeneteléből vett örömet voltaképpen ki nem beszéllhetem. — Hogy a' Pataki Kollégyiom jobb rendbe kezd hoztattani, és hogy az Iffjúság, a' Pura és az Applicata Mathesisben már is derekas lépéseket tett: az tagadhatatlan dolog. — A' Felsőbb Classisták, úgymint: a' Szintaxisták, Rhétorok, Poéták és Logicusok, (kiket az arra rendeltetett Tanítók úgy tanítanak, hogy minden Tanító, a' maga Tanítvánnyival egygyütt által megy a' kö-

vetkezendő Classisba) a' Pythagoras Theoremáját, 's más fontos Theoremákat 's Problemákat folytában fejtegették, 's mutogatták. A' felsőbb rendű Professorok között, T. Rozgonyi József Philosophiae Professor Úr, ámbár csak két hónapja volt, hogy Professori hivatalához hozzá fogott, még is oly jó Exáment tett; hogy Tanítványa-
it jobb közönségessenn meg-ditsérni, mint sem közölök hármát négyet név szerént ki tenni. — De valósággal boldogúlnak is az olyan Tanító Tanítványi, a' kik nyájasan és vidáman oktattatnak, 's közönséges Letzkékenn nem szatíráztatnak. — A' Magyar Törvény' Professora N. Kövy Sándor Úr' Tanítványa is ki-tettek magokért, 's a' többek között nagyon derekasson feleltek a' Törvényből 's a' Politikából: Bernath Andras, Kubinyi, Ragályi János, Szemere, Mátyási, Steck, és Szöke Nemes Iffjak. — A' Mathesist és Fizikát tanító Professor Szabó Dávid Úr is ditséretes Exáment adott a' Pura Mathesistből, és az Applicata Mathesistnek ezen részeiből, úgymint: a' Mechanikából, Hydrostaticából, Hydraulicából, és az Aërometriából. — Tanítványi között különössenn szembetünökké tették magokat jó feleletjeik által: Vay József és Szathmáry Pál Úrfiak: 's Bozoki István, Szathmáry, Samuel, Scholtz, és Tar Torgatusok.

A' többi Professorok is úgymint: T. Szombathi János Úr, a' Históriából és Stílusból. — Doktor Toth Mihály Úr, a' Természeti Históriából és Paedagogicából jó speciment mutattak. — Theologiae Professor, T. Beregszászi Pál Úr, kit Erlanga is örömet kívánt volna meg-tartani kebelében, Júl. 15-dikénn köszönt bé. “

Pestről Aug. 5 dik napján: — „ Királyi Föhertzeg Jó'sef kedves Nádor Ispányunk felettébb nagy örömet gerjesztett Vátz Püspöki Városában szerentsésen oda lett érkezésével e' most folyó Augustus' Hónapnak 3-dik napján. — Minekutánna az említett napon reggel, meg járta volna Ő Kir. Hertzegsége Visegrad Várat, hajóra ült, 's Vátz felé indult. Midön közelített a' Városhoz, a' Tanátsbéli Úrak nagy siettséggel eleibe evedzenek, és megtevéen alázatos, de örvendetes köszöntésbéli tiszteletjeket, előre indultak víg muzsikai zengedezések között. Vátz alá érven Ő Föhertzegsége, a' Duna' partján méltó tisztelettel fogadtatott Melt. Püspök Zerdahelyi Zerdahelyi Úr Ő Nagyságától, Baró Orczy László Ő Exc.jától, és Tek. Consiliarius Szily Úr, Pest Vármegyének nagy érdemű Első V. Ispányjától. Ott kotsira ülven, azon Győzedelmi kapuhoz érkezett, mely az egész Felsőges Királyi Udvarnak egykori Vátzon létét örökös

emlékezettel hálálja még most is; azt megtekintvén, Püspök Ő Nagysága' házához vitetett, Kiralyi vért illendő nagy pompával. Körülötte a' Polgár Urak lovaglottak, két oldalról pediglen a' többi Polgárság, Czéhek, Deákság, és a' Papság, díszes rendekbenn állottak. A' Püspöki Ház előtt a' tanuló Katona-nevendékek, igen helyessen's ékessen meg-tettek fegyvereikkel az őrizeti tiszteletet. Ez történt délután mintegy másodfel óra tájban. Ez után ebéd következett, ugyan Ő Nagyságánál Méltóságos Püspök Zerdahelyi Úrnál, ki az ebéd alatt szép Lantos-verseket nyújtott bé Ő Hertzségének. Ebéd után a' nagy templomot nézegette meg Ő Kir. Hertzsége, az után a' Püspöki roppant Ház' látására ment, a' hol Fő-Tiszt. Bezegh Kánonok Úr, mint a' Nevendék Papság' Kormányozója, az egész Semináriumbéli ifjú Papokkal 's Professorokkal eleibe menvén a' nagy Vendégnek, ékessen köszöntötte, és Alagya-verseket nyújta kezébe. A' Püspöki Udvarban szerentsésszen botsátott fel a' levegőbe egy varrott, és könnyű levegővel töltött golyóbist, a' Természet' tudományának közönsége Tanítója Tiszt. Péter Szablik István. Ezen tetsző mulattatás után, a' Püspöki palotába mene fel Palatínusunk, a' hol egy Muzsikus-kar szép Öröm-versekkel üdvözlötte

Ő Hertzegségét a' Deákság' nevében. Örömet hőven lehetett szemlélni kegyes ábrázatjában a' Magyarság Kir. Közbenjárójának, a' honnét ki-mondhatatlan újjúlása származott az egész Nepnek. Az épület meg jarása után el indult tőlünk Buda felé sok szíves Éljen kiáltásoktól kísértetve, örömmel tisztelt Nádor-Ispányunk, Estvére gyönyörű égő-lámpásokkal világoskodott a' Város, főképpen a' Püspöki épület, és az egész piattza a' nagy Templomnak, a' Seminárium, a' Tiszt P. Piáristák' Háza, és a' Város' Házának eleje, a' holott szép Versek is olvastattak. Így mutatta Ő Nagysága a' M. Püspök jó Palatínusunkhoz viseltető tiszteletét; 's nem különben a' Város is. "

Ebéd alatt, az itt következő Lantos-Versezet nyújtódott bé kegyes Palatínusunknak:

JOSEPHO

Principi Regio Haereditario

Archi Duci Austriae

Regni Hungariae

PALATINO

Dum

Primum ingrederetur Vacium

III. non. Aug. 1798.

Gementes placido restituis sinu

Princeps! Vacia quum rura subis, et in

Effusos properare

Cogis laetitiae modos. —

Invicta, et pavidis dulce minacia
 Injecere metum Lilia, latius
 Qua praeterfluit Ister,
 Ac fortes recreat suo
 Cives flumine, sed Tu fragilem jubes
 Metum ponere, doctus: pede libero
 In rus ire fidele,
 Et se credere Civibus
 Fido Consilio, esse id, quod in Hungarō
 Ad audendum opus est aere perennius. —
 Est metro illa potestas,
 Ut possit tacitum lyra
 Penetrare sinum, vimque reconditam
 Conjectare secundo omine percitum:
 Est unum proprium diis,
 Doctis frontibus alterum. —
 Princeps! delictum Gentis Amabile!
 Nostris Tutor exceptus in aedibus
 Fidem candidiorem
 Moves sanguinis Hungari;
 Nam novit pietatem obsequiis, Fidem
 Magno robore, constantiam in arduis
 Victori aemula ope, vi,
 Et vitae Hungarus alea
 Testari. Erigit hoc Nobile pectoris!
 Robur, Facibus infert sociam Fidem
 Aeternis Tua, nobis
 Chara, et sacra Benignitas:
 Vides, ut mare dura vice fluctuum
 Insurgens properat remigio tuo
 Placare, et metuendis
 Ad Pacem dare Jura aquis:
 Vides, ut tumido laetior Affrico
 It velis humile imponere Gallia
 Modum fune, cruentam
 Miti foedere gloriam

Mutare, ac tricolor vertice sertulum
 Aeternae Domui cedere, vinculum
 Infractae Fidei! quam
 Non vis nec dolus auferat
 Augusto Generi palma potentior
 Debetur; furibundus licet aestuet
 Hostis. Sevit in ortu
 Hanc Natura Beata vim. —
 Portum, et Praesidium dulcæ spei suae
 In Te firmat, et amplectitur ardua
 Tellus Vacua; gaudet;
 Ac moestis vicibus suis
 Excelsa positis sede Acherontiae
 In plausus abit, et vota, Tuo quia
 Felix Sydere; Tollit
 Laetum Danubius caput.
 Ingressum numerosis colit insulis,
 Prelum sollicitat germine nobile
 Spinyér, deliciisque
 Suis Gaudia Publica
 Coronat; Juga circumscita montium
 Fundunt svave jocum; Jugera blandius
 Lactantur Cerere; Ipsa
 Rident prata sonantius;
 Civis cive satas, arteque livida
 Armatas lachrimas nectare temperat
 Prudens: Tempa preces, et
 Laudes relligiosius
 Dicunt; Clerus honori immolat Hostiam
 Augusto; Tenera aetas, sacra Apollini
 Et Gemma una scholarum
 Piarum ferit aethera
 Concertu, et sua longo ordine vota fert;
 In sertum geminant lilia virgines;

Urs tota fideli
 Promit gaudia pectore :
 Vivat! tergeminis vocibus adnuit,
 Simul vitam, et amatam vice amabili
 Sortem offert, animo uno
 Quidquid promptior adgredi.
 Ut possit venerari incolumem diu
 Te, Princeps! melior Pars Publicae spei.
 Franciscique Secundi
 Lumen, cui comitas, favor,
 Omnis gratia, constantia, charitas
 Justi cura manu, Parrhasii insidet. —
 Qua fert Ister arenas,
 Riposusque Samusius,
 Tibiscusque opulentus grege piscium;
 Qua Savus graditur, finibus Inclitus
 Tauruni; sinuosas
 Qua pratis-Nitra projicit
 Minas; qua volat auri pretium Hunnici;
 Qua virtus meritis fulget honoribus;
 Qua justum stimulum dat
 Merendi insita gloriae
 Vis mortalibus, extendit in ultimos
 Fines Te, Soboles Regia! Pannonis
 Virtus inclita, sceptro
 Augusto vel in arduis
 Quibuscunque procellis animosior
 Fides, nescia frangi pietas, amor,
 Et asveta triumphis
 Belli gloria Nobilis. —
 Est virtus animorumque fidelium
 Lex aeterna: Thronis, ac Patriae fidem
 Fortunas, et honores
 Vitam ipsam dare victimam.

Hac lege Hungarus invictum animum litat
Augustis, aciem diruit hosticam;

Hac vult Incolumem Te,
Salutis Columen Suae!

Hoc tentata chelys, sacraque Barbitos
Summo in vertice Pindi resonat Melos
Festivum, et pia in aevum
Dulei addit modulamine:

Josepho, Archiduci, Principi, Amabili,
Augusto Genito Sangvine, Pannonum
Proregi, Monumentum Hoc
Grato Pectore Vacium.

cecinit

Bernardus Benyák. S. P.

(Ezen Tisztelendő Úr több jeles Darabokkal, és Könyvek kiadásával érdemlette már az érdemet betsülő Világnak ditséretét.)

A' Város Házának homlokán is szép gondolatok olvastatták, úgymint Magyar Ország-
nak le-rajzolt Koronája felett:

Cor verum a vero cive corona petit.

Egy kevéssel alább rajzolva vólt egy Magyar Polgár, és által ellenében egy égő szív, melyre, és az alatta való Versekre mutatott a' Polgár. A' Versek, vóltak e' következők:

Sublimi sistunt pia Munera vertice, summa

Nata Fide, Unitae sunt pietatis opus.

In Munus, Princeps! Urbs se Tibi Vacía prae-
bet

Testari innocuo sangvine prompta Fidem.

Le vólt rajzolva továbbá a' Reménység,
egy Szüz' képeben, mely, kisdéd hajóban vé-

kony deszkán láb hegyen állott. A' hajó' órráa
vatsmatska szemléltetett.

Littore provehitur posita in Te, Regie Princeps!
Flucibus adversis spes animata Fide,
Spesque, Fidesque Tibi, Princeps! pro Mu-
nere Cives

Offert, pro sceptro victima vita cadet.

Körmöztbányáról Aug. 1-ső napján:
„Júliusnak 30 dikán itt nagy öröm na-
punk vólt. Jó'sef Királyi Fő Hertzeg ke-
gyes Nádor - Ispányunk, minekutánna há-
rom napot Selmetsbányán vígann töl-
tött vólna: Nagy méltóságú Uti - Társai-
val egygyütt Városunkat is méltóztatott
meg látogatni, és mivel a' nap is kedve-
zett, e' Felséges Vendégnek mindenfelől
özfze - seregleit tiszteletére a' Nép, és a'
mint a' rendelések valának meg téve, már
kilentz órakor reggel a' Város alsó kapu-
ján kívül két rendben inneplő tsinos ru-
hában állott. Elsők vóltak az Oskolai kis
Leánykák, ezeket nyomba követte a'
Nemzeti Fő Oskola', 's az utánn a' Kir.
Gymnásiumnak Iffjúsága, 800 bé-ásott zöld
fák között rendszeren állva. Végre a' Vá-
rosi Polgárság tisztelkedett fegyverbenn,
a' kapu előtt pedig a' Városnak Nagygyai,
's Ns Bars Vármegyénknek számos Fő-
Tisztjei állottak Ő Hertzegségének el fo-
gadására.

(A' többi következik.)

A^o
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^o
ENGEDÉLMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 14.

Mélt. Bétsben, Kis Alsz. Havanak (Augustusnak)
 27-dik napján 1798-dik Elzúndóban.

Bonaparte' sorsá.

Livornóban (dél felé eső Olasz-Országi Kikötőhelyben) ezt az igen nevezetes Tudósítást tették közönségessé, mely nekünk is megküldődött onnet nyomtatásban: „Aug. 3-dikán egy Ánglus hajó érkezett az ide való Kikötőhelybe, a' s Kapitánya beszéli, hogy Ő találkozott azzal a' hajóval, mellyet Nelson Admirális küldött Ángliába, és annak Kapitányától

P

értette, hogy az Anglus Hajóssereg el érte a' Frantzia Hajóssereget, Candia Szigetétáján, 's jöllehet az Anglusoknak csak 13 lineai hajók, a' Frantziáknak pedig tizen-négy lineai hajók volt: még is az Angliai Hajóssereg kezdte el a' verekedést Nelson Admirális' vezérlése alatt Július 4-dik napján. Az ütközet felette véres volt, 's szakadatlanúl tartott huszonnégy óráig. A' Frantziák sok embert vesztettek, úgy hogy kényszerítették hadi hajóikat friss emberekkel meg-tölteni a' szállító-hajókról: de utóljára is az Anglusoknak szolgált a' szerentse. Hét lineai hajót vettek el a' Frantziáktól; 37 szállító-hajókat pedig el süllyesztettek. A' két Admirális-hajók is, mind az t. i. a' mellyen Nelson volt, mind pedig az, a' mellyen Bonaparte volt, el süllyedt. Bonaparte el akarván szaladni, el fogattatott az egész Generál-Stabjával, 's Collogen nevű Anglus hajóra ültetődött, a' melyet Traubridge Kapitány vezérel. Sok Frantzia hajók Candia Szigete felé szaladtak, de az Anglusok nagyon kergették azokat, 's rongálták minden módon. Ezen nagy győzedelmébenn nem sokáig gyönyörködhetett Nelson Admirális: mett kevéssel az után meg-halt az ütközet alatt kapott sebjébenn.

Egy Velentzei Levélből, melly, Aug. 8-dikán költ, ezeket olvassuk: Egy hajó érkezett ide a' Dalmátziai partoktól, mely

egy Morea, (régenten Peloponnésus) Fél-sziget felől jövő hajóval találkozott, 's az azon hajón lévőkötől hallotta, hogy Moreába 6 Frantzia línei hajók érkeztek, mellyek az ütközetből szaladtak el, 's felette igen megváltak rongálva.

A' Livornóban mulató Anglus Conzul is tudósította ezen igen nagy győzedelméről a' Betsi Anglus Követet, még pedig több környúlásokkal: de az Anglus Követ azért nem tette még ezen Tudósítást közönségesse, mivel azt mind addig officiális Tudósításnak nem nézheti, míg, vagy a' Hajósseregtől, vagy egyenessenn Londonból nem fog arról Tudósítást venni.

A' Frantzia Direktórium, nem örömet akarna még most, addig t. i. míg Anglia ellen való szándékát végre nem hajthatta, hadba keveredni az Amerikai Republikával, azért is mindent el követ egy részről, hogy a' nevezett Respublika' Nemzeti-gyűlésében fenn-tarthassa 's nevelhesse az egyenetlenséget. Más részről, az Amerikai Követhez, ki a' múlt Hónapban hagyta oda Párist, két ízben is írt utóljára a' Külső dolgokra ügyelő Fr. Minister, igyekezzvén el hitetni véle, és általa az Amerikai Kormányzékot, hogy a' két Respublikák között fenn forgó pernek igazságosan való el igazítására, igen kész még most is, a' Fr. Direktórium, mint volt en-

nekelötte; és hogy addig nem nézi úgy az
 Ámerikai Respublikát mint ellenséget, va-
 lameddig az valósággal el nem kezdi az
 ellenségeskedést. — Risum teneatis Amiei?
 — Hiszem a' Fr. Direktórium már régen
 folytatja az Ámerikai Respublika ellen az
 ellenségeskedést.

Passman Oglu

többszöri szerentsés ki-tsapásai által, mi-
 nekutánna fel-szabadította volna Vidin Vá-
 rát, az ostrom alól: úgy rá ijjesztett a' Ka-
 pudán Basa' Seregére, hogy az, éppen
 nem mér már ellent állani a' sokkal kis-
 sebb erejű Pártosnak; az Á'siai Katona-
 ság pedig, csoportonként fut visszra. Ily
 kedvetlen környülállásokbann, nagy siet-
 séggel küldött a' Kapudán Basa Kurírokat
 Konstántzinápolyba, kik által segítséget
 kért a' Nagy Úrtól avagy tsak annyit is,
 a' mennyivel fenn-tartóztathassa addig a'
 pártos Basát, míg Orosz segítő sereg fog-
 érkezni, Annak végképpen való el nyo-
 másara. Passman észre vette már a' mint
 látzik, hogy Oroszok vagynak ellene ké-
 szülöbenn: azért is mindenfelé Kommisz-
 száriusokat küldött ki, a' kik eleséget sze-
 reznének özsze Népe' számára; maga pe-
 dig mind untalan tovább tovább nyomja
 a' Nagy Úr' Seregét, és az el foglalt Hely-
 ségekben mindjárt fel szedi maga' szolgál-
 latjára a' fegyvert-fogható Személyeket.

Német Birodalmi Tudósítás.

Rastadt: A' Német Deputátzió ké-
szen vólt már Aug. 7-dik napján a' Fran-
tzia Követség utólszori írására való fele-
lettel. — Frickthal eránt, mely a' F. Au-
sztriai Ház' birtokaihoz tartozik, és Hel-
vétziával határos, úgy nyilatkoztatja ki
magát ezen feleletben a' Deputátzió, hogy
sem nem akarta Frickthalt által engedni
soha, sem nem is engedhette által a' Fr.
Respublikának. Ehrenbreitsteinra nézve,
oly közép-utat talált, hogy, ámbár fájdal-
massan is, meg-egygyez mindazáltal azon
Várnak, a' Békességkötés után való le-
rontatásába: *de sub Conditione sine qua
non, et resolutiva*. (Ezek, a' Deputátzió'
szavai) hogy t. i. a' Fr. Direktórium is, a'
most kezénél levő Rajna-jobb-meljeki Erős-
ségeket, úgymint, Kehlt; Márs sántzát;
és Péter Szigetét le-rontassa, 's vizsza-
bo-
tsássa a' Német Birodalomhoz, és közön-
séges fogadása által le mondjon mind a'
most nevezett Erösségeknek, mind akár-
melly más erős helyeknek kívánásáról is,
mellyek, a' Rajna' közepénn innét feküsz-
nek jobb felől.

Helvétziai Tudósítások.

Kemény parantsolatot adott ki a' Di-
rektórium, a' Nemzeti bokréta visélese
eránt, mellyet sokann betstelenséggel il-

lettek némely Gyülekezetekben 's el hajgáltak.

Graubündtenben tsak három Gyülekezetek vettek még bé a' Helvétziai új Konstitútzsiót: leg-nagyobb része a' Tartomány-nak erőssenn ellenzi annak bé-vételét.

A' Helvétziai Kis Kántonok' Vitezeit, Pallavicini Oberster vezérlette vala a' Fr. ákkal folytatott rövid hadbann. Ezen Oberster, a' had után, egy régi Barátjánál May Generálisnál gyógyíttatta a' maga sebeit Hüningenben: de hírt vévén róla a' Helv. Direktórium el fogatta, 's Bernába vitette.

A' Cisalpínium Direktóriumhoz, egy igen barátságos Levelet küldött a' Helv. Direktórium, Haller Követje által, a' melyben úgy hozza fel mint hathatós okokat, az egymás szeretésre; a' két Respublikák-béli igazgatás fundamentomainak hasonlítottóságát; a' Fr. Respublikához egyformán tartozott kötelességeit mind a' két Respublikának; 's a' szomszédságot.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Mediolánumi Direktóriumnál Szárdiniai Követséget viselő Borghese Úrhoz, Júl. 9 dikénn útasított Levele Brüne Frantzia Vezérnek, a' Pedemontziumi fogoly Insurgensek' el botsáttatásánn kívül, következendő 3 kívánságokat is foglalt magá-

bann, úgymint: 1.) Turin Várába két Hónapra meg-kívántató eleséget kell bészállítatni, 's vizsza kell oda vinni minden muníziót, és a' bátorságra el múlhatatlannúl szükséges egyéb eszközöket is, melyek a' Frantziák' bemenetele előtt szállítottak el onnét. 2.) A' Békesség' idejekorí lábra kell le szállítani a' Katonaság számát. 3.) Alessandriából vizsza kell hívni az eddig való Kir. Kommendánst Sclar Grófot. — Vizsza is hívatódott.

Ily hatalmaskodását a' Fr. Direktóriumnak, nem szenvedhetvén sok Pedemontánusok, mindég gyúlasztják a' Népet a' Fr. Katonaság ellen, 's naponként újabb meg újabb kedvetlen történetekre szolgáltatnak alkalmatosságot. A' Király tehát Júl. 22-dikénn, ismét egy Hirdetményt adatott ki a' Turini Gubernátor által, a' melybenn, tsendességre, engedelmességre, és egygyességre inti a' Népet, 's büntetéssel fenyegeti a' Lázzasztókat. „A' Frantziák, — *így fejezi ki magát a' Gubernátor ezen Hirdetménybenn a' többek között* — Pedemontziumbann a' közönséges Kötések' ereje szerént, 's óltalma alatt vagynak: következésképpen, minden Ő ellenek erányzott ellenséges szándék, ellenkezne azonn kötelező fogadásokkal, a' mellyeket tett Ő Felsege, Fr. Országának; megsértené a' becsület' reguláit, mellyeknek követése által

mindenkor megkülönböztették magokat az Ő Felsege' hív Alattvalói; 's veszedelmes következeseket vonna maga után, mind az Ország' Közjávára, mind magános Személyekére nézve. — Pedemontzium' állapotja, annál bajosabb; mivel a' midőn egy felől, sok Lakosok a' Fr. ák ellen buzgólkodnak; ugyan akkor Mások a' Fr. ákhoz szítanak.

Cisalpina Respublika: Igen zavarosok ezen Közönséges Tarsasagnak környülállásai: mivelhogy a' Tagjai leg-nagyobb részént gyűlölik az erővel reájok toltt Republikánusságot, melynek árrát oly drágán kéntelenek fizetni, mintha leg-hafzosabb 's kívánatosabb szolgálat tevődött volna nékik, az akaratjuk ellen nyakokba vartt tündér szabadsággal 's boldogtalan boldogsággal. Sajnosan érzik ők a' *boldogtalan Boldogság'* nevezetnek igazságát: mert szinte el fáradtak már fülcik a' nagy hangú ígéreteknek hallásábann: azonban, minden Síreni biztatások mellett is, hajdani virágzó állapotjokból, ügyefogyottságra jutottak el annyira, hogy maga a' Nemzeti Törvényhozó-gyűlés, szükségesnek látta egy oly Kommissziót nevezni ki a' maga kebeléből, a' melynek tulajdonképpen való foglalatossága legyen, a' Respublika' költségeit meg-visgálni, azokból az elkerülhetőket ki-keresni, 's a' Gyűlés' eleibe

terjeszteni. Ezen Kommisszió, a' szükséghez tartván magát, a' mely Törvényt ront, jónak vélte, hogy a' Cisalpina Respublika' ne terjedjen ki mind azokra az igazgatásbéli Külsőségekre, a' melyeket fel-vett a' Fr. Respublika; hanem mivel nem ér addig a' leple: húzza öszszébb magát. A' Direktorai' számát p. o. szállítsa le gra, nem különbenn a' Ministerieit is: hasonlóképpen a' Törvényhozó-Iffjabbik Tanátsaét 60-ra, és az öregebbikét 20-ra, 's a' t. — Hír futamodvann ezen gondolatiról a' Kommissziónak, leg-ottan titkos Gyűlést tartott a' Törvényhozó Iffjabbik Tanáts, 's meg-határozta, hogy a' Kommisszió' vélekedése nem egyéb, a' Respublika' külső ellenségei' munkájánál, es hogy a' Kommisszió' Tagjai, az említett ellenségek Tzimborássai; egyfzersmind meg-esküdt: hogy a' Konstitúziót 's a' Közönséges Társaság' maga-uraságát fenn fogja tartani. " Mind a' két Tanáts el végezte továbbá, hogy meg szűnés nélkül való Üléseket tartson, 's keményen reá írt a' Direktóriumra, hogy minden hatalmát elő vegye Az, a' Respublika' fenn-tartására: mert különben, mindenért a' mi történik, szoross számadásra fog vonattatni: Ily lépéseire azonbanna' Törvényhozó Tanátsnak, nem hogy helyre állott volna a' tsendesség: sőt inkább neyekedett a' háborgás. Sokféle

küldödtek Kurírok. Pári'sba nevezetessen a' Törvényhozó Ifjabbik Tanátsnak egy Tagját, Lahaz Generálist, küldötte írásokkal a' Direktórium. Későbbben maga a' Fr. Vezér Brune Generális is Pári's felé vette útját, minekutánna a' Frantzia és Cisalpinus Seregek fő vezérlését Gauthier Generálisra bízta volna.

(A' Pári'si Tudósítások szerént, Lahaz Generális, Júl. 26 dik napján; Brune pedig Júl. 28 dikánn érkezett Pári'sba.)

Mediolánumból lett el indulása után Brune Generálisnak, tsak hamar oda érkezett Turinból, az oda való Fr. Követ *Guingene* Polgár.

Genuai Respublika: A' Szárdiniai Királlyal való telyes meg békéllésnek, a' Fr. Vezér' közbenjárása által való ki-dolgozása végett, Massuccone Polgárt is Mediolánumba küldötte a' Ligúriai Direktórium, a' már elébb ott vólt Ministeréhez, Ruggero Polgárhoz. — A' Fr. Direktórium' kívánságára, minden módon erősebbíteti a' Ligúriai Direktórium a' Spezziai Köörhelyet, hogy hathatóssann vízfza lehessenn attól tartóztatni az Ánglus Hajósereget, ha talán bé-akarná ez abba venni magát. — A' Ligúriai Respublika földjéről, mindég takarodik egymás után a' Fr. Katonaság, részfzerént Tulon; részfzerént Korfzika' Szigete felé.

Pármái Hertzegség: A' Kereskedése ezenn Tartománynak igen meg-tsökkent, miólta a' Cisalpina Respublika ki-adta a' maga rendeléseit, a' Harmintzadok eránt; és egyenessenn küldözi által portékáit a' Római Respublika' földjére. — Annyi Fr. Katonák takarodnak Pármán által a' Római Respublika' földjére, hogy Azoknak tartása által mind a' Főváros Párma, mind egyéb része is a' Hertzegségnek, mindekből ki-fogyasztották magokat: és a' Hertzeg, hogy könnyíthessen a' Lakosokonn, kéntelen vólt a' Tartomány' számára el foglalni az Augusztíniánusok' Klastromát, mely leg-derekabb 's jószágosabb vólt talán egészsz Olasz Országban.

Nápoly Ország: A' Király meg-parantsolta, hogy a' hadat folytató Hatalmaságok' hajóinak, pénzért mindent lehet adni a' mit fognak kívánni: hanem hogy valamellyiknek a' Hajósserege, el ne foglalhassa a' Szicziali Kikötőhelyeket: parantsolatot adott ki Ő Felsege, hogy 20 ezer reguláris és 40 ezer Polgár-Katonákat el kell erányosann osztani őrizetül a' tenger-meljéki Városokba; 30-ig való könnyű szerű fegyveres-hajókat is rendelt a' partok' védelmére. Palermo Városából Júl. 18 dikánn költ Levelek szerént, szándékozott a' Király, Sziczilia' meljékére, egy nagy Hajóssereget is küldeni, mely, na-

gyobb bátorságnak okáért, a' Szicziiai tengerenn járkálna fel 's alá,

Nagy Britanniai Tudóstások.

Tizenöt ezerre reá megy tsupán azon Vitézek' száma, a' kik Londonban, 's annak vidékeinn, önként való jó indulatjokból fogtak fegyvert Hazájok' védelmére. Sokszori magok gyakorlása után szándékoztak ezek öfzfe seregleni: mivel a' Király megígérte nékiek, hogy személy szerént meg fogja őket vizsgálni. Hogy a' Fr. ák valósággal meg-próbálnák a' Nagy Britanniai partokra való ki szállást: nem igen tartatik már ez hihető dolognak Londonbann.

Az el fogatott Irriandiai Pártosok között egy Cann nevezetű Személy végződött ki mostanság Dublinbann, a' ki Író-Deákságot viselt egy Vasárosnál: Ez, meghitt Embere vólt a' tömlötzbenn meghalálozott Lord Fitzgeráldnak: ugyan azért a' vallástételéből sok dolgok is nyilatkoztak ki olyanok, mellyek, annakelőtte nem tudódtak. Az Ország-gyűlésnél százezerre vólt fel adva a' Pártosok' száma: Cann' bizonyítása szerént pedig reá ment százhetven ezerre, kiknek titkos Társaságaik úgy öfzfe vóltak kaptsolódva egymással mint a' lantz-szemek, 's a' mit végeztek a' különböző Grófságokkann és Kerületekbenn

mind azt közlötték egy titkos Főkörmányszékkel.

A' Spanyol Király, békélleni akar, a' mint írják, az Angliai Királlyal.

Ánglus Admirális Lord S. Vincent egy oly Sp. hajót vett el mostanság; mellyen egyéb drágaságok között egy aranyból készült képe volt a' Királynak. Minthogy ezen kép ajándékban küldődött a' Spanyol Felsőnek: az Ánglus Admirális meg nem tartotta azt; hanem Kádixba küldötte, oly kérését intézvén a' Királyhoz, hogy méltóztatnék el fogadni az említett Képet.

Orosz - Birodalmi Tudósítások.

A' mely Helvétusok ezen Birodalomban tartózkodnak, meg maradhatnak ugyan ott továbbra is: de oly feltétellel; hogy míg a' mostani igazgatás' formája fog fenn állani Helvétziában: addig, seinni egyesülésbenn nem lesznek a' Hazájokkal.

Kurlandiában és Livornóban, minden paraszt Lakosoktól el szedődtek a' fegyverek; még a' nagy kések is; a' millyeneket magoknál szoktak vala Azok hordani.

Az egész Orosz Birodalomban el törltetnek a' Polgári Oskolák.

Meg-értvén az Orosz Tsáfszár, hogy a' Fr. ák, még a' neutrális Kikötőhelyekben is el szedték az Orosz portékákkal ra-

kott hajókat: parantsolatot adott ki, hogy az Orosz Kikötőhelyekben is el kell foglalni minden Frantzia jőszákokat, nem tekintvénn: mitsoda hajókbann légyenek azok; és ki légyen a' Tulajdonosok?

Magyar - Ország.

A' múltt postánn már részszerént közlött Körmöztbányai Levélhez iartoznak még az itt következő rendek:

Ki is, (t. i. a' Palatínus) minekutánna négy hátra hajlott fedelű Útazó kotsival mintegy 11 óra tájban Városunknak szélső határjához ért, és ott N. Sultz Antal Tanátsbéli Úrnak, ki 30 egynehány Lovasokat tisztelettelre vezérelt, rövid, de nagy értelmű Német köszöntését vidám ortzával fogadta volna; fél óra alatt a' Népnek gyakor öröm Éljen kiáltásai, 's ágyúk durrogatásai közt a' Város kapuihoz ért, a' hol N. Haifzl Antal Tanátsbéli Úrnak nyomos ki-fejezésű Deák üdvözlését hasonló vidámsággal fogadván, tsak hamar a' Városnak piattzára érkezett, és ott a' Kame-rális Prefectusság' házába szállott, melynek alig ért fel felső szobáiba, azonnal az ablakhoz ment, 's onnan a' ház előtt álló kétszáz és több Bánya-míveseknek, két rendbéli egymásnak felelgető Tábori muzsika közt fegyverrel tett tiszteletjeket, a' Népnek pedig örömmel telt sokaságát telyes meg-elégedéssel nézegette, 's Vivát kiáltásokra, fejét hajtogatta. El érkezvén

azonban, míg a' Státusok tiszteletjeket a' Palotában meg tették, az ebéd ideje, Ő Kir. Fő-Hertzege a' főbb rendű Személyekkel asztalhoz ült, és vígann ebédelt, hol Ő Hertzege után, a' főbb hely, Nagyon Tisztelendő Hartel Szeferin Városunk' érdemes Plébánussának engedtetett, ki is Ő Hertzegeét beszéddel múlatta. "

„Délután, míg mindenek el készülnének, az itt való Nemzeti Fő-Oskolának Direktora N. Mészáros Úr, némely Magyar és Német nyelven készült üdvözlő Verseket, egy nevezetes Rajzolatral egygyütt, mellyet az itt való Rajzó - Mester Tiszt. P. Simai Kristóf, Ő Kir. Hertzegeének tiszteletére Tanítványainak nevébenn különösen készített, Ő Fő Hertzegeének bé-nyújtott, melynek meg nézegetése után, tsak hamar kotsira ült Ő Hsege a' többi Uri nagy Vendégekkel egygyütt, és a' Sz. Katalin' Bányájába ment, melynek meg-állapodván a' torkolattya előtt, és ott meg-tekintvén a' Néhai nagy emlékezetű Fels. Jó'sef Tsászár' itt létének örök emlékezetére készült Érdem-oszlopot, egy keskeny, tsinos, és kis kerekű, a' végre tsinált kotsin, seregstől a' Bányába ment, és ott, szemesen meg-nézegetett mindeneket. Azonközben a' Bánya' torkolatjának (gátorának, elejének) más oldalán, Ő Kir. Hertzege' tiszteletére egy más új Érdem-oszlop állítódott fel illy felül írással:

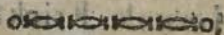
Josepho

Arch DVCI AVstrlae, Regni PaLatIno
 FoDInas Vlsere DlgnantI, VrbVrarlat V
 RosalanVs ponlt.

Ennek oly hamar lett el készülésén; nagy örömét, és tellyes meg-elegedését mutatta Ő Kir. Hertzegsége, annyival inkább, minthogy azt a' Héverek, virágokból kötött koszorúkkal, néma játék formán muzsika szó közt rendesen ékesítették fel. Vissza térvén innen víg kedvvel Ő Hertzegsége, egyenesen a' Játék színbe ment, a' hol egy, még tsak tíz esztendős Kisasszonyka, muzsikával készült üdvözlést énekelt. N. Bányász Tiszt Hereld Úr, Chínai Tűzi-mesterség szemlélésével, a' mely névezetes Rájzolással, és Felülírásokkal tündöklött, mulatta Ő Hertzegségét. Ezt egy Német víg Játék követte, mellyet az itt való Nemes Személyek helyesen jádzottak. Ennek vége lévén, Ő Kir. Hertzegsége, a' piatzon álló, 's várakozó számtalan Népek Éljen, Éljen, Éljen! öröm kiáltás közt, vatsorára, onnan pedig Bálba ment, mely a' Város-Házának nagy Szálájában Ő Hertzegsége' tiszteletére fényesen készült; de mivel Ő Kir. Hertzegsége nagyon fáradt volt, 's különben is más nap útra szándékozott: mintegy öt fertályig tartó mulatása után, nyugodalomra ment, és más nap reggel hat óra tájban Besztertzebányára indult, örökre kedves emlékezetét hagyván közöttünk. "

A^o
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^o
ENGEDÉLMÉVEL,

Nro 15.

Költ Bétsben; (Kis Alfz. Havának (Augustusnak)
 21-dik napján 1798-dik Elzteudoben.

Bonapante^s sorsáról

a^o mely Újságot közlöttünk utolsó árkusunk-
 ban, a^o hozzánk utasított Livornói nyomta-
 tott Tudósítás szerént, ugyan azt számtalan
 sok Levelek meg-írták ide Olasz Országból,
 úgy, hogy egész Béts nagy nyughatatlanság-
 gal várta, 's várja még ma is azon újságnak
 hitelesebb (officiális) Tudósítás által való
 meg-erössítettését. De még ez ideig sem-
 mi officiális Tudósítás nem érkezett ide.

Q

Mi, minekelőtte ezenn nagy történetet a' múlt Újság-árkusunkba bé-tettük volna: akartunk élőbb a' dolog' valóságáról bizonyosok lenni, 's gondos utánna való járásunk után meg-tudtuk, hogy az itt múltó Ánglus Követ is bizonyossann Levelet vett, ugyan ezenn történetről a' Livornói Ánglus Konzultól.

Német Birodalmi Tudósítás.

A' Rastadti Német Deputátziónak a' Fr. Követséghez készített leg újabb Írásában, két rövid de fontos oka van annak adva: miért nem engedhette, 's nem is akarta által engedni a' Német Deputátzió, a' F. Aufztriai Háznak Frickthal nevű Birtokát a' Frantzia Respublikának, úgymint 1.) Mert Frickthalt, Helvétziának egy darab része, egészszenn el választja Fr. Országától; már pedig csak az olyan Rajnabalmeljei Német Birtokokat engedte által a' N. Deputátzió, a' Fr. Respublikának, mellyek egyáltaljábann határosok a' Fr. földdel. 2.) Mert Frikthalt el nem foglalta a' Fr. Sereg soha: már pedig a' Fr. Követség, maga úgy nyilatkoztatta ki magát, 20 dik Decemberi Írásában, hogy a' Fr. Respublika az által, ha a' Rajna lefzsnéki határa, semmit nem nyer ollyat, a' mi már valóságosann birtokában nem volna.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Ts. K. zászlós hajók, egészsz bátorságban lesznek ezentúl, a' Tunisi, Tripolisi, és Algíri Rabló-hajóktól: sőt valamennyi Velentzei hajókat el szedtek is a' nevezett hajók azólta, miólta a' F. Ausztriai Ház' birtokába jött Velentze, mind viszfza adódnak most azok, a' Török Udvar bárátságos maga közben-vetésére, ha t. i. magános Személyeknek el nem adattak, ha pedig el adattak, úgy mind magoknak a' hajóknak, mind a' rajtok volt portékáknak arra meg-fordítódik a' Velentzei Kereskedőknek.

A' Velentzei Újságnak bőv e'öadása fzerént, a' Római Republikának azon a' szélén, mely, Nápoly Országgal határos, és a' merre közönségessenn Rómából Nápoly Várossába szoktak járn; nevezetesen Alatri, Vereli, Frosinone, Ferentino 's a' t. Helységekben fel zendültek a' Lakosok, a' Frantziák, és a' Lengyel (kik a' Frantziáknál szolgálnak) Katonak ellen.

Pápa Ö Szentségétől el vált az Unokája Hertzeg Braschi, 's Velentzén által Német Ország felé vette útját.

A' Ligúriai Előhárók, annyira örültek eleinten a' Frantzia módi Szabádságnak, hogy még a' nállok fogságban tartott Algíri Török Rabokat is ki-szabadí-

tották a' rabságból, 's vizsza-küldötték egy a' végre különösen ki-nevezett Deputátzió által Algírba. A' Dey közönetet mondott a' Ligúriai Elöljáróknak ezen tselekedetjékért: de az ő nála fogva lévő Genuaiakat vizsza nem adta: sőt mostanság a' Genuai Kikötőhely előtt egy Ligúriai hajót rablottak el Algírnak tengeri Haramiai.

A' Raguzai Respublika, a' mely, Török ortalom alatt vagyon, minden három esztendőben, harmintzhat ezer tallérral szokott kedveskedni a' Portának. Az idénn fordulóvann éppen elől a' kedveskedő esztendő, bé-ajánlotta az említett summát, Júl. 8 dikánn a' Nagy Úrnak egy Raguzai Deputátzió, melynek Tagjai, küönösen szép bundákat kaptak ez úttal ajándékbann a' Török Császártól.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' Breszti Frantzia Kikötőhely elől, vizsza-tért Bridport Admirális öt lineai hajókkal, Angliának Torbayi partjaihoz: de tsak azért, hogy friss eleséget vegyen magához, mely meg-lévénn ismét vizsza indul a' nevezett Kikötőhely' eleibe, a' hol hagyta azonközbenn is a' kormányozása alatt lévő Hajósseregnek leg-nagyobb részét.

Frantzia Ösztálv-Generális Baraguey d' Hilliers, ki a' Sensible nevű Fregáton,

Pantellária Szigeténél esett Anglus fogságba, már Angliabann vagyon. Talán visszafordítván tserébe Coote Anglus Generálisért, a' ki Ostendánál került a' Frantziák' keletzéjébe. Hat új selyem zászlókat említ a' Londoni Udvari Újságnak 28-dik Júliusi Darabja, hogy voltak a' nevezett Fr. Fregátonn. Említi azt is, hogy tsupánn 8 minutáig tartott a' viadal, ezenn Fr. hajó és az Anglus Fregát között. Az Anglusok közzül tsak két ember esett el; 's 16 kapott sebet: a' Fr. ak' részéről ellenben, 18-ra ment a' Hóltak' száma, 's 35-re a' sebeseké. Az el nyertt Fr. hajó, rézzel fedett, 's tsak mostanabann készült, és oly jó állapotban jutott az Anglusok' kezére, hogy Ezek mindjárt a' viadal' napja' estvéjénn fordíthatták azt a' magok szolgálatjára.

Irlandiabann, annyira le-tsenedesedett a' pártütés, hogy három Angliai Polgár-Katona Regimentek visszafordítván is tértek már onnét Angliába. Dublinbann, a' Vice-Király palotájához való bé-járások ismét nyitva vagynak. Júl. 21-dikénn 15 Pártos Vezérek érkeztek öt szekéren Dublinba, kik szép szerént adták meg magokat, 's a' vezérlések alatt vólt Pártosok is önként által adták fegyvereiket a' Királyi Katonaságnak.

Jamaikának egy Kikötőhelyéhez, közel esik a' Spanyoloknak Tiberon nevezte-

tű Kikötőhelyek. Ezt tehát meg-próbálták el venni az Anglusok: de a' *the Times* nevű Ministériális Londoni Újság' bizonyítása szerént, az ellenkező szelek által meg-gátolódtak szándekjokbann.

A' Lord S. Vincent Hajósserege között 70 Irlandusok, pártütést igyekeztek támasztani: de a' szemes Vezér mindjárt első kezdetében meg-fojtotta e' veszedelmes igyekezetet.

Az Irlandiai hív Lakosoknak kárvalásaik, mellyeket okozott nékiek a' pártütés, meg fog térítődni, a' fő Pártosoknak konfiskáltatandó jószágaikból.

Frantzia Országi Tudósítások.

A' Rastadti 3 dik Fr. Deputátus Roberjot, Parisba érkezett Rastadtból Aug. 6 dikánn.

A' Breszti Kikötőhelyben már készen állott hadi-hajók' számát, tizennégy líneai hajókkal szandekozott még szaporítani mentől elébb a' Direktórium: azért is nagy erőbenn tétette a' készüléteket.

A' Rajnai Sereg, ismét két részekre fog fel osztódni, mellyek között az egyiknek Joubert Generális lesz a' Vezére; másiknak pedig Kilmaine Generális.

Reubel Direktor, beteges állapotja miatt, a' Plombieresi fürdőbe indult Párisból, Aug. 1-ső napján: minekutánna

engedelmet kért, 's nyert volna a' végre,
a' Törvényhozó Gyűlés' két Tanátsaitól.

Elegyes Tudósítások.

A' Korczirai Fr. Komendáns Rosa Polgár Feleségül vette a' Janinai (Theiszváriai) Basa Alinak a' Leányát.

Svéd Országban igen szűk termése volt az idénn a' gabonának: minekokaért, harmintzad nélkül bősátódnak bé oda minden hajók, a' mellyek, gabonát szállítanak: ellenben, Svéd Országból való ki-hordása a' gabonának meg tiltatott.

Persziában, amaz esmeretes kegyetlenségű Heréltt ember Mehemed Ali után, Igazságot 's Embertszerető Fejedelem kezdett országolni, Baba-Han Személyében. Ki mihelyest bé-üle Fejedelmi székébe a' múltt eszt. benn: mindjárt el engedett a' Lakosoknak egy harmadrészt, az előbbeni terhes adókból. De ezen jó Fejedelemnek nem soká örülhete Persia: mert az egykori uralkodó Kherim Háznak valamely Ali Mehmet-Han nevezetű Maradványa, mintegy húszezerig való Követőkre találván: Azokkal, Persia' Fővárosát *Ispahant* minden ellentállás nélkül e' folyó esztendő Április Hónapjában, 's tsak hamar az után az egész déli részét is Persiának. Baba-Han, az Északi Tartományok-

ból nagy számú sereggel sietett Ali Mehmet ellen: de meg-verette, vénn kénlelennítettett Tauris Várába venni bé magát, a' mellyet Ali Mehmet maga, ostrom alá szándékozott venni; egynehány Generalissait pedig a' Caspium tenger meljékén fekvő Tartományokba küldötte, kik a' Baba-Han Követöit ezerekenként öldösték ott le, 's Katonákat szednek, és penzt tsikarnak ki.

Orosz Birodalom.

A' Császár' útjáról, mellvet Kasán felé tett vala: egy Kurlándiai Tudósítás, a' következendő környülállásos le-írást közli:

„A' Császár, a' Korona örökösét, és Nagy-Hertzeg Konstantint vévén Üri-társúl, Pawlowskból, a' maga múltató Kastélyából Május' 16-dik napjann indúlt el igen kevés Kísérökkel, és már Máj. 23-dikánn Moskoviába szerentsés, és gyönyörűséges útazása után el érkezett. — A' Fővárosokban, mellyekben keresztül útazott a' Császár, szorgalmatos gondját fordította a' Kormányzések' mindenféle foglalatosságainak meg-visgálására, és Wischni Woloszokban nagy figyelmetességgel nézegette meg azon Siókat, mellyek által, több nagyobb és kisebb folyó vizeknek, és ásott Kanalisoknak segítségével, a' Caspium tenger, a' Balticum tengerrel öfzize

kötődik, mely által is az Orosz Kereskedés, és az Országnek sok Tartományai igen sokat nyertének.”

„Wiscáni-Woloszokhann a' Császárra varakozván, már előre a' Víz-tartókba sok vizet gyűjtöttek vólt, 's a' ielenletében, meg nyittattak a' Víz-tartó, és azon hajók, mellyek a' Wolga folyóvíz' alsó rész-től Pétersburg felé, éppen az által evezésre ott varakozának, mindjárt meg-indúltak alá 's fel, mellyet is gyönyörűség nélkül nézni nem lehetett.

Mínthogy a' Császár mindenütt a' ceremóniakat magára nézve meg tiltotta: az Ő Moskovia-ba lett érkezése minden láрма nélkül meg is esett: mindazáltal hitel felett sok nép gyülekezett öfvsze Kreml-be, a' hová is Császár Ő Felsége a' Korona örököstől kísértetvén el is mene, hogy a' Moskovia, sőt az egész Orosz Birodalom ottan lévő Fő Templomában Misét halgasson.

Május' 23-dikán vólt az Moskovia-ban egybe-gyűjtetett Katonai-Sereg' mustraja, mely is, a' rendszerént őrizetenn ott lévő 10 ezer emberenn kívül, 20 Batalion gyalogokból, és 50 Svadron Lovasokból állott. Május' 24-dik, 25-dik, és 26-dik napjain vólt a' Katonai gyakorlás, mellyt is maga a' Császár komandírozott, és minden helyeket 's állásokat maga sza-

bott ki, úgy hogy a' Tisztek is előre akarját nem tudhatták, így akarván a' Császár meg-tudni, minémű előmenetelt tett legyen már az Ő újj organizátziója a' Katonai Sereg körül, és mennyire vigyék végbe az ő parantsolatit. "

A' Császár igen meg vólt elégedve ezenn Katonai sereggel, mert ennek készsége, és szépsége nem tsak az Ő Felsége, hanem mindenek várását felül haladta. És a' Parola szó is, mellyet a' Katonáknak akkor ki-adott: „hogy tudniillik ditsőségének tartja, hogy azon sok tekintetebenn újj Seregnek ő vólt alkotója“ a' Császár' szívének belső örömét nyilván bizonyítja.

A' Katonai gyakorlásokbann, a' két Nagyherztegek vóltak a' Gyalogok' Vezérei, és ugyan derekassann meg is feleltek hivataljoknak. A' Császár maga a' Lovasságot láttatott jobban szeretni, mellyet is mindég maga vezérelt, és véghetetlen gyönyörüségét találta annak sebess és tökéletes fordulásuibann. Onnan lett el utazásakor meg is ajándékozta a' Császár az egész Sereget, hasonlóképpen a' Generalisokat, sok Stabális és Fő-Tisztekkel egyetembenn.

Május' 27-dikénn tovább folytatta Kasán felé útját Ő Felsége, a' hová is Június' 4-dikénn el is érkezett. — |Kasán ez

a' *Czinghis-Khánok* és *Tamerlánok* maradekinak hajdani híres lak-helye, és egy Országnak Fővárosa, látott hát közel 100 esztendő' le folyta utánn ismét egy Khánt vagy Uralkodót a' maga falai között.

A' Császár' el érkezésére, az Orenburgi és Usymschi Tartományokból, különbözőkülönbfele gyalog Regementek gyűjtettek özsze, mintegy tíz ezer főbő álló Sereg; a' Buccharey felé lévő határ-szélékenn és a' Mungáli Pufztáonn álló Lovasok nem rendelődvén ide.

Ezen Sereget is maga mustrázta meg a' Császár, és két napig tartó Katonai gyakorlásokat tartott velek, meg is vólt velek elégedve, és itt is hasonlóann mind az egész Sereget, mind a' Generalisokat, és mások Tiszteteket meg-ajándékozott.

Jún. 10-dik napjánn fordúlt a' Császár ezen útból visszsa felé, és Június' 19-dikénn Tissynbe érkezett, a' hová is a' Császárné eleibe ment vala. Mind ketten Ő Felsegek a' Ladogai Kanálisnak egy darabjánn vizen útaztak, és Jún. 23-dikánn Pawlowskba szerentséssenn meg-érkeztenek.

A' Császár' egész útazása tehát mintegy hat hétig tartott, mely útjának fő célja, nem tsak egyedül fegyveres Seregeinek mustrálása vala, (ámbar e' mindég fő tárgy a' Császárnál) hanem a' maga napkeleti

Tartományainak is egy részét meg-látni, 's magát Jobbágyaival meg-láttatni akarta, és tulajdon szemeivel kívánta látni, ha valyon az ő különbkülönbféle fontos Rende-lései, melyeket tsak hamar uralkodásának kezdeténn tett, illendöenn meg-tartatnak e', és némely bé-tsúszott rendeletlenségek, mellyeknek ő nagy üldözője, már el töröl-tettek, és meg-jobbítottak e'.

Egész útjábann a' Császár mint szokott, a' maga élete' módjábann igen nagy rendet tartott, és a' maga foglalatosságibann fáradhatatlan vólt.

Az utazás közbenn olvastatta el maga előtt a' hozzá érkezett írásokat, mellyekre mindjárt felelt is, és az éjtszakai meg szál-láskor minden parantsolati el is küldettet-tek. — Mely kegyes, és adakozó légyen természettel, sok jeleit adta annak ezenn utazása közbenn. Gyakrann bé is ment esmeretlen a' Parasztok' házaikhoz, és mindenről szorgalmatossan tudakozódott, és tsak el menetelével gyanították a' Lakosok az ő szokatlan adakozásából, hogy az ő Vendégjek, nem tsak valami közön-séges Vendég; nem tudván mindazáltal, hogy maga a' Császár lett légyen.

Kasán Városának, mely már gya-korta sok károkat vallott a' tűz által, és a' Lakosok viszfza vetődtek gazdaságaikbann, sok szántó-földeket és egyéb jövedelme-

ket ajándékozott, hogy magokat ismét felvehessék, és más sok helyekenn summásan osztogatott ki pénzt is.

A' Császár, egészsz útjábann semmi Katonai őrizetől nem kísértetett. Minden nap véghetetlen sokaságtól vétetett (mint a' Hertzegek is) környül, és a' Nép a' Császárhoz vonzó rendkívülvaló vágyódásával mutatta ki, mely tántoríthatatlan hívséggel viseltetik a' Trónushoz, melyről az Oroszok mindenkor a' híresek vóltak.

Mindenekkel a' leg nagyobb leereszkedéssel, és kegyelmesen beszélt a' Császár: mindazáltal az ő Császári méltóságát mindég megtartotta, mely is azon fő ponttól, mellyen ő áll, elválaszthatatlan.

Béts.

Ts. K. Minister Gróf Cobenzel nem soká mulatott Berlinbenn; hanem tovább folytatta útját Pétersburg felé. Repnin Orosz Hertzeg is oda hagyta Berlint, és Béts felé vette útját (hová már el is érkezett.)

Az Erdélyi Fels. Udvari Kanczellária mellé Udvari Ágenssé méltóztatott F. Urunk nevezni néhány hetekkel ezelőtt, T. Augustinovits Pál Urat, a' ki közelebb egy esztendőt töltött el az említett F. Kanczellária mellett, betsületért viselt szolgálatbann, annakelőtte pedig Pesten és Maros-

Vásárhelyen a' Királyi Táblák mellett több esztendőig tökéletesítette vólt magát, a' két N. Magyar Haza bővebb meg-esmérésében, 's Törvényneinek és Törvényes szokásainak fundamentomos meg-tanulásában; a' minthogy Törvényes Szószóllónak is fel eskettetett.

Mária-Czellből nagy sokaság tért ide víszfa tegnap delután ajtatos tzeremóniával. Elibe ment a' protzeszfzionak maga a' Bétsi Er'sek, Cárinalis Migazzi Ő Eminentziája, 's harang és muzsika szó alatt vezette azt, a' Sz. István Templomába, lovas Katonáktól kísértetve, 's temerdek Nézőknek sűrű soraik között.

Kinszky József Hertzeg meg hala Prágában Aug. 11-dikénn, életének 48-dik esztendejében.

Magyar-Ország.

Tólna Vármegyében fekvő Földvát Mező-Városának Rósa György nevű Lakosát, mind a' Frantzia, mind az utolsó Török háború alatt szembetűnőképpen meg bizonyított hazafiúi buzgóságára való tekintetből, méltóztatott Ő Felsége, önnön indításából Magyar Nemességgel meg-tisztelni.

Híradások.

T. N. Posony Vármegyében, Nagy Szombat szabad Királyi Városa' határjai mellett

fekvő N. Zavar Helységben vagyón egy Curia, mely hajdan a' Nagy Szombathi Tisztelendő P. Paulínusoké volt. Ez, a' mostani Tulajdonossa által, a' jövő Octóber Hónapnak 2 dik napján kótyavetye által a' többet ígérőnek örököszen el fog adattatni. A' Curiális Funduson találtanak jó matériálékból épült két szobák, egy konyha, és egy Kamara; ismét egy szoba, egy kamara és egy konyha; egy kilentz ölnyi hosszúságú istálló, és egy falas és tserép 'sendellyekkel fedett nagy pajta. Tartoznak a' Curiához: huszonnégy Izántó földek, mellyekből hét, őszivel és nyóltz, tavaszi maggal szoktak bé-vettettetni, azokba mégyen 186, ezekbe pedig 182 Nagy Szombathi mérő mag. Hét darab földek ugarnak hagyattanak. Ide tartoznak még három kertetskék, és egy Kenderföld, azok 16, ez 5 Nagyszombathi mérő nagyságúak. Továbbá még három rétek is, mellyeken két ölnyi széles, és tíz ölnyi hosszúsú kazál szénát lehet takarítani; két Zsellérek is tartoznak a' Curiához, kik különösen 16 gyalog Robotokat szolgálni kötelesek. Ha kinek ezen Curiális Fundusnak minden hasznaival leendő meg vételéhez kedve volna, tessék a' fenn nevezett napon reggeli ki entz órakor ugyan ezen Curiában meg jelenni, a' ki pedig előre még többet akarna tudni, jelen se magát, Nagy szombatban a' Tulajdonosnál.

* * *
* * *

Erdély Országban N. Alsó Fejér-Vármegyében Zalathna nevezetű Királyi Városhoz tartozó [Sz. János Evangélista nevét viselő

Aranybányákban, árúba bocsátatnak hat arany, ezüst, 's a' t. gazdag Kukszák. A' hite nek kedvek lenne meg-szerezni, jelenthetik magokat a' Magyar Hírmondóhoz útasítandó Beveleikbe is.

Új találmányok.

A' Toskánai Nagy-Hertzezségű Fővárosában Florentziában egy Morosi József nevezetű Iffú, ennekelőtte négy esztendővel egy magában játszó ollyatén Sák-makhinát tsinált, melynek alkotása módját még senki se' tudta meg-magyarázni. Későbbenn egy oly malmot készített, melynek az alkotmánya különben igen egygyügyűnek látszik: 's azonbann, egy kevés víz által, mellyet maga a' malmom tart szüntelen való forgásbann, búzát lehet rajta örölni. Most közelebb egy oly harisnya szövő eszközt talált fel, a' mellyen akármely Afzszony, vagy Gyermekek is, minden fáradság, 's az újjaknak mesterséges alkalmaztatása nélkül, egy nap, két annyi harisnyát szöhet, mint az eddig szokásban vólt rendes szövő-ferékekenn. A' Nagy Hertzeztől, szép jutalmakat kapott ezen szerentsés Találó.

A^o
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^o
ENGEDELMÉVEL.

OKIKIKIKIO

Nro 16.

Költ Bétsben, Kis Afzsz. Havának (Augustusnak)
24 dik napján 1798-dik Elztendőben.

Passman Oglut

tökélletes amnesziával (a' meg-történtek-
ről egészfzen való el felejtkezéssel) kínálta
meg a' Nagy Úr, egy Tatár által, a' ki
Aug. 12-dikénn érkezett Belgrádba: mely
kegyelmes izenetnek óhajtott foganatja
eránt annál nagyobb reménységjek vólt a'
Tsászárijokhoz hív Törököknek: mivel bi-
zonyos, hogy Passmann, külföldi segítség-
re tartott szamot, a' melly mivel nem ér-

R

kezett el az ígért időre: béketelenkedni kezdettek a' Passman' emberei. Az említett reménység' fejében, el is indult a' a' Kapudan Basa, Vidin tájjáról a' maga Seregosztályával; nem különben a' Roméliai Kormányozó Mustafa Basa is, a' maga Ofztállvának kevés maradványával; és csak Albánia' Kormányozói, Osman 's Ali Basák' maradtak még Vidin előtt. A' Natóliai Katonáság is, mely meg-indított vala már Passman ellen, parantsolatot vett, hogy a' Görög Szigetek felé fordítsa útját, a' mellyeknek őrizetére küldődik leg-nagyobb része azon Seregnek is, a' mely Pasmannal túsakodott: mivel a' Török Birodalombann bizonyosnak tartatik, hogy a' Fr. ák, a' Görög Szigetekre tették a' czélt. — Augustus' első napjaiban, valósággal olly hír is töltötte vala el Belgrádot; hogy a' Fr. ák el foglaltak az Archipelagusonn Cerigo Szigetét, mely hajdan Cytherának neveztetett, 's Vénus és Heléna Hazájának tartatott. Macedonia Fővárosábann Salonikban (Theszszalonikábann) is nagy zúdulást okoztak az ottani Fr. Kalmárok.

Északi Amérikából.

Az Ámerikai Respublika' Kepviselőinek Gyülésében, az Elölülőnek Adams

Úrnak feltételére, 14 vokok' többségével el végeződött Jún. 21-dikénn: hogy a' mely Kötési voltak a' Republikának Fr. Országgal: úgy gondoltassanak az említett 21-dik Júniustól fogva, mintha soha sem lettek volna. Ezen Republika' L. kosai között, találtattak vala nem kevesenn, a' kik a' Fr. ákhoz fízottak; de szemlátomást kevesedett a' számok az óltától fogva, a' miolta tíz ezernél több nyomtatott darabokban tevődött közönségessé a' Pári sba küldetett Ámerikai 3 Követek' Tudósítása, melyben t. i. környülállásosann meg-írtak Azok, hogy a' Fr. Direktórium tsak úgy akar békességben élni az Ámerikai Republikával, ha jó summa pénzt kap tőle költsön. A' 3 Ámerikánus Követek közzül minekutánna ketten oda hagyták volna Párist: egy még, úgymint Gerry Úr hátra maradt. Ezt megént meg kísértette költsön-pénzért, a' Fr. Direktórium: de Útasítása lévén Adams Úrtól, hogy azon kívánságára nézve a' Fr. Direktóriumnak alkuba ne erezkedjen, végre Ő is visszta tért Pári'sból. Ezen Gerry Úrtól még kapvann Adams Úr, a' Külső dolgokra ügyelő Frantzia Ministernek Gerry Úrhoz, e' folyó esztendő Áprilissének 3-dikánn küldött Levelet, 's arra mindjárt más nap, úgymint 4 dik Ápr. benn adott válaszfát Gerry Úrnak: közlötte azokat Jún. 21-dikénn a' Rep-

publika' Képviselői gyűlésével, egy írása mellett, mellyet így végzett: „Én soha más Ministert Fr. Országba nem fogok küldeni, ha tsak bíztaást nem veszek, hogy Az úgy fog tartatni 's betsültetni, mint egy nagy, szabad, hatalmas, és senkitől Mástól nem függő Nemzet Képviselője.

Olasz - Orzági Tudósítások.

Veronából Aug. 11-dikénn: — „Igen sok ágyúkat, golyóbit, 's puskaport hozdanak ide Tirolis felől. Sokan szöknek ide által a' Cisalpina Respublikabéli Frantziák és Lengyelek egészsz katonai készületejebenn. Beszéllik, hogy sok nyomorúságokat kell ottan az embernek szenvedni.

Bonóniából Aug. 11-dikénn: — „Itt igen számos Frantzia Katonák, kivált Dragonyosok vóltak, de hirtelen azt a' parantsolatot vették, hogy siessenek Róma felé, az azon a' tájon támadt pártütésnek le-tsillapítására. “

Az új Római Respublikában újjonnan történt vérontásról emlékeztünk már a' múltt postánn költ Hírmondónkbann is egy két szóval. Most már a' bővebb elő-adását és következését is közölhetjük ezenn történetnek. T. i. A' Nápolyi szélekkel határos részében a' Római Respublikának, és elsőbenn is Alatribann, Veroliban,

és Frosinonebann pártot ütött a' Nép, a' Fr. ák által fel állítottott újj igazgatás ellen. A' pártütés' fő-helyévé lett csak hamar Ferentino Városa. A' tsendesség' helyre-állítására Girardan nevű Brigadíros küldődött el, egy Osztály Frantzia és Lengyel Katonasággal: de a' Pártosok, nagy bátorsággal állottak a' hegyenn ellent egynehány órákig Girardannak, a' ki tehát sok vérontás után győzhetett. Meg-lévén a' győzedelem, nagy dühösséggel rohantak bé a' Fr. ák Ferentino Városába, 's mind leöldösték ott az olyatén Lakosokat, a' kiket fegyverbenn találtak. De ezenközben, a' Pipernoí, Terracinaí, Corii, és Sermoneitai Gyülekezetek is fel-zendültek, és sietve kellett Katonaságot küldeni, a' lárma lé-tsillapítására. Sokan a' fel-zendültt Gyülekezetek közzül, le-vagdalták a' Szabadság-fáit, 's el hányván a' Római színű bokrétákat, helyettek Nápolyi színűeket raktak fel. — Ily környülállásokban, szükségesnek ítélte a' Fr. Direktórium, megszüntetni a' Római Elöljáróknak, úgymint: a' Konzuloknak 's a' Senátusnak és Tribúnátusnak hatalmát, 's tsupánn Frantzia Katonai igazgatást állítottott fel, mely igazgatás Aug. 2-dik napján kezdődött. Még elébb, úgymint Júl. 30-dikán, változtak a' Római Respublikábann a' Fr. Generálisok is. A' Fővezért t. i. a' ki S. Cyr Generális vólt, Delmas Generális váltot-

ta fel; Marchand Generálist pedig, a' Római Komendánsságban, Imbert Generális.

(Az Olasz - Országi egész Fr. Sereg Fővezére Brune Generális is változik, egy Pári'si Újság' bizonyítása szerént, és ezen változásnak okát is adja: azt t. i. hogy a' Mediolánumi Fr. Követtel Trouve Polgárral ellenkezni kezdett Brune Generális, a' Cisalpina Respublika' környülállásaira nézve; ki is alig érkezett Pári'sba, már ott vólt mindjárt Trouve Követ' Szekretárius-sa Dávid Polgár is: és a' Fr. Direktórium, a' Követ' szavára állott.)

A' *Békességnek* Nápoly Ország és a' Fr. Respublika között lejendő fel-maradásával, különösen meg bízattatta a' Nápolyi Felső, a' maga Szicizilii Alattvalóit, 's egyszersmind ígéretet tétetett nékiek, hogy atyai módra fog gondoskodni mind külső bátorságokról, mind belső boldogságokról, elő vévén e' végre minden eszkö-zöket, mellyeket adott az Isten az ő Felső- sége' kezébe, és ezen atyai gondoskodás- nak foganatját, most mindjárt meg is fog- ja érezni az ő Felső- sége' kedves Szicizilii Népe, mely a' maga hívségével; 's a' Ki- rályi jusok, a' Religió, a' Haza és a' Nem- zet' betsülete óltalmázásában vitézül nyi- latkoztatott buzgóságával az Ő Felső- sellyes meg- elégedését és háladatosságát

Érdemlette. Ezen Királyi bízgatásoknak 's ígérétéknek a' Szicziali Néppel való közlése eránt, Jún. 30 dikánn indíttatta a' Király a' maga parantsolatját, a' Palermói Kórmányszékhez, mely is azokat Júl. 15-dikénn költt Írása által hirdette ki az egészsz Tartománybann.

Florentziábann meg-halálozvánn mostanság a' Dominikánusok Generálissa Quinones Atya, az el temettetése' czeremóniájakor Gróf Gentili Kánonok prédikállott, ki ezen halotti Beszédébenn nem tsak sok ditséreteket ruházott az Inquisitionis Tribunálra, mely már régtől fogva nem áll fenn a' Toskánai Nagy-Hertzegségben; hanem egyszermind ki kelt a' Frantzia Respublika ellen is. Minden kedvetlen következésekneg meg-előzése 's el háritása végett, szoross vizsgálást rendelt a' Nagy-Hertzeg, az Orátor ellen.

Frantzia-Országí Tudósítások.

A' Direktóriumhoz egy Kurír érkezvénn Rastadtból Aug. 5. dik éjtszakájánn: azonnal öfzsze ült a' Direktórium, 's egynehány órákig tartott tanátskozása utánn, viszsa indította a' Kurírt Rastadtba.

A' giljotinozás megént járja egészsz Fr. Országbann. Különössenn Pári'sbann alíg

múlik el egy nap is, hogy emberfőt ne nyesne le újra a' giljotin' metsző-vasa, és még ezzel sinsz meg-elégedve a' Direktórium; hanem szükségesnek ítélte, hogy a' Katonai Törvényszékek hatalmát nagyobbítsa a' Törvényhozó Tanáts, hadd tehesenek Azok törvényt annál hamarább a' Fr. földre visszafordítottakra, és más nagy Bűnösökre, kikkel dugva teli vannak minden tömlöztök.

A' Katonai laistromokba lett befratás rendje szerént, már most a' katonáskodásra következő Legénységnek az Ármádiához való küldése eránt, szoross parantsolatokat adott ki a' Direktórium, mely parantsolatok szorossan is végre-hajtódnak.

Az Ármádiának a' Respublika 7-dik esztendejében is hadi-lábonn való megtartását, és e' végre a' Had-Minister' kezébe, 262,581,902 líver' adattatását el végezte Aug. 6-dikán a' Törvényhozó Ifjabbik Tanáts, 's egyszersmind Chabert nevű Tagnak panaszos előadására, egy Kommissziót is nevezett ki, mely a' Seregnél lévő tsalárd Tisztviselők és Szállítók ellen erányos Törvényeket gondoljon ki.

Bresztnél egy Telegráf (Metszse hamar író eszköz) állítódott fel, melynek segítségével, S. Málonn által fog, Pári's és Breszt között folyani a' levelezés. Hogy a'

Breszti Kikötőhelyből mentől elébb szándékozik ki-indúlni a' Hajóssereg: egy bizonyos jelűl tartatik annak, a' Bresztnél való Telegraf-allítás is.

A' Külső Hatalmasságoknál lévő Francia Követek' fizetését, nagyon sokallja egy Kommisszió, melyre azt bírta vala a' Törvényhozó Ifjabbik Gyűlés, hogy adná vélekedését azon summa eránt, mellyel a' Külső dolgokra ügyelő Minister meg-érhesse a' Respublika 7-dik esztendejében. Destrem vólt Aug. 2-dikán a' Kommisszió' Szószóllója, 's a' Követekről szólván, például Truguet Polgárt hozta fel, a' ki Spanyol Országba küldettévénn 46 ezer lívert kapott, a' Követség czeremóniájához tartozó külsőségbéli készületeknek bé-szerzésére; 's a' ki utánna lett Spanyol Követté Truguetnek, mindjárt Az is ugyanannyi summát kapott, hasonló végre.

A' Respublika Tisztviselőinek eddig való fizetésére nézve, oly régulat szándékozik ki szabni a' Törvényhozó-gyűlés, hogy egy Tisztviselőnek is, a' Direktorokat, Ministereket, 's Követeket ki-véve, több fizetése ne legyen, mint vagyon a' Törvényhozó-gyűlés' Tagjai közzül egynek.

Az Invalidus Katonák panaszolkodva kérték a' Törvényhozó Ifjabbik Gyűlést, hogy segítsen rajtuk, mert az ígért pen-

ziójok nékiek nem jár ki, melyre nézve igen nagy inségbenn vagynak.

Nagy Britanniai Tudósttások.

Az el fogatott Frantzia Osztály-Generális Baraguey d' Hilliers, két más Frantzia Tiszt fogoly társsaival egyetembenn engedelmet nyert a' Londoni Udvartól, melynél fogva Fr. Országba mehet, de oly feltétellel, hogy ismét visszsa-térjen mint fogoly Angliába.

Irrlandiábann, mutatják ugyan meg magokat imitt amott egygyes csoportjai a' Pártosoknak, sőt London-Derryben, mostanság egy új Pártos Regiment is állított: mindazáltal a' pártütést általjában véve, annyira meg tsillapodott az, hogy már Dublin Városa, ismét fel-szabadúlhat a' Katonai kormányozás alól, mely alá való szorítását szükségessé tette a' pártütés' el hatalmazása. Az el fogatott és most számkivetendő Pártos-Vezérek' számát 72-re teszik az újjabb Dublini Levelek. Hogy az Országból örökre el küldödött Személyek, soha többé visszsa ne térhessenek oda: már az e' végett hozandó erányos Törvény formáját eleibe is terjesztette a' Parlamentomnak Lord Cornvallis Vice-Király: kinek hogy eddig való maga-viselését is illő legyen meg-köszönni: volt már szó

rőlla az Ország-gyűlés' Második Táblájánál. A' Nagy Cancellárius Clare Úr azonban nintsen megelégedve a' Pártosokhoz viseltető kegyelmességével a' Vice-Királynak. El is ment Dublinból. Gondolkodnak hasonló módra más előkelő emberek is. Az Ország-gyűlés' 2. dik Táblájánál Barrington nevű Tag, bolondságnak mondotta a t állítani, hogy már vége van a' pártütésnek, mert — úgymond — még a' Carlowi Grófságban sok öldöklést vízfnek végbe a' Pártosok, és Carlow Városának eddig való meg-támadásától is, tsak a' számos Királyi Katonaság tartóztatta vízfza őket, mely ott van őrizetenn. — Lord Fitzgerald Edvárdnak, és két más ki-végeztetett Pártos-főknek, úgymint: Harvey Bagenának és Grogan Kórnélius-jósfágaik konfiskálódtak a' Korona' számára. Bond Oliverenn, ki egy vólt az el fogatott fő Pártosok közzül, szinte végre akarták vala már hajtani a' halálos szententziát; midőn kegyelmet kért és nyert is oly feltétellel, hogy meg-nevezi minden Tzimborássait, a' kik eránt mindazáltal ő azt kötötte ki, hogy ne büntetődjenek Azok halállal, hanem tsak számkivetéssel.

Batáviai Tudósítások.

A' Nemzeti Törvényhozó Gyűlés új-jag helyre állott Hágábann Júl. 31-dikénn;

de nem állott bezzeg még azért helyre a' tsendesség, 's az egymástfzeretés. Mindjárt Aug. 3-dikán, 13 rendkéli Írásokat nyújtottak bé a' Törvényhozó-gyűlésnek az Ámsterdami Polgárok, a' mellyekben jelentették: hogy Ők, a' Konstitútzio által nékiek engedtetett jusról fogva nem hagyják helybe Daendels Generálisnak 's az öt Ministereknek 12-dik Júniusi lépéseket: mert hogy a' Generális a' Törvényhozó-gyűlést Katonaság által széljel verette: úgy nézik ők ezen tselekedetét a' Generálisnak, mellyen mind a' Polgárok, mind az Idegenek is álmétkodtak, mint a' Konstitútzio meg-rontását. A' Delfti Polgárok is adtak bé egy panaszos Írást, melyben, elégtételt kívánnak, azon méltatlan meg-tsúfoltatásokért, hogy őket minekutánna a' 12-dik Júniusi történettel való meg nem elégedéseket nyilatkoztatták volna, ki-vetkeztette fegyvereikből közönségessenn egy Osztály Fr. Katonaság. Ezen alkalmatossággal úgy nyilatkoztatták magokat némely új Tagjai a' Törvényhozó gyűlésnek, hogy éppen nem lehet őket a' 12-dik Júniusi Revolútzio Barátnak tartani. Az öt Ministerekre nézve azonban, azt végezte a' Törvényhozó-gyűlés, hogy maradjanak meg addig a' vegre hajtó igazgatásnak folytatásábann, míg újj Direktórokat nem fogna ő választani. Meg is tartották a' Mini-

sterek, az ideig való Direktori hatalom' kiszolgáltatását: de látván ugyan tsak a' környülállásokat, virtust kívántak tsinálni a' szükségből, meg-kérvénn Írás által a' Törvényhozó-gyűlést, hogy nevezne ki egy Kommissziót, mely vizsgálja meg, mint viselték légyen ök (az öt Ministerek) magokat, a' 12dik Júniusi Revolúzióra nézve.

Magyar - Ország.

T. Majláth Consiliárius Urat, Ítéltő-Mesterből, a' Királyi törvénykezések Főkormányozójává (Caussarum Regalium Directorrá) méltóztatott nevezni Ő Felsége.

Béts.

Württembergi Sándor Hertzeget, Ts. K. Generálmajorságból, Feldmarschallieutenántságra méltóztatott emelni Ő Felsége.

A' napokban következendő tzímű munka jött itt ki nyomtatásban:

P. Honorati Novotny A. S. Caecilia, Clerici Regularis e Scholis Pii Sciagraphia, seu compendiaria Hungariae veteris et recentioris Notitia Historico Politica, in qua Status Regni Physicus, Historicus, Politicus, Ecclesiasticus, Litterarius, Commerciorum, Rei militaris, nec non Administrationis Aerarii ex probatis Patriae aliisque Autorum monumentis succincte priva-

ta opera exponitur, ac Eruditorum iudicio substernitur. Pars I. (és II.) Viennae apud Franc. Jos. Roetzel 1798. Nagy 8 ad rétbén. Két Kötetben. Az árrát még nem tudjuk.

Cléry, Néhai XVI dik Lajos Fr. Király' Komornyikja, le írta 's ki-bocsátotta nyomtatásban mind azokat a' nevezetes dolgokat, mellyek történtek a' szerentsétlen Király' rabságábann. Ez a' munka Londonban jött ki következő titulus alatt: Journal de ce qui s' est passé à la Tour du Temple pendant la captivité de Louis XVI Roi de France. — Animus meminiſſe horret. - - - Virg. Par M. Cléry Valet de Chambre de Roi. à Londres de l' imprimerie de Baylis. Nagy 8-ad rétbén 239 oldal. a' Templom nevű rabságnak rajzolatjával.

Ezt a' munkát Cléry Londonban Németre fordította, 's ott ki is nyomtattatta, jóllehet, (mint Archenholtz írja a' Minervájában) hogy nem lévén Londonban Német Tipografia, kényszerítették Német Országból hozatni magoknak Német betűket. Cléry mindég a' Királlyal vólt a' fogóságban; tehát szemmel látott tanúja vólt mindeneknek. Históriaját kezdi 1792-dik eſztendő' Augustusának 10 dik napjától fogva, a' midőn t. i. a' Király bé vivődött a'

Templom nevű épületbe, 's folytatja a' fogság' gyászos végéig. A' Históriaja tehát öt Hónapok alatt történt dolgokat foglal magában. Tudunkra még senki se' fogott Magyar fordításához. Bétsben már lehet mind Francia mind Német exemplárokat kapni.

Híradások.

Egy Vogel nevű Juhász, Baumgartenbe (ez a' falu egy órányira fekszik Bétshez, közel Schönbrunnhoz) 102 Magyar juhokat és kosokat hajtott Augustusnak 3. dik napján, 1 órákor dél után, 's minekutánna három juhot 12 forintért el adott volna közzülök, el ment onnan, 's máig se' tudja senki, hová lett. A' kinek a' 99 darab juh tulajdona, jelentse magát a' Baumgarteni Birónál, a' bizonyítsa meg, hogy az az ő tulajdona.

T. N. Posony Vármegyében, Nagy Szombat szabad Királyi Városa' határjai mellett fekvő N. Zavar Helységben vagyon egy Curia, mely hajdan a' Nagy Szombathi Tisztelendő P. Paulínusoké volt. Ez, a' mostani Tulajdonossa által, a' jövő Octóber Hónapnak 2. dik

napján kótyavetye által a' többet ígérőnek örökösösen el fog adattatni. A' Curiális Funduson találtatnak: jó matériálékból épült két szoba, egy konyha, és egy Kamara; ismét egy szoba, egy kamara és egy konyha; egy kilentz ölyi hofzfaságú istálló, és egy falas és tserép'sendelyekkel fedett nagy pajta. Tartoznak a' Curiához: huszonnégy szántó földdek, melyekből hét, ölzivel; és nyóltz, tavaszi maggal szoktak bé vettetni, azokba mégyen 186, ezekbe pedig 182 Nagy Szombathi mérő mag. Hét darab földdek ugarnak hagyattatnak. Ide tartoznak még három kerteskék, és egy Kenderföld, azok 16, ez 5 Nagyszombathi mérő nagyságúak. Továbbá még három rétek is, melyeken két ölnyi széles, és tíz ölnyi hofzszú kazal szénát lehet takarítani. Két Zsellérek is tartoznak a' Curiához, kik különösen 26 gyalog Robotokat szolgálni kötelesek. Ha kinek ezen Curiális Fundusnak minden házfnaival leendő meg vételéhez kedve vólna, tessék a' fenn nevezett napon reggeli kilentz órakor, ugyan ezen Curiában meg jelenni, a' ki pedig előre még többet akarna tudni, jelentse magát, Nagy Szombatban a' Tulajdonosnál.

Az Orosz Birodalomból el kell takarodni kevés idő alatt, minden Idegeneknek, valakik e' folyó esztendő' Májussának eleitől fogva mentek oda, ki-vévén az olyatén ki-költözött Frantziákat, a' kik paszszusokat nyernek 18-dik Lajos' Kancelláriájából.

A'
 TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

o i k i k i k i o

Nro 17.

Költ Bétsben, Kis Alsó. Havának (Augustusnak)
 23-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Új Tudósítás.

Brüsszszelből Aug. 15-dikénn: — „Közönséges hír itt, hogy az Ánglusok erőssen el kezdték ismét ágyúzni Ostendát és Dünkirchent. Egy óránnyira ezen Várostól, jól lehetett tegnap hallani az ágyúzást. Tegnap délutánn, mind a' tenger-fzélekre indúltak innét a' Katonák.

Német Birodalmi Tudósítások.

Rastadt: Ehrenbreitstein Várának le
 S

rohtatására, nézve mint nyilatkoztatta ki magát a' Német Deputátzió, a' maga utolsó feleletébenn? már meg-írtuk. — Ezen feleletét a' Német Deputátziónak, által küldötte ugyan Tsászári Minister Gróf Metternich Aug. 16 dikénn a' Frantzia Követséghez: de ki-hagyta abból az Ehrenbreitsteinről szólló Tzikkelyt, minthogy abba meg nem egygyezhetett addig a' Ts. Követség, míg Utasítást nem vett Bétsből. Ez az oka, hogy a' Fr. Követség, válaszólvánn Aug. 13-dikánn a' Német Deputátziónak, kiváltképpen azonn panaszolkodék, hogy semmi feleletet nem kapott az ő 19 dik Júliusi Írásának 3-dik Tzikkelyére, melyben Ehrenbreitsteinnak lerontatását kívánja változhatatlanúl a' Fr. Respublika. A' Fr. válaszó vétele után, kétszer tartott beszéllgetést Gróf Metternich a' Fr. Követséggel: a' Német Deputátzió pedig, különösen maga részéről új feleletet készített a' Fr. Követséghez August. 17-dikénn, mely felelet, a' szóban forgó Tzikkely históriáját a' feljebb elő adott mód szerént foglalja magábann, oly biztatással, hogy a' Német Deputátzió, szívesen igyekezik, helyre-állítani a' Békességet. Ezen feleletet, által is adta Deputátzió a' Tsászári Ministernek, a' ki szokta a' Fr. Követségnek által küldeni a' Német Deputátzió Írásait, valamint chez is a' Fr. Követség' Levelcit.

Berlinből Aug. 14-dikéon: Helvétziának néhai Elöljárói között különösen be-
tsülte volt 2-dik Fridrik, Steiger Urat. El-
ső Ember vala ez Bernábann, midőn kö-
zelítének ahoz a' Frantziák: és első bá-
torságot is mutatott, éltes esztendei ellent
nem állván, a' Fr. áknak vissza nyomá-
sábann. De látván, hogy már Hazájától
el nem fordíthatja a' veszedelmet: ki köl-
tözött, 's itt keresett menedékhelyet. Ez-
kben a' napokban hoszszas beszéllgetést
tartott a' Királlyal.

„Egy derék Ánglus Utazó Hawkins
Úr érkezett ide, a' ki szorgalmatossan el-
járta Görög-Országának és Kis-Ásiának
minden részeit, 's tanúlt és okos Ember-
hez illő figyelmetességét fordította, nem
csak a' földnek, hanem a' Lakosoknak is
meg-vizsgálásra.

Orosz - Birodalmi Tudósítások.

A' Török földdel határos széleire ezen
Birodalomnak, Kaminiek-Podolskitól fog-
va Oczakowig, tizenöt Kozák Regemen-
tek nyomultak elő, mellyeket többek is
fognak követni.

Mietaubann, további rendelésekig is,
egy Akadémiát szándékozik fel állítani: Pál
Császár, melynek Kormányozójává már ka-
is nevezte Besecke Prófezsizort.

Olasz - Országi Tudósítások.

Cisalpina Respublika: A' Kormányas-
fzék, parantsolatokat adott ki, a' szé-
kenn lévő Váraknak meg erőssebbítése, és
több ágyúkkal való meg rakása eránt: a'
Sereg' számát is harmincz ezerre szándéko-
zik szaporítani. A' Frantzia Sereghoz is,
mely a' Cisalpina Respublika' földjénn va-
gyon, húsz ezer embert indított még a'
Pári'si Direktórium, Fr. Ország' belső ré-
széből; 's két ezer ágyú-vontató lovat Hel-
vétziából.

Az Ánglusok' részéről, öt segítő Por-
tugallus hajók járkálnak fel 's alá, Korfszi-
ka' Szigetének Capo Corsó-i partjai előtt,
oly czállal a' mint látszik, hogy szemmel
tartás a' Tu'oni Kikötőhelyből ki készülő
másod rendbéli Hajósserejket a' Fran-
tziáknak.

Nápoly Ország: Acton Generális' foly-
tatja vizont a' Fő Ministerséget. Nagy
Státus Tanács tartatott Nápoly Városában
Júl. 24 dikénn, a' melybenn el végeződött:
hogy a' Sereg' száma nagyobbíttassék,
hogy a' hadi készületek szaporábbann té-
tetődjenek; és hogy a' Kintstárnok, min-
den Hónapban egy millió aranyat tartson
készenn a' Hadminister' számára.

Frantzia Országi Tudósítások.

Bonapartétól, Malta Szigetének meg-
vétele után semmi Tudósítása se' völt a'

Direktóriumnak 10-dik Augustusig; mind-
azáltal közönségesen tudtak annyit felőle
Pári'sbann, hogy Síriának Kissebb-Alex-
ándria (Alexandrette); és Égyiptomnak
Alexándria nevű híres Városa felé vette
légyeu a' maga útját, melyhez hogy rég-
től fogva kezültek már a' Fr. ák: hova
ovább kezd nyilvánvalóbbá lenni.

Az úgy nevezett Ángliai Frantzia
Sereg, nem különben az is, mely a' Res-
publika' belsőbb részében tartózkodott
tsak nem egészszenn; részszerént Olasz Or-
szágba, 's részszerént a' Rajnához vagon
rendelve. Brűszszelből írták Aug. 5 dik
napján, hogy hat napok alatt, hét ezer-
nél felesőbb számú Katonaság takarodott
azonn a' Városonn által a' Rajnai Sereg-
hez: és sok ágyú, 's munitzió szállítódott
utánnok: és a' leg-nagyobb része ezen Ka-
tonaságnak, így ír egy Kolóniai Levél Aug.
9-dikénn, által száll a' Rajnánn, 's veszi
útját azonn Korpus felé, mely a' Giessai
vidékenn áll. Oda rendeltettek azok az
ágyúk is, mellyek a' múltt esztendő Má-
jusától fogva Bedburbann állottak, 's a'
mellyeknek vontatására ötfüz szekér kí-
vántatik.

(Giessa (Giessen) erős Város Alsó-Halfszziában.
Marpurgtól 4 órannyira esik Dél és Napkelet között;
Frankfurtól pedig Észak felé 15 órannyira.)

Brune Generálisról némely Pári'si Tu-
dósítások bizonyosnak írják, hogy, vízfűza

fogna menni ismét az Olasz-Országi Fr. Sereg' Vezérének Mediolánumba; más Tudósítások szerént ellenben, Hadi dolgokra ügyelő Ministernek vagyon ki-nézve a' Direktórium által.

Ostendánál az Ánglusok által puska-porral fel-vettetett Sluykensi Vízpartóknak helyre-állításánn mintegy négy száz Ember dolgozik naponként: de még csak annyi foganatja van az újabb Tudósítások szerént, a' munkának, hogy kis hajók járhatnak a' Kanálisonn. Már most ki-nyilatkozott, hogy kétszáz hordó puska-por-ástak bé az Ánglusok a' földbe, hogy az említett Vízpartókat egészfenn el ronthassák: melly meg is lett volna, sőt maga a' Helység Sluykens is fel-vetődött volna; és Ostendának is öszsze omlott volna egy része: ha mind a' kétszáz hordó meggyúlhatott volna: de csak ötven gyúladt meg, 's még is az is oly tetemes kárt okozott.

A' Sensible nevű Fregátonn Ánglus fogságba esett Fr. Generális Baraguey d' Hilliers Párisba érkezett Aug. 9-dikénn, a' maga két Adjutánsaival.

(A' Londoni Tudósítások szerént, nem lehetett nékie Londonon keresztül utazni Portsmouthból Dover felé; hanem Lewesenn által, hova Aug. 3-dikénn érkezett, 's mivel ott éppen akkor lófuttatásbéli szo-

kott mulatságos gyakorlások tartattak; nem kaphatott lovakat és kotsit; hanem nagy nehezenn tsak egy szekérre tehetett szert, melyre a' bagázsiájok el fért: arra határozta tehát magát, hogy a' közelebb való Státzióig, mely onnét tíz Ánglus mértföldnyire esik, gyalog fog menni az Adjutánsaival egygyütt: hanem szerentséjekre egy Shelley nevezetű Úr érkezett oda, 's megértvénn töllök Frantzia nyelvenn, (mint-hogy Ánglusúl nem tudtak) szorúltságjokat: azonnal szolgált nékiek lovakkal 's kotsival Dowerig. Baraguey d' Hilliers, 33 esztendős Ember, 6 lábnyi és két újnyi magasságú, bajuszszat visel, és igen mártziális tekintetű. Rendszerént való Formaruhájábann utazott, 's arany pléhes kalapját, háromszínű nagy bokréta tzímerezte. Sok Nézői vóltak, míg Dowerig ért. A' vele beszélleni kívánókkal igen nyájjassann beszéllgetett. Azt mondotta, hogy nem vóltak vele a' hajónn se' győzedelmi jelek, se' valamely drága portékák; hanem tsupánn Tudósítások, mellyeket a' viadal közben, a' tengerbe vettetett.)

A' Frantzia Nemzet' pénzbéli Kreditjének meg-tsökkénését érzékenyen panaszolta a' Finántziális Kommiszzió, Bailleul nevű Tagja által, a' Törvényhozó Iffjabbik Gyűlésnek 8-dik Augustusi Ülésébenn. A' Királyi igazgatás alatt, Bailleul előadása

fzerént, két ezer háromszáz millió líver
 kéz-pénz volt Fr. Országban, hanem a'
 pénzt érő kapitálisokkal, 's a' Kredittel egy-
 gyütt lehetett azt számlálni tizenhárom ezer
 millióra. A' közönséges Kreditről (Hite-
 lességről) azt mondotta Bailleul, hogy az
 mint valamely magikus Kép meg-soka-
 sítja a' segítő-eszközöket 's a' kapitálisokat;
 leg-tartóssabb kötel által egygyesíti a' Pol-
 gárokat; 's gyámolja az Igazgatásnak a'
 leg nagyobb szükségekben is; és minthogy
 az most elenyészett a' frantzia földről: on-
 nét vagyon, hogy se' a' Közönséges-társas-
 ság se' a' magános Személyek dolgainak
 nem lehet kívánt folyamata: mert igaz
 az, hogy az előbbeni igazgatás alatt, több
 volt a' kéz pénz Fr. Országban; de még
 sem forgott oly sűrűn mint most: nem
 a' kéz pénz ritkasága okozza tehát, hogy
 minden szolgáért ki ki mindjárt kéz-
 pénzt kíván; hanem a' Kredit nem léte;
 melynek vissza szerzésére, következő esz-
 közöket kommandalt Bailleut, úgymint: 1.)
 Hogy a' Közönséges-Társaság' Kreditorai
 rendesen fizetődjenek: mert ha ők meg
 nem kapják a' magok fizetéseket: ők se'
 fizethetik a' magok Kreditoraikat. 2.) Új
 fundusokat kell ki-mutatni, mellyek a'
 kéz pénz' számát nevelhessék. 3.) Az el-
 múlhatatlanul szükséges adókat bé kell
 szedetni.

A' 10 dik Augustusi inneplés, nagy pompával ment véghez Pári'sbann, melynek czeremóni j után, veté'kedő játékok tartattak a' Mars' mezejénn, 's a' Gyözö, közönségessenn ki-kiáltatvánn, jutalmat nyert a' Nemzet' nevébenn, a' Külső dolgokra ügyelő Ministertől.

Minden tizedik naponn (Dekádinn) is szoktak tartatni test-gyakorlásbéli (gymnastikus) játékok), a' Törvényhozó Iffjabbik Gyülésnek 19 dik Júliusi Végzéséhez képest: mely Végzés elsőbb 4 Tzikkelyei ezek: 1.) Minden Dekádinn tartoznak az Előjárók fel-olvasatni a' közelebb múltt napok alatt vett parantsolatokat 's rendeléseket. 2.) Tartoznak felolvasatni egy Újságot is, mely a' Direktóriómtól veszi származását, 's nem tsak a' Respublika' közönséges történeteit foglalja magábann; hanem oly szép tetteket is, mellyek buzdító példákül szolgálhatnak, a' Haza' szeretetére, 's a' virtusra, és némelly tanúságokat a' földmivelésre, 's a' kereskedésre nézve is. 3.) Minden esketést, Dekadi naponn kell véghez vinni a' Polgárok' gyülekezetébenn, nem különbenn. 4.) Akkor kell felolvasni, a' Dekadit meg-előző napokon történt halálozásokat, születéseket, Fiuvá való fogadásokat, és házasságon kívül született Magzatoknak legitimatziójaikat.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' Parlamentom' öfzsze-gyűlését 23-dik Októberre halasztotta el a' Király,

Jól tudja a' Nagy Britanniai Udvar, hogy Napkeleti India vagy on czélba véve Bonaparte által: azért különössenn is gondoskodik az odavaló birtokairól. Gyakran vész onnét Tudósításokat, a' szárazon érkező Kurírok által. A' leg újjabbann vett Tudósítások szerént, Tippto Saib igen barátságos biztatásait intézte a' Madrasi Ánglus Kormányfőkhöz, de a' mellyeknek nem lehet hitelt adni: mivel közelébb is segítséget küldött ő egy Zemaun Shah nevű Indus Fejedelemnek, a' ki hadhoz készítette magát a' Rohillák és Marathok ellen, kik ismét az Ánglusokhoz folyamodtak segedelemért. A' Frantziák, sok hajót vásárlottak öfzsze a' Veress-tengeren, hogy bőségébb lehessenek a' szállító-hajóknak.

Hat gazdag terhű hajók érkeztek mostanság Napkeleti Indiából Ángliába, mellyekenn, az oda kereskedő Ángliai Társaság' számára vólt: 10947 hordó salétrom; 716 hordó fekete bors; száz bál pamut; 5489 tsomó nádméz, 's 937 láda Indigó: magános Személlyek' számára pedig: elefánt tsont, aloë, Columbo-gyökér, borax, arak, rósa-víz, Khínai-porzellan, gummi, gyömbér 's a' t.

Napkeleti Indiába járó három hajók, két ezer Katonákkal szándékoztak mentől előbb megindulni arra felé.

Irlandia' mostani Vice-Királyához Lord Cornvallishoz egy közlőnő Írast intéztek a' Dublini Polgárok, melyben a' Pártosok eránt gyakorlott szelíd és kegyelmes bánásával a' Vice Királynak, nagy megelégedéseket jelentik. — Vadászni kell a' még fegyverbenn maradt pártosokat, nem különben mint a' vadakat: mivel alig lappanganak már most harminznál, vagy legfeljebb hatvannál többen Vinegár Hillnél, a' hol ennekelőtte 19 ezerenn voltak; Lankistownnál, a' hol 15 ezerenn, Wexfordnál a' tenger partonn, a' hol 8 ezerenn, Enniscort Carnewnél a' hol tíz ezerenn, nem különbenn Kildalenál, Wicklownál, Carlownál, s Meathnál is, a' hol hasonlóképpen voltak legalább is tíz tíz ezerenn. Bond Oliver, a' ki egy vólt a' Pártos-fők közül, minthogy nagy következésű dolgokat fedezett fel a' Revolúzióra nézve: egészsz kegyelmet nyert.

Dublinban a' Pártosoknak száz ezer ginéjek vólt le téve egy helyen, azt is ki tudta a' Vice-Király.

A' Dublini Vár' bástyáiról le-fzedődtek a' nagy ágyúk, mellyeknek ki-szegzését szükségessé tette vala a' pártütésnek nagy mértékben lett el hatalmazása.

Mind a' Dublini mind más Irlandiai tömlötzökbenn lévő sok el fogatott Pártosok meg-igérték, hogy fel fogják fedezni a' pártütés' egészsz plánumát; 's mennyiben segítődött az Külföldről is? kik más részről oly biztatást vettek, hogy szabadságot nyernek a' neutrális Tartományokba való ki-költözésre, azzal a' feltétellel, hogy míg a' mostani had tart: vizsza ne térjenek Irlandiába vagy Angliába. Az Ország-gyűlésnek azon Felekezete, mely ellenkezik a' Ministériummal, valamint eddig a' Pártosokkal való kemény bánással nem vólt meg-elégedve: úgy most nem hagygya helybe az Azokkal való kegyelmes bánást, és mindent el követ, hogy Lord Cornvallist el mozdíthatná a' Vize-Királyságból.

Amaz esmeretes Néh. Vezére a' Suánoknak (Fr. Királytkívánóknak) Gróf Puisaye, Kanada Szigetébe indúlt Angliából 36-ad magával, hogy ott egy Kolóniát állítson fel, mely végre mind elégséges földet mind pénzt is kapott ajándékbann a' Nagy Britanniai Udvartól.

Helvétziai Tudósítások.

Arauból Lucernbe költözik által ezen Respublika' Törvényhozó-gyűlése és Direktóriuma. Igen nehezenn esik Araunak, ily Vendégektől való meg-fosztattatása.

A' Frantziák ötven ezerre szándékoznak fel-vinni Seregiek' számát a' Helvétziai földnek napkeleti széleinn.

A' Helvétziai Fő Tisztviselők' fizetése eránt meg-határozódott: hogy minden Direktor kapjon esztendőnként, 300 Luidort; minden külföldi Minister vagy Követ: 600 Luidort; minden belső Minister 400 at; a' Törvényhozó gyűlés' Tagjai közzül ki-ki: 275-öt; a' Direktórium Szekretáriussa: 250 t.

Ama' híres Fiziognomus Tigurumi Prédikátor Lavater, nem egészen láttatott idegenkedni a' Frantzia Respublikánismustól, midőn bé-menének a' Frantziák Helvétziába: de már meg-változtatta itéletét, és a' leg-tüzesebb ekessen szóllással buzog közönséges prédikáttzióiban, Helvétzia' dolgainak mostani folyamatja ellen. Írt egy hatalmas Levelet Rewbel Fr. Direktorhoz is, a' melynek mássait el küldözte nyomtatásbann, feles számú Barátjaihoz, Német Országba, Dániába, Svéd Országba, Ruszfiába, Angliába 's a' t. — Sero sapient Phryges!

Elegyes Tudósítások.

Az új Frantzia mértékben, a' Quadránsnak tíz milliónyi része vevődött fel Egységnek. Ezenn mértéknek közönségesen való bé-vevése eránt, szándékozik

a' Fr. Direktórium javaslo-írást bocsátani minden neutrális es békességes Hatalmas-ságokhoz, minekutánna meg fog abba egygyezni az az Astronomikus Gyűlés, mely a' Saxen-Gothai Hertzegségnek Seeburgi Egvisgáló épületében szándékozott tartani a' maga Üléseit, hova Párisból Lalande Asztronomus el is érkezett még Júl. 29-dikénn, egy Leány-unokájával, a' ki igen járatos az Asztronomiában. Későbbenn számos Német Tudósok is érkeztek oda, úgymint: Berlinből: Bode; Göttingából: Próf. Seyffer; Hálából: Profeszor Kügel, 's Pistor és Gilber; Dresdából: Köhler; Mecklenburgból: Hahn 's a' t.

Ama' híres Ánglus Theátrálistát Palmert, midőn éppen ezeket a' szókat mondotta volna ki, ágálása közben nagy indúlattal: *O Isten! Isten! van egy más és jobb Világ?* hirtelen meg ütötte a' guta, 's életétől meg-fosztotta. A' Koporsó' kövére, említett utólsó szavai fognak felmettződni. Árvánn hagyott Familiájának lehetőképpen való vizsgálatalására, egynehány Teátromi Társaságok mindjárt ki-hirdették, hogy nevezetes Darabokat fognak játszani, 's a' mi bé-megy a' Teátromi Kaszszakba: azt az árva Familiának fogják ajándékozni.

Béts.

Stájer-Országnek Máriaczelli Vasbányája eránt O T. K. Felsége' rendelete

az: hogy tsak annyi vasat lehet abból ezentúl Magános Személlyek számára adni, a' mennyi miatt, rövidséget nem szenvedhet a' Ts. K. Ártilléria' szolgálatja. A' Neubergeri Vasbánya eránt még különösb- ben ki vagyon téve a' Ts. K. Rendelésbenn, hogy onnét ennekutánna, tsak a' szomszéd vidéki Kovátsok, Szekeresek, és Lakosok kaphatnak vasat házi szükségeik' pótlásá- ra, a' több vas pedig fordítatik egyedül hadi szükségekre.

Sz. István Első Keresztyén Magyar Ki- rály' Innepét, fényes pompával tartotta az itt lévő N. Magyar Gyülekezet a' múltt Vasárnap a' T. Kaputzínus Atyák' Tem- plomában, mely előtt a' Bétsi Magyar Pol- gár- Katonaság, díszes Formaruhájábann tett tiszteletet. A' Nagy Mise előtt, pré- dikállott a' jeles alkalmatossághoz képest, igen szép folyó és hathatós Magyarsággal N. Esztergomi Szabad Királyi Városának Lelki Páfztora Nagy Tifzt. Szily János Úr, Habakuk Profétának ezenn szavait alkal- maztatván Sz. Istvánra: *Ki mentél a' te Népednek szabadítására.*

Nagy égi háború és felhőszakadás vólt a' múlt Hétenn, Hétfönn estve, Báden és Béts között. A' Kanálisban, a' hol ki nints még az rakva kemény téglákkal, nem kevés kárt tett a' sebes víz-özön.

A' Ts. K. Tartományokbann minde-
nütt meg-tiltódott az úgy nevezett Olva-
sóházaknak (Lesekabinétoznak) tartása.

* * * * *

Jelentés.

Hogy szükségünk vagyon egy olyan Ma-
gyar Könyvre, melybenn a' Ker. Vallás Igaz-
sági oly világosan előadódjanak és m g erő-
sítődjenek, hogy a' közemberek is, és a' na-
gyobbatska gyermekek is könnyen fel vehessék
's meg érthessék: úgy gondolom hogy senki
nintsen a' ki azt velem együtt meg nem es-
mézné.

Jelentem azért, hogy én igyekeztem ilyen
Könyvet készíteni, már nyomtatás alá is adtam
ilyen titulus alatt: A' TERMÉSZETI és
KERESZTYÉN VALLÁS. Miképpen
fog az meg felelni a' fel tett tzelnek, azt a'
Publicum fogja meg itélni.

Úgy tartom mindazáltal, hogy ezen Mun-
kámról, előre is illendő, jelentésbe tenni a' kö-
vetkezőket:

1.) Hogy én abbann nem követtem az
Oskolai mesterséges és meg előzéssel tellyes
rendet. Hanem tsak úgy mentem elébb elébb
a' mint magok az igazságok vittek a' leg ter-
mészetibb módonn.

2.) Minden Oskolai vagy Sz. Írásbéli ho-
mályos szókat (*terminusokat*) ki hagytam, és
tsak olyan beszéddel adtam elő mindent, a'
minémüvel szoktunk élni közönségesen. De
fel jegyzettem azt is, hogy miképpen szokta
ezt vagy amazt ki mondani a' Sz. Írás is.

Szikszai György.

(A' többit a' jövő postann.)

A'
TSASZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL,

oioioioioio

Nro. 18.

Költ Bétsben, Kis Alfsz. Havának (Augustusnak)
31-dik napján 1798-dik Esztendőben.

Passman Ogluról

oly értelmű Tudósítások érkeztek Smirnából a' Bétsi Kereskedő-Házakhoz, hogy valósággal el fogadta az amnesztiát.

Bonapartéról

oly állítással közlött a' Frankfurti Journál Aug. 16-dikánn egy Konstantzinápolyi Tudósítást, hogy az valósággal hiteles, és azon Tudósítás, Bonapartét ki-szállította Júl. 8-dikánn Alexándria' partjaira, egy

T

véres viadal után: azonbann Aug. 21 - di-
dénny egy más Konstantzinápolyi Levél
közle az említett Journál, mely Levél,
meg-fosztja hitelességétől az előbbenit, 's
el beszéli a' környüállást is, mely, alkalmá-
tosságot szolgáltatott a' tévelyedésre. Va-
ló t. i. az, a' mint az előbbeni Tudósítás
elő adja, hogy a' Ciprus Szigetebéli Al-
Kormányozó (Muselim) küldötte Konstan-
tinápolyba azt a' Tudósítást, hogy a' Fran-
tziák meg-lepték Alexandriát, nem ugyan
Júl. 8-dikán, hanem Jún. 28 dikánn, és a'
Muselim egy Alexandriai Töröktől kapta
ezen hírt, a' ki az ágyúzás közben, oszón-
tott által az Alexandriai partról Ciprusba.
Való az is, hogy vólt ágyúzás: de az Ale-
xandriai Törökök ágyúztak azon hajók fe-
lé, mellyeket láttak meg-állapodni partjaik
előtt 's Fr. hajóknak gondoltak: azonban
Anglusok vóltak, kik végre tsak ugyan el
hitették az Alexandriaiakkal, hogy ők nem
Frantziák, 's egyszersmind meg-tudakoz-
ták tőlök: ha készek e' bé-botsátani ma-
gokhoz a' Fr. ákat, mely Kérdésre azt
felelték az Alexandriaiak, hogy minden
erejekkel ellent fognak állani a' Fr. ák'
szándékának.

Más Konstantzinápolyi Levél szerént,
hosszas beszéllgetést tartott az oda való
Orosz Követ Júl. 24 - dikénn a' Reis-Effen-
divel, 's nagy folyamatban vagynak a' ten-
geri hadi-készülettételek.

Rastadt: Roberiot Fr. Követ hamar meg-járta Pári'st: mert már az ő neve is alatta volt azon Írásnak, melyet a' Fr. Követség, Aug. 20-dikánn küldött a' Német Deputátzióhoz; jelentvén néki, hogy nagy kívánsággal várja tőle a' választ.

Frantzia Országi Tudósítások.

Baraguey d' Hillierst ki tette a' Fr. Direktórium hivataljából azért: hogy el hagyta magát fogatni: a' Hadi dolgokra ügyelő Minister Canczelláriájáról is ki tette hivataljokból a' Minister által öt főbb Tisztviselőket.

A' Frantzia és Hollandus partokat Texeltől fogva Dünkirchenig szemmel-tartó Anglus hajók száma, izaporodott mostanság egy Hajósseregosztállyal, mely a' Margatei Kikötőhelyből indult ki, Lawford Kapitány' vezérlése alatt.

A' Territorial-Mandát nevű Papiros-pénzeknek 25 millió lívernyivel való izaporítását javasolta a' Finantz-Kommiszió Aug. 9-dikénn, a' Törvényhozó-gyűlés' Ifjabbik Tanátsának.

A' Külső dolgokra ügyelő Minister' kezébe négy millió lívert parantsolt Aug. 11-dikénn adatni a' Törvényhozó-gyűlés, mely summából. i.) 37 ezer miriagramm gabonának az árra, az az 100,500 líver magának jut a' Ministernek fizetésül. a.)

Szállására, kotsijaira 's lovaira, és épít-
 tetésre, 30 ezer líver. 3.) Tselédjei fizé-
 tésére, 7 ezer líver. 4.) A' Külső Ministe-
 rek' fizetésére, 1,508,500 líver. 5.) A' Kon-
 zulok' fizetésére, 806,275 6.) Úti költsé-
 gekre, 137,000. 7.) Határ-Kommiszfariu-
 soknak és Ingenieuröknek, 59,200. 8.) A'
 Külső-Követségeknél és Konzulágok-
 nál Al-Tisztviselői szolgálatot tévő Sze-
 mélyeknek, 161,958. 9.) A' Minister Kan-
 czelláriája' szükségeire, 224,200. 10.) Ku-
 rírok' küldözésére és levelezésre, 70,600.
 11.) Rendkívülvaló küldésekre, 280,000.
 12.) Ajándékokra, kár meg térítésekre, és
 segítségekre 176,000. 13.) Titkos költsé-
 gekre, 60,000. 14.) Rendkívül meg-tör-
 ténhető költségekre, 60,000. 15.) A' Kül-
 földi Követek' kél-ületeikre, 171,767.

Ama' szinte mesés történetekkel tellyes
 életü Drouet, a' ki V-rennesi Postamesé-
 ter vólt akkor, mikor Néh. XVI-dik La-
 jos ki akart menni Fr. Országból; annak-
 utánna Nemzet-gyüleszi Tagga lett; későb-
 benn Ausztriai fogságba jutott, a' melyből
 ki akarván repülni, Ikarus' díjjára jutott
 felig meddig; mert el törté egyik lábát;
 Pári'sba lett visszfa terése után visszfa ült
 a' Nemzeti-gyülesbe, hanem az abból va-
 ló ki-lépés sorssa által; ismét maganos
 életre jutott, melybenn Haza bántás vét-
 kéröl tette magát gyanússa annyira, hogy

Árestomba tevődött, de onnét ki szabadí-
 totta magát, 's Napkeleti Indiába akart
 szökni, egy Müline nevezetű Korvetten
 (kisdud fegyveres hajónn) melyre, változ-
 tatott névvel ült 's indult a' múlt elzten-
 dő Aprilissének 8-dik napján Breszt alól,
 Batávia felé. Ártatlannak hirdetődött
 ugyan ki a' Nemzeti Fő-Törvénytől által:
 de ő csak meg határozta már akkor ma-
 gában, hogy el vonja magát Üldözői
 elől, kik a' Republikának is ellenségi.
 Azonban Teneriffa Szigeténél el nyeret-
 vén a' Korvett az Anglusok által Máj.
 28-dikán, Drouet is fogságba esett, 's
 minekutánna mindenétől meg fosztatott a'
 mint írja, fél mezítelen hagyatott a' Szi-
 get' köziklái. Fel-segíttetett mindazál-
 tal a' Fr. Konzultó!, 's részt vett abban a'
 viadalban, melyben Júl. 28-dikán víz-
 szá verték a' Spanyolok és Fr. ák, Nel-
 son Anglus Admirális' Hajósseregét Tene-
 riffától, és sok sebeket is kapott, mel-
 lyekből ki-gyógyulván vízszá-indult Eu-
 rópába. Ámsterdámnál ki-szállott a' szá-
 razra, 's a' Lillei Fr. Kommisszáriustól
 nyert annyi segedelmet, hogy vízszá-ve-
 rékedhetett Hazájába: de a' hol mar most
 nagy inséggel küzködik, 's kérte a' Tör-
 vényhozó-gyűlést, hogy segítsen rajta. A'
 Kérése, Aug. 13-dikán olvastatott fel 's
 által adatott egy Kommissziónak.

Spanyol-Országi Tudósttások.

Kádixból írják, hogy Július' 14-dik napján reggel, két Spanyol Örálló hajók, lárma jelt adtak, és valósággal 30 ellenséges hajóktól körül is vétetődtek, mellyek miatt az ő vizsza-térések a' Kikötőhelybe, meg gátoltatott

A' Spanyol kis Hajók Vezére azonban, kinek csak 8 hajói valának kéznél, arra határozta magát, hogy az ellenséges hajóit az Anglusoknak meg kell támadni, bátor sokkal nagyobb számmal legyenek is ezek.

Tüzes ütközetre kelvén a' dolog, az Anglusok, egy hajójokat is, mellyen egy rövid agyú, különbkülönbféle fegyverek, és 20 ember valának, prédául hagyván, hátat fordítani kéntelenítették, és a' Spanyol Örálló hajók meg szabadultak.

Bár akármely szerentsés lett legyen is mindazáltal a' Spanyolok ezen ütközete; még is igen panaszolnak, mivel egy Zászlótartójok Tischar Francesco el ese, ki is a' midön a' leg-nagyobb mérészséggel az Anglus hajókra már fel akart hágni, le lövettetett.

A' Kádixi Kikötőhelyet bé zárva tartó Anglus Hajósseregtől Július' 27-dikén 4 líneai hajók, és 9 Fregát a' közép-tengerre el mentenek, hogy az Admirál Nelson Hajósseregével egyesítsék magokat, ki is ezen segítő sereget maga kívánta,

Az Ángl. Admirál St. Vincent Hajósseregében, melynek nagy része, Irlandiából való, nagy lázzadásoknak, 's béketelenkedéseknek kell uralkodni, minthogy most csak kevés idő alatt 14 Hajóslegények akasztattak fel.

Olasz - Országi Tudósttások.

Májlándból Aug. 16-dikán: — „E folyó Hónapnak 10-dik napján inneplette itten a' Márs' mezején, Frantzia Köver Trouve azt a' napot, mellyen Fr. Ország Republikává tétetődött sok itt lévő Frantziákkal egygyütt: de nem kevés Cisalpinus republikánus pajtásaitól ki-tsúfoltatott, kiknek fejei: Felicelli, és Pellegati Prokátorok. Ezek ellen, 's közönségesen a' Tsúfolók ellen, szembetűnő elégtételt kíván Trouve. “

„Sok Cisalpinusok rajta vóltak, hogy ki tévődjék a' vólt Gróf Serbelloni, Pári'si Követségéből: de valamint egyéb igyekezeteket, úgy ezt is egészen meg-gátolta a' Fr. Direktórium, Igen roszsz kedvek lett ezért a' Cisalpinusoknak. “

A' Cisalpina Republikában még mind ez ideig uralkodnak a' zenebonák. A' Konstitúzióban téendő változtatások, mellyeket, Frantzia Követ Trouvének, és a' Gazdaság' Kommissziója Tagjainak, Soprasí, Aldini, Beccalossi, Villa, Al-

borghetti, Martinelli, és Salimbrininak tulajdonítanak, a' Demokratákat a' legnagyobb tűzbe hozták.

Mindennap Köz-írások raggattatnak fel, mellyek, holmi színesített ki fejezések között, a' Frantzia Követ, és a' közelebb említett emberek ellen, a' legnagyobb méreggel kelnek ki.

A' Livornói Kikötőhely' Gubernátora, Generális de Lavillette, a' Nagy és Fő-Hertzeg parantsolatjara, ismét kemény parantsolatot adott ki, a' Frantzia Kiköltözteknek, a' Livornói könyékről, és Livornó Varosából minél előbb leendő el távozássok eránt.

Aug. 9 dikénn, a' Livornói Kikötőhelybe három Nápolyi Fregátok érkeztek, úgymint: Aretusa, Cerere, és Sírena, mellyek is egy Nápolyi, leg inkább gabonát szállító Kereskedő Hajós-Társaságnak védelmere vagynak rendelve.

Egy más hasonló Transport, a' Porto-Ferrájói Kikötőhelyben múlt, és már annak is a' Livornói Kikötőhelybe leendő bé-kísérésére el indult egy az említett Fregátok között. Ezenn Hajókon kívül, 8 nap alatt, nyóltzvannál több kereskedőhajók érkeztek Livornóhoz. — August. 10-dikénn két Raguzai hajók is érkeztek, mellyek Égyiptomból, nevezetessenn az Alexandriai Kikötőhelyből Június' 18-dik napján indultak ki.

Az a' véres meg-győzöttetés, melly a' Római Insurgensekenn Ferentinónál történt, nem vólt elégséges az ő vitézségek meg-törésére, és újjonan rendbe szedték magokat Frosinone Várossánál, és a' Frantzia Sereg' meg-támadását vitézül ki is állották a' kétségbe esésig sokaig, hanem végtére tsak ugyan a' nagyobb erőnek engedni kentelemtettek.

Bé vettek magokat ekkor a' Városba, 's a' kapukat bé-zárták. De a' kapukat a' Frantziák bé-törvén, ágyúkkal rohanának bé a' Városba. Az Insurgensek még az útszákon, piatzokon, és egynehány házaknál is szembe szállottak velek; hanem a' Frantziák végtére minden diadalmat vettek, és a' házakat meg gyújtogatták.

Az Alatrii Insurgensek, a' Frantziák közelgetésére, el hagyták a' tsata-helyét, és Veroliból a' Püspök elejekbe ment a' Frantziáknak, hogy tőlök az Insurrekció-ról botsánatot kérjen.

Az ellentállás hát már egyedül, tsak a' Terracinai környékenn maradott, itt lévén az Insurgensek leg nagyobb számmal, kik is a' Frantziákkal, 's a' hozzájuk szítókkal sok erőszakoskodásokat követtek el, magát a' Terracinai Fr. Kommendáns is fel áldozták dühösségeknak.

Minden oldalról meg-verődýénn az Insurgensek, Terracinához húzták mago-

kat, a' holott is, egy részről a' Pontini mocsárok fedezték őket, más felől pedig által vágván egy gátat, a' szántó-földeket szélessenn vízzel el borították. Bateriaát is állítottak fel a' hegyenn Terracinánál, és magokat a' Városba sántzolták, még is mind ezen iparkodások sem vólt elégséges védelem ő nékiek a' Frantzia Sereg dühössége ellen; mert ugyan a' Rómából Apr. 11-dik napján küldött Levelk szerént, az Insurgensek Terracinánál is megverettettek, és mindeneket el vesztettek,

A' Circeoi Vidék egészszenn nyugalombann maradt, melyre is nem kevés indító ok vólt Frantzia Generális Macdonald' Hirdetménye, melybenn is azt adta elő, hogy minden Helységekkel, mellyek insurgáltak, ha fegyvereiket mindjárt le nem teszik, hadi módonn bánat; és minden ott találató Klastromokat, Apáturóságokat, és Káptalanokat el töröl; és azoknak jövedelmeiket, a' szegények, 's a' magok hívségek miatt méltatlanságot szenvedtek között osztatja el; ellenbenn azoknak, kik Lázzasztóikat ki adják, ha mindjárt ő is fegyvert fogtak vólna is, engedelmet ajánlt, és 50 Piástert jutalmúl.

Batáviai Tudósítások.

Az új Törvényhozó-Gyűlés ki-nevezte már Aug. 7-dikénn az öt Direktorokat,

kik között egy sints azok közzül az öt Minis-
 terek közzül, kik a' 12-dik Júnusi Re-
 volútzsiótól fogva valának Helytartói a' Di-
 rektóriumnak, 's Kiszolgáltatói a' Végre-
 hajtó hatalomnak. Aug. 14 dik napjáig,
 csak egy jelent vala még meg Hágában
 az újjonnan ki-nevezett Direktórok közzül,
Hasselt nevű Amsterdami Fi, de koránt
 sem azért volt Ez első a' meg-jelenésben,
 mintha igen kapott volna a' Direktorsá-
 gonn: sőt inkább azért, hogy személy sze-
 rént ki-menthesse magát annak terhe alól.
 A' több Direktórok, név szerént ezek:
 Montanus Hettemg, Lewardiai Fi; Erme-
 rins, Tholeni; Hoedt, Groningai; Haer-
 solte, Arnheimi. Tizenöt Kándidátusok
 közzül válogatta ki ezeket a' Batáviai Tör-
 vényhozó-gyűlésnek öregebbik Tanáttsa;
 a' 15 Kándidátusokat pedig az Ifjabbik Ta-
 náts szemelte ki: mely ki szemeléshez, mi-
 dőn hozzá fogott: 47 Tagokból állott: de
 csak 45 Tagok vettek részt, a' 15 Kándi-
 dátusok' Laistromának el készítésében:
 mert Hahn nevű Tag, kereken meg-mon-
 dotta; hogy nem esmér olyatén 15 Sze-
 mélyeket, a' kik alkalmasok volnának
 Direktorság viselésre: minekokáért a' to-
 vábbi veszekedéseknek el távoztatása vé-
 gett meg-határozódott, hogy Hahn men-
 jen ki a' Gyűlésből; Schlüter nevű Tag
 pedig maga kérte, hadd mehessen ki.

A' leg nagyobb mértékre hágott boszúságtételeik eránt a' Frantzia Rabló-hajóknak, az Ámsterdami Kereskedő és Hajós-Kommiszzió egy Memorialist tett fel a' Batáviai Direktóriumhoz, mellyet is a' Város-házánál, a' Gyűlésre rendelt szobában közönségessenn ki tett a' végre, hogy azon Kalmárok's Kereskedő-Hajósok, kik abban részt venni akarnak, Aug. 13-dik, 14-dik, és 15 dik napjaiban magokat alá írassák.

Ez a' panasz Levél, mely a' Fr. Rablóhajók' eddig el követett istentelenségeit a' maga valóságában elő adja, így következik:

A' Batáviai Kalmárok, és Kereskedő Hajósok a' Batáviai Respublika' Kormány-székéhez.

Senki nintsen közöttünk, a' kit a' Fr. Rabló-hajóknak, a' Batáviai vizeken, sőt magokban a' Kikötőhelyekben is el követni szokott ellenséges magok viseleteik, és rablásaik sokképpen ne kényszerítenének, a' maga keserves panaszát, a' Kormány-szék ölébe kiönteni.

A' neutrális hajóknak törvénytelen elvétele, a' portékáknak (mellyeket, mint neutrális Hatalom, avagy Batavusok' tulajdonait szenteknek kell vala tartani) elrablásaik, konfiskálásaik, nyilvános és készakarva való megsértése a' mi a' mi határainknak.

Ezek azok az istentelen szemtelenségek, mellyekről mi 6 Hónapoktól fogva keservesen panaszlunk; mellyeket gyakran olyanok követnek el, a' kiknek még tsak semmi szabadságok is a' tengeri rablásra nintsen, és a' Frantzia Kormányfűk szemei előtt is nem egyebek tsupa tengeri Tolvajok bandájánál.

A' mi keserűségünket inkább neveli az, hogy azok, minthogy Frantzia Polgároknek nevezik magokat, Barátink és Atyánkfiai lenni kötelesek vólnának.

Már erre a' mi szíveinknek oly drága nevezetre apelláltunk is, és hizelkedtünk magunknak, hogy a' mi Szövetséges-társunk, mely sokkal nagyobb, mint sem igazságtalan lehetne, tulajdon maga munkába veszi, ezen szörnyű tselekedeteknek meg-gátlását, és a' mi keserves panaszunkról tenni fog. Ezen reménységünk ezután is táplál bennünket, hanem mind nagyobb nagyobb lesz azonban a' kár.

A' törvénytelen fosztások, és erőszak tétélek mind szaporodnak, 's oly vakmerően és szemtelenül gyakoroltatnak, hogy ámbár az azokból következő végső romlása, a' mi úgy is már tsak ingó-bingó lábann álló Kereskedésünknek igen szorongat is bennünket: még is inkább rettegünk az az által természet szerént okoztató, morális és politikai szomorú követ-

kezésektől, 's ebbéli keserőségünket, minden Polgári gondolkodásinkal is nem enyhíthetjük. Egyenként jelentettük már panaszinkat; már most egygyesülve jövünk, minthogy a' méltatlanságok mindnyájunkat érdekelnek.

(Műször a' többit.)

Nagy Britanniai Tudósítások.

Londonból Aug. 10 dikénn: — , Tegnap az Admirálitáshoz (Tengeri dolgokra ügyelő Kormányfőszékhez) oly értelmű Tudósítás érkezett, Telegráf (Műször hamar író eszköz) által, hogy Lawfort Kapitányunk, ki a' Margatei Kikötőhelyből titkon küldődött el egynehány hadi hajókkal egy Svéd Hajóssereget fogott el, melyről az a' gyanúság volt, hogy hadi-készületeket szándékozott Frantzia - Országba szállítani.

A' Havrei Frantzia Kikötőhelyet szemmel tartó Ánglus hajókhoz, újjolag négy Fregátok indultak a' Portsmouthi Kikötőhelyből.

Irlandiában, tsak a' hegyekenn lapanganak még imitt amott Partosok, 's haramiaságból élőködnek, ki-rontván olykor olykor a' szomszédságban fekvő házakra és Útazókra: de a' Királyi Katonáság mindenütt nyomozza őket, 's erőssen rajta van hogy gyökerestől ki-irthassa a'

pártütést. Dublinból, Polgár-Katonaság küldödött Tullow és Carnew nevű Városokba, mellyek közül az utól nevezett, úgy el pufztúlt, hogy nem áll már fel benne egyéb épület, a' Templomonn, és két házonn kívül. Waterfordban Murphy és Eggleston nevű két Pártos-fők felakasztattak, 's testeik a' folyó-vízbe vették. Castlekomernál 50 Szén szállítók fogattak el, a' kik minthogy el akarták tsábítani több Pajtásaikat: kilentzen közzülök halálra, sokan pedig meszfe-földi számkivételre íteltettek. Dublinba ismét hordanak már bőven eleséget, még az olyan Grófságokból is, a' mellyekbenn leg nagyobb számmal voltak a' Pártosok, úgymint: a' Wicklowiból, Wexfordiból és Meghiből. A' Wexfordi Grófságnak Gorey nevű Városánál, ugyan tsak marad bátor-ságnak okáért egy sántzos tábor, Skerret Obersternek kormányozása alatt.

A' Kézmívекkel, Angliába, Skótzsiába, Portugalliába 's Ámerikába való kereskedéséről Irrlandiának azt írják, hogy nem igen nagy rövidséget szenvedett légyen az, a' pártütés által.

Orosz - Birodalmi Tudósítások.

Hogy a' Kereskedés, rövidséget ne szenvedjen ezen Birodalombann: fel-szabadította Pál Császár, az oda való bé-mehetést

az idegen Kalmároknak, következő feltételek alatt: 1.) Ha a' Tartományokbéli valamely Kereskedő háztól, ajánló írást vizsnek valamely esmeretes Orosz Kereskedő Házhoz, és 2.) Ha valamely kü földi Orosz Ministertől vagy Konzultól, Bizonyság-levélet kaptak 's mutathatnak az eránt, hogy valósággal Ők azok a' Személyek, a' kikről szó vagyon az ajánló írásban.

A' Kronstadti Puskaporos-magazínokba bé-ütött Júl. 27 dikenn estve a' menykő: 's fel vettette őket a' levegő-égbe: minthogy 745² pud (mintegy 3 száz ezer font) puskapor vól: benne. Öt ember is holt meg ezen szerentsétlen történet' alkalmatosságával, es kilentz meg sebesedett.

Béts.

Ma Gróf Lacy Feldmarsal nagy Vendégséget ad, Dornbach falunál lévő kertü lakásában, Hertzeg Repnin Orosz Feldmarsal' tiszteletére, s az ott lévő gyönyörü Ánglus Kertjének minden kellemetesebb részeit meg fogja mutogatni nagy Vendégének.

Itt erőssen folynak a' hadi-készületek.

A³
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG³
 ENGEDELMÉVEL.

o o o o o o o o

Nro 19.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
 4-dik napján 1798-dik Elztendöbenn.

Béts.

Mely nagy tekintettel viseltetik a' Fel-
 séges Udvar Hértzeg Repnin Orosz Feld-
 marsal Személyéhez, annak főképpen va-
 ló jele az, hogy a' múlt Szombaton (Sept.
 1-ső napján) Baadenből Laxenburgba jött
 ebédre, melyhez Repnin Feldmarsal is hi-
 vatalos volt az itten lévő rendes Ruszszus
 Követtel Gróf Rusomovszkyval egygyütt:
 Ő Felsőgeken kívül jelen volt' ezen ebéd-

nél, Nádorispány Ő Kir. Fő-Hertzege is (ki egynehány napoktól fogva ide érkezett) Gróf Szapári Fő Udvari-Mesterével együtt. Jelen volt Augustus Ángl. Kir. Hertzege is. A' múltt Penteken (Augustus' végén) indult el innen Vincent Oberster, Tsászar Ő Felsege Adjutántja, Pétersburgba Kurír fővel. Sokan úgy tartják, hogy azon Ruszszus Ármádiához megy, melly már meg-indult a' Gallítziai szélek felé, hogy Német Országba jöjjön, mely Ármádiának Vezéréül, az itt múlató Repnin Feldmarsalt nevezte már ki a' köz hír.

Hiteles Levelek érkeztek ide Gallítziából, mellyek szerént, az említett Orosz Ármádiának előljáró része már Lublinnál volt.

A' múltt Vasárnap, kegyessen el fogadták Ő Felsegek Bádennben, az ott tartózkodó számos Uraságoknak tisztelő látogatásokat.

Az a' buzdító Munkátska, melyről említettük, hogy *Ad Hungaros* tizim alatt jött ki, már Németre is által vagyon fordítva.

Német Birodalmi Tudósítások.

Rastadt: A' Tsászari Minister Gróf Metternich, Aug. 21-dikénn küldötte által a' Fr. Követekhez, a' Német Deputátzió-
nak 17-dik Augustusi feleletét, melyről

Hírmondónknak 17-dik számú Darabiában emlékeztünk. Erre más nap, mindjárt válaszoltak a' Fr. Követek, mely válaszszoknak, a' mi a' dolog valóságát illeti, oda megy ki az értelme, a' hová a' 20-dik Augustusinak: hogy t. i. ök, a' magok utólszor jelentett kívánságaiktól el nem állanak; azokra mentől elébb, zikkelyeként való egyenes feleletet kívánnak; és ha halasztja a' választ a' Deputáció; tartozik felelni a' késedelmeskedés' következtetéséről.

A' Rénus' jobb melljékénn hova tovább nevededik a' Fr. Katonáság' száma. Az egészsz Rajnai Fr. Ser-g' Fővezére Joubert Generális Aug. 14-dikénn Höchst-be ment, az ott kommandírozó Laval Generálisához, és már most a' fő-quártély Moguntziából Friedbergbe fog által tévődni.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Smirna Szigetétől Jún. 14-dikénn indult egy Anglus hajó, és Aug. 4-dikénn érkezett az Angliai partokhoz. Útjában a' Sciói Kanálisnál, 3 líneai Török hajókat és öt Fregátokat talált Jún. 16-dikánn. 24-dikén Júniusbann, egy gájjára bukkant, mellyénn Frantzia Nemzeti Formaruhás Tisztek voltak: de a' mellyet nem tsiphetett el: hanem Jún. 30-dikánn 3 Máltai hajókat nyert, a' mellyek, frantzia zászló alatt indultak üress boros hordókkal Sziciliába, A' Legények, kik a' hajókonn

váltak, el hagyták azokat, midőn látták a' veszedelmet. Júl. 3-dikán hallottá az Ánglus Kapitány, hogy 4 Fr. Fregátok, Málta Szigetétől Tunis felé indultak Török foglyokkal: de a' Nelson Seregéről semmit se' hallott.

Az Udvari Újságnak 14 dik Augustusi Darabja írta, hogy Pellew Kapitány egy l' Heureux (Szerentsés) nevezetű Fr. R. b. ló-hajót fogott el, a' mellyenn 16 ágyú és 112 Ember vót. Az előbbeni Darabja szerént pedig az Udv. Újságnak, Bridport Admirális Hajósseregéből Melpomené nevű Hajó Kapitánya Hamilton Úr, l' Avantiurier nevű Fr. Korvetet vett el, a' mellyen 12 négy fontos ágyú és 79 Hajólegények vóltak.

Három Hollandiai Kereskedő-Hajók, a' mint Grönlandiából útaztak volna vissza Batávia felé egy Rablóhajóval egyetemben, két Ánglus Fregátoknak lettek prédájokká, mellyeknek neveik: Astrea és Circe.

Jamaika' Szigetéből fél millió forint hadi ajándék érkezett Angliába.

Londonbann, oly makhinát talált egy ember, melynek segítségével által, egy óra alatt kétfáz ló-patkót lehet készíteni. Más pedig azt találta ki: miként lehet a' hajókat, lovakkal való vontattatás nélkül is is elébb szállítani folytábann a' Kanálisokon.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Egy új módi tsinálmányú Korvett va-
gyon 2-dik Augustustól fogva a' Tuloni
Kikötőhelybenn. El lehet azon egész
Korvettet nyóltz részekre szedni; 's részen-
ként szekerekre lehet rakni, és alkalmatossan akárhová el lehet szállítani szárazon.

Batáviának Seelandi partjait nagyon
célba vették az Ánglusok. (Más Tudósítások szerént hé is szállott már oda feles számú Orosz és Ánglus Katonaság).

Batáviai Tudósítások.

A Batáviai Kalmárok és Hajós-Kereskedők által, Republikájok Kormányshéhez intézett panaszló- és esdeklő Írásnak folytatása.

„A' Fr. Rabló-hajók, állandó régulákra szedték már egészízenn a' tengeri haramiságot: mi tehát azért jövünk most egygyütt, hogy annyival inkább fel-ébresztessük Kormányshékünk figyelmetességét, 's igazság szolgáltatásra birhassuk a' mi Republikánk derék Szövetséges-társát (a' Fr. Republikát), vóltaképpen le-festvén ezen rettenetes ragadozásokat; mellyeknek leírását bár a' tűzbe vethetnénk, inkább, hogy sem mint ki nevetessük magunkat a' mi hitetlen ellenségink által.“

„A' hallatlan fortélyosságú tengeri tolvajkodás, melynek mássa hogy lett volna valaha, az egymással békességben barátságban, 's szövetségben élt Nemzetek között, nem említik a' Kronikák: itt most a' mi szemeink előtt, tulajdon Republikánk' kebelében koholódik, gyakorlódik, 's szedődik regulákra, a' Törvények ellen. Midőn a' mi vízi kereskedésünket gátolják a' Rablóhajók, annak végső veszedelmén dolgoznak; mert el fojtják minden segítő kútfejeit. Tulajdon Kikötőhelyeinkben vásároltatnak a' rablásra rendeltetett hajók. Oly Frantziák, kiknek tulajdon Tartományokban már darab időtől fogva meg-titódott, a' rablóhajókonn való szolgálat, itt fel-vétetődnek arra a' végre; mellyik rabló-hajó mitsoda remeket adjon itt tsinálódik ki; itt kap mindenik Szabadság-Levelet; és a' Rablóhajóknak tsupán a' fel-készítése esik meg a' Kikötőhelyeknél lévő Fr. Ágenseknek tudásával. Még tsak gondolatjokba se' jő, hogy nékiek az ellenséget kellene nyomozni; hanem minden akadály nélkül mennek a' már előre álnokúl kifszabott les helyeikre, a' mi folyó-vizeinknek torkolatjaihoz: ott várják az áldozatjait, ott leskődnek a' prédára, és rettenetes dolog ugyan tsak ki is mondani, de a' Republikánus embernek tulajdona, az

egyenesség) Az; a' mi meg-menekedett az Anglusok' vadászatijától, el nem kerülheti ezen újmódi Szabadrablóknak keleptzéjeket. — Az ilyen erőszakoskodásokat tsak el kell e' tehát már nézni továbbra is minden gátlás nélkül? Miért hallgatnak a' Törvények, mellyek, eleit tartoznak venni ezeknek? Nem, Polgár Direktorok! a' Frantzia Direktóriumnak nintsenek hírével az efféle haramiáskodások. Semmit se' tud felölök, még tsak nem is gyanítja. Meg-gyöz minket arról az ő gondolkozása módja, és tsak ez is még az egyedül való vígasztalásunk.

Tessék Kegyelmeteknek a' mi szerentsétlenségünk' előadását 's egyszersmind a' tengeri tolvajkodásnak rontó praktikáit a' Fr. Direktórium' eleibe terjeszteni. Eljenek Kegyelmetek éppen a' mi saját ki-fejezésinkel, mert az egyenesség, és a' nyílt szív' szavai jól illenek az igaz Republikánusok' szájokba. Boszszúsággal fogja a' Fr. Direktórium hallani, minémü rablásokat vísznek véghez egynehány gazdagodni akaró Emberek, kik nem érdemlik a' Fr. Polgári nevet. Gátot fog vetni azoknak. Meggyöződik felöle, hogy a' Frantzia Respublika' haszna is kívánja azt, hogy a' neutrális hajók bátorságosok legyenek, a' mi Kikötőhelyeinkbenn, és hogy a' Rablóhajók, a' Neutrálisok és a' Batavusok' tulajdo-

nait ne bántásák. — Vagy talán a' mi Kikötőhelyeinknek 's folyó-vizeinknek el kell puztúlni; a' szállítmányoknak másuvá való vitetődése által a' mi közellenségünknek vi-zi kereskedését kell nevelni? a' mi Kikötőhelyeinknek 's Tenger-meljéki Városainknak ne legyen többé az a' szerentséje, hogy oda portékát lehessen szállítani 's ki-rakni? meg szünjenek e' ezek a' mi Szövetséges-társunkra nézve, oly hasznos eszközök lenni, a' mellyeknél fogva jutott az északi produktumokhoz, minéműek: az építésre való fák, árbotzfák, kender, szurok, és mindenféle gabona? Mind ezeknek meg-fontolása, hiszszük hogy a' Fr. Direktóriumot hathatóssan fogja indítani a' Kegyelmetek rendeléseinek örömmel való helybe-hagyására, és hogy maga is segítségül lefzsz a' Fr. Direktórium Kegyelmeteknek, az elő adott vad puztítás' módjának meg-gátolásábann, hogy ezen tselekedete által meg-újítsa azon érzéseket, mellyek által kell egyesíttetni örökre a' két Nemzeteknek.

Ezen keserves de méltó panaszszokat a' Tengeri Kereskedőknek, vévén a' Törvényhozó-gyűlés' két Tanátsai a' Direktórium által, meg-határozták Aug. 9 dik és 12-dik napjainn; hogy 3 ezer forint legyen a' büntetéssek az ollyaténn Rabló-Kapitánynak és Népek, kik a' Batáviai

Respublika' vizeinn el vesznek valamely neutralis zászlójú, vagy a' Respublika' Frigyeséhez tartozó hajót; nem különbenn Azoknak is, kik ha idegen vizeken tettek is szert afféle nyereségre: azt a' Respublika' valamely Kikötőhelyébe szállítják. A' büntetés-pénzből két harmad rész a' Szegényeknek fog adódni; egy harmad rész pedig azon Hajósoknak, kik az el vett hajót meg-szabadították.

Ámsterdamból írták Aug. 16 dikánn, hogy ott nagyon vígyaztak akkor tájban az olyan Személl,ekre, a' kik revolútzionális beszédjeik által igyekeztek a' Népet fel-lázzasztani. Ezen vígyázást szükségesé tették két lármás történetek, mellyekre alkalmatosságot szolgáltatott a' Város Munkássai egy részének azért lett el bortsáttatása, hogy kevesedjenek a' Város sok költekezései. Az első történet esett Aug. 4 dikénn, a' másik, Aug. 7-dikénn. Az első történet abból állott: hogy némely Béketelenkedők öfzsze-gyülekezevénn a' Város' Háza' piattzára, illetlenül bántak egy előkelő emberrel. Mindjárt jelentek ugyan meg Tisztviselők, fegyveres erővel, kik a' Zenebonások' Fejei közzül kettőt el fogattak: de ismét ki szabadították Azokat a' Pajtásaik, a' Poroszlók' kezei közzül. Ily környülállásokbann, a' Városi Tanáts, egy mentő, és kemény fenyegetések alatt intő Hirdet

ményt tett közönséggé. Ez mindazáltal ellent nem állván, újra sok Háborgók mentek rá Aug. 7-dikénn csoportossann a' Tanátsházra, 's egy Tanátsbéli Személy tárgyává is lett erőszakoskodássoknak, a' ki azért küldődött vala ki hozzájuk, a' Tanátsházból, hogy tsillapítsa őket, Menenius Agrippaként. Egy része, ugyan a' Polgár-Katonaságnak ki állott a' Revolúzió-piattzára: de semmit se' tett, vagy azért, hogy látván a' Nyughatatlankodók' nagy számát, nem bízott magához, vagy más okból. Későbbenn a' Lovas Polgár-Katonaság is ki-állítódott: de mivel az sem vólt elégséges a' tsendességnek helyreállítására: sok Frantzia Katonaság jelent meg, és az, széljel is verte a' zenebonásokat.

A' Batáviai Respublika' földjénn tartzkodó Fr. Seregnek mostani Vezére Hatry Generális, Aug. 12-dikénn érkezett Hágába, a' hol ágyú-durrogásokkal fogadódott, 's Aug. 15-dikénn által vette a' Vezérséget.

Olasz Orzági Tudósítások.

Rómából Aug. 18-dikánn: — „Terracina tenger-meljéki Várost (Anxurt) vizsgálta vették ugyan a' Pártcsoktól a' Frantziák és a' Lengyelek, de felette sokan hullot-

tak el közzülök. El esett nevezetessenn Podoski Lengyel Májor, több más Tisztekkal egygyütt. A' meg-mérgelődött Frantziák igen keményen bántak a' néppel,“

Májlándból Aug. 14-dikén: — „Egy Anglus Püspök, Lord Bristol, tartatik fogva az ide való Citadellában (kis Varban) már több Hónapoktól óta. Másodszor akarta ki-szabadítani magát mostanság rabházából, de valaminth elsöbenn, úgy ez úttal is meg kapattatott, 's a' Hadi Tanátsnak által adatott meg-ítéletés végett. A' mint halljuk, most abban faradoz, hogy tserébe erefztesse ki magát Baraguey d' Hilliers el fogott Fr. Generalisért, melyre nézve ír Pitt Ministernek, a' ki jó Barátja lévén, örömezt fogja részéről szabadulását munkálódni.“

Úgy látszik, hogy a' Frantzia Direktórium meg áll, a' Cisalp. Konstitútzióban teendő változtatások mellett: mert a' Fr. Direktórium' parantsolatjára, a' Mediolánumi Direktórium, a' maga Pári'sba küldött Követjét, Hazafi Viscontit, 's annak Szekretáriussát, Hazafi Rangonet, és a' most legközelebb a' kívántt változtatásokra nézve Pári'sba küldődött General Lahózt Pári'sból kéntelenítetett viszfza hívni, kik is már Aug. 13-dikánn Mediolánumba meg is érkeztek; tsak magát Hazafi Serbello-

nit kívánván a' Fr. Direktórium mint Követet meg-tartani; hanem itt ismét az a' baj, hogy Serbelloninak nem örömet akar a' Cisalpinai Direktórium Biztos Levelet küldeni.

A' Lengyel Sereg' Vezére, Dombrowsky Generális, Rómából Mediolánumon keresztül Pári'sba utazott a' maga Földiét 's Barátját, Kosciuskót meg-látni.

Magyar - Ország.

Debretzenbenn, a' köze'ebb múlt Vásár' alkalmatosságával, mind a' Varosiaknak, mind az Idegeneknek nagy meg-elégedések e játszottak az Erdélyi Magyar Teátráisták, válogatott Játék darabokat, egy 8 ölnyi szélességű, 's 16 ölnyi hosszúságú Színbenn, melyet a' Város maga készítettet.

Méltóztatott Fels. Urunk T. Consiliárius Melczér László Úrnak helyébe, a' Köszegi Districtuális Táblánál Assessorságot viselt K. Tanácsos és Udvarnok T. Tallián Antal Urat, ki nevezni Referens Assessornak a' Királyi Táblánál.

A' Drohobitzai Só-aknáknál, Napkeleti-Gallíziabann Fő Tifztséget (Intendensséget) viselő Districtuális Bányász-Bíró, született Magyar Brattobewera Károly Urat, 33 éltendőtől fogva folytatott hasznos

szolgálatjára, 's hív buzgóságára való kegyes tekintetből, a' F. Udvar. Kamara' ajánlására, méltóztatott Ő Felsége, taksa kívánás nélkül, Ts. Kir. Fő-Bányászféki Consiliárius ranggal meg tisztelni.

Két Magyar Utazók' Tudósítása.

(Költ Grétzből Aug. 28-dikán.)

Alig értünk ki Bétsből a' leg-jobb idővel, hogy Purkerstorfon túl el ére az eső: gyönyörűséges vólt mindazáltal az út, a' két magas hegyektől körül vett kies völgyben, mellynek közepén a' tiszta 's piztrángokkal bővelkedő patak folydogált, 's majd őrlő, majd fűrész - malmokat, majd Vas-hámorokat 's Üveg-hutákat hajtott. A' Liliom mezei (Lilienfeldi) Klastromban meg néztük az Ő Felségek' számára készenn álló tsinos szobákat. Mindjárt az első palotában látszatnak a' mostani Apátur által készítettett négy Képek, emberkorú nagyságban. Az 1-ső, VII-dik Leopold Aufztriai Hertzeget; a' 2-dik, II-dik Jó'sefet; a' 3-dik, II-dik Leopoldot; a' 4-dik a' mostan uralkodó Felséget ábrázolják. Jó'sef' Képe alatt ez olvastatik: Josepho etc. M. Catharinae II. Imperatricis Russorum Foederato, Turcarum Domitori, novo legum Conditori, Tolerantiae Fundatori, Principi multitudine gestorum celebratissimo, Anno post fata VI. 1796 posuit Ignat

tius II. Abbas. — A' most uralkodó Feie-
delmünk képe alatt pedig: Francisco II.
piissimo, cujus potente apud Patrem Leo-
poldum patrocínio, Monasterium Campoli-
liense revixit, gratae et perennis memoriae
ergo posuit Ignat. II. Abbas.

Innét hasonló szépségű vidéken men-
tünk egészsz Anna hegyéig. Már itt szá-
mos Bútsújárokra találtunk, a' kiknek
bizodalommal tellyes ájtatosságokat nem
lehetett meg-indulás nélkül tekinteni. Min-
den bajt meg-vetettek, az eső között is
buzgón énekelvénn. Estve felé bé-ér-
tünk Mária Tzellbe, a' hol szá-
mos házakban tett kárt a' tűz. A' Tem-
plom, mellyet Néh. Lajos Királyunk épít-
tetett, gyönyörű épület, melyben szaká-
datlanúl hangzott az Ájtatosok' éneke, több
nyelveken is egyszermind. Vóltunk a'
Kintstárban is, melyben van még most is
sok látást érdemlő kints, 's naponként sza-
porodik. Többi között mutattatik Lajos
Király' zászlója, dárdája, kengyele, 's
sarkantyúja. Kár vólt, hogy a' szünet nél-
kül szakadó eső miatt meg nem nézhettük
azon machinát, melynek segítségével a'
fa a' mély völyből fel vonattatik 's a' t.

Innét Grétz felé vettük útunkat, me-
redék hegyeken majd le-ereszkedvén, majd
ismét másokra fel-kapaszkodván, mellyek-
nek némellyike már jó méjjenn bé vólt

hóval lepve. Bé - tekintettünk az ágyú, 's golyóbis öntő, és másutt a' drótot nyújtó műhelyekbe. Bajos vólt a' síkos útakon haladni. — Grétzben a' többek között meglátogattuk Kindermann Urat, a' ki, Inner-Oesterreichnak Junker Hazánkfia által met-szett Mappáit készítette 's több más munkákat is közlött a' tudós Világgal. Örömmel fogadott, annyival inkább, hogy ő is magyar születesű, Zsámbékból Buda mellől.

Komárom mellől Aug. 19. dikénn: —
 „Sok kelyekenn kivált a' Tsallóközönn, húllanak a' marhák. — A' Kánikula után leg-ottan bé jött, 's több napokig állhatatossan uralkodó kemény szél, fái gyümölcseinket mind le-seprette.“

Po'sonbann, Aug. 26-dik napján éjjeli tizenegy órakor, rettenetes tűz támadott. A' tűz, a' Schöndorfi kapunn kívül, az úgy nevezett József Fundátziója' épületjének a' tsürjében kezdődött, mi úton módonn? még nem tudatik, és noha még a' Város' nagyobb része álombann nem vólt; és minden oldalról, mindenféle segítségekkel szaladtak a' tűz óltására: mindazáltal a' nagy szél miatt, a' hirtelen nagy erőt vett tűznek gátot vetni nem lehetett. Mert egy fertály óránál kevesebb idő alatt, már egész sor házakat el borított; a' Lakosok a' magok életén kívül, majd semmit se' ragadhatván ki a' tűzből. A' szél az

Ispotály-kapu felé fúván, csak hamar mind két oldalról a' házak lángba borultak; sőt a' kapu maga épségben maradván, a' tűz az Ispotály útszába is belé kapott, és mind két oldalról a' házakat, a' Katona Ispotályig, 's a' Mélt. Gróf Török házáig meg-emésztette. A' leg-szebb házak és Majorok közzül, 30-nál több lett a' tűz' prédájává, mellyek is, sok bissebb épületekkel és tsürökkel egészszen, úgy szólván földig le-égtek. A' leg-tetemesebb kárt szenvedték: a' Város' Majorja, a' hol is 2800 öl kemény fa, és ezer mázsa széna lett a' láng' prédájává, és a' Schaupp szépen készült pántlika fábrikája.

(Folytatása T. Szikszai György Úr Tudósításának,)

3.) Ki hagytam némely olyan Matériákat is, a' mellyek ki hagyhatók a' Ker. Vallás tanításában, annak minden tsorbasága nélkül.

4.) Nem elegyítettem belé semmi féle Vallásbéli villongást: azonn kívül, hogy a' *Naturalisták*, *Socinidnusok* és némely újabb *Tudósok* ellen, óltalmazom a' Ker. Vallásnak azokat a' fundamentómos Igazságit, a' mellyeket azok leg inkább ostromlani szoktak.

5.) Azon igyekeztem, hogy ez a' Könyv a' leg egygyüüb köz emberek előtt is érthető legyen ugyan: de a' tanúltabbaknak se legyen tellyességgel unalom.

Mikor, hol, és mennyinn lehet azt megferezni: egy következő jelentésben, annak idejében hírük fogom adni. Irtam Debreczenben Aug. 17 dik napján, 1798-dik élesztendőben.

Magyar Hírmondó.

XXXXXXXXXX

Nro 20.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
7-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

Béts.

A' jövő hétenn hadi próbát fog tenni az itt lévő egézsiz Garnizon, Ö Felsége előtt. Már a' hétenn is tettek négy Bata-lionok, a' Belső-Város, és Josephstadt 's más Külső-Városok között lévő térségenn, a' hol jelen vóit Hertzeg Repnin Orosz Feldmarsall is és meg-vallotta minden más Nézőkkel egygyütt, hogy a' Splényi Reg-béliek, a' leg-gyakorlottabb Vitézek' mód-jára tüzeltek.

Német Birodalmi Tudósítások.

A' Frantziák minden Német Tartományokra, mellyeket a' Rajna' jobb melljékénn leptek meg, újra nagy adókat vetettek, 's mindég szélesebben terjesztik ki magokat. Az Alsó-Rajnai Seregjek' Vezére Championnet Generálisnak Homburgba, Frankfurttól három mértföldnyire szállította által a' maga fő-quártélyát.

(A' Rajnai Seregnél szolgálatot kapnak Bernadotte és Massena Generálisok.)

Sok nyomos okokra nézve tartottuk
 zükségesnek, a' Frantzia Követek' 22-
 dik Au-gustusi válaszfzoknak egészsz ér-
 telmet közleni, mely is így következik :
 „A' Frantzia Respublikának a' Német Or-
 fzággal folyó alkudozásokra nézve, telyes
 hatalmú, alább írt Ministerei, vették a'
 Német Deputátziónak 21 dik Augustusi
 (4-dik Fructidori) Feleletét, Tsászar Ö
 Felsége' telyes hatalmú Ministeré által.
 Meg-tettzik abból, hogy a' Német Depu-
 tátzió, a' Fr. Követség' 1-ső Thermidori
 válaszfzának harmadik tzikkelyével fogla-
 latoskodott, és arra felelt légyen, és, hogy
 a' Deputátzió' feleletje, a' Tsász. telyes ha-
 talmú Minister által Aug. 23 dikánn által
 adódott Írásbann nem olyan vólt, a' mil-
 lyennek kellett vólna lenni: ennek oka
 vólt a' ki-hagyás, melyet a' Deputátzió-
 nak nem lehet tulajdonítani, és a' mely
 hijánosság most, a' lehetőségig helyre-ho-
 zódott, az akkor ki-hagyatott Tzikkelynek
 közlése által.“

„Hogy már most ezen feleletre az Alól-
 frttak magokat ki-nyilatkoztassák, jelen-
 tik, hogy ők arra, a' mit a' Deputátzió
 elejebbe terjesztett, soha reá nem állanak
 azon okokból, mellyeket már a' Thermi-
 dor 1-ső napjánn adott válaszfzok harma-
 dik Tzikkelyébenn eléggé elő-adták. Tán-
 toríthatatlanúl meg-maradnak ők a' mel-
 lett, mint azon válasznak minden egyéb

tzikkelyei mellett is, mellyeket ők hathatósann úgy adtak elő, mint a' köthető Békességnek, egyedül való feltételeit. Az alól-írtak azért, most is a' 26-dik Thermidori és 3 dik Fructidori Válaszszaikra apellálnak, és még egyszer tudtára adják a' Német Deputátzióknak, hogy a' további húzás halasztás szomorú következésiről felelni köteles leszsz.“

„Még egyszer hat. az ő válaszszaiknak, kivált az 1-ső Termidorinak mind azonn tzikkelyeire, mellyekre még eddig rájuk nem állott a' Deputátzió, meg-határozott és környülalásos feleletet kívánnak. A' Respublika akarja a' Békességet valójában; meg-mutatja azt azzal is, mert magát mérsekleni tudja, és ez után is igyekezik meg-mutatni azzal, hogy a' Békességet siettető minden eszközöket kész elő venni. Ha a' Német Deputátzió is akarja a' Békességet: ugyan nyilatkoztassa ki magát már egyszer yalaha. Tsak azok halogathatják a' Békességet, a' kik a' közönséges romlást fei se' veszik, és a' magok jövendő sorsok által látására vakok. Rastadt.

Fructidor 5-dik (Aug. 23-dik napján.)

Bonnier, Jean Debry, Roberjot.

Frantzia-Országi Tudósítások.

A' Direktórium, Aug. 21-dik napjáig, a' Tuloni Hajósseregről, még semmi híradást nem tett közönségessé. — A' Ber-

lini Udvarnál volt Frantzia Követ, Hazafi *Caillard*, Párisba vizsgálta ment, és a' Nápolyi Udvarnál volt Követ Hazafi Garat is Párisba meg-érkezett és Aug. 17-dik napján a' Vének Tanátsábann a' maga helyét el is foglalta. — A' Direktórium' végzéséből Málta Szigete az Olasz Országai Sereg' Kommandója alá rendelődött, a' hová is Kormányfő-Kommisszariussául, Hazafi Mechin határozódott, Hazafi Renaut de St. Jean-Angely helyett, ki is a' Bonaparte' Hajósserege után indult. — A' Frantzia és Helvétziai Respublika között kötött Szövetség, mely szerént minden meg-támadtatásbann, vagy meg-támadásbann, egyik a' másik mellett fegyvert kötni köteles, Aug. 20-dik napján erőssített meg allírással Pári'sbann. — A' Rochellei Kikötőhelyből 2 Fregátok, és egynehány kis fegyveres hajók indultak el 1500 emberrel, fegyverekkel, és minden-némű készületekkel az Irrlandiai partok felé.

A' Redacturnak (Direktoriális Újságnak) 22-dik Darabja is szörnyen ki kelt Lához ellen, nevezvén azt, a' Pátrióták névében szemtelenkedő Donkisott-nak (Don Quichotte)nak a' ki ez előtt semmivel se bírt, 's most gyemántokkal és drága kövekkel fényeskedve buzog a' Cisalpina Konstitúció mellett, mely nem egyéb, egy oly ideig való Katonai rendelésnél, melyet Bonaparte Fővezér, a' hadi és politi-

kai dolgoknak öszfe-tsoportozása közben piettséggel készített.

A' Bétsbenn Fr. Követséget viselt Bernadotte Generális, Bonapartenak azon Húgát vette el Feleségül, a' ki, a' Rómában meg-ölettetett Düphot Generálishoz vala el jegyeztetve.

Olafz - Orzági Tudósítások.

A' Médiólánumból érkezett Tudósítások szerént, Generális Brüne, Aug. 18-dikán érkezt oda, és most különböző érzések között lesik már azon változásokat, mellyeket ő ott tenni köteles. — A' Szardiniai Király' Katonai által el fogattatott Pedemontziumi Insurgensek közzül, mintegy háromszázann, kiknek szabadságok vilzfá adódvánn, a' Frantzia Sereghez küldödtek vólt, most Médiolanumban vagnak, és Frantzia szolgálatba tartoznak lépni. — Bolognából írják, hogy azonn Városonn, mind több több Frantzia Katonaság takarodik keresztül, a' Római vidékekre. Modenánál, egy nagy Tábor formálódik ezenkívül.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Londonból Aug. 14-dik napján költ Tudósítások szerént, szerentséssenn el-érkeztek oda a' Napnyugoti Indiából vártt Kereskedő-hajók, igen sok tzukort, és egyéb Szigetbéli terméseket hozván magokkal.

145 hajó van köztök Jamaikából, és Toze-
tolából 74.

Parantsolat ment Portsmouthba, hogy azon három lineai hajókat Barfleur, Northumberland, és Tiger (mellyek közül az utólsót Sír Sidney Smith kommandírozza) három Fregátokkal együtt, minél hamarébb kézfen legyenek a' ki induláshoz, hogy a' Gróf St. Vincent Hajósseregéhez kaptsolhassák magokat, mert már a' Grófnak Kádix előtt nints több 20 lineai hajójánál, minthogy Admirális Nelsonnak a' Közép-tengerre 15 lineai hajót küldött el.

A' Dublini újabb Tudósítások szerént, egézfzen öfzfze-verték a' Királyi Katonák azon Pártosokat, kik még a' Wiklowi Grófságban haramiáskodtak. Rathumnál 300-an maradtak közzülök halva a' viadal helyénn,

Spanyol-Országi Tudósítások.

A' Kádixból Aug. 1-ső napjától fogva érkezett Tudósítások szerént: az ezen Kikötőhelyet bé-zárva tartó Hajóssereg már tsak 16 lineai hajókból és egynehány Fregátokból áll, minthogy az Ánglus Admirális, ismét a' középtengerre 4 hajókat küldött el. — Spanyol Fregát Gertrüde, az Ánglusoktól el fogattatott Alikantónál: ellenben az újabb Tudósítások szerént a' régen vártt, Monarea nevü hadi-hajó,

8 millió piáfsterekkel a' Ferroli Kikötőhelybe szerentséssenn meg-érkezett.

Magyar-Ország.

M. B. Vaý Dániel, Ts. K. Kamarás Úr, Aug. 13-dikánn meg-halálozott.

Pozsonbann, a' 26-dik Augustusi rettenetes tűz által okozott kár, többre be-tsültetik négyszázezer forintnál. A' Kár-vallottak közzül sokan még tsak ruháik-tól is meg-fofztattak, kiknek ügyefogyot-ságánn már is kezdetek segíteni, az ér-zékeny szívek.

Pestről Sept. 2-dikánn: — „A' múlt héten tartatott Jánosfővételi Vásárunk nem oly derekassan ütött ki a' mint reménylet-tük. Sok Árulókat 's Vevőket vizsza-tar-tóztattak t. i. a' már darab időtől fogva hideg széllel 's essővel komorkodó napok. Az Országunkbéli termések következő árron mentek: egy mázsa dohány, 8 's 9 forintonn; egy mázsa hamu-zsír 13 forin-tonn; egy mázsa viaszsz, 83 forinton; méz kevés kelt el, hanem a' mi el kelt, 18 forintal fizetődött mázsája; a' Bánátusi rend-szerént való gyapjúnak nem vólt olyan ár-ra, mint az előbbeni Vásárbann; a' fíno-mabbé ellenben most vólt jobb — a' közön-séges gyapjúnak t. i. 21 f.tonn ment má-zsája; a' fínomé pedig 42 's több forinto-

konn is; egy mázsa fagygyú 16 forintom, zsákokba bé-tsinálva pedig 18-onn; egy pár ökörnek leg-felsőbb árra vólt 120 forint, 's lég alsóbb 90; egy pár júhnak 6 forint; egy mázsa Bánátusi szalonnának 15 forint.

Debretzenből Aug. 31-dikénn: —
„Városunk új kerítést kap, földből. Teá-tromunk is van már, melybenn a' Város' fzíne izorgalmatossan meg-jelent, sok Ide-genekkel egyétembenn, a' közelebbi Vá-sár' (Sokadalom) alkalmatosságával, 's nagy örömmel hallgatta az Erdélyből ide ki jött Magyar Teátromi Társaságnak Nemzeti nyelvünkön való derekas játszá-sát. A' muzsika' tökéletesítésére, a' Kol-légiom is, Nemes Iffjai közzül egynehán-nyal szolgálhatott.“

Béts.

A' Ts. K. Udvar, jelentést vévén az itt lévő Spanyol Követ által a' Spanyol Király' második Leányának Dona Mária Amáliának, Don Antonio Királyi Hertzeg' Feleségének Jún. 26-dikánn történt haláláról, 13 napokig tartandó gyászt vett fel e' folyó Hónapnak 3-dikánn. Okozta keserves halálát a' Spanyol Kir. Hertzegafszonynak, egy hóltt Magzatnak a' méhé-ből, Jún. 22-dikénn lett ki-vétettetése.

A'
 TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

oioioioioio

Nrő 21.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
 11-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Béts.

Hertzeg Repnin Orosz Feldmarsall, visz-
 sza indúlt innét, ötöd nappal ez előtt Pé-
 tersburgbá.

Az itt őrizetenni lévő Lovás-Katona-
 ság, ma ad hadi-próbát Ő Felsége előtt.

Német Birodalmi Tudósítások.

Rastadt: A' Német Deputátzió, Aug.
 29-diké nn készítette el a' Fr. Követség-

nek 22-dik Augustusi Írására való választ, melynek rövid summája ide megy ki: hogy a' Német Deputátzió, a' mely kívánságaira a' Fr. Követségeinek reá állhatott; reá állott: a' mellyekre eddig reá nem állott, nem is állhat ezután is, mivel azok, bátorságos és illendő Békességkötés' feltételei nem lehetnek: minekokáért reményli is azoktól való el állását a' Fr. Kormányfűeknek, mely már több ízben nyújtott reménységet a' maga-mérséklés eránt.

Ezen nyilatkoztatására a' Német Deputátziónak, Sept. 1-ő napján feleltek a' Fr. Követek, utolsó választ kívánvann a' magok 22-dik Augustusi Írásokbann ki tett kívánságaikra.

Török Birodalmi Tudósítás.

A' leg-újjabb Konstantzinápolyi Levelek bizonyosnak írják, hogy a' Török Udvar, hadat hirdetett a' Fr. Respublika ellen, 's gyorsan téteti a' leg-nagyobb hadi készületeket, hogy az Oroszok' társaságában, foganatosann szállhassanak szembe a' Frantziákkal.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Bonapartéról semmi bizonyost nem tudtak még Londonbann Aug. 21-dik napjáig; hanem azon a' napon, ez állott a' Londoni Újságokbann: „A' mint halljuk, egy Expressus, oly híradással érkezett ma

ide Egyiptomból, hogy a' Tuloni Fr. Hajóssereg bizonyosan bé-szállott Júl. 7-dik napján, az Alexándriai Kikötőhelybe. — A' Napkeleti Indiába kereskedő Társaságnak is érkezett ma egy Embere, oly jelentéssel, hogy két kereskedő hajóit a' Társaságnak, Raymond ot és Wodeok ot elvette egy Precieuse nevű Fr. Fregát Ápr. 20-dikán Tillechery-Beybenn: az Ánglusok ellenbenn, la Vaillante nevű Fr. Korvetet nyertek el mostanság, a' mellyen 27 Papokat, és 27 melzföldi számkivetésre íteltetett Személyeket szándékozott Cayenbe (Déli-Ámérikába) küldeni a' Fr. Direktórium.

Lion nevű Ánglus línei hajó, munitzióval indulván Cádiz elől, Nelson Admirális Hajósseregéhez, útjában el vett Carthagenánál egy Dorothea nevezetű 44 ágyús Spanyol Fregátot; más 3 Fregátokat pedig meg-szalasztott.

Négy reguláris, és egynehány Polgárkatonareg. eket szándékozik még az Udvar Napkeleti Indiába küldeni, egy Hadi Hajósseregofszály' óltalma alatt, melynek vezérlését ama' nevezetes Sir Sidney Smith-re bízta.

Londonból Aug. 24-dikénn: — „*The Times*” című Ministeriális Újságunkban áll, hogy már officiális Tudósítást is vett az Udvarunk az eránt, hogy Bonaparte, némely ellentállásnak visszanyomása után,

valósággal el foglalta Júl. 8-dikán Alexandriát. “

„Berlini Ministerünk Lord Elgin, tegnap ide érkezett: de a' mint hallatik, ismét vizsza fog menni kevés idő múlva Berlinbe. “

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Nápolyi Felség, egy hathatós Hirdetményt tétetett közönségesse az Udvari Újságbann, melybenn jelenti, hogy mivel egy felől, a' meg-változtatott igazgatású szomszéd Olasz Tartományok, nagy hadikészületeket tesznek; más felől az Áfrikai Rabló-Tartományok, Málta Szigete magauraságának meg-szűnése után vakmerőb-bekké kezdenek lenni: tehát ezen környüllásokhoz képest, a' két Szicziának minden 17 és 45 esztendőök között lévő feleségtelen Lakosai (kik közzé magát is oda érti a' Király mint Fő-Generálist, a' Fiai-val egygyütt) úgy fognak tartatni mint reguláris Katonák, kiknek kötelességjek lesz azonnal meg-jelenni a' magok Korpusaiknál, az első jeladásra. Ha pedig a' Tengeri Tolvajok, vagy akármely más ellenséges Nemzet ellen által való megtámadtatás még nagyobb védelmet kívánna: akkor minden Alattvalók úgy gondoltatnak mint született Katonák, és minden kifogás nélkül kötelesek, a' Religiónak, Koro-

nának, 's tulajdon Vagyonjoknak és életeknek óltalmazására.

Rómába, az újjonnan ki nevezett Frantzia Kommiszszáriusok, Düport, és Bertholio, már meg-érkeztek, kik is Hazafi Floreussal hárman viselik most Rómábann a' Fr. Direktórium' képét.

Frantzia-Országgi Tudósítások.

A' Katonáskodásra nézve, következő Végzéseket határozott meg Aug. 18-dikánn a' Törvényhozó Iffjabbik Tanáts. 1.) Minden Frantzia, Katona, és köteles a' Haza' óltalmazására. 2.) Midön ki hirdettetik, hogy veszedelembenn van a' Haza: ugyan azon ki-hirdettetés által hívattatnak minden Frantziák, a' Törvény által ki szabott mód szerént való óltalmazására a' Hazának. Nints itt helye semmi ki-fogásnak, ha mindjárt valaki el borsátódott is már a' katonaságból. 3.) Midön nints veszedelembenn a' Haza: akkor önként való katonává létel, vagy a' katonai laistromba való bé-íratás által formálódik a' szárazonn vitézkedő vagy földi Sereg. 4.) Az ollyatén Fr. ák, a' kik 18 egézfz eszt. dős koroktól fogva, 30 eszt. dős korokig akarják önként magokat földi katonaságra fel-vétetni: különös laistromba tartoznak magokat bé-íratni, mely laistromot a' végre a' Municipális Tisztviselők fognak tartani, de a' melybe tsak az ollyan Polgárokat írják bé, kik a' magok jó

viseletéről Bizonyság-levelet mutathatnak a' Helység Nemzeti Ágenssétől, és a' Kanton Békebirájától. 5.) A' katonai laistromba való béíratás (militaris Conscriptio) ki terjed minden fegyvert fogható, 's 20 és 26 esztendőök között levő idejü Fr. ákra. 6.) Ki vagynak véve a' Conscriptió alól a.) Az olyan Polgárok, kik a' most említett korbann vagynak ugyan: de már az 1793-dik esztendőbéli 23-dik Augustusi Törvény által requizitzióba vétettek, következésképpenn egy részét teszik a' Seregnék. b.) Kik a' Törvény szerént tengeri szolgálatra vagynak rendeltetve. c.) Kik egészsz hitelességű Bizonyságleveleket mutathatnak az eránt, hogy ők örökös obsitot kaptak. d.) A' feleslegvaló Fő-és Altisztek, de ezek kötelesek a' Seregnél maradni mind addig, míg valóságos szolgálatbann el nem töltenének négy esztendőket, avagy a' Conscriptióra kívántató időt meg nem haladtak. Az az idő, mellyet otthonn töltenek el, valóságos szolgálatbéli idő gyanánt véetődik, és ha a' Sereghez hívattatnak: nem lehet őket más rangbann való szolgálatra kötelezni, hanem a' millyen ranggal szolgáltak már annakelőtte. — Más nap több Végzésesek is töldődtek még ezen Tzikkelyekhez, p. o. hogy senki, Tiszté nem lehet, ha tsak 3 esztendeig, Volontér vagy Altiszt fővel nem szolgált, ki-vevénn az Artilleristákat 's a' t.

A' Tengeri dolgokra ügyelő Minister eránt azt végezte a' Törvényhozó-gyűlés, Aug. 23-dikánn, Boulay-Paty nevű Tagjának fel-tétele szerént: hogy 125 millió lívert kell adatni Annak a' kezébe. Azon alkalmatossággal Boulay Paty, le-romlását jövendőlte az Ánglusok tengeri hatalmának; két okokból, úgymint: Egyiptomba, Arábiába, Pesiába, 's Indiába való eljutásokból a' Frantziáknak. 2.) Ángliába való bé-rontássokból.

Hogy a' hadnak egészsz foganatossággal való folytatására elégséges pénzze legyen a' Direktóriumnak: e' végre a' Törvényhozó Iffjabbik Gyűlésnek javasolta Aug. 15-dikénn Cholet nevű Tag, hogy a' Kiköltözött Frantziáknak örökségeiket ki kell a' Szülék kezéből venni, mert leg-alább is bé kerül azokból száz millió líver a' Közönséges Társaság' Kaszszájába. A' bővebb tanátskozást ezen tárgyról 21-dik Aug. ra halasztotta a' Gyűlés: hanem a' kész pénzbeli fogyatkozást csak ugyan pótolta valamely részben, el végezvénn, hogy 25 millió líver papiros-pénn készitődjék, melynek fundusául szolgálnak a' Nemzeti jószágok.

A' Törvényhozó-gyűlésnek Iffjabbik Tanáttsa el végezte, hogy minden Tagnak eddigvaló rendes fizetéséhez, hónaponként 3 száz líver járúljon tóldalékul, szállás- és

Szekretárius-tartásra, 's más efféle mellékes költségekre.

Ellenbenn az is el végeződött ugyan akkor, t. i. Aug. 15 dikénn, hogy azon túl, egy Tagja is a' Törvényhozó-gyűlésnek részt ne vegyen egy szállásbann is, mely, a' Respublika' számára tevődik.

Az ajándékkal való megvesztegettetés úgy adódott elő, a' Törvényhozó Ifjabbik Tanátsnak 19-dik Augustusi Ülésében Duplantier által, mint minden hivatalokban igen el hatalmazott pestis, melynek kiirtására egy kemény törvényt javasolt Duplantier, mely Törvényről azt végzette előre a' Gyűlés, hogy nyomtatassék ki.

A' Breszti Kikötőhelyből, egynehány különböző nagyságú hadi hajók indultak ki Aug. 15-dikénn.

Ama' kegyetlen Massena Generális alatt, Rómában el követett rablásoknak ellenzéséért, 's azoknak a' Frantzia Direktóriumnál való bé-panaszlásáért, kénteleneknek látták magokat sok Fr. Katona Tisztek el hagyni tisztségjüket. Ezeknek meg-ítélésére egy Hadi-Tanáts állítótó-vánn fel, bünteleneknek deklaráltta őket.

Brüszszelből Aug. 22 dik napján. — „Az Anglusok mind tsak próbálgatják még; hogy Flandriába ki-szállhassanak a' szárazra, most is nagy erővel jelentenek meg Blankenberg előtt, és egynehány könnyű

hajóik a' tenger-partokhoz közel jöttek, hogy ki-tanúlhassák, hol lehetne inkább ki szállani. A' Batáviai Respublikát is nem szűnnek meg fenyegetni az Ánglusok, de az oda való Kormányshék is telyes erőbenn vígyáz.

A' Katonák/Brüszszelenn ismét kezdenek keresztül útazgatni. Tegnap előtől fogva, sok gyalog és Lovas Korpusok mentenek itt keresztül a' Mayntzi Sereghez, jöven most az Ánglusok ellen rendelt Sereg' derekától, mely annyival különösebbnek tetszik előttünk, hogy ez előtt nem sokkal még azon Sereg is, mely a' Rhénus felé vólt útbann, a' tenger parthoz rendelődött. — Lille, Valenciennes, Cambrai, és az Északi Departamentomok' több helyeiről még többek is várattatnak; a' felső Rhénus felé is nagyon takarodik a' Katonaság. A' Respublika' mind régibb mind újabb Departamentomibann a' leg-nagyobb tüzzel ölsze-kerestetnek a' Katonaságra alkalmas idejük.

Aachenből is Aug. 24-dik napján indúlt a' Gárnizon a' Rhénus felé. — Generális d' Haupoult parantsolatot vett: hogy minden késedelem nélkül egészsz Ofztályjával a' Rhénuson mennyen által. A' Maas, és a' Rhénus között való Kommandó, Generális Türeaura bízattatik.

Sok Pári'si Újságok mérészlettek keményen rostálni azon változtatásokat, mellye-

ket a' Fr. Direktórium szándékozik tenni a' Cisalpina Respublika igazgatásában. Ki kél azok ellen különössenn a' Journál de France, 's azt mondja, az Ex-Gróf Serbelloniról, hogy az azért nyerte meg a' Fr. Direktorok' grátziájokat, mert megtanította azoknak Szakáttsaikat, a' rántótának, parmazán-sajttal való készítésére 's a' t.

A' Cisalpina Respublikábann teendő változtatások fel-fordultak a' Törvényhozó gyűlésben is Aug 20 dikán. Bonaparte Lucianus, a' Generális Testvérje, a' leg-nagyobb tüzzel kelt ki az Ötfázak Tanáttsában az ellen: hogy miért akarnak egy szövetséges Hatalom Konstitúziójába belé szólni, és miért akarnak az ez előtt kevés idővel jóvá hagyott, 's a' Cisalpinai Néptől is bé vett Konstitúzióbann változtatást tenni. 's a' t. Kevéssel az előtt, hogy Bonaparte az ötfázak Tanáttsábann ezt elő hozta volna: a' Cisalpinum Direktóriumtól Pári'sba küldett Gen.Lahoznak, a' Külső dolgokra ügyelő Ministerhez bé adott egy írássa, minden Újságokbann ki jött, melybenn is e' vólt:

„ Polgár Minister! Thermidor' 11-dik és 20-dik napjainn írott Leveleim mellett, a' Cisalpinum Direktóriumnak a' Franzia Direktóriumhoz küldött Írássának párját is, az én ide lett küldettetésem okát elő adó két Jegyzésekkel egyetembenn, Ke-

gyelmed' eleibe terjeszteni szereztem volt. — Az én Kormányzékem' ki-fejezesiből által láthatta Kegyelmed, mely sürgető volt az én ide küldtetésem; mivel attól függ, hogy egy, a' Konstitúzió ellen lett gyűlölséges öfzve esküvés, szándékábann elő ne mehessen; és továbbá megakartuk tudni, mitsoda értelembenn legyen a' Frantzia Direktórium, azon egynehány Istenelenek eránt, kik mint Újjítók, Trouve hazánál gyűnek öfzve. Az említett két jegyzésekből ezen egész dolgot, a' maga rútfámébbenn meg-láthatta Kegyelmed, mint azon Isteneleneknek is neveiket, kik a' Konstitúziót fenekestől fel akarják fordítani; nem különbenn a' Konstitúzió meg maradása mellett buzgó közgondolkodást is; és végtére által láthatta az olyan újjításokból eredni szokott veszedelmeket is, mellyek a' Cisalpina Respublikával, a' Frantzia Sereg Olasz Országban való bátorságát is kotzkára teszik ki. — Ehezképest, Lahoz a' Direktóriumtól, egy minél hamarább adandó feleletet, és audienciára való botsáttatást kíván.

A' Monitörbenn, mely Újságot az előtt, a' mostani Cisalpinai Fr. Követ Trouve adott ki, és a' mely, a' Cisalpina Respublikábann teendő változtatásoknak (melyeknek az elő adás szerént Trouve a' Koholója) igen pártját fogja, ezt lehetett más nap

olvasni: „hogy Generális Lahoz nem es-
mertették meg a' Cisalpinum Direktórium
Követjének lenni, és hogy Generális Brüne,
és a' Követség Szekretáriussa Dávid hal-
gattattak meg, a' Cisalpina Respublikábann
teendő változtatás' dolgábann, és hogy
Generális Lahoz és Követ Visconti paran-
tsolatot kaptanak, hogy Pári'st hagyják el.“

Helvétziai Tudósítások.

A' mely Szövetséget, Zeltner és Jen-
ner Helvétus Követek kötöttek Pári'sbann
a' Külső dolgokra ügyelő Fr. Ministerrel
Talleyrand Perigordal, meg-erősítették
azt a' Helvétziai Törvényhozó-gyűlésnek
mind két Tanátsai.

A' Helvétziai Direktórium, Had-Mi-
nisterré nevezte Reynier Generálist, a' ki
Fr. szolgáltaiban vagon, de született Hel-
vétus.

Az említett Direktórium egy Hirdet-
ményt adott ki Aug. 22-dikénn, melybenn
a' béketelenkedő Helvétziai Distriktusok-
nak minden egygyesülését meg-tiltja a'
több részeivel Helvétziának; hogy így ha
már nem lehet egyébképpenn: éhség által
kényszerítse őket a' Konstitútzio' bé-véte-
lére. A' béketelenkedő Distriktusok köz-
zül valók kiváltképpenn, a' Waldstaette-
ni Kántonhoz kaptsoltt Schweitzi és Stan-
zi Distriktusok.

A' Graubündteni Lakosoknak legnagyobb részét reá veheti e' a' Fr. Direktórium, a' Helvétziai Respublikával való magok egyesítésére? nem vólt még bizonyos Aug. 28-dikánn.

Batáviai Tudósítások.

Hogy a' Selandiai partokra bé-rontottak vólna már az Ánglusok és Oroszok vóltaképpen, nem bizonyosodott meg: de hogy igen környékezik azokat, olvassuk az újjabb Levelekből is, mely Levelek szerént, a' mostani igazgatás' ellenségei mindent el követnek, hogy a' Népet fel-lázasszthassák abban a' szempillantásbann, melyben az Ánglusok és Oroszok meg fogják próbálni a' nevezett partokra való kiszállást. A' Flieszingeni Battériákat, és a' Kikötőhely előtt fekvő Batavus hajókat ágyúzzák az Ánglusok. (Flandriának Ostendai és Blankenbergi partjai előtt is ismét feles számú Ánglus hajók csoportoznak, mellyek sok dolgot adnak a' tenger-meljék Battériáknak.)

Az újjonnan választatott Batavus Direktorokról, nevezetes: hogy egy se' vólt közzülök, se' Nemzeti-gyűlésnek, se' Direktoriális Kommisszióknak Tagja. Hármann deprekálták is a' Direktori hívatalt, de a' Törvényhozó nagyobbik Tanáts nem vette bé kettőnek, úgymint: Hafselt és Hoet

Polgároknak mentségeket, kik is a' szerént, Ermerens és Harsolte Kollégáikkal egyetemben, nagy czeremóniával bé-ültetődtek Aug. 17. dikénn Direktori székeikbe: hanem az 5-dik új Direktornak Hettema Polgárnak mentségét kéntelen vólt bé venni a' Törvényhozó-Tanáts: mert meg-mutatta Hettema, hogy ő még nints annyi időtől fogva Hollandiában, a' mennyit kívánn a' Konstitúzió a' végre, hogy valaki Direktorrá választódhassék, az az: hűz esztendőktől fogva.

Az új Kormányfzék minden figyelmességét, a' mód nélkül meg-tsökkent Finántziára kezdte fordítani. Már az előbbeni Kormányfzék Július' 31-dik napján fontossann elébe terjesztette azt a' Törvényhozó-gyűlésnek, és e' folyó esztendőbeli költségekre szükségesnek állította, hogy 36 millió forintot, szabad-akarat szerént való ajándék név alatt kellene öfzsze gyűjteni. Az ő előadások rövidenn ez:

„Polgár Képviselek! Ámbár a' leg kedvetlenebb foglalatosság az egy Társaság' igazgatóinak, mikor azok, a' Társaságtól terhes adót kényszerítettnek kívánni: mindazáltal kéntelenek vagyunk tölletnek azt kívánni, mert a' szomorú idő szerent, melyben élünk, nem lehet oly rendkívül való nagy költséget, a' szokott útonn módonn meg tenni, és a' jövő esztendőben se' lehet jobbat reményleni, mert még a' háborúnak

setét fellegi leg-kiszebb részben sem ofzolnak. — A' szünetlen tartó had; a' költsönvett száz millió le-fizetésének terhe, mellyet 1795-benn a' Frantzia Respublikának adánk; a' had alatt tsinált sok adósságok interessének le-fizetgetése; 's több ilyenek kéntelenítenek bennünket, hogy szokatlan és rendkívülvaló utakat válasszunk a' Státus' szükségei pótlására.

Spanyol-Országai Tudósítások.

A' Spanyol Udvarnál eddig vólt Fr. Követ, Hazafi Truguet, még mind ez ideig Mádrítban múlat, és úgy látszik, Frantzia Országba visszafza-térni még nem is szándekozik, mivel újjonnan szállást fogadott ki magának. Az ő helyette oda ment új Követ, Hazafi Gvillemardet, mindeneknek tetszését kezdi meg-nyerni szép maga alkalmaztatása által. — A' Király és Királyné, az egészsz Királyi Familiával egyetemben, Aug. 3-dik nájánn, Ildefonsóba útaztak, hogy azon rekkenő hévséget ne fzenvedjék, mely ezenn a' nyáronn Mádrítbann véghetetlen uralkodott, annyira, hogy sok nyavalyákat is okozott; kivalképpen pedig kólikát, mely közönségesenn uralkodik most ott, mellyet Savedra, és Jovellanos Ministerek is el kaptak, és az elsőbb ez által minden munkára alkalmatlanná tétetődött, 's meg az elete is velzedelemben forog. — Hertzég de la Paz,

az Üdvárnál még mind ez ideig a' lég na-
gyobb kegyelembenn tartatik: mindazáltal
Ő Felségeket Ildefonsóba nem kíséerte el. —
Az Algíriai Dej, a' Spanyol Országi Kon-
zult Delasherast fogságba vettette, és tőle
azon summa pénz' le-fizetését kívánnyá,
mellyet az előtte való Dej a' Spanyoloknak
adott költsönn.

Magyar-Ország.

Alsó-Zsoltzáról Aug. 16-dikánn: —
„A' M. Vay Famíliának itteni Kriptájába,
tegnap takarították el illendő czeremóniá-
val M. Vay Dániel Ts. K. Kamarás Úr,
kinek Aug. 13-dikánn történt halálával, öz-
vegyen maradt M. R. Sz. B. Gróf War-
tenslebenn Eszter Aszfzony, a' ki ek-
képpen két esztendők alatt, egy Fiatská-
jától, 'édes Annyától, 's Attyától, végre
pedig Férijétől is meg-fosztatott.“

„Szöllő-hegyeinkenn, a' hol tavaj
kevés termés vólt, most se' sok van: a'
hol ellenben tavaj bőv szüret vólt, most
se' lehet a' szük termésről panaszolkodni. —
Aratásunkkal nem igen ditsekedhetünk:
mert egy Kereszt-élet többnyire tsak két,
leg feljebb három vekával fizet. A' nagy
szélveszek t. i., mellyek, Basilikus nap-
jától fogva több ízben dühösködtek, igen
meg-szilálták a' kalászkodat, és sok magot
ki ráztak belőlök.“

A'
 TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

010101010

Nro 22.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
 14-dik napján 1798-dik Eftendőbenn.

Magyar - Ország.

A' *Magyar Földközi tenger (Balaton) meljékéről Sept. 7-dikénn: — „Minden pallérozott Nemzetek által-látták azt eleitől fogva: hogy valamint kívülről, fegyver védelmezi a' Tartományokat: úgy belőlről a' tudományok ékesítik, 's a' mesterségek gazdagítják. Egy kiváltképpen ezen mesterségek között, 's lehet mondani, hogy első, a' Mezei-gazdaság' fő mester-*

sége, melynek ugyan azért, az Anglusok, még a' nagy hasznú tengeri kereskedések mellett is annyira utánna adták magokat, hogy annál fogva mezeiket valóságos paraditsom-kertekké változtatták, mellyeken a' Poéták *Arany-idejének* meg-újulását lehet gyönyörködve szemlélni. Angliának ily ritka boldogságára iparkodik szíves igyekezettel juttatni vidékünket Hazánk' méltó Fija, M. Gróf Festetics György Úr Ö Nga, mert azonközben, hogy a' Balatonn járkáltatja már szerentséssen fel 's alá, az áldást mindenfelé szemlátomást terjesztő vitorlás hajóit; kész mindent el követni, a' Georgikon nevezet alatt Készthelyen fel-állított Gazdasági-Oskolának virágoztatására, melyről, valamint a' Balatoni hajókról, érdemlett ki-fejezésekkel tettek emlékezeteket, a' Bétsi Udvari Újsággal egyetemben, sok más különkülönféle nyelvenn írott Újságok is. Az említett Georgikon, különösen 's főképpenn, a' Gróf Úr' tulajdon Tisztjeinek formáltatásokra állítatott ugyan fel: mindazáltal, Hazánk'nak akármely részéből való más Ifjak is, kiknek a' Gazdaság fundamentomos megtanulásához kedvek 's hajlandóságjuk van, ingyen halgathatják abban a' Gazdasági tanításokat folyvást, és egyéb tudományokban való magok tökéletesítésének rövidsége nélkül: mert a' Georgikon'

Oskolai esztendeje is éppen akkor kezdődik 's végeződik, mikor a' Kir. Oskoláké, és a' Kir. Gymnásiumbéli letzkék' órai nem esnek öfzfze a' Georgikonéival. Ezen Hónapnak első napján második Exámenjét tartta már a' Magyar Georgikon. Örömmel és teljes meg-elégedéssel halgatták 's szemlélték az Examenre számossan öfzfze gyülekezett Uraságok, a' szép reménységű Nevendék-gazdákat, kik ámbár a' tavaszonn és nyáronn által, idejeknek nagyobb részét a' soha meg nem szünő mezei foglalatosságokra fordították: még is mind a' Mathesisből, mind egyéb részeiből a' Gazdaság tudományának, úgy feleltek, hogy már jobban nem lehetett kívánni. Nóvember eleivel, második Oskolai esztendejét fogja kezdeni a' Georgikon. — Azon háromfáz hóld földek között, mellyek által adódtak a' mint tudva vagyon a' Georgikonnak, hogy azokonn gyakorolhassa a' mezei gazdaskodást, nagy részét a' rétekek vizes posványság borítja. Ennek kiszárztatására leg-eránysabb eszközhöz találta a' Georgikon, a' Hollandiai módi szélmalom; mely által oly helyekről is lehet tsapolni a' vizet, a' honnan rendes tsatornákon le nem lehetne azt vonni. A' szélmalom' modellája (kis formája) már el készülvén, Pethe Profeszszor Úr, Exámen' alkalmatosságával meg-mutatta, hogy

mivel a' modella, középferü szélnek erejével minden minutum alatt egy fertály akó vizet merített ki: tehát maga a' valóságos Malom, ha tsak 64 annyi vizet fog is ki meríteni: még is esztendő alatt, tizenkét millió akó vizet tsapol le a' rétekről. Az egészsz malom' fel-állítása, oda nem értvénn az épületbéli matériálékat, alig megyen száz forintra.

Pápáról Sept. 7-dikénn: — „ Ezen mi Megyénkben a' múltt Hónap' elein vólt essözések utánn következett forró napok, és hüves éjtszakák miatt, kivált a' hol a' forró napokban édes salétromos és keveset meregetett kútakból kellett a' Lakosoknak inni, és éjtszakánként udvaron 's mezőn háltak: a' vérhas nagyon uralkodott, úgy hogy egy egy közep nagyságú faluban egy nap 5 's 6 Halott is vólt, minden idő és nembéli különbség nélkül. Ezen uralkodó nyavalyába, a' mennyire Patikabéliekkel élni lehetett, hasznát tapasztaltam a' Farakas maszlagnak (*Nux vomica*), makknak, és angusturának: különösen pedig akarom a' füzfüvet, vagy másképp' füzfa-levelü füvet, vagy hájog gyökernek a' füzét (*Lythrum salicaria*) említeni. Tudnillik, minthogy a' Magyar Közember a' Patikabélitől igen irtószik, ha mindjárt ingyen most hozták is Bétsből; azonban látvan,

hogy ezen fűzfű, a' faluk' határaikbann bő-
 ven terem : azért is Haen és Scherbius (Haen
 Ratio medendi P. 3. C. 5. pag. 214. Scher-
 bius de Lythri salicariae Virtute Jenae 1790.)
 javallások szerént ezzel tettem próbát. Meg-
 szedetvén tudnillik vélek ezen fűz-füvet
 árnyékon meg-szárítottam, és Levelének
 egy részét apró porrá törettetem 's abból
 estve reggel egy fél diónnyit (egy köntinget)
 pályinkában, vagy borban bé-vé tettem; más
 részit herbatéul itattattam, víz helyett. A'
 kis Gyermekek 's mások is, a' kik a' pá-
 linkát vagy bort nem szenvedhették, ezen
 herbatéban vették bé a' porát. Sok, tsupa
 fűzfűvel meg gyógyúlt. A' kinn tsak ak-
 kor kezdődött a' vérhas, idejéhez képest
 való mértékben, elébb hánytató gyöke-
 ret vett bé (de éppen nem azért, hogy epét
 hajtassak, hanem hogy a' bél le-felé való
 mozgását mérsékeltessem, és izzadásbajjö-
 jenek) 's az utánn élt, a' fűzfűvel, oly ki-
 menetellel, hogy bátor nem tsekély szá-
 mal, és nem tsak egy faluba valóok vóltak,
 mindnyájan a' véle-élők tsak hamar meg-
 gyógyúltak. Italul bort, és vizes pálinkát
 rendeltem. Ezen fűz fünek erejét már ta-
 vaj a' Birkák hasmenésekben is tapasz-
 taltam. Ezt azért közlöm a' Közönséggel,
 hogy mások' figyelmetességeket is fel-
 kentsem, ezen Hazánkban bővölködő szer-
 rel, a' sok nem Parafzt inyéhez való, te-

kervényes, és tévelygő úton érdeklő, epét kereső, az utánn fel-áztató, továbbá ki-hajtó, 's végre mikor már a' sok epe-tsinálás, és hajtás miatt szinte a' koporsóig el erőtelenedett, azután nyakra före erősíteni akaró szerek helyett való élésre. — Az essők előtt vólt forró melegbenn, a' marhák és juhok, szájj, és láb-fájásban vóltak mindenütt e' tájon, de nem döglöttek. Az essők után, a' sertések tüdő és lép-fében, a' tehének lépfenében döglenni kezdettek, némely, kútak nélkül szükölködő és posványokból itató faluknak határiban pokolvar is sokakon vólt. Az ilyen idők' járását, és az efféle uralkodó nyavalyákat, Grunernek meg-jegyzése szerént, az őszi fzel, és guta-ütések szokták követni, a' minthogy tsak ezen mi Városunkban tsak most egy hét alatt ötöt tapaszaltam. Erőtelenségbéli guta-ütés, és az Erőtelenítettök p. o. ér-vágás, has-hajtók, veszedelmek-re, ellenben az élesztő-szerek javokra szolgálnak. Ha kedvet talalok: máskor más tapasztalásommal fogok a' Közönségnek szolgálni. — Dr. Zsóldos.

A' Nemes Magyar felkelte Seregnél Tiszti fővel szolgált Vitézek közzül, méltoztatott F. Királyunk, Nádorispány Ő Kir. Főhertzege' hathatós közbenjárására, következő Hazafiakat, a' N. Regementekhez, Tisztekké nevezni, úgymint:

A' Dunánn innen és túl való Kerületekből: Al-Hadnagyokká: Trentsén Vármegyei Főhadnagy Turcsányi Urat, Mézfáros Hufzárjaihoz; Pest Vármegyei Főhadnagy Gróf Haller János Urat, József Főhertzeg Hufzárjaihoz; Bars Vármegyei Főhadnagy Kvassay István Urat, Ferdinánd Fő-Hertzeg' Lovassaihoz; Nyitra Várm. i Főhadnagy Ordódy István Urat Vécsey Hufzárjaihoz; Sopron Várm. i Főh. Illésy Ignátz Urat az 5-dik számú Hufzár Reg. hez; Pest Várm. i Al-Hadnagy Kiss József Urat, Blankenstein Hufzárjaihoz; Veszprém Várm. i Főh. Muraközy György Urat, a' 7-dik számú Hufzár Reg. hez.

Zászlótartókká lettek: Vas Vármegyei Alhadnagy Szallay Ferentz Úr, a' Ferdinánd Főhertzeg gyalog Reg. jében; Veszprém Vármegyei Alhadnagy Illés Ferentz Úr, az Alvinczy gyalog Reg. jében; Komárom Várm. i Alh. Laky András Úr, a' Benyovszky gyalog Reg. jében.

A' Nyitrai Insurgensek között Oberstlieutenántságot viselt Pensionátus Májor Benyovszky Úr, feleslegvaló Májorrá lett az Erdődy Hufzárjainál; a' Pest Vármegyei N. Seregnél Májori fővel vitézkedett Heüsel Úr, ki már az Insurrectió előtt is tituláris Kapitány vólt, Májori rangot nyert; nem különben a' Nyitra Vármegyei Insur-

rectiónál Kapitányságot viseltt Michálovits Andras Úr, ki már az előtt tituláris Főhadnagy volt, Kapitányi rangot; a' Bars Varmegyei Insurrecciónál Kapitányságot viseltt Pongrátz Elek Úr pedig, a' Tsázar Hufzár Reg. jéhez, melyből annakelőtte ki-lépett volt: most ismét vizfsza lépett, vizfsza-kapvann az előbbeni Alhadnagyi rangját.

Erdély Ország.

Kolosvárról szomorúann kéntelenítetünk írni: hogy ott Augustus' végin, egy Afzfony' vígyázatlansága miatt, nagy tűz támadvann, sok károkat tett. Az elégett épületek közzé tartoznak nevezetessen: a' Farkas-útfzai Nagy Templom, 's a' Reformátusok' Kollégyioma is.

Béts.

Ditséretes hadi próbát teve a' múltt Kedden két Ofztály Lovasság a' Lerchenfeldi línea előtt: tsak karddal, nem puskával. Mind taréjjas sisakokbann díszeskedtek a' Vitézek, kiknek oly temérdek Nezőik voltak, hogy egy elmés Idegennek meg-jegyzése fzerént, könnyen jutott minden Vasasra két Kotsi, és ötven Néző. Ő Felségével voltak Gróf Kinfszky, B. Alvinczy, és más Generálisok.

A' Gyalogság' hadi próbatétele tegnap-
ra vólt határozva: de Ö Felsége által el
halasztódott a' jövő hétre.

A' Splényi gyalog Reg. jének Áldozó
Papjává lett, T. Cistercita Páter Szekér
Aloysius tudós Hazánkfia.

Florentziából oly Tudósítást vett a'
F. Udvar, hogy a' Toskánai Nagy-Her-
tzezné szerentséssenn szült egy Hertzegafz-
szonykát.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Római Respublika' földjénn, min-
den fegyvert fogható Személyeket kato-
náskodásra kényszerítenek a' Frantziák.

Pápa Ö Szentségét, Florentzia-melje-
ki lakásábann gyakran meg-látogatják az
Aufztriai, Spanyol, Prufszus, Ánglus, és
más Követek.

Helvétziai Tudósítások.

Ezerötszáz gyalogokból, 's egynehány
Svadron Lovasokból álló Sereget állít fel
a' Helvétziai Kormányfészék.

Bernától Graubündten felé indúlt Aug.
16-dikánn a' Fr. tábor. Midön Tigurum
tájjára érkezett: parantsolatot vett, hogy

állapodna meg: de Aug. 23-dikánn, ismét tovább folytatta útját: és már Aug. 25-dikénn az egéfsz Fr. Katonaság Tigurumban és Uznachtban vólt; Aug. 27-dikénn pedig Sargansbann, Schauenburg Generális' vezérlése alatt, a' ki, valamint a' Helv. Direktórium is, tsendesítő Hirdetményeket intéztek, a' béketelenkedő részeihez Helvétziának. A' Direktórium ígerte, hogy a' Religió' szabadságát, a' Konstitútzio' szerént, épségbenn meg-hagygya, és gondoskodni fog az Egyházi Személyek' tartásáról, akármely Religióhoz tartozzanak Azok.

Basileánn által 2300 főből álló Fr. Katonaság takarodott Aug. 31-dikénn, Helvétziának Frickthállal határos széleire.

A' Fr. és Helvétziai Respublikák között köttetett Frigynek már a' múlt postánn közlött nevezetesebb Tzikkelyeihez tartozik az is, hogy a' Fr. Respublika éppen azonn az árronn ígér Helvétziának sőt, valamennyi kívántatik, mint a' mennyin magok kapják azt a' Fr. Polgárok. Ész-tendőnként leg-alább is van szüksége Helvétziának 250 mázsa sóra.

Batáviai Tudósítások.

Hágából írták Aug. 25-dikénn, hogy az oda való Direktórium, ajánlotta Köz-

benjárását, a' Frantzia és Ámerikai Respublikáknak özfze-békéltetésre, mely ajánlást el is fogadott a' Fr. Direktórium. Az özfze-békéltetés' egészsz munkáját bízta a' Batáviai Direktórium, a' maga Pári'si Követjére Schimmelpenning Polgárra.

A' Batáviai és Fr. Respublikák között kötendő Kereskedésbéli Szövetségnek kéfzen vagynak már a' Tzikkelyei, és tsak a' mind két részről való költsönös meg erősítetésnek kell hozzájuk járúlni.

Az Ámsterdami Bankót Nemzeti Bankóvá szándékoznak által változtatni Batávia' Elöljárói.

A' Direktórium, egy helyes Mappáját készítetteti a' Batáviai Respublikának a' mostani fel-öfztása szerént,

(Helvétzia' újj Mappáiból (mellyeknek száma 12-re van határozva), négy jött már ki a' múlt esztendőtol fogva. Ezeknél tökéletesebb és szebb Mappákat, nem láttunk: de egy arany is egynek az árra. A' hegyek, 's az örökös Havasok úgy vagynak rajtok ki-formálva, mint a' leg nagyobb munkával dolgozott Kuprumokon.)

A' Batáviai Polgár Katonák között, sokann nem gondolkoznak Republikánus módra.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Havre-ra, egy fertály óráig ágyúzott egy Anglus Hajösseregofztály Aug. 27-dikénn délelött.

Északi Ámerikából. — a' Pári'si Újságok szerént — egy új Követ érkezett Pári'sba, Doktor Logannak Személlyébenn, a' ki Jún. 23-dikánn indúlt el Newyorkból: de hitelesebb dolog, hogy Doktor Logant nem az Északi-Ámerikai Respublika' Kormány széke küldötte Pári'sba, hanem a' Fr. ákhoz szító Ámerikai Felekezet.

A' Frantzia Direktórium azonbann, tsak ugyan oly értelmű parantsolatot küldetett a' Tengeri dolgokra ügyelő Minister által minden Kikötőhelyekbe, hogy a' hol le vagnak tartóztatva Ámerikai hajók, az azokon lévő Néppel nem kell úgy bánni mint foglyokkal.

A' Teátromi Énekesek, igen unfolták mostanság a' Finántz-Ministert, hogy adassa ki nékiek a' fizetésseket. A' Minister ezt felelte nékiek: „Azokat se' lehet fizetni, a' kik sírnak (értette a' Státus Kreditorait) hát ugyan hogy sürgethetik Kegyelmetek, a' fizetésseket, a' kik énekelnek ?

(Ezen felelet, eszünkbe juttatja egy derek Fr. Irónak ítéletét, a' ki e' folyó Század'

közepe tájjánn egybe hasonlítván az Anglus Köznépet a' Frantziával, onnét mutatta meg, hogy a' Fr. ák még a' víz ital mellett is, a' teret viselés, a' munkálódás, vagy nyájjelgeltetés közbenn is vígabbak az Anglus Népnél: mert rend szerént énekelnek: már akár azért énekeljenek — úgymond — hogy nem érzik a' magok állapotjával egybe köttetett bajt: akár pedig búfelejtésért.)

A' Pári'sbann lévő Katonai Kommisszióznak Fő-Szekretáriussa, ki adta, a' múlt esztendő 19-dik Fructidorjától (5-dik Sept. étől) fogva a' Kommisszió által meg-íteltetett Személyeknek laistromat, melyből ki-tetfzik, hogy ezenn említett idő-szakasz alatt, 12 Személyeket ítelt a' Kommisszió halálra, ötöt szabadon bocsátatott, 1-et számkivetésre ítelt, 1-et által adott a' Direktóriumnak; és egygyet a' Magistrátusnak.

A' Politzájnak újra engedelmet adott a' Törvényhozó-gyűlés egy esztendeig, hogy a' közönséges Írásokra vigyázhasson, és a' köz-tsendességet háborgató Írókat meg-büntethesse. Az engedelem-adás Aug. 25-dikénn történt.

Spanyol-Országi Tudósítások.

Ama' nevezetes Don Pietro Olávides, ki az Inquizitzió által számkivetteténn,

húsz esztendőktől fogva Fr. Országbanál élösködött: nem tsak engedelmet kapott a' Mádriti Udvartól, hogy Sp. Országba vizsgálta-térhessen; hanem minden jószágát is vizsgálta-nyerte, és Státus-Tanátsossá neveztetett.

Egy Mallo nevű Tiszt, a' ki Hertzeg de la Paz után, rendkívülvaló grátziában áll az Udvarnál, százhusz ezer Réal jövedelmű Szentelt-Vitézi jószágot nyert a' Királytól.

Az Ámerikai Archipelágusbann két új Szigeteket és sok más nevezetességeket találtak fel két Spanyol Korvettek, mellyeknek útazását pompássann ki-adatja az Udvar a' maga költségénn.

Különösen meg kérettünk az itt követhető Levélnek Hírmondónkban való közlése eránt, mely kérést tellyesíteni, hazafiú kötelességünknek tartottuk.

„Hála legyen a' Magyarok' irgalmas Istenének! már mi felettünk is Fű kúti Landerer Mihály Úrnak személlében kegyessebb tsillagzatok kezdenek ragyogni. T. i. ez a' Nemes Hazafi a' leg-távolabb lévő Magyarokat is Attyafiainak vallván, hogy módot adna a' szép Tudományoknak meg esmérésére, kedvellésére, 's gyakorlására, naponként szaporíttya a' Ma-

gyar Könyveket, és több ízbeli Tudósításai bizonyítják: hogy tellyes igyekezettel kívánja a' Magyar Literáturát elő-mozdítani, és ki-terjeszteni. — Ama' nem tsak díszessenn, de hasznossann is készültt szép Nemzeti Kalendáriom; mellyet talán ezentúl Nemzeti Naprámnak lehetne nevezni, és ama' minapi isinos Vásári Könyvtár, oly nevezetet, és érdemet tulajdonítanak e' fellyebb nevezett Fűskúti Landerer Mihály Úrnak, minémüt valaha Archimedes, és későbben Kopernik, Newton, Mancini, vagy nem régenten Montgolfier szerzetek magoknak, az ő betses találmánnyaikkal; sőt még nagyobbat, mert amazok tsak a' tanúltabb elméket ketsegtetik, de Landerer Mihály Úrnak nyomtatmánnyai még a' kaizagányos és gubás Magyarainkat is háládatosságra kötelezik; ugyan is mi mindnyájan az ő hofzfas életéért, és hogy bár minden ötödbéli származatban a' P. Hell Urániájával egy egy Fűskúti Landerer Mihály derüljön fel a' Magyar ég-boltozatra, buzgón rimánkodunk a' Terem öhöz. Bátran már most minden igaz Hazafi énekelje Bartsaival:

Örömnök könnyei folják el szememet,
Midön virágozni látom Nemzetemet.

Már eleget éltem!

De többel kívánok tartozni Landerer Mihály Úrnak, ugyan azért így éneklek Verseimet:

Kit tiszteljek most én? magamtól azt kérdem,
Van e' ez időben az erkölsért érdem?

Meg-felel Thezeus' munkájú Landerer,
 Ki Hazánk' nyelvének oly útát lelni mer,
 Mellyen tzerne - szálon difzeit vezesse,
 Hogy ily Ariádne légyen szerelmesse.
 Betük' Labirintját böltsen ki - mutatja,
 Tündér szorgalommal könyveit nyomtatja.
 Lefsz, sőt vagon is már Landerernek híre,
 Boldog, kit a' köz - szó tettéről ditsére!
 Lefsz addig, mig Buda' allyát Duna mossa,
 Mig öfzse nem omlik a' Gádes' szorossa;
 Mig a' nagy Oczeánt zablázza föld' partja,
 Miglen arany fényét a' Nap, 's tsillag tarja;
 Mig négy kerekével látzik Göntzöl rúdja,
 Mig egéfsz, 's a' Hajós a' szélvész meg tudja;
 Mig Maros' árjánál fekünni fog Arad,
 Addig Landerernek érdeme fenn marad.

Írtam Galsa Mező Városában, Arad
 Vármegyében Aug. 22 - dikéna 1798.

Peretsényi Nagy László,
 Galsa Mező - Városának esküdt
 Notáriussa.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

OKMUNY

Nro 23.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
 18-dik napján 1798-dik Elztendőben.

Német Birodalmi Tudósítások.

A' Rastadi Frantzia Követek, Sept.
 1-sőnapján adott feleletének kezdete ez:
 „A' Frantzia Respublikának a' Német
 Országgal való békességes alkudozásokra
 tellyes hatalommal fel-ruházott alább
 írt Ministereinek, által adta Fructidor'
 14 dik napján, a' Császár Ő Felsége te-
 llyes hatalmú Ministere a' Német Depu-
 táció újj feleletét. Melyre nézve az alább

A a

írtak tudtára adják a' Német Deputátzió-
nak: hogy ők az Ehrenbreitsteini Vár le-
rontásábann ki-jelentett meg egygyezését a'
Deputátziónak, el fogadják: a' mellett pe-
dig állhatatossan meg maradnak: hogy
Kehl, Cassel, a' hozzá tartozókkal, és St.
Petersau, a' Fr. Republikának, által-
engedődjenek, mivel ezek a' Frantzia Határ-
szélek bátorságban való maradására meg
kívántatnak. — Bonnier, Jean Debry,
Roberjot.

Rastadtban nagy ebédet adott Sept.
6-dikán Prufszus Követ Gróf Görz; a'
Ts. K. Felső Követe Gróf Metternich pe-
dig nagy vatsorát. — Sept. 7-dikéun szán-
dékozott a' Német Deputátzió el készíteni
a' Fr. Követekhez adandó válaufsztát, mely,
hogy az előbbenihez hasonló értelmű fogott
lenni; meg lehetett már előre is ítélni a'
reá való voksolásokból, mellyeket közön-
ségesekké tettek a' Német Birodalmi Újsá-
gok.

Nagyobb részént már az egész Mogun-
tziái Fr. Ármádia a' Rhénus' jobb partjára
által takarodott, és mindennap nevedik,
mind megszszebb megszszebb ki-terjeszkedik,
és mindenütt újj adózásokat kíván. A' Fr.
Generálisok, az ideji aratásonn gyűjtött ga-
bonát is a' Rhénus jobb partjánr gondvi-
selések alá vették, hogy onnan a' Fr. Se-
regek' számára Magazínokat tölthesse-

nek. — Generális Haquin' vezérlése alatt egy Tabor fog lenni Siegnél. Generális Championet kommandírozza a' Niddánál lévő Sereget. A' Lovasság, és az ágyúk' számára sok lovakat vásárolnak, és Luxemburgtól, 60 igen nagy ágyúk, véghe-tetlen sok puskapor, 2000 sátor 's a' t. szállítódik Moguntzia felé.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Cisalpina Respublikára nézve; már el kezdődtek a' várt változtatások: Leg elsőbenn is mindjárt minden Klúbok, vagy az úgy nevezett Konstitúziói Kerületek bé-zárattattak. E' változás Médiolánumbann, mikor nem is vélték, August. 25-dik napján történt, és tsak hamar azután, az egész Frantzia és Cisalpinai Várörző Sereg segyverbe öltöztetett, 's a' Városbann, a' izéllyel járva vígyázó Katonák' száma még-kettőztetett. Más nap három Direktorok, úgymint Sawoldi, Testi, és Lamberti, azt a' tanátslást kapták: hogy hivataljokat tegyék le, hanem ez a' tanátslás, parantsolat vólt ő reájok nézve. Etsve a' Katonák minden közönséges helyeket fel-kerestek, és ezer-nél több gyanús, vagy Polgári Levelet nem mutatható Szemellyeket fogdostak el 's vittek bé a' Várba. Már Aug. 27-dikén a' Város a' leg-nagyobb lázzadásbann vólt;

Hazafi Albini, Generális Brünéhez hívattott, és ettől parantsolatot vett, hogy a' Cisalpina Respublikából haladék nélkül tatarodjon ki. — Aug. 28-dikán bizonyos Seregofztályok küldödtek el Bolognába és más Városokba, hol hasonlóképpen minden Klúbok hé-záratódtak, és egynehány közönséges szo'gálatbann lévő Személlyek, kik t. i. a' teendő változtatások ellen előre mérgesenn szállottak, hivataljokból Katonai erővel ki-hányatódtak.

A' Ligúriai Respublikábann is a' Frantzia Zifstema nehezenn akar lábra kapni. A' Direktórium, és Törvényhozó Tanáts között esett szakadások, mind nagyobbak nagyobbak, 's gyűlölségesebbek kezdenek lenni. A' Frantzia Minister a' Direktóriumot nyilván óltalmazza, és annak védelmére egynehány Seregofztályokat Genuához rendelt, mely is az ellenkező Félnek annyival nehezebben esik. A' Ligúriai Respublikának bizonyos részeibenn újj zenebonák ütötték ki magokat, mellyeknek letsendesítésére Katonákat kellett ki küldeni, és közönségesenn az egész Respublika, béketelenségekkel és zenebonákkal teljes.

A' Turini Udvarral kötendő Békeségnek helyre-állításabann, min hogy Páris valasztódott az alkudozások helyéül,

a' Ligúriai Direktórium a' maga részéről Hazafi Mussaconét küldötte el telyes hatalmú Biztosúl Pari's felé, hanem Generális Brüne találkozáván vele az útonn, vizsgálta hívtá Mediolánumba, hogy a' bekesség alkudozások, ott mennyenek véghez az említett Generális közbenjárása által.

Északi Amerikából.]

Az Ámerikai Respublika, mind szárazonn mind vizenn nagy erőben téteti a' hadi készületeket a' Fr. ák ellen. Az újjonnan fel-állított Seregosztályok' Zászlóinak szép ki-varrásokkal való ékesítését, önként magára vállalta a' Szép Nem. A' Sereg' Fő Kormányozójává, az Ösz Vashington választódott, a' ki ezen választatást el is fogadta, meg lévén győzetteve, a' hadnak el kerülhetetlensége felől, mint azt hathatóssann elő adta, a' Kormányfők' Elölülőjéhez Ádams Úrhoz útasított Levelének következő soraiban:

„Maga tudja az Úr, minémű ki-menetelét vártam én a' dolgoknak, akkor, mikor én a' Státus' foglatatosságit el hagytam, és hogy magamat, azzal a' magam meg határozásával vigasztaltam: hogy az én életem' hátra lévő napjait, az én mostani tsendes magánosságombann fogom el tölteni. El gondolhatja hát maga az Úr,

minémű érzésekkel legyen az én szívem tele, midőn magamat arra kelletik határoznom, hogy az én életem utolsó óráiban ezt a' Scénát, a' magános nyugodalmat, mellyet szívemből szeretek, el hagyjam, és ismét a' közönséges foglalatosságok határ nélkül való mezejére ki-száljak, hol magamat a' sok szünetlen nyughatatlanságoknak ki-tenni, és fő dolgokról felelni tartozzam.“

„Lehetetlen vólt énnékem meg nem tudni az újjabb történeteket, 's a' Fr. és az Ámerikai Kormányzék között folytt alkudozásokat: és azoknak értésére érzéketlennek maradni. A' Fr. Direktóriumnak maga viselete a' mi Hazánk eránt; az ő álnok ellenségeskedése, a' mi Kormányzékünk ellen, és sokféle fortélyai, mellyekkel igyekezett ezen Kormányzék-től el idegeníteni a' Nép' szívét; a' Frantzia Ágensék' egészsz szándéka, mely szerént szüntelen fenn akarták tartani 's még nevelni is közöttünk az ellenkezést; a' legszentebb Kötésekkel 's a' Nemzetek' Törvényeivel való nem gondolások; a' mi óltalom nélkül vólt Kereskedésünk ellen indított 's folytatott hadjok; a' mi Békeséges Követeinkkel való bánássokmódja, és adó-kívánásaik: mind ezeknek természet szerént való következése az, hogy bennem

is oly gondolatok származtak, a' millyeneket oly közönségessenn nyilatkoztattak az én Hazámfiái, a' Kegyelmedhez egyes szívvel intézett Írásaikbann."

Svéd Országi Tudósítás.

Úgy hallatik, hogy a' Nagy Britanniái Udvar, azt a' Bízttatást tette: hogy ennekutanna semmi Svétziai szállító hajó, útjábann meg nem háboríttatik, és az olyan Svétziai hajók is, mellyek a' Nagy Britanniával barátságbann élő, és szövetséges Státusok Kikötőhelyeikbe igyekeznek, meg nem gátolódnak útjokbann; sőt még azon hajókon is, mellyek az ellenséghez szándékoznak, tsak a' rajtok lévő Portékák visgáltatnak meg, ha nints e' rajtok Contreband (tilalmas portéka) és ha nints: szabadonn el botsáttatnak. — Azon hajók is, mellyeket leg közelebb a' Margatei Kikötőhelybenn tartóztatott Ánglia, magok újjára botsáttatnak.

Frantzia-Országi Tudósítás.

A' Frantzia Direktórium' Végzése fzerént Ánglus Generálmáyor Cootes-nak, és Máyor Englandnak, kik is Ostendánál estenek fogságba, és eddig Verzfáliabann tartózkodtak, meg-engedődött, változó

egésségekre nézve, Angliába három hónapra vizsgáltsza menni, hogy ott egészségek helyre állásánn munkálódhassanak.

Helvétziai Tudósítások.

Némely Vidékeibenn Helvétziának új nyúghatatlanságot okozott a' Polgári Hit le tetele, a' Nép' eleibe írott esküvés formájára nézve. Kivált itt, 's ott a' kissebb Kántonokbann, a' Kathólikus Papság az esküvés-formája végire ezt a' Ragasztékot akarta tétetni: „a' mennyibenn a' Hit-formája a' Katholika Vallással meg állhat,“ de a' mely kérések nékiek meg nem halgattatott. — A' Graubündteniek között a' leg nagyobb Lázzadások most el szüntek, azt írják, és hogy az egész Tartománybann mély halgatás uralkodik, és sok Helységek akarják a' Helvétziával leendő egygyesülést, mindzáltal a' Lakosok nagy része még is tsak a' régi Konstitútzio mellett kíván meg-maradni. Azonbann a' Graubündteni határ-szélekhez mind közelebb közelebb vonúlnak a' Frantziák, és már Aug. 30 dikánn Basileán kerestül egy 2300 főből álló Fr. Sereg vonta magát a' Fricktháli határ-szélhez.

Magyar - Ország.

A' Tudományokat, a' Magyar Nemzet között terjeszteni törekedő Nemzeti Léleknek jelenségei.

Erdélyi Püspök *Batthyáni Ignázt* Ő Exc. ja, az általa Károlyváratt fel-állított Egvisgáló épületet, gazdag Könyvesházával egyetemben, az Országnek ajánlékozta Júl. 31-dikénn. — Magyar Ország' Primássa, Cárinalis *Batthyáni József* Ő Hertzegsége, Pestenn lévő derék Bibliothékáját, közönséges Bibliothékává készítetteti. — Somogy Vármegye Fő Ispánnya, Gróf *Széchenyi Ferentz* Ő Kegyelmessége is, szándékozik, Czenkről Sopronba szállítatni bé a' maga gondossann és válogatva öfzsze-szerzett Könyv- és Kézírásbéli Gyűjteményének nagy részét, 's ez eránt oly rendelést tenni, hogy Mások is hasznát vehessék. Czenkenn tsak a' Magyar Bibliothéka marad.

Királyi Fő-Hertzeg *Nádorispányunk*, méltoztatott *T. Atzél István* Királyi Tanátsos Urat, közönségessenn esmeretes érdemeire nézve, Ország Bírói Itélő-Mesterségből, *Nádor-Ipányi Itélő-Mesterségre* emelni.

A' múltt postánn közlöttük azon *Vitéz Hazánkfiainak Uri* neveiket, kiket F.

Királyunk, Nádor Ispány Ö Kir. Fő-Herzogségének hathatós közbenjárására, a' Dunántúl és innen való Kerületekbéli Insurrectionális Tisztekből, reguláris Katona-Tisztekké méltóztatott nevezni: közöljük most a'] hasonlóképpen meg-tiszteltetett Tiszántúl és innen való Kerületbélieket, 's a' Horváth-Országokat is.

Alhadnagyokká lettek: Heves Vármegyei Kapitány Subics Imre Úr, a' Wurmsér Hufzárjainál; Bihar Várm. i Kapitány Draveccky Miklós Úr, a' Székely Hufzárroknál; Arad Várm. i Kap. Edelspacher Mátyás Úr, az 1 ső Ulánus Reg. nél.

Zászlótartókká lettek gyalog Reg. ek-nél: Borsod Vármegyei Főhadnagy Szentiványi Jó'sef Úr, a' Gyulay Regemen-jénél; Szabolcs Várm. i Főhadnagy Szeremley Károly Úr, a' Sztárayénál; Torontál Vármegyei Főhadnagy Sándor Károly Úr, az Eszterházyénál; Temesi Főh. Tormásy József Úr, a' Nádasdyénál; nem különben Márjássy György Úr is, ki a' Szepességi Seregnél Káplárságot viselt.

Horváth-Ország' részéről, Alhadnagyságot nyertek: Gróf Pejachevich József Insurrectionális Kapit. Úr, az Erdődy Hufzárjainál; Weidner Péter Insurrection. Alhadnagy az 1-ső Uhlánus Reg. nél. — Zászlótartókká lettek. Maistrovich és Pohl Urak, az 1-ső

és 2-dik Banális Reg. eknél, mellyeknél már az Insurrectió előtt, Káplárságot viseltek vólt. — Lukavszky Úr, ki az Insurrectió előtt tituláris Kapitány vólt, az Insurrectiónál pedig Májorságot viselt: Fő Strázsamesteri rangot nyert.

Gróf Sztáray Mihály Ő Nagysága életének, hirtelen véget vete itt negyed nappal ez előtt, egy véletlen gutaütés.

Bét s.

Egy *Schulz Krisztián* nevű Takáts Legény, fel-találta: miként kellessék a' tűz óltáshoz készített bőr vedrek formájára, vedreket, kenderből készíteni, és az ahhoz értők előtt meg-próbáltatván, úgy találta-tott, hogy ezen kender vedreknek, mind azért, hogy könnyebbek; mind azért, hogy a' bőrnél inkább engednek, gyúladás' idejénn, sokkal inkább lehet hasznokat venni, mint sem a' bőr vedreknek. Mellyet is az Alsó Aufztriai Kormányfő, egy Aug. 21-dik napjänn költt Udvari Végzés' ereje fzerént, kíván mindennek tndtára adni.

Kanitzból Sept. 11-dik napjänn szívre hatólag íródik le azon öröm nap, mellyen is ezen Hónap' 8-dik 's 9-dik napjainn, a' jó szívéről esmeretes. Ts. K. Tanátsos, és

Afztalnok (Dapifer) Báró Sonnenfels, tulajdon maga adta által a' Nikolsburgi Uradalomhoz tartozó Párdorf és Pauszram nevű helyekben, a' leg-jobbaknak ítéltett két Leányoknak a' jutalom pénzt, t. i. mindeniknek 150 — 150 forintot. — Tsak ugyan maga is a' Fundálója annak, az említett Báró Úr, kinek is rendelése szerent, ott minden esztendőben, két Leányok, kik arról, hogy ők jó erköltsűek, és dolgozók, a' magok Elöljáróitól leg jobb bizonyágot mutathatnak, 150 forint jutalom-pénzt szoktak nyerni.

Ezen esztendőben hat Leányok választódtak ki a' leg jobbak között, és ezek között ismét ketten, úgymint két édes Atya nélkül lévő árva Leányok azért nyerték a' többek előtt el a' jutalom-pénzt, mivel az ő jó erköltsűkről, és munkásságokról szóló Bizonyosság leveleik mellett, azt is tekintetbe vették az Elöljárók, hogy ezek kettőn, abból a' mit ők mindennapi munkájokkal nehezénn kerestek, gyámoltalan, neveletlen Ötseiket abból tartogatták.

Azutánn az említett hat Leányok között hármann Párdorfbann; hármann ismét Pauszrambann a' Templomba fel-vitetődtek, és a' két jutalom pénzt nyertt Leány-

kák rózsa koszorúkkal, a' több négyek pedig emlékeztető-pénzel tisztelettek meg, az oda gyűlt sok tiszteletre méltó Nézőknek, és az oda való Iffjúságnak jelen létében. Tudtára adatott ezenn alkalmatossággal a' sokaságnak, a' Fundálónak az említett Báró Úrnak is a' tzelja, miképpen igyekezik t. i. ez által a' Leányokat jó erkölcsűekké, és dolgosokká tenni.

Úgy látszik, hogy ezen szép példát akarta követni, a' nem régebenn meg holt Bibliothekáriussa is Hertzeg Lichtensteinnak, Luchini Apátúr, ki is testamentomot tévénn, a' maga vagyonyából 6 Stipendiumot rendelt 100 — 100 forin osokkat, a' magokat virtusok által megkülönböztető Leányok számára, mellyet a' ki egyszer el nyér, élete' fogytaig minden éltendendöbenn meg is kapja azt.

Konstántzinápolybann múltató hiteles Személlyektől érkeztek ide Levelek, a' mellyekben, mint szemmel látott dolgot úgy jelentik az Írók, hogy a' Fr. áknak meg van ott tiltva a' 3 színű bokréta vi-selet.

Tudósítás.

E' következő munka: „ De calculo Hexapedae, ejusque partium, in duodecimas

subdivisarum, tum quadrato tum cubico, compendioso. In Usum Auditorum Suorum, dum in Liceo Episcopali Magno Varadiensis Publico Mathesim praelegeret, conscripsit, nunc vero Juris publici fecit Stephanus Káts. AA. LL. et Philosophiae Doctor. Presbyt. Diaecés. Magno Varad. Budae Typis Regiae Universitatis." Találtatik Bétsben Doll Könyváros Úrnál, a' Szent István Temploma megett. Budán a' Paráde piatzon lévő Könyváros bóltban. Pesten Kiss István Úrnál a' T. P. Piáristák' háza alatt. Pozsonyban Leeg Könyváros Úrnál. "

Ezen munka, a' Polgári öllnek, és az ő részeinek számvetését, nem közelítve (adproximando), hanem tökéletesen (adaequate), még a' leg kissebb részetskékben is, úgymint: a' nyomokban (pedibus) ujjokban (digitis), vonásokban (lineis), első és második rendű pertzenésekben (minutis primis et secundis) 's a' t., hozza ki, úgy hogy a' kijött szám mind ezeket tulajdon négyezett (quadrata), vagy kotzkázott (cubica) mekkoraságban adgya elő.

A' Polgári öll által nem értünk egyebet, hanem a' mellynek hozsza hat nyomból áll. Ennek részei mind tizenkét tizenkét részekre osztatnak fel. U. m. a' nyom 12 ujjokra: az Ujj 12 vonásokra: a' vonás 12 első pertzenésekre 's a' t.

A' Polgári öllnek eddig uralkodott számvetése, egyedül az ölléknek mekkoraságát adgya ki tökéllctes négyezett, vagy kotzkázott valóságában: de a' részeknek ki jött száma tsak közelített mekkoraságot (partes aliquotas) jelent; a' mit új és nehezebb számvetéssel

kell' ki koholni, hogy azoknak a' magok' ne-
mekben tulajdon négyezet, vagy kotzkázott
mekkoraságát tudhassuk ki. A' szemes, és
félre nem hajló Olvasók itéllyék meg a' kü-
lömséget. Azonkívül: az eddig való szám-
vetésről el lehet mondani: dum brevis esse
volo, obscurus fio.

Vannak ezen szerzőnek több rendbéli Ma-
gyar és Láziumi (Deák) nyelveken, 's a' ro-
stán által fordúltt, kézírásai. De a' többek
közül előre csak ezen munkáját ajánlya az
Érdemes Tudós Közönségnek, melly a' szép
tudományú mesterségkre nézve egy könnyen
útol érhető újsággal kedveskedik. t. i. De Re-
ctificatione Peripheriae Circularis Genetica
Lengyeliana. Cujus consecutaria est Circuli,
ejusque quorumcunque partium quadratio; nec
non angulorum Universalis trisectio aequae
Geometrica. Item: de collationibus pedum:
Viennensis, Parisini et Rhenani, tum in er-
se, tum cum gradu circuli, quoad mensuras
civiles, i. e. quoad sui partes. Nec non de
Una Regali, vetere Hungarorum mensura,
authentica, cum aliis mensuris civilibus colla-
ta: de Aratris, Jugeribusque antiquis et mo-
dernis etc. Dissertuit Stephanus Káts. „

Tudva vannak az Iró előtt mind a' régi,
mind a' leg újabb, e' dologban leti ditséretes
iparkodások és találmányok: de még is bátor-
kodik ezen újsággal a' tudós piatzra ki állani;
mellyből reméli, hogy nem sok időre, a' Ma-
thesisben eddig előfordúltt majdig, közelítésig,
való mekkoraságok (adproximationes), mint
annyi elhibázások, éppening, valóságig való
mekkoraságokra (in quantitates adaquatas)

fognak fordulni. Nints itt szükség sinusra, Logarithmusra, vagy a' fentőnek, avagy középhasítottónak száz ezredik részére. A' ka i-
kának (circulusnak) akár egész köre, akár Karimarészze, tökéletes egyenlőséggel megfelel az ötöt illető egyenes lineának a' polgári mértékben, könnyű fel találással.

Ha ugyan csak a' Magyar Országgi könyvnyomtató Urak megfelelnek azon díszeteknek, mellyeket az Újságok az othoni Literaturának elő mozdításáért reájok ruháznak: ajánlya nékik az Író ezt is, a' többit is; de egyfzersmind arra kéri őket, hogy ne énekel-
tessék vele Lucánusnak ezen panaszszá : Poeni tuit multos vanae sterilisque Cathedrae. Az üres betség, hír-név, igen hideg ruha: kivált, ha hólta után adatik az embernek e' világban.

Vagy ha Tudományokat szerető Jóltevő, avagy valósággal előfizető Urak találtatnának, ajánlya szolgálattját az Író.

A' munka, két réz táblákon kívül, mellyek már bé vannak metzve, mint egy hét 's nyóltz árkusra telik.

A' Találandó Jóltevő, vagy előfizető Urak le tehetik a' szántt segedelmet, Bétsben a' Magyar Újságok' Íróinál. Pesten T. Kiss István Urnál, a' T. P. Piáristák' háza alatt. Az előfizetés határoztatik 40 kra, köttetlen egy nyomtatványért.

Költt Bétsben II Septemberben 1798.

Káts István.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

o o o o o o o o

Nro 24.

Költ Bétsben, Sz. Mihály-Havának (Szeptembernek)
 21-dik napján 1798-dik Eftendőbenn.

*A' már másfzor is említett két Magyar
 Utazók' Tudósítása.*

(Költ Triestből Sept. 12-dikénn.)

„**L**aybach, Idria, Görtz, 's Udine Vá-
 rosainn, 's Tagliamento, és Piave vizeinn
 's Trevisonn által, Sept. 6-dikénn érke-
 zünk Velentzébe, mely tsuda Várost látni,
 gyönyörűség; de benne sokáig lakni, unal-
 máta lenne annak, a' ki az ártatlan ter-
 mélfzet' változó örömben szereti kedvét

B b

tölteni. Nints ott mező, liget, völgy, hegy, erdő. Nem hallani mást a' Hajósok' kurjongatásinál; nem látni mást, a' vízből kiemelkedő magas házak között a' kisebb nagyobb hajóknál. A' szunyogok majd ki szíjják éjjelenként az ember' vérét, a' meleg majd el olvasztja; 's nints friss ital az enyhülésre. Az élet drága. De bezzeg van bősége a' szép gyümölcsnek, a' mely azonban különös édessége miatt, hamar változást okoz az egészségben. — Velentzéből a' Brenta vizén Páduába hajóztunk. Nem lehet ennél gyönyörösebb utat gondolni. A' víznek mind a' két partján csak nem egymást érik a' szebbnél szebb Kastélyok, mellyek a' Velentzei Nemeseknek, mezei mulatságokra szolgálnak. Tron nevű V. Nemesek épülete egygyik vólt a' leg-tsinosabbak között, de ennek csak falai állnak fenn, mert a' Frantziák tüzet vetettek néki, az Ura ellen való gyűlölségből. — Pisam' Kastélya is ékes, de az Urának ki-költözésével, most üressen áll. — Páduában majd 10 ezernyi Ts. K. Katonaság vagyon. Itt vagynak Gróf Wallis, 's Mitrovizki Generálisok is. Szüntelen takarodik ezen vidékre a' Katonaság. Páduából Mestrébe mentünk, onnét Udinébe, 's Udinéből Triesztbe, a' hol egy fogadóban vagyunk szállva Hg Pignatellivel, kit a' Nápolyi Udvar Londonba küld

Követnek. Ennek egyik belső embere be-
 fizellette, hogy tegnap vett az Ura Kurírt
 Nápolyból, a' ki az Udvarától azon hírt
 hozta, hogy a' Frantzia Hajósseregnek
 meg-verettetése valóban igaz, tsak a' kör-
 nyülállások különbözök el az első, már avúl-
 ni kezdett Tudósítástól. A' Követ azon-
 nal indított egy Kurírt Bétsbe, a' hová ma-
 ga is el indul holnap; itt hagyván azon Fre-
 gátot, mely ötet idáig kíséerte, 's a' mel-
 lyet ma mi is meg fogunk a' Kapitány?
 emberségéből látni. Halljuk, 24 ágyú, 300
 Katona, 's ugyan annyi Hajós legény va-
 gyon rajta: — Trieszt gyönyörű Város. Bi-
 zseg benne a' sok ember, 's a' számtalan
 árbotzfák a' temérdek hajókon egészsz er-
 dőt formálnak. Kár, hogy az idő nem
 szolgál; szakadatlanul esik, 's közben köz-
 ben villámlik, dörög."

A' Kurír, kiről ezen Tudósításban va-
 gyon emlékezet, valósággal el érkezett
 Bétsbe, 's mindjárt bé is töltötte az egészsz
 Várost az Anglusok' győzedelmének hite-
 les híre: mindazáltal jónak ítéltetett meg-
 várnai a' Bétsi Udvari Újság' előadását ezen
 tárgyról, a' mely Újság, nyilván írta már;
 hogy annak az egynehány napoktól fogva
 el terjedt hírnek meg-erössítése, vóltakép-
 pen el érkezett már Olasz-Országonn ál-
 tal; hogy t. i. Augustus' 8-dikánn, a' Ní-

lus vizének ki-folyásánál, Nelson Ánglus Admirális, és azon Fr. Hajóssereg között, melly, Bonaparte Generális' Seregét Egyiptomba szállította, tüzes verekedés történt, melyben Nelson Admirális a' Fr. Hajóssereget igen kevés héjjánn, részszerént el fogta, részszerént özfíze-rontotta.

Már tegnap előtt egy Ánglus Kapitány is érkezett ide, Nelson Admirális Hajósseregéből, a' ki maga jelen volt az ütközetbenn, 's vízi Londonba siettséggel, a' környülállásos Tudósítást. Annyit, mi is értettünk tőle, hogy a' L' Orient nevű nagy hajó, mellyen ült vala Bonaparte, egézfízen el égett. Nelsonnak semmi baja sints: ámbár mindenütt maga volt jelen, mint buzgó Kormányozó a' leg rettenetesebb tüzbenn.

Bonaparte Generálisról magáról a' Török Országai Tudósítások, más felől azt írják, hogy ő a' vezérlése alatt lévő földi Sereggel, meg-verte Július' utolsó napjainban az Egyiptomi Fejedelmek' (Béghek vagy Bey-k) Seregét, 's Cairó (Káhira) felé nyomult elébb, mely roppant Városnak magas Várában lakik a' Török Tsáfszár' képét viselő Basa, úgymint a' mely Felsőnek Főurasága alatt vagyon Egyiptom: ámbár tulajdonképpen 24 Bégek ál-

tal igazgattatik, kiket úgy lehet nézni, mint saját Fejedelmeiket az Égyiptomiaknak, a' kik leg nagyobb részént ugyan Muhamedánusok; mindazáltal Koptita - Keresztyének, Görögök, Pogányok, és Zsidók is vagynak közöttök.

Hogy Egyiptom' földjéről nem halt meg máig is ki egészen az a' Hazai szeretet, melyről oly nevezetesek voltak a' hajdani Lakosai ezenn áldott földnek: meg-tetzik tsak az említett előadásból is: mert ámbár Bonaparténak híre, el hatott is az Égyiptomiakhoz, oda lett érkezése előtt: még se' félték vele szembe-fzállani, látván, hogy a' kedves hangú biztatások mellett, magok meg-adását kívánja tőlök. A' dolgokba való bé-látásnak és józan ítéletnek is maradtak még nyomai oly sok Századok után is Egyiptombann, mely, első Hazája vala a' Tudományoknak és Mesterségeknek: mert ámbár a' hozzájok arabs nyelvenn intézett Frantzia Hirdetmény, melynek frantzia fordítását magunk is olvastuk: sok Síréni ígéretek foglalt is magábann; az Égyiptomiak mindazáltal tsak azt felelték azokra rövidedenn: hogy tudva vagyon ő nállok: mikkel ketsegtettek a' Fr. ák más Nemzeteket; de tudva van az is, mint bántak vélek, a' barátság 's atyafiság neve alatt: az ő általok való boldogítta-

tást tehát nem kívánhatják. Az újabb Konstantinápolyi Tudósítások szerént, mellyeket már a' Hamburgi Újság is közöl, Cairónál ismét meg-támadta Bonaparte az Egyiptomi Sereget: de ott sokat vesztett. Nyóltz ezerre van téve az el hüllott Embereinek száma.

(Hogy Egyiptom, első Hazája lett légyen a' Tudományoknak 's Mesterségeknek, tudják ezt mindenek, a' kik tsak középízerü esméretével bírnak is a' Históriáknak: de úgy ítéljük, hogy még a' Históriákban bővebben járatosok is örömmel fogják olvasni, ha itt egybe summáljuk, a' hajdani Egyiptomnak leg főbb nevezetességeit. — A' földmívelés' nagy mestersége, ha nem éppen ott találódott is fel leg először: de ugyan tsak ott ment tökéletességre. Éppen ezt lehet mondani a' betegségek' orvoslásáról. Az Egvisgálásra szép alkalmatosság volt Egyiptomban: mert az Eg, rendszerént fellegek nélkül szokott lenni. Ezen jó alkalmatosságot haszonra is fordították a' Lakosok, 's az Egitestekről való tudománynak fundamentomit megvetették; az Egvisgálásnál fogva, ki találtak továbbá az időnek napokra, hónapokra, 's esztendőre való felosztását; az időszámlálás által pedig reá mentek a' számvetés' mesterségére. Minthogy első ritkán szokott esni: földjeik' megáztatása végett, mindenfelé el ágaztatták a' Nílus vizét, oly Kanálisok által, mellyekből el lehetett vízzel boríttatni a' földeket, 's egygyesíteni is lehetett általok a'

Városokat egymással, valamint a' nagy tengert is a' veress tengerrel; 's ekképpen virágoztatni mind belől mind kívül a' Kereskedést, és óltalmazni is egyfzersmind Országjokat, Anglia' módjára, Favárákkal, az az hajókkal. A' midőn el borította a' Nílus a' földeket: el routotta a' határokat is: újra fel kellett tehát osztani a' földeket, 's ezen osztások, szülték a' Geométriát. — Hogy a' Városokbann kárt ne tegyen a' ki-árasztott víz: magassan kellett azokat építeni, a' mellyekből bátorságossann 's örömmel lehetne szemlélni az özönvíz alatt termékenyedő földeket: és hogy csak addig legyenek víz alatt a' földek, a' meddig szükségesnek ítéltetett: e' végre, mesterséges tókat kellett készíteni, a' mellyekbe magától le folyhasson a' víz. Ez az oka, hogy ők a' Hidraulikára, 's Arkhitekturára egyformán reá adták magokat, 's oly tsuda előmeneteleket is tettek azokbann.

Arkhitektúrájok' némely különös remekjeinek le-írását a' jövő postára halasztottuk. Most még csak ezt jegyezzük meg: hogy nekik vólt első Bibliothékájok, mellyet, a' Lélek' orvosságai kintses házának neveztek: leg veszedelmesebb lelki nyavalyának tartván igen okossann a' tudatlanságot. Isteni Könyvek gyanánt tartották Bibliothékájokbann, a' két Merkúriuszok' Könyveit. Minden tudományok nagy betsületben vóltak nállok, 's a' mely Hazafiak, hafznos találmányokkal boldogították Hazájokat: méltó jutalmakat vettek.)

Béts.

Kappel a' neve, a' Londonba Kurírul küldetett Ánglus Kapitánynak, a' ki mintegy 30 ezrtendős Ember, 's Hadnagy vólt a' Nelson' hajójann, hanem mindjárt az ütközet után Kapitánnyá neveződött Nelson Admirálistól, mivel ő gyújtotta fel az' első Fr. hajót, 's egyéb nagy tetteinn kívül, a' Fr. Vice-Admirálist el fogta, a' kinek kardját vízfí is magával Londonba. Kappel Úr, mi helyt Bétsbe érkezett: azonnal bé mutatott az Ánglus Követ által Tsászar Ő Felségének.

Három nap tartott a' verekedés, melyben az Ánglusok, 9 líneai hajót el nyertek, 3 at el égettek, ötöt pedig el süljesztettek. Ez vólt a' sorsa a' Fregátoknak 's szállítóhajóknak is.

Az Ánglus hajók' vesztesége, mintegy ötfáz emberre ment. Hajót egygyet se' vesztek.

Rómából oly értelmű Levelek érkeztek ide nagy Házakhoz: hogy ott Sept. 2. dik éjtszakájann ismét fel keltt a' Nép a' Fr. ák ellen: mert tsak nem látja bennekJóltévöit.

A' múltt Kedden délutánn adta jeles próbáit az itt őrizetenn lévő Gyalog Katonaság Ő Felsége előtt, Bataliononként, a' maga hadi gyakorlottságának. Egy Batalion t. i. a' másik után takarodott ki a' Kaszárnyából, a' Josephstadt Külső-város, és a' Belső-város között lévő zöld térségre, a' hol sok Nézők voltak: de még se' annyinn, mint mikor a' Lovasság remekelt,

Mureckből (Stájer Országból) Sept. 10. dikénn: — „A' József Fő-Hertzeg Magyar Lovas Regimentje, mely ezen a' tályon quártélyozik, két hetekig öfzsze vólt vonva, és hadi remeket mutatott, F. M. L. Ott és Generális Hertzeg Lichtenstein előtt, kik is a' N. Sereg' próbatételével tökéletes megelégedéseket nyilatkoztatván, azokat éig emelték. Sept. 9. dikénn, egy szép Karuszfzelt (lovaglásbéli mulattságot) tartott a' Reg. béli Tisztikar., a' melynek nézésére igen sok Uraságok gyülekeztek öfzsze, 's a' mellyet egy ékes Bál fejezett bé,

A' F. Császárné, Sept. 14. dik napján tizenkét új Tagokat méltóztatott fel venni a' Keresztes Dámák' díszes Rendjébe, kiknek száma közzül való, Gróf Elzterházy-né született Gróf Csáky Afzszony is,

Török Birodalmi Tudósítás.

Aug. 31-dikénn írták Konstantzinápolyból, hogy már akkor 12 Orosz línei hajók, számos apróbb hajókkal egyetemben, nem mezfze vóltak Konstantzinápolytól, 's tsak jó szélre vártak, melynek segítségével, a' Földközi (Mediterraneum) Tengerre szándékoztak menni a' fenyves Portá meg-egygyezéséből.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Magok a' Dublini és Londoni Udvari Újságok, környülállásos előadásokbann, bizonyítják, 's ezek után a' Német Birodalmi minden Újságok is írják már most azt, a' mit egy Anglus Hajós-Kapitány még Sept. 2-dikánn beszéle hitelessenn Német Országnek Cuxhaveni Kikötőhelyébe, hogy t. i. 3 Fr. Fregátok, mintegy ezer embert ki-tettek Irrlandiának Dél és Napnyúgot között való partjára, a' hol igen kevés Nagy-Britanniai Katonaság lévén, mindjárt bé is ment a' Fr. Korpusotska Killala nevű Városotskába. De telyes reménységgel vólt a' Londoni Ministériom, hogy Irrlandiának Vice-Királya Lord Cornvallis, a' milyen szerentsés vólt az Irrlandiai pártütésnek meg-fojtásábann,

szint olyan 'szerentsés lesz a' Fr. áknak meg-szégényítésébenn is, kik ellen azon-nál több ezerekből álló Katonaságot küldött. Már a' hajókról, mellyekről ki szállott a' Fr. Seregetske, oly hír is érkezett vala Londonba, hogy azokat el kapták az Ánglus hajók, mellyek feles számmal járkalnak fel 's alá az Irrlandiai partok előtt.

Az említett Fr. Fregátoknak neveik: Medee, Concorde, és Française, mellyek a' Rocheforti Kikötőhelyből, mintegy 14 nappal indultak ki Aug. 22-dike előtt, a' midőn, Irrlandiának Killala Városához érkeztek, mely, 150 Ángliai mértföldnyire esik a' Fővárostól Dublintól. A' róllok ki szállott Fr. Korpusnak, Humbert nevű Generális a' Vezérje. Réz és papiros-pénzen kívül egyéb pénzt nem vitt magával ezen Korpus. Fegyverrel kínálta a' Lakosokat, kik eránt oly reménységgel vólt, hogy Követőit fogja benne találni: de nem megy többre 300-nál az olyan Lakosoknak száma, a' kik el fogadták a' fegyvert.

Már Bétsben vagynak a' Tudósítások, a' mellyek szerént, a' szárazra Irrlandiában ki-szállott Frantziákat is foglyaiká tették az Ánglusok.

Helvétziai Tudósítások.

Az Araui (Helvétziai) Direktórium, nem Reynier; hanem Keller Ágoston Generálist nevezte Had-Ministerré, a' ki egyéb aránt szintúgy Helvétziai Hazafi mint Reynier, 's nevezetessenn Szolothurnból való, és szintúgy Fr. szolgálatbann vagyon, 's közelebb Bruggei Kommendáns volt.

Schwyz és Stanz Kántonoknak béketelenedő Lakosai, vévén Schauenburg Generális' Hirdetményét, négy Deputátusokat küldöttek kegyelem' kérés végett Arauba, hová Aug. 24-dikénn elérkevénn a' Deputátusok, kértek is kegyelmet, a' Helvétziai Direktóriumtól, Schauenburg Generális' jelenlétébenn. Nyertek is oly feltétellel, hogy az új Konstitútziohoz szabják magokat, és hogy Aug. 27-dik napjáig, Lucernbe szállítsák, a' zenebonának megnevezett fő indítóit: de a' Tigurumi (Zürchi) Tudósítások szerént, mellyek, Sept. 2-dikénn költek, mind az ideig se' telyesítődött a' Schwyziek és Stanziaik által, az említett feltétel: sőt két más Kántonok, úgymint Appenzell és Toggenburg se' akartak meg-esküdni az új Konstitútzio-ra.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Velentzei Újságból: Az egészségre ügyelő Kommisszió oly rendelést adott ki, hogy a' leg mezszebb való partokra kell ki-fzállítani a' Városból, a' hal-piatzokat 's a' nehéz szagú műhelyeket. — A' mióta Velentze, Tsászár Ö Felsőge' birtokábann vagyon: eleinten 40; mostanság pedig 60 ezer aranyat vernek hónaponként, a' Pénzverőjében, (az úgy nevezett Zeccábann.)

Frantzia-Országi Tudósítás.

A' Spanyol Udvarnál Frantzia Követséget viselt Perrochel Polgár, a' Helvétziai Respublikához rendeltetett Követnek; ennek helyébe pedig új Mádriti Fr. Követnek Freville Polgár.

A' Nápolyi Udvarhoz, különös Követségbe küldődött Mangourit Polgár.

A' Fr. Direktórium, minden módonn igyekezne már most el kerülni az Ámerikai Respublikával való hadakozást: 's ily czélból Aug. 16-dikánn parantsolatot adott ki, hogy minden Ámerikai hajók, a' mel-

lyek le vóltak tartóztatva a' Fr. Kikötő-
helyekbenn, szabadon botsátódjának. Ezen
parantsolatnak előljáró részébenn, az Ámé-
rikai Fr. hajók' le-tartóztatásának okául,
az Ámerikai Előljárók ellenséges magok
nyilatkoztatását teszi a' Fr. Direktórium;
's említi egyszersmind, hogy az Ámerikai
Nép' szabadságát, óltalmazta a' Frantziá
Nemzet.

Német Birodalmi Tudósítások.

A' Rastadti Fr. Követekhez, Septa
3-dikánn egy Írást küldött Tsászar Ö Fel-
sége Ministere Gróf Metternich, a' maga
neve alatt, mely Írásbann jelenti, hogy
Ehrenbreitstein Váranak oly feltételek
alatt való le-rontatásába, meg-egygyez
Tsászar Ö Felsége is, mint a' milyen
feltételekkel állott vólt teá arra a' Német
Deputátzió, a' maga 21-dik és 31-dik Au-
gustusi válalászaibann, de a' mellyekből
azért hagyta ki Ö (Gróf Metternich) az
Ehrenbreitsteinről szólló Tzikkelyt, mivel
Tsászar Ö Felségét, különössen meg-ke-
lett nékie elébb kérdeni az eránt. Nyil-
vánn ki-tette a' Gróf ezenn Írásábann azt
is, hogy Ehrenbreitstein' le-rontatásától
nem kell a' feltételeket (hogy t. i. Kaszszél

Kéhlés St. Pétersau is le-rontódjék, 's a' Fr. áktól egélszen el hagyattassék) külön szakasztani, mint tselekedett t. i. a' Fr. Követség, mely a' maga 1-ső Septemberi feleletében úgy fejezte magát, Ehrenbreitstein-ra nézve, hogy annak le-rontatásába minden feltétel nélkül lett meg-egygyezésést a' Német Deputáziónak el fogadja.

Magyar - Ország.

T. Cons. Atzél Úr' helyébe, Ország Bírói Ítéző - Mesterré lett T. Cons. Mikoss László Úr; ezenn Úr' helyébe pedig, Personálisí Ítéző - Mesterré T. Consiliárius Szilasy József Úr.

Erdély Ország.

A' mely sáskaság egynehány Hónapoktól fogva kereng Oláh - Országban: Erdély' széleihez is közelgetett, sőt egynehány fók belöle, Szeben vidékén is mutogatták magokat: de mindjárt tétettek érányos készületek, ezenn váratlan kártékony Vendégeknek ki-írtására, 's a' többeknek vízszta-tartóztatására.

A' Kolosvári égés előtt, Szászfővárosbann is vólt Aug. 23-dikánn egy nagy tűz, mely által, kevés idő alatt, 50-nél több házak lettek lángok' prédájává.

Károly Fő-Hertzeg, az Aufztriai Tartományokbann, személy szerént el járja a' hadi gyakorlásokbann foglalatoskodó táborokat. Sept. 2 dikánn Lintznél vólt: Sept. 12-dikénn pedig Schardingonn által folytatta útját.

dri
nyü
N
nak
nap
bely
el is
son'
hent

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

o o o o o o o o o o

Nro 25.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
 25-dik napján 1798-dik Efstendöbenn.

*Bonaparte' Hajósseregénn, Alexán-
 dria előtt történt szerentsétlenségnek kör-
 nyütlállásos előadása:*

Nelson Ánglus Admirális, Szicziliá-
 nak Szirakúzai Kikötőhelyéből Júl. 25-dik
 napján indult ki az Alexandriai Kikötő-
 hely felé, hová Augustus' 1-ső napján estve
 el is érkezett. Látvánna' Fr. Hajósnép Nel-
 son' hajóit: úgy vélekedett, hogy ki pi-
 henteti Nelson elébb a' maga Népét, 's

úgy fog viadalhoz: de az Ánglus Vezér,
 hamar akarván szerentsét próbálni, mi-
 helyt el érkezett: azonnal két részre osztot-
 ta Seregét, s egygyiket, háta megé küldöt-
 te a' Fr. Hajósseregnek; a' masikkal pedig
 előtte állapotott meg annak. Ez hogy
 meg-történhessenn, nem is álmodták a'
 Frantziák: mert ők az Alexándriai tágas
 és kerületes formájú Kikötőhelyébe, úgy
 állították rendbe a' magok hajóit, hogy
 jobb kéz felől, egy Abukir nevű Sziget tsut-
 tsáról, bombi-golyóbisokat hányó nagy mo-
 zsár ágyúk védelmezhatték őket, bal felől
 pedig egy fővényes térség vólt, a' melyhez
 ha közelítettek vólna az Ánglu hajók, fenn
 akadtak vólna rajta. Hogy a' Frantzia ha-
 jók' rendje annál erősebbenn álljon, moz-
 dúlhatatlanokká tették azokat, a' tenger-
 be le-hányt vasmatskáik által: szállító ha-
 jójikat pedig Abukir Szigete megé hely-
 heztették. Ezenn Sziget' Battériája, éppen
 el nem ijefzthette Nelsont, meg-határozott
 szándékának végre-hajtásától, mely is a'
 vólt, hogy felét Seregének a' Sziget előtt
 küldje a' Fr. Sereg' háta megé. El is kül-
 dötte szerentséssenn: és ő is, a' Fr. ak' példá-
 ja szerént, vasmatskákat hányatott le min-
 den hajójiból a' tengerbe. Ily állásbann, Aug.
 1-ső napja' estvéjétől fogva 3-dik Augustusig,
 rettenetessenn ágyúzta egymást a' két Fél,
 tsak ottan ottan szányánn egy kevés időt a' pi-

henésre. Mindjárt az első nap, estvéli tíz órakor, fel vetődött a' l' Orient nevű 120 ágyús Fr. Admirális-hajó, 's ezer Személyekkel egyetemben, a' kik rajta tusakodtak, alá szállott a' tenger' méjjségébe. Hasonló sorssa lett más nap, egy Timoleon nevű 74 ágyús Fr. líneai hajónak is. Két 80, és hét 74 ágyús hajókat és egy Fregátot el nyertek az Ánglusok. Egy 80 és egy 74 ágyús Fr. líneai hajó, két Fregátokkal egygyütt, el lopták magokat a' tsata rendből, de igen meg rongáltt állapotbann, Korczira felé, a' mint hallatott, 's ugyau azért mindjárt kergető hajókat indított Nelson Admirális arra felé. Két Frantzia Fregátok, és egy bombi-hányó Galliota el égtek. — Az Ánglusoknak tizenhárom líneai hajójok, 's egy 50 ágyússok vólt, és egygyet is el nem vesztettek azon szinte képzeletlen szörnyűségű hartz közbenn, melynek mássát, meg-vallja maga a' Londonba ment Kapitány, hogy soha se' látta; mert az egymás ellen tüzet okádó hajókat, úgy lehetett nézni, mint meg annyi kis Várat, minthogy mozdúlhatatlanúl állottak, mintegy a' tengerbe le szegezve a' vasmatskákonn. Az Ánglusok közzül, kétszázttizennyóltz ember maradt halva, és hatszázhetvenhét esett sebbe. A' hóltak' száma közzül való egy Hajós Kapitány; a' sebessek közzül pedig maga Nelson Vezér is: de a'

sebje nem veszedelmes. — A' Fr. Hajós-
sereg, a' mely viaskodott, állott, mint már
az előre botsátott előadásból is kitetszik:
egy 120; három 80; 's kilentz 74 ágyús
lineai hajókból: továbbá, két 40; két 36;
és egy 28 ágyús Fregátokból, 's egy bom-
bi-hányó Galliótból. — Ember vesztesség-
jeket a' Fr. áknak, ötezerkétszázhuszonhat
Személyekre ízámlálta a' Fr. Kommisszá-
rius, kik részszerént meg-ölettetek, rész-
szerént a' tengerbe fúltak, részszerént pe-
dig, a' hajókkal egygyütt el égtek. Az el-
fogott Fr. ák' számát háromezerhét százöt-
re tette a' Nagy-Britanniai Kommisszárius.
Ezeket Nelson, hogy eleséggel ne kén-
teleníttessék tartani, ki-rakatta Égyiptom'
partjára; az el vett hajókat pedig Gibrál-
tárba küldötte. Maga az Alexándriai Ki-
kötőhelyet körül fogta, hogy ki ne lopa-
kodhassanak onnét, a' frantzia szállító hajók,
ügymint a' mellyek, két lineai (néhai Velen-
tzei) hajókkal egygyütt, Abukir Szigete
megé vették magokat. Minthogy Abukir-
ban bombi-hányó Battériájok vagyon a'
Fr. áknak: Nelson is el küldött bombi há-
nyó mozsarakért Konstántinápolyba, a'
hol különben is meg vólt már határozva
akkor tájban alkalmasint, a' Frantziák el-
len indítandó had, mely Aug. 18 dikánn,
nyilván is ki-hirdetődött, következő
értelmű ki-fejezésekkel: „A' Mindenható

Istennek, és a' Nagy Prófétának Muhammednek nevébenn, serkentetnek minden fegyverfogható Muselmannok, hogy tartsák el múlhatatlan kötelességjeknek, haladék nélkül a' (közönségesen ki-tett nagy) hadi zászlóhoz gyülekezni, mely alatt a' Felséges fényes Portának igaz ügyét, óltalmazhassák az Ördögfiak ellen. " (Ezek a' Török Udvarnak valóságos ki-fejezése.)

A' Konstántzinápolyi Tudósítások szerint, az is bizonyos immár: hogy a' Fr. Követség' Helytartója Ruffin, bé zárattatott a' hét tornyos épületbe, egyéb Fr. ák is megárestáltattak Pera nevű Külső-városbann, és a' Fr. Kalmár portékák, 's egyéb jószágok le-tartóztatódtak. "

Bonaparte,

a' leg újabb Tudósítások szerint Egyiptom' mostani Fővárosábann Cairóban volt; de a' Seregébenn, sok kárt tett, mind a' rekkenő hévség, mind a' rozsz víz, mind a' fegyveres Lakosoktól való gyakor megtámadtatás.

Német Birodalmi Tudósítások.

A' Német Deputátzió, Sept. 10-dikénn készitette el a' Fr. Követekhez szolló feletét, 's abbann is tett még egy újj áldozatot, mellyet így fejezett ki: hogy ha tsak ugyan St. Pétersau nevezetű Szigetnek ál-

tal-engedésétől függ a' Békességnek siette-
tése: mint a' Deputátzió fundamentomos-
sann gyaníthatja: kész azt is által engedni:
de oly reménységgel, hogy a' Fr. Direktó-
rium is tellyesíti a' Német Birodalomnak
már sokszor nyilatkozottatott kívánságait;
nevezetessenn, hogy viszsa vonvann Sere-
geit a' Rajna' jobb meljékeiről, könnyeb-
bülést szerez ezen el alélt vidékeknek, me-
lyeknek a' Fegyvernyugvás és békességal-
ku alatt, szinte a' kétségbe esésig neki ke-
serített ügye mellett, fel emeli szavát az
emberiség, és a' Nemzetek' Törvénye.

Ezen feleletet által is küldötte Tsáfszár
Ő Felsége' Biztosa Gróf Metternich Sept.
11-dikénn a' Fr. Követekhez, kikhez egy-
szersmind küldött ugyan akkor egy más Írást,
is, három Alsó - Rajnai birtokos Nemesek-
nek, Cathcart, Zillenhard, és Kellenbach
Uraknak ügyebenn, úgymint a' kiket az Al-
só-Rajnai Fr. Oíztály Elöljárói, a' Kiköl-
töztek' laistromába írtak bé, 's ahoz ké-
pest, jószágaiknak a' Nemzet számára való
el adattatását el végezték, és annak napjáúl,
Sept. 14-dikén meg is határozták. Jelentette
Gróf Metternich, hogy a' Külső dolgokra
ügyelő Fr. Minister ugyan, reménységet nyúj-
tott ezen nevezett 3 Nemeseknek, az eránt,
hogy a' jószágok' konfiskáltatása eránt
tett rendelésnek tellyesítése el fogna halasz-
tódni: de minthogy bizonytalan: ha az em-

lített nap előtt vennék e' Pári'sból az Alsó-Rajnai Ofztály' Elöljárói a' Minister' parantsolatját: tehát ily környülállásokbann hathatóssann szívekre kötötte a' Fr. Követeknek Gróf Metternich ezen dolgot, emlékeztetvénn őket, mind írásbann mind szóval tett ígéreteikre, 's kérvénn őket, hogy a' hozzájok való bizodalmat ne engedjék meggyengülni, melynek naponként való erősebbedése el múlhatatlanúl szükséges, a' Békességalkunak tökéletes el végződésére. — Ezenn Írások is, újj bizonyságai annak az egyenes szívűségnek és buzgóságnak, a' mellyel minden lehetséges eszközök el követődtek 's követődnek, Tsászár Ő Felsége' és a' Német Birodalom' részéről, az áldott Békességnek vizsfa-szerzésére; úgy hogy ha talán még egyszer hadra kelne a' dolog, annak igazságos okát hol kellessék keresni? kiki magától el láthatná: és így önnön meg-győzedéséből vehetne hathatós ösztönt, a' közönséges ügyét óltalmazó közérőnek, telyes tehetsége szerént való gyarapítására.

A° Fr. Követek, Sept. 14-dikénn feleltek a' Német Deputátziónak, a' melynek kívánsága szerént való le-rontatásába Kéhlnek és Kaszszelnek meg-egygyeztek, és tsak a' Kaszszeli és Kéhli földet kérték már most a' Frantzia Respublika' számára. Meg-ígérték azt is, hogy a' Fr. Kiköltözt-

tekről hozott Törvényei a' Fr. Respublikának, nem fognak a' Rajna bal meljéki vólt Német Tartományok Lakosaira alkalmaztatódni.

Helvétziai Tudósítások.

Szívet sebhető módra írják a' közönséges Levelek, azt az íszonyú vérontást, mellyet a' Fr. ák, Helvétziának kissebb Kántonaibann követének el Aug. 9-dikénn azért, hogy erőszakosan nyakokra tolnak azoknak egy olyatén újj rendtartást, mellyet ők, veszedelmesnek látnák magokra nézve. Sok Fr. Tisztek magok meg vallják, hogy még ebbenn a' hadban oly öldöklés és pusztítás nem történt: de igen is el van újra keseredve a' Helvétus Nép (valamint szintén az Olasz Országi is, a' hol Fr. ák vagynak, mint minden Útazók egygyezőleg bizonyítják, a' kik gyakrann érkeznek most Bétsbe Olasz Országból.)

Az Ausztriai Birodalomhoz tartozó, Helvétziával határos Frickthal Tartománya' széleitől, visszsa indúlt a' Fr. Katonaság Sept. 3-dikánn Berna felé.

Olasz Országi Tudósítások.

A' Ligúriai (Genuai) Törvényhozó Tanáts, egy Kommiszlziót nevezett vala ki, a' mint tudjuk, mely, az oda való Kormányzékre leg kissebbet se' halgatvann e'

részben, vizsgálja meg, a' Szárdinai Udvarral folytatott hadnak szerentsétlen ki-
menetelét. Ezen Kommissziót kényszerítet-
te Aug. 31 dikénn, a' Fr. Követségnek
ottani Helytartója Belleville Polgár, hogy
minden hatalmát engedje által a' Kormány-
széknek. A' Törvényhozó-gyűlés' Iffjabbik
Tanáttsából ki léptek 9 Tagok; az öregeb-
bikből pedig négyen.

A' Cisalpina Respublikát húsz részekre
osztotta vala fel Bonaparte, és az ottani
Törvényhozó-gyűlés' Iffjabbik Tanáttsa'
Tagjainak számát 160-ra; az öregebbik Ta-
nátts' Tagjainak számát pedig 80-ra hatá-
rozta. Most a' Fr. Direktórium, a' Cisalpi-
na Közönségestársaságosztályai számát ti-
zenegyre; a' Törvényhozó-gyűlés' Iffjabbik
Tanáttsát 80 Tagokra; és az öregebbik Ta-
náttsot 40-re szállította le. Egyéb funda-
mentomos változásokat is tett a' Konsti-
tútzióbann, melynek már most nagy ha-
sonlatossága vagyon a' Római Respubliká-
éval.

Magyar - Ország.

Máramarosi Camerális Administrátor-
ságra, Néh. Füghei Csató Ádám Úr' helyé-
be, Szentgály József Urat méltóztatott
emelni F. Urunk, Győri Camerális Admi-
nistrátorságból.

Erdély Ország.

Szebenből Sept. 15-dikénn: — „ A' sok essőzés, hátráltatta ugyan a' szöllőnek tökéletes értségre mehetését: mindazáltal bőv szüretet reménylünk. Gabona és kukoritz (török buza) is elég termett. Bár tsak azt is mondhatnánk, hogy pénzünk elég van. “

„ Még Aug. 24-dikénn írták ide Moldva Fő Városából Jaszsziból, hogy a' Porta, okvetetlen hadat indít a' Frantziák ellen: mert már a' Moldvai Fejedelem Aug. 20-dikánn őrizet alá vétette az odavaló Parann nevű Fr. Konzult, mely tselekedete, jele vólt a' Fr. ák ellen lejendő hadvégzésnek. “

Béts.

Ma délutánn ismét hadi próbát tesz az itt őrizetenn lévő gyalogság a' szokott helyenn.

Ts. K. F. M. L. Mack Úr, Nápolyba indúlt Bétsből Sept. 19-dikénn.

A' Kolosvári égés, mely, Augustus^o utólsó napján támadott, 's a' nagy szél által élesztetvénn, hiteles Tudósítások szerint, benn a' Városbann száz nagyobb és kisebb épületeket; a' Külső-Városbann

pedig negyvenegygyet emésztt meg, né-
 mely közhasznú gondolatokra szolgáltatott
 alkalmatosságot egy jó Hazafinak. Tudja
 ezen Hazafi, hogy oly rettenetes szélben,
 mint a' minémű, repítette Kolosváratt a'
 lángakat, minden el gondolható készülétek
 mellett is, nem egy könnyen lehetett vól-
 na hirtelen gátot vetni a' tűznek; de meg
 van arról is győzöttetve, hogy ha minden
 Város-Fertálynak egy egy hoszszú bőr-tsö-
 vű vízi-puskája lett vólna, és ha avagy
 tsak a' nagy piatzonn, a' hol kezdődött
 a' gyúladás, két szökő-kúta, és azok által
 formálódni szokott kö-kerítésű tók lettek
 vólna: úgy a' mostani szörnyű kárvallásnak
 leg-nagyobb részét bizonyossann el lehetett
 vólna háritani. Ha a' Szemináriumot, az
 abban tanuló Ifjak szíves buzgósága, nem
 különben a' Convictuálistáké is; a' magok
 épületjének alsóbb részét, még most is ki-
 ragadhatta, lehet mondani, a' lángok' ha-
 rapozó torkából: ha az el égett, (50 ezer
 forintnál többre betsültethető) Muzeum Fi-
 zikum alatt lévő Bibliothékát, nem külön-
 ben a' Kormányfzék Leveles-házát, (Ár-
 khivumát) melynek ajtaja bé-égett vala-
 már, még a' mostani szorúltságban is meg
 lehetett menteni: a' midőn nem vólt több
 két Vízi-puskáknál, mellyek közzül a' kis-
 sebbnek, minthogy nem vóltak bőr-tsövei:
 kevés hasznát is lehetett venni; a' nagyob-

bik pedig oly avúlt állapotban vagyon, hogy az égés alatt háromszor kellett orvosolni; és a' midőn a' vizet, a' Szamosról kellett hordani: el lehet gondolni, hogy ha egynehány vízi-puskák dolgozhattak volna szakadatlanúl: úgy Neptúnus tsak hamar diadamaskodott volna Vulkánuson. Az el égett házak' fel-építése módjáról nem szól az említett Hazafi: mert jól tudja, hogy már erről szorgalmatosan és sikeressenn fog gondoskodni a' Kormányfőnek különössenn az építésre ügyelő Deputációja; hanem a' szökő-kútak' készíttetését, és a' vízi-puskák' szerzését szívessenn javasolja. — A' szökő-kútak, nem tsak a' tűz ellen felette szükségesek; hanem sok más tekintetbenn is igen hasznosok. Mennyi időt el vesz oly helyeken a' víz hordás, a' hol távol eső folyó-vizekből vagy kútakból kell azt hordani! 's mely bajossann lehet nyáron által jó friss vizet tartani! a' mely pedig szint oly szükséges mint a' jó kenyér. Bóltsen megfontolvánn ezenn sokfele hasznokat a' Ts. K. Felső, parantsolatot adott ki, hogy a' kik forrásokra akadnak Béts' környékében: azokat mindjárt jelentsék bé, hogy azok bé-hozattathassnak Bétsbe tsatornákon, 's szökő-kútak készíthessenek belőlök, jóllehet már eddig is feles számmal vagynak itt a' kő-kerítéses tókat for-

máló szökő-kútak, 's a' Duna is közötté
 Toly el, a' Belső és Külső. Városok egy
 részének. Fejedelmünk ily atyai gondos-
 kodásának példája, méltánn követést ér-
 demel a' Magyar Haza' két kebelébenn.
 A' halasztás' mentségéül éppen nem szol-
 gálhat, az alkalmazatos Hidraulikus nem-
 léte: mert mi is mutathatunk tsak egy
 Kérdésre is ollyat, a' ki közelebb a' Fel-
 ség Laxenburgi Vadas-kertjében is tett
 egy jeles Munkát, 's egyéb nagy Házak'
 szolgálatjára is meg kérettetik, 's a' leg-
 tisztabb indulatú kézfzséggel szolgál, ha kí-
 vántatik, Hazája Fiainak. Tsak kezdeni
 kell tehát: mert kezdés nélkül soha nem
 lehet tovább menni. Látjuk p. o. hogy
 ma Anglia a' kereskedésnek valóságos Ha-
 zája: pedig vóltak oly idők, a' midön Án-
 gliában is nem tsak nem virágzott a' ke-
 reskedés; hanem igen keveset is tudtak
 róla. Harmadik Edvárd, vólt az az első
 Királlya Angliának, a' ki kezdette leg-
 először figyelmetességét fordítani a' ke-
 reskedésre, meg tiltatvänn 1338-dik eszt.
 benn, a' gyapjúnak, mely egy kiváltkép-
 pen való ágát teszi az Anglus Kereskedés-
 nek, Angliából való ki-hordását, 's igye-
 kezett különös privilégiumok' ígérese által
 bé-édesgetni Országába a' külföldi Kézmí-
 veseket. Ama' halhatatlan emlékezetű Er-
 zsébet Király-aszónya Angliának, nagyobb-

ra nevelte hajóinak számát, mely által Fejedelmévé lett a' tengereknek, 's Országá örökös boldogságára, mindenfelé igyekezett terjeszteni annak kereskedését. 1579-dikbenn, egy Kereskedő-társaságot állított fel Török Országban; az Orosz Udvarral kötött Szövetség által, Archangelbe is kereskedésre nyitott utat a' maga Alattvalóinak; Ámérikában Kolóniákat fundált, mellyekben oly szorgalmatossággal termeszttette a' dohányt és nádmézet, hogy az Anglusok, eleikbe hágtak a' Portugallusoknak. — Kronvell, a' ki magát az Angliai Szabadság' Védelmezőjének nevezte, ha nem felelt is meg ennek a' névnek: annyi jót mindazáltal tett Angliának, hogy nagyobbra vitte, 's virágzóbbá tette annak kereskedését, meg nem engedvén az Anglusokkal kereskedő Nemzeteknek, hogy egyéb portékát vihessenek bé Angliába, hanem tsupánn a' magok Tartományokbéli produktumokat. Így kezdődött, 's ily mértékenként jutott Anglia kereskedése, arra a' tökéletességre, hogy már ezen Század' közepe előtt, három negyed részfel nevelte az ő gazdagságát a' tengeri kereskedés: most pedig látjuk, hogy ámbár megvált is egy nagy részétől a' maga Ámerikai Birtokainak, mellyek formálják t. i. az Északi-Ámerikai Republikát: ámbár igen költséges hadat folytat is: még is a' keres-

kedésből annyi pénzt merít, hogy Másoknak is adhat.

* * *

Ígéretünk szerént a' régi Egyiptomiak tökéletes árkitektúrájának (építésbéli mesterségének) különös remekjeiből kívántunk ha tsak kettőt is említeni. Egygyik, Thebais (Sayd) Városa; másik, a' Myris vagy Moeris tava. — Mely roppant és népes Város lett légyen Thebais: megtetszik Homérus verseiből, mellyek annak száz kapuit éneklik; és a' Híztórikusok előadásából, mely szerént mind egygyik kapun tíz ezer Vitézeket szállíthatott ki Thebáis. A' romladéki között ezen tsuda Városnak, magasztalnak az Útazók kiváltképp' egy palotát, melynek maradványait nem lehet álmélgodás nélkül szemlélni. Vólt ennek a' közepén egy Szála, mellyet, hat ölnyi vastagságú százhusz Oszlopok tartottak, a' mellyeknek nemes egygyüségű, de egyfzersmind képzelődést emelkedtető nagyságú rendjei közzé erányossann elegyített Obeliskusok, oly sok századokonn által is megmaradtak épségbenn mind ez ideig; sőt még a' festett színek is, mellyekben leg-hamarább változást ejt az idők' viszontagsága, meg-tartották a' magok eredeti elevenségét. Ennyire tudták az Egyiptomiak reá nyommi munkáikra a' hallhatatlanság' béllye-

gét. — — A' Myris tavát Libia széleinn, egy Király építtette, az t. i. a' kinek nevérol neveztetett, Myris, mint látni lehetett a' tó-közepéből fel emelkedő két Piramisokról, a' mellyeknek egygyike, magának Myris Királynak kolofszalis formájú képet mutatta trónusbann állva; a' másik pedig, a' Királynénak, Myris Feleségének a' képét. Mely nagy tenger forma tó lett légyen pedig ez: onnét könnyű meg-itélni: hogy a' leg-hitelesebb le-írások szerént, száznyóltzvan órányi járású volt a' kerülete; 's a' rendszerént való méjjségének látható tanúi voltak az említett Piramisok, mellyeknek fele volt a' víz alatt, fele pedig a' víz felett: és a' víz felett való rész, három száz lábnyi magasságra emelkedett fel. Ezenn tó' partján kézfűlt egy erányos nagyságú Labirinthus, mely, tizenkét pompás és tágos udvarú palotákból úgy öfzfze vólt szöve fonva, hogy a' Látogatók, nem találhattak ki magoktól belöle. Tizenkét nagy szálakat és tizenötszáz szobákat foglalt magábann az egész alkotmány, 's a' föld alatt is éppenn annyi épületek vóltak, mellyek, temető-helyül szolgáltak a' Királyoknak, 's lakásul az úgy nevezett Szent Krokodilusoknak, mellyeket — *meg kell vallani az emberi ész' gyalázatjára* — hogy a' különbenn oly bölts Nemzet, mint az Égyptomi, Istenek gyanánt tisztelt,

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG°
ENGEDÉLMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 26.

Költ Bétsben, Sz. Mihály Havának (Septembernek)
28-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

*Frantzia Országot érdeklő és Fr. Országi
Tudósítások.*

A' Bonaparte' Hajósseregénn történtt
szerentsétlenség, hogy nem tsak igen ked-
vetlen, hanem felette véletlen dolog is lehet
a' Fr. ákra nézve: onnét meg-tetzik, mivel
ők, a' magok Hajósserege' részéről, győ-
zedelemre tartottak számot, mely győze-
delmet nagy czeremóniával ki is hirdettet-
tek Tulonban Sept. 5-dikénn az oda való

D d

Elöljárók, el is lakták annak örömet, 's estve ki világosították a' Várossokat, mint ezt egy Tuloni Tudósítás után a' Strafsburgi Fr. Újságnak 17-dik Septemberi Darabja bizonyítja. Márfzilia (Marseille) Városában, hasonlóképpen ki-hirdetődött az említett győzelem, 's még a' helye is meghatározódott; nem különbenn az el nyert Anglus hajók' száma is. Ez t. i. ötre tevődött; és a' győzelem' helyéül Messina vidéke neveződött. A' több Anglus hajók üzőbe vétettek azután a' Fr. Hajóssereg által, és mind széljel szilálódtak. *Risum teneatis amici?* — A' mi több: a' Strafsburgi Újságban meg van nevezve a' Személy is, a' ki ezen elő adott (hamis) Tudósítással, a' Nizzai földnek Villafrancai partjához érkezett a' Fr. Hajósseregtől, t. i. Kilmaine Generális' Unokája: 's a' Nizzai Kommendáns is vett a' Strafsburgi Újság szerént, különös Tudósításokat a' győzelemlről, magától a' Fr. Admirálistól, Bruey Polgártól.

Az Egyiptomi huszonnégy Fejedelmek (Beyk) ellen indított Fr. hadat, nem előzte meg a' szokásbann lévő Manifestum. Hogy ennek el mulatása, még a' Fr. Törvényhozó-gyűlésnek magának is némely Tagjai előtt, könnyen szemet szúrhat: gyanította ezt a' Fr. Direktórium: azért mentette is azt, a' Törvényhozó-gyűlés' Ifjabb-

bik Tanáttsához botsátott 14-dik Sept. ri Írásábann, a' mint menthette. A' mentesség t. i. ebből állott: hogy az Egyiptomi had, éppen nem indítódott a' Török Udvar ellen, mely, régi Frigyeese a' Fr. Nemzetnek, nem is az Egyiptomi Nép ellen: sőt inkább ezért 's a' Török Udvarért, és a' Fr. Nemzetenn is el követett méltatlanságokért akart boszszút állani a' Fr. Direktórium a' Beykenn, (Egyiptomnak 24 Fejedelmeinn) a' kiknek üldözéséhez tehát minden előre való had-izenés nélkül hozzá kellett fogni, mihelyt lehetett.

Béts.

A' tegnap érkezett Konstántzinápolyi Tudósítások ízerént, Bonaparte' Serege, Rosette Városánál, Alexandriától, Észak és Napkelet között, tíz óránnyira volt bé sántzolva, 's feles ízámú Arabs Lovasságtól körül vétetve.

Konstántzinápoly alá, Sept. 5-dikénn érkezett az Orosz Hajóssereg, 's igen nagy örömmel fogadtatott.

Mack Generális, a' Nápolyi Sereg' vezérlésére hívatatott Nápolyba.

A' Rastadi Fr. Követek, különös Írásban feleltek Sept. 14-dikénn a' Német Deputáziónak azon kívánságára, melynek célja vólt, a' Rajna' jobb meljékéről va-

ló vizfsza-takarodása a' Fr. Katonaságnak. Ezen vizfsza takarodás' idejére nézve, azt ígérték a' Fr. Követek, hogy az, nyomban fogja követni, a' végre-hajtott Békeségkötés' idejét.

B. Mézfáros Hufzárjainak egy Svadronja, Vitézi gyakorlottságának oly jeles remekjeit adta az újj Formaruhában Sept. 21-dik napján, Ő Felsége és a' Generálisság előtt Laxemburgban, hogy mind a' Svadron Feje, Gróf Wartensleben Kapitány Úr, mind a' Svadron, igen szép dicséretet nyertek Ő Felségétől, 's az új Formaruhát ajándékul kapták a' Hufzárók, és Otto F. M. L. által is különösen megajándékoztattak.

Báró Devins Haditármester, a' ki nem régen érkezett vizfsza, a' Horvat, Slavóniai, Bánátusi, és Szeremi szélek járásából, betegeskedni kezdett, 's tegnap igen roszfzúl volt: de tsak ugyan volt valami reménység élete' meg tarthatásához.

Mar ez ki volt nyomtatva a' múltt postánn: de nem fért bé az árkusba. Most már szomorúam kénytelenítettünk írni, hogy a' reménység el enyészett: mert a' halál, melynek hatalma alá tsak úgy vagynak alája vettetve a' leg-nagyobb Hérosok, mint a' leg-gyávábbak: véget vete ezenn nagy Ember' meg-betsl-ű

hetetlen életének tegnapelőtt: de az ő Vezéri ritka érdemeinek követésre méltó példáját, örökre fenn fogják marasztani a' halhatatlanító Históriák: hogy rajta is bételjék: Virum laude dignum Musa vetat mori.

Igen fájdalmas megilletődéssel értetük, Gróf Teleki Domokos Ts. K. Kamarás Úrnak, és a' Maros Vásárhelyen lévő Kir. Tábla' Ássessorának M. Vásárhelyett Sept. 17 dikénn történt halálát, kinek, mint a' Tudományoknak a' két Magyar Hazábann, és az anyai nyelvnek is szíves gyarapításánn igen példássánn fáradozott E. Hazánkfiának, élete zsengéjébenn véletlenül lett elenyészését, tudjuk, hogy a' két M. Hazábann, és ezenn kívül is, igen fogják Mindenek sajnállani: valakik betsülni tudják, a' buzgó jó Hazafiságot.

A' Magyar Országi széleknél kis Harmintzadok vóltak eddig: a' Hocheneggi, Wiszmathi, Angeri, és Marcheggi. Most ezeket Commerciális nagy Harmintzadokká változtatta Ő Felsége, egy új Rendelésébenn, a' mely Sept. 4 dik napjánn költ. Ezen Rendelésnek ereje szerént ellenben, a' Lichtenwerthi, Zillingdorfi, Brodersdorfi, és Dürnkruiti Harmintzadok, szorossánn úgy fognak tartatni, mint kis Harmintzadok, a' mellyeken tehát a' Commer-

ciális Harmintzadokhoz tartozó nagyobb portékákat nem lehet ezentúl által-szállítani; vágó nagy szarvas marhát se' többet egyszerre ötnél; és kisebb marhát tíznél.

Helvétzia

gyászos sorsáról, a' mit tsak summásann írtunk a' múltt postánn: hofzfzasann, és környülállásosann adja elő a' Bétsi-Udvari Újságnak újabb Darabja, mely nyomos előadásnak értelme ez: „Ezen szerentsétlen Ország, újjonnan, a' leg-retteneőbb vérontásoknak lett szomorú néző-helyévé, mely is, a' Frantzia Országgal tett újj egybe-kapcsoltatás, és az, az által bé hozott újj igazgatás következése. Az Araui Tanáts el végezte, hogy minden Helvétus, az újj Koustitútzióra esküdjön reá. Ezen, a' Nép előtt oly útállatos Koustitútzióra való esküvés, mely valósággal Helvétziának egy részére újj, eddig nem próbált terheket rak, kiváltképpen az apróbb Kantonokban újj béketelenkedésekre adott alkalmatosságot, minthogy, ki ki, az eddig meg-történt példák szerent, nem ok nélkül tart attól, hogy az újj Koustitútziónak, 's az arra meg-kívánt esküvésnek, nem tsak a' belső nyúgodalom' meg háborítása, és újj adozások lesznek következétei; hanem még a' Vállás és az Isteni tisztelet is semmivé tevődik az által, 's a' jó erköltsnek minden, eddig oly hasznos kötelei ol

bomlanak, 's végtére még külső Hatalmas-
ságokkal is hadba kell elegyedni. A' mosta-
ni Appenzelli Kántonnak minden Gyüleke-
zetei, az ellentállásra tehetetlenek lévén, a'
Helvétus és Fr. Katonák fenyegetési között,
részfzerént készséget mutatván, részfzerént
bizonyos erőszak tételek után, végtére csak
ugyan a' hitet le-tették; hanem a' Wald-
stetteni Kántonbann fekvő Unterwaldi Di-
striktus, magát az ellentállásra meg hatá-
rozta, melyért is egy hallatlan kegyetlen-
séggel bántak vele. Generális Schauen-
burg, September' eleinn, számos Sereget
vont öfzfe ezen Kánton' határszéleire, és
maga Lucernába ment, hogy az egészsz
munkát onnan igazgathassa. — A' fegy-
vert fogott Béketelenek, a' Stántzi vidéke-
kenn Isantzolták el magokat. A' Fran-
tziák Sept. 7-dikénn nyomúltanak elő, sok
ágyúzó készüléteket vivén magokkal Lu-
zernából. Sept. 8-dikánn vizsgálgatta meg
a' Generális a' Béketelenek' fekvésseket,
és akkor egynehány nem igen nagy egybe-
tsapások is estenek. 9-dikbenn a' nap fel-
jötekor következett a' minden oldalról lett
meg támadás. Egy Frantzia Korpus, mely
a' tónn hajókra vette vólt magát, Stánz-
nál a' parthoz közel ment, azonközbenn
egy más Osztály a' hegyekre ment fel. —
A' szegény Helvétusok minden oldalról kö-
rül kerítettvénn, mint meg annyi kétségbe-
esettek védelmezték magokat, az ütkö-

zet egész nap tartott; végtére csak ugyan
 ők győzettek meg, 1500-nál többen es-
 tek el, és annál is sokkal többen estek
 sebbe közzülök. Minden ágyúik, és azokhoz
 tartozó készületeik a' Frantziák kezeikre
 kerültenek, kik is azután Stánzba bé-
 nyomúlván, ezen Mező-várost csak nem
 egészen hamuvá tették.

Luzernából Sept. 12-dikénn így írnak
 erről. Az Unterwaldenben esett gyilkos Sce-
 na miatt, mindennek nagyon le esett itt az
 álla. Ezen Hónap' 9-dike egy rettenetes nap
 vala; mellyen a' Fr. ák minden oldalról meg-
 támadták az Unterwaldenieket. — Minde-
 nütt ők győzedelmeskedtek, de csak ugyan
 a' leg keményebb és leg rettenetesebb el-
 lentállás után. — A' Kerns, és Stanz kö-
 zött esett fő ütközet, jókor reggeltől fogva
 délig tartott, mind két oldalról nagy vesz-
 teséggel. Mikor már a' Frantzoké volt a'
 győzelem, minden falukat, sőt magános
 házakat is meg gyújtogattak, egyik tűz a'
 másikra tsillámlott Luzernnek ellenébe, az
 egész ég' bółtozatja lángban látszott késő
 éjtszakáig. Sem Afzszonyoknak, sem gyer-
 mekeknek nem adatott kegyelem. Stanz-
 stadtól Stánzig, rakással feküdtek a' hól-
 tak, úgy hogy más nap a' holtak' halmain
 kellett útat vágni. Stánzbann nagyobb ré-
 szént minden házak el égtek, az inség és
 pufztulás le-írhatatlan. Nints pedig még
 vége a' nyomorúságnak. Generális Schauen-

burg mindennek pardont ajánlt, a' ki a' hegyről le jöven, a' fegyvert le-teszi, és a' Konstitúciónak magát alája adja; hanem senki se' jön le. Az Unterwaldiak közzül a' hólttak' száma, két ezernél többre tevődik. Magok a' Fr. Tisztek beszélik, hogy a' had' egészsz folyamatiában, hasonló kegyetlenséget nem láttanak. Sok Afzfzonyok hartzoltak a' Férjfiak sorában. Egyszerre száz helyen is lehetett a' gyúladást látni 's a' t. Hasonló Fátum fenyegeti a' Schweitzi Kántont is. Generális Schauenburg, ennek Lakosainak is, bizonyos feltételeket adott elejekbe, mellyeket ha el nem fogadnak, fenyegeti őket, hogy az ő tsendes völgyeikbe fegyveres kézzel fog bé-nyomúlni.

Unterwaldenben, mintegy 3 ezer ember vesztességjek volt a' Frantziáknak.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' Frantziák, kik Aug. 22-dikénn Kilkalánál Irlandiába ki-szállottak, meg-támadták Aug. 27-dikénn, reggel, Kastlebárnál, Lake Generálist, minckelőtte Ez, a' maga Seregeit mind egybe-gyűjthette volna. Kevés embereit vesztette ugyan el, hanem tsak ugyan magát vizsgálva vonni, és hat ágyút az ellenségnek hátra hagyni kéntelenített. Ezenn ízerentsétlen történetet Sept. 1-ső napjann tette a' Londoni Udvari Újság közönségessé, hozzá tévén azt is: „úgy látszik, hogy a' Frantziák

Castlebártól] Tuámig elő nyomúltanak legyen“, de a' mely hír még meg nem bizonyosodott. Azonközben Lord Cornwallis a' maga Seregeivel, mind közelebb közelebb lépett az ellenséghez, és 13 ezer emberrel, Sept. 1 ső napján, Áthloneba Knockhill Városa mellé érkezett. — Sept. 6-dikán, Portland Hertzeg a' Londoni Lord Májorhoz ezen officiális Tudósítást küldötte:

„Lord Cornvallisnak, Knockhillból Sept. 1-ső napján írtt, 's hozzám ma reggel érkezett Leveléből ki sül: hogy az ellenség még akkor Castlebárnál állott; 's tökéletes fundamentomonn hihetjük, hogy az ellenség' erejét, szemtelenül, sokkal nagyobbnak hirtelték, mint a' mennyi valósággal; a' Lakosok is, kik a' Frantziákhoz adták magokat, egynehányat kivévénn, mind alaton emberek, 's nem is nagy azoknak száma.“

„Ugyan azon hitelt érdemlő forrásból, örömmel állíthatom azt is, hogy Irlandiának egyéb részeibenn semmi béketelenség magát nem mutatta, melyet is az Újságokban el terjedett hírekre nézve tarték szükségesnek ide tenni.“ Ennyi az Officiális Tudósítás. — A' privát Tudósítások között, még egyéb híradások is vagynak, melyek között az a' leg inkább figyelmességet érdemlő, mely is Sept. 7-dikén a' Lloyd Kávéházában ki ragasztatott: hogy t. i. egy Liverpoelből érkezett Levél sze-

rént, egy Dublinból Sept. 4-dikénn ki indult hajó, mikor éppen elindult, valami Vámszedő hajó Kormányozójától értette légyen azt: hogy Lord Cornwallis a' Frantziákat meg támadta 's meg is verte, azután pedig, a' maga Seregét öt Osztályokra osztván fel, az ellenséget bé kerítette és mind fogságba ejtette, azonbann késő estvéig ezen főbe járó hír, semmi rendkívül való Udvari Tudósítás által bizonyossá nem tétettetett: mindazáltal, minden magános Tudósítások meg egygyeznek abban: hogy Lord Cornwallis, 15 ezer embernél is több Néppel közelített a' Frantziákhoz, és már tsak a' meg-támadás híjja vólt, melynek is minden emberi előre el látás szerént, az ellenség tökéletes meg-veretése vetett véget. Sok Újságok említik ugyan, hogy most a' Frantziák' ereje hét ezer főből áll: hanem a' fenn elő adott officiális Tudósítás szerént, felettébb nagyítva van a' Frantziák' száma. Az első tsatábann, mellyet, Generális Lakéval szerentsésenn tettek a' Frantziák; tsak ugyan 80 embert el vesztettek, és sokak estek fogságba, Castrebál Várossa pedig fel-prédáltatott. Ez után a' Fr. Generális, egy hadi nyugvást jelentő zászlót küldött Generális Lakéhez ezenn kéréssel: hogy a' fogságba esett Tiszteket küldéné vizsgálja. — Egy magános Levél szerént pedig, azt mondotta magáról a' Fr. Generális; hogy

ő igen meg-tsalattatott reménységében, mivel a' Béketelenektől segítséget várt. A' honnan hihető, hogy ő a' maga dolgainak mostani roszfz környülállásibann, tsak tsupánn azért ütközött meg, hogy még is betsülettel kapitulálhasson. És már a' Dublinból Sept. 3 dikánn érkezett Levelek említik is, hogy ajánlást tett a' kapitulálásra, melybenn is azt kívánta, hogy minden magokat ő hozzá kaptolt Irriandusok is abba bé-foglaltassanak, hanem ezen ajánlást Lord Cornvallis nem fogadta el. A' Frantziák' meg-verettetéséről szóló, fellyebb említett Tudósításokhoz, még ez is mellé vagyon téve: hogy egy azon Fregátok közzül, mellyekről a' Frantziák ki-fzállottak, el fogattatott és Corkhoz vittetett. Már az úgy is előre tudva vóit, hogy azon három Fregátok induló félben vóltak, és tsak jó szélre várakoztanak, és hogy négy Ánglus Fregátok üzöbe vették azokat.

Dublinbann minden előre való vigyázás meg tétetett. A' Városba vivő bé meneteleknél a' Strázsák száma meg kettőztetett; a' Városbann ismét ki adattatott a' parantsolat, hogy estvéli 9 órától fogva, reggeli 5 óráig ki ki maga lakhelyében maradjon; a' Pártosok bé zárattattak, és O' Connor, Emmet, és M'Newin kettős vasba verettettek. Meg jegyzésre méltó azonbann, hogy mind ezekre, mind más még 30 pár-

tosokra nézve, csak hamar az után Királyi pardon érkezett: azon kötés alatt mindazáltal, hogy életek fogytáig, az Országban magokat nem mutatják. Egyéb aránt meg-jegyződik: hogy az Ánglus Oppozitzió' párjann állók Fejei: Bedford, Fox, Sheridán, és mások sokann, kik is Arthur O' Connor mellett az ő ki kérdezésekor Angliában, oly dítső Bizonyoságot tettek, és nyilván bizonyították magokról, hogy ők az ő politikai gondolkodásiban meg-egygyeztenek, most a' miatt nem a' leg jobb állapotban vagynak, mivel az Írlandiai titkos Kommisszió előadása szerént, O' Connor, egy volt az ott lett pártütés' leg-főbb Lázasztói közzül, és az Írlandiában ő tőlök fel-álítandó Direktóriumnak is egygyik Tagjává ő határozódott volt. El lehet gondolni, hogy a' Ministeriális Levelek, nem hagygyák ezt meg-jegyzés nélkül.

A' Sept. 4-dikénn költt Udvari Újságban, a' Frantziákra hágató Ligúriai és Római Respublikákat érdeklő valami Hadizenet formát lehet olvasni, tudnilik egy Augustus' 29 dikénn költt Királyi parantsolatot, melybenn is e' van: minthogy Olasz Országban sok részeit azon Személyek, kik most Frantzia Országot kórmányozzák, igazságtalanúl meg-támadvann, erőszakosann el foglalták, azoknak régi Kórmányszékeiket le-rontván, újjat állí-

tottak fel azokbaun, a' Fr. ák' bé-folyása alatt, oly tzeiből, hogy a' Frantzia Plánumot annyival inkább elő-mozdíthassák az egész Európa' kárára, kiváltképpen pedig, hogy az Ő Felsége' Alattvalóinak vagyonyaik, a' kereskedés, és a' hajókázás ellen, a' magok ellenségeskedésit tovább is folytathassák, 's minthogy ennek ereje szerént, sok olyan dolgok is mennek vegbe, mellyek a' Királyi jusnak, és ezen Ország' javának ártalmára vagynak: tehát Ő Felsége maga ki-nyilatkoztatása szerént, a' Középtenger' partján fekvő azon Tartományokat, mellyeket az említett Frantzia Hatalmaskodók' Seregei el foglaltanak, vagy pedig olyan Személyek' igazgatása alatt vagynak, kikiről tudva van, hogy a' Frantziáktól függenek, kiváltképpen pedig a' Genuai, és a' Pápa Tartományai-bann lévő Kikötő- és a' tenger partján fekvő helyeket, mint a' mellyek, Ő Felsége ellen készülőbenn vagynak, mint a' Király ellenségeit úgy nézni, 's velek mint ellenséggel, úgy tartoznak bánni az Ő Felsége' Alattvalói.

Batáviai Tudósítások.

A' hivataljokból ki lépett Ministerek, kik Június 12-dikétől fogva, ideig való igazgatást folytattak, kevéssel a' magok ki lépéssek előtt, a' Nemzeti Gyűléshez

egy az ő magok viseletéről szóló számadást küldöttek, melyre is, egy Kommiszió nevében Polgár Kuperus Sept. 4-dikén tette meg az ítéletet. Melyben is rúttal szakkadatokkal és részre hajlásokkal, azoknak ravasz álnokságaikat; szentelen tsalárdságaikat, és titkos egymással való egybe kötöttetéseket, 's a' t. melyek is mint ő mondja, a' veszedelem szélére vitték a' Hazát, mely tsak Június 12-dik napja által szabadított meg. Javasolta, hogy végeztessen el: „, hogy a' Jún. 12-dikén tett lépést a' szükség kívánta, mely által már a' Revoluziónak vége van, és a' Konstitúciónak a' maga ereje vizsgálva adattatott; következésképpen az öt Ministerek, és a' több jó gondolkodású Hazafiak, kik ezen lépésben munkások voltak, magokat az által a' Haza előtt igen érdemesekké tették. Ezen előadás, nyomtatás alá is rendelődött.

A' Direktóriumnak, a' két Tanátshoz Septemb. 3-dikán küldött írása szerént, a' Fr. Direktórium, a' Jún. 12-dikén tett Revoluziót, 's az akkor tett minden rendelkezéseket, és lépéseket, melyek annak következtetéseivel valának, helybe hagyta, melyet is két képpen is ki nyilatkoztatott.

(Folytatása következik.)

 Magyar - Ország.

Pestről Sept. 22-dikénn : -- „Fő-
Hertzeg Palatinusunk, minden Politika és
Törvényes (Konsilium- és Septemvirátus-
béli) Üléseket szorgalmatossan el jár. Je-
lenlétével lelkesíti a' köz-dolgok' folya-
matját. A' munkát némelykor mérséklett
múlattságokkal elegyíti, mint p. o. a' múlt
Vasárnap Főthon, és a' Káposztás Megye-
ri Szigetben Cárinalis Ő Eminentziája
költségével újjonnan plántáltatott Anglus
kertben múlatta maját, a' honnan Gróf Ba-
ttyányi Teódor Ő Exc. ja pompás gallyaival,
a' Pesti partra hajókázott Ő Főhertzege,
a' véle lévő Uraságokkal egygyütt: a' kikkel
estvéli mulatsága volt Ő Exc. ájánál. Ma
a' Budai Vár alatt ültetett kertjében szüre-
telt maga.“

„Holnap délutánra Báró Orczy László Ő Exc. ja' kertjébe ígérkezett, a' hol
más Méltóságok is feles számmal jelennek
meg, és szüreti mulatságos Vendégség fog
tartatni. Holnapután pedig Bitskén, Prí-
más Ő Eminentziájának újjonnan építettett
palotájában lesznek mulatságok, a' hová
Ő Főhertzege is el megy.“

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

00000000

Nro 27.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
2-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

*Az Irlandiai partra ki-szállott Fr. Kato-
naság' sorsa.*

(Reménység! Reménység! melly igen meg-tsalál,
Vasmatskára festve be hijába valál.)

Párisbann a' Kiköltözött Irlandusok gyü-
lekezete, nagy reménységgel vala az eránt,
hogy a' Frantzia Direktórium' segítséggé-
vel fel-forgathatja, el hagyott Hazája' igaz-
gatásának 's rendtartásainak régi alkot-
mányját. Ezen reménységébenn még in-

E e

kább meg-erössítette őtet a' Pári'si Directoriális Újságnak 14-dik Sept. i Darabja, mely is oly biztatásokat foglalt magában, hogy az Irlandiai földre ki szállott Fr. Katonákhoz 1500 Irlandusok kaptolták vala már akkor magokat, midőn el hagyta az Irlandiai partokat Savary Fr. Hajós-Vezér, a' ki t. i. Irlandiába szállította az említett Fr. Katonáságot, és hogy nem megszűre búsz ezer béketelenkedő Irlandusok várták azt készenn. Ezenn biztatásokat Savary Polgár küldötte a' Tengeri dolgokra ügyelő Ministerhez, mihelyest vizsgálta-érkezett a' vezérlése alá adott 3 Fregátokkal, Fr. Országának Bordeauxi Kikötőhelyébe. Hasonló biztatásokat foglalt magában, az Irlandiai szélekenn maradott Fr. Katonáság' Vezérének Humbert Generálisnak Levele is, mellyet, hasonlóképpen közönségessé tett a' Redaktör. — Mind ezen biztatásokat azonban foganatlanokká tette Irlandiának Vice-Királya Lord Cornwallis, ki is a' Londoni Udvari Újság' bőv előadása szerént, nagy siettséggel számos Katonáságot gyűjtött öszsze, 's éjjel nappal nagy serénységgel nyomúlván az ellenség ellen, eleit vette, ne hogy több béketelenkedő Lakosok kaptolhassák magokat a' Fr. ákhoz, 's ezeket úgy békerítette, hogy mihelyt Ángl. Oberstlieutenánt Crawford meg-tamadta Sept. 8-dikán a' Fr. Korpus' hatúlsó részét, Cloonenál: leg

ottan 200 Fr. gyalogok el vétvénn fegyvereket: önként foglyokká lettek. A' több Fr. ák, tusakodtak még azontúl mintegy fél óráig, de végre ők is megadták magokat, minden feltétel nélkül. Özfzeséggel, 844 Fr. ákat fogtak el az Ánglusok, a' kik lözött 96 Fő. és ugyan annyi Altíztek voltak. Nyertek velek: 3 könnyű négy fontos ágyúkat, 5 muníziós szekereket, 700 puskákat, igen sok dárdákat 's a' t. A' vízfza-szaladás közben kéntelenítettett az ellenség el hagyni azon 9 ágyúkat, mellyeket eleinten nyert Irlandiábann. 96 Irlandusok is estek a' Fr. ákkal egygyűt fogságba, és sokann hüllottak el a' viadalban. — Az Anglusok' részéről 3 Közember esett el; 12 ö, Stephens Hadnagygyal egygyűt kapott sebet; és 3 hová lett? nem tudatik.

Koppenhága' partjaihoz Sept. közepe' tájjánn újra 5 Orosz líneai hajók és egy Fregát érkeztek, Kartzow Contreadmirális' kórmányozása alatt, 's Ángliába izándékoztak.

*Égyiptomi 's Égyiptommeljéki történetek,
's azoknak következéseik.*

Az Egyiptomi Néphez intézett, és általunk már több ízben említett Hirdetmenye Bonapartenak, ki jött már Német nyelvén is a' Berlíni és Bétsi Udvari Ujságában. Mi is közöljük tehát annak

magyar értelmét, minthogy már most senki se' kétségeskedhetik erántta, a' maga egéfsz valóságábann, mely is így következik:

A' kegyelmes, és könyörülő Istennek nevébenn! — Az Úr az Isten és nints több ő kívülötte 's a' t. Itt van már valahára azon szempillantás, melybenn az Egyiptom Fejedelmi, ja' magok érdemlett jutalmokat el vegyék azért, hogy ök mint jövevények a' Georgiai hegyek közzül ide rohan ánn, ezenn f. ép O. zágot megfertéztették; a' Frantzia Nemzettel gyalázatosann bántanak, és ezt, kereskedésére nézve, sok útakonn módókonn sanyargatták. Bonaparte a' Frantzia Respublika' Generálissa el érkezett, és a' Szabadságnak fundamentomit el hozta magával. — Itt van Bonaparte, kinck is a' Felséges Isten, a' Bégeket kezebe adta, ő fog véget vetni az ő Uraságoknak. Egyiptom' Lakosi! Ha a' Frantziák' ellenségi azt hirlelik, hogy a' Frantziák a' Ti Vallástokat akarják háborgatni, ne hidjetekek nékiek; sőt legyetek meggyőződve, hogy a' nem egyéb, nyilvánságos hazugságnál. Mert a' Fr. ak nem egyébért jöttek, hanem hogy az el nyomattattak jussaikat, az ő Tirannusaik' kezeiből ki-tekerjék. Valóbann, tisztább szívvvel tisztelik a' Bégeknél a' Frantziák az Istent, az ő Prófetáját, és az Alkoránt. Az Úr előtt nints Személyre va ő

tekintet, ő előtte mindnyájann egyenlők vagyunk; az értelem, a' tálentom, 's a' tudományok tartoznak különbséget tenni az emberek között, és mivel a' Bégek ily tulajdonságokkal meg nem különböztetik magokat: nints is jussok a' fő uralkodáshoz. Tsak nékiek vagynak mindazáltal még is pompás lakhelyeik, szép Rab-Aszfonyaik, derék lovaik, 's nagy birtokak: de ki ajándékozta mind ezeket nékik? a' Proféta? mutassák meg ők azt! Az Isten igaz, és könyörülő, azt akarja ő, hogy az Egyiptom' Lakosi közzül a' leg-kisbebb is tiszteletbenn és tekintetbenn lehessen. Ez a' hajdan oly népes, és virágzó Ország, egyedül tsak a' Bégek' telhetetlenségek, és tirannusságok által pusztítottatott úgy el, mint a' hogy most van, hanem mindjárt vége lesz már ezen nyomorú t állapotnak. Tudós, és méjj bé látású Férjfiak fognak ezenn Orzágnak szerentsét és bátorságot szerezní. A' Frantziák, valóságos Muszulmánoknak lenni magokat meg-bizonyítják. Közelebb felfordítoták Rómábann a' Pápa' trónussat, ki a' Keresztyéneket a' Mahumed' követői ellen lazzasztotta; onnan Málta ellen fordúltak, és el üzték onnan a' hitetleneket, kik azt hitték, hogy az Isten Muszulmánokkal szakadatlanúl hadat folyamem egyebre hívta őket, hanem hogy a' tassanak. Eleitől fogva minden alkalma-

tossággal ki mutatták a' Frantziák, hogy ők a' Török Császárnak igaz és egyenes szívű Baráti, és a' Törökök ellenségét, mindenkor mint tulajdon magok ellenségeket úgy nézték. Légyen tehát állandó örökre a' Szultán uralkodása, halál és el pusztulás legyen pedig sorsok a' mi ellenséginknek az Egyiptomi Bégeknek, kik, hogy a' magok fősvény szíveket annyival inkább meg elégíthessék, a' Szultán ellen magokat mindenkor engedetlenül viselték, és mindég azonn törekedtek, hogy az ő fő uralkodása alól magokat ki vonhassák. Jól leszsz dolgok, Égyiptom' mind azon Lakosínak, kik mi hozzánk állanak, semmi veszély nem éri azokat is, kik a' magok lak helyeikbenn tsendességbenn maradnak, sem ellenünk, sem mellettünk semmit nem kezdenek; hanem a' mi jó tzéljainkról meg győzetödvén, azoknak magoknak alája adják. Rettenetes hoszszúállás pedig mind azoknak, kik a' Bégek mellé, fegyveres kézzel állani mérészelnek. Könyörületesség nélkül el kell azoknak töröltetödni.

1.) Artikulus. Minden helyek Lakosi, kik három órannyira laknak attól, a' hol Frantzia Sereg fog által utazni, a' magok leg érdemesebb Lakosaik közzül tartoznak egygyet a' Fr. Generálishoz küldeni, 's azt bizonyossá tenni a' felől, hogy ők magokat a' Frantziáknak alajok adják, és annak meg bizonyítására, tartoznak a' Fran-

zia zászót is fel függeszteni, mely három színű, úgymint, kék, fehér és veress.

2.) Az a' hely, melynek Lakosi magokat ellenségesképpen viselik, fel égettetik.

3.) Az a' falu, mely magát a' Frantziának alája adja, a' Frantzia Nemzeti zászló mellett, tartozik a' Török zászlót is fel ütni, mert a' Fényes Porta, melynek örökké kell tartani, a' Fr. Respublikának barátja.

4.) Minden Város, és falu Elöljáróinak parantsolódik, hogy mindent, a' mi az ő Distriktussaikban, a' Bégeké, foglaljanak és petsételjenek el, és vigyázzanak, hogy abból semmi el ne idegeníttessék.

5.) Minden közönséges hivatalbann lévő Személyek, Igazgatók, Birák, és Papok, ki ki a' maga hivatalját tovább is minden zavarodás nélkül folytassa, a' maga imádságát a' Templombann, és minden czeremóniát valami az Isteni szolgálathoz tartozik, mint az előtt úgy végezzen el, egyéb eránt pedig mindnyájan lakhelyeikbenn maradjanak, és magokat tsendesenn viseljék. Egyiptom minden Lakosi kötelesek a' leg főbb Valóságnak hálákat adni, és hozzá, a' Bégek el törléséért fohászkodni. Magasztalja fel az Isten, az Ozmánok Szültánnának ditsőségét, vigyázzon a' Frantzia Seregre, és éreztesse meg a' maga haragját a' Mamelukokkal, és az Egyiptomi nép sorsát ditsőíttse meg.

Hogy Bonaparte bé fog rontani Egyiptomba, és ott a' most közlött értelmű Hirdetményt fogja közönségesse tenni: jól tudták ezt, Sokaknak fundamentomos ítélete szerént, előre az Anglusok, és azért nem akarták magok önként, hogy Nelson Admirálisok találkozzon Bonapartéval: mert ha találkozott volna, és akkor rontotta volna még öfzfe reménylhetőképpenn a' Fr. Hajóssereget: úgy a' Török Császárnak nem lett volna az a' nyomos oka hadat indítani a' Fr. ák ellen, a' mely nagyon most, minekutánna a' Frantziák, az ő híre 's engedelmé nélkül bé mentek erőszakossann az ő Főurasága alatt lévő Egyiptomi földre, ott az ő nevébenn uralkodó Beyket meg-támadták; és frantzia módi igazgatást akartak fel-állítani. Ezen tselekedeteket valóságos ellenségesség jeleinek nézte a' Török Császár: bár millyen barátságossann hangzanak is ő reá nézve a' Frantziák Hirdetményének ki fejezései.

Első káros következése a' Frantziákra nézve, a' Török hadnak az vólt: hogy a' meg-vertt Fr. Hajósseregből, a' mely hajók Ródus Szigetébe szaladtak: azokat legottan el foglalta a' Ródusi Basa a' Nagy Úr számára, és ezen el foglalásról Aug. 24-dik éjtszakájánn vett Tudósítást a' Konstantzinápolyi Ministeriom a' nevezett Bárától.

Második nem véltt következés a' vólt: hogy azon Orofz Hajóssereg, mely, Sept. 5-dikénn érkezett a' mint írtuk Konstantzínápoly alá: mindjárt tovább folytatta útját, a' néhai Velentzei Szigeteknek és Málthának, a' Frantziáktól leendő vízfzavevése végett.

Harmadik következés az: hogy Bonaparte, nagyobb ellentállásra talált, mint csak képzelné is lehetett vólna előre Párisbann. A' Fr. Direktóriális Újság ugyan (az úgy nevezett Redaktör) mint bizonyos dolgot úgy írta Sept. 15 dikénn, hogy Bonaparte bírja egész Alsó-Egyiptomot, és Cairó Városából, a' hová Júl. 23. dikánn ment bé: tovább folytatta útját, a' Veress-tengerhez vivő Suez nevű szoross Közföld felé: de még akkor nem vólt tudva Párisbann, hogy a' Török Császár hadra határozta magát a' mostani Fr. Igazgatás ellen: vólt ellenbenn a' Fr. Hajóssereg szerentsétlensége, és az ebből vett közönséges kedvetlenségnek enyhítésére íródhatott, hogy egész Alsó-Egyiptomnak Urává tette légyen magát Bonaparte, mellyet, más Tudósításokból nem olvasunk.

A' Fr. Hajósseregnek Égyptom-meljei romlását, következendő módonn adá elő a' Redactör:

„A' Tuloni Hajóssereget, mely, Bruis Admirális' kormányozása alatt, az Égyptomi part előtt Beguieresnél, (Alexándria és

Rosette között) állott vasmatskákonn, 's már vízfűza készült indulni Fr. Országba, meg-támadta az Angliai Hajóssereg, mely, sokkal erősebb volt a' miénknél, hajójinak mind számára, mind erejére nézve. Mind a' két Fél oly maga el szánásával viaskodott, a' millyenre nints példa a' Históriabann. A' hartz közbenn, el égett a' Fr. Admirális hajó, és két vagy három hajók által jukasztódtak fenékben, 's el süjjedtek; egyéb hajók, mind Angliaiak, mind Frantziák, minden árbotzfák nélkül maradvánn, fenn-akadtak a' partmeljéki fővény-sziklákon, más frantzia hajók, úgy mint a' mellyek egészszen el vesztették köteleiket, 's vitorláikat: aggódásra szolgáltatnak alkalmatosságot.

A' feljebb előszámlált 3 következesekhez lehet még tóldani azt is: Hogy a' Frantziák' tengeri erejének a' Földközi-tengerenn lett el pusztíttatása után 1.) Még inkább leszsz már oka a' Spanyol Hajósseregnek, ki nem jönni a' Kádixi Kikötőhelyből. 2.) Ezentúl nem folytathatják a' Frantziák a' Levántai (Török Tartományokba való) kereskedést, mely nékiek igen sok hasznot hajtott. 3.) A' Frantziáktól függő Olasz Kikötőhelyek veszedelembenn. Ellenben 4.) A' két Szicíliai partok, bátorságbann lesznek.

A' győzedelmes Nelsonnak, 's az ő

egéfsz Hajósseregének igen gazdag ajándékokat küldött a' Török Császár.

A' Fr. ák ellen végzett had folytatásának kormányozása végett, Kajmakánná (Nagy - Vezérség' Helytartójává) nevezte a' Török Császár Mustafa Beyt, míg elérkezhetne Á'siából az új Nagy-Vezér, Jusuf B sa, ki tsak eszt. vel ez előtt érkezett viz'za Londonból, a' hol Követség-t viselt, és közelebb, Kommendáns vó t Árméniának Erzerum nevű Városábann.

Helvétziai Tudósítások.

Egy Bernai nevezetes Levélből tsak a' Frantziák' Unterwaldeni veszteségjeket. közölhattük a' múlt postánn. Közöljük most az egéfsz Levelet, mely is Sept. 12-dikénn költ, 's ezeket foglalja magá-bann:

Két tárgyai vagynak most itt a' köz-figyelme ességnek, mellyek közzül első, a' Fr. Respublikával kötött bajos frigy, úgymint a' mely szerént, mind az ellenségeskedésnek, egy valamely 3-dik Hatalmasság ellen való kezdésébenn; mind pedig a' meg támadó ellenséggel való szembe-szállásbann, tartozik segítségül lenni Helvétzia, Fr. Országának. A' Frantzia Királyok alatt, tsak 6 ezer embert tartozott adni Helvétzia, a' maga kötéseinek ereje szerént, a' Fr. Határszélek' óltalmazására, most a' mi Kormányfzékünk, kéntelenítette magát le kötelezni, hogy a' Frantziáknak mindennemű hadakbann, azokbann is, a' mel-

lyeket ők kezdenek, semmiféle ki fogásoknak helyet nem adván, és a' segítő Sereg' sum- máját se' határozván meg, segítségü lefesz, mely kötés már minket, minden hadakozá- sokba bele elegyít, a' mellyeket a' Fr. Nem- zet kezd, és a' Katonáknak való Személyek' ki-írására ad alkalmatosságot közöttünk, mely is annyival nagyobb félelemmel tölti el a' mi Hazánkfiat, mivel az hallatlan volt még mi nálunk ez ideig. Ki ki fájlalja a' 300 esztendőig tartott nyugodalomtól való meg- fosztatást. — Azért nem akartak a' kisebb Kán onok (és e' már a' 2 dik tárgy) az újj Konstitúzióra meg esküdni, és ezért lepte meg erőhatalommal Generális Schauenburg Unterwaldent. Ez a' Kanton egy 9 óránnyi hosszúságú mezőség, mellyet, három tók hasítanak keresztül az Alpesek közt. A' Lakosok mind eddig a' magok tsendességeikről, jószívüségükről, és a' magok régi rendtartásaik- hoz vonzó küönös hajlandóságokról tették magokat nevezetessé. Náluk az igazgatás formája már igen régtől fogva, egészen de- mokratizai.

Mikor Schauenburg közelített hozzájuk: arra határozták magokat, hogy vagy szabad- ságokat megtartják vagy meg-halnak. Sept. 9 dikén 5 órakor, a' Tartomány' felső ré- szén, a' Waldstetti tó-felől támadta meg ö- ket Schauenburg, kik is az úgy nevezett fe- kete Légiót felül bé bocsátoták Tartományok- ba, hanem mikor Lungernhez ért a' neve- zett Fr. Sereg: fel vettettek egy nagy közfiklát, mely az előjáró Fr. Sereget csak nem egész- szen öfzfuzúta: a' többieket pedig ki-haj- tották a' Tartományból. A' Stanzstadti tónál,

a'hol Schauenburg 3 ezer embernél többed magával állott, az Untervalldiak, minden Nemidő 's állapot-béli különbség nélkül 15 órákig úgy harizoltak, hogy a' meg-ölt vagy a' tóba veszett Frantziák' száma, közel három ezerre tevődik, kiváltképpen, a' tizenharmadik fél Brigáda' vesztesége vólt igen nagy. Utóljára Schauenburg Annak, a' ki először a' szárazra ki lép, két ezer tallért ígért, a' midönn ki ki a' másik előtt akarván el nyerni a' jutalmat: sok ember veszteség után, meg-esett a' szárazra való ki szállás Stanzstadtnál, Kie itennél, és Buochénál egyszerre, melynél fogva, a' két utolsó vidékekről, azon Unterwald áknak, kik még akkor is Drachenriednél tüzes ütközetbenn vóltak, hátok megé kerültek a' Frantziák, és mintegy ezer ötszázat, kik között Afzszonyok 's Gyermekkek is vóltak, ö östea le, és Stanzstadt, Buoché, 's Bevanies í ép faukat; nem különben Stanz Mezővárost is, sok régi Hérósoknak, és Fő Tisztviselőknök emlékeztető oszlopaikkal egyetemben, leg-nagyobb részént el égették. A' mely Lakosok el szaladhattak, az A pesekre vették magokat, 's egészsz meg-határozással vagnak, hogy Atyaiknak Törvényneitől, 's rendtartásaitól el nem távoznak, és a' nékiek ajánlott pardont el nem fogadják.

Graubündtenben, az az igazgatás, mely, egy ideig állítódek fel a' tavaszszal, most felbe-szakasztódott, 's ismét a' 3 Rendek' Fejeinek adódott által a' Kormányozás, kik is Sept. 13 dik napjára Szövetségi-gyűlést hirdettek ki Ilanzba. Meg ekkoráig mind untalan idegenkedett a' Graubündte-

nieknek leg-nagyobb része, az új Frantzia módi Konstitútziojától Helvétzia' egyéb részeinek.

Batáviai Tudósítások.

Hogy a' Fr. Direktórium, Batáviának 12-dik Júniusi Revolútzioját, minden következéseivel egygyütt, helybe hagyta két-féleképpenn is, a' mint iránk a' múlt postánn: meg-tetfzik ez onnét:

Mert nem tsak az, hogy Batávia Követjét, Schimmelpenniket, midőn ez, az új Batáviai telyes hatalmú Kormányfészék organizátzióját egy czeremóniás audienzian Aug. 27-dikénn bé mutatta, a' leg nagyobb barátsággal fogadta, és az Elöl-ülő, Treilhárd, a' leg szívesebb ki fejezések közt nyilatkoztatta ki, mely nagy részt akar ő venni a' Batáviai Respublika előmentébbenn; hanem még a' Batáviai Direktórium Aug. 28-dikánn egy Levelet is kapott a' Fr. Direktóriumtól, melybenn ez magát így nyilatkoztatta - ki: „ hogy az ő reménysége most tökéletesenn bé tölt légyen; hogy négy esztendőktől fogva, nagy kívánsággal várta azt a' szempillantást, mely a' Batáviai Respublikábann levő minden belső zenebonáknak vessen véget; hogy a' napról napra való halogatások gyakran aggodást okoztak néki; és hogy kiváltképpen, nagy fájdalommal nézte, hogy azok az emberek, kiket egy le romlott igazga-

tás formájához hajlókon vett győzelem, a' Respublikának első Tisztviselőivé fel emelt, ezt a' nékiek egy szempillantásig engedtetett hatalmat arra akarták fordítani, hogy azt állandóvá tegyék, és hogy a' magok saját indulajaiknak tegyenek a' Státus kárára eleget. Következésképpen oly hirtelen lett meg bukások ezeknek, és mind azoknak, kik magoknak oly hatalmat igyekeznének szerzeni, nem nézte idegen szemekkel: mindazáltal, hogy az ezeknek meg-bukások eránt való vélekedéssét annyival inkább meg-állíthassa: elébb a' Nép közönséges értelmét is meg akarta várni.

A' kívánt szempillantás már jelen; a' Nemzet kívánsága tudva van; minden ideig való igazgatás, egy állandó Kormányfizeknek tsinált helyet, és a' Batáviai Nemzet azzal petsételte azt meg: hogy a' Direktóriumba, és a' Törvényhozó Gyűlésbe olyan Férjfiakat választott, kik részre nem hajolnak. Ezek tartoznak most mind azt el nyomni, valaminek újjra veszedelmes befolyása lehetne; és mindenek felett, minden ellenkező törekedéseket el kell háritani nékiek, mint a' gyűlölségnek, és inségnek kútfejeit, — és ha az újj Batáviai Direktórium minden erejét, másfelé nem kapkodván, egyedül tsak a' maga megengesztelhetetlen ellensége, a' Britániai Országló szék ellen fordítja: bizonynal a,

Batáviai Respublika, Frigyesseitől segítettén, a' maga kereskedését tsak hamar helyre állítja, a' maga veszteségét ki pótolja, 's a' maga tengeri erejét a' leg nagyobb virágábnan fogja látni, és élni fog egy szabad demokráciai Képviselő igazgatás' gyümöltseivel.

Elegyes Tudósítások.

A' Római Respublika' földjéről, sok Lakosok költöznek által Nápoly Országba.

A' Nápolyi Felség, minden Gyülekezetekhez egy bé-petsételt Írást küldetett oly parantsolat mellett, hogy azt tsak Sept. 3-dikánn lehet fel-nyitni. Ezen Levélbéli rendeléshez képest, 60 ezer új Katonák' ki állításábnan foglalatoskodik az Ország.

A' Spanyol Udvar, sok fő és mind a' két nemenn 's különbkülönb részenn lévő Személyeket küldött el mostanság magától.

Magyar - Ország.

Krassova Vármegyében fekvő Boldúr nevű Camerális Helységét, örökös jószágúlv nyerték Ö Felségétől B. Bernyákóvits József és Antal Testvérek: Ányás nevű puztát pedig, Andrássy János István és Antal Testvérek.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

01010101010

Nro 28.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
5-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Török Birodalmi Tudósítások.

A' Frantzia Hajósseregenn diadalmas-
kodott Anglus Tengeri Vezérnek Nelson
Admirálisnak magának, küldött a' Török
Császár ajándékbann: 1.) egy drága bundát.
2.) egy gyűrüt, melynek köve, tsupán egy
darabból álló nagy gyemánt, úgy nevezett
szolitér (solitair). 3.) Drága kövekből ké-
szült kalapra való bokrétát. 4.) Egy arany
kardot, melynek hüvelye és markolatja,

F f

gyöngyökkel 's drága kövekkel van ki rak-
va. 5.) Egy török módi drága övet. 6.)
Száz erszényt. (Egy erszény nevezet alatt
értenek a' Törökök, 5 száz tallérból álló
summát). — A' több Tifztek is kaptak,
kiki a' maga rangjához képest szép aján-
dékokat, a' Legénységnek 30 napi zsóldot
osztogattatott a' Nagy - Úr, és a' kik bete-
gek vagy meg-sebesedtek közzüle: azok-
nak, 60 napi zsóldot.

Passmann Ogluról bizonyosnak írják
minden újjabb egélsz hitelességű Tudósítá-
sok is, hogy a' nékie ajánlott kegyelmet
el nem fogadta: 's ugyan azért a' Natóliai
Basa küldődött ellene, 30 ezer emberrel;
a' ki 30 - szor támadta meg Passmant: de
sikeretlenül: 's hijjába ágyúztatta a' Várat
is: mert onnét hathatóssabbann ágyúztak
ki ellene. Az Oroszokról oly értelmű Hir-
detmény tevődött közönségessé minden
Török Templomokbann a' Dervisek (Pa-
pok) által: hogy szíves Barátoknak, 's
a' Török Császári Trónus' óltalmazóinak
kell őket (t. i. az Oroszokat) nézni azon-
túl.

A' Roméliai Basa, elébb Nifzsza Váro-
sához vonta magát vizfsza Vidintől, azon
szerentsétlen verekedés után, melybenn
14 ezer Törököknél többenn estek el a'
két részről. September' vége felé pedig

Sophia Városánál tartózkodott, 's 30 ezer hegyi Lakosokat (Szürczallokat) vett ott maga mellé, hogy ismét telyes számúvá tehesse a' maga igen el olvadt Seregét, 's onnét írt a' Nagy Szultánnak is, hogy személy szerént meg fog jelenni Konstantzínápolyban, és számot ad, mind a' nagy költségekről, a' mellyeket tett, mind a' vesztéséről, a' mellyet szenvedett.

A' Frantziák ellen végzett had' dolgá-
bann, a' Nagy-Vezérség' Helytartójához (az úgy nevezett Kajmakánhoz, vagy Kajmakám - Basához) intézett Tsászári Rendelésről tsak rövideden akartunk emlékezni a' múltt postánn: közöljük most annak egészsz értelmét, mely is így következik:

„Míg a' Nagy-Vezérséget Izzed Mohammed Basa viselte: szüntelenül vett ő Útasításokat az eránt, hogy az Osmann (Török) Tartományoknak védelméről gondoskodjon, és az ellenség' fortélyoskodásait szemmel tartsa, ő azonban tsak a' maga saját hasznára nézett, 's egyébre sem mire se' ügyelt, úgy annyira, hogy még a' ki-dolgozott szándékjokból is ezen hitetlen dísznóknak, a' Frantziáknak, legkissebbet se' tudott, és az eránt meg nem intette jókor Égyiptom' Lakosait.“

„Midőn ezen szerentsétlen hírek a' mi Császári fülünkbe jöttek: oly nagy volt ezenn el szenvedhetetlen történet utánn a'

mi szomorúságunk 's bánatunk, egészsz egy Hónapig; hogy (Istennel bizonyítjuk) könnyek folytak alá szemeinkből, 's a' nyugalom és álm el távoztak Mi tőlünk.“

„Azonnal ki-tettük tehát ötöt a' Nagy Vezérségből: 's helyébe az Erzerumi Kormányozót Jussuf Basát neveztük; és a' míg ő el érkezne a' mi fényes Portánkhoz: Kajmakánná nevezzük, 's tetszük Kegyelmedet Mustafa Bey.“

„De minthogy igazságos dolog, hogy minden igaz Hívek hartzra keljenek ezen boldogtalan Hitetlenek, a' Fr. ák ellen, és minthogy valóságos el múlhatatlan kötelesség a' mi Császári személlyünkre nézve, ki-ragadni az ő átkozott kezeikből az áldott földet, 's bocsfút állani, a' Muszulmánokon el követett méltatlanságokért: semmi halasztásnak nem kell e' dologbann történni; hanem a' Nagy-Vezér' el érkezéséig is, a' leg-foganatosabb kézfeleletekkel hozzá kell fogni az ő meg-támadásokhoz, mind vízenn, mind szárazonn.“

„Ehez képest, tartozik Kegyelmed, a' Nagyságos Lanyakkal, Ministerekkel, és Fökkel, a' mi Alattvalóinkkal, egygyütt tanátskozva, az Istenbe és az ő Profétájához való telyes bizodalommal, a' leg-foganatosabb eszközöket e-ő-venni, a' végre, hogy meg-lehessen szabadítani Egyip-

tom' Tartományát ezen Gonosztévőknek jelenlététől. Adassa tudokra Kegyelmed, minden igaz Híveknek a' magok Kerületeikbenn, hogy Mi, a' Fr. ákkal hadban vagyunk, és egészsz igyekezettel azonn légyen Kegyelmed, még az éjjelt is nappallá változtatván, hogy szembetünő boszfúállást lehessen rajtok venni.“

„Minden Kikötőhelybe 's Erősségbe, elegendő Katonaságot 's munitziót rendelvénn, szorgalmatossan meg őrizzen Kegyelmed, egyéb Mahomedána Tartományokat az ellenségnek álnok praktikáitól.“

„Buzgóánn figyelmezzenn arra is Kegyelmed, hogy a' mi Császári Lakó-Városunk' Lakosai, a' naponként meg kívántató eleségből semmi szükséget ne lássanak, és általjábann, gondja legyen Kegyelmednek addig minden dolgokra, míg a' Nagy-Vezér el érkezend.“

„Mi a' Kegyelmed törekedéseire egészsz figyelmetességünket fogjuk fordítani, és a' Mindenható Isten áldja meg a' mi igyekezetünket, 's szerentsésítsen bennünket a' mi ügyünk' védelmezésébenn.“

Meg-jegyzés.

Ha a' Török Császárnak ezenn Rendeletébenn a' Fr. ákra ruházott nem igen kiméllő nevezetek, nehezenn találnak esni Nékiek: ugyan hogy ne eshetne nehezenn a' szegény Unterwaldeni Helvétu-

soknak, midőn, *vak agyarkodású Pártosoknak, és képzelhetetlen meg-átalkodtságú eszeveszetteknek* nevezi őket Fr. Generalis Schauenburg, a' Helvétziai Direktóriumhoz 's a' Strafsburgi Kommendánshoz Jordis Generálishoz botsátott Tudósításaibann, azért, hogy ők, hajdani tsendes sorsokkal meg-elégedvénn, nem akarták bé-venni azt az új Frantzia módi Konstitútzsiót, mellyet a' magok gondolkozása' módjával semmiképpen meg nem egygyeztethetnek, és a' melyre ha reá láttatott is állani az életben maradt Unterwaldenieknek egy része, nem különben a' Schwyzi Nép: ez nem önkéntvaló tselekedet; hanem a' mint helyessenn jegyzi meg a' Bétsi Udvari Újság, tsak mulólag való következése, annak az el rémülésnek, mellyet oly rettentő öldöklések 's puszttítások okoztak, a' millyeneket, maga a' Fr. Vezér is szomorúknak mond, a' felyebb nevezett Strafsburgi Kommendánshoz botsátott tudósító Levelébenn, 's a' millyeneknek a' napjáról azt írta, hogy egy vólt az a' leg-szörnyübb napok között, a' mellyeket látott valaha. — — Az Unterwaldeniek ellen harizolt Fr. Katonaság között, egy Tifzt, feles számú Közemberekkel egygyütt, által szökött az Unterwaldeniekhez, kik között sokann, mindenre el szánvánn magokat, a' meszszebb lévő hegyekenn tartózkodnak.

Égyiptomba lett bé-rontásokról a' Fr. áknak, következő Tudósítást tettek közönségesse Rómában, az ottani Fr. Kom-miszfáriusok :

„A' Fr. Hajóssereg, Júl. első napján érkezett Alexándria' eleibe. Három nappal előbb, mutatta magát az Ánglus Hajóssereg, az oda való Kikötőhely előtt: de ismét Olasz Ország' partjaihoz tért visszsa.“

„Mint hogy az Alexándriai Kikötőhely, nem elegendő méjjségű volt a' mi hajóinknak bé-fogadására: tehát ezek, más álló-helyet kerestek, mely onnét 3 mértföldre esik, 's ott hányták le vasmatskáikat.“

„Július' első éjtzakáján szállott ki Bonaparte, a' vezérlése alatt lévő Néppel, a' szárazra. Más nap, ágyúk nélkül megtámadtatta Alexándriát, 's tsupán bajonéttokkal, kényszerítette azt, maga megadására. A' Lakosok' ellentállása miatt, egy-néhány Fegyveres-pajtásink meg-fosztattak életektől.“

„Kléber és Menou Generálisok kormányozták a' meg-támadást, kik mind ketten meg-sebesedtek, nevezetessenn az utólsó, egy reája hajtott kö által, midőn éppen bé-rontott Vitézeivel a' Városba.“

„Bonaparte, az Arabsok' Fejeivel, oly Kötésre kívánt lépni, mely mind a'

két részről hasznos lett volna: de az alkudozás közben, félbe szakasztották az Arabok a' fegyvernyugvást, meg ölvén egynehány Hajóslegényeket, kik a' Tonnant nevű Fr. hajóról vették vala magokat a' szárazra. A' Generális' okossága mindazáltal eleit fogja venni kétség kívül, a' Fegyvernyugvás' meg-bontásából származható kárnak. “

„Alaxándria után, a' leg közelebb lévő helyek, 's nevezetessenn Rosette foglalódott el, mely, önként ki-nyitotta a' kapuit, 's Deputátziót küldött eleikbe a' Frantziáknak. “

„Bonaparte, a' Nílus vízénn hajókra ültette Seregét, 's úgy vitette Cairóig: maga pedig szárazonn utazott oda. “

„A' Frantziák, minekutánna a' nékiek ellent állott Mamelukokat meg futamtatták: bé mentek Cairóba Júl. 23-dikánn fegyveres kézzel, Bonn és Vial Generálisok' kormányozása alatt. “

„Mihelyt ki-szál'ott Bonaparte Generális az Egyiptomi földre: leg ottan egy Hirdetményt intézett az Egyiptomi Néphez; és másikat a' Katonáihoz. “

A' tengeri ütközetről szóló Tudósítások a' Fr. Kommisszariusoknak, azt írja a' Fr. Hajóssereg' Admirálissáról Brueys Polgárról, hogy Az, még minckelőtte meggyúladt volna a' hajó, a' mellyen vólt, t. i. a' L' Orient: egy ágyú-golyóbis által

agyon lövettetett, és hogy a' Generálstab Feje, egy részével a' Legénységnek ki szabadította magát a' partra: minekelötte felvetődött volna a' hajó. A' mely Máltai Hajós-Legények 's Katonák voltak a' hajókonn, azokat, magával vitte Bonaparte.

Olafz - Országi Tudósítások.

Azon két Fr. lineai hajók, mellyek az Ábukir-meljéki viadalból el szöktek, t. i. Wilhelm Tell és Genereux, a' Máltai Kikötőhelybe vették magokat: hanem Genereux, tsak hamar az érkezése után mindjárt el süjvedt: mind mindazáltal az Embereket, meg-lehetett még is róla szabadítani.

Hogy Málta Szigetébenn a' Nép felzendült a' Fr. ák ellen, 's úgy rájok ijjesztett: hogy Azok kéntelenek voltak a' Várba venni bé magokat: írja a' Bétsi Udvari Újság is: de még tsak úgy mint hírt.

A' Cisalpina Respublikának az új Konstitútzio szerént való tizenegy Osztályai (Departmánjai) ezek: 1.) Olonai; 2.) Felső-Pádusi; 3.) Serioi; 4.) Adda- és Oglio; 5.) Mellai; 6.) Minicoi; 7.) Crostoloi; 8.) Panaroi; 9.) Reno; 10.) Alsó-Pádusi; 11.) Rubiconi. — A' Fővárosok ezekben: Mediolanum; Kremóna; Bergamo; Morbegno; Brescia; Mántua; Reggio; Modena; Bonónia; Ferrára; Forli. — — Az új Konstitútziohoz képest a' Törvényhozó-Gyű-

lésből ki-lépett Tagok közzül egynek egynek, a' jövő 1799-dik esztendő Augustussának 18 dik napjáig, hónaponként 500 líver fog adódni, vizafiztalásúl, a' közönséges Kaszszából.

Pedemontzium: Ezen Tartománykan nagy áldozatokat tett a' Szárdiniai Felség újjabbann is, még is Azok által se' mehetett reá a' tsendességnek tökéletes helyre állítására, mint meg-tetszik egy Királyi Hirdetményből, a' melybenn Sept. 4-dikénn panaszossan jelentődött: hogy a' szépszerént való kegyelmes bánás által éppen nem lehetett még eddig el érni az óhajtott czélt: sőt inkább Azok, a' kik Jún. 29-dikénn amnesztiát nyertek, leg-inkább vizszá élnek a' Királyi kegyelemmel, igyekezzvénn új pártütést indítani.

Római Respublika: Az itt kormányozó Fr. Generális Macdonal, oly értelmű parantsolatot adott ki: hogy ha valamely zenebona vagy pártütés történik: tartoznak a' Papok leg-ottan a' veszedelem' helyére sietni, és hathatós eszközök lenni, a' tsendességnek helyre-állításábann. A' kik ezt el mulatják: úgy fognak tartatni és megbüntettetni, mint a' zenebonának vagy pártütésnek részesei; a' kik pedig életeket találnák vesztetni a' zürzavarbann: Azoknak Attyok vagy Annyok penziót nyer. --- Mind Rómábann mind egyéb részeibenn is

a' Republikának, szorgalmatossann hozzá láttat a' Fr. Kormányozó, a' Nemzeti Katonáság' fei-állításához. — A' Római földön lévõ Fr. Katonáság' száma mind untalan szaporodik. Sokan takarodnak köz- züle, Ánkonánn által, Korczira, Czefalonia 's a' több Szigetekbe, mellyeket hajdán Velentze birt, most pedig a' Fr. ák bírnak, a' hol mindenütt erőssen bé-sán- tzolja magát a' Fr. Őrizet.

Frantzia-Országai Tudósítás.

Sok Pári'si Újságok keltek ki a' Direktórium ellen keményenn, a' Fr. Hajóssereg' el pufztulása' le-írásának alkalmatosságá- val, úgymint a' melynél fogva, az ő pa- naszos előadások szerént is, egyszerre oda lett a' Fr. ák' elsősége a' Földközi-tenge- renn; Bonaparte, és Fr. Ország között egészszenn el van vágva a' közösülés' útja; Málta' bírása bizonytalanná tevődött; 's a' Török Udvar is, tsalhatatlanúl való had kezdésre késztetődött. — Még akkor nem tudódott Párisbann, hogy a' Porta bizo- nyossann hadat végzett Fr. Ország ellen; és hogy az Irrlandiai földre való bé- szál- lásnak, a' leg-kerkedékenyebb hánykódá- sok mellett is, gyalázatos vége lett.

A' Batáviai Tudósítások

magok úgy írják mint bizonyos dolgot, hogy az Ánglusok egészszenn meg-határoz-

ták magokbann, hogy akármennyibe kerül is, el veszik Batáviának fő Kikötőhelyét Texelt, mely előtt, Sept. 10-dikénn, tizenegy Angliai 's ugyan annyi Orosz nagy hadi hajók járkáltak fel 's alá.

Az Ámsterdami és Rotterdami Kikötőhelyekben nagy készülétek tevődnek a' végre, hogy a' jövő Nóvemberbenn, ismét egy Hajóssereg szállhasson ki a' tengerre.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Irlandiának Észak és Napnyúgot között fekvő széleihez, jövendőbéli nagyobb bátorságnak okáért, újra 3 líneai hajók, 7 Fregátok, 's még felesebb számú kisebb fegyveres hajók rendelődtek. Eddig, Kingsmill Admirális vígyázott az Irlandiai partokra: de az ezentúl való vígyázás, Contreadmirális Seymourra bízódott.

A' Londoni Ministériom, bizonyos Tudósításokat vett, Fr. Admirális Richerynek 3 líneai hajókkal és 3 Fregátokkal az Indiai tengerre lett el jutása eránt.

Német Birodalmi Tudósítás.

A' Rastadti Német Deputátzió, Sept. 22-dikére készítette el a' Fr. Követekhez szóló válaszfát, melynek feltételei ollyanok, hogy azoknak igazságos és a' Német Birodalomnak jövendőbéli bátorságára egyáltalában szükséges voltát lehetetlen két-

ségbe hozni: hogy t. i. a' Rajna' jobb meljéki Lakosoktól ne kívánjanak több adót a' Fr. ák; hogy a' Katonáikat szállítsák mindjárt viszfza, avagy tsak részfzerént is a' Rajna' jobb meljékéről, a' bal-meljékre; hogy egy talpallatnyi földet is ne kívánnyanak magoknak a' Rajna' jobb-meljékénn 's a' t.

Elegyes Tudósítások.

Nelson Hajósseregét, mind a' 'hajók' nagyságára, mind azoknak számára nézve, az el pufztított Fr. Hajósseregnél, sokkal erősebbnek hirdette ki a' Pári'si Direktóriális Újság, azon előadásábann, mellyet a' múltt postánn közlöttünk.

Mennyi Fregátjai lehettek Nelson Admirálisnak? nem írhatjuk bizonyossann: hanem a' líneai hajók név szerént ezek vóltak: Culloden; Theseus; Alexánder; Vanguard; Minotaure; Swiftsburi; Audacious; Defence; Jaloux; Orion; Goliath; Majestit; Bellerophon; 's Leander. Tsnpánn a' leg utól nevezett, vólt 50 ágyús és 400 emberes: a' többinn pedig mind egygyikenn hetvennégy ágyú és hatszáz ember vólt. Négy ezek közzül, a' Nápolyi Udvari Újság mellett közre-botsátott előadása szerént az oda való Ánglus Követnek, minden árbotzfáit el vesztette a' viadalbann: egygyet pedig, t. i. a' Cullo-

den nevűt, oly helyre vert a' szél, a' hol az, a' víz' tsekélysege miatt meg feneklett.

A' Fr. Hajóssereg' két leg kissebb hajóinak, mellyek között egygyik 18; a' másik pedig 16 ágyús volt: nem tudatik a' sorsa. Négy Fregátjai között kettő elszaladt (Ródus Szigetébe): egy el égett, és egy el süjvedt. Az el szaladtak között mindenikenn 48 ágyú, és 3 száz ember volt; a' más kettőn pedig mind egygyikenn 36 ágyú, és 250 ember.

A' lineái hajók' neveik: Orient; Timoleon; Franklin; Tonnant; Glorieux; Conquereur; Spartiate; Aquilon; Peuple Souverain; Heureux; Mercure; Wilhelm Tell; és Genereux. A' két leg elől nevezettek, mellyek között az elsőbikenn 120 ágyú, és ezer száz ember volt, a' másikon pedig 74 ágyú és 700 ember, el égtek: a' két leg-utól nevezettek pedig, mellyek között az elsőbikenn 80 ágyú, és 800 ember volt, 's a' másikon 74 ágyú és 700 ember, el szaladtak. A' többek, mind fogságba estek, mellyek között csak Franklinon és Tonnanton volt 80 ágyú és 800 ember: a' többin pedig mind egygyikenn, hetvennégy ágyú és hétszáz ember.

Nápolyból Aug. 28-dikán: — „A' napokban igen nagy égi-háború volt nálunk; sűrűn villámlott, tsattogott, 's hűlött mindenfelé a' menykő. Hogy az ég

ki-derült, álmélkodva szemléltük a' szom-
 Izéd Vesuvius hegynek alsó részét hóval
 bé-fedve, holott nálunk, még a' derék tél-
 benn is, igen ritkán látunk havat."

Ama' híres Frantzia Afztronomus, (Tsillagvisgáló), és a' Pári'si Tsillag-visgáló Toronynak Direktora, Lalande Polgár, Sept. 18-dikánn Frankofurtumon utazott kereftül, jöven Gothából, a' hol a' leg híresebb Német Mathematikusokkal, a' már általunk közöltt közönséges mérték eránt tanátskozott. Különös szerentséjének tartja, a' Frankfurti Újságnak előadása szerént, hogy a' Gothai tanátskozás alkalmatosságával meg-esmerkedhetett Német-Ország-nak leg-híresebb Afztronomusával, Zach Úrrál, (ez Pestről való Tudós Fia a' Magyar Hazának, a' ki sok időt töltött Londobann az ottani Fő-Afztronomusnak Német származású Herschel Tudósnak társágában). Igen nagyon magafztallya Lalande, a' Gothai Hertzeg-Afzszonyt is, leg tudóssabb Afzszonynak állítván azt lenni egész Német Országban. A' Tsillag-visgáló toronyról pedig azt mondja, hogy annál szebbet még nem látott.

Magyar - Ország.

Korona-örzövé nevezte Fels. Úrunk,
 Temes Vármegyei Fő-Ispány B. Splényi
 József Ö Exc. ját; Kir. Tábla' Assessora-

vá pedig a' Királyi Törvényes ügyek' Vice-Direktorát T. Kiss Mihály Urat.

Ozoráról (Tólna Vármegyéből) Sept. 20 dik napján: — „E' folyó Hónapnak 17-dik napján kezdődött it en a' Hertzeg Eszterházy Ménesséből szedett lovaknak Kótyavetyéje. Erre nézve igen sok Ura-ságok jelentek meg. Két nap alatt közel 100 lovat adtak el, mind igen jó de meg is érdemlett árronn. Vóltak 2, 3, 's 4 száz forintos lovak is. A' tsödörök (mén-lovak) 5 száz forinton mentek. A' múlt Hónapnak vége felé, igen nagy vadászatot adott e' tájonn a' Hertzeg, Tamási nevű Helységje' vidékén. Igen sok szarvast löttek, a' mellyek közzül sok, rendkívül való nagyságú vólt: mert öt mázsát 's többet is nyomott egy egy szarvas. Valami két esztendővel ez előtt, olyan szarvast is löttek itten, a' mely hat mázsánál is többet nyomott, mint valamely derek ökör. Ezek a' szarvasok szabadon élnek az ide való nagy erdőkben, és a' Kapos folyó vizének nádas 's ligetes környékeibenn.

A' Nagy - Váradi Promontóriumról neveztetett Apátúrságával Első Mártír Sz. Istvánnak, Fő Tiszt. Nagy Váradi Kánonok, és a' Kir. Helytartó - Tanáts mellett Könyv - Censor Riethaler Mátyás Urat méltóztatott meg-tisztelni F. Urunk.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

01010101010

Nro 29.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Októbernek)
9-dik napján 1798-dik Elztendöbenn.

Véletlen történetek

bokrossann érdeklik mostanság a' Frantzia Direktóriumot. Ugyan is: ama' nevezetes bátorságú Angliai Hajós-Kapitány Sir Sidney Smith, véletlenül szökött ki a' Pári'si fogságból, melyből nagy ígéretekre se' akarta vólt Azt ki-botsátani, és az Ánglus Udvarnak viszsza-adni a' Fr. Direktórium. — Égyiptom' partjai előtt történt pusztulása a' Fr. Hajósseregnek hasonlóképpen oly eset, mellyet nem is képzelt a'

G g

Fr. Direktórium. — Szintén olyan a' Török Udvar had végzése a' Fr. Respublika el-
lenn. — Olyan az Irlandiai partokra bé-
szállott Fr. Korpusznak keletzébe lett ke-
rülése is. — Ezekhez járúl Pichegrunek
Ángiia' partjaihoz lett érkezése, úgymint
a' ki, Déli-Ámerikának Cayennei vidéké-
ből, hová, Ex-Direktor Barthelémyvel;
és több szerentsétlen nevezetes főő Em-
berekkel egygyütt, minden törvényes ki-
kérdetetés és meg-halgattatás nélkül kül-
döttek vala a' hatalmasabb Felekezet ál-
tal számkivetésbe: szerentséssen által szök-
tek Guianában fekvő Demerary nevezé-
tű Kolóniájokba az Ánglusoknak, 's Sept.
16 dikánn, Angliának Plymouthi Kikötő-
helyébe érkeztek, Barthelemynn kívül, a'
ki, beteges állapota miatt, Martinique
Szigetében maradt. — Hát még ha Bo-
naparténn bé-telik az, a' mit az Égyip-
tomi Fejedelmek (Béghek) izentek Ánglus
Admirális Nelsonnak? bezzeg az lefesz
még a' véletlen történet.

Az említett Béghek t. i. minekutánna
Tudósítást vettene: az Ánglus tengeri Se-
reg' diadalmáról: Követet küldöttek Nel-
son Admirálishoz, oly izenettel és kérés-
sel: hogy annyi számú Arabsok és Be-
douinok állanak összfe a' Frantziák ellen:
hogy tsak az Ánglus Hajóssereg, a' tenger
felől tartsa szemmel, 's ki ne boltsássa a'

Frantziákat, már ők hiszik, hogy a' szárazon parantsolni fognak velek.

Miért kéntelenítettett a' Török Udvar hadat indítani a' Fr. Respublika ellen? az arról költ Manifestum mássait, Sept 12-dikénn közölte a' Török Császár, minden Külföldi Ministerekkel a' kik Konstantzinapolybann vagynak.

Az Orosz és Török Hajósseregek, egygyesítvén magokat Konstantzinapolynál a' hét tornyos épület előtt Sept. 20-dikánn: csak hamar azután az Archipelagusra indultak.

Smirnábann, minden Frantzia Lakosok tömlöztre hanyatlattak, és az ottani Fr. Konzulság Archivuma, magával a' Konzuljal, Jean bon St. Andrével egygyütt, Konstantzinapolyba vitetődött.

Vidin Várának külsőbb Erősségeit, 's külső sántzait, az úgy nevezett Czigányok' Külsővárosával egygyütt, megvette erőhatalommal a' Török Császári Sereg, mely alkalmatossággal, mind a' két részről feles számú Emberek maradtak halva, és sokan estek sebbe.

Irrlandiábann

minekutánna megadták magokat az oda béfzallott Fr. ák: még azután is találkoztak imitt amott oly balgatag Emberek, kik egy két pártos Fők által el hagyták magokat tsábittatni, 's szembe mérélzettek ízállani a'

náloknál sokkal nagyobb erejű Kir. Katonasággal: de nagy károkkal: mert sok vesztéségjek utánn, ugyan tsak széllyel szoródtak, 's el kellett tsillapodniok. Mullingar Városánál mintegy kétfázan hüllottak el közzülök.

Hogy nagy reménységgel vóltak a' Fr. ák, Irrlandiának az Ángliai Udvartól való el idegeníthetése eránt: onnét meg tetszik, mert azon 8 napok alatt, míg az el fogott Fr. Korpus, Connaught Tartományának Castlebár nevű Városánál múlatott: annak Vezére Humbert Generális, egy Hirdetményt adott ki, melybenn, a' nevezett Tartomány' jövendőbeli Kormányzékének Tagjait 12-re határozta, annak Elölülőjéül John Moore Polgárt, és lakhelyéül, Castlebár Városát nevezte ki. Papirospénzeket is készítettett a' Tartomány' kontójára, mellyeknek az említett John Morre Polgár írta a' nevét alájok. Kötelességeivé tette a' Connaughti Kormányzéknek Generális Humbert: hogy az, a' Sereg' élelméről gondoskodjon; hogy 8 gyalog és négy lovas Regimentet állítson fel, egy lovast, 600 emberből, egy egy gyalogot pedig két annyiból, az az 1200-ból; ezenn kívül, minden 16 és 40 esztendősek között lévő, fegyvertfogható Lakosokat küldjön a' Frantzia táborba oly útasítással, hogy azok tartozzanak a' Fr. ák' tarsaságabann indulni öfzfze-

séggel, a' Királyi Katonaság ellen. — Mind ezen Rendelések azonban telyesíttetlenül maradtak: mert a' Kir. Katonaság előtt futni kellett a' Fr. áknak, oly sietséggel, hogy Castlebártól 4 napok alatt, Coloony nevű Városotkáig, a' hol meg adták magoka 87 Irrlandus (száz Ánglus) mértföldet mentek.

Szinte a' dühösségig neki boszszankodtak a' Fr. Katonák midőn látták, hogy se' Fr. Országból nem érkezik több Nép hozzájuk, se' az Irrlandiai Pártosoktól nem kapnak annyi segítséget, a' mennyi eránt vettek vala ōk reménységet.

Dublinba, ha diadalmas Vezér' fővel nem mehetett bé Fr. Generális Humbert, a' mint szándékozott: kívánt oda avagy tsak fogoly fővel is bé-menni, mely néki, nem különben az utánna lévő Generálisnak Sarrazinnak, 's több más Tiszteknek is meg engedődött, kik mindnyájan gazdagon vagynak öltözködve: de a' Közemberek annál szegényebbenn. Hofzszú fejér kabátjok vagyon ón-gombokkal. Az újjabb Tudósítások szerént, meg vóltak már fogadva, nyóltz szállító-hajók a' végre, hogy ezen Fr. foglyokat visszra vigyék mindnyájokat ki-tserelés végett, Fr. Országba. A' Fr. ákkal egygyütt el fogatott 3 Pártos Generálisok közzül, kettő szoross őrizet alatt vagyon a' Dublini Várban; hanem egy, módot talált az el szökésbenn, meg-itatván

a' Dragonyosokat, a' kik vitték őtet. — A' Fr. ák' Irrlandiába lett bé szállásának, mihelyt híre ment Dublinba: mindjárt újra el távoztak onnét ötezer Személyek, oly reménységgel, hogy az ellenséghez kaptsóhassák magokat: ellenben a' háborgó vidékekről, sok gyanús Személyek érkeztek Dublinba, hogy jövendőbeli tsendes magok viselésének ígérete mellett, a' Felség' kegyelmébe ajánlják magokat. — A' Mayo Grófságbeli el tsábíttattaknak, kik a' Fr. ákhoz állottak vala, pardont hirdettetett a' Vice Király.

A' Turini Várba oly sebessen nyargaltak Sept. 15-dikénn, a' Fr. Hufzárók, hogy egy Afzszonyt, és két Gyermekeket el gázoltattak, mellyenn annyira fel-zúdúlt ellenek, a' reájok különben is mérgeledő Nép, hogy ha a' Pedemontziumi Katonáság szívessen nem látott volna a' tsendeség' helyre-állításához: el kerülhetetlen lett volna az erőszak.

A' Fr. Republikábann most uralkodó Felekezetnek, nem kedves emberei, Beurnonville, Kellermann, és Moreau: még is most Sereg Inspectori tífztségeket kaptak. Beurnonville és Kellermann egygyütt, az úgy nevezett Angliai Seregnél; Moreau, Beaurevoixsal egygyütt, az Olasz-Országinnál 's a' t.

A' Spanyol Udvar, az eddig való Bétsi Követje Gróf del Campo d' Alange' helyébe Duque del Parque-t küldi.

Béts.

A Magyar Minerva, így kesereg Mélt Gróf Széki Teleki Domokos ö Nagysága halálán :

Hát már az Enyimek között ne maradjon e' senki,

Kimint Pártfogóm, ügyeim mellett úgy kelihessen ki?

Hát már én csak gyászban járjak, 's mindég újj újj sírt ássak?

'S Híveim közt mind untalan újj újj halottat lássak?

Egygyik Hívem' ha karjaim között ma eleresztem,

Már a' fel vírradó reggel kettőzteti keresztem.

Alig állják ki tetemim hév tüzét egy menykőnek :

Bádjadt tagaimnak ismét mérgeőbb nyilak jönnek.

Pátrónám *Bethlen* 'Susanna sírjánál, meg se' száradt

Könyves szemeimbenn ismét újj könyhúllatás áradt.

Annak halálán kesergő szívem' úgy vígasztalám,

Hiszem a' Fijában az Eg' újabb gyámolt tett alám.

Úgy is édes Anyya' tüze még sokkal nagyobb ebben,

A' Magyar Litteraturát viszi még tüze-
sebbenn.

'S óh én ügyefogyott! — mikor ily remény-
ség táplála:

Ez egy hív Pártfogómnak is hogy törté-
nék halála! !

És úgy látszik tzelja ellen tselekezik az
Ég is,

Szent vagy Uram, — de meg engedj, ha
perlek veled még is.

Hiszem ha egy hitván madár fészkére is van
gondod,

Úgy hogy szent Igédbenn magad paran-
tsolva meg mondod,

Hogy az Annyát, a' Fiával nem kell egy-
gyütt el szedni.

Ugyan Uram miért nem tudsz magad an-
nak engedni?

Vagy az Annyát vagy a' Fiját mért nem
hagyád mellettem:

Te vagy azért oka, hogy már gyámolta-
lanná lettem.

Ha hát ügyefogyott sorsom Te fektetted a'
porba;

Te is tégy más pallérozott Nemzetek-
kel egy sorba.

Mely úgy lefesz — 's úgy tarthatom én ma-
gam méltán okosnak.

Ha sok követőit látom Teleki Domo-
kosnak.

Sándorfi Jó'sef, Bétsbenn Orvos Doktor.

Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széki Teleki
 Domokos 's a' t. Ő Nagysága halálára.
 Hazám! im ellened, az Úr, a' Teleki -
 Família gyászos sorsábann kelek ki.
 El szedi közzüled, a' Bőltset, 's az Okost;
 Im most is el vévé Teleki Domokost.
 Ki is bátor még tsak fiatal korábann:
 Méltán ült a' Birák, 's a' Vének sorában
 Mert oly méjjen látó vólt benne az elme:
 Hogy oda alig hat, sok Vénnek értelme.
 Fő Tudós vólt neve kívül is a' Hazánn
 Bennt is úgy tiszeltük, mint Tudóst igazán.
 Mivel, mennél inkább másokat meg halatt,
 Annál inkább nézte magát mások alatt.
 Sőt azt, hogy Úr, 's Tudó, egy szóval Teleki,
 Tsak az alázatos szíve fejezte-ki.
 Illy ékes tizmere van ritka nagy Háznak,
 Kivált ha rá Grófi Titulust ruháznak.
 'S Ezt ritkújátoké még is így? óh egek!
 Vagy tám hijjánosok az égi Seregek?
 'S hogy azoknak számát ki pótolhassátok
 A' Teleki Házat azért választyátok
 Úgy már — kéntelen is hozzátok ereszti
 Ezt is kinek hamvát könyvébenn fereszti.
 Orvos Sz. Szotyori József.

Lembergöl Sept. 6-dikánn: — „Bez-
 zeg meg-adta itt az árrát 3 Leány, a' szem-
 telen bujálkodásnak; mert alig kezdhették
 el fitogtatni magokat, hús színü nadrág-
 jokban, 's által látszó patyolat szoknyá-
 jokban a' sok sétálók között, hogy két

Politzáj Katonák el tsipték őket szem elől, 's oly rekefz-helybe vitték, a' hol nem bo-tránkoztathatnak. "

„Egy ide való Zsidó, reá akarta szed-ni a' Zálog-Házbann (Versatzamban) lévő Tiszteket, 's valósággal zálogbann is ha-gyott nálok egy arany lántzot, 80 aranyért. A' lántzot meg-mérték, 's nyomott 200 aranyat. Midön annakutánna nagyobb fi-gyelmetességgel meg-visgálták volna a' lántzot: úgy találták, hogy az nem való-ságos arany, és nem ér többet 4 aranynál. Hogy a' Zsidót kézre keríthessék a' Tiszt-viselők: ki-hirdettették, hogy mivel a' Zá-log-házat a' napokbann meg-lopták, 's a' több Józságok között egy 200 aranyat érő árány lántzot is el vittek valamely roszfz emberek: azért jelentenék magokat mind azok, kik ollyas drágább jószágot el zálo-gosítottak. A' Zsidó mindjárt ott termett 's kívánta a' 120 aranyat, kára' meg-térí-tése fejében. De tsak hamar észre vette, hogy törbe ejtette magát. "

Vas Vármegyébenn*, Szombathely* fzoμφszédságábann fekvő Szent-Kút neve-zetű Helységből által fogja szállítani ezen Hónap' végivel, T. Lábos János Úr Po-zson Városába a' maga Tabák-Fábrikä-ját; melynek mivel oly nagy híre 's be-tsülete vagyon Külföldönn: illő, hogy an-nak esmérete közönségesebbé legyen a' két Magyar Haza' kebelébenn is; mint talán

lehetett ekkoráig. 1769-dik esztendőben, a' midőn még Közönséges Tanító volt a' nevezett E. Hazánk fia Magyar Országonn Nagy-Szombatbann Jesuita fővel, ajándékban kapott Rómából, egy Portugallus Ex-Jesuitától, a' ki sok esztendőt lakott Brasiliábann, négy nemű Brasiliai dohány-magot, mellyet még azonn esztendőben elvetett, 's meg is látta szerentséssen, munkája' gyümölsét, t. i. az általa termeszett mind a' négy valóságos mássait a' Brasiliai dohánynak. Ajándékozott annakutánna ezen nemes dohány-magból, sok Hazafiaknak mindenfelé Magyar-Országban: melynek több részeibenn terjesztik is már a' Brasiliai dohányt: de nem egész hazszonnal, melynek oka az: hogy koránt se' fordítják a' Termeszttők azt a' figyelmeztességet 's szorgalmatosságot, ezen hazsznos plántának maga valóságábann lehető megnyerésére, mint a' millyet igen fogatosann fordítanak Brasiliának fél-vad Lakosai, úgymint a' kik készek a' leg-sűrűbb és már egynehány Századokat látott vadon erdőbenn helyet irtani, a' drága pénzenn eladandó dohánynyoknak, és a' körül mindent el követni, valami szükséges egy oly plántának nevelésére 's meg-érlelésére, melynek természet, különös melegét, 's kövérséget kíván, de a' melynek hazsznait, nem is győzték eléggé magasztalni tudós Munkáikbann sok nevezetes régi Orvos-Doktorok. Portugallia, néhány millió tal-

lért széd bé esztendönként a' Brasiliai do-
hányból, még azután is, minekutánna az
Ánglusok nagy buzgósággal el kezdték
's folytatták Virginiában a' dohány ter-
mesztést, mely dohány magvából bőven
küldött vólt le Magyar Országra, ama' gon-
dos Fejedelem, Néh. 2 dik József Császár.
— T. Lábos Úr, maga oly dohányt ter-
meszt már számos esztendőktől fogva a'
Brasiliai magból, mely, az azt meg-ítél-
hető Személyeknek vallástétele szerént,
csak annyiban különböz, a' Brasiliai Bar-
barusok' kezéből került dohánytól, hogy
ez meszfe-földről hoztatott 's drága ár-
ron vevődik: szinni való tobákot (portobá-
kot) pedig olyat készít a' maga dohánnyá-
ból, melyet főképpenn Felső-Lendvánn
Gróf Nadasdy Mihály Ő Exc. jának Vas
Varmegyei jószágában termeszt, hogy azt,
az úgy nevezett Spanyol-tobák' esmérői 's
előbbi kedvellői, már most ennél (t. i. a'
Spanyol Országban készültt és nálunk Spa-
nyol tobák nevezet alatt esméretes tobáknál)
feljebb betsülik. Finomabb ugyan a' Spa-
nyol-tobák' pora, és más a' színe 's szaga
is mint a' T. Lábos Úrénak. De a' mi il-
leti a' por finomságát: önként nem aprózza
úgy el T. Lábos Úr a' maga tobákjának a'
porát, így tévén eleget a' már itt mostan
közönségesebb kívánságnak. Ha sokann
találkoznának kedvellői a' finomabb porú
tobáknak: fog készíteni, mindjárt szintén

ollyat is, valamint a' tulajdonképpen való Spanyol-tobák, még pedig azzal a' hasznos különbséggel, hogy az ő készítménye nem fog úgy bé hatni az agyvelőre és torokra, mint a' Spanyol-tobák, a' mellyel való hofzfasz élesnek sokann oly kárát vallották, hogy utóljára minden szaglálásokat el vészítették, mert az a' vékony portobák, egészfen bé-tapasztotta, az örök' gyökerénn lévő szita-forma hártját és tsontotskát. — A' Spanyol-tobák' veresses színe, nem természeti szín: mert oly Személyek bizonyítják, a' kik húsz 's több esztendőig laktak Ámérikában, hogy az ott termett dohánynak éppenn az a' színe, mint a' Magyar Országának: sőt az is tudva való dolog már, hogy a' Spanyolok, Jukatán nevű Ámerikai Félzigetből szállítják azt a' veress földet, mellyel adják a' veresses színt a' magok tobákjoknak, mely földet, T. Lábos Úr akart hozatni Spanyol Országból: de azt a' feleletet vette, hogy szorossann meg vagyon tiltva azon földnek Spanyol Országból, másuvá való ki-adása. A' mely tobákkal most él rendszerént a' Spanyol Nemesség: az egészfen fekete. T. Lábos Úr, Jukatani föld nélkül is tudna adni veresses színt a' maga tobákjának: de a' Spanyol tobákok között is, a' leg jobb, és ugyan azért leg ritkábbann is kaphatóbb, mely, semmiben se' különbözik színére nézve a' T. Lábos Úr' jóféle magyar tobák-

jától. — A' szaga se' természeti a' Spanyol-tobáknak, hanem másunnan költsöközött: mely onnét meg-tetszik: mivel ha természeti volna, úgy még inkább kel ne annak, a' régiségével egygyütt nevededni: valamint mentől tovább tartatik a' jóféle bor, alkalmas pirtzében: annál illatozóbbá lesz annak gyönyörködtető szaga: a' jó borral pedig egyforma természetű a' jó tobák. Közönséges tapasztalás azonban: hogy a' legszorossabban be-fedett Sp. tobák is, (a' millyent t. i. rendszerent annak neveznek) idő járttával egészfzenn el veszti a' szagát; ellenben a' Lábos Úré, mennél tovább tartatik; annál hathatósbab kedves illatozást nyer. — Hogy a' Spanyol-tobáknak az olajossága, lehetetlen hogy természeti legyen: ezt nem is szükség mutogatni: mert azt ki ki tudhatja magától: hogy oly finom porúvá csak úgy lehetett tenni a' Spanyol-tobákat, ha elébb jól meg-szárazották, azután porrá törték, 's egynehányszor megfzitálták. Minekutánna a' leg-kövérébb plántából készültt por is ennyi változásokon ment által, hogy annak olajosságát újjal lehessen érezni: ez, a' tapasztalás ellen vagyon: mert a' Lábos Úr Felső-Lendvai Braziliája (Brasiliiai magból természetett dohánnya), annyira bővölködik természeti olajjal, hogy még lábán vagyon: ha valaki hozzá nyúl a' leveléhez: rá ragad a' keze, mint a' mézre: még is minekután-

ná az ily kövér levelek derekassann kiszárastódnak 's apróra özfze-töretödnök: nem lehet tsupa tapintás által olajat érezni a' porokbann.

Sem a' Magyar Brazila termesztésnek, sem a' különbkülönbfele nemü tobákok' készítésének módjából titkot éppen nem tsinált, T. Lábos Úr; söt inkább közönségessé tette azt, egy bőv Értekezésében (Diszfertátziójában) azzal a' nyílt szívűséggel, és nemzeti-lelkűséggel, a' mely tulajdona, egy Hazáját igazánn szerető 's Nemzetét szívessenn boldogítani kívánó Hazafinak.

Mi valamint több más közhasznú Munkákkal is ajándékoztuk már meg gyakorta Nemzetünket: úgy valóbann nagy kedvünk vólna az említett Értekezést is ingyen megküldeni Magyar Fordításbann Hírmondónk mellett: minthogy annak szorgalmatos által meg által olvasgatásából mind gyönyörűséget mind hasznot, bőven lehetne méríteni: de meg kell vallanunk, hogy sokra törekedő kevés erőnk, felyül haladja Hazánk szenteltt igyekezetünk, ha tsak ezt minden jó lelkű Hazafi tehetsége szerént elő nem segíti: mely meg is lehetne minden nagy meg-eröltetés nélkül, az által, ha a' Hírmondóért esztendőnként tíz forintját kész felaldozni: mivel bizonyos lehet az eránt, hogy ezen kevés áldozatjával, mellyért ön-

3 nön Személyére is bőven ki vagyon már különben is elégítve, a' Magyar Litteráturának gyarapítására, következésképpen Nemzete' ditsőségének és boldogságának elő-mozdítására szolgálendő fundusnak veti meg egyszermind a' fundamentomat, — oly fundusnak, a' melyből több jó szándékunk között mindjárt munkába vehetnénk egy tökéletes Magyar Diktzió'nárium' készítésére régen meg határozott 's már közönseégesen tudva lévő, de fundus nélkül végre nem hajtható szándékunkat. Ha Minden Hazafi, a' kitől ki telhetne, tsupánn az említett Hazafiúi áldozatotskát tenné is esztendőnként: úgy a' szükséges költségeknek pótolása mellett, lehetne a' Hírmondó szerzőinek, félre is tenni lassanként annyit, a' melyből kívántt fundust készígethe nének oly czélok'nak el eresére, melyek, b'etsületet szereznének Idegenek előtt is a' Magyar Litteráturának, 's ennek virágoztatásával egygyütt szerentsésítenék a' Hazát is. Angliábann, látjuk milyen haszonnal virágoznak minden Tudományok és Mesterségek: azért, mivel az azok körül híven forgalódókat, példás jutalmakkal hathatósann elő-segíteni, édes kötelességnek esmérí az Anglus Nemzeti Lélek.

Magyar - Hírmondó.

XXXXXXXXXX

Nro 30.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)

12-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Ámerikai Respublika.

Az Ámerikai Respublikának nem vólt ad-
dig hadi ereje a' tengerenn, mig a' Frantziák
által nem haborgattatott: de vagyon már
most 9 nagy Fregátja; 12 nagyobb, rész-
szerént húz, részszerént 24 ágyús; és
hat kisebb, részszerént 16, részszerént 18
ágyús Salupja; tíz Kuttere, és tíz gájjája.
— Két millió tallér vagyon ki rendelve a'
Közönségestársaság' védelmére. A' regu-
laris Katonaság' száma, 25 ezerre nevelő-
dött: és még tíz ezerrel fog szaporíttatni,
mihelyt ellenség mutatná magát a' szelek-
nél. Ezen felül, 80 ezer főből álló Polgár-
Katonaságnak vagyon parantsolatja; hogy
első jeladásra, kész legyen a' viadalra való
indulásához.

Ily készületeket látván a' Fr. Direk-
torium, örömet nem akarna hadba keve-
redni, mint már mátszor is írtuk, az
Ámerikai Respublikával. Közelebb is eb-
ből a' célból egy Tzikkelyt tétetett bé a'
maga Újságába (a' Redáctörbe), melyben,
háládatlansággal vádolja az Ámerikai Re-

publikánusokat, azért: hogy az Ánglusokhoz szítanak, és a' Fr. ák ellen fegyvert akarnak fogni: holott a' mint tudjuk, ők, szintűgy tsendességben kívántak élni, mint a' Szerentsétlen Helvétusok, és tsak akkor határozták magokat fegyverfogásra, midőn látták, hogy a' Fr. hajók széltire rabolják az ő hajóikat, és semmi elégtételt nem ád a' Fr. Direktórium, sőt még egynehány milliót kívánt tőlök, adósságban ugyan: de talán *soha meg nem adom* fejében. — Végző szavai a' Redaktőr említett Tzikkelyének ezek: „Nem igen tudom — úgymond — mit reménylhetnének az Ámerikai egygyesültt Státusok; ha mindjárt nagyon kedvezne is nékiek a' hadi szerentsé: de azt nem lehet tagadni, hogy ha az ő Lázzasztóik, az Ánglusok, nem segíthetnek ő rajtok: úgy a' Fr. Respublika, meg-foszthatja őket azonn jusoktól, mellyeket, önnön vérével 's pénzzével szerzett Nékiek, és a' mellyeket ők, tsupánn a' végre fordítottak, hogy meg-mutassák: meddig mehet a' háládatlanság.“

Égyiptommal való bánása' módja a' Fr. Direktóriumnak, meg nem nyerhette a' Párisi Publikum' egy részének helybe-hagyását. — A' Revelateur nevű Újság, közrebotsátván a' Direktóriumnak azonn írását, melyben tudtara adódott a' Törvényhozó Ifjabbik Tanátsnak, Égyiptom' megfzallása: fel-fzedte azonn Írás' tzikkelyeit

részenként, 's igen arányos jegyzéseket tett reájok, mellyek közzül mi is közlünk némelleyeket, oly meg-különböztetéssel, hogy a' Revelateur' észrevételeit, apróbb betűkkel szedettük ki mint a' Direktórium' szavait, p. o.

„Így sértődött meg a' Nemzetek' Törvényne (Égyiptombann) a' Frantziák ellen. (Ezek a' Direktórium' szavai)

„Most sértődik az meg, tagadhatatlanúl, az Égyiptomba való fegyveres bérontás által (Ezek a' Revelateur szavai.)

„Mi marad most egyéb hátra a' Fr. Kormányzéseknek, a' végre, hogy oly sok bosszúságtételekért elégtételt nyerhessen?“

„Akkor kellett volna kívánni az elégtételt, midőn a' bosszúságtételek eiébb megbizonyítótak volna: de nints semmi jele, hogy avagy tsak mutatásképpen is telyesítődött volna ez a' kettős kötelesség.“

„Nyilvánvaló dolog, hogy nem maradt semmi más mód; hanem hogy magunk szolgáltassunk, fegyverünk által, magunknak igazságot.“

„Semmi sints inkább, oly kevéssé nyilvánvaló dolog, és ha a' volna is: még se' volna a' Direktóriumnak jussa, azt meghatározni, és különösen hadat kezdeni Égyiptombann: minekelötte, szabadságot vett volna arra, a' Törvényhozó gyűlés' végzése által.“

„Nem lehet ellenvetésül fel-hozni: hogy ezen hadkezdest, nem előzte meg semmi hadjelentés.“

„Sőt inkább szükség itt azt az ellenvetést tsinálni, és fájdalomtól 's bosszúságtól el foglaltatva többször is meg-újítani. Szükség ezt mondani, hogy el háríthassuk magunkról ezen valóságos bérontásnak, és minden igazság' megsértésének gyalázatját. Kell ezt mondani, hogy le vonhassuk, ha ugyan még ideje van, az állortzát, ezen erőszakoskodás' Zifztemájáról, a' maga rettentő előmenetelei közbenn, melynek tsupánn az a' célja, hogy minden Népek fel-lázasztódjanak ellenünk; fel-bontódjék, minden szövetséges Kormányfzésekkel való egygyessége a' Fr. Republikának; és a' Polgári-had meg ne szünjön az ő Tartományuibann. Kell azt mondani: mert nem vagyunk Mi, Tengeri-'s Útonálló Tolvajok, kik egynehány Nagyrovágyóknak eladattunk: hanem egy oly szabad Nemzet vagyunk, mely, egynek se' adott just a' maga Tifzviselői közzül arra; hogy az ő gondolkodása 's tselekvése' módjának reguláit megbetstelenítse, a' kötésekert erőszakos tettek által fel bontsa; 's el rontsa az ő nevébenn azt a' fundamentomot, a' mellyen épül mind a' magános Személyek' bátorsága, mind a' Státusoknak magokurasága. Kell azt mondani végre azért: mivel igen botránkoztató dolog vólna az: hogy bünetés nélkül lehetne, a' mi hajónkat, fegyvereinket, pénzünket, és Katonáinkat, tsupa tetszés szerezént való vízfzázélsból, oly szándékoknak végre hajtására fordítani, a' millyenekbe való előbbi belé kezdést, mint sem a' Törvényhozó-gyűlés hadat kezdett vólna: nyilván tilalmazsak a' Közbenséges-Társaság' fundamentomos Törvényei.“

Említett Hirdetménye Bonapartenak, mellyet akkor osztatott ki a' Népe között, midőn Máthából Égyiptom felé indult, így hangzik:

Katonák! oly szándék az, a' melynek végrehajtására törekedtek most Ti, a' tenger-hátán, hogy annak következéseit, nem lehet most érdemek szerént eléggé meghatározni előre, a' Világ' pallérozódására, és kereskedésére nézve. Ti most a' legbizonyosabb és érzékenyebb sebet ejtitek mindjárt eleinten Angliánn addig is, míg egezfzenn halálos tsapást tehetnétek rajta. Egynehány terhes marsaink lesznek nekünk; lesznek több izbéli viadaljaink is: de minden igyekezetinkben szerentsések leszünk: mert a' sors kedvez nekünk. A' Mameluk Beyk, kik egyedül az Ánglus kereskedésnek Baráti; kik a' mi Kalmárinkat minden módon sanyargatták, kik, Égyiptom' Lakosainn, kegyetlenül hatalmaskodnak; a' mi el érkezésünk után, egynehány napok múlva, nem lesznek többé. Azok a' Nepek, a' mellyek között fogunk Mi most élni: Muhamedánusok; az ő első Hittzikkelyek ez: Tsak egy Isten van, és Muhamed az ő Próféája. Ebbennékiek, ne szóljatok ellenek, Úgy viseljétek magatokat erántok, mint viseljük magunkat a' Zsidókhöz, 's az Olasz-Országikhoz. Oly tiszteletet mutassatok az ő Imánjaik eránt; mint a' millyet mutattok

a' Rabbik és Püspökök eránt. Az ő czeremóniákat, mellyeknek tartására az Átkorán kötelezi Őket, és az ő Moséjaikat színt úgy ne háborgassátok, mint a' Klastromokat 'Sinagogákat, 's a' Moses és a' Jesus Kristus Vallását nem háborgattátok. A' Fr. Seregek óltalmaztak minden Religiókat. (Látjuk, millyen szépen óltalmaztak!) — Az Egyiptomi szokásoktól különbözőket fogtok találni Egyiptombann. Szoktassátok azokhoz magatokat. Azok a' Népek, mellyekhez Mi megyünk, más-képpen tartják a' Feleségeiket mint Mi: fene tsuda állatnak tartatik az olyan Ember, mindenütt a' ki erőszakot tesz, valamelly Alfszonyfzeméllyen. A' rablás, tsak kevés embereket gazdagít fel; betstelenségünkre szolgálna az nekünk, 's megfojtaná a' mi segedelmünknek kútfejeit; 's ellenségeinkké tenné azokat a' Népeket, a' kiknek barátságára szükségünk vagyon minékünk. Azt a' Várost, mellyet legelsőben fogunk mi látni, Nagy-Sándor építette. Minden lépéssel, oly nagy emlékezetes tárgyakra találunk, mellyek megérdemlik a' Frantziák' buzgó nyomozását.

(A. I.) Bonaparte. Berthier.

Midön Egyiptomnak könnyű móddal lehető el foglalását rebesgették magok között Bonaparte 's a' Fr. Direktórium: ha akkor Nagy Sandor helyett, ama' nemes lelkü Ifjú Pompéjus ötlött volna eszékbe,

tanúságot vehettek volna ezen Római Ifjú fő embernek örök emlékezetet érdemlő akkori tselekedetéből, midőn az ő hajóján ebédeltek Augustus és Antonius, az ölfze - békéllés után. Ámbár t. i. oly jelentést és biztatást vett akkor Pompéjus a maga Hajós - Vezérétől Menástól, hogy el lehetne veszteni egyszerre Augustust 's Antonium: és hogy Ő (Menas) tsalhatatlanúl véghez viszi e' dolgot, tsak egygyezzen meg benne Pompéjus, mely meg - egygyezéssel, mind az Attya' haláláért bosszút állhatna; mind magának az elsőségre út nyithatna: de Pompéjus azt felelte: hogy kézzebb volna a' Világ' Fejedelemségét el veszteni, mint sem a' maga szavát meg nem tartani. Az illy arany - régulat kelle ne kivált Azoknak magok előtt tartani: a' kik azzal kérkednek, hogy ők a' régi Rómaiak' Követői.

A' Török Udvar is azon Manifestumbann, mellyben a' Fr. ellen végzett hadnak okait közlötte a' nálla lévő Külföldi Ministerekkel; azt lobbantja igen erőssenn szemére a' Fr. Direktóriumnak, hogy nem állott szavának: mert a' szentül leendő költsönös barátság' fenn-tartásának sokszori meg-ígérése mellett, pártütésre lázzasztgatta a' Nagy - Úr' Roméliai, Moreai, és a' Szigetbéli Alattvalóit: most pedig fegyveres kézzel rontott bé, a' Nagy - Úr Fő - arasága alatt lévő Égyiptom' Tartományá-

ba, mely, kúltsa a' Sz. Városoknak Mediánának és Mekkának.

A' Fr. Revolúzió kezdetétől fogva való fő Zavarói a' Szerentsétlen Fr. Nemzetnek, úgy le vagynak festve a' Konstantinápolyi igen helyessen ki dolgozott, és minden állítást valóságos tettekkel bizonyító Manifestumbann; hogy Mi Ezt egészszenn is fogjuk közleni.

A' Párisi Török Követ Ali-Effendi, nem vólt már jelen Sept. 22-dikénn a' Fr. Respublika' fundáltatásának emlékezetére, az nap, még sokkal pompásabban mint mázsfzor tartatott inneplésénn: de még akkor sem vólt tudva Párisbann, hogy a' Török Udvar, valósággal hadra határozta magát a' Fr. Respublika ellen.

A' Fr. Direktórium' Prezese Treilhard, hofzfas beszédet tartott az említett Innep' alkalmatosságával, hogy élezhesse, a' Szerentsétlen történetek' hallására meg tsüggedtt sziveket.

Cádiz előtt, az Ánglus és Spanyol Hájósseregek jól vagynak egymással.

A' Rastadi Fr. Követek 30 dik Sept. i feleletjekben el állottak a' Kehli és Kafzizeli földnek kívánásától.

Béts.}

Károly Föhertzeg, Ő Felségeknél vagon Laxemburgban 8 dik Oct. től fogva.

Magyar - Hírmondó.

XXXXXXXXXX

Nro 31.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
16-dik napján 1798-dik Esztendőben.

A' Rastadti Fr. Követek, Oct. 3-dikán adták által feleletjeket a' Tsászári Ministernek, melybenn, a' Kaszizei és Kéhli föld kívánásáról való lemondása mellett a' Fr. Republikának, meg-újjították Frickthal eránt előbbeni kívánságjokat, nem különben az olyan Szigetek eránt is, mellyeket a' Fr. Republika bírt annakelőtte a' Rajna' jobb meljékén.

Frankfurtból, Okt. 2-dikán: „Tegnap este, egy Parisból jövő Frantzia Kurír, ezen Városonn keresztül a' Frantzia Fő Quártélyba Fridbergbe sietett, és mái nap Fridbergből, Frantzia Kommandirozó Generális Joubert ide érkezett, hanem a' maga útját sietve Maynz felé folytatta, a' mint hirlelődik, Párisba igyekezik.

Batávia' partjai elől, hazá tértek az Ángl. hajók egy kevés időre, az equinoktziális szelek miatt, nem különben a' Breszti Fr. Kikötőhely elől is, melyből Sept. 16-dikán egy lineai Fr. hajó 's 8 Fregátok indultak ki, szárazra való Katonaságot is vivén magokkal: de nem sokára utánnok

eredt Ángl. Admirális Lord Bridport Ir-
landia felé, a' honnét tudósítást is vett va-
la már erántok a' Londoni Admirális,
Sept. 28-dikánn.

Öt Orosz líneai hajók 's egy Fregát,
3 Ánglus hadi, és 50 Kereskedő-hajókkal
egyetembenn Sept. 29-dikénn indultak el
Koppenhága alól Ánglia felé.

Pichegru, Sept. 25-dikénn érkezett
Londonba, a' hol vólt már akkor Pitt Mi-
nister is friss egésségben.

Égyiptombann Caironál, tíz ezer lo-
vas Mamelukok közzül ezret öldöstek le a'
Fr. ák, a' magok előadása szerént, 's nyer-
tek 300 gazdag terhü tevéket, és 300 drá-
ga készületü lovakat: de a' Bétsi nevéze-
tes Kereskedő-Házakhoz érkezett, és más
hiteles Tudósítások szerént is, mellyeket
magunk olvastunk, későbbenn az Arabsok-
nak szolgált a' szerentse, és az Ánglusok-
nak újra kedvezett a' Fr. szállító-hajók el-
len is. Ugyan ezen Tudósítások bizonyos-
nak írják a' minapi hírt Málta felől.

A' Nápolyi Kikötőhelybe két úgy ne-
vezett Máltai Speronátek (hadi-hajó neme)
érkeztek Sept. 22-dikénn, Nápolyi zászló
alatt.

Nelson is Nápolyba érkezett az nap,
kinek a' Nép, nagy tiszteletet tett.

Fr. Viceadmirális Villeneuve kettős
szerentsétlenség erte, az Égyiptommeljéki

első viadalbann, t. i. 1.) hogy el lötték az őrrát. 2.) Hogy fogságba esett.

A' Római Konzulok között Angelucci, hogy szabadabbann folytathassa a' Bábamesterséget: le-tette a' Konzulságot. Követték az ő példáját, Reppi és Mattheis Konzulok is; Visconti és Panazzi Konzulokat pedig ki-tette hivataljokból Fr. Generális Macdonald azért, a' mint ő mondotta; mivel a' Nagy (Fr.) Nemzet, nem másképpen emelheti oly rangra a' Római Respublikát, a' millyennel kell annak birni Európában:

Passmann Oglut el hagyta, az újabb Tudósítások szerent a' hadi szerentse. A' hozzá szított Basák, az Oroszoktól való félelemből el állottak tőle.

Nagy Britannia.

Anakreon nevű Frantzia Nemzeti Hajó, mellyenn is Generális Rey, és Brigadiros James Napper Tandy valának, Sept. 16-dikánn mutatta magát a' Rutlandi kis Szigetnél és Városnál, az Donegál nevű Irlandiai Grófságnak északi partjánál, egy olyan helyenn, mely, annyira nem vétetik számba is (ki vévén hogy igen alkalmas fészke az a' Heringnek) hogy csak egy Katorna is őrizetenn ott nem vólt. Ezen Frantzia hajóról, mintegy 8 órakor szállott ki a' nép, kik is nagyobb részt Irlandusok vóltak és nyughatatlanúl tudakozódtak a'

Frantzia Sereg utánn, melynek is Killalánál kellett volna ki szállani, de mennyire el rémültek midőn hallották, hogy nem csak az egész Frantzia Sereg részszerént el esett, részszerént fogságba esett; hanem a' fellázadott Irlandusok közzül igen kevesenn is kaptak magokat a' Frantziákhoz, ahoz képest mint a' mennyinek tartják ők ott a' magok barátjaikat. Tandy tsüggedett kivált el ennek hallására. Az Anakreonon igen sok fegyver vólt azoknak számára, kik magokat talán a' Frantzia Sereghöz kaptak fognak; hanem a' Lakosok oly magokra vigyázók vóltak, vagy annyira meg félemlettek már, hogy mindjárt a' hegyek közzé szaladtak, mihelyt a' Frantziák magokat mutatták. Generális Tandy, igyekezett a' Rutlandi Hajósokat, ámbár kevés sikere vólt beszédének, el hitetni, hogy Ő a' maga barátival azért jött: hogy őket, az őket el nyomók kezei közzül ki szabadítsa. De hogy a' maga célját annyival inkább ki fejezze a' Rutlandiak előtt, két Hirdetményt osztatott ki Gen. Tandy közöttök. A' Hirdetményenn felül vólt festve egy hárfa egy Szabadság sapkával, és ezen Mottóval. Erin go Bragh. — Így kezdődtek a' Hirdetmények. „Szabadság, vagy halál. A' Boszfzúallók északi serege. Az Irlandiai Szabadság első esztendejében.” Hanem a' Halálzokat nem lehetett semmi béketelenkedésre rá beszélni, és a'

Parasztok a' hegyekenn maradtak, ott rejt-
vén el magokat. Ekképpen a' Hajóról ki-
szállottaknak egész nap jobban nem szolgál-
ván a' szerentse: egynehány juhót és disz-
nót el vivén magokkal, az Anakreon hajó-
ra ismét vissza mentek, és tsak egy Flin-
tát se hozván ki a' hajóból, Észak felé el
evezének. Ez a' hajó Dünkirchentől in-
dult el, több hajóknak is kellett volna
utánna jöni, hanem az a' tájonn tartózkodó
Ángl. hajók által meg gátoltatott.

Az Ánglus Levelek szerént a' Fr. ák
szándéka, a' szárazra való ki szállásra nézve
e' vólt: Három Svadronnak kellene egy-
szerre ki indulni, egy induljon Rochefort-
ból, és a' vólt az, melyet Generális Hum-
bert Killalánál valósággal a' szárazra ki is
szállított, a' tengerenn 17 napig tartott
kerengéssek után; a' másodiknak Dünkir-
chentől kellene ki indulni, és ahoz tartozott
az Anakreon, mely valósággal a' szárazra
ki is szállott. A' sűrű ködbenn nem vette
ezen hajót észre az Ánglus Hajóssereg,
mely, ezen Svadronnak több részét (mely
is három Fregátból, és 2 kisebb hajóból
áll) most is szüntelen szemmel tartja. —
A' harmadiknak kelle vala ugyan a zon idő-
benn Bresttől indulni; hanem egész 16. dikig
zárva tartattatott, a' mikor olztán (mint
fent említődött) valósággal a' Tengerre
is szállott.

Hogy azonbann a' Pártosok Irlandiában még telyességgel nintsenek el nyomva egészfen: mutatja ezen Dublinból érkezett Tudosítás. „Holt, és az ő bandája, a' Wiklowi hegyekről még nintsenek el üzve, sőt a' mi több, még Holt, a' Generális Craig Hirdetményére, mintegy feleletül szolgáló, azzal ellenkező Hirdetményt botsátott ki, melyben is, Lord Cornwallisnak óltalmat és kegyelmet ajánl, ha a' hadi szerentse Ő Exc. ját neki kezébe adná. — Connaught Tartományában is még jó darab kerület van a' Pártosok birtokában. A' Levél hordó Posta-kosztikat is kezdik a' Pártosok el fogdosni, meg fosztják azokat, és az Útasokat arra kényszerítik, hogy őket kövessék.

A' Kilkennyi Grófságban Generális Asgill egy Hirdetményt botsátott ki, melyben is Ő 20 font Sterlinget ígér annak, a' ki neki egy Rebellist kezébe ad, és ugyan azon Hirdetményben int is mindent, hogy senki hazug hírt ne terjeszzen el, mert a' Törvény, halált mond az olyanoknak fejére. “ Azonbann, a' Kormányzék a' leg hathatósbabb vigyázatokat téteti a' Rebelisek ellen, 19-diktől fogva 7000 főből álló Angl. Katonai sereg ült hajóra Irlandia felé, 's a' mint van a' híre, az egész télen által 26000 Katonai őrizet fog ottann maradni.

Az Ánglus, és Frantzia foglyoknak ki tserélések eránt, ezen tzikkelyeket határoz-
ták meg, neveiket is már alá irván, az
Ánglus Szállító Hivatal telyes hatalmú Biz-
tosi, és a' Frantzia Ágensek 1.) Embert
Emberenn, és Rangot Rangonn lehet ki
tserélni, minekutánna mind a' két Igazga-
tósók azt jóvá hagyja. 2.) Ha az egygyik
Nemzetnél több Tiszt van fogságban mint
a' másiknál: tehát minden Tisztért annyi
Közkatonát, vagy Hajós - Legényt tartozik
ki adni, a' mennyibenn egygyütt a' két
Nemzet meg fog alkudni. 3.) a' 13 elzten-
dőnn alól lévő gyermekeket, az Útasokat,
Leányokat, Seborvosokat, Tollmátsokat,
Szekretáriusokat, az Invalidusokat, kik
a' szolgálatra alkalmatlanoknak ítéltettek,
egy szóval, valakik sem a' Katonák, sem
a' Hajósok' laistromábann fel-írva nintse-
nek, vagy semmi hadi szolgálatot többé
nem tehetnek, minden ki-tserélés nélkül
szabadonn kell botsátani, azoknak se' so-
kaságokra se' egyéb tulajdonságokra sem-
mi tekintetet nem tévénn. 4.) Minden
Tiszteket, kiknek vagy a' tengeren, vagy
a' szárazon tett szolgálatjokról Bizonyság-
levelek van; mind azokat, kik 14 ágyús-
nál nagyobb rabló-hajókon; és a' kik 80
tonnás kereskedő-hajókonn szolgáltak, sza-
badon, és fogadott parolájokra haza kell
botsátani, mind addig, míg ki nem tseré-
lődnek. A' két utólsóbb tzikkelyekre néz-

ve, a' ki tserélésbenn, száz Közemberért 4 Tiszt adódik ki. 5.) A' magok betsületére és parolájára szabadonn botsátott Tisztek, tartoznak minden két hónapbann egyszer, a' Kommisszariusnak, a' kiöl ki ki függ, azaz a' Frantzia fogjok, a' Frantzia Országbann tartózkodó Ánglus Kommisszariusnak, és meg fordítva, a' magok tartózkodások helyéről Bizenység-levelet küldeni bé, melynek is alája kell írva lenni azon helybenn lévő Tanatsbéli Személyeknek is. 6.) A' hadi foglyokat egyedü tsak a' Doweri és Grawelingeri Kikötőhelyekből, és azokba lehet küldeni. 7.) Ez a' Kötés, így marad mint meg határozottatott, mind addig, míg a' két Orzáglók közzül valamelyik, azt fel bontani, vagy meg másolni jónak nem tartja.

Ez a' leg első közönséges Tsere-Kötés, mellyet a' mostani had' folyta alatt Anglia Fr. Orzággal tett.

Az, tsak szóval határozottatott meg, hogy Generálmajor Coote, Polgar l' Heritiérenn, a' Herkules Hajó' Kapitányán tserélődjön ki, mivel ennek, mint egy Seregostyál' Fejenek rangja, a' Generálmajor Coote' rangjával egyenlő. Ezen egygyezés szerént, még Anglia meg fog tartani, 15 ezertől fogva, 18 ezerig számláltatható Frantzia foglyokat, kiknek is tartására a' Fr. Kormányzék ad költséget. Ezen két utolsó Hónapbann, a' Fr. Kormányzék 160 ezer

font sterlinget küldött pengő-pénzbenn a' Tartóknak mellyel is a' maga még hátra lévő adósságát le-fizette.

Helvétziai Tudósítások.

Luczernába érkezett officiális Tudósítás szerént, az Unterwaldeni Kánton' vesztesége, mellyet ez Sept. 9-dikénn, 's azt követő napokban szenvedett, így adódik elő: 157 Férjfi holt meg, 87 nem találta; 79 Aszszony holt meg; 3 nem találta; 306 ház, 230 tsür, egy templom, egy Kápolna, 20 Gabonásház, 4 fa-tartó, egy törő, 14 sátor, 's egy torony égtenek el. Ez az officiális Tudósítás is állítja azonban, hogy ez a' kis Tartomány' iszonyú sok kárt szenvedett, és hogy az Aszszonyok is nagy részt vettek az ütközetbenn.

Olasz Országi Tudósítások.

A' Turinból Sept. 26-dikánn indúlt Tudósítások szerént, Turinbann már meg lehetősénn helyre állott a' tsendesség. Sept. 20-dikánn, a' Király parantsolatjából, a' Turini Gubernátor egy Hirdetményt bortsátott a' Néphez, melybenn is a' Népet inti a' tsendességbenn való maradásra, és mindennek el kerülésére, valami tsak az ott lévő Frantziákkal történhető veszekeedésre alkalmatosságot szolgáltathatna.

A' mint Nápolyból értésünkre esett, ott minden Tartományokban az el kezdett

Katona-fzedés, a' leg nagyobb elömenetel-
 lel megy. A' Királynak minden Álattva-
 lói, édes kötelességeknak esmérük a' Státus-
 nak szolgálni, és egész Európa előtt meg-
 bizonyítani, mely kész engedelmességgel
 viseltessék a' Király szentséges személyjé-
 hez, 's Hazájához a' Nápolyi Nép. Sok
 száz Rekrutákat vífznek naponként Nápoly-
 ba, a' holott is különbkülönbféle Rege-
 mentekhez rendelik, és fegyverbenn gya-
 korolják őket.

Magyar Ország.

Kis-Martonból (Sopron Vármegyéből)

Oct. 9-dik napján: — „Az itt nyáron
 által málatni szokott híres Muzsika-szerző-
 je Hertzeg Elzterházy Ö Nagy Méltóságá-
 nak, *Haydn*, nem régen egy nagy Misére
 való új Muzsikát készített, mellyet már
 kétfzer muzsikáltatott el itt a' Hertzeg a'
 maga szép templomábann, válogatott Mu-
 zsikussai által, mindeneknek nagy gyönyö-
 rüségekre. E' folyó Hónapnak 4-dikénn
 lévén Koronás Királyunk neve napja,
 Haydn Laxenburgba hívatatott, hogy ott
 Ö Felsegek előtt adná ugyan azon új szer-
 zeményét, kinek is igazgatása alatt elébb
 meg-próbáltatván azon nagy Misére való
 új Muzsikája, az utánn a' nagy Mise alatt,
 mely, Császár Ö Felsege szerentsés hofz-
 szas életéért tartatott, el is muzsikáltatott,

melyből a' Felséges Császárné, jól értvén úgy is a' muzsikához, maga el énekelte a' Discántot igen kedves hangal, mely Isteni szolgálat mindeneket, kiknek szerentséjek lehetett jelen lenni, el töltött tiszta gyönyörűséggel, és épületes buzgóságú felbuzdúlással.“

*A' Frantziák ellen Sept. 10-dikénn költt
Török Császári Hadi Manifestumnak
magyar értelme ez :*

Minden Udvarok tudják, hogy a' fényes Porta és Fr. Ország között soha még ekkoráig fel nem bomlott a' hajdani jó egygyetértés 's a' Kötések szerént való egygyesség, és a' Porta, soha semmit el nem múlatott a' maga részéről, valami tsak eszközül szolgálhattott az ő jó szívü barátságának megmutatására Midönn a' Revolútzio' kezdete utánn tsak hamar, öfzfze-szövetkeztek az Európai Hatalmasságok, hogy közerövel folytassanak hadat Fr. Ország ellen: már az akkori Fr. Elöljárók igen rendeletlenül viselték magokat, de a' Porta, tekintetbenn tartotta a' régi szövetséget, és neutrális maradt (egygyik hadakozó Félhez se' kaptsolta magát). Gyakran megkérettetett a' hadban való részvevésre; a' Fr. Országi történetek undóritobbakká lettek naponként; a' (Római) Császár Seregei' kezére jutottak az északi részről való kúltsai (Erösségei) Fr. Orzágnak, és a' Földközi tengerenn lévő egy tárházát a' Fr. Hajósseregnek (Tulont) az Anglusok foglalták el; Vánde pedig (a' hol t. i. oly sok ideig tartta a' polgári vé-

res had) belső nyughatatlanságot okozott. Fr. Ország erőtelen volt 's veszedelembenn forgott: a' fényes Porta mindazáltal, egyenes szívvel 's híven meg-maradt a' maga neutrálissága mellett, mely ha, az akkori közönséges gabona szükség' idejénn, félbe-szakasztotta volna a' barátságot: úgy a' Fr. Nemzet, kétségbe-esésre juttathatódott volna: de azt nem tselekedte, sőt oly mértékben szereztesítette Fr. Országot, hogy gyakran panaszra fakasztott más Hatalmasságokat maga ellen."

„Ily nemes magaviseeléséért méltánn várhatta a' Porta: hogy az ő barátságának hasznát meg fogná Fr. Ország esmérni: de az ottani Elöljárók nézvén egyedül saját hasznokat tsupánn a' magok hatalmoknak fenn-tartására 's meg-erössítésére fordítván figyelme-tességjeket: igyekeztek mindenfelé terjeszteni, az ő Hazájokat meg emészto' Revolútzio' tü-zét; igyekeztek mindenfelé Vallásokat és igaz-gatás formákat fel forgatni; mindent el rabla-ni; és az emberi nemzetet valósággal visszabuktatni a' vadság' állapotjába, egy oly szabadsággal való tsalogatás által, melynek tündér-képe, tsak az Egygyűgyűeket vakíthatja meg. Ezen céljoknak elérésére, valamit erá-nyos eszköznek láttak, azt mind helyesnek tartották: nem kéméllették, még a' leg-távolabb lévő barátságos Hatalmasságokat is, és azon voltak, hogy pártütést indítsanak mindenütt a' törvényes Fejedelmek ellen."

„Egy felől a' leg-mézesebb hangú ki-fe-jezésekkel biztatták a' Fr. Követek a' barát-ság' állandóságával a' fényes Portát, 's hadra készítették más Udvarok ellenn; másfelől az Olasz Országban kormányozó (Fr.) Vezérek

szakadatlanúl küldözgették a' hitetlen Tsábítókat, kik, Roméliabann, Moreábann, 's a' Szigetekbenn pártötésre befélleának reá a' Nagy Úr' Alattvalóit. Tudva lévő dolog, mit irt Bonaparte a' Mainotokhoz; 's esmeretesek egyéb írásai is, mellyekben hintegette mindenfelé, az álnokúl, színletté azt 's szívet vesztegető hitegetéseket. Ha a' Porta, panaszlott az effélék eránt: a' Fr. Kormányzék, erős ki-fejezésekkel bizonyította, hogy az olyan tselekedeteket éppen helybe nem hagygya, legoutan meg gátolja, és kívánja, egélsz szíveséggel meg-erössíteni a' régi barátságot: de a' Vezérek, nem hogy változtatták volna legkissebbnyire is előbbeni magok viselését; sőt még patvarkodóbbakká, 's vakmerőbbekké lettek, mint voltak annakelőtte.

„A' Porta által láttá innét, hogy hamisság a' Dircktórium' dolga, és hogy az ő tulajdon Utasításaival meg-egygyez az ő elközeinek gonosz magok-viselése. Jóllehet már ezentúl, hazontalanoknak látszattak minden panaszokkodások: reménylette mindazáltal a' Porta, mint lehetőséget, hogy a' Direktórium le fogna talán tenni arról, az egélsz Világ' öfzfe-zavarására tzelező alatonlelküségről, vagy hogy maga a' Fr. Nemzet is végre, nem szenvedhetvén többé azokat a' sok inségeket, a' mellyek alá szorította őket, egynehány álnok Zava óknak fenn-héjjazása, és gazdagság után való ásítózása, fordítást tenne a' dolgonn. Ily reménységgel tsak halgatott a' fényes Porta; meg-maradt továbbra is a' maga-mérséklése mellett; el került minden ellenségeskedést.

„A' Fr. Kormányzék, úgy nyilatkoztatta ki magát a' had' eleinn, hogy nints néki

szándéka birtokainak határait kijebb terjeszténi, és hogy a' kezére jutandó Tartományokat visszafogná adni, a' Békességekötéskor: de nem csak az, hogy egészsz nagy Tartományokat foglalt el: hanem minekutánna mesterkedései által reá mehetett, hogy az egygyesültt Hatalmasságokat külön válaszsa egymástól; már az időtől fogva, mindég kevesebb tartózkodással vólt a' maga titkos szándékainak nyilvánosságos végre-hajtásábann. Nem lévén még csak színes oka is, és semmi egyéb czélja, a' gonosztételenn kívül: meg-támadott oly Republikákat, és más szabad Státusokat, mellyek szintúgy nem vettenek részt a' hadbann, valamiat a' Porta: és a' hol óltalom nélkül talált valamely Tartományt: járma alá fogta azt."

„Végre egészszenn ki-rontott a' betsület határin, és hogy minden népeknek példát adjon arról, hogy a' hittel való fogadás és a' kötések semmit nem érnek többé, és hogy semmi különbség nints a' barátság és az ellenségeskedés között, példa nélkül való meg-vetésével a' Nemzetek' Törvényének, Tengeriátoivajokhoz illő erőszakkal, Egyiptomot meg-támadta, Egyiptomot, ezt a' leg drágább Tartományát egy oly Birodalomnak, a' mely, szembetünő próbáit adta, szíves barátságának Fr. Ország eránt."

„Mihelyt az Egyiptom ellen való szándék, értésére esett a' Portának; azonnal be-széllgetésre hivatódott a' Fr. Követség' Helytartója Ruffin, 's meg-kérdeződött az eránt. Ő azt felelte, hogy néki ugyan nintsenek tudtára a' Direktórium' szándéki, de ha valami ollyas történne is: annak czélja, nem vólna

egyéb, a' Beykenn való boszszúállásnál, és az Anglusok' Kereskedésének Napkeleti Indiában való elrontásánál. Erre a' vólt a' válasz: hogy akármely szín alatt történnek Egyiptomnak meg támadása: azt úgy fogja nézni a' fényes Porta, mint Hadizenést, és valamihogy egy talpallatnyi földet is ki nem ereztethet Egyiptombann a' maga birtokából: úgy bizonyos, hogy minden Muzelmannok fel fogának kelni a' Sz. Városoknak meg-szabadítására. Ha a' Beyk, büntetést érdemlenének: az eránt a' Portánál kellene tenni jelentést, a' mely alatt vagynak. A' Nagy Britanniai Udvarral, igen jó barátságban vagyon a' Porta: tehát Az ellen, senkinek se' engedhet szabad általmenetelt a' maga Tartományainn. Ezekről tudósítsa Ruffin siettséggel a' Direktóriumot.

„Minekélőtte ez meg-történbetett volna: kapott egy régibb írást a' Direktóriumtól, melybenn Ez, tudósította Őtet (a' mint ő mondotta t. i. Ruffin), hogy Bonaparte való-sággal Egyiptomba megy: de tsak azért, hogy büntetést vegyen a' Beykenn; a' Frantziáknak kereskedésbeli hasznót szerezzen; 's ártson az Anglusoknak. Egy (Fr.) Követ fog jöni Konstantinápolyba, ki az onnét származandó sokféle hasznót meg-mutassa a' Portának, mely ha azt által nem látja; hanem hadat akarna indítani: úgy, tüstént meg fogna támadtatni a' két (t. i. Római és Orosz) Császári Udvarok által. Ezen díb dáb beszédet magabann foglaló Írásnak mássát közölte Ruffin a' Portával.

„Ali Effendi, a' Porta' Pári'si Követje parantsolatot vett, hogy mennyen el a' Külső-

dolgokra ügyelő Fr. Ministerhez Talleyrand Perigordhoz, és kérte tőle kerek válaft. Irja, hogy ezen Minister, a' ki kétség kívül el felejtette, a' mit már Ruffinnak írt, a' tetetés nyelvét vet e elő, 's tagadta egyáltalában, hogy volna Fr. Országának leg kissebb szándéka is Egyiptom ellen; szemtelenül azt állította, hogy Bonaparte egyedül Málta ellen küldődött, és az oda való Rendnek el tölése, háládatosságot érdemel valóbann minden igaz Muzelmannoktól."

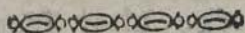
„Innen ki-tetfzik, hogy a' Direktórium tsak meg akarta tsalni a' Portáft; tsak időt akart nyerni, mely alatt tudósítást kaphasson, a' Hajóssereg' sorsáról. A' fenn héjjazás, és hazfontalan képzelődés által meg vas kúttatván, meg felejtkezett minden fel vett reguláiról. Egy szavának se' lehet hiani."

Béts.

Császári Királyi Státua készítő; Müller Jó'sef Úr ezen hónap 4-dikénnn éppen Felséges Császáruk neve napján nyitotta ki leg elsőbenn, a' maga most újjonnan nagy költséggel, igazi Római izléssel felségesenn készült, mindenféle ritkaságokkal telyes Néző-Házát, mely is egy ezen Városnak ékeségei közzül. A' Háznak Fő-tornáttzann a' Császári sas szemléltetik 's alatta ez olvastatik: Signis. Opere. Plastico A. Me. Factis. Nutu. Francisci II. Augusti. Bonorum. Artium Patroni. Conclavia. Porticum. Impensa. Mea. Exstruxi. Joseph. Müller Statuarius. Aulicus. M. D. CCXCVIII.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 32.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
19-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

Béts.

A' Theréziána Akadémiábann, tegnap tartatott, a' már második Oskolai esztendőnek is boldogítására mindeneknek előtte meg-kívántató Isteni segedelemért való ájtatosság, mely után az Akadémia' egyik Szalájábann, közönséges Beszédet mondott a' Ns Ifjúsághoz, feles számú más Halgatóknak is jeles Gyülekezetébenn, a' Polgári Törvény Tanítója Profeszzor Ci.
K k

cius, oly hathatós ékessenszóllással, mely valóbann kit kit, a' régi Görögök' és Rómaiak' szép idejebéli Orátorokra emlékeztethetett. Mind a' hajdani, mind az újjabb Históriákból erányossann fel-hordott példakkal; és a' dolgot, minden figyelmetes észnek, 's érzékeny szívnek meg győződésséig ki-világosító józan-okoskodással gyönyörüenn meg-mutogatta ezenn tudós Ifjú Orátor: mennyire szükséges az, a' társágban élő Emberi-Nem' javára, hogy annak felsőbb 's alsóbb Tisztviselői, fundamentomos tudományú; az ember-esméret által szerzett böltsességű; és jó-szívű Férjfiak legyenek. Tsak az ilyen Tisztek' segítsége által szerentsésítheti a' Fejedelem, kormányozása alatt lévő Embertársait: az okos ész, és nemes érzésű szívet pedig egyedül a' jó intézetű nevelés kézfítheti.

A' múltt Kedden bé-jövéen Ő Felségek Laxenburgból, azonn új Olasz Operának hallására mentek az Udvari Teátrumba, mellyet Császárné Ő Felsége' neve-napjára adtak leg-előszkzför. Jelen vólt akkor Ő Felségek' Logéjában Károly Fő-Hertzeg is, és Nádorispányunk, ki is, Sept. 28-dikánn estve érkezett Budáról Laxenburgba.

Újdonnan új Anekdotum az úgy nevezett Cisalpina Respublika' hatáiról, mellyet egy oly derék Úr' szájából hallottunk,

a' ki kész volt oda hagyni mostanság szülöt-
te' földjét Mediolánumot, Rakonnaival és
vagyonjának nagy részével egyetemben,
mint sem oly vissza-fordúlt Világban él-
ni, a' millyen most a' Mediolánumi.

Két Májlándiak fogadtak magok kö-
zött, a' Cisalp. Respublika' határiról. Egy-
gyik azt állította, hogy nintsenek azok
mefszzebb a' Direktórium' Lakóvárosától
egy fertály óránnyi futamatnál. A' má-
sik tagadta. A' Bizonyító, próbára akar-
ván venni leg-ottann a' maga állítását,
mindjárt meg-iramodott a' Citadella (Kis-
Vár) felé, kényszerítvénn a' véle való sza-
ladásra, Tagadó-pajtássát is. Futottak te-
hát, 's midõn már közelítettek volna a'
Várhoz, eleikbe kiált a' Frantzia 'Strá'sa,
hogy meg álljanak. Ekkor a' Bizonyító,
a' Tagadóhoz fordulván: „Nem meg-
mondám e' — így szólla hozzá — hogy a'
mi Respublikánk' határa, nints mefszzebb
Mediolánumtól egy óránnyi futamatnál?
Ekkor a' Másik, tsak el halgatott, érez-
vénn maga is sajnosan, a' Fr. 'Strá'sa'
szemlélésére, a' valóságos polgári szabad-
ságnak, a' millyennel bírt ennelõtte Me-
diolánum, egy tündér szabadságonn, vagy
is inkább, Szabadság nevü rabságonn lett
fel-tseréltetését, melynek következéseivel
tsak azok ditsekefznek, a' kik Semmivel-
bírókból, hirtelen fel-gazdagodtak azért;
mivel a' Máséból segítették fel-gazdagodni;

az oda szegényen mentt, és már most pompássann ki-varrott fényes ruhákban kotsikázó Fr. Tiszteket. Ezek bővölködnek, de a' közönséges Kaszszának mind untalan nevednek a' már eddig is alig bírható adósságai: pedig a' sokféle adóztatásnak nints ott is se' széri se' száma, mint szintén Batáviában, Ligúriában, 's a' Római Republikában. Az Egyházi jószágok is szüntelen adogatódnak el, vagy inkább vesztegetődnek: mivel száztól negyvenkét vesztéssel kelnek.

Frantzia-Országi Tudósítások.

September 23-dikán, egy hofszú Írást küldött a' Frantzia Direktórium, a' Törvényhozó-Iffjabbik Tanátshoz, a' melyben lehet mondani, kérkedve panaszlotta, hogy Anglia, ismét reá beszéllett a' Fr. ák ellen való hadkezdesre, minden Kabinétokat: hogy tehát kényszeríteni lehessen a' Hatalmasságokat a' Békességnek el fogadására: szükség — úgymond — kétszáz ezer új Katonákat küldeni a' földi Seregekhez; és a' tengeri erőt is nevelni erányos mértékben: mely végre, a' már ki rendelt 600 milliókhoz, 125 milliók kívántatnak még e' most folyó 7-dik eszt. jében a' Republikának, hadi költségül. Arra, hogy kétszáz ezer új Katonák induljanak az Ármádiákhoz, nem kell egyéb, hanem tsupán

hogy parantsoljon a' Törvényhozó-gyűlés (mindjárt parantsolt is): a' 125 millió is ki-telik a' Fr. Republikának ki-meríthetetlen kintsforrásaiból: nem szükség új adót vetni, hanem csak az előbbenit, mely még bé nem fizetődött, kell bé-kívánni.

Azombann

bizonyosnak írják magok a' Fr. Tudósítások, hogy ezen új ki-állítás 200 ezer kon-scribáltattaknak, nagy zúgást okozott mindenfelé Fr. Országban; ' feleslegvaló hadi-költség ki-tsinálásának pedig nem látja a' Törvényhozó-gyűlés más módját, az új adóztatásnál. Leg-nagyobb része az Iffjabb Tanát's Tagjainak oly vélekedéssel vagyon: hogy a' paripákra, kotsikra, kutyákra, 's egyéb effélékre kell az új adót vetni.

Német Birodalmi Tudósítások.

A' Rastadi Német Deputátzió, Oct. 11-dik napján szándékozott voksolni a' Frantzia Követeknek 3-dik Octóberi feleletére, melyben oly szorossan kívánniak a' Fr. Követek, kívánságjoknak telyesítetését, hogy annak el mulatásából azt fogja ki-hozni — a' mint ki-fejezték magokat Írások' véginn — Fr. Ország, hogy a' Német-Birodalom, hadat akar.

Míg Kéhlnek viszsa engedése, vagy le rontása eránt folynak az alkudozások Rastadtban: az alatt az a' híre, hogy Kéhl újjonnan sántzolgatják a' Frantziák,

és mind ágyúkkal, mind Vár őrző Katonákkal szembetűnőképpen erősítgetik.

Berlinből Sept. 29-dikénn írták: hogy ott a' Királyi Kabinétbann egynehány napoktól fogva a' leg nagyobb szorgalmatossággal foly a' munka. Generál Lieutenánt Geusaunak Véselbe kell menni, hogy a' Neutrális Lineára nézve új parantsolatokat vigyen. Egyszermind az is bizonyosnak mondódik, hogy Gróf Schulenburg, rendkívül való Követül Petersburgba fog küldettetni.

A' Frantzia Direktórium ellen, Sept. 10-dikénn költt Török Had-Manifesztum magyar értelméből, a' mi et maradt a' múltt postánn, imé azt is közöljük:

„Az ő (t. i. a' Fr. Direktórium') erőszakos, tsupa maga tetszése szerént való tselekedeteinek nem egyéb a' célja; hanem hogy öszfeszaggathassa azon köteleket, mellyek egyyüvé foglalják a' Nemzeteket. Mind egygy már az ő előtte, akár titkos tsalárdsággal, akár nyilvánvaló ellenségeskedéssel, tüzzel vassal, hajthatja végre a' szándékát. Mindeütt erőtelen Respublikát igyekezett fel állítani, hogy tőle függvénn Ezek, az ő tetszése szerént mehessenn benne minden.“

„Egyiptom, a' Sz. Városoknak, Medinának 's Mekkának a' kúltsa, ezenn Tartománynak meg-támadása, a' leg-nagyobb mértékben érdekel minden Muselmánnokat.“

„Ezekhez, és már a' (Konstántzinápolyi Fr.) Követség' Helytartójához, nem külön-

benn a' Párisbann tett nyilatkoztatásokhoz képest, a' F. Istennek irgalmasságába és segédelmébe vetett telyes bizodalommal, elővettünk minden szükséges eszközöket a' végre, hogy ellent álljunk vízenn és szárazonn az ellenünk munkába vett ellenségeskedéseknek, 's diadalmaskodjunk ellenségeinkenn. El van végezvø, hogy a' Fr. Ország ellen való hadakozás, Vallásbéli kötelességjek minden Muzelmánnoknak. "

„Igy lévènn a' dolog: a' feljebb említett Követség' Helytartója, valamint minden egyéb Személlyek is, kik a' Fr. Hövetséghez tartoznak, a' hét tornyos épületbe vitetődtek; hogy Kezességbenn maradjanak ott addig, míg Ali-Effendi, és a' kik véle Pári'sbann vagynak, vízfza nem téréndenek onnét.“ Nem különbenn meg árestálódtak minden Fr. Konzulok és Kereskedők, Konstántzinápolybann, és minden Levántai Kikötőhelyekbenn, 's el petsétlödtek minden portékáik, hogy a' fényes Portától függő, 's Egyiptombann minden Törvény ellen árestálódott Kereskedőkért jót álljanak; míg t. i. az árestombann lévő Személlyek szabadon nem botsátódnak, 's jószágaik és hajójik, a' fényes Porta' hadi-hajóival, 's az azokonn lévő Néppel egygyütt vízfza nem adódnak. "

„A' fényes Portának kötelességévè teszti önnön Státusainak bátorsága 's tsendessége, hogy fegyvert fogjon Azok ellen, a' kik Pártütés' zárlóját emeltek fel Fr. Országbann. Minden Európai Hatalmasságoknak hasonló közök vagyon e' dologhoz, 's reményli a' fényes Porta, hogy minden Udvarok, kik hozzája barátsággal viseltetnek, egygyesítik kí-

vánságaikat az övéivel, részt vesznek azokban, 's kötelességjeknek esmérik, hogy barátság-joknak, és segíteni való készségjeknek, melleslegvaló és egyenes bizonyságait is adják. Első Rebyal Achirbann 1213 dik eszt. benn (Sept. 10. dikéno 1798.)

Különös nyomtatmányokbann is közönségessé tevődött ezen nyomos Manifestum, német, frantzia, olasz, 's más nyelvekenn. Az a' mely olasz nyelvenn adódott ki különös nyomtatmányban, megvagygon nálunk is ily tzm alatt: *Manifesto pubblicato dalla Sublime Porta all' occasione dello sbarco delle Truppe Francesi, in Egitto. — Ratisbona 1798.*

Nagy Britanniai Tudósítások.

Sept. 26. dikánn, délutáni 4 óraker minekutánna egy Expreszszus Bétsböl, Status Sekretárius Lord Grenwillehez meg érkezett: Alsóbb Sekretárius *Canning*, a' Loyds Kávéházba el küldött egy írást, melybenn is Admirális Nelzonnak, Egyiptombann, az Abukiri partokhoz nem meszfe tett hatalmas gyözedelmének híre, már meg bizonyodottnak lenni állítódik. A' Konstántzinápolybann lévő Ánglus Követőtől érkezett ez a' Tudósítás; melyet is Ö, tulajdon magától a' Portától értett. Admirális Nelzonntól azonbann, Sept. 28 dikáig, még semmi Officiális Tudósítás nem érkezett.

Mindenek hízelkedtek magoknak azon reménységgel, hogy Marquis Cornwallisnak azon jósa, mellyel élt a' Tsendességnek Irlandiában lehetõ helyre állítására, a' kívánt tzel el éri: de õh fájdalom nem úgy van.

A' zenebona, dühösködik még némely Tartományban Irlandiának. Killala, Ballina, Newport, és némely azon a' tájonn fekvõ Helyek, a' Pártosok kezében vagynak, Holt, a' maga bandájával hallatlan kegyetlenségeket követ el naponként a' Wiklovi Grófságban, és most leg közelebb, azon Grófság Lakosait arra kényszerítette: hogy az õ zászlója alá menjenek, ha tulajdon házaikat; 's egyéb vagyonyaikat, 's életüket meg akarják menteni. Félelem és rettegés foglalta el a' Lakosokat, a' ki el futhat fut Dublin felé. Ezen inségnek el fordítására, 's ezen Pártosoknak a' hegyek szorossiról lehetõ el üzésére, Generális Lake 2000 embert vévén maga mellé siet a' Wiklovi Grófságba. Azonban, Ánglus Generális Craig fejére 600 font Sterling jutalmat tett fel Holt, minthogy Az 300 font Sterlinget ígért annak, a' ki Holtot õ néki kezébe sogná adni.

Az Ánglus Polgár-Katonaság, mely most Irlandiában van, és ott is fog telelni, öt Sereg-Ofztályokra van fel osztva. A' Generál-Máyor Morshead Sereg-Ofztálya áll 3400 emberbõl; a' Generális Loftusé

áll 3181-ből; a' Generál-Májor Grohamé 1,129-ből; a' Generál - Májor Wemysé 2,761-ből; és a' Generál - Májor Camphellé 2,180 emberből, — következésképpen az egész Ánglus P. Katonáság most Irlandiában mindöszve, 13,651 emberből áll. — A' Castlebárbann fel állítódott Frantzia Administrátzió Elölülője, Mooré János, kiről a' vólt a' hír, hogy az Ánglus Seregnek Castlebárba lett bé érkezésével, mindjárt fel akasztatódott, Sept. 21 dikénn kemény őrizet alatt Dublinba vitetett, a' hol is le fog a' pere folyni. — Longfordból írja egy Tiszt Sept. 13 - dikánn, hogy ott naponként 20 Pártost is akasztanak fel, mely valóbann elég szomorú, hanem most el kerülhetetlen. Minthogy a' Pártosok kiváltképpen a' Leveles Posta kotsikra törnek: ezután a' Posta nem fog éjjel indulni, és ennekutánna a' Posta kotsikba hat nyerges lovat fognak, melyre 6 Katona fog fel ülni Flintával fel fegyverkezve, a' kotsi védelmezésére.

Portsmouthbann Sept. 26-dikánn II Hajóslegények akasztattak fel, mivel ezen gonoszok egybe-esküdtek vólt, hogy a' Defiance nevű lineai hajónn lévő Tiszteket meg-ölvénn, a' hajót az ellenség' kezébe Bresthez szállítsák.

A' Sept. 22-dikénn költt Ánglus Udvari Újság közli Gróf St. Vincent Tudósítását egy tengeri ütközetről, mely is Aug.

7-dikénn az Oráni Partoknál történt, melynek is ditséretére nem lehet, a' mint a' Gróf magát ki-fejezi, eleget mondani. Azon naponn, Kapitány Bland az Ánglus Espoir nevű, 14 ágyús kis hajóval, győzedelmet vett egy Genuai, Ligúria nevű 40 ágyús Rabló-hajónn, mellyen 120 emberek vóltanak. Ez a' hajó ez előtt Hollandiai Fregát vólt, és a' Genuaiak Rabló-hajónak vették meg, 's annak is fegyverkezették fel. A' rajta lévő Hajós nép, mindenféle Európai Nemzetekből állott. Ezen nagy Rabló-hajó Kormányossa vólt Don Francesco d' Orso. E' kezdte el az ütközetet oly fenyegető hanggal, hogy mindjárt öfzsze-lövöldözteti az Ánglus hajót, ha az mindjárt le nem eresztgeti vitorláit, hanem három fertály óra múlva ő is más hangonn beszélt, fegyver-nyugvást kért, és a' meszse szólló tsönn, ezeket kiáltotta. „Genuai vagyok én, szünjetekek meg a' lövöldözéstől.“ Kapitány Bland neki ily méltóságosan felelt. „Én egy Ánglus hadi hajót kommandirozók, botsássátok le mindjárt minden vitorláitokat, és jöjjetek az én hajómra.“ – Azon szempillantatbann el kezdett a' Genuai ismét lövöldözni, és az ütközetet tovább folytatta, hanem két kemény lövés után, mellyet Kapitány Blandtól kapott, újjra így kiáltott: „A' szánakozásig oda vagyok! szünjetekek meg a' lövöldözés-

től, mindenre reá állok a' mit kívántok.“
 Most már igazán meg is adta magát.
 Hét hólt meg, és 14 sebessedett meg az
 emberei közzül. Azt írja Kapitány Bland,
 hogy ha az ő emberi, oly nagy lévén a'
 különbség a' két hajó közt, rendkívülvaló
 igyekezetet nem fordították volna az üt-
 közetre: azon Tengeri-tolvajoknak, vagy
 akármik lettek légyen, prédáivá kéntele-
 nek lettek volna lenni.

Az Irlandiában fogságba esett Fr. Ge-
 nerális Humbert, minden Tisztjeivel egye-
 tembenn, Angliába meg-érkezett, helyből
 helybe Dragonyosok kísérik őket, és a'
 Vendégfogadókbann, a' hol meg-állapod-
 nak, ugyan tsak gazdagon esznek isznak.
 És azt veszfűk észre körülöttök, hogy ezen
 esztendőbenn vertt Anglus Guinékkal fizet-
 nek.

Most Londonbann, két gyalog Gárda-
 béli Katonának kedve jött, hogy mago-
 kat Hydeparkbann ördögösöknek adják
 ki. Egygyik közzülök el bútt valami fa
 üregébenn, a' másik pedig kívülről szól-
 longatta ofztán a' lelket, és az, a' ki el
 bútt, természeti állapotjában is jelent meg a'
 Nézők' rettentésére. Mind addig üzték ök
 ezt a' játékot, míg végre egy bátor Káp-
 lár torkonn kapta a' gonofz lelket, 's meg
 esmérte, hogy egygy, az ő Regementjek-
 ből való Katona. Az ördögös mindjárt
 a' Tisztviselők' kezébe adatott; hanem

Ezek, a' Regementhez viszsza küldötték, a' másik ördögös pedig meg-szaladt, 's nem tudatik mi lett belőlle.

Commodore (Hajósofztály-Vezér) Warren 3 lineai hajókkal, és 2 Fregátokkal a' tengerre indúlt Sept. 28-dikánn egy titkos szándéknak végrehajtására.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Ligúriai Respublika' Törvényhozó-gyűlése meg-határozta, hogy Genuábann, a' Tudományokra nézve, egy Nemzeti Társaságot kell fel állítani, a' Frantzia Országbann lévő Nemzeti Társaság' formájára. Ki dolgoztatort már az a' Zisztéma is, a' mely szerént fognak ezután, az arany, és ezüst pénzek a' Ligúriai Respublikábann verettetni. Meg határoztatott az is, hogy az Ispotályok, a' Nemzet gondoskodása alá fognak ezután tartozni.

Frantzia Ágens, Polgár Belleville, Sept. 23 dikánn a' Ligúriai Direktóriummal, hoszszas beszélgést tartott; 's más nap a' még Genuábann tartózkodó Frantzia Seregek, Tulon felé indúltak, és Generális Desolles különbkülönbféle Tisztekkel el utazott a' Ligúriai Respublikának határait és erősségeit meg vizsgálni.

A' Toskániai Nagy Hertzeg, a' Frantzia Direktórium által különössenn arra meg hivattatván: a' Királyi, Fizikai Muzzeum Vice Direktorát, Fabróni Urat, el

küldötte Párisba a' végre: hogy a' Nemzeti Institutumnak, a' fontok és mértékek meghatározásánn törekedő mostani fáradozásában (melyről málszor Hírmondónkbann bővebbenn emlékeztünk) Ő is részt vehetne.

Rómábann az Afzsignáták készítésinn most dolgoznak, hogy azokonn, a' most még kézbenn forgó papiros pénzek ki tserélődjenek.

A' Circeoi Osztálybann most is mind dolgozik rajta a' Katonai Kommisszió, hogy az ottan leg közelebb ki ütött Lázzadásnak indítóit, ki nyomozhassa, 's meg büntethesse.

Generális Bonapartéről Rómába Sept. 27. dikéig még semmi bizonyos újabb Tudósítás nem érkezett azonn kívül, hogy Ő Alexandriábann, Tippó - Saib Küldöttjeire talált, kik Bonapartéra már régtől fogva várakoztanak.

Batáviai Tudósítások

Hágából Sept. 29. dikénn írták, hogy Ő nekiek is, a' Rastadti alkudozásokonn fundált reménységjek a' békességre nézve, nagyon meg gyengült azon hírnek hallására: hogy, a' Fr. Hadi seregeknek 200 ezer emberrel leendő öregbítése eránt Pári'sbann végzés hozódott. Minden úgy hiszi, hogy leg elébb is Olasz-Országbann a' Hadi tűz ismét ki fog ütni. — Az Ánglus, és Orosz

hajók' száma meg-kevesedett ugyan az equinoctium óta a' Batáviai partok körül: hanem fél ki ki, hogy nem soká nagyobb erővel vizsgálja térnek, és Texelt meg fogjak támadni. Ugyan arra nézve Generális Hatry el ment, hogy az ottani ótalom-készületeket meg vizsgálja.

A' hajdann úgy neveztetett Hollandia, minden maga kerületeibenn a' Tanátstól azt kívánna: hogy a' mennyire lehet tökéletesenn adják bé mibenn légyen az ő esztendei jövedelmek, és költségek a' Revolúziótól fogva, mely is a' Polgárok nak, három hetekig tartó meg- vizsgálgásra által adódjon, és azután a' Provincia Közöséges Cancelláriájára küldtessen. Ámsterdám Várossa már egy igen szomorú állapotját mutatta bé a' maga kassájának, mely szerént az ő adóssága 4,763,000 forint, és a' költség, a' jövedelmet, 700 ezer forintal haladja meg. Erre nézve az Ostindiai, és Surinámi Kompániáknak adott segítség pénzt is Ámsterdám vizsgálja kívánja; és azt is akarja, hogy a' Tömlötök, Árvák háza 's a' t. Nemzeti épületeknek lenni hártározassanak meg, melyekre is ez után a' költséget a' Nemzeti Kassából kellessék venni.

Dánia.

Frantzia Követ Polgár Grouvelle, ki is egy darab időtől fogva engedelem mel-

lett Frantzia Országba ment vólt, Sept. 28-dikán, Feleségestől Keppenhágábevifzfa érkezett.

Amaz' híres Tudós Kárdinális Borgiának, ki is a' Rómába útagott vagy ott tartózkodott Dánusokat mindenkor barátságosan fogadta, és velek sok jót tett; de a' Római Revolútzio által szegény állapotra jutván, most Páduábann tartózkodik: háladatosságnak jeléül gootallér esztendei penziót rendelt néki a' Dánus Király.

A' Svéd Király' parantsolatot adott ki Sept. vége felé, hogy a' Karlskronai Kikötőhelybenn, egy Hajóssereg készüljön fel.

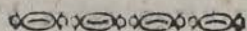
Batáviábann, az előbbeni (Helytartói) Igazgatást viszfza-kívánók száma, mind inkább inkább nevedekik.

Magyar Ország.

Tátrallyáról (Késmarkról) Oct. 7-dikénn: — „Nálunk a' múlt esztendőbenn készült, és ebben az esztendőbenn nyomtattatott ki egy munka, melly meg érdemti, hogy, a' Hírmondó közönségessen is figyelmetessé tegye arra Hazánkat. Tzime ezen munkának: „De Commercio et Industria Hungariae, Gregorius Berzevicy, 1797. — Leutsoviae, Typis Mich. Podhoránszky. 225 lap. 8-ad retbenn.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 33.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
23-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Rastadt-bann a' Német Deputátzió,
Oct. 11-dik napján vokolt a' Fr. Köve-
teknek utolsó Írására: 's a' vokok abban
egygyeztek meg: hogy a' Fr. Követek ál-
tal most utólszor is nyilatkoztatott kíván-
ságoknak egy része olyan, melyre a' N.
Deputátzió reá nem állhat; más része pe-
dig olyan, hogy az arról való értekezés-
be még tsak belé sem botsátkozhatik. Az
első rendbéli kívánságok közzül való p. o.
hogy a' mely Erősseget fogna ezentül

építtetni a' Német Birodalom; azok, 3 ezer ölnyre essenek a' Rajnától; a' másik rendbéliek közül való pedig, Frickthálnak a' Fr. Respublikához való által-botsá-tása.

Arról a' Fr. Hajósseregofztályról, mely, Breszt alól indult vala ki Sept. 16-dikánn Irlandia felé, oly Tudósítás érkezett Londonba Oct. 5-dik napján: hogy meg-értvén Az, egy Ángl. Hajósseregnek utánna lett eredését, visszsa indult Irlandiától, és mivel hallotta, hogy már Breszt ismét bé van kerítve az Ánglusok által: a' l' Ori-enti Kikötőhelybe vette bé magát.

Konstántzinápolybann, a' Fr. Követ' szállásának meg-vizsgálására ki rendelt Biztosai a' Török Udvarnak, 37 ágyút talál-tanak ott, sok fegyverrel és mindenféle munitzióval egyetembenn.

Párisbann Oct. 8-dikánn estve, 300 Katonáknak való Legényeket szorított ki egy tsemó Katonaság a' Vaudevillei Teá-tromból: de mintegy százat el szalasztott az útfánn belőlök.

Pasman Oglu ellen, láttatott eleinten a' szerentse kedvezni Sept. 25 dikénn a' Török Seregnek, de későbbenn, tsak ugyan Pasmann mellé állott, ki is valamint máz-szor: úgy ez úttal is meg-tudvänn előre az ellene erányzott meg-tamadást: minákat kelzítetett Vidin falaihoz közel, mellye-

ket, mikor rájok jött volna 'azokra a' Török Sereg, fel-vettetett, 's mód nélkü nagy pufztúlást és rémülést okozott a' nevezett Seregbenn. Tsak a' halva maradtak' száma is rá ment tudnillik mintegy két ezerre.

A' Londoni Dámák, Nelson győzedelme' tiszteletére, Egyiptomi öltözetet és krokodilus formájú főekességet kezdenek viselni.

Nelson Tudósításával Octób. 2 dikánn érkezett Kapitány *Capel* Londonba, a' hol leg ottan ágyú durrogások hirdették ki azt a' ditső győzedelmet, a' melynek értéséből származott köz-örvendezést, estvére minden házak, pompás ki-világosítással is tündököltettek.

Ezen tárgyról, valamint a' Királyi Katonasagnak Irlandiai újjabb győzedelmeiről, a' jövő postánn bővebben fogunk írni.

Olasz Ország:

Turinbann, az őrizetenn lévő Fr. Katonaság miatt, új zenebona ütötte ki magát. Két ittas Frantz. Katona, Sept. 29-dikénn, a' Susina kapu előtt lévén, a' hol sétáló Szemelyek is sokann vóltanak, ki vonta fegyverét, és magát mind kettő illetlenül viselte. Az, akkor a' kapunál őrizetenn lévő Pedemontanus Tiszt, hogy minden rendeletlenséget el háríthasson: így

kezett őket, reá beszélni, hogy engedjék meg magokat 4 Pedemontánus Katona által a' Várba kísértetni; hanem más két Frantzia Katona, azon szempillantatbann ott teremvén, ajánlotta magát, hogy ezen két Pajtássát haza fogja kísérni. Az újjágonn kapó Nép közzül sokan utánnok mentek. Az, akkor a' belső kapunál őrizetenn volt, mintegy 15, vagy 20 Frantzia Katonaság, látván a' sok népet a' Katonák utann, még tsak meg se' nézvén jó formánn, mi történik, tüzet adott a' nép közzé, mely által hármann, vagy négyen meg sebesedtenek. Ezenn a' Nép neki mérgesdévén, bé rohant a' Városba, és minden Frantziával, a' kit tsak magánosann kapott, keményen bánt.

Hanem Gróf Rével, a' Király' parantsolatjára, minden további rendeletlenségeknek meg gátlására, mindjárt minden eszközöket elő vett. A' Fr. Követ' házat őrizet alá vétette, minden Quartélyokat bé záratott, és a' Városbann még szerte széllyel találtatható Frantziákat a' Tisztek által fel kerestette és haza kísértette őket. Tsak hamar, helyre is állott a' tsendesség. Azután Fr. Brigádiros Quister, egynehány Tisztekkel egyetembenn, szorgalmasann utánna járt, hogy a' zenebona okát ki nyomozhassa, melynek is végre hajtása utann, Bizonyság levelet adott arról, hogy tsak a'

Frantzia Katonák adtak tüzet, és az által szolgáltattak alkalmatosságot a' fel-lázadásra.

Igy adatik ez a' történet a' Turini Újságbann elő; hanem más Újság-Levelek azt állítják: hogy a' Turini nép bé akart rontani a' Várba. Úgy látszik, hogy a' Frantziák azon czélból igyekeznek a' zenebona szikráját szüntelen éleszteni: hogy majd alkalmatosság adódván, a' had kiütésének vethessenek valamit okául.

A' Cisálpína Respublika' Kaszszájának, mostani mibenn léte, így adódik elő: Azt a' feltételt, hogy az egész Cisalpina Respublikábann a' Házi-malmokra vetett adót el kellene törteni, a' legnagyobb sebességgel el végezte az Iffjak Tanáttsa. Hanem midön ez a' végezés a' Vének Tanáttsa elébe jutott, Ez, a' legnagyobb vígyázással egy Kommissziót rendelt ki azon dolognak figyelmetesebb meg vizsgálására. A' Kommisszió, a' Végre hajtó Tanátstól, ez eránt tudósítást és ítéletet kívánt; és ez által azt a' rettenetes dolgot fedezte fel: hogy ha minden mostani valóságos, és még előre el látható pénzbeli jövedelmei a' Respublikának egygyüvé számláltatnak is: még is a' hetedik esztendőre, (számlálván t. i. 1798 Sept. 22-dikétől, 1799. Sept. 22-dikéig) 10 Millióval haladja meg a' költség a' jövedelmet.

Melyről is Formigini ez alkalmatossággal, ezen laistromot készíttette, mely a' Gyűlés parantsolatjára ki nyomtatódott.

Jövedelem. A' rendes Adó tefz 20,106,040 livrát; a' vámból, és harmintzadokból béjő 10,400,000; a' sóból 7,004,940; a' Dohányból 3,288,000; a' lisztre, borra, és más effélékre vetett adó 5,900,000; a' Lotteriából jő bé 780,000 livra; a' Stempelés papirosból 2,000,000; a' posta által nyert hafzon 800,000; az árendából jő bé 1,09,000; az Inas tartásért adandó Taxa 150,000 livra; a' kereskedésbenn forgó posztókra vetett Taxa 3,000,000; a' marháktól adandó 500,000; az ingó bingó jószágoktól 2,000,000; a' Hazájokon kívül lévőkre van vetve 2000,000; a' kézi-mesterségekre 2,000,000; az Idegenek' számára készítendő pafszusokra 1,000,000; az égett-borra 's más effélékre 1,000,000; a' mezei mulató-házakra 200,000; a' Hollandiai vagy Angliai szeren se-játékokra 3,000,000, a' költségekből meg lehet gazdálkodni 8,000,000t. Mind öszsze tefz ez, 74,223,980.

Költség: a' fegyverbenn álló hadi erőre kell 21,707,100 livra; Frantzia Országának adódik 23,250,000; a' Direktóriumra és az a' mellett lévő kissebb Tifztekre fordítódik 402,700; a' Törvényhozó gyűlésre 1,578,000; hat Ministerre, 's azok' Kantzelláriájira 1,181,206; a' külső Hatalmaságoknál lévő Követekre 740,000; a' Tör-

vényszékekre 3,735,000; Tömlöttzökre és Fogházakra 972,500; a' Respublika' Ofztályjaira és a' Municipálitásokra 3,800,000; Penziókra 800,000; a' számtartóságra 600 ezer; a' Számvevőknek, és az ott lévő Alsóbb Tiszteknek 400,000; az Archivumokra 2,000,000; a' közönséges Tanításra 3,000,000; a' közönséges öröm napokra 300,000; a' közönséges Kaszsa' szolgálatjara, 3,766,000; az adósságokra adandó interes 9,066,000; a' költsönözö Ambrosiusnak 886,967; a' Politzájra 2,000,000; a' Törvényhozó-gyűlés' őrzö Katonáira 360,000; Fr. Országnak az ágyúkért való adósság 3,422,915; rendkívül való költségek 3,000,000; mind öfzfze 87,008,388.

A' leg közelebb bé-álló esztendőre meg kívántató költség' summája, megyen 29 millió rforintra. Rettenetes nagy tereh egy már annyira ki fogyott Tartományra, melynek 3 millió Lakossánál több nintsen.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Alig kezdődének el a' békességes alkudozások Portugalliával, 's azonnal félbeszakadtak. Melyről is a' Redacteur (Direktóriális Újság) e' következő Tudósítást közli:

„A' Direktórium el fogadta Portugalliának azonn ajánlását, hogy Ez, a' Mádriti Udvar' közbenjárásával a' békességes alkudozásokat meg-újjíthassa: de meg-gyö-

zettetvén a' Direktórium arról, hogy azon célra el múlhatatlanúl meg-kívántatik, hogy más fundamentomok vétetessenek most fel, mint a' melyek fel vétettek a' Respublika 5-dik esztendejében, Thermid. 23-dik napján kezdett alkudozások fundamentomául, melyeket jóvá hagyni Portugallia akkor nem akart; most tehát a' Direktórium a' maga vélekedését az eránt, a' Spanyol Országgi Követnek ekképpen adta értésére: „Midőn a' Direktórium Norunha Úrnak paszfzust adattatott: meg mondotta eleve, hogy annak csak úgy vegye hasznát Norunha Úr; ha ő oly itelyes hatalommal leszen fel ruházva, hogy a' Frantzia Kormányfő által fel tétettetett fundamentomok szeréat folytathatja, a' békességes alkudozásokat, és végre is hajthatja.

„Azon fundamentomok valának ezek: „hogy a' Respublikának Gúyanábann nagyobb határ engedtessek; hogy azon hajók száma, mellyeknek a' Portugalliai Kikötőhelyekbe bé menetel engedtetett az első alkudozások szerént, most kevesebbre tétődjen; hogy a' Frantzia posztók bé vitele Portugalliába, meg engedtetődjön; végezetre, hogy a' Király Ő Felseége a' hadi költségek meg fordítására nagyobb summát fizessen. — Azt mondják, hogy Norunha Úr Párisba érkezvén tőle a' külső dolgokra ügyelő Minister kívánta meg tudni, minemű hatalommal légyen fel ruházva, ha-

nem Ez azt mondotta: hogy a' békesség alkudozásokbann Ő csak egy lépést se' tehet a' Portugalliai Udvar híre nélkül, és hogy ő néki nints is telyes hatalma, az ő elébe adatott fundamentomok szerént alkudozni a' békesség dolgábann, és azok szerént valamit végézni. E' szerént a' Direktórium azt gondolta, hogy mit használna olyan dologbann Konferenziákat kezdeni, melynek nem lehet végét várni; és Norunha Urnak az ő vizfsza térésére meg kívántató Pafzrust ki adatta; "Ki is Októb. 5-dikénn Páris- ból vizfsza is tért.

A' Turinbann esett utóbbi Történeteket, a' Direktórium nem jó névenn vette, a' honnan, a' mint hirlelik, az ott őrizetenn lévő Fr. Katonaság Kommendánsát Generális Menárdot, több más Tisztekkel egyetembenn, hivataljokból ki rakta; és Gen. Brünenek meg parantsolta, hogy az egézfz őrizeten lévő Katonaságot változtassa meg, 's magát is a' mint látszik a' Fr. Követet, Polgár Guinguenét vizfsza hita, kinek is helyébe Polgár Eymart nevezte, ki is már Párisból útnak is indúlt.

A' Batáviai Republikához Követnek, Polgár Roberjót helyebe (ki is most a' Rastadt Gyülesnél, egygyik telyes hatalmú Frantzia Biztos) Polgár Lombárd neveztetett. A' honnan úgy látszik, hogy Roberjotnak Rastadtbann való maradása, még soká fog tartani.

A' Tulonból érkezett Tudósítások szerint, a' leg közelebb onnan ki indult kis Hajóssereget, mely Venetziái, és szállító hajókból állott, mellyekenn eleség és Katonák, voltak, egy ifzonyú Tengeri háború széllyel Szórta egymástól, az eleséget szállító-hajók a' Hierii Szigetekhez visszafra tértenek, hanem a' hadi hajókról, és azokról, melyekenn a' Katonaság volt, mind addig semmi hír nem érkezett. Azt hiszi ki ki, hogy az a' maga útját tovább folytatta, és hogy ez a' kis Hajóssereg, Korzika, vagy Málta felé redeltetett.

A' Mársziliai tengeri Kommisszárius jutalmat tett fel a' Kereskedőknek, kik Máltába eleséget fognak szállítani.

A' Revolúzió' kezdetétől (1789. Júl. 14-dikétől) fogva a' Frantzia Országból ki-költözködöttekről Világ elébe nem rég botsátott kis munkátskából ezen laistromát lehet látni a' Kiköltözötteknek. Mind öfzfe költöztenek ki 124 ezerenn, kik között 9000 Nemes Afzfonyságok, 19,922 Nemes Férjfiak 28000 Barátok és Papok, 404 Parlamentom' Tagjai, 8492 Nemes Katonák, 9933 Földes Urak, 2867 Törvénytudó Böltsék; 230 Bankírok 7800 Kalmárok, 323 Notáriusok, 528 Orvosok, 540 Seborvosok, 3268 Parasztok, 2000 Nemes Tengeri-Katonák, 22,729 mesteremberek, 2800 Inások és Szolgálók, 3000

mesteremberek feleségei, 3093 Fiú és Leány-gyermekek, 4428 Apáczák.

Portugallia.

A' mely kereskedő Hajóssereg Ámerikából az úgy nevezett Mind Szent-Tenger-öbölből várattatott, szerezésénnel érkezett a' Tágusra, Sept. 19-dik napján, mind öszve 127 hajó, 's már régtől fogva nem is érkezett Portugalliába oly gazdag Hajóssereg mint ez. Mind öszve 150 millió livránál többre betsüllik a' rajtok lévő portékát, oda gondolván a' még pénzé nem vert aranyat, gyémántot, és drága köveket, melyeket ezen hajókon hoztak. Ezenkívül hoztak 46,000 hordót, tele tzuokkal, és 60,000 bál Brazíliai dohányt, iszonyú nagy rakás festő fát, és más Ámerikai terméseket.

Spanyol-Országi Tudósítások.

A' Király Ö Felsége, nem halaszthatván tovább, hogy az Orosz Császárnak a' Trónusra lett lépésén való örömét, ki ne jelentse és szeretését ne kívánjon néki az uralkodáshoz, meg határozta: hogy azon végből Duque del Parquet mint rendkívül való, és telyes hatalmú Követet, a' Pétersburgi Udvarhoz el fogja küldeni, a' hová is az említett Követnek minél előbb el kell indulni. És hogy azzal is nagyobb neve legyen, 's egyszersmind hív szolgálatjának is

jutalmát végye: a' Király a' maga sere-
génél ezen Követet Generál Lieutenánta-
nak nevezte.

Prufszia.

A' mostani Prufszus Királynak külö-
nös gondja vagyon, a' Köznép' jó nevelé-
sére szükséges Oskoláknak, Tartományai-
bann leendő fel-állíttatására. Ezen tárgy-
ra nézve így írt Massow Státus Minister-
hez: „Tudva vagyon Kegyelmed előtt,
hogy én az Oskolákat úgy nézem, mint ol-
lyan Tárgyat, mely minden én figyelme-
tességemet és gondoskodásomat meg-ér-
demli. A' nevelés, és oktatás, formálják
az embert, és a' Polgárt, mind kettő az
Oskolákra bízattatott, leg alább rendsze-
rént, úgy hogy azoknak a' d Státus bol-
dogságára való bé-folyása, igen nyo-
mos tárgy. Eddig is tudva vólt az: még
is tsak nem egyedül, az úgy neveztetett
tudós Oskolákra vólt minden gond fordít-
va, mellyet sokkal inkább, a' Polgári, és
Falusi Oskolákra kell vala fordítani, mind
azért, mivel sokkal is nagyobb azoknak
száma, kik azoknak hasznát veszik, mind
azért, mivel eddig, ki-vévén némely egy-
gyes tárgyak eránt való próbatételeket,
semmit egyebet azoknak boldogulására
nem mozdítottanak. Ideje hát már végté-
re, a' Polgárok, és Parasztok gyermekei-
nek helyes oktatásáról, és neveléséről gon-

dolgodni. Ezen Matériákról azért, először is, a' célhoz illendő, könnyű érthetőségi Oskolai Könyveknek ki-dolgozásáról, az utánn pedig jó Tanítókról (kik Semináriumokban készülnek) kell gondoskodni, annakutánna az Oskolák' mostani állapotjának kell végire járni, és azoknak Reformációjának útját és módját kell ki-keresni. Nem kell el felejtkezni itt arról, hogy sok, most úgy neveztetett tudós Oskolákat, minthogy igen szer felett vagynak, és tzállal ellenkezőleg is van benne a' rendtartás: tsupa Polgári Oskolákká szükség tenni. Annakutánna, az eddig volt Fundusát ezenn Oskoláknak, kell meg-vizsgálni majd az ezutánn meg-kívántató költségeit és a' mint el lehet gondolni, ha az eddig volt Fundus arra elégséges nem lenne, annak ki-pótolására, új forrásokat kell ki keresni. Példának okáért a' tanításért bé jövő pénzt, a' Földes Uraságok és a' Kamara, meg-határozott summával pótolván, végezetre a' Státusnak kell elő állani, és Ez, a' mennyiretsak a' környülállások meg engedik a' fogyatkozást ki-pótolni tartozik 's a' t.

Magyar Ország.

A' múltt postánn közlött Tátrallyai Levél folytatása:

A' tudós és buzgó hazafiságú Szerző, ezen Könyvének 11 részeibenn, Hazánknek a'

kereskedésre és munkás iparkodásra nézve még tökéletlen állapotját, rövideden ugyan, de szembetünő színekkel rajzolja le, annak okait elő adja, és annak gyógyítására buzdít, 's útát mutat. Felyülírásai ezen munka' tizenegy részeinek következők: Caput I. Hungariae Status naturalis. Caput II. — Oeconomia. III. — Opificia, Manufacturae, Fabricae. IV. — commercium. V. — Bilanx Commercialis. VI. — Systema tricesimale. VII. Relatio Hungariae ad Diones Germanico-Austriacas. VIII. Viae et Navigatio. IX. commercium Hungariae septentrionale. X. Theoremata quaedam oeconomiae politicae. XI. Duae Repraesentationes Incl. Comitatus Scepusiensi relate ad commercium exhibitae. — Ezenn Könyvet meg lehet szerezni Pesten Kilián Könyvárosnál, azon kívül Pozsonba, Sopronba, Györré, Gömör Vármegyébe, Kassára, és Debretzenbe is küldettek nyomtatmányok. Az árra egy Darabnak író papirosson 30 xr.“

„Észtendők igen bőv és aldott vólt az idén a' Szepességben. Ember, vadállat, marha, széna, gabona, len, káposzta, 's minden egyéb, a' mi szokott a' Szepességben teremni. ebben az esztendőben bőven termett. Még medvék, havasi bakok (Marmota alpina) 's havasi hörtsökök) (Ibices) Tátra hegyeinknek fő Lakossai is

többen látszattak az idénn mint egyébkor. Hegyallyaí szölleinkről is, Zemplén Vármegyéből Vintzellérjeink jó reménységet nyújtanak Leveleikbenn, de ez a' reménység gyakrann még - szokott tsalattatni. A' tél, a' szomszéd Tatra hegyünkönn már 26 Augustusbann kezdődött: mivel már akkor tájbann ez az 1200 ölnyi magasságú hegy, hójval vastagonn bé borítottatott: de itt alatt a' Poprád-völgyében, szokása ellen még nagyon kedvez a' Szepesi ég, az újj vetések gyönyörűen ki kelhettek, 's tsak imitt amott fűjtik még a' házakat. Ámbár pedig, ha a' pénzt ki-vevesszük, minden egyéb nagy bővségbenn vagyon nálunk, még is oly okos. jó, 's áldassokkal élni tudó Gazdák a' Szepesiek, hogy itt, a' hol a' Vármegyénkbenn fő héti Vásárok szoktak esni: most is mindenféle gabona jó betses árron kél el, t. i. a' búzának Pozsonyi mérője 40 garason; a' rozs 30 garasonn; az árpa 25 garasonn; a' zab 17 's 20 garasonn."

Rumából (Tót Országban, Szerem Vármegyében fekszik) Oct. 4 dikénn: — „A' napokbann, mesterséges tüzzel akartak itt egy inneplést annál fényesebbé tenni. A' mely kotsiban ült a' Plébanus és az Oskolamester: abban töltött mozsár-ágyúk, és rakéták (lidértzek) voltak. A' Kotsiból, egy meg gyújtott rakétát vetettek fel: de szarentsetlenül; mert a' rakéta visszapat-

tant (szökött), 's attól tüzet kaptak a' többi rakéták is, 's jó mezfze vetődött ki a' kotsiból mind a' Plébánus, mind az Oskolamester is, kik imitt amott megégették a' testeket, egyéb bajok nem esett. Még a' Seborvos' keze alatt vagynak."

Béts.

Ő Felsége méltóztatott meg parantsolni: hogy ennekutánna, minden külömbiség nélkül, senki, semminémű írást, az Országonn kívül, ki ne nyomtattasson, míg azt elsőben, Hazabéli Könyvvisgáló elébe nem terjesztette, és az, a' Könyv ki nyomtattathatását meg nem engedte. Bétsbenn. Októb. 13-dikánn 1798-bann.

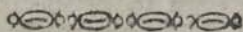
* * *

Híradás.

Ketskeméth Várossának Ser-Háza, e' folyó 1789-dik Esztendei Nővember Hónapnak 25 dik napján, ugyan ott esendő Katalin Vásár alkalmatosságával, Arendába leendő kiadás végett, licitalta ni fog, melly Serházban találtak, a' Serfőző és Cselédjei számára négy szoba, egy konyha, egy kamara avagy Speiz két jó pintze hozzá tartozandó ser hordókkal, két csiráztató, egy rézből készítettett szárító. Gabona-tartásra készítettett és két Ofztályban lévő padlás, mellyen sok ezer mérő szalad, és gabona meg fér, pálinka-ház három kazánnyal, két Istálló, egy szín és egy jég verem ismét egy szárász malom, hozzá ragasztott egy szoba, és Konyhával. Az arendás esztendők pedig kezdődnek 1799-dik esztendei Sz. György napkor,

A^o
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^o
ENG EDELMÉVEL.

Nro 34.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
 26-dik napján 1798-dik Efstendöbenn.

A^o Ts. K. Bibliothéka' Első Gondviselője
 Denis Udvari Tanátsos Úr, Nelson^o
 gyözedelmére, ezen Verseket írta:

Occidit in flammis Oriens, jam proximus
 ardet

Timoleon, Anglis cedite Francigenae.
 Imperium Pelagi laeva, saevumque Tri-
 dentem

Scaevola Nelsonius, sistite vela, tenet.
 M m

Dextram illi Mavors, olim quando abstulit, inquit:

Francigenum Classim qua capiat, superest.

Nelsonnál voltak régibb, következőképpen elsőbb Contreadmirálisok is a' Lord S. Vincent Hajósseregénél: kiknek tehát igen nehezenn is esett vólt eleintenn, hogy nállok Iffjabb Contreadmirálisra bízta Lord S. Vincent, a' Földközi-Tengerenn lévő Hajóssereg' kormányozását, és ugyan azért fel is mondták a' ízolgálatot: de meg értvénn Nelson győzedelmét, meg-tsenedesedtek, 's vizfiza-vették fel-mondássokat: tsupánn egy Contreadmirálisonn, Sir J. Orde-nn kívül, a' ki két línei hajókkal, mellyeknek igazításra van szüksége, vizfiza is tért Anglia felé: melyhez képest már most tsak 16 línei hajók maradtak, Spanyol Országnek Kádixi partja előtt.

Még a' Tolvajok is örvendettek Angliában a' Nelson' győzedelmének. Történt t. i. hogy a' mint egy Hírhordója a' Státusnak, vitte vólna a' Nelson' győzedelméről való Tudósítást Weymouthba a' Királyhoz: egy Útonálló-Tolvaj által megtámadtatván, nem tsak a' nalla lévő pénztől, mely, 8 ginéből állott, fosztatott meg: hanem a' Tudósítástól is, a' mellyet vitt: hanem midön jelentette vólna a' Tolvajnak, hogy azon Tudósítás, a' Fr.

Hajósseregenn vett tökéletes diadalomnak előadását foglalja magában; nagy örömét nyilatkoztatta a' Tolvaj, 's azonnal visszadta a' Tudósítást, és még maga sürgette a' Hírhordót, hogy siessen azzal a' Királyhoz. |

Az ellenkező Felekézeteknek szíveiket is öfzfe olvasztotta Nelson' ditső győzedelmének hallása, az azon való nagy örvendezéseknek ki nyilatkoztatására, mind egyéb jelek által; mind pedig egész London Városának két éjtzakai ki világosítása által is, a' melynek szemlélése igen gyönyörködtette a' Hajós-Legényeket. Még 3-dik éjjel is ki vólt a' Városnak nagy része világosítva. A' Török Követ, különösen szembetűnő módra világosított ki a' Lakóháza' eleit. Sok hintók is vóltak meg világosítva belőlről pompássann, melyek előtt égő fáklyás Legények lovaglotak, 's úgy jártak fel 's alá a' Varost.

A' nemes érzésű Anglus szív, nem csak mulólag való, és az érzékenységeket rövid ideig tsiklándoztató jelenségeit adta ez úttal is a' maga örvendezésének: mert mihelyest híre ment a' Loyd' Kávéházába Nelson' győzedelmének: azonnal laistromot indítottak el ott a' jelenlévők magok között, melybe írná bé minden: mivel kívánja segíteni a' tengeri ütközetbenn el estteknek özvegyeiket 's árvaikat. Tsak a' mit első nap ajánlottak öfzfe magaról

Személyek: 1200 font sterlingre ment az. A' Társaságok közzül, tsupánn maga, a' Napkeleti-Indiába kereskedő Kompánia, ezer font sterlinget ajánlott.

Sokat is nyert ezen Kompánia, Nelson győzedelme által. Hogy t. i. valósággal Napkeleti-Indiába, és nevezetessen Bombayba szándékozott Bonaparte: ezt, egészsz bizonyossággal meg tudta Nelson, el fogván egy hajót, a' mely, Bonaparte' Tudósításaival indult Fr. Ország felé: a' midönn egyszeribenn Kurírt indított Nelson a' szárazon Bombayba, meg-írvánn az ottani Kormányfőeknek mind a' Bonaparte' szándékát, mind a' Fr. Hajóssereg' romlását.

(Bombay, meszszebb esik ezer mértföldnél Kairótól.)

Magános Levelek írják Bonaparte' Seregéről: hogy abból 5 ezer ember maradt Alexandriában a' nehéz ágyúkkal egygyütt; a' nagyobb rész, Alexandriától fogva Cairóig, 3 nagy ütközetekben vólt ugyan diadalmas, de oly maga meg-erőltetése által, mely őtet igen meg-gyengítette. Sokann betegeskednek közzüle: 's nem tsak égettborból, hanem még más meg-kívántató katonai dolgokból is lát szükséget. Suez és Damiette Városoknak el foglalására, el küldött Bonaparte egy részt a' maga Népe közzül, de mitsoda foganattal? nem tudódot. Annyi azonbann bizonyos vólt, hogy

tsak annyi földet bírt Bonaparte' Serege, a' mennyinn állott.

Hogy Fr. Admirális Brueys, a' kit, mi nekutánna 3 sebeket kapott, ketté szakasztott egy ágyú-golyóbis igen fel-készülve várta az Ánglus Hajóssereget: ezt, 's más egyéb ide tartozó környülállásokat is, bővenn közlenek az újabb Tudósítások: de ezekből a' mit szükséges volt tudni: már közlöttük.

Az Ánglusok' részéről 16 Tisztek, 156 Hajóslegények, és 46 Tengeri-Katonák estek el; 's 37 Tisztek, 502 Hajóslegények, és 78 Katonák kaptak sebet.

Nelson, a' maga győzedelméről éppen azokat a' Tudósításokat küldötte Londonba is az Admirális' Szekretáriussához, egy rövid Levél mellett, a' mellyeket a' Fő-Vezérhez Admirális Lord S. Vincenthez küldött volt. Ezen Tudósítások közül közöljük a' nevezett Lordhoz útasított Levelét Nelsonnak, mely is így következik:

A' Vanguard Hajóról, a' Nilus Torkolatjától, Aug. 3 dikán 1798-ban. „Milord! A' mindenható Isten, meg áldotta Felséges Királyunk fegyverét az utolsó-ütközetbenn, egy nagy győzedelmet engedvénn ennek az ellenség Hajósseregénn, mellyet is én Ang. 1-ső napján, a' Nilus Torkolatjánál, nap lemenetkor támadtam meg. — Ó, t. i. az ellenség, a' leg jobb hadi rendbe vé-

vén magát, úgy hányta le vasmatkáit, hogy a' Tenger-öbölhez való bé-jarást óltalmazhassa; a' két oldalról számos ágyúzó-tsónakjai vóltanak, 's négy Fregátjai, elől pedig egy Sziget mindenféle ágyú-készületekkel: hanem azon Hajósseregemet, melynek az én vezérlésem alá lett ajánlásával engemet a' Milord meg-tisztelt, semmi ellent nem állhatott. A' Nép engedelmessége 's jó rendtartása, és a' Kapitányok böltsessége 's bátorsága, mint szintén a' több Tisztek, 's az egész Katonaság vitézsége győzhetetlenné tette azt."

„Ha az én pennámtól ki-telne, hogy a' Kapitányok' ditséretére még többet írhatnék: örömmel tselekedném; de lehetetlen az."

„Nagyon sajnálom, a' Majestic Hajó-Kapitánya Wescott halálát, ki mindjárt az ütközet eleinn ese el; hanem a' hajó tovább is, az első Hadnagy Cuthbert Úr' vezérlése alatt úgy folytatta a' viadalt: hogy én ezen Hadnagynál, Excellentziád' parantsolatjának hozzám érkezéséig, meghagytam a' hajó' kormányozását."

„Az ellenség' hajóji, ki-vévén kettőt a' hátúlsó lineából, többnyire mind árbotzfa nélkül maradtak, és ezen két említett hajók, két Fregátokkal egygyütt, a' mit fájdalommal említek, el lopták magokat, és mondhatom Exc. ádnak, hogy nem vólt hatalmombann meg-gátolni. Kapitány

Hood, a' Zealous nevű hajón meg-próbálta őket kézre keríteni igen ügyesenn; hanem minthogy egy hajóm sem volt oly állapotbann, segítségére küldhettem volna; kényteleníttem vizfsza hívni.“

„Kapitány Berrinek mellettem tett szolgálatját és segítségét eléggé nem ditsérhetem. — Én a' fejemenn sebet kaptam, melyre nézve a' hajó felső padlázatját kényteleníttem el hagyni, hanem a' miatt semmi fogyatkozás nem esett a' szolgálatbann, mert Kapitány Berry, egészzen arra termett ember, és reá bízom azt is, hogy a' mit még ezen győzedelemről lehet mondani: mondja el ő Exc. ádnak szóval. Által fogja ő az ellenség Vice-Kommendánsa' zászlóját is adni Exc. ádnak; a' Fő-Kommendáns' zászlója az Orient hajóval el égett. 's a' t.“

Irlandiábann a' Királyi Katonaságnak, ismét új szerentséje volt a' Pártosok ellen. Generális Trench, Castelbártól Sept. 22-dikénn, Ballina felé, elő nyomult, és hasonlóképpen Sligótól, Lord Portaringtont, 's Foxforttól, Májor Achesont, és Newportól Oberster Frasert oda rendelte. A' két elsőbket útjokban meg támadták ugyan a' Pártosok; hanem Azok mindjárt vizfsza verték a' Pártosokat. Mikor a' Királyi Katonaság Ballinához ért: már a' Pártosok ott hagyták a' Várost, és Killalá-hoz vonták magokat. Generális Trench oda

is utánnok ment, és a' Várost két felől támadtatta meg. A' Pártosok, kevés ellentállás után el széledtenek. A' Generális azonnal a' Püspök palotájába ment, kit is hozzá tartozóival egyetemben minden veszedelmenn kívül talált ugyan: de csak a' Frantzia Generális Charost védelmezése (ki is 4 más Fr. Tisztekkel Killalábann kommandirozott, az Ánglusok bé meneteléig) tarthatta meg a' Püspököt a' Pártosok dühösségétől. Generális Trench a' Püspöki palotábann, melyben vólt a' Frantz. Kommandáns Fő Quartelyja, 270 hordó puskaport talált. Sept. 25-dikénn Lacken felé indúlt Gen. Trench, és az ott ismét öfve csoportozott Pártosokat széllyel verte. 50, vagy 60 maradt a' Pártosok közzül, a' tsatapiatzonn, és 5 fogságba esett közzülök. Sept. 26-dikénn 5 ment ismét a' Killalánál fekvő Kir. Táborhoz, és le tették fegyvereiket. Nagy a' rémenység, hogy masok is fogják ezen példát követni.

A' leg-újabb Tudósítások, Irlandia felől, ezek: „Holt nevű Pártos-Fő' Bandája, mindúntalan szaporodik a' Wiklowi hegyekenn, mellyekenn oly bátorságos tanházása vagyon, hogy alig lehet hozzája férkezni. Generális Lake, a' ki ott kórmányozott, a' Corki Seregosztály' vezérlésére hivattatott el, és Crawford Oberster maradott helyébenn: de későbbenn Ez is vizsza-tért Dublinba, hogy végezzen a'

Vice-Királyal Generális Cornvallissal; mi tévőnek kellessék lenni? Azonközben szörnyű öldökléseket vísznek végbe a' Pártosok minden éjjel, 's egészfzen el rémítették már a' környékeket, a' mellyekenn haramiáskodnak. — A' Vice-Király egy ditsérő Írást kapvann az Ország-gyűléstől, a' maga kegyelemmel mérsékelt igazgatására nézve, azt felelte a' Parlamentonak: hogy Ő nékie reménysége vólt az eránt, hogy a' Pártosok, örömmel fognák a' Király' kegyelmét el fogadni: de most ellenkezőt tapasztal, és kéntelennek látja már most magát arra, hogy a' Megátalkodttakat a' leg-rettenetesebb módra büntettesse meg.

Az Ángllai Kikötőhelyekbe érkező minden hajóknak szoross meg-visgáltatása eránt parantsolatot adott ki az Udvar: mivel Tudósításokat vett, hogy a' Frantzia Direktórium gyújtó-hajókat szándékozik bé-praktikálni Ánglia' Kikötőhelyeibe.

Az Ország-gyűlés' Üléseinek el kezdődése 6 dik Nóvemberre halasztódott.

A' Jamaikai gazdag Kereskedő Hajóssereg, szerentséssen érkezett Ánglia' partjaihoz.

Olasz Orzági Tudósítások.

A' Nápolyi Felség, nagy buzgósággal tételi a' hadi-készületeket, mely céljának

elő-segítésében hathatóssann foglalatoskodnak a' Lelki Atyák, intvénn a' Népet, Religiójának, Királynak, és Hazájának védelmezésére. — Szicziából, Nápoly Országba parantsolta által Ö Felsege, a' Katonaságot.

Ha had találná ki-ütni magát Olasz Országban: igen meg akadna a' Fr. Direktórium: mert a' Cisalpina és Római Res publikákban, a' tsupa tetzés szerént való újabb változtatások miatt, szintén úgy valamint magában a' Fr. Respublikában nem csak Azok nem elégesznek meg a' dolgok' mostani folyamattal, kik, az előbbeni Igazgatás mellett kívántak maradni állandóúl; hanem még Azok is, a' kik eleintenn, leg-tüzesebb Republikánusoknak mutatták magokat. A' Római Respublikából sok ily Béketelenkedők takarodtak által a' Nápolyi földre, 's onnét, mind Levedeik, mind Küldöttjeik által igyekeznek fel-indítani a' Római Népet, melynek kedvetlensége a' Republikánussághoz, különben is annyival nagyobb: mivel most is két Hónap alatt, 3 húzomban, 6 száz ezer piáftert kell nékie ki-állítani, és ezen summába, tsupán Azok nem tartoznak részt adni, a' kiknek, 300 Skudinál kevesebb elztendei jövedelmek vagyon; vagy ha 8 Gyermekek lévén, nints több jövedelmek ezer Skudinál.

Török Birodalmi Tudósítások.

A' Nagy-Vezérségből le-téetett Mehmet Basa, Scio Szigetébe, az Archipelagus-ra küldtetett számkivetésbe. Minthogy a' Kajmakám és a' Mufti is részesültek a' Nagy Vezér vétkébenn, az az, tudták a' Fr. áknak Égyiptom ellen erányzott szándékát, 's még se' jelentették meg: ezen okonn ők is el vesztették hivataljokat.

A' Porta, maga részéről, 7 líneai hajókat, 7 Fregátokat, és 7 Korvetteket küldhet a' Fr. ák ellen, mely Hajóssereggel 16 Orosz líneai hajók és 7 Fregátok szándékoztak egygyesülni. Még Sept. 5-dikénn ugyan nem érkeztek vala több Orosz hajók Konstantzinápoly alá 6 líneai hajóknál és 7 Fregátoknál: de ezeknek Vezére Uschakow Vice-admirális (ki a' Nagy Urtól egy drága gyémántos pixist kapott ajándékban a' Porta' mostani Tolmáttsa, Hertzeg Ypsilandi által) Krim Országának Sebastopolisi Kikötőhelyébe küldött Sept. 8-dikánn egy Orosz Contreadmirálist, oly parantsolattal, hogy haladék nélkül tíz líneai hajók induljanak még ki onnét a' Konstantzinápolyi Tsatorna felé. Ezen el küldést, meg-előzték több rendbéli beszéllgetések, mellyeket, Konstantzinápolyi Orosz Követ Tamara Generális tartott, a' Külső dolgokra ügyelő Török Ministerrel (Reis Effendivel) és az Anglus Követtel Sir Spencer

Smithel, kit a' Török Tsászar, Nelson' győzedelmének hallására, gazdag ajándékokkal tiszteletet meg minden Hozzátartozóival egyetembenn. Minden Dragomann, ezer ezer aranyat kapott.

Egy Fr. Brigantint, mellyet, Tudósításokkal indított Bonaparte Cairótól Tulongba, el fogott egy Török Fregát, 's az azon találtatott Tudósításokat küldötte Konstantinápolyba, mellyeknek summája, közlödött leg-ottann az Orosz és Ánglus Követtel.

(Egy kiseded nemü Fr. hadi hajó is el fogott négy Török zászlós kereskedő hajókat, 's Korczira Szigetéhez vitte azokat)

Helvétziai Tudósítások.

Arauból, Lucernába költözvénn által a' Helv. Republikának elébb a' Direktórium, annakutánna pedig a' Törvényhozó-gyűlése is: Ez (t. i. a' Törvényhozó-gyűlés) Oct. 4-dik napján kezdett hozzá (Lucernábann) a' maga új helyénn, Üléseinek tartásához. Mindjárt az első Ülésbe, egygy köszöntő Írást küldött bé a' Direktórium, a' melybenn jelentette, hogy már, a' Fr. Respubllkával kötött Szövetségnek mind két részről való meg-erősítései, költsönössen ki-tserélödtek, „és ennél fogva, meg van már vetve tökéletesenn, a' Helvétusok Nemzeti-lételének fundamentoma:“ de meg-vallotta egyszers-

mind, hogy a' kívülről való környülállásai Helvétziának nyúghatatlanítók néminémüképpenn: mert a' Nagy Hatalmasságoktól távozik még a' Békesség; Helvétzia pedig határos vélek, és nints módja benne, hogy óltalmazhassa magát 's a' t. — Más Írásábann, közfönetet mondott a' Direktórium, Generális Schauenburgnak kérésére, az ő, 's a' Helvétziai földön lévő Fr. Seregnek nevébenn a' Törvényhozó-Tanátsnak azért: hogy Ez, egy Végzése által, a' nevezett Sereggel való megelégedését nyilatkoztatta. Ditsekedve hordta elő egyfzersmind a' Direktórium, sok bizonyosságait annak a' tekintetnek és bizodalomnak, mellyet, mutat erántta a' Fr. Direktórium, 's mutattat a' maga Bíztsaival is.

A' mai postával küldjük T. N. Vas Vármegyének mappáját, melly azon nagy mappáról van kissebb mértékre véve, a' mellyet a' T. Nemes Vas Vármegye, maga költségén bötösátott Világ eleibe következendő titulus alatt: Comitatus Castriferrei, jnssu Ordinum ichnographice delineatus per Josephum Kenedics ejusdem I. Comitatus jur. Geometram. 1795. Ugyan ezen érdemes Geometra Úr nem sajnállotta, a' mi kis mappánkat, még amannál is tökéletesebbé tenni némelly tekintetbenn, Kultsár István akkori Szombathelyi Professor Úrnak szíves egygyütt munkálódásával, kiknek a' Közjóra intézett ezen hazafiúi buzgó fára-

dozásokról, háládatosságunknak tartozott bizonyosságául tölzünk itt közönséges emlékezetet.

Vas Vármegyének Stájér Országgal határos I. II. III. Járásai, hegyesek és dombosok; a' más három Járások pedig nagy részént térségből állanak. A' magassabb hegyei: Kőszeg, Leuka (Léka) és Rohonc Városok közötti felülzének. A' térség igen nagy, kivált Szombathely táján, a' hol tavaly táborban állott a' felkelt (insurgált) Nemesek' Serege. Nevezetesebb folyó vizei: a' Rába, Pinka, Gyöngyös, és a' széleit mosó Mura, Réptze, Martzal, és Lapincs. A' hat Járások, mellyekre vagyon fel osztva ezenn Vármegyét különböző festékek által vagynak a' Mappán egymástól meg különböztetve. Ezt a' Vármegyét többnyire Magyarok lakják; de lakják Németek is, kik közzül a' Kőszeg és Rohonc vidékén lakozók, Hientzeknek hivattatnak. A' III-dik Járást Vandalusok, (Tótok) lakják, a' honnan Tótsági Járásnak neveztetik. Vannak Horvát Lakosok is nem kevesen.

Az 1785-dik esztendőbeli Conscriptió szerint, ment a' Lakosok' száma 226,977re, kik egy Királyi és 27 Mező-Városokbann, 's 624 falukbann laknak. Többnyire Katolikusok; de vagynak Evangélikusok és Reformátusok is közöttök. A' Katolikusok mindnyájan a' Szombathelyi Püspöki Megyéhez (Dioecesishez) tartoznak. Egy Vármegyében sins ugyan annyi számú helység, mint Vasban; de még is Bihar, Pest, Nyitra, Posony, és Szala Vármegyéket több nép lakja. Nagy részét ezen Vármegyének a' Batthyányi Família bírja: úgy mint a' Borostyánkői, a' Rohonczi, a' Szalónaki, a' Pinkafeldi, és a' Német Sz. Mihályi

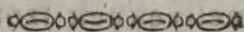
Úraságokat (Dominiumokat) mellyek mind az I. Járásban esnek; továbbá a' Német Ujvárit, a' II. Járásban; a' Dobrait a' III. Járásban, a' Körmendit a' Csákányit a' IV. Járásban. Leg vagyonosabbak a' Batthyányi familiában: a' Primás Ö Eminentziája; és Hertzeg Batthyányi Lajos, ezen Vármegyének fő Ispánnya, Gróf Batthyányi Károly és Ferentz. A' Köszegi és a' Lékai Uraságokat Hertzeg Eszterházi bírja; A' Felső Lendvait (a' III. Járásban) Gróf Nádasdy Mihály, a' Korona egyik öröze; A' Szent Gothárdit (a' II. Járásban) ugyan azon Czifzterciták, kik Moson Vármegyében is bírnak, mint már említettük, és Heilig-Kreutzon laknak Austriában; A' Monyorókerékit (IV.) a' Véjit (V.) a' Vö. ösvárit (I) és a' Jánosházit (VI.) a' Gróf Erdödy familia; a' Vasvárit, és a' Baltavárit, (VI.) a' Gróf Festetics familia; a' Murai-Szombatit (III.) Gróf Szapáry; a' Szombathelyit (V.) Szili Püspök Ö Excellentziája; a' Sárvári Uraságot pedig (az V. Járásban) bírta a' Genuai Republica: de a' mióta Ligúriai Republikává változtatódott, Ö Felsőge adminisztráltatja Brentano Cimaroli által.

A' természet sok tekintetben kedvezett ennek a' Vármegyének. Jóféle bora terem, kivált az úgy nevezett Vas hegyen, Cséke és Csátár között a' II. Járás' tsútsában, és a' Ság-hegyen a' VI. Járásban: továbbá a' Köszegi, Bosoki, Rohonczy hegyeken az I. Jár. ban, Német-Uj-Várnán a' II. Járásban, és a' Najdaunak ellenében fekvő hegyeken, közel Sztajer Ország széleihez; nem küömben a' Tótságban, 's különösen Felső Lendván, a' hol a' jó boron kívül jóféle Brasiliai Dohány is terem, Tiszt. Lábos Exjesuna hazafiúi gondossága által. Az itt ter-

mett Brafiliai dohányból Spanyol Tobákat' tsi-
 nált eddig ez a' Tisztelendő Hazafi Sz. Kúton-
 két mértföldnyire Szombathelytől az V. Járás-
 ban. (Sz. Kútoncsak egy Klastrom és templom
 vagyon; nem tarthatja tehát meg, a' Hely-
 ség' nevezetet, melyet a' 458 hibás oldalonn
 kapott.) Ez az a' Szent Kút, a' melyet fran-
 zziára fordítván Sainte Fontaine nek neveznek,
 's a' mely francia szót szépen ki-nyomatva
 lehet olvasni mind azokon a' isomókonn (pa-
 kétákon) a' melyekbe Tiszt Lábos Ur' Spanyol
 Tobákja bé tsinálódik, 's szélyel küidődik Eu-
 ropába. Termesztenek más helyeken is do-
 hányt, 's ezek közt leg jobb a' Jánosházi a' VI.
 Járásban. Felső és Alsó Eörsön az I. Járásban,
 igen jó 's a' Szileziaival vetekedő lent termesz-
 tenek a' Lakosok, kik még máig is Magyarúl
 beszélnek egymás között, jóllehet abban a' rés-
 szében a' Vármegyének cgyebet Német 's Hor-
 vát helységeknel nem talál az ember több napi
 útazásai után is. Pinkafelden jó savanyú
 víz, 's ezen kívül még ferdő is vagyon Tar-
 tsán az I. Járásban. Borostyánkön réz és Kén-
 köbánya, Langeken pedig az I. Jár. ban Üveg-
 huta találatik. Köszegen sok posztó-tsinálók-
 laknak. Luipersdorfon, Stájer Ország. szélei-
 hez közel, Tő fabrika vagyon. Burgauban,
 Stájer Ország szélén állította fel Gróf Battyányi
 Károly azt az igen sok hafznot hajtó nagy ez-
 közt (machinát) melyet Baró Vay Miklós.
 a' Szabolts Vármegyei fel kelt Nemes Sereg-
 nek volt Oberstere hozott volt. ki magával
 Anglia Országból sok költséggel, 's nem ke-
 vés veszedelemmel. Boldog ez a' Vármegye az
 Ország útakra nézve is, mivel majd mindenütt
 tsinált útai vagynak,

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 35.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
30-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

Nevezetes Tudósítások.

A' Rastadti Német Deputátzió Oct. 15-dikére készítette el a' Fr. Követekhez szóló válaszfát, melyben ígérte, hogy kész a' Német Birodalom, Kehl és Kafsziel vidékénn, tsak 3 ezer ölnyi meszfzeségre a' Rajnától készíttetni Erösségeket: de egyszersmind kívánja, hogy Wesel Vára' védelmére, hagygya néki a' Fr. Respublika, Büderich Szigetét ámbár az a' Rajna' bal

N n

felén fekszik is: de oly választ vett, hogy erre a' kívánságra egyenessen a' Fr. Direktórium felelhet.

A' Prufsziai Tudósítások, nagy hadi készülételekről emlékeznek.

A' Graubündteniek, hajdann Helvétziához tartották magokat, de a' mostani Helvétziai Respublikával nem akarnak egyesülni.

A' Graubündteni Gyűlés, el végezte, hogy az egész Kántonbann közönséges könyörgések tartattassanak; és hogy Néhai Fr. Generálieutenánt Salis Marschlin Úrnak vezérlése alatt, hat ezer Lakosok fegyverkezzenek fel a' Tartomány szélei' védelmére, mellyeknek szomszédságaibann mindenütt Fr. Katonaság áll.

Nápolyba, el érkezett vala már Oct. 6-dikánn Ts. K. Generális Mack 14 Ts. K. Tisztekkel egyetemben. — Az új Fr. Követ Lacombe St. Michel Octób. 3-dikánn völt első audientzián a' Nápolyi Felségnél.

A' Párisi Direktóriális Újság, tett már némely Jegyzéseket a' Török Udvar' Hadvégzése ellenn: mellyek között így kiált fel: *Hová lett az Ottománi okosság?* de ezenn Jegyzések olyanok, a' mellyekre elégséges felelet telhetik a' Török Manifesztumból.

Konstántzinápoly felé Oct. 16-dikánn indúlt el új Frantzia Követnek Descorches Polgár.

Hogy az Alexandriai Kikötőhelyben, mind el égették az Ánglusok a' Fr. szállító-hajókat: írják már ezt hofszas elő-adásokban sok Újságok is, és nevezetessen Ts. K. Birodalombéliek is.

Ángliát illető és Ángliát Tudósítások.

A' nagy érdemnek méltó meg-esmérése, nem tsak Ángliában, hanem Külföldön is sokakat buzdított fel, hogy lennének annak a' most egészsz Európában, sőt Áfrikában 's Ásiában is fenn forgó nevű Ánglus Tengeri Hérósnak, Nelson Contreadmirálisnak önként való Magasztalóivá, 's annak halhatatlan virtusát még a' késő Maradékhoz is különbkülönbféle nyelvekenn, által örökösítő Hómérussaivá, Virgiliussaivá, és Horátziussaivá. Ezeknek száma közzül való, a' Pozsonyi Fő Gimnáziumnak Második Kormányozója T. Bucsánszky György Úr is, a' ki következő tzmű lantos Versezetben éneklé Nelson' ditséreteit: Epinicion. Neptuno Britannico, Post relatam de Gallis die Cal. et IV. ac III. Non. Aug. Anno MDCCXCVIII. Duce Horatio Nelsone ad Ostia Nili victoriam. A' titulusos levélnek második oldalán ezek a' sorok olvastatnak Horátziusból:

Dux fugit, ustis navibus
Mina us orbi vincula, quae detraxerat
Servis amicus perfidis.

Magának az Epinicionnak, kevéssel
sokat magokbann foglaló sorai ezek:

Nequit, O! nequit
Regnum Caerulei Iouis
Aures blanditūs credere, nec dolus
Libertatis, in alto aequore, dulcium
Laruarum illicio proficit; has vado
Nouit mergere Scaeuola
Nelson, nec Iuuenis cedere Gallici
Fortunae. Vt clypeo Cocles H ratius
Hetruscos fittit in ponte Quiritium
Solus, viribus aemulis
Sic Gallos domui Nelson Horatius
In ponto.

A' Szevola nevezetet azért ruházzák
a' Poéták Nelsonra, mivel Ez el vesztette
a' jobb karját, Teneriffa Spanyol Sziget'
meg-támadásának alkalmatosságával. Ezen
veszteségenn igen sajnálkozott a' Király,
midőn leg-utólszor látta volna Nelsont
maganál. De a' nemes szívű Nelson így
felelt a' Felségnek: Nem vesztettem el
F. Uram! még is a' jobb kezemet; sze-
rentsém lévén bé-mutatni Felségednek
Kapitány Berryt.

(Ez az a' Kapitány Berry, a' kit, Admi-
rális Lord S. Vincenthez útasított Tudósítá-
sábann is úgy meg-ditsért Nelson, hogy ám-
bár Ő egy ideig, a' feje' meg-sebesedése miatt
nem kormányozhatott: még is semmi hátra
maradás nem esett: mert azonnal Kapitány
Berry elő állott Kormányozónak. Ezt a' K.
Berryt küldötte vólt el Nelson személy sze-
rént is Lord S. Vincenthez Kádix' eleibe: de a'
mint Candia' mejékénn utazott volna: öfzsze
akadt éppen azzal a' le Genereux nevű Fr.

líneai hajóval, mely, az Alexándria meljéki ütközetből el illantván, Korczira Szigetébe szándékozott. Ettől meg-támadtatván az Anglus hajó, melyen Berry ült: ámbár nem volt több 50 ágyújánál: még is délelőtt 9 órától fogva mintegy délutáni 4 óráig viaskodott: a' midőn végre el vesztvénn minden árbotzfáit, kénytelen volt meg-adni magát, 's Sept. 1-ső napján Korczirához érkezett a' Fr. hajóval. Az Anglus Tisztek, úgymint: Kapitány Berry Edvard; a' Leander Kapitánya Thomson Ur, a' ki meg-sebesedett, és még négy más Tisztek, szabadon bocsátattak betsületes szavokra, és egy Fr. hajónn, mely, Sept. 18-dikán indult el Korczirától, Triesthez érkeztek Octób. 14-dikénn.)

Nelsont Angliai Báróságra emelte a' Király, 's Prédikátumúl adta Néki a' Nilust, úgymint a' melynek Tengerbe való szakadásánál esett a' diadalmas viadal; és még a' Niluson kívül Burnham Torpe nevű Helyet, mely a' Norfolkai Grófságban fekszik, 's a' hol Prédikatori és Rektori Hivatalt visel a' Nelson' Attya.

A' Nelson' Hajósseregéből el esteknek halála által özvegyen és árván maradt Szerentsétlenek, szép segedelemre tarthatnak számot: mivel a' fel-segélésekre önként öfzsze ajánlott summa, többre ment vala már Oct. 9-dikénn 30 ezer font sterlingnél.

A' Septemberi laistroma szerént az Anglus tengeri erőnek, állott vala az, a' legkisebb nemű fegyveres hajókonn kívül,

652 valóságos szolgálatot tévő hadi-hajókból, mellyek között 143 lineai hajók; 22 ötven ágyúsok; 178 Fregátok; és 309 Saluppok voltak.

Irlandiából a' leg újjabb Tudósítások, Octób. 4 dikénn költek, mellyek szerént amaz esmeretes nevű Pártos Vezér Holt, tsupann húsz Lovas 's 50 gyalog Követőivel szorúlvánn utóljára, a' Wiklowi Kerületben fekvő Oakvood nevű Helységig üződött a' Kir. Katonaságtól, sőt mikor az említett naponn el indult a' Posta Dublinból, oly hír forgott ott Mindeneknek szájokbann, hogy Skirralt Oberster Ofztálya el fogta Holtot. Másutt is a' Kir. Katonaságnak szolgált a' szerentse.

Azzal a' Fr. Hajósseregofztállyal, mely, a' Breszti Kikötőhelyből indult vala ki, mindnyájan hajókra rakodtak a' Parisbann tartózkodott Irlandusok.

Olasz Országi Tudósítások.

Nápolyból Sept. 30-dikánn: — „A' Culloden nevű 74 ágyús Ánglus hajó, e' folyó Hónapnak 18-dik napján érkezett az ide való Kikötőhelybe, Trowbriche' vezérlése alatt. Ezen a' hajón 32 Frantzia Tisztek voltak, kik Alexandria' táján estek fogságba a' tengeri ütközet' alkalmazásával. Trowbriche meg nem engedte nékik, hogy Nápolynál ki-szállyanak a' szárazra, hanem, minekutánna betsületeket

azon ígérethe kötötték volna, hogy a' folyó háború alatt nem szolgálnak az Ánglusok ellen, egy kisebb hajón Livornóba küldte őket, oly feltétel alatt, hogy másutt ki ne szállanának. De a' roszsz idő miatt csak ugyan ki kellett nékik az Anzioi Kikötőhelybe szállani, a' honnan Rómának vették útjokat. "

Rómából Oct. 7. dikénn: — „ Az Ánglusok' fogságába esett, és tiszti szavokra el eresztett 32 Frantzia Tisztek ide érkezvén, azt beszéllették, hogy midőn a' Culloden nevű hajó Nápoly alá érkezett, 's egy kevésse távol a' tengeren vasmatskáit ki-hányta, az ottan lévő Ánglus Követ, Hamilton, 20 tsónakokon ment eleibe, Trowbriche Úrnak tiszteletére. Temérdek sok Musikusok voltak a' tsónakokon, 's egészsz három óráig musikáltak a' kedves Vendéget. Hamilton Követnek a' Hitvesse is eleibe ment gyönyörű hajókonn, mellyek rakva voltak első tekintetű Dá mákkal. Váltak sok más hajók is, a' mellyekről egymást érte az Éllyen (evviva!) kiáltás.

Bonóniából Oct. 9. dikénn: — „ Minnekutánna Brune Generális, 's Vezére az Olasz Országban tartózkodó Fr. Ármádiának, el járta volna Bergamo, Mantua, Peschiera, 's más erősségeket: ide érkezett tegnap estve felé, kit az itten lévő Katonaság igen nagy tisztelettel fogadott. Ma

meg-nézte a' Nemzeti Gárdának, és a' Fr. Lovasságnak fegyverbenn tett gyakorlását. Az utánn mindjárt tovább folytatta útját, de hová? azt nem tudhatjuk. “

Anconából Oct. 6-dikánn: — „ Itt nagyok a' hadi-készületek, mellyek a' Kis Várnak (Citadella) és az úgy nevezett Kaputzínusok erősségének (Forte dei Cappuccini) védelmezésekre vagynak intézve, ha talán ostromlani akarná azokat valamely ellenség.

A' Szárdiniai Király' Pedemontziumi birtokairól: — „ A' Turini Újságnak 10-dik Octóberi Darabja bizonyítja, hogy az utólsó Turini zenebona' okainak, valamint Fr. Generális Menard maga is, a' Fr. Katonákat meg-esmérte: úgy a' Fr. Direktórium is minekutánna vette a' Turini Ministerium Tudósításait: igen helybe hagyta ennek maga alkalmaztatását, ellenbenn a' Turini Fr. Katonását hasonló mértékben kárhoztatta, 's egyszersemind a' Fr. Őrizet' Kommendánsát Generális Gollint Párisba idézte, a' Tiszteket, kik első indítói vóltak a' zenebonának, Brianzonba vitette hat Hónapi fogságra, az Őrizetet pedig más Katonasággal váltatta fel, 's Menárd Generálisra bízta a' Pedemontziumi földön lévő Fr. Katonáságnak fő-kormányozását. “

(A' Pári'si Tudósítások szerént, Bruné Generalis nem hagyta vólt helybe Me-

nárd Generálisnak, az említett Turini zenebona' alkalmatosságával való magaviselését; de ugyan azért ki is esett, úgy látzik, a' Direktórium' kedvéből, mely, Generális Menárdhoz, vele való telyes megelégedését bizonyító Írását küldötte.)

Alig állhata Turinbann helyre a' tsendesség: már másutt, még lármásabb történet adta elő magát. A' Fr. Tudósítások, így beszélik a' dolgot: Vogherábann, Sept. 25-dik éjtszakájann, egy Frantzia Batalion masírozott által. Egy Katonához ezen Batalionból hozzá tsapott karddal egy Szárdiniai Tiszt: kit ezen tselekedetéért meg-ragadtak azonnal a' Fr. Katonák, 's által adtak a' Törvénszéknek. De a' Pedemontziumi Örizet, pártját fogta a' Tisztnek, bé-zárta a' kapukat, 's igyekezett meg-akadályoztatni a' Fr. Katonaság' által-menetelét. Végre mindazáltal a' Kommendáns annyira vitte a' dolgot, hogy fel-nyitódtak a' Város' Kapui: de alig értek ki a' Fr. ák a' Városból, hogy leg-ottan utánnok eredtek a' Pedemontánusok, reájok tüzeltek, 's azzal sietve visszafertek a' Városba, újra bé-zárták a' Kapukat, 's agyon vagdaltak és dőföltek egy Frantzia Ágyús - Katonát.

Római Respublika: Ezen Közönségestársaság, meg-kérte a' Toskánai Nagy-Hertzeget, hogy esmérné meg ötét, valóságos Római Respublikának. Ebbéli kérését elő-

mozdította a' Fr. Direktórium is. Még nem tudatik, mitsoda Válaszra határozta magát a' Nagy Hertzeg: hanem annyi bizonyos, hogy Oct. 5-dik napján az eddig való Pápai Követ háza elől le-vevődött a' Pápai tzímer.

Pápa Ő Szentsége alkalmas egészségben vólt, az Oct. 7-dik napján költ Florentziai Tudósítások szerént. Ő Szentsége Szekretáriussai közül Spina Urat, a' Florentziai Nuntzius' jelenlétébenn, Lorenzana Kárdinális; Korinthusi Érsekké szentelte fel Sept. 30-dikán.

Frantzia-Országi Tudósítások.

A' Törvényhozó Ifjabbik Tanáts, újra egy sürgető Írást kapott a' Direktóriumtól, Oct. 3-dikán, a' közönséges kalfzának ügyefogyott állapotján lehetőségités eránt, rendkívülvaló adók által. — Az eddig vólt Mediolánumi Fr. Követet Trouve Polgárt, Fauche Polgár váltotta fel. — A' Breszti Hajóssereg egészzen kéfszen vagon a' ki-indúláshoz.

A' Direktórium egy Kurírt kapvann Konstantzinápolyból a' napokbann, legottan rendkívülvaló gyűlést tartott. A' Törökök' hadvégzését már jól tudja: de még arról nem tudósította czeremóniássann a' Törvényhozó gyűlést.

A' Török Követ is szabadonn vólt még:

de leg-többnyire bern ül a' szállásánn, 's egy híres Festővel le-festeti magát.

Generális Joubert, ki a' Rajnán innen lévő Fr. Sereget vezérlette, Párisba hivattatvänn, ott múlat Oct. 7-dik napjától fogva.

Az úgy nevezett Ángliai Sereg' kormányozása, további rendelésekig Generális Moulinra bízatódott. Most már Irlandiai Sereg is állítódik fel, és annak Vezérévé Generális Kilmaine neveződik.

Olafz Országban 3 Seregeket szándékozik ki állítani a' Direktórium, egygyet, Nápoly ellen, Generális Bernadotte' vezérlése alatt; másikat, Aufztria ellen, Generális Jouberté alatt; 3-dikat pedig, Generális Brune vezérlése alatt, a' Szárdiniai Király' Pedemontziumi birtokainak szemmel tartására.

Generális Jourdan, le-tette a' Törvényhozó-gyűlésbéli Deputátusságot, mivel a' mint Oct. 13-dikánn jelentette az említett Gyűlésnek, hasznosabbann szolgálhat — úgymond — a' mostani környülállások szerént, Hazájának a' táborbann, mint otthonn.

A' Strafsburgi és Wormátziai Levelek, mellyek, Octób. 13-dik és 14-dik napján költtek, tele vagyak a' sok marsok leírásával, mellyeket azokonn a' Városokonn által tettek a' különbkülönkféle Fr.

Seregofztályok, részfzerént Német Országba, részfzerént Helvétziába.

Sok Iffjú Házasok panaszlottak a' Törvényhozó-gyűlésnél, hogy ámbár ők feleséges emberek, még is kényszerítődnek fegyverfogásra, s az Ármádiákhoz való indulásra. Panaszfzokra nem hajtott a' Törvényhozó-gyűlés. Azon Ofztályaibann a' Respublikának, mellyek, ennekelötte Belgiomot formálták, sok alsóbb rendű Legények kéfztek vóltak el vágni a' bal hüvelykjeket, hogy meg-menthessék magokat a' hadi-fzolgálatától: a' kik ezt nem tselekedték is: azok se' akarják magokat széfzfzerént réa adni a' katonáskodásra. Némely fő származású Iffjak ellenbenn, engedvén a' körülállásoknak, önként ajánlották magokat a' vitézkesésre, mint p. o. a' Néhai Hertzeg Ursel, és Gróf Arberg' Fiai, kik is ugyan azért, a' Gen. Haupoult vezérlése alatt, a' Rajnai Seregnél lévő Lovas-Vadász Regimentbenn kaptak szolgálatot.

A' Máltai körülállásokról, egy Párisi Újság, következendő értelmű Levelet közöl: Itt mássa történt a' Szicziiai estvének; Frantzia vért ontott ezen Város (Valletta) Lakosinak gyilkos fegyvere. Generális Vaubois, vízfzfa adta a' Máltaiaknak maga gondolatlanságból a' fegyvereket, mellyet, bölts előre nézésből el vett töllök Bonaparte. Sept. 4-dikénn ütötte ki ma-

gát a' pártos támadás, melyre, lárma-harangok, és két ágyúknak az Ó-Városból való ki-sütése által adódott jel. Mindenütt le-öldösödtek a' Fr. ák, a' hol kevés számmal voltak. Semmi bizonyost nem lehet tudni Gozzo Szigetéről, a' hol, 350 főből álló Fr. őrizet vagyon, sem az Ó-Városból, a' hol száz ember fekszik. Alig ha mind oda nintsenek. A' Pártosok el foglalták, a' partokon lévõ ágyú-tanyákat, egy puska-por-malommal egyetembenn. Sept. 6-dikán közelítettek a' Városhoz is: de az ellenek ki-sütögetett ágyúk által visszaretentődtek. Ezt a' Várost nem ostromolhatják ők: de számos Tzimborássaik vagynak benne. A' gabonánkkal meg-érnénk ezstendeig: de nints több száz ökrünknel, 's tsupán essõ-vízzel tartjuk magunkat. Általában igen szomorú állapotban van az őrizet 's a' t.

Mind Párisbann, mind egyéb részeiben is a' Fr. Republikának, oly szoross regulába vagynak most véve az expediáló Szekretáriusok: hogy ki ki közzülök, tartozik napjában, háromszor írni a' nevét alája egy Kerülő-írásnak (Circularénak), hogy meg bizonyíthassa ez által, a' maga ki-rendeltt helyén való jelenlétét. A' dolog' ideje, délelõtti 9 órától fogva, délutánni 4 óráig tart.

Pichegrü, 's a' véle egygyütt Cayenéből az Ánglusokhoz által szökött Szám-

kivették, a' Kiköltöztek' laistromába
fródtak bé, 's jószágaik el foglalódtak a'
Nemzet számára.

A' régi Rómaiak példájára, kik a'
Káthagóiak által lett el pusztítottása után
a' Rom. Hajósseregnek, kétszáz hajót készí-
tettek fel magok költségénn: 's azokonn
ellenek indulván a' Káthagóiaknak, dia-
dalmaskodtak rajtok, úgy fel-buzdult egy
Direktóriális Kommisszárius, a' Közön-
ségestársaságnak Indre és Loire meljeki Of-
táljabann, hogy a' maga tsekely értékéhez
képest 50 lívert ajánlott, és tserfát is, az
Ánglia ellen küldendő Hajósseregnek fel-
készítésére. Más magános Személyek is
készségjeket nyilatkoztatták ezen példa'
követésére. — A' Tuloniak, tehetségjek
szerént, ki kevesebb ki több summákat
ajánlottak özfze, az Alexandria meljeki
ütközetbenn halva maradtak' Özvegyeik-
nek és Árváiknak fel-segállítására.

Batáviai Tudósítások

A' Fr. Direktórium, eddig való szo-
kása ellen, Rendkívülvaló Követet kül-
dött Hágába, Lombard Polgárnak személ-
lyébenn, ki is Oct. 5-dik napján érkezzt
Hágába, a' honnét más nap Párisba in-
dult Schimmelpenning Polgár, ki már en-
nekelötte viselt vala a' Fr. Direktórium
mellett Követséget, Batávia' részéről. Egy
Párisi Újság így adja elő a' Hágai zavaros

környülállásokat: „Három Felekezetek vesznek ott — úgymond — az első-genn, t. i. a' Jún. 12-dikénn meg buktató-dott Anárchisták; a' Republikánusok; és az Orangisták vagy Arausionisták. Az Anárchisták, vakmérő szentelenséget követnek el. Már az a' hír is völt felölök, hogy a' Batáviai Direktóriumot meg-támadták, 's kettőt meg-öltek a' Tagjai köz-zül. Ez ugyan nem völt igaz: de igaz annyi mindég, hogy az Anárchisták vagy Terroristák, igen meg-felelnek neveknek, a' magok szörnyű zabolátlanságjuk által. Ezen Felekezetnek hirtelen lett fel-támadását, az Ánglusoknak Texel ellen erány-zott szándékával, meg-akarják némellyek egygyeztetni.

Ámsterdambann sints tsendesebb Vi-lág, mint Hágabann. Egy onnanvaló Le-vél szerént, minden Tisztviselőket, le-raknak ott hivataljokból, valakikre gyanúság vagyon, hogy az előbbeni igazgatáshoz szí-tanak: pedig már a' Revolútzio' kezdeté-től fogva, 700-ra ment vala a' le-rakott Tisztviselők' száma, kiknek nagy része, szegénységben él. Az ily erőszakosko-dás meg inkább neveli a' különböző Fe-lekezeteknek egymás ellen való törését,

Az egész Respublika' Lakosai fel-szám-lálódnak, 's már véghez is ment némely Városokban ezen fel-számlálás.

Az Ánglusok, számos Halászhajókat kapkodnak el még a' Hollandusoktól mind úntalan.

Béts.

Torna Vármegyének Fő-Ispánnya Gróf Keglevits József Ö Exc. ja meghálalozott Tornánn a' múltt Sept. Hónapbann.

A' F. Magyar Cancelláriánál viseltt Udvari Szekretáriusságból nyúgodalomra kívánkozván T. Tököly Úr, helyébe méltóztatott Ö Felsége Udv. Szekretáriussa nevezni T. Taródi Urat, Heves Vármegyének Második Al-Ispánnyát.

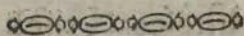
A' Magyar Királyi Testörzö Ns Sereg-nél, öt esztendőig Hadnagyi ranggal szolgált Szentel Imre Urat méltóztatott Fels. Urunk Kontrolorra nevezni, a' Győri Sótiszttséghez.

Örökös jószágúl nyerték: A' Zombori Camerális Administrátziónál Assessor Gromann Zsigmond Úr, Báts Vármegyében fekvő Bodján nevű Helységet. — Ugyan a' nevezett Adminisztrátziónál Assessorságot viselő Lovrentsits Lőrincz Úr, Paracsháza helyett, Krassova Vármegyének Honorits nevű Helységét. — Generálmajor Gróf Gyulay Ignátz Úr, Arad Vármegyében fekvő Panad nevű Helységet, az azal határos Sunka nevű pusztaival egygyütt.

A°

TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^b
ENGEDÉLMÉVEL.

Nro 36.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
2-dik napján 1798-dik Elztendöbenn.

Béts.

Károly Fő-Hertzeg ma utazott el Béts-
ből.

Olasz Országi Tudósítások.

Nápoly. Az új Fr. Követet, Lacombe
St. Michel Polgárt, nagy hajlandósággal
fogadta a' Király, az első audientziann,
Oct. 3-dikánn. — Oct. 8-dikánn a' Chia-
jai sík-mezőre indult a' Király, a' Koro-

O o

na-örökösétől és számos Generálisoktól kísértetve, hogy az oda sereglett Katonaságnak hadi gyakorlásait személy szerént láthassa. Láta is, és egészsz meg-elégedését nyilatkoztatta. Ott vólt Ts. K. Generális Mack is, kit a' Nápolyi Felség maga kívánt, a' Katonai rendtartásoknak elintézésére, 's a' Sereg' kórmányozására. Többre fel megy már 60 ezernél a' Nápolyi reguláris Sereg' száma, mely között tizenötezer Lovasság vagon. — Az eddig való Bankó-Deputátzió' helyébe, mást állított fel a' Király, melynek kötelességévétette, mind azt hívenn elibe terjeszteni Ö Felségének, a' mit erányosnak ítélt, a' Bankó-tzedulák' hitelességének (kreditjének) fenn-tartására, mellyeknek száma hogy mennél inkább kevesedhessék: igen sok jószágot adat el a' Felség, a' Korona' 's a' Fundátziók' jószágaiból, 's rendkívül való adót is vettetett ki a' magános jövedelmek' tízed részére. — A' Nápolyi Kikötőhelybenn vóltak, a' leg újjabb Tudósítások szerént, *Vanguard*, *Alexander*, és *Culloden* nevű Ánglus líneai hajók, egy Fregáttal egyetemben, mellyekkel Aug. 23-dik napján indúlt el Nelson, Égyiptom' partjaitól. Ugyan az nap indúltak onnét 4 Ánglus líneai hajók és két Fregátok, 6 olyatén elnyertt Fr. hajókkal, mellyek leg-kevesebb romlást szenvedtek a' viadalbann. Afrika széleinn folytatták útjokat Gibráltár felé.

Római Respublika: Párisból, egy Kurír érkezett Octób. 8-dikán Rómába, 's azonnal rendkívülvaló Ülést tartottak a' Konzulok, a' Frantzia Kommiszszariussal Düpört Polgárral egygyütt. Más nap a' Konzulátus' Szekretariussa Bassel Polgár, a' Fr. Bíztoossal egygyütt Mediolánumba indúlt. — A' mely Lengyel Katonaság Rómában vólt, el takarodott onnet a' Napolyi szélekhez. Takarodtak oda egynehány Fr. Batalionok is ágyúkkal. — A' Római Fr. Kormányozó Generalis Macdonald, sürüenn adja ki a' Rendeléseket, mellyekben, részszereént fundus mutatódik ki a' Római Konzuloknak, a' melyből pénzt kaphassanak; részszereént a' Katonaság' Ízükségeinek pótolása kívánódik tőlök. Ilyen Rendelést kaptak p. o. a' Konzulok Oct. 3-dikán, a' melyben parantsoltatik: hogy a' Püspökségek, Kaptalanok, Cathedrális fundatziók és Klastromok, húsz ezer inget, és tíz ezer felső kabátot tartoznak el múlhatatlanul szolgáltatni a' Katonaság számára, még pedig egy negyed részt, mindjart 15 napok alatt, a' több negyedrészeket pedig az azután következő tíz tíz napokon. Ezen adónak felosztása, a' Konzulokra bízódott. — Más parantsolatban, 3 millió piasztert erő Nemzeti jószág mutatódott ki a' Konzuloknak oly hagyomással, hogy azt, egy Hónap alatt el adjak, és a' bejövö summát, a' katonai Kaszszába szolgáltassák.

— Harmadik parantsolatbann, hatalom adódik a' Konzuloknak, hogy a' hová akarják, oda küldhetik számkivetésbe az olyan Egyházi Személyeket, a' kiket veszedelmeseknek látnak a' köztsendességre nézve: és ha az ilyen Számkivettettek vizsgálva-térnének: halál a' fejekenn: Ellenben ha meg-maradnak tsendessenn a' számkivettetések helyénn: úgy meg-kapják előbbeni jövedelmeket. — Még elébb Törvényjé tevődött vala már a' Fr. Kommisszárius által, hogy a' fundátzióból élt Papok ha meg-halnak: Azoknak jószágaik a' Nemzet számára el foglalódjának: most ezen Törvényhez az a' Tóldalék járult, hogy mind Azok, valakik eddig, bizonyos summával segítették a' Számkivettetteket: azon summát ennekutánna, a' Nemzet' Kaszszájába tartoznak bé-adni. A' mi előre fizetődött az ilyen Személyeknek: úgy vesződik, mint ha éppen nem fizetődött volna. — A' Római Republikának rendes költsége, az intereseken kívül, 1,056,277 skudira határozódott a' hetedik esztendőre, oly módonn, hogy ezenn summából adódjon a' Hadi- és Tengeri dolgokra ügyelő Ministernek 358,378 skudi: nem különben a' Külső dolgokra ügyelő Ministernek is annyi; a' Finantz-Ministernek 216,704; a' Belső bátorságra, 's az Igazság' ki-lizoltatásra ügyelő Ministernek, 133,578. Hogy az egefysz summát annál jobb mód-

dal bé-lehessen szerezni, két procentó adó vetődött ki a' termő-földekre.

Ligúriai Respublika: Frantzia Generális Miollis, el járta a' határokonn lévő Erösségeket, 's tudósította azoknak állapotjáról a' Genuai Direktóriumot. — A' Tuloni Kikötőhelyből, két Spanyol Fre-gátok, egygyik 40, a' másik pedig 36 ágyús, érkeztek Octób. 12-dik napján Genua' partjaihoz. — A' Direktórium sürgetésére, el végezte a' Törvényhozó - Tanáts, hogy mivel Anglia hadat végzett Ligúria ellen, és már az Anglus hajók' jóformánn is el kezdték kapkódnj a' Ligúriai Kereskedő-hajókat: tehát ezeknek nagyobb bátorságá-ra, négy hadi-hajók készítődjenek fel, és minthogy a' közönséges kaszszából ki nem telne az a' végre meg-kívántató költség: buzdítani kell a' tehetős Lakosokat, hogy adakozzanak ily hasznos célra. A' kíséré-sért, Livornóig, Portoferrajóig, és Nizzá-ig, száztól harmad felet fognak a' Kalmár-hajók fizetni a' hadi-hajóknak, Marsziliáig kettőt; és Barcellonáig 9-et. — Nagy kedvetlenséget okozott a' Népbenn egy Vég-zése a' Törvényhozó - gyűlésnek, a' mely-benn meg-határozta Ez: hogy minden Pa-pi jószágok a' Respublika számára el fog-lalódjának, 's a' Direktórium' kezébe adód-janak által; hogy a' Direktóriumnak hatal-mábann álljon, oly változtatásokat tenni

a' Klastromokonn és Papi fundátziókonn, a' millyeneket szükségesnek fog itélni; hogy a' Ligúriai származású Papok minden esetre tisztesseges tartást nyernek, hanem minden Papok, valakik külföldről mentek által a' Ligúriai földre, tartoznak onnét 14 napok alatt el takarodni. — A' Genuai Kikötőhelyekben sok hajókat ösfzerontott Sept. 28 dikánn egy rettentő szélvész, mely a' Genuai 's Nizzai földönn, és a' Tendai hegyenn is szörnyű pusztulásokat okozott. Egy könnyű gyalog Fr. Regiment éppen az nap masírozott Tendából, a' Pedemontziumi földönn fekvő Saorgióba, mely két helyek között egynehány órákig, a' magos köziklák' oldalába bé vágott úton kell utazni. Éppen azonn az úton találta a' nagy szélvész az említett Fr. Reg. et, mely útról annyi bizonyos már, hogy hűsnál több helyen is bészakadt, és hogy a' a' Reg. nek négy bagázsias szekereit, egy leszakadt közikla darab, egyfzerre alá tsapta a' méjjségbe. A' Reg. benn mennyi kár esett, még nem tudatik.

Cisalпина Respublika: A' Törvényhozó-gyűlés, tíz ezer lírát mutatott ki a' Direktóriumnak, a' mely summából pótolhasa Ez, a' sürgető szükségeket: 's egyszermind szabadságot adott neki, 30 millió lírát érő Nemzeti jószágoknak el adására, mely summa a' mig békerülhetne is az el

adásból: igyekezzen azt a' Direktórium oly formánn bé-keríteni, hogy 30 ezer rí-fzekre (Aktziákra) osztválnn fel az egész fzf jófzágot, az Aktziás papirosokra szedjen fel kézf pénzt a' tehetős Lakosoktól.

Frantzia.Országi Tudósítások.

Generális Jourdan, Vezérévé lett a' Moguntziai Fr. Seregnék, mely, Moguntztiától fogva, Helvétziáig terjed ki. — G. Schauenburg, Máltába rendelődött Főkór-mányozónak; G. Brune pedig Hollandiába.

Ámérika' meljékénn, S. Domingó Szi-getében isak egy Mole nevű Erösséget bir-tak vala már az Ánglusok, az újjabb Tu-dósítások szerént, 's az eránt is alkuba ereszkedtek a' Fr. ákkal (*Ezt magok az Angliai Tudósítások is bizonyítják.*)

Az új Katonák' özfzfe-szedésére ki-ren-deltt Bízatosoknak, sok helyekénn, tsopor-tossann fel-fegyverkezve áll ellent az Iff-júság.

A' Déli részekénn újra egy közönsé-ges fel-támadáshoz készülnék a' Béketelen-kedök.

Harmintzhárom millióra summálta fel a' Törvényhozó gyűlés' Archiváriussa Camus, a' Fr. Respublika Lakosainak mosta-ni számát, hozzá értvénn a' Respubliká-hoz, a' Földközi-tengerenn nyertt Szigete-ket is.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' mely Írásokat Bonaparte, a' Francia Hajóssereg' romlása után, Párisba akart küldeni; de el fogtak az Anglusok: megmutatott némellyeket Nelson Vezér belőlök egy Tisztjének; 's a' fontosabbaknak is közölte vele, némely részből az értelmét. Ez a' Tiszt meg írta Londonba a' mit hallott Nelsontól, 's olvasott a' Fr. Levelekből. Hallotta — úgymond —: hogy Bonaparte, egész Seregével egygyütt, igen kívánná, ha ismét Fr. Országban lehetne: mert az Arabsok ellen, szüntelen talponn kell néki állani; a' tengerral nem lehet az Anglusok miatt egygyesülése; eleség' dolgából nagy szükségét szenved. — Olvasta az Anglus Tiszt: Tallien Levelét, a' Feleségéhez, a' mely tele van a' sok kiállott strapátziák' leírásával; Bonaparte mostoha Fiát az Annyához, melybenn írja az Iffjú Beuharnois; hogy soha Bonapartét oly kedvetlenül nem látta mint most; végre Generális Berthiernek is egy Levelét, melybenn Ez, így fejezte ki magát a' többek között: „ Félek — úgymond — hogy a' Nagy Generálisnak (Bonapartenak) ezen előszöri szerentsétlensége, béketelenséget ne okozzon a' Seregbenn. Ezen Anglus győzedelem, a' leg-szerentsétlenebb tsapás; mely érte ebbenn a' hadbann Fr. Országot. “

Gibráltárhoz érkeztek vala már Sept. 21-dikénn, 3 el nyertt Fr. líneai hajók. — Míg ez a' had tart: szüntelen leszsz a' Földközö tengerenn, az Orosz és Török Hajósseregekenn kívül, egy Ánglus Hajóssereg is, ama' nevezetes Sir Sidney Smith' vezérlése alatt.

Nelson ditső győzedelmének örömét nem tsak Londonbann, hanem az Ország-nak más Városuibann söt faluibann is nagy pompával lakták el. Ezen öröm-innepek' alkalmatosságával az illuminátziókra felment olajért 's gyertyákért; és a' vendégségekbenn el kelt borért, több adót vett bé a' Kamara; mint a' mennyibe került, az Abukiri viadalban el lövöldözött puska-papor és golyóbis.

A' Breszti Kikötőhelyből Sept. 16-dikánn ki-indúlt Fr. Hajósseregről oly vélekedés kezd már most lenni Ángliábann, hogy talán nem Irrlandia; hanem Jamaika' Szigete felé, Napnyúgoti Indiába vete legyen az a' maga útját.

Az Irrlandiai partok előtt 22 Ánglus hajók kerengenek. — Irrlandiának Wicklowi és más vidékein, ámbár nem nagy erővel vagynak a' Pártosok: még se' hagytak alább a' haramiaságbann.

Mostanság egy elefánt kótyavetyélttévénn Londonbann, 255 font sterlingenn ment el.

Batáviai Tudósítások.

A' Frantzia Direktórium azért küldötte Rendkívülvaló Követjét mostanság Hágába: hogy Ez, hajtaná ott végre a' Kereskedés eránt való Kötést, melynek formáját ki-dolgozta vala már Párisbann Batavus Követ Schimmelpennink Polgár.

Texel előtt 11 Ángl. lineai hajók és 1 Kutter feküsznek vas-matskákon.

Ámbár egyébaránt Hollándia, a' szüntelen tartó hadi szerentsétlenségek között, a' maga kereskedésének némely ágaibann, fel vethetetlen nagy kárt szenvedett; és nem tsak sok Lakosok fosztattak meg elég séges jövedelmeiktől, hanem a' legtehetősebbek is a' magok költségeiket, mind inkább inkább öfzve szorítani kényszerítettnek: még is mindazáltal ez a' közönséges szükség, a' mesterséges mívek eránt vonzó jó izlését ezen Tartománynak meg nem gyengítette. Melynek leg közelebbis eleven példáját adta, midön a' meg holt Polgár Bruinnek, a' Niderlandi leg híresebb Mesterek munkái közzül való, mintegy 75 darab Festésekből állott gyűjteménnye közönségesenn kótyavetyéltetvénn, 51,579 forintonn költ el. A' többek között amá híres Douw Gerárdnak vólt egy festése, mely maga 8,100 forintonn költ el.

Helvétziai Tudósítások.

A' Direktórium Octóber', 4-dikénn buzdította a' Törvényhozó gyűlést, hogy igyekezzen, oly tekintetű 's erejű állapotba helyeztetni a' Respublikát, a' melybenn kényszeríthesse Ez, mind külső mind belső ellenségeit, az ő tsendessége' meg háborítására erányzott szándékról való le-tevésre.

A' Klastromokkal 's egyéb Egyházi Fundátziókkal, Frantzia sugallások szerént kezd banni a' Törvényhozó gyűlés, mint az itt következő Végzése bizonyítja: „A' Klastromok, Apáturságok, 's minden más reguláris és Collégiata mind két nemenn lévő Fundátziók, továbbra is fenn állhatnak a' Törvény' őltalma alatt oly formánn, hogy semmi új Tagokat többé fel ne vegyenek, az ő jószágok a' Nemzet' számára el foglaltatik, mindazáltal úgy, hogy a' Státus' fő vígyázása alatt, ki fog járni nékiek, az illendő tartásokra meg kívántató summa; a' mi még ezen felül meg marad a' jövedelemből, fordítottatik az Oskolai, és a' Szegények' számára való Fundátziókra. A' kik fel akarják óldani magokat Egyházi fogadások alól, szabadonn ki-léphetnek a' Szerzetből, 's penziót kapnak mind addig, míg Helvétziábann maradnak. A' mely Klastromok, pénzt vagy egyéb drágaságokat iktattak ki a' Tartományból:

Törvény általmánn kívül lesznek addig, míg vizsgálta nem kerítik az el iktatott tárgyakat. Az Einsiedlen (nevezetű) Klostrom, 's más ilyenek, mellyek a' Revólúció alatt el hagyattattak, fel nem állhatnak többé; az ő jószágok' tulajdonossa, a' Respublika. Wallisbann, a' Sz. Bernárd Ispotállya meg-hagyatik."

Magyar Ország.

Egerből Octób. 20-dikánn: — „Báró Vay Miklós Kir. Kamarás, 's a' Szabolts Vármegyei fel keltt Nemes Seregnék vólt Oberstere, igen gazdag 's kellemetes vendégséggel fogadta Zsóltzán (Miskóltz mellett) Hertzeg Battyányi József Cardinalis, 's Prímás Ö Eminentziáját, ki a' Hegyallyára Mádra (Zemplén Vármegyébe) ment szüretre. Azt halljuk, hogy vizsgálta jövetelére még nagyobb készülettel fogja e' nagy Vendéget fogadni a' Báró. A' jövő Hónapbann a' Nádor Ispány is a' Hegyallyára (talán Tokajba) megy szüretre."

A' Bánátbann, nevezetessen Torontál Vármegyébenn fekvő Új Betse (ez előtt Török-Betse) nevű Helységet, több esztendőig, Királyi formális Ajándékozó Levél nélkül bírtak Hadschimihály Sissani Pál, és a' Fia János: hanem már most donátziót is nyertek arra, a' Felső és az

Ország erántt gyűjtött érdemeikre való kegyes tekintetből.

Nyitrai Kánonok Fő Tiszt. Bresztyenszky János Úr, Keresztelő Sz. Jánosnak Zsámbokról neveztetett Apáturságával tiszteltetett meg Ő Felségétől. Nem különben:

Jászberényi Plébánus Fő Tiszt. Rigó Ferentz Úr, a' B. Sz. Mária Dombói Apáturságával.

(A' Budai Német Újságból.)

Szerviaábann, a' Frantziák ellen végzett hadnak ki-hirdettetésétől fogva, nem meri már magát mutatni egy Frantzia is. A' mely Fr. ák Sarajevobann laktak, megváltoztatván ruháikat, mind el futottak. Egy Zsidó, a' kiről tudódott, hogy nagy tüzimboraságbann élt a' Fr. ákkal, szemekbe tűnénn az útszánn, csak hamar az után a' Török Iffjaknak, kövekkel verettetett agyonn Ezek által, 's teste az ebeknek vettetett.

Passmann Oglu, nem gondolkozik még a' maga meg-adásáról; mivel Oláh Országból módja van eleséget bé-szerezni Vidinbe.

Unghvár Vármegyébenn egy újjonnan támadt tüzokádó hegy, sok károkat okozott a' környékénn feküdt épületekbenn, 's gabonábann.

Ama' híres Spanyol Prokátor Covarubiás, ki is szer felettvaló szabadsággal írt munkáiról esméretes, és az Udvarnál kedvetlenségbe jött, Sept. 9 dikére viradólag, éjtzaka St. Idefonsóban fogságba vitette. Mi légyen tulajdonképpen bé záratatásának oka? még nem tudatik.

* * *

A' Magyar Nyelv körül buzgóann szorgalmatoskodtak Külföldön is két Tudós Hazánkfi, a' közelebb múlt éztendőkben, úgymint: T. Beregszászi Pál Úr, már most a' Sarospataki Kollégiomnak egy E. Profeszszora; és Orvos-Doktor Gyarmathi Sámuel Úr; a' ki, Gróf Bethlen Elek Ő Nagyságával 3 éztendőket töltött mint Mentor, jobbára Göttingábann; de részfzerént Német Országi 's Dániai útasbann is.

T. Beregszászi Pál Úr, Magyar nyelv-tanító Könyvet dolgozott német nyelvenn, 's közönségessé is tett ily tzm alati: *Versuch einer magyarischen Sprachlehre, mit einiger Hinsicht auf die türkischen, und andere morgenlaendischen Sprachen — zum Gebrauch seiner Vorlesungen entworfen. von Paulus Beregszászi, der Philosophie Doctor, des königl. Instituts der Moral,*

und der schönen Wissenschaften zu Erlangen ordentl. Mitglieder. — Erlangen auf Kosten des Verfassers — Gedruckt mit Kunstmannschen Schriften. 1797. — —
 Ezen kívül adott még ki egy más Könyvet is, ily titulus alatt: *Ueber die Aehnlichkeit der hungarischen Sprache, mit den morgenlaendischen, nebst einer Entwicklung der Natur, und mancher bisher unbekanntten Eigenschaften derselben, von P. Beregszászi. Leipzig 1796. 4. p. 214.* Ebbenn a' Könyvbenn igyekézet a' nagy tudományú Szerző, fáradságos munkával meg-mutatni a' Magyar nyelv' hasonlatosságát, a' Napkeleti nyelvekkel, mineműek: a' Zsidó; Khaldeai; Siriai; Arabs; Persa; Török; Curdica; Zendica (Zend Avesta); Pehlvia vagy Samskritamica; Kalmuck; Czigány; Hindostan; Indiai; Manschur; Tatár; Chínai; Örmény; Grusinica's Georgiána.

Orvos-Doktor Gyarmati Úr, ki már a' Magyar Grammatikájáról is esmeretes a' két Magyar Haza előtt, két nevezetes Göttingai Tudósoknak útmutató társaságábann, 's az ott lévő gazdag Bibliothéca' segítségével, Nemzeti nyelvünknek a' Finnis Népek' nyelvével, nem csak a' hangra nézve való hasonlatosságát, hanem kivált természeti egyenlőségét is addig nyomozta, hogy következő tizimű betses

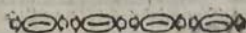
Munkával ajándekozhatta meg, nem csak tiszteltt, 's kedvelt Nemzetét; hanem az egészsz tudós Világot is: *Affinitas Linguae Hungaricae cum Lingvis Fennicae originis, Grammatice demonstrata.* — *Nec non Vocabularia Dialectorum Tataricarum et Slavicarum cum Hungarica comparata.* — *Auctore Samuele Gyarmathi, Medicinae Doctore, et Societatis Scientiarum Göttingensis Sodali Correspondente; nec non Societatis Naturae Curiosorum Jenensis Sociō. Göttingae Typis Joannis Christiani Dieterich 1799.* Azért van a' jövő esztendőre téve a' Könyv' ki-adattatása, jóllehet egészszenn el készült már az egyébaránt, 's meg vagyon nálunk is: mivel Tóldalékúl fog még hozzá járólni Schlözer Úrnak, a' Finnus Népekről való fontos rövidségű Historiai Előadása, a' minémű más Előadás olvastatik már a' Könyvbenn, a' Tót (Venedus vagy Slavus) Népekről, melynek Szerzője, ama' nagy nevű Néhai Bél Mátyás.

Hibák' jobbitása.

T. N. Vas Vármegyének summás le-írásában estek némely hibák, mellyeket így kell meg-jobbitani: az 535-dik oldalon 1795 helyett, 1785 kell tenni; az 537-dik oldalon Véjít helyett, Vép-it; az 538-dik oldalon Felső és Alsó Eörsön helyett Felső és Alsó Eörön. A' Burgaubann fel-állított eszköz, fonó-ézköz.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 37.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
6-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

Új tengeri győzedelme Angliának.

Oda alább a' Nagy-Britanniai Tudósítá-
sok között, feles számú Ánglus hadi-ha-
jókról vagon szó, mellyek, a' Breszt alól
Sept. 16-dikánn, szállító hajókkal egygyütt
ki-indúlt Fr. Hajóssereget nyomozták. —
Már az újjabb Londoni Tudósítások, mel-
lyeket az odavaló Minisztériom, Irlandiá-
ból vett a' Vice-Királytól, nyilván írják,

P p

hogy az Ánglus Hajók bizonyosan el érték az említett Fr. Hajóssereget, Irlandiának Északi tsútságánál fekvő 's a' Donegali Grófsághoz tartozó Torey Szigeténél, 's az ütközet' környülállásaiból reményleni lehetett, hogy egy Fr. hajó se' menekedhetik meg az Ánglusok' kezéből. Hogy nem is menekedett: már tegnap egész bizonyosságú Tudósítást hozott erről egy Londoni Kurír, a' Bétsi Ánglus Követhoz.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Minden első Hadnagygyai azon hadi hajóknak, mellyek jelen voltak Nelson alatt a' Nilusi ütközetbenn, Komendánsi rangra emeltettek.

Nelson' nyeresége kész-pénzbenn 270 ezer font sterlingre számlálódott: vévénnt. i. az el nyert 9 Frantzia líneai hajók között mind egyyiket 30,000 font sterlinget érőnek. Lord S. Vincent, kap ezen felvetés szerént a' fő summából: 11,250; Nelson, 22,500; és a' Hajósseregnél volt 15 Kapitányok között mindenik 4500 font sterlinget.

A' Batavusok' tengeri ereje, Texelbenn, 's az Ámsterdami és Rotterdami Kikötőhelyekbenn, áll: 16 líneai; egy 48 's egy 44 hajókból, és 11 Fregátokból. Helwoetsluisbann is van 5 Hollandus hadihajó, mellyeknek szemmel tartására, 3 líneai

hajók mentek el Yarmouth alól egy Fregátal egygyütt Donait Úr vezérlése alatt.

Irlandia: Az Ország' foglyai Dublinból Ámerikába szállítódnak által. — Slaney és Barrow között nem csak a' Protestáns, de még a' Katholikus tsendes Lakosok sintsenek bátorságban: jóllehet csak ugyan nagy részént el van már nyomva a' pártütés, a' mint biztatta a' Vice-Király Oct. 6 dikánn az Ország gyűlést, mely napon félbe-szakasztotta a' Parlamentom' Üléseit Növ. 20 dikáig. Ugyan akkor tartott beszédében meg-mutatta, mely szükségesek legyenek az új hadi áldozatok.

Irlandiának Corecki partjaihoz egy Ámerikai hajó érkezett Oct. 7-dikénn, melyet a' Breszti Fr. Hajósseregofztaly el tsípett, de Anson nevű Ánglus Fregát ismét megszabadított. Az Ámerikai Kapitány beszélte, hogy látott a' Breszti Fr. Hajósseregofztaly utánn nyomólni 3 Ánglus líneai hajókat és 8 Fregátokat Sir Warren' kormanyozása alatt, mellyek utánn tartott Anson is.

(Admirális Bridport is küldött el 4 líneai hajókat a' Breszti Hajóssereg' felkeresésére.)

Béts.

Hogy az Égyiptómmeljéki Ánglus győzedelemről való Tudósítással, Kapitány

Berry indúlt légyen, Spanyol OrszágnaK Kádixi partja eleibe, Ángl. Admirális Lord S. Vincenthez; és hogy ez a' Kapitány Berry Kándiánál fogságokba esett a' Fr. áknak, kik által Korczirába vitetvénn, onnét Triesztbe küldödött által, mind ezeket már írtuk. Triesztből; Kapitány Berry, az el vesztett Ánglus hajónak (Leandernek) Kapitányával Thomson Úrral együtt, Londonba szándékozvann, Bétsbe érkeztek Oct. 30-dikánn, és más nap éjtszaka ismét tovább folytatták útjokat. Beszéllették: hogy a' Genereux nevű 74 ágyús Fr. hajó, mely el nyerte Aug. 18-dikánn Leandert, egészszenn tökéletes állapotbann indúlt vólt ki a' Tuloni Kikötőhelyből; 's az Abukiri viadalbann minthogy leg szélről állott, semmi romlást nem szenvedett; az oldalai 2 lábnyi és 7 újni szélességűek; az ágyúi, a' felső rendben 18, a' középsőbenn 9, de az alsóbann 36 ágyúsok vóltak. Embereinek száma, az Abukirnál széljel szilálódott Fr. Fregátokról fel-szedett Tengeri Katonákkal 's Hajóslegényekkel, kilentzszázra nevedett: az Ánglus hajó Leander ellenbenn, igen nagy és fogantos részt vett az Abukiri viadalbann; az oldalai tsak 22 Ánglus újni szélességűek; 50 ágyúi, részfzerént 6; részfzerént 12, részfzerént 24 ágyúsok, és az emberei, még a' betegetket 's Lásokat is oda számlálva

mind öfzfze, tsupánn 282 - en vóltak. A' Genereux erejéhez képeft ily gyenge erővel kéntelenítetett veftzegleni Leander, Kandianál, nem lévén az útjához meg - kívánató alkalmas fzele: midön Genereux, friff széllel jövén, úgy bukkant reája, hogy mind két óldalról érdekelhetette: még is Leander, egy pifztoly lövetnyi mefzfzeségre, söt sokfzor közelebbről is, hetedfél órákig tusakodott a' nagy Fr. hajóval, mely még az eddig szokásbann vólt tengeri hartzolás' módja ellen, bombikat is hányt, és gyújtó - szereket (kétség kívül az úgy nevezett Gregorianus tűzzel készültteket, mellyekről a' múltt télen oly sokat befzéllettek Fr. Országbann). Meg is gyúladt vólt öt ízben Leander: de a' Leander' emberei megmutatták magokat ez úttal is Ánglusoknak, mind az ötfzöri el óltásábann egy olyan tűznek, mellyet, el ólthatatlannak tartottak a' Fr. ák. Tsak akkor adta meg végre magát Leander: midön már mind levalának lövöldözve az árbotzfái; hármata' leg - főbb Tifztjei közzül el vefttett; Vitézzeinek és Hajóslegényneinek fzfintén fele, rézfzfzerént el húllott, rézfzfzerént sebbe - esett; a' midön tsak nem minden munitziójából ki fogyott, 's a' midön úgy el vóltak borítva minden ágyúi verrel, hólt - testekkel, és törtt hajó - darabokkal, hogy többé nem lehetett velek dolgozni. Maga Thomson

Kapitány is kétszer kapott sebet. — Aⁿ Frantziák' holtjaiknak és sebesseiknek száma mintegy 280-ra vagy 290-re ment. Az árbotzfaikat is alkalmasint meg-rongálták az Ánglus golyóbisok: de csak ugyan nem voltak oly erejűek, hogy le-tördelhetnék volna azokat.

Leánder el fogásának alkalmatosságával mutatott magok viselete a' Frantziáknak meg-refzketteti az emberi szívét, 's szükség az oly hallatlan tselekedetet, közönséges iszonyodás' tárgyává tenni az egész Világ előtt való ki-hirdetés által. Mikor a' hajóba bé-ugráltak a' Fr. ák, leg leg első foglalatosságok vólt a' rablás, és hogy abbéli kívánságjoknak eléget tessenek, a' holtakonn 's halálra sebesedtekenn is keresztül kasúl tapodtak, azoknak inségekenn, és jajgatásaikonn leg kisebbnyire is meg nem indulván. A' Seb-Orvos szobájába is bé rontottak, mikor az éppen a' karját vágta volna el egy embernek, kinek mind két karjait az ágyú golyóbis öfzve zúzta. Borbélyi foglalatosságát el se végezhetvén ezen Soborvos: ki tettekért kezéből a' kést, 's el vitték magokkal. — Egyéb borbélyi kezületeit is tölle el ragadozták, holott a' hajó' padlázata tele vólt Sebesekkel, kik a' segedelemért kiáltoztak. — Ez irtóztató kegyetlenség, melynek mássát a' Kronikákban találni

nem lehet, azon szerentsétleneknek, kik annak tárgyai lettenek, nem hagyott egyéb választást hátra; hanem hogy, vagy a' hajóból ki ugrádozzanak, vagy egy tartós gyötrelmű halálra várakozzanak, és valóbann sokann, kik még mozdúlhattak közzülök, inkább az elsőt választották.

Magokkal az Ánglus Tifztekkel is, a' leg alacsonyabb, és soha ki nem menthető módonn bántanak; meg fosztották ezeket mindentől, a' rajtok lévő nadrágjokig, 's ilyen állapotbann kéntelenítették ezek Corfutól (Korczirától) utazni Triefztig, egy kis fedeletlen hajótskán, mely éppen nem olyan utazáshoz vólt készítve. Mely 27 napokig tartó veszedelmes utazás közbenn, nem tsak az idő mostohaságának valának ki tétettetve, hanem még az eleségnek szük, és roszvóltára nézve is igen sokat szenvedtenek.

Török Birodalmi Tudósítások.

Konstántzinápolyóól Sept. 25-dikénn: „E' folyó Hónapnak 21-dikénn érkezett ide, Hozzá tartozóival egygyütt a' Smirnai Frantzia Fő-Konzul Jean Bon St. André, jó őrizet alatt, 's még az nap, a' hét tornyos épületbe vivődött. A' Török Birodalombann támasztandó Revolútzióra nézve, nyomos Írások találtattak nálla, mel-

lyeknek valóságát hogy annál inkább bebizonyíthassa a' Smirnai Kormányozó: feles számú tetteknek előadásait küldött ide a' végre.“

„A' Bukaresti 's egyéb Fr. Konzulok' számára is készen áll a' szállás a' Héttoronyos épületbenn.“

„Az itt tartózkodott Fr. ák közzül az olyanok, a' kik esküvéssel vallották magokat, a' Fr. Republika' Tagjainak, a' Fr. Követség' palotájába zárattattak bé, 's minden Írásaik meg-visgáltattak.“

„Fórr a' Katonaság még mind úntalan, Birodelmunknak azon Tartományaimelylekben az ellenség, Tzimborásokat szerzett magának: 's a' Nemzet e' részben buzgóann szerentsésíti Elöljáróinknak jó szándékát. Nagy készülletekről vagyon szó, mellyeknek végrehajtása által szándékozik a' Porta visszfa adni a' költsönt Égyiptom' meg-támadásáért Fr. Országának, harmintz ezer Embert indítván szállító-hajókonn, ennek déli részei ellen.“

„Szép vólt nézni, az Orosz és Török Hajósseregeknek Konstántzinápoly alól lett el indulását. Soha még az ide való Kanálisbann nem lehetett annyi nagy és kissebb hadi-hajókat egygyütt szemlélni. A' míg itt múlatott az Orosz Hajóssereg: víg napjaik vóltak itt számos Orosz Tiszteknek. Úgy hiszik itt, hogy az egygye-

ültt Hajóssereg leg-elsőbenn is az olyatén Kikötőhelyeket vette czélba, mellyeket az Ádriai tengerenn foglaltak el a' Frantziák, úgymint Ankonát Civitavecchiát 's a' t. és még Genuát is, a' hol jó nyereséget reménylenek a' Törökök. A' Hajóssereg elindulása előtt, Orosz Viceadmirális Uschakow, egy rendkívülvaló Kurír által Tudósításokat kapott Pétersburgból, melyeknek vételével leg-ottan öszsze ült a' Porta Ministereivel, 's hoszfas beszéllgetést tartott velek. Az Orosz és Ánglus Követekhez oly nagy most itt a' bizodalom, hogy még a' Török Birodalom' belső dolgaira nézve is kíván tanátsokkal élni a' Nagy Úr. Egyiptomba lett bé-rontássok a' Fr. áknak, meg-erössítette itt az egygyességet, barátságot szerzett Ruszfiával, és eleit vette oly háborúságoknak, a' mellyeknek kiütésétől tartani lehetett volna a' Török Birodalombann. “

Frantzia-Országi Tudósítások.

Miólta Generális Bonaparte Cairóba érkezett, úgy látszik egy Kurír sem érkezett tőle a' Direktóriumhoz Egyiptomból; mivel a' Párisi Miniszteriális Újságban semmi Egyiptomi Tudósítások nem vóltanak; hanem Okt. 16-dikánn egy Kurír valósággal érkezett Bonapartétól Párisba. Harma-

dik Kurír ez már, a' kit Cairóból küldött a' Generális. Az elsőt, mint már írtuk, az Ánglus Hajóssereg el fogta, mely el fogatásról Admirális Nelson, Bonaparté-
hez igen betsületes ki-fejezésekkel írt, bizonyossá tévénn a' Generálist, hogy ő (t. i. Nelson) tsak a' Fr. Kormányzékhez intézett írásokat tartotta meg, és a' több Familiákat illető vagy Szerelemleveleket (a' millyenek jó tsmóval vóltak a' Kurírnál) útjára botsátotta. Mi történt légyen a' 2-dik Kurírral, nem tudatik. A' 3 dik Ez, a' ki el érkezett, még pedig 60 napi útazása után a' mint mondja, melyhez képest Aug. 18-dik vagy 19-dik napján indulhatott Cairóból. Rosettenál ült hajóra, és Casarossánál hánytá le vas matskáit, a' hol is sok Törökök kényszeríteni akartak egy Török Császári hajó Kapitányát hogy löjjön reá.

Ez a' Kurír tehát el vagdalta a' vas mátskák köteleit, és éjtszaka a' köziklák közze vette magát, a' hol 40 óráig tartózkodott nem kevés veszedelemmel, az után Ródus Szigete mellett, az Archipelagusonn Korfu felé útazott, 's onnan Ankonába, a' honnan is szárazonn ment Párisba.

A' magával vitt Tudósítások' summája benne vólt már az Oct. 17-dikénn költ Redakröbenn; a' 19-dik Octóberi Re-

daktör pedig közlötte Generális Bonaparténak originális Tudósításait is, minden Tóldalekjaival egyetemben. A' több Párisi Ujságok még többet is tóldanak a' Redaktör' Tudósítása mellé, a' mit a' Kurír vagy szóval mondott, vagy pedig a' magános Levelek írtak. Mind azokból világos, hogy a' Fr. Sereg egész September kezdetéig; még nem nagyon rosz állapotban volt, és egész alsó Egyiptomonn uralkodott, és minthogy Generális Bonaparte ezt az egész Országot újj formába öntötte, és Municipalitásokra osztotta: innen ki lehet hozni, hogy szándekozott Katonaságot is gyűjteni öszsze, mellyel Seregét nevelhesse. Mi lett légyen további czélja nem említődik. Mennyibe lehessen azonban hinn ezen Tudósításoknak, melyek a' más felől érkezett hírekkel, és rész szerént az első Kurírral el fogott Levelekkel is annyira ellenkeznek, könnyen meg lehet itelni.

Olasz Országi Tudósítások.

Genuából Octób. 13 dikánn: — „Ide sok Frantzia Ifjak érkeznek Frantzia Országnak Márzfília Várossából és rév-partjából, kik a' mostani Katona fogás elől futottak el Hazájokból.“

Májlándból Oct. 17-dikénn: — „Némely gazdag Genuai Lakosok érkeztek ide

a' napokbann, kik azért hagyták oda szü-
lött helyeket, mivel attól félnek, hogy
az Ánglusok, mint hallják, Genua Város-
sát akarják nem sokára ágyúzni a' tenger
felől.“

Spanyol-Országi Tudósítások.

Minthogy eddig a' Kádix előtt álló
Ánglus Hajóssereg, és a' Kikötőhelybenn
lévő Spanyol Hajóssereg között, valóságos
barátság uralkodott, mely szerént a' két
fél Admirálissai, egymáshoz a' leg-nagyobb
emberséggel küldözgettek által Parlamen-
táris (barátság' zászlójával jelelt) hajókat:
tehát a' Frantzia Kormányshéknak ez eránt
a' Mádriti Udvarhoz tett panaszszára, Sp.
Admirális Massaredónak ezen nyájas ma-
ga-viselete szemére lobbantódott, 's az Án-
glus Hajóssereggel gyakorlandó továbbí
barátságoskodása nagyon keményenn meg-
tiltattatott.

Fő-Miniszter D. Saavedra, tsak lassan
lassan kezd erősödni, még mind tsak az
Eskuriál nevű Királyi múlató Kastélybann
vagyon, a' hol az Udvar is lakik.

Hertzeg de la Paz most Mádrítbann
lakik, de semmibe se' elegyedik, 's hoz-
zá se' járnak.

Fr. Polgár Trügüet, ki, a' mostani
Fr. Követ Guillemardet érkezése óta, tsak

mint magános ember úgy élt, Mádrítbann: Okt. 3-dikánn valahára már el utazott, a' mint mondják Párisba, vagy mások állítása szerént Kádixhoz, hogy ott egy Hajóssereg' Kommandóját által vegye. Anynyi tsak ugyan bizonyos rólla, hogy elébb Eskuriálba ment.

Portugalliai Tudósítások.

Lisbonából írják Sept. 28 dikánn, hogy Hertzeg Waldeck, (ki is ez előtt két esztendővel a' Császári 's Királyi szolgálatból hivattatott Portugalliába, hogy legyen ott a' Királyi Seregek' Fő - Vezére Október' 25 - dikénn meg halt Mejjbéli Vízkorságban, életének 55 - dik esztendéjében. Októb. 27 - dikénn temettetett el, Protestáns lévén, az Ánglus Kereskedők' ott lévő temetőjökbe. Az őrizetenn lévő Portugallus Katonáság egészszenn fegyverbenn volt. Generális Stuárt, a' maga Generálstabjával, 's minden Ánglus szolgálatbann lévő Regimentekkel késerte a' holt testet.

Septem. 28 - dikánn, két Ánglus Patentyús Kompania ült a' Tágus vizénn hajóra, az 5 dik Regimentel egygyütt, Generális Stuárt is velek. — Azt mondják hogy minden Katonának 60 kemény töltés adott. Hová rendelődtek légyen? tulajdonképpen nem tudatik; hanem a' köz vélekedés szerént Málta felé.

Egy Ánglus Kereskedő Hajóssereg, mely, Argó, és Pomoné nevű két Frégát óitalma alatt a' Falmouthi Kikötőhelyből indult ki Sept 28-dikán: szerentséssen el érkezett a' Tágushoz. Útjában látta, az egy líneai hajóból, és 8 Frégátból álló Bresti Fr. Hajóssereget Napnyúgot felé az Equatortól 45 grádus meszfzeségre utazni, mely mindjárt akkor, hogy meg látta őtet, el kezdett útját változtatván feleje tartott. Ánglus Kapitány Reynold, a' Frégátokkal és a' Napkeleti Indiai Kereskedő hajókkal magát egy sorba vette, és minthogy ezek a' nagy Kereskedőhajók hadi hajóknak látszottak: az ellenség visszafordult, 's előbbeni útját folytatta. — A' Postahajónak Okt. 4-dikénn lett el indulása előtt Lord St. Vincent, a' Nilusnál esett ütközetről még semmit se hallott vólt; hanem még is előre való vigyázásból, árbotz-fákat, és más hajóhoz való készülleteket küldött Admirális Nelsonhoz.

Magyar Ország.

A' Csanádi Káptalan' Prépostjává méltotzatott nevezni F. Urunk, ugyan a' onn Káptalannak eddigvaló Kánonokja: és Kantorát Fő Tifzt. Kőszeghy László Urat.

Slávoniaból írják, hogy ott mind bor, mind mindennemű gabona, mind gyümölcs,

és kerti-vetemények bőven termettek az idénn.

Béts.

Az Udvari Teátrális Direktzióinak mostani Szekretáriussa *Kotzebue* Úr (Szerzője a' *Menschenhafz und Reue* nevű Darabnak, mely Magyarra is van fordítva) két új Víg-játékot készített nem régen, a' melyeket mostanság egymás utánn el jádztotak, a' Publikumnak nagy megelégedésével. Az egygyiknek a' tzieme: *Das Epigram* (az Epigramma) a' másiknak pedig, mely még amannál is jobban tetszik: *Das Schreibpult, oder die Gefahren der Jugend* (Az Író almáriom, vagy az Ifjúság veszedelmei). Egy író almáriomnak a' fiókjában találnak egynehány ezer forintot: a' tetszi a' fő tárgyát a' Darabnak.

A' Svéd Király néhai szerentsetlen édes Attya' Testvér Öttse Südermannland Hertzeg, Feleségével egygyütt, Wázaí Gróf és Grófné nevezete alatt, Karlsbádból, Prágánn által, Bétsbe érkeztek Oct. 31-dikénn.

Károly Föhertzeg, a' Német-Birodalomban levő Ts. K. Seregnek meg-szemlélésére utazott el Bétsből Oct. 2 dikánn.

Elegyes Tudósítások.

Néhai Fr. Vezér Dnmouriez, a' ki eddig Vauberg nevezet alatt Ekernförd-

benn tartózkodott, és ott Hafszus Her-
tzege Károly Helytartónak különös kedvé-
benn volt: Orosz szolgálatba lép.

Mennyivel kevesítette legyen a' Pro-
tzeszszusok számát az 1795-benn mind a'
két Országra (Dániára és Norvégiára) néz-
ve fel-állított Békéltető Kommisszió:
meg-mutatja a' Dániai Cancelláriától ké-
szültt, és a' Királynak bé-mutattatott lai-
stroma azon Pereknek, mellyek mind a'
két Ország' Békéltető-Kommissziójánál az
el múlt esztendő' végéig vagy szép sze-
rént eligazítódtak vagy a' Törvény' útjára
igazítódván, ott le folytanak. Ezen lai-
stromból lehet látni, hogy 29,274 Perek
közzül, 20,035-nek lett, szép öfzve-békél-
lés által vége, 1243 még félre tevődött,
és 8053 a' Törvény' útjára igazítódott,
mellyek közzül mindazáltal tsak 2130 itél-
tetett arra méltónak, hogy munkába vé-
tődjék, továbbá hogy 3,804 a' Politzia
elébe tartozó Processusok közzül, 2,705nek
lett, öfzve békéltetés által vége, 180, to-
vábbra halasztódott, 873 nek pedig a' Tör-
vényes ítélet szakasztotta végét. O Felsé-
ge, egy Sept. 12-dikénn költ Resolútzioja
által adta tudtára a' békéltető Kommisszió-
nak, mely nagyon meg elégedve legyen
ő Felsége a' Kommisszió hív szolgálatjával
és szerentsés munkálkodásával.

(Fél árkus Töldalékkal.)

TÓLDALÉK

A' Magyar Hirmondónak, Nóvember' 6 dik
napján 1798-dik esztendőben költt
árkusához.

Placidis.

optimi. Juvenis.

Genere. virtute. vita.

Illustris. Nobilis, eximii,

Sac. Rom. Imp. Comitiss.

junioris.

DOMINICI. TELEKI, de. Szék,

Manibus, Sacrum!

* * *

Qui

cura. illustrium. Parentum.

a. puero. diligenter. educatus.

Pueritiae. Stadium.

cursu. tam. Felici. absolvit,

ut

Firma. de. illo. conciperetur. spes.

Eundem

Patriae Parentibus Amicis Literis.

Salutarem Civem. spem. amorem, columen

olim. futurum.

Neque injuria.

praeclarae enim:

quas.

a. faultrice. natura. accepit.

Animi: dotes.

ipfius: opera. industria. politae.

brevi. ita, effullerunt.

ut: ipfae

Eruditorum. Societates.

ultro. in. Sinum. receperint.

Majestas; vero. Virtutem; remunerans;

Q

primum, quidem, Camerarium.
 mox, vero.
 Tabulae, Reg. in, Trans. Jud. Assessorem.
 creat.
 ille, igitur.
 digno, sibi, munere, condecoratus.
 Majorum, Parentisque, meritis.
 sua, ut, adderet.
PATRIAE, et, REGI, totum, se, dicat,
 quibus
 labore, ac, fide,
 dum, vivit
 humano, generi, vero, mira, mansuetudine,
 luculentum, vitae, exemplar,
 dum, praebet.
 eheu!
 misse, humanae, Conditionis, exemplum.
 praebuit.
 Enimvero,
 in, ipso, aetatis, flore
 XXV. cum, ageret, annum.
 17a. Mens, Sept. MDCCXCVIII.
 cita, inopina, morte.
 in, dignam, partae, sibi, virtuti, sedem,
 quam, et, ipsa, cara, dilecta, Mater,
 occupat.
 abiit
 ad, cognata, sibi, sidera,
 avolans,
 ubi.
 Piorum, Tabulae, assidens,
 procellis, ad, quietem,
 mortalitate, ad, immortalitatem,
 translatum, se, laetatur.
 at.
 Gens, decus,
 confectus, moerore, Parens, delicias,
 Literae, ac, Literati, praesidium,
 sibi, ereptum.
 lugent, queruntur,
 bonique, omnes,
 memoriam, eius, gratam, perennem,
 alta, pertaetae, mente,
 tentes, recondunt.

tanta. Fati. iniquitate,
hac. infidiatricis. Mortis. Saevita
stupefacti.

Samuel Bodoki,
ad Exo. Cancell. Reg. Tranulea
Aulicam Practicans.

Tudósítások.

Pestről Orvos Doctor Kováts Mihály,
a' Prof. és Orvos Doct. Hufeland Úr ne-
vében, alázatosan köszöni az egész Nemes
Magyar Hazának, azt a' különben ugyan
hív, de még kevés érdemű Hazafi eránt
meg mutatott szeretetét; melly szerént az
Ember élete meghofzszabításának mester-
ségéről fordított tsekély munkáját, olyan
kegyesen el fogadta; hogy azt hat Hónapok
alatt (a' melly itt példa nélkül való eset)
a' Hazafiak között úgy el terjesztette, hogy
a' nyomtatványok mind egyig el költek lé-
gyen; sőt annak újonnan lejendő még egy-
szeri ki-adását, ennek a' Könyvnek a'
Könyvárosoknál, és magánál is meg eső
mindennapi keresése, és sok nagy érdemű
Tudós Hazafiaknak hozzája küldött serken-
tő Leveli és izenetei által kívánta. —
Ezekkel az említett Orvos Doctor Fordító
Hazafit a' Nemes Magyar Haza úgy le kö-
telezte; hogy azonnal kész szíves örömmel,
ennek az említett Emberi élet meg-hofz-
szabításának mesterségéről való Könyvnek,
a' Hufeland Úrnak a' második kiadása
szerént lejendő ki-dolgozásához, még a'
múlt Május Hónapjában hozzá fogott olyan

széles; hogy most ezt a' Könyvet, olly hasznossá tegye; a' mint tsak azt éjjeli nappali munkállódása, gondolkodása, a' Magyar Hazának esmérte, az Orvosi- 's más Tudományokban szerzett tehetségének határjai, és orvosi foglalatosságai meg engedik. — Ezekhez képest az első Részét ezen Könyvnek már tökéletesen el is készítette, abban a' magyarságban meg eshetett hibákat meg jobbította, és nevezetes' új Tóldalékokkal úgy meg bővítette, hogy most az első Tanító Rész más-fél annyinál több, mint vólt az első ki-adáskor. — A' második Tselekedő Rész most van a' pen-nája alatt, és ebben se' fog leg-kissebb alkalmatosságot is el mulatni, a' melly a' Hazafiaknak vagy Tudományokat, v. az egészségre tzelező hasznokat elő-mozdít-hattya; annyival is inkább; hogy maga Prof. O. D. Hufelánd Úr is, ebbenn a' második ki-adásában nevezetesen ezen második Részét jelesen meg-bővítette. — Ennek az így elkészítendő Könyvnek.

Tóldalékul a' végén fogank lenni, Kant Úrnak ezen munkára tett Jegyzései, a' melyeket Hufelánd Úrnak magának küldött a' kezébe. — Reményli pedig a' Fordító, hogy egynehány hetek múlva az egész munkát a' nyomtató sajtó alá tétetheti. —

Füskúti Landerer Mihálnál, Posonyi, 's Pesti Nemzeti Könyvnyomtatónál, és áro-s-nál a' jövő Pesti Leopoldinapi vásárkor e'

következendő könyvek fognak találatni úgy-
mint:

A' Rómaiak Görög-Országban. Fordítottatott Olaszból 20 xr. Ennek a' Könyvetskének ditse-
retire elég az érdeemes Közönségnek jelenteni,
hogy az első Velentzei nyomtatásból egyne-
hány hetek alatt 15,000 Nyomtatmányok
adatattak el, azokon kívül, mellyek Triestbenn
Német nyelven ki jöttek.

A' Szeretsenek. Újjabb életre hozta Du-
gonits András Királyi oktató. 2 rész. 2 forint.

A' jó Gazda-ember vagy is oly hasznos
Könyvetske, mellyben a' izorgalmatos Gaz-
dáknak számokra, az ő házaikban, házaik
körüli, 's külső gazdaságokban sok elő for-
dúlándó hasznos dolgok feljegyeztetnek. An-
glus nyelvből fordította Köhalmi Fekete Ger-
gely. 34 xr.

Endrödi János B. Barkó Lovas Ezeredje
Aldozó Papjának költeményei a' Frantzia há-
borúban. Veres borítékban. 20 xr.

Tifzt. Kosztolányi Sándornak négy esztendőre
való böjti Prédikáziói 2 forint.

Magyar, és Erdély Országi Nemzeti Ka-
lendáriom 1799 dik esztendőre. Mellyben az
Új, Ó, és a' Protestáns Kalendáriomokonn,
's ezekhez szükséges jegyzéseken kívül, a'
mostan uralkodó Európai Fejedelmek, 's a'
Magyar Hazának főbb Egyházi, és Polgári
Tifztjei feljegyeztetnek. Ezeket követik a' Ma-
gyar Királyok' tettei, némelly mulatságos
esetek, 's gazdaságos jegyzések, 's végtére:
a' Vásárok, posták járása, a' folyó pénzek,
's ízokott uzsoráknak táblája. 10 xr.

Lap-Kalendáriom 1799-dik esztendőre,
egész árkus. 4 xr.

Göttholdnak külömbféle dolgoktól véteztett, 's az Istennek ditsőségére, és az emberijindulatoknak jobbítására intéztetett elmékedései. Németből fordította Takáts Adám. 1 for. 8 xr.

Rosenstein Miklós; Svécziái Királyi Orvos a' Gyermekek' nyavalyáinak orvoslásáról. Fordította Dombi Sámuel. 1 for. 30 xr.

Magyar Országból tett Velentzei útazás, közre botsáttatott az Útazótól. Fordítottatott Deákból, 20 xr.

Wéber Simon Péternél, Pozsonyi Typographusnál ki-jöttek ezenn új Könyvek, és találatnak több más Könyvekkel Pesten is, mostani Leopoldi Vasárkor, a' maga bóltjában, mely a' nagy piatzon, a' Zzemlye-sütő Rupp házábann vagon.

Enchiridion Lexici Juris Incliti Regni Hungariae, seu Extractus universarum Legum Patriarum omnes in toto Corpore Juris occurrentes Materias incluso Opere Tripartito et Kitionichio a S. Stephano Proto-Rege usque ad annum 1792 juxta Ordinem alphabeticum, cum exactissimis ad loca Decretalia provocationibus exhibens: studio et Industria Alexandri Kubinyi Senior, de Felső Kubin et Deménfalva, complurium II. Com. Tab. Jud. Assessoris, et per Incl. Reg. Hung. Fori utriusque Jur. Caus. Advocati diligentissime collectus. Additus est Index Scriptorum Publico-Politico-Juridicorum. in 8-vo 2 fl. 30 xr.

Istennek Jósága és Böltsessége a' természetben. Sander Henrik után. Második meg-jobbított és bővített Kiadás. 8. 1 for.

Mennyországba vezető Lajtorja, az az, oly Imádságos és Énekes-Könyv, mely a' Keresztény ember mindennemű állapotjához, és a' Magyar Anyaszentegyháznak szokásához alkalmaztatott. 8vo. képekkel. nyomtató-papírosra 24 xr. író-papírosra 36 xr.

Joann. Amos Comenii Orbis Pictus, in Hungaricum, Germanicum, et Slavicum translatus, et hic ibive emendatus. 8. sok képekkel. 30 xr.

Ugyan ez a' Könyv, de a' hol a' tót nyelv nintsen 8. 24 xr.

Verses levelezés, a' mellyet folytatott Gróf Gvadányi J. Nemes Fábián Juliánával, melybe több nyájas dolgok mellett, Királyi Komárom Városában történt földindulás is le-írattatott, és a' Verseken gyönyörködők' kedvéért ki adattatott. 8. 18 xr.

Exemplaria Calligraphiae Hungaricae, Latinae, Germanicae et Slavicae in usum Juventutis Scholasticae adornata. Sculptit Godofredus Prixner, Hungaros Posoniensis. in 4to író-papírosra bé-kötve 40 xr. posta papírosra 1 for. Helvétziai papírosra 1 for. 15 xr.

Ha valamely Oskoláknak mind a' négy nyelvbéli Példázatokra nem volna szükségek, jelentsék magokat Könyvnyomtató

Wébernél; a' ki szívessen fog nékiek szolgálni tsak azokkal, a' mellyeket kívánnak.

'Sebbe való Könyv. Azoknak, a' kik az olvasásban hasznos gyönyörködtetést keresnek. Ki adta Kis János. Nagy Baráti Préd. 12. 24. xr. Rövid idő alatt ki fog nyomtatódni ennek második Darabja, ily titulus alatt; Kalendárium és 'Sebbe való Könyv 1799-dik esztendőre.

Gróf Gvadányi Józef. A' Világnak közönséges Historiájából ki jött már öt Kötet, mellyeknek az árra 5 for.

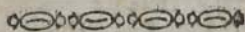
Pcst Oktob. 25-dikénn: —

Szükséges és illendő dolog lévén, a' már talám feledékenységbe is ment régi ígéretet emlékezetbe hozni, sokkal inkább pedig a' midőn egyszer reá előre foglalók is vagnak, telyesíteni: ezen tekintetből; a' Nemes Magyar Közönségnek alázatosan jelenteni kívántam, hogy vers írói munkáimnak 2 dik Darabja, ilyen nevezet alatt, Mátyási Józef versóinek folytatása, a' jövő Leopold napi Pesti vasárnapra, a' sajtó alól ki fog szabadúlni. Egy Nyomtatványának az árra, a' mint első hír-adásomban is meg határoztam, 51 xr. lészén, melynek meg szerzését, az ilyetében gyönyörködő érdemes Olvasok, leg egyenesebben a' könyvekkel kereskedő Urakra bízhatják, mivel rongálódás 's abból következő károk nélkül, bizonytalan esetre a' nyomtatványok ízeljel nem küldethetnek. A' kiknek szándék-jok lenné az első Darabot is meg szerzetni, még abból is annak rendes áráért u. m. 40 kr. egynehánnyal szolgálhatok.

Mátyási Józef:

A^o
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^o
ENGEDELMÉVEL.

Nro 38.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
9-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

A régi Helvétziának

egy frigyes Kántona vala Felső Rhétzia
vagy a' Graubündteniek (Grizonok) Res-
publikája. Ennek törvényes Előljároi meg-
akarvann tartani Graubündtent a' maga ere-
deti valóságábann, védelmet kértek a' Ts.
K. Felségtől, mint ősi Szövetségestársok-
tól a' Fr. ák ellen. Nyertek is meg-nyúg-
tató bíztatást : de minthogy közelíteni lát-
ták magokhoz a' veszedelmet: ez okonn

R r.

a' Ts. K. biztatás' telyesítése végett egy szép kérő Levelet útasítottak Oct. 17 - dikénn, Ts. Kir. Feldmarschallieutenant Bellegarde Grófhhoz, és minthogy Oct. 19 dikénn valósággal meg-támadtattak a' Fr. ák által: leg-ottan Ts. K. Generális B. Auffenberg bé ment egy Seregosztálllyal Graubündtenbe, ki-hirdettetvénn a' Lakosoknak, hogy őtet úgy nézzék, mint védelmező Barátot.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Londonból Oct. 21-dikénn: — „A' Breszti Frantzia Hajósseregosztályból, egy 84 ágyús szép új lineai hajót, és négy Fregátot nyert el Ánglus Kapitány Warren. „

A' Nelson által nyertt Fr. lineai hajók között 3, minthogy igen ösfsze volt lövöldözve: a' Gibráltár felé való szállítás közben el süjvedt.

Olasz Országai Tudósítások.

Pedemontziumi Birtokaiból a' Szárdíniai Királynak: Néhai 16-dik Lajos 2-dik Testvér Ottse' Felesége, született Szárdíniai Királyi Hertzegafszony, oda hagyta Turint Oct. 3-dikénn, 's Kurlándiának Fővárosába Mittauba szándékozott utazni Bétsenn által.

(Maga Gróf Artoa, Skótzíának Fővárosábann Edimburgbann tartózkodik' mind ez ideig: a' testvér Bátiya pedig Gróf Provánsz

(18-dik Lajos) kinek a' Fclesége, testvér Gróf Artoánéval, Mittaubann.) — A' Turini Fr. Követségben Guingene Polgárt Aymar Polgár váltotta fel Oct. 12-dikénn, mely naponn Ez, bé-köszöntő; amaz pedig bútsúzó audientziánn vólt a' Királynál. — A' Turini Kisvárból (Citadellából) Tortonába költöztette az előbbeni Fr. Katonái Orizetet Gen. Sauret: de ezen Garnizon helyébe, ismét más Fr. Félbrigáda állott bé a' Turini Citadellába. Alessándriából Turinba szállította által a' Főquartélyat Fr. Vezér Menard. Alessándriabann is vagyon azonbann egy Fr. Osztály-Generális, Lapoype nevezetű.

Genuai Respublika: Ezen Közönséges Társaság' Lakosinak nagyobb részét, úgy felgerjeltették a' Fr. ák, a' és Fr. módí újjítások ellen, a' só-taksáról 's a' Klastromok' el törléséről hozott és ki hirdetődött Törvények, hogy tsupánn a' Policzaj' szoross vigyázása tartóztatta viszsza, az erőszak' ki-ütődését. — Genua Varosának S. Pietro d' Arena tengermeljéki Külső Városához, sok munitzióval rakott hajók érkeznek Tulon alól. Érkezetnek lassan lassann, újjonnan szedett Fr. Katonák is.

Római Respublika: Nem Párisba, a' mint futamodott vala eleinten a' híre; hanem Ankonába mentek el innét a' Franzia Kommiszszáriusok közzül Düport Pol-

gár; és a' Római Konzulság' Szekretáriusa Bassal: hogy vizgálást tartsanak, a' már ott, t. i. Ánkonábann, több ízben történt rendeletlenségekről, mely vizgálásnak az a' következése lett: hogy minnekutánna Octóber' 19-dikénn el útatnak volna Ánkonából Düport és Bassal: nagy változás esett a' Városi Magistrátusbann is, az Ofztályi Kormányfőszéknek pedig minden Tagjai el botosátódtak, 's új Személlyekkel váltódtak fel. — A' Nápolyi Udvarnál eddig vót Ágenssé a' Frantzia Respublikának, Polgár Lachaise, Nápolyból ide érkezett Oct. 19-dikénn.

Nápoly: Ts. K. Generális Mack, minnekutánna a' Királlyal és a' Ministerekkel több ízben tartott volna Konferentziát: el ment a' határszélekre, a' Katonai Seregek' meg-vizgálására. — Anglus Admirális Nelson, a' maga hajójann sokszor tartott már öröm-innepléseket, mellyekenn a' Királyi Udvar is meg-jelent. — Ezen Tengeri Héros' érdemeit, mely nagy betsbenn tartja a' Király, 's az egész Közönség: nyilvánóságos jeleit gyakran tapaszaltatja Nelsonnal. — A' mely Beszédet Fr. Követ, Polgár Lacombe St. Michel, béközfönő audientziája' alkalmatosságával tartott a' Királlyal: ki-nyomtattatott a' Nápolyi Újságban. Reménységét nyilatkoztatta Lacombe, a' Fr. Respublikának, a' Nápolyi

Udvarral továbbra is fenn-tartható Békessege eránt.

Török Birodalmi Tudósítások.

Konstántzinápolyból Oct. 18-dikánn: —
„Bonaparte' szállító-hajóinak az Alexandriai Kikötőhelybenn az Ánglusok által lett el égettetéséről, valósággal vett a' Porta Tudósítást, mellyet ki is hirdettetett: de mái napig nem bizonyosodott még meg ezen Tudósítás. “

„A' Frantzia Foglyok, mind a' Hét-tornyos épületbenn, mind a' Fr. Követség' palotájábann naponként szaporodnak, 's szoross őrizet alatt vagynak. “

„A' Kapudan Basa, jöllehet Szerentsétlen vólt is Vidinnél: nehezenn veszti el mindazáltal a' hivatalját. Az újj Nagy-Vezér' portékáinak nagy része el érkezett már ide. Maga is itt leszsz rövid időnn. “

„Widin elől haza kezdett takarodni a' Török Császári Sereg, úgymint a' melynek nem szokása, télenn által hadakozni; 's úgy látzik, hogy a' pártos Passman Oglu ellen intézendő további hadi munkálódások el halasztódnak. “

Spanyol-Országi Tudósítások.

A' Kádixi Kikötőhelyet, igen szorossann tartja mind ez ideig bé-kerítve Ánglus Admirális Lord S. Vincent.

A' miolta Hertzeg de la Paz nints többé egygyesülésbenn az Udvarral: úgy látják, hogy Gróf Cabarrusnak sints bé-folyása a' közönséges dolgokra.

Hogy az újj Minister Saavedra, megtarthassa a' Ministerséget: nem vólt reménység eránta Oct. 8 dikánn: mert még akkor is mindég beteg-skedett. Hihető, hogy a' mostani Helytartója leszfz helyébe valóságos Ministerré. Azonközben két nevezetes változások estek már, t. i. A' Királyné eddig való Gyóntatója *Musquiz* Úr helyébe, Kánonok *Espingra* Úr neveződött; a' Káosztiliai Tanás' Elölülője Gróf d' *Expelleta*' helyébe pedig Don *Gregorio de la Custa*, annál véletlenebbül; mivel Gróf d' *Expelleta*, éppen akkor emelődött vala az említett Prezidensségre, midönn *Saavedra* és *Jevellanos* Urak bé-léptek a' Ministériomba. *Custa* Úr, a' *Fr.* ákkal folytatott had' eleinn Oberster vólt; hanem a' Bekességtől fogva, Generállieutenanttá lett.

Frantzia Országi Tudósítások.

Az Octób. 19-dik, 20-dik, 's 22 dik napjainn költ Redaktörbenn, mind közönségesekké tevődtek már Generális *Bona-perténak* és *Berthiernek* Tudósításaik, mellyeket az Egyiptomból érkezett Kurír vitt magával *Parisba*, minden Hirdetme-

nyekkel, parantsolatokkal, és rendelésekkel egyetemben, mellyeket Bonaparte adogatott ki. Generális Bonaparte a' maga első Tudósítását Alexandriából Július' 6-dikán küldötte, a' 2-dikat Cairóból Július' 24-dikénn, a' 3-dikat is hasonlóképpen Cairóbol Aug. 19-dikénn. Generális Bonaparte a' maga utóbbi írása szerént, Seregének egy részével Aug. 5-dik napján Síría felé indúlt, hogy Bég Ibrahimot, ki magát Belbeis felé vonta, üzőbe vehesse. Az említett Bég magát, mind inkább inkább hátra húzta, és a' Frantziák egészfz Salchichig, Egyiptomnak Síría felől lévő leg utolsó Helyéig (a' hol már édes víz találtatik) üzték őtet, 's ott is még két ágyút és 50 terhelt tevéket vettek el tőle.

„Én (így ír továbbá Bonaparte) a' Generális Reynier Seregosztályját, 's Indzsinér Tifzteket hagytam Salchichbann, hogy ott készítsenek egy Erösséget; magam pedig Aug. 13-dikán Cairóba visszra indúltam. Még két mértföldnél messzebb nem jártam Salchichtól, mikor a' Generális Kléber' Adjutánsa hozzám érkezett, és az Abukirnál Augustus' 1-ső napján történt ütközet híret meg-hozta. Az egymással való levelezés, igen sok akadályokkal van egybe kötve, úgy hogy míg tsak ezen Hírhozó hozzám juthatott is: 11 napok kívántattak reá. Mikor én Júl. 6-dik nap-

jánn, Alexandriától el indúltam, azt írtam Admirális Brüyesnek, hogy 24 óra alatt az Alexandriai Kikötőhelybe mennyen bé, és ha az ő Hajósserege oda bé nem férkezhetne, minden ágyúkat, és a' szárazonn lévő Katonák minden szükséges eszközeit a' hajóból szállítsa ki, és Korfu felé induljon. Az Admirális nem tartotta lehetőnek, olyan állapotbann, melybenn ő akkor vólt, hogy a' hajóból holmit ki lehessenn szállítani, minthogy ő, az Alexandriai Kikötőhely előtt is kösziklakkal bajlódott, és sok vasmatskáit elvesztette. Abukirhoz ment hát az Admirális, és ott hánytá ki vasmatskáit, ott találván alkalmas helyet a' végre. Én mindjárt Indzsiner és Pattantyús Tiszteket küldöttem el, kik mindnyájann meg-egygyeztek benne, hogy az Admirálisnak semmi védelme nem lehet a' száraz felől, és ha az Ánglus Hajóssereg azon két vagy 3 nap alatt megjelenik, míg ő Abukirnál kéntelenítetnék maradni, hogy a' mi ágyú-készületeinket a' szárazra ki-rakathassa, és a' Kikötőhely' nyitját ki-találhassa: kéntelen lenne a' vasmatskák' köteleit el vágaldalni: minekokáért el múlhatatlanúl szükséges, hogy onnét minél elébb el mennyen. Én hát tökéletesenn meg-győződven a' felől, hogy a' mi Hajósseregünk, vagy az Alexandriai Kikötőhelybe bé-me-

gyen, vagy pedig Corfu felé veszi útját: úgy mozdultam tovább Alexandriából.

Július' 24. dik napjáig se' Rosettából, se' Alexandriából semmi hírt nem vettem. A' sivatag vidékekről öszfze- tsoportozott Arabsok szüntelen bizsegtek Táborunk körül. Júl. 24. dikénn, győzedelmünk híre, és különkülönbféle rendeléseink által ismét utat nyitottunk magunknak, a' mikor ofztán több ízbeli Leveleit vettem az Admirálisnak, és nagy álmélkodással olvastam azokból, hogy még is Abukírnál van. Én hát egyszeribe írtam, 's értésére adtam, hogy egy órát se' késsen, hanem az Alexandriai Kikötőhelybe vegye bé magát, vagy Korfu felé induljon haladék nélkül. Júl. 20. dikánn azt írta vólt hozzám, hogy sok Ánglus hajók mentek felé, hogy fekvéssét ki tanulhassák, és hogy ő már magát hadi rendbe veszi, 's Abukir Szigete' védelméhez támaszkodvänn, várja az ellenséget. Ez a' különös maga meghatározása az Admirálisnak, nem kis szeget ütött az én fejembe; hanem már akkor késő vólt tanátsolni: mivel én az ő Júl. 20. dikánn írt Levelét, Júl. 30. dikánn vehettem. Én még is tsak az Adjutánsomat Julient tsak ugyan el küldöttem, meg-parantsolvänn néki: hogy addig el ne jöjjön, míg azt nem látja, hogy a' mi Hajósseregünk már el indúlt Abukirtól; hanem Julien Júl. 30. di-

kánn indúlt el, következésképpenn nem érkeztetett oda annak idejében. Júl. 26-dikánn írt nekem az Admirális újjonnan, hogy az Anglusok ismét el távoztanak, kétség kívül az eleség szük volta miatt. Júl. 29 dikénn tudtomra adta: hogy ő is valahára megértette, a' mi Cairóba lett győzedelmes bé-menetelünket, és hogy már az Alexandriai Kikötőhely' nyitját ki találta. Még abbann a' szempillantatbann is, midönn az Anglus Hajóssereget észre vette: el küldött egy Tisztet hozzám azon hírrel, és a' maga részéről tett rendeleteinek előadásával; hanem ez a' Tiszt az útbann meg halt. Úgy gondolom, hogy az Admirális, bizonyos akart lenni Korfu felé lejendő el indulása előtt a' felől, hogy az Alexandriai Kikötőhelybe bé lehet e' menni, és hogy a' szárazonn lévő Sereg, melyről már régtől fogva semmi hírt nem vett, valyon nem oly állapotbann van e', hogy kéntelenítessenn magát vízfsza vonni. Ha ő ezen szomorú esetbenn hibázott: el törölte a' maga hibáját ditső halála által. A' Fátüm, mint más sok, úgy ezen környülállásokbann is meg akarta mutatni, hogy ha a' szárazonn minket tett hatalmassabbakká: a' tengerenn való uralkodás engedte a' mi vetélkedönknek's a't.

Pénz dolgából, mely nagy szükséget lassung a' Fr. közönsége. Kaszfsza: bizony-

ságot tett erről maga a' Direktórium, Oct 14 dikénn is, mely naponn a' Törvényhozó lffjabbik Tanátsnak különös Írásabann panaszlotta: hogy leg nagyobb része a' Tisztviselőknek, fél esztendőről, sőt némely része, egész esztendőről se' kapott semmi fizetést, úgy hogy tsupánn a' Bekél elő Bíráknak négy millió líverrel; más Bíráknak 1,400,000 rel adós a' Respublika.

Mivel azonban a' Direktórium meg nem szűnik még most is soha, a' Békeség' reménylése mellett, a' hadra való készségét is nyilatkoztatni, 's Követei által is mind Nápolybann mind Rastad'bann nyilatkoztatni: ez okonn egy Párisi Újság, hofszasann meg mutogatta Octób. 22 dikénn, hogy ha minden nagy Hatalmasságok egygyesülnek Fr. Ország ellen, és hadra kél a' dolog: nem folytathatja ezt Fr. Ország különbenn, ha tsak Bonaparte, Parisba nem küldi Egyiptomból a' Beyk és Mamelukok' kintsét.

A' kétfézezer új Katonáknak öszszefzedése, nem tsak a' tulajdonképpen való Frantzia földönn okozott nagy békételenséget: hanem a' néhai Belgiombann is, úgy annyira, hogy ennek Waes nevezetű Distriktusábann, a' hol kezdődött vólt hajdán a' Brabántziai Revolútzio, Oct. 20-dikánn ezer Lakosok fegyveressenn és ágyúkkal szállottak szembe Fr. Generális

Beguinottal, a' ki több rendbéli viadalokban 300-at le-öldösött közzülök, egy részt el fogott, a' többeket pedig el szélelesztette. Az el fogottak, Katonai Kommissziónak adódtak által.

(A' leg-újabb Tudósítások szerént, nevedik az Insurgensek' ereje.)

Generális Joubert el indult vala már Párisból az Olasz Országi Sereg' vezérlésére: Jourdan is el küldötte Moguntziába a' bagázsiáját.

Magyar Ország.

Sümeghről Oct. 20-dikánn: — „Az Oskolák' száma Keszthelyen, Nemzeti Oskolával fog szaporodni. Minden Szentek napján: mely Oskola most mindjárt eleint 3 Classisokból fog állani oly formánn, hogy a' 2-dik Classis' Tanítója, a' rendes letzkékenn kívül, Muzsikára; a' 3-dik Classis' Tanítója pedig Rajzolásra is fogja tanítani az Ifjakat. A' jövő eszt. ben 4-dik Classis is lesz. Ezen hasznos Oskolának fel-állíttatásábann kiváltképpen való eszköz vala, a' Nemesi-Convictusnak, és a' Gazdaság-Oskolájának eléggé meg nem dicsérhető Fundálója M. Gróf Tolnai Festetics György O Nga, ki is az Ország' virágoztatására fáradhatatlanúl törekedő szíves buzgóságából, e' nemes czélnak végre hajtására 400 forintokat ajánlott esztendőnként, Mind Szent Havának 19-dik nap-

jánn, a' Pétsi Kerületbéli Nemzeti-Oskolák' E. Inpektorának Iváncái Vitéz Imre Úrnak jelenlétébenn, és a' szükséges épületeknek el készítettésénn kívül, 18 öl fát is ígért. Ezen Hazafiság' remekjének, a' Keszthelyi Nemesek, 's Polgárok, sőt még a' Zsidók is, tehetségjek szerént való Követőivé lettek."

„A' feljebb említett Nemesi Convictusba, Gál József és Osterhueber Imre Nemes Ifjak vagynak most fel-véve, tisztelt Meczénásunk által; kiknek különös Gondviselőjök a' Királyi Gimnázium E. Direktora Für Márton Úr."

Kalotsáról:

Epigramma

In Victorem die 3tia Augusti v. a Navalem
Ducem Horatium Nelson.

Fulminat in Phaëtonta novum, dum Jupiter Anglus,
Consimile imperium cum Jovè Nelson habet,
Nostro praeveniens Orientem dum cremat Orbe,
Ocijus imperium prae Styge Nelson habet,
Occiduum medias illum dum mergit in Undas,
Neptuno imperium par prope Nelson habet;

Præ solo Aeolio vacuos exercita ventos
Rege, mari imperium Gallia majus habet
Fecit Joseph Baro Bernákovits
Aeppalis Caeremoniarus.

Béts.

Újj Teátroni Játék-darabbal gyönyörködtette ismét *Kotzebue* Úr a' Bétsi Publikumot: *Der Lohn der Wahrheit* (Az Igazmondás' jutalma) a' tziimje ezen Darabnak, Nagy kedvességet talált ez is. A' mulat-

tató találmányokból ki fogyhatatlan Közömbue, hasonlíja ezen Darabbann a' Morálistákat, az Útmutató oszlopokhoz, melyek meg-mutatják ugyan a' jó útakat: de magok tovább is mindég tsak egy helybenn maradnak. — Negyed napja játszották leg először ezenn Darabot, az úgy nevezett Nemzeti Teátrombann, a' hol jelen voltak akkor Császár és Császárné Ő Felségek is.

Frantzia Országí Anekdotum.

Az Eure (Ebura) folyó vizéről nevezett Közönségestársaságosztálynak (Départmánának) Equemonville nevü Helységéből, ki indul éjtszaka egy Nemzeti gardabéli Iffjú Kapitány, Legrand, Haramiavadászatra. Egykor veszi észre, hogy valaki lovagol feléje. Kiált tehát 3 szor, Ki vagy? de semmi feleletet nem vett: Már akkor Haramiának vélte lenni a' feléje lovaglott Személyt: kiáltott tehát még egyszer: Felelj — úgymond — mert há nem felelsz, mindjárt agyonn löllek. A' Lovas ki terjeszti karjait, hogy meg ölelje Legrandot. De ez oly képzelődéssel lévén, hogy talán pisztolyt fogott reá, meg akarván Azt előzni, reá lö, 's úgy találja, hogy Az leg ottan le fordúlt a' lováról, 's szörnyü halált halt. Oda mennvén a' holttesthez Legrand, látja el rémülve, hogy Barátját ölte meg. Mindjárt maga

bé jelentette magát a' Belső bátorságra ügyelő Tisztviselőnél. Törvényszék' eleibe idéz-
tevénn, oly szententziát kapott, hogy vas-
bann fog raboskodni húsz esztendeig: de
a' felsőbb Törvényszék' eleibe terjesztöd-
vénn ezenn szententzia, helytelennek ta-
lálódott, 's Legránd ártatlannak ítéltetett.

Egyiptomi Anekdótumok.

Magok a' Pári'si Levelek is írják:
hogy midőnn a' Fr. Katonaság éppen ta-
karodott volna már bé Alexandria Váro-
sába: egy nagy kígyó igyekezett ki bújni
a' Pompéjus' Oszlopa alól: de vastagsá-
ga miatt meg szorúlt, úgy hogy se' víz-
íza nem vonhatta magát, se' előre nem
nyomúlhatott, hanem meg-döglött, mellyet
a' nap' sugarinak különös hévsége azonnal
meg-szaraztott (Mumiává változtatott). Lá-
tasára ezenn Mumiának, főrrött a' Fr.
Katonaság, 's az Egyiptomiak meg-hagy-
ták azonn helyben, mint oly tsuda törté-
netet, melynek az ő képzelődéssek szerént,
valami jövendőt kell jelenteni előre.

Alsó Egyiptombann a' Mamelukok,
felette nagy számúnak képzelték a' Fran-
tziák' seregét, mint meg-tetűzik a' követ-
kező történetből. Egy Mameluktól, ki a'
Fr. ákkal való viadalból futott el, tuda-
kozódott egy fő rendű Lakos: Mintegy
hány főből állhatna a' Fr. Sereg? A' Ma-
meluk, le-hajlott a' föld felé, fel-markolt

a' homokból, 's el hintvénn azt a' levegő-
égbe, monda a' Fő-Embernek: Számlálja
meg az Uram.

Elegyes Tudósítások.

A' Rastadti Fr. Követség, felelt Oct.
28-dikánn a' Német Deputatziónak, két
rendbéli Írásokbann, mellyekben tsak a'
maga előbbeni ki nyilatkoztatásait újjítot-
ta meg.

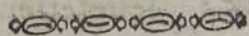
A' Cisalpina Respublika Kormányfzé-
kébenn, Minisztériomábann és Törvény-
hozó - Tanáttsábann, ismét nagy változást
tett Octob. 21-dik éjtszakájánn Fr. Vezér
Brune. A' Fr. Direktórium, pénzt, Ka-
tonát, 's engedelmességet kíván a' Cisaip.
Direktóriumtól.

Tudósítás.

Ketskeméth Várossának Ser-Háza, e' fo-
lyó 1789 -dik Elztendei Nóvember Hónapnak
25-dik napjánn, ugyan ott esendő Katalin Vá-
sár alkalmatosságával, Arendába leendő ki-
adás végett, licitáltatni fog, melly Serházbann
találtatik, a' Serfőző és Cselédjei számára
négy szoba, egy konyha, egy kamara avagy
Speiz két jó pintze hozzá tartozandó ser hor-
dókkal, két csiráztató, egy rézből készítettett
szárító, Gabona-tartásra készítettett és két
Olstályban lévő padlás, mellyen sok ezer
mérő zab, és gabona meg fér, páliaka-ház
három kazánnyal, két Istálló, egy szin és
egy jég-verem, ismét egy száraz malom, hoz-
zá ragasztott egy szoba, és Konyhával. Az
arendás elztendők pedig kezdődnek 1799 -dik
elztendei Sz. György napkor.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 39.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
13-dik napján 1798-dik Elztendöbenn.

Német Országi Tudósítások-

A' Rastadti Fr. Követség által a' Német Depntátzióhoz Oct. 28-dikánn adott válasznak egészsz értelme ez:

„A' Fr. Republikának, a' Német Országgal való alkudozásra telyes hatalommal fel-ruháztatott alább írtt Ministerei, a' Német Deputátziónak Vendemiaire' 24-dikei (Oct. 15-dikei) válaszfzát, Császár Ő Felsege' telyes hatalmú Ministere által, Vendimaire' 26-dikánn vették.

„Nehéz dolog, a' kedvetlen érzéseknek ki-nyilatkoztatását mérsékelni, melyeket okoz, az Alólírtak Vendemiaire 12-dikéi Írásokra adott ezen ifzonyatos feleletnek olvasása. Minthogy ez az Írás mindenféle fundamentom nélkül való nehézségekkel van tele; minthogy nyilván kitetszik belőle, hogy a' kik azt fel tették, keresve keresik ismét kérdésbe hozni, a' mi már szemlátomást el van igazítva; minthogy egészsz levéloldalakat foglalnak el benne az olyan alkalmaztatások, melyek, kevés fundamentomonn épültek, és oda éppen a' hová kellene nékiek illeni, nem tartoznak: lehetetlen dolog oly gondolatra nem jöni, hogy valami céljának kell lenni az efféle késedelmeskedésnek, 's nem lehet kételkedésbe nem esni, a' (Német) Deputátzió' szándékának tiztasága felől. A' Fr. Respublika nem akar hadat de nem is fél attól. A' Frantzia Respublika Békességet akar kötni: de a' Német Deputátzió tsak mindég bezzélleni akar arról. A' Frantzia Respublikát több kívánságoknak telyesítésére bírta a' maga nagylelkűsége, mint a' mennyit lehetett tőle várni. Hogy többet telyesítsen már: az eránt, nem lehet semmi reménység. Az Alólírtak megmaradnak a' Vendemiaire' 12-dik napjai egészsz magok ki-nyilatkoztatása mellett Csaszár

Ő Felsége' telyes hatalmú Ministerét, eránta viseltető különös tiszteletekről tesz bizonyossá. — Rastadtbann Brumaire-nek 7-dikénn, a' Fr. Respublika' 7-dik esztendejében.

Bonnier, Jean de Bry. Roberjeot.

Hogy Ehrenbreitsteinba szükséges eleséget lehessen bé-szállítani: ebbéli kívánságára se' állott reá a' Német Deputátzió-nak a' Fr. Követség.

Károly Főhertzeg Növ. 5-dikénn érkezett Münchenbe, 's onnét ment Friedbergbe, a' hol van a' Német Birodalom-hann lévő Ts. K. Seregnek fő quartélyja.

Frantzia Országai Tudósítások.

A' Direktórium mostanábann, tsak nem minden nap rendkívülváló gyűléseket tartott, és Oct. 19-dikénn egy hoszfzas tanátskozás után, Bé-sbe egy Kurírt indított. (Ez a' Kurír még Betsbenn vagyon. Már többször is vólt itt. Borzas bajusf szú Ember, kit azért közönségessenn Mousta-chenak (Bajusznak) neveznek.)

A' hadi seregekhez rendeltetett Generálisok mind el mentek mar a' magok ki rendelt helyekre.

A' Ditektóriumnak egy Oct. 17-dik napján hozott Végzése, meg tiltja minden Külső Hatalmasságoknal levő Fr. Ministereknek, a' Fr. Újságírókkal való le-

velezést, és minden magános Leveleikért, melyek az Újságokban ki nyomtattnak, az említett Ministerek kérdőre fognak vonattni.

A' Belgiomi földön ki ütött zenebonák, mind inkább inkább terjednek. Melyre nézve az oda való Elöljárók, Kurírt küldöttek Párisba, és az Északi 's Moguntziai Seregből segítséget kértenek. Octób. 22-dikénn, midönn Gen. Beguinot, Mechelnből, a' Warreni Insurgensek ellen ki-indúlt: ezeknek egy része más felől, Mecheln Várossát, a' Fegyveres-házzal egygyütt el foglalta, a' Szabadságfát ki vágta, és a' Tanátsnak minden Írásit széllyel szaggatta, hanem mihelyt ezt Gener. Beguinot meg-hallotta: azonnal viszsa tért, 's az Insurgenseket el verte, 's az ágyúkat is el vette. Más nap mindazáltal a' zenebonások még nagyobb számmal jelentek meg Meckeln előtt, hanem ismét meg-verettettek. Negyvenketten közölök, kik fegyveres kézzel estek fogóságba, mindjárt agyon is lövettettek. Több helyekenn is meg-győzöttettek ugyaz az Insurgensek: de azzal még a' közönséges béketelenség meg nem fojtódott. Generális Beguinot Oct. 24-dikénn Brűzszelbe ment, a' hol is a' Közönségestársaság-osztály-, és a' Város-Tisztviselői, félbe-szakadatlán Üléseket tartanak. A' Polgárok meg-intettek, hogy a' jó rendnek és tsendességnek feon-tartására vigyázzanak, és

az Ofztálynak minden Kaszszáji Brűszszelbe vitetődtek; hanem, mivel ott se' a leg-bátorságosabb helyek lett vólna: által szállítódtak Valenciennesbe. Oct. 25-dikénn is véres tsatázásra kelt vala még a' dolog némely vidékekenn. Grimberghenbenn, Brűszszelhez két mértföldnyire, 40-nen estek a' Béketelenkedők közzül fogóságba, és 5 zászlóik nyeretettének el. Brűszszelbeenn minden fogházak tele vagynak ilyen szerentsétlenekkel. A' Brűszszelbeenn lévő Hadi-Tanáts Oct. 26-dikánn kezdett a' maga hivatalához. Waeslandba, a' hol leg-elsőbenn ütött ki az Insurrekzió, igen sok Frantzia Katonák takarodnak. Enghien környékén is egynehány faluk fel-ütötték a' pártütés' zászlóját, és a' Kormányfzék Kommisszáriussait le-öldösték. Altaljabann, Campine nevű környékétől fogva Belgiomnak egész Löwenig, és az egész Waeslandbann, Antwerpiáig, a' leg-nagyobb béketelenség uralkodik.

A' Fr. Direktórium által mostanság gyakrann nyilatkoztatgatott hadi-késztségnek nem könnyen lehető telyesedését hofzfas értekezésbenn nyomosann meg-mutogatta Oct. 22-dikénn egy Párisi Újság, mint már a' múlt postánn is említettük. Most közöljük Értekezésének magyar értelmét is, mely is így következik:

„A' mi Respublikánk, kétség kívül minden Respublikák között a' leg ditsőségesebb:

de nem a' leg-szerentsésebb. A' mi közönséges Kaszszánk, mind rozszzabb rozszzabb állapotbann vagyon, és ámbár a' mi Igazgatóink nagy mértékben birnak a' maga fel találás' tehetségével: még se' tudják már miként pótolják a' fogyatkozásokat. Szörnyőség volna az: ha ismét el kezdődnek a' had; mert semmi se' bizonytalanabb, mint az, ha valyon a' szerentse mind végig meg marad e' mellettünk? kiváltképpen most, midönn az Orosz és a' Török Birodalom, jóformánn tódítják a' Fr. Respublika ellen egygyesülő erő; midön a' Császár, telyes számúvá tette a' maga Armádiáját, 's oly lábra állította, hogy még inkább lehet most töle félni, mint ez előtt; most midön a' Pruszsziai Király igen rozszz neven látta ik venni, hogy olyan kívánságai se' telyesítődnek részünkről, melyeket könnyen lehetne telyesíteni. És ha a' had valósággal újra ki ütné magát, 's minden nagy Hatalmasságok egygyesülnének: hol szerentnék mi öszsze egy oly hadra meg kívántató summat? az ellenségnél? úgy de nagyon érzi ám már az ellenség' mennyibe került neki, hogy minket a' maga földere bé boisátott, és nem enged meg többé, hogy az ő költségénn éljünk. Kéntelenek vagyunk tehát a' tulajdon magunkéhoz nyúlni, de mihez nyúlunk, ha még a' hadi sereg 200,000 emberrel szaporodik, miből készítjük fel a' hadhoz ezen 200 ezer embert, miből tartjuk, 's miből fizetjük? holott a' mostani sereg tartására se' vagyunk elégségesek. Annyira kívannak közönséges Kaszszáink ürülve, hogy a' közönséges szolgálat minden ágai is szenvednek, és nekünk ugyan ha nem lehetetlen,

leg alább felette nehéz pótolni a' hijánosságot. Ha azonban a' közönséges Tisztviselőknek némely része fizetetlen vagyon: nem okai ennek az Igazgatás Fejei: mivel tudva lévő dolog, hogy ők mindent el követtek a' közönséges Kaszszának meg tölthetése végett, mert ők azon kintsekenn kívül, mellyeket az ő Seregek, Német 's Olasz Országban, Belglumban, Hollandiában és Helvétziában nyertek; 's a' mellyeket ők Fr. Országban találtak, 's a' konfiskálások által kaptak, még sok oly adókat is gondoltak ki, mellyek többet bé-hoznak most a' Státusnak, mint a' mennyit a hajdani Monarkhia Kintstárja vett bé. Mindazáltal még se' fizetődnek a' Státus' Hitelezői; a' Magistrátuális Tisztviselők, és Bírák hivataljaikból ki lépnek, nem kaphatván meg fizetésseket. Az utak mindenütt el romlottak, 's még sem jobbítatnak; minden hitelességünk oda van; a' Tőkepénzesek (Kapitalisták) nem merik már szerentséltetni vagyonjaikat a' Kormányfőeknek fel segéllésében, mely roszszúl fizet, mivel nem lehet különbenn. Ha Bonaparte, a' Bégek és Mamelukok' kintseit hozzánk nem küldi: soha öszve nem szerezhetjük a' következő esztendőre meg kívántató 725 millió livrát.

A' Párisi Újságok szerént azonn gondolkodik a' Direktórium: hogy Tulonhoz ismét egy új Hajóssereget gyűjthessen öszsze. Ezen tzelnek elérésére rendelést tett, hogy a' Földközi tenger' Kikötőhelyeiből minden hajók oda tartoznak sereglenni, és a' Breszti Kikötőhelyből is kell segítségnek oda menni, 's a' mint hirlélődik, Spa-

nyol Ország is fog segítő Hajóssereget adni. Ezenn egygyesült Hajóssereg ofztánn Alexandria felé veszi útját: hogy Bonaparténak segítséget vigyen, 's az Alexandriai Kikötőhelybenn fekvő Hajóssereget vízfzra hozza. Bonaparténak nem lesz szükségtelen minden eddig tett győzedelmei mellett is a' tóldalék erő: mivel Alexandriánál, Rosetunál, Damietánál, és Cairónál számos Katonai-őrizetet kell nékie tartani; és mind felső Égyiptombann Murát Béget mind a' Siriába szaladott Ibrahim Béget, különös Korpusok által szükség szemmell tartatni 's a' t.

Olasz Országi Tudósítások.

A' Mediolánumi nagy változásokról, tsak egy két szóval emlékezhettünk a' múlt postánn. Közöljük most azoknak bővebb előadását, mely is így következik:

Vevén észre a' Frantzia Direktórium, hogy az utolsó Revolútzio, mellyet ő a' Cisalpina Republikábann, a' maga Követje Trouvé által, 's tsak ugyan ennek javaslására tsinált, közönségesenn senkinek, kíváltképpenn pedig, se' a' Frantzia, se' a' Cisalpina Republikabéli leg-tüzesebb Republikánusoknak nem tettzett; és ha valaha: most van szükség ezen Felekezet pártfogására: tehát egy Hónappal az említett Revolútzio után, maga a' Direktórium Kontrarevolútziót tsinált. A' Kö-

vetjét Trouvét, hivatalából el hívta, 's helyébe Polgár Fouchet küldötte. — Oct. 11-dikénn Generális Brüne, az Olasz Országai Ármádiának, 's erősségeknél megvizsgálásából Mediolánumba vissza érkezett. — Oct. 21-dikénn Polgár Trouve el ment Mediolánumból. És még azonn a' napon, Adelasio, Luosi, és Sopransi Polgárok, éppen azoknak, kiket maga a' Fr. Direktórium tett vala nem régibenn Direktórok-ká, tudokra adta Gen. Brüne, hogy hivataljokból el bocsátatnak, 's helyekbe, Smancini, Sabati Deputátusokat, és Politzaj Minister Brunettit tette. Az Igazságra ügyelő Minister Polgár Pancaldi is el bocsátódott hivatalából, és ezen hivatalba ismét a' hajdani Politzaj-Minister Polgár Porro tétetett. A' leg közelebb el bocsátott Deputátusok mind, és azok is, kik szabad akaratjokból tették le hivataljokat, ismét mind a' két Tarátshoz vissza hívódtanak, némely más Tagok pedig ki-zárattak. Még azon estve az új Direktórium egy Végzési hozott, melyben a' közbuzgóságnak fel-elevenítése végett, az úgy nevezett Konstitúciónális Társaságok újra fel-feladítódtak, a' minthogy a' Mediolánumi Klúb, még azonn estve öfzfe-gyült, és a' Teátrum, 's a' Városnak is sok részei ki-világosítottak. Oct. 22-dikénn adott az új Direktórium audientziát, melyenn az új Frantzia Követ Polgár Fouché bé-mu-

tattatott. Ezenn újj Követ egy hoszszú Beszédet tartott, melynek oda ment ki summásann az értelme: hogy a' Cisalpina Respublika, engedje magát, a' Fr. Respublikától vaktában vezéreltetni (di ciecamentelasciarsi regolare), mint a' mely a' Revolúzió' valóságát érti: és hogy a' Cisalpina Respublika szabaddá lehessenn: szükség még nagy áldozatokat tenni, adván embert és pénzt. (somministrando Uomini et denari)

A' számkivettett Hazafiak közzül más nap sokann vizsza hivattattak. Oct. 22-dik, és 23-dik napjainn a' Direktórium két Rendelést is adott ki, melybenn a' Népnék ki-hirdettette, hogy közönséges gyűléseket tartson a' Konstitúzió' bé-vételére nézve, és ott a' hol meg-lehet, megengedte ezenn gyűléseknek jókorabbi tartattatását is, hanem tsak ugyan sohol is egy napnál tovább tartani nem szabad, és a' Konstitúzió eránt is semmi értekezésekbe ereszkedni nem lehet: hanem annak el fogadását, vagy nem fogadását, tsak kerékenn egy szóval kell meg-határozni. *El* vagy *Nem*.

Már foly a' híre, hogy minden fegyverfogható Férjfiak fel-kívánódnak katonáskodásra; új adók vettetnek ki, és minden Klastromok el töröltetnek.

Ezenközbenn számos Fr. Katonaság vonja magát a' Cisalpina Respublikánn ke-

refztül a' Római Respublika felé, és rész-
szerént szekerekenn szállítódik.

Már most a' Ligúriai Respublikában
is derekasann foly a' Katona-szedés, és
már az első újj Batalion ki is indult a'
Respublikának napkeleti tenger mejjékére.

Florentziából Octób. 21 dikénn: —

„Frantzia Viceadmirális Blanchet, ki az
Abukiri ütközetben kéntelen volt ma-
gát az Ánglusoknak megadni, ide ér-
kezett. Beszéli, hogy a' Tuloni Hajósse-
reg' szerentsetlenségének egyedül csak az
ütközetben el e ett Admirális Brueys volt
az oka. Gen. Bonaparte javasolta néki,
hogy mihelyt a' földi Sereg ki száll a' ha-
jóból, azonnal Korfu felé induljon. De ő
nem fogadta, hanem Abukirnál a' Tenger
öbölbe vette be magát, a' hol semmi for-
dúásokat nem lehetett tenni, a' hajók is
oly meszfe állottak egymástól, hogy a'
magokat mindenre elfzánt Ánglusoknak
éppennem volt nehéz azoknak soránn ke-
refztül rontani. Eléggé meg mondódott né-
ki, mely nagy veszedelmek közt forog, ha-
nem ő azt állította: hogy az Ánglusok nem
merik őtet meg támadni, látván mely alkal-
mas fekvése legyen. Sőt nem küldött ki Fre-
gátokat is az Ánglusok' hol létének ki ta-
nulására. Azombann nagy hirtelenséggel
meg jelenik az Ánglus Hajóssereg, és két
óra múlva meg is támadta a' Fr. Hajósse-
reget, a' mikor sok Fr. Hajóslegények vízért,

vagy magok mulattsága végett, a' szárazon tartózkodtak. Bonapartéról azt állítja Blanchet, hogy el kell néki hagyni Egyiptomot, és Síría felé vévén útját, az Eufrates és Tigris folyó vizeinn, 's Persiánn keresztül menni Napkeleti-Índiába, mely útjához is, hamar hozzá kell fogni, mert ha késik, úgy Síríabann a' Törökök, meg-bírhatalan számmal állják el az útját.

Helvétziai Tudósítások:

A' Helvétziai Direktórium, minden Kántonokba írt a' Helytartóknak: hogy minden Kántonnak egy Seregoftályt kell öszsze-szedni, és úgy el készíteni, hogy azt leg-ottan indíthassa a' szélek' védelmezésére oda, a' hova kívántatik. Ezen Korpusok, még a' régi rendtartás szerént való lábra fognak állittatni. Egy házas embert is, nem különbenn nőtelent is, ha Az 25 esztendőnn felül vagyon; Katonának el fogni nem lehet. Azonbann tudtokra adott a' Kántonok Igazgatóinak, hogy ezen mostani rendelést, ne úgy nézzék, mint valami közel lévő veszedelem' jelét; hanem tsak mint az okosságnak, és előre való vígyázásnak bölts reguláját. Ezen parantsolat' ereje szerént Növ. 1-ső napján fog el kezdődni közönségesenn a' Katona-szedés.

Még minduntalan takarodnak Helvétziánn keresztül a' Fr. Seregek, mellyek-

nek nagyobb része a' Graubündteni határ-
széleknél áll, 's oly szolgálatot teszen ott, a'
milyent had' idején' szokás tenni. Polgár
Guyot Florent, ki eddig Graubündtennek
Chur nevű Várossábann Fr. Minister volt,
Tigurumba ment, hogy Generális Schauen-
burgal értekezessen. Ezen Generális egy
Kurírt küldött Párisba azon hírral: hogy
a' Cs. Kir. Katonáság Graubündtenbe bé-
ment.

Generális Keller a' néki ajánltatott Ha-
di - Ministerséget nem fogadta el: melyre
nézve a' Helvétziai Direktórium, a' Lau-
sannebann lévő HadiKommiszfizio' fejét Gen.
Népont nevezte Hadi - Ministerré.

Magyar Ország.

Néhai Gróf Keglevich József Ö Exc
ja' halálával üressenn maradt fő-hivata-
lok közzül valók lévén, a' Kir. Fő-Lo-
vászmeesterség és Korona-örzőség is: Kir
Fő Lovászmeesterré nevezte a' Felség, Ko-
márom Vármegye' Fő-Ispánnját, 's a' Ko-
rona' egygyik Örzőjét Gróf Nádasdy Mi-
hály Ö Exc. ját; ezen Méltóság' helyébe
Korona-örzővé, Temes Vármegye' Fő-Is-
pánnját Báró Splényi József Ö Exc. ját;
2-dik Korona-örzővé, Gróf Ráday Gedeon
Ö Exc. ját

Elegyes Tudósítások.

A' Szavoja Dragonyos Regementénél

Obersterré lett, Tsászár Ő Felségének eddig való 2 dik Adjutánsza Vincent Úr.

Frankfurtból írák, hogy Sieyes a ki Berlinben Frantzia Követséget viselt vala, oda. t. i. a' Ménus - meljéki Frankfurt Varos ába érkezett onnét Octób. 28 dikánn. (A' Berlini Levelek nem írják, hogy el ment volna onnét Sieyes)

Már Frankfurtból is írták későbbenn, hogy a' kit Sieyesnek gondoltak ott némmelnyek, az, egy ott által menő Monjenot nevű Fr. Kommiszszárius volt.

Berlinbenn, minden maganos Társaságoknak meg van tiltva, a' politikai tárgyakra való ki-terjesztése a' magok tanátskozássaiknak 's végzéseiknek.

Berlinbenn a' Török Követ Ali Aziz Effendi Octób. 29 dikénn frissen költ fel ágyából: de még az nap ki is vólt nyújtóztatva, véletlenül meghalván gutaütésbenn, életének 49 dik eszt. jéhen. Candia Szigetébenn született. Buzgó kedvelője vólt a' Tudományoknak és Szépmesterségeknak.

A' Berlini Udvari Újság, úgy írja mint bizonyos dolgot, hogy Bonaparte, 11 ezred magával vízfíza vontá magát Rosettehez.

A' Fekete-tengerről a' Földközi-tengerre, által szállott Orosz Hajósseregnek egy tésze egygyesítette magát, az Egyiptomi partoknál álló Anglus hadi hajókkal.

A' Konstantinápolyi Pátriárkha, egy intő Levelet útasított a' Fr. ák által el foglalt Földközi-tengeren lévő Szigeteknek Görög Lakosihoz: hogy a' hozzájuk közelítendő Török, Orosz, és Ánglus Hajóssegeket úgy fogadják mint Szabadítóikat.

Az az Orosz Korpus, mely a' Gallíciai széleknél megállapodott vala: elébb indult Oct. 26-dikán, Generális Rosenberg' vezérlése alatt.

Lublin, Krakau, 's Billitz felé vette útját ezen Korpus. Két Tsapatokra vagon fel-osztva. A' Fővezér Hertzeg Würtemberg Ferdinánd. Ezután vagon Haditárnokmester Rosenberg. Az 1-ső Tsapat Billitznél szándékozott lenni Növ. 24-dikén; a' 2-dik pedig Növ. 29-dikén.

A' Breszti Hajóssegeből visszafel-szabadult 3 Fregátok közül Immortalité nevűt, el nyert Ánglus Fregát Fishguard, Breszt előtt. Az Immortalité-nn sok hadi kézűlet és 400-nál több földi Katonaság volt.

Kopernikus értelme szerént mint vagnak a' Teremtő által el intézve a' Világot formáló nagy Testek, és mint mozognak: álmélkodásra méltó módon ki-tsinálta, egy eddig még soha nem látott alkotmányban, Betsi Matematikus Óratsináló Rutschmann József.

Béts.

Bétsi Lakos Leimmer Antal Úrnak, hét rendbéli magános adósságokról való Kötelező-Írásokat adott által egy Magyar Gavallér, törvényes tulajdonságú párokban, és Bizonyosság-írárok, nem különben, az adósságoknak N. Győr Vármegye' Jegyző-könyvébe 1797-dik esztendőben Apr. 13-dikán lett bé-íratásáról szóló hét Próbaírárok mellett, oly czéllal, hogy azokat említett Leimmer Antal Úr, bizonyos feltételek alatt, árúllyá el Magyar Országban. Le is ment Leimmer Úr Magyar Országra: de semmi Tudósítás nem érkezvénn tőle: intetnek Mindenek, hogy az említett Írárok eránt kötetést ne tegyenek addig se' Leimmer Úrral, sem más akár kivel, a' kinek kezébe jöhettek volna a' Kötelező Írárok, míg Jazoknak Originálissaikat nem fogják látni, mellyek mikor költek, és mennyi summáról szöllanak, meg-mutatja az itt következő laistrom:

Az 1-ső t. i. költ 1796 dik eszt. benn Júl. 23-dikán, 's szöll 6000 forintról.

A' 2-dik-1796 dik eszt. Sept. 30 dikán: 5500 forintról.

A' 3-dik, 1797. Jan. 1. — 4500 f. ról.

A' 4-dik, 1797. Jan. 1. — 2500 f. ról.

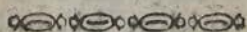
Az 5-dik, 1797. Jan. 1. — 1500 f. ról.

A' 6-dik, 1797. Jan. 1. — 4000 f. ról.

A' 7-dik, 1797. Mártz, 1. — 4500 f. ról.

A^o
CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 40.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
 16-dik napján 1798-dik Elztendöbenn.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A^o Breszti Hajósseregosztályból el nyertt Hoche nevű lénei hajónn, egy millió líver kész-pénz találatott.

A' nevezett Fr. Hajóssereg, állott mind öszsze, a' most említett Hoche nevű lénei hajóból, és nyóltz Fregátokból, mellyeknek neveik: Bellone, Coquille, Ambuscade, Resolue, Loire, Immortalité, Romaine, és Semillante. Ezen Fregátok

T t

közzül hármat, Hochevel egyetembenn még Oct. 12-dikénn el nyertt Anglus Kapitány Warren Irlandia partjainál; a' 4-diket, Oct. 13-dikánn Melampus nevű Fregát, Kapitány Moore' vezérlése alatt nyerte el; az 5-diket, Oct. 18-dikánn Fregát Anson, Kapitány Durham' vezérlése alatt, a' 6-dikat pedig (mint már jelentettük a' múlt postán) Fregát Fishguard, Kapitány Martin kormányozása alatt Oct. 20-dikánn. A' 7-dik, t. i. Romaine, viszsa verekedett Oct. 22-dikénn a' Breszti Kikötőhelybe. Semillante hová lett? még nem tudatott.

Resolue, 40 ágyús Fregát. Ötszáz részszerént Hajóslegények, részszerént Katonák voltak rajta, midőn ki-indult Breszt alól. Már Oct. 12-dikénn minden köteleit elvesztette. Az emberei közzül tízen hüllottak el, és sokann sebesedtek meg. — Melampus, Oct. 12-dikénn egy embert vesztett: Oct. 13-dikánn pedig egygyet sem.

Immortalité, 42 ágyús új Fregát. Ezzel minekutánna 35 minutumokig tusakodott volna a' Bridport Admirális Hajóssegebéli Angl. Fregát Fishguard: úgy meg rongálódott, hogy a' Kapitánnya Martin azon gondolkozott már, hogy el vonnya magát, de a' Tisztek 's a' több Legények buzgósága által, annyira helyre állítódott ismét Fishguard; hogy még egy óráig 's

50 minutumokig folytathatta a' viadalt, a' midön kéntelenített a' fr. hajó meg adni magát. A' hartz' eleinn, 580 főből álló Nép vólt rajta, és a' szárazra rendeltt, 's Irriandiába ki-szállítandó Katonaságnak Alkórmányozója Gen. Menard, de a' ki, valamint a' Hajó-Kapitánnya Legrand is halva maradt a' tsatábann.

Loire, 48 ágyús, egészszenn újj és igen szép alkotmányú Fregát. Ezt a' Breszt felé erányzott vízfzaz útazása közbenn Cap Cleárnál, a' Kapitány Warren Hajósseregebéli Fregát Anson, mely ámbár még a' 12-dik Octoberi verekedés előtt el vesztette vala némely árbotzfáit, és jóllehet tsak 44 ágyús: még is meg támadta (a' nállánál nagyobb Fr. hajót), 's mintegy két órannyi viaskodás után kényszerítette azt maga megadására. A' Hajósnépenn kívül, mely 300 főből állott, 400 ig való földi Katonák is vóltak rajta, kik közzül sokann hullottak el 's estek sebbe.

(A' Breszti Hajósseregnek ily veszedelmét, részfzerént fzerentsétlenségnek; részfzerént a' Direktórium' rendelései teljesítésébenn való késedelmeskedésnek tulajdonítja a' Fr. Direktóriális Újság: panaszossann beszéllvén elő: hogy midön a' Rocheforti Hajósseregosztállal el indúlt az Irriandiába rendeltt Fr. Segítő-seregnek sokkal kissebb része, (a' mely t. i. Irriandiábann fogságba esett): ugyan akkor kel-

lett volna el indulni az említett Segítő-sereg nagyobb részének is a' Breszti Hajóssereggel: de nem kaphatta meg, a' Direktóriumtól ki-szabott időben a' maga zsóldját.)

Égyiptom-meljkéről, következő értelmű Tudósításokat vett a' Kádixi Spanyol partok előtt 15 líneai hajókkal vígyázó Anglus Admirális Lord S. Vincent, melyeket azonnal megküldött Londonba, 's ott az Udvari Újság ki-hirdetett Oct. 23-dikán: A' Nílusnak tengerbe-szakadásánál fekvő Goliath nevű Angl. líneai hajónak ágyús tsónakjai meg-támadtak Aug. 25-dikénn, egy Torride nevű; három 18 fontos ágyús; és 70 emberes Fr. hajót, mely, a' Berguieri Erősség' óltalma alatt vasmatkákonn állott. Ezen Erősségből vátig is tüzeltek ki az Anglusokra: de ők még is el nyerték a' Fr. hajót, tsupánn tizenöt minutumokig tartott viadal után. — Negyed nappal elébb, úgymint Aug. 22-dikénn, Anglus hajó Alcmené, el kapott Alexandriánál, Legere nevű két 6 fontos ágyús és 61 emberes Fr. hajót, mely, az előtt negyven nappal indult vala ki a' Tulloni Kikötőhelyből, Bonapartehez intézett Írásaival a' Fr. Direktóriumnak. Midőn látták a' Fr. ák, hogy Anglus fogságba kell nekik esni: ki-vetették a' velek lévő tsömo Írasokat a' tengerbe: de két Anglus

Hajóslegények ki ugorván leg-ottan a' ten-
gerbe, mind ki kapták szerentséssenn az
említett Írásokat.

Ámerika' meljékénn is sok prédát kap-
nak az Ánglusok. Egy onnét indúlt gaz-
dag terhű Spanyol hajó pedig, midőn már
Portugallia' tájjára ért volna: akkor
lett prédájává az Ánglusoknak, 's a' Lis-
bonai Kikötőhelybe szállítódott bé.

Egy Hollandus Fregátot, mellyen
kétszáz földi Katonák is vóltak, el nyert
Texelnél egy 36 ágyús Ánglus Fregát Si-
rius, Kapitány King' kórmányozása alatt:
's üzöbe vett egy más Hollandus Fregátot
is oly módon; hogy ez is nehezenn me-
nekedhetett meg tőle.

(Ezen két Fregátok, a' Hollandiai
Tudósítások szerént, Oct. 22 dikénn indúl-
tak el Hollandiának Helderi partjától, Fran-
tzia gyalogságot, 's Batáviai Pattantyúso-
kat is vivénn magokkal: de útjok' folyta-
tására nem lévén alkalmas szelek, kén-
telenek vóltak Gátnál meg-állapodni, 's
ott várakozni Oct. 26-dikáig, a' midőn is-
mét tengerre szállottak: de a' Londoni
Tudósítások szerént, mind kettőjököt el
nyerte Ánglus Fregát Sirius.)

Nelsonnak, és az alatta vitézkező Ha-
jösseregnek, a' Tötök Császár által lett meg
ajándékoztatását így adja elő a' Londoni
Udvari Újságnak 23-dik Octóberi Darabja:

Mihelyt megértette a' Nagy-Úr, az Ánglusoknak Abukirnál nyertt győzedelmét: azonnal le-vette egy turbányjáról a' drága gyémánt Bokkrétát (mely a' Törököknél, *Chelengknek*, Győzelem-virágnak neveztetik), 's ezt, nem különbenn a' leg szebb bundái közzül is egygyet, a' megsebesedett Ánglus Tengeri Vitézek' számára szántt két ezer arannyal egygyütt, Sir Horatio Nelsonhoz küldötte egy Török Fregátonn, 's egyfzersmind meg-kérette az Ángl. Királyt, hogy engedné meg Nelsonnak viselni az említett bokkrétát és bundát.

Frantzia Országi Tudósítások.

A' Közönséges-Társaságnak 7-dik esztendei költségeire meg-kívántató summát, hogy egészfen ki-lehessenn pótolni; két eszközüket ítéltek ezen tzelnek elérésére, az a' végre ki-rendeltt Kommiszziók, erányosoknak. Egygyiket, el is fogadták már a' Törvényadók; a' másikról is tartott már több rendbéli titkos Gyüléseket az Iffjabbik Törvényhozó Tanáts.

Az első és már el fogadott eszköz, abból áll: hogy ámbár a' múltt esztendő' Sept. ének 15-dikénn Törvény hozattott vala, a' Nemzeti jószágok további eladogatásának félbe szakasztása eránt: mindazáltal ezenn Törvénynek kötelező ereje szünnyön meg, és az említett jószágokból

adódják még el kótyavetye által, 125 millió lívert érő rész: a' kótyavetye eránt pedig azt kell meg-tartani: hogy a' mezőségi jószágok árrául, az azokból bé kerülő jövedelemnek nyóltzszoros árrát kell ki-kiáltani; a' Házak' árrául pedig, a' jövedelem' hatszoros árrát. Az el adandó jószág' árrának első egy tizenkettöd részét mindjárt az első Dekádbann (tíz napokon) le kell tenni; a' 2-dik tizenkettöd részt, 3 Hónappal későbbenn; az utánn pedig 3 Hónaponként kell egy egy hatod részt letenni. Az el adandó jószágok között azombann most se' foglaltatnak bé, a' Közön-ségestársaság' szolgálatjára szükséges Házak, és a' Nemzeti erdők, mellyeknek el adhatatlansága el van végezve. A' Törvényhozó gyűlésnek Ifjabbik Tanáttsa, Oct. 13-dikánn állította meg az elő-adott Rendelést: az öregebb Tanáts' eleibe pedig Oct. 17-dikénn terjesztette az eránt való vélekedését egy különös Kommiszsiónak, Legrand nevű Tag. Ez, az Abukír méljéki veszteségnek helyre-hozására, 35 milliót ítelt szükségesnek lenni: bizodalmat nyújtott azombann még 200 milliót érő Nemzeti jószágoknak el adattathatása eránt, minthogy még mind öfzfe négyszáz milliót érő jószág van a' Nemzetnek. A' Vevők igaz az, hogy igen jutalmassann jutak a' Nemzeti jószágokhoz; de meg kell

gondolni, hogy a' fekvő jószágok olyankor nem a' leg nagyobb betsűek, midőn a' kész pénz elztendőként 15 sőt 20 procentó interest is hajt bé. — Az öregebb Tanács is rá állott tehát az Iffjabbik végzésére.

A' másik eszközzől, mely, adóztatásokból áll, a' jövő postánn.

Kairóból írta Parisba egy Dupui nevű Fr. Generális, hogy ők a' Muhamed' in-nepeinn, a' leg-buzgólkodóbb Szarándokok módjára viselik magokat, hogy megsalhassák az Egyiptomiakat, kik igen szeretik a' Vallásokat; továbbá, hogy a' Katonák, sok szamárt és pénzt nyertek a' tsatákbann, úgy hogy ritka Volontér, a' ki száz luidört ne mutathasson.

Olasz - Országi Tudósítások.

Róma' vidékeire, mind több több Katonaság gyűl. A' Circeo nevű Ofztálybann történt újabb zenebonák miatt, egélszenn Katonai igazgatás allíttatik fel.

A' Római Respublika új Papirospénz-zeinek (Afszinyatjainak) hogy betse legyen: Generalis Macdonald egy Hirdetményt adott ki, melynek ereje szerént, ha valaki az Afszinyátokat annyibann, a' mennyit azok mutatnak, el nem veszi, elsőbenn száz annyit fog büntetésül fizetni, mint az Afszignát ér. másodszor, két elztendei vasbann való raboskodásnak bünte-

tését von magára; tsupánn azt az egy esetet vévén ki, ha valaki pengő pénzben vett fel valamely summát költsönn, és a' Költsönnadó is olyan pénzben kíván magának eleget tétetni. Minden közönséges Kaszszaknál el kell venni ezen Afzfzinyátokat, és mikor el váltják ezeket, hogy sok pengő-pénzt ne kellessék kiadni: vannak 15, 5, és 3 Bajocchis Afzfzinyátok is, és tsak annyi adattatik kész pénzben, a' mennyi kevesebb 3 Bajocchinál.

A' Nápolyi Tudósítások szerént, egy Török hajó érkezett oda 'Octóber' 16-dikán azonn ajándékokkal, mellyeket a' Nagy Úr, a' Nílusról neveztetett Báró Admirális Nelson^s számára küldött, hanem éppen az előtt való nap szállott tengerre az említett Admirális.

Korzika Fővárosából Básztiából, 3 ezer főből álló Frantzia Sereg indult Málta felé.

Helvétziai Tudósítások.

Az új Frantzia Követet Polgár Perrochelt minden nap várják Lucernábann. Azonközbenn Fr. Kommisszarius Polgár Rapinát, a' Helvétziai Direktóriumtól elbútsúzott, és már Helvétziából vissza is indult. Még egynehány napokkal az előtt meg-újjította a' Fr. Respublika^s kívánságát, minden Helvétziábann találtatható Ma-

gazinumok eránt. Ezenn kívánság eránt azonbann a' Helv. Direktórium újj ellenző okokat terjesztet elibe a' Fr. Direktóriumnak.

Generális Schauenburg, és a' Graubündtenbenn Fr. Ministerséget viseltt Polgár Güyot, Octób. 22-dikénn Lucernába mentek, és a' Direktóriumnál audientzián vóltak. Az utánn mind kettenn Tigurumba vizfsza tértek, a' hová is Oct. 26 dikánn, egy Kurír érkezett Párisból.

Egészsz Helvétziábann az a' hír terjedt vólt el, hogy 40 ezer Katonák fognak ott ölszfe-szedődni a' Frantzia Respublika' szolgálatjára. Ámbár a' Kántonokbéli Kormányozók, ezen hírt némely részről közönségesenn meg-tzáfoltak: mindazáltal, ezenn hírnek az a' következése lett, hogy sok fegyver fogható Iffjak vándorlanak ki Helvétziából.

A' Direktórium egy különös Írásbann adta tudtára Oct. 22-dikénn a' Törvényhozó-gyűlésnek: hogy az Aufztriai Sereg Graubündtenbe bé-ment, és hogy azon Lakosok közzül, kik Graubündtennek Helvétziával leendő egygyesítését sürgették, sokan kí-költöznek Graubündtenből, 's egyfzersmind panaszolta, hogy ezen Kiköltöztteket kí-tsúfoltak Helvétziábann: 's ez okonn kívánta, hogy a' Törvényhozó-gyűlés vegye Azokat pártfogása alá.

Oct. 29-dikénn serkentette a' Direktórium a' Törvényhozó-gyűlést, hogy a' környülállásokhoz képest szükséges hadi-készületeknek siettetése végett, határozza meg Ez, a' meg kívántató summát minden késedelem nélkül. 'S e' végre jónak ítélte, buzdítani a' Helvétziai Polgárokat, hogy kiki a' maga vagyonyából adjon ezertől kettőt, hadi-áldozatul.

Orosz Birodalmi Tudósítások.

Konstántzinápolyból Sept. 19-dikénn költ Tudósítását Orosz Viceadmirális Uschakownak, közönségessé tette a' Pétersburgi Újság, Octób. 19-dikénn, mely Tudósítás szerént, oly bizodalját nyilatkoztatta a' Török Udvar az Orosz V. Admirális eránt, hogy különössenn meg-kérette Azt, a' már részfzerént fel-készültt, részfzerént munkában lévő Török hajóknak meg-nézegetése végett, és hogy mondja meg, mit ítél azokról, 's mit gondolna jónak eránttok. Meg is mondta, és azonnal telyesítődött a' tanátsadása. A' Török Ministériommal lett végzés utánn, bé-indúlt a' Konstántzinápolyi Tsatornába, hogy ott egygyesüljön a' Török H-jössereggel, melyhez midönn közelített volna: számos ágyúk ki-sütésével köszöntötte azt; és ugyan annyi ágyúk' ki-sütésével köszöntetett ő is attól, Midön azonn hellyel által ellenben ment

vólna el, a' hol személy szerént vólt jelen a' Szultán: 31 ágyú lövésekkel, Virézi muzsikával, és a' Hajósseregbeli egészsz Nep' ki-állított rendjeinek hatszori *Hurrah* kiáltásaikkal tevődött tisztelet a' Nagy-Űrnak. A' Vár és az Ágyúöntőház előtt a' mennyi ágyú övésekkel az Oroszok tették a' magok köszöntéseket: ugyan annyi ágyú-lövésekkel kapták azt vissza a' Törökök' részéről. A' Császár' téli palotája' ellenébe érkezvén V. Admirális Uschakow, ott is tiszteletet tett a' Szultánnak 21 ágyú-lövésekkel. — Azonn végzi Tudósítássát, Uschakow Úr, hogy a' Földközitengerenn lévő Ánglus Hajóssereg Vezérétől Nelson Admirálistól vár feleletet, a' Földközi-tengerre való ki-szállás, és az ellenség ellen egygyes erővel mi formánn intézendő hadi munkálódás cránt.

Elegyes Tudósítások.

A' sok helyekenn meg-győzettetett; de más helyekenn ismét szaporodó Belgio-mi Insurgensek zászlójánn ez olvastatik: Inkább itt haljunk meg, mint másutt.

Pruszfia: A' szolgálatbann vólt Invalidus Tiszteknek nagy részét botsátotta nyugalomra a' Király penzióval a' múltt Hónapbann. — Az Erősségek Főgondviselője Generális Geusau parantsolatot vett

a' Királytól, hogy Wesel Várába 5000 Emberre való eleséget szállíttasson bé.

A' Bodoni (Vidini) pártos Basa Passmann Oglu, új fortélyt gondolt ki a' Kapudán Basa ellen, a' ki még 27 ezer emberrel állott vala Bodon előtt, megszűbb egy ágyú lövetnyinél, mely fortélynál fogva: Oct. 25 dikénn éjtzaka ki-tsapott a' K. Basa' seregére, 's annak nagy részét leöldöste, a' többit pedig el kergette, elnyervénn a' tábort, minden ágyúkkal, ágyú készületekkel, és ezer lovakkal egyetemben. Maga a' Kap. Basa is alig szaladhatott el, és hogy az ellenség' kezére ne jussanak magának és Tisztjeinek sátorai: el égettette azokat.

Néhai B. Devins helyébe Gróf Colloredo Venczel lett a' Horvát-Országi és Slávoniai szélek' Főgondviselőjévé.

Az Olasz-Országi Ts. K. Sereget vezérli Hadi Tárnokmester Hertzeg Oranien.

A' Ts. K. Felség, személy szerént meg fogja tekinteni Kremsnél, a' Rajna felé indúlt, és pihenő napot csak minden harmad nap tartó Orosz Seregosztályt, mely között 12,287 Kozákok vagynak.

A' Rastadi Német Deputátzió, Növ. 3-dikánn el végezte, hogy meg-marad az előbbi maga ki-nyilatkoztatása mellett.

Moguntziából, melynek erősségei egyengettetnek, Olasz-Országba takarodott

által leg nagyobb részént az Örizet: hanem várnak helyébe, tíz ezer új Katonákat.

A' Tripolisi Bég, kinek kérésére, Generális Bonaparte, minden Máltabann találtatott Tripolisból való Török rabszolgákat haza eresztett, oly feltétellel, hogy a' Bég is minden Máltából való rab szolgákat szabadonn botsásson: most azokat valósággal, egy gabonával terhelt hajónn, Generális Bonaparte' részére ajándékul ajánlott 4 lovakkal egyetemben, Máltába el is küldötte a' Bég.

Erdély Országban három nevezetes Tisztségeket viselt Úri Személyek haláloztak meg mostanság, úgymint: a' Fogarasi Distriktus' Fő-Kapitánnya. Udvari Tanácsos Nagy Ajtai Dónáth Mihály Úr; a' Királyi Kintstár' Kormányfőkénel Tanácsosi hivatalt, és Fiskális Direktorságot viselt Idősbb Nagy Ajtai Cserei János Úr (Ez meg-holt Oct. 10 dikénn); és Itélőmester Csernátoni Csernátoni Ferentz Úr.

Spanyol-Országi Tudósítások.

Az Ásztúriai Hertzeg' születése napját, Oct. 14-dik napján az Eskuriál nevű Királyi mulató helybenn nagy pompával inneplette az Udvar: de ezenn inneplésenn se' vólt jelen Hertzeg de la Paz.

Minister D. Saawedra egészségének tökéletes helyre-állításábann már nints kétség,

és mihelyt D. Saawedra maga veheti által a' hivatalt: azonnal D. Urquijo, a' mostani Helytartója, Rendkívülvaló Követül fog küldödni Dresdába, hogy ott a' Szaxóniai Választó-Fejedelem Leányának, az Asztúriai Hertzeggel leendő házassági egybe kelését tökéletességre hajtsa.

A' Cs. K. Udvarhoz Bétsbe rendeltt Követ Duque d' Ossunna, Oct. 15 dikénn kapta kezéhez, ezenn Követségéről szóló Bizonyság-Levelét, és Oct. 17 dikénn Páris felé indúlt, a' hol is tsak egynehány napokat múlat, 's Béts felé folytatja útazását. Ez a' Hertzeg, egy ez Ország' leg gazdagabb Naggyai közzül.

Tudósítások.

Ketskeméth Várossának Ser-Háza, e' folyó 1789-dik Esztendei Nóvember Hónapnak 25-dik napján, ugyan ott esendő Katalin Vársár alkalmatosságával, Arendába leendő kiadás végett, licitáltatni fog, melly Serházban találtatik, a' Serföző és Cselédjei számára négy szoba, egy konyha, egy kamara avagy Speiz két jó pintze hozzá tartozandó ser hordókkal, két csiráztató, egy rézből készített szárító, Gabona-tartásra készített és két Olstályban lévő padlás, mellyen sok ezer mérő zab, és gabona meg fér, pálinka ház három kazánnyal, két Istálló, egy szín és egy jég-verem, ismét egy száraz malom, hozzá ragasztott egy szoba, és Konyhával. Az

árendás esztendőök pedig kezdődnek 1799-dik esztendei Sz. György napkor.

Bétsi Lakos Leimner Antal Úrnak, hét rendbéli magános adósságokról való Kötelező-Írásokat adott által egy Magyar Gavallér, törvényes tulajdonságú parokban, és Bizonyság-írárok, nem különben, az adósságoknak N. Győr Vármegye' Jegyző-könyvébe 1797-dik esztendőbenn Apr. 13-dikán lett bé-íratásáról szóló hét Próbaírárok mellett, oly czéllal, hogy azokat említett Leimner Antal Úr, bizonyos feltételek alatt, árúllyá el Magyar Országban. Le is ment Leimner Úr Magyar Országra: de semmi Tudósítás nem érkezvénn tőle: intetnek Mindenek, hogy az említett Írárok eránt kötetést ne tegyenek addig se' Leimner Úrral, sem más akár kivel, a' kinek kezébe jöhettek volna a' Kötelező-Írárok, míg azoknak Originálissáikat nem fogják látni, mellyek mikor költek, és mennyi summáról szólnak, meg mutatja az itt következő la'strom:

Az 1-ső t. i. költ 1796 dik eszt. benn Júl. 23-dikán, 's szól 6000 forinról.

A' 2-dik 1796 dik eszt. Sept. 30 dikán: 5500 forinról.

A' 3-dik, 1797. Jan. 1. — 4500 f. ról.

A' 4-dik, 1797. Jan. 1. — 2500 f. ról.

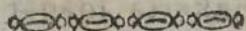
Az 5-dik, 1797. Jan. 1. — 1500 f. ról.

A' 6-dik, 1797. Jan. 1. — 4000 f. ról.

A' 7 dik, 1797. Mártz. 1. — 4500 f. ról.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 41.

Költ. Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
 20-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

Német Országi Tudósítások.

A' Rastadti Német Deputatzió, Növ.
 6-dik napjára készítette el egészsz felelet
 formábann, a' Frantzia Követektől Octób.
 28-dikánn vett két rendbéli Írások eránt
 való 's már a' múlt postánn is egy két szó-
 val említett Végzését, mely feleletet, Ts.
 K. Minister Gróf Metternich, által is kül-
 dött más nap estve a' Fr. Követeknek,
 kiknek említett Írásaikhoz képest, két da-

rabból áll a' N. Deputátzió' felelete is.
Az első Darabnak summás értelme ez:

„Álmélkodik rajta a' N. Deputátzió,
hogy az ő 17-dik Octóberi Írására, a' mely,
környülállásosann és fundamentossann min-
dent magábann foglalt, egyáltaljábann *Nem-*
mel feleltek a' Fr. Követek, és oly ki-fe-
jezéseket engedtek meg magoknak, mel-
lyeket, az öfzsze-békéllés idejének oly igen
közellétekor, ingyen sem lehetett volna
gondolni, 's a' mellyek, két egymást bé-
tsülő Hatalmasságoknak, a' magok Mini-
stereik által való alkudozásaikbann éppenn
szokatlanok. Hogy hofzszasann írt a' Né-
met Deputátzió: ennek oka az, mert vi-
lágossann ki akarta magát magyarázni. A'
melyik Fél azon igyekezik, hogy keve-
síhesse a' veszteségét, e' végre minden
környülállásokat 's módokat bővebbenn
tartozik meg-határozni; mint Az, a' me-
lyet oly állapotba helyheztetett a' hadi-sze-
rentse, hogy tsak kívánságokat tesz fel,
telyesítés végett, közönségessenn a' má-
siknak. A' N. Deputátzió' hofzszas előa-
dásaiból tehát éppenn nem lehet oly kö-
vetkezést tsinálni, mintha Ő, készakartva
igyekezne húzni halasztani a' dolgot. Hogy
pedig nem akarná ő szívessenn a' Békes-
séget: már ezt senki se' hiszi: a' ki az
eddig való alkudozás' folyamatjára egy
kevés figyelmetességét függeszti; nem kü-

lönben azon áldozatokra, mellyeket tett a' N. Deputátzió, a' Békességnek megnyerhetéséért. Ezenn áldozatok' el szám-lálása után helyesenn teszi a' N. D. hogy már nagyobb áldozatokat nem tehet egy Státus is, a' mely szabad, mástól nem függő, 's magaura, és továbbra is az akar maradni; 's egy Státus se' áll reá az afféle feltételekre 's által engedésekre, a' mely, igen nagy buzgósággal nem óhajtja a' Békességet. Hogy a' Fr. Követeknek még két fenn forgó kívánságjokra reá állhasson a' N. D. semmiképpen nem engedhetik ezt meg néki: egy felől ugyan a' Német Birodalom' java, a' mely reája vagyon bízzattatva; más felől pedig a' Német Nemzet' méltósága, az igazság, és a' Nemzetek' Törvénye. Egygyik kívánságjok szerént t. i. a' Fr. Követeknek, által kellene venni a' N. D. nak, a' Rajna' bal-meljéki minden Helységeknek a' had által okozott adósságjokat a' Rajna' jobb-meljékére: és a' másik kívánságjok szerént, meg kellene egygyezni benne a' N. D. nak, hogy a' Német Birodalomnak eddig való oly sok Tagjai, kik a' Rajna' bal-meljékénn birtokosok vóltak, úgy tartódjanak 's szenvedjenek, mint ha valóságos Fr. Kiköltöztek vólnának. Az 1-ső kívánságnak telyesítése által, adófizetőjévé lenne a' Német Birodalom a' Fr. Respublikának; a' 2-diknak telyesítését ellenzi az emberiség

is. Minekokáért hiszi még most is a' N. D., hogy a' Fr. Direktórium' igazsága 's egyenessége, nem hagygya többé ezenn feltételeket sürgettetni."

Hogy Ehrenbreitstein Várának szükséges eleséggel való fel-segíttetését se' fogja tovább ellenzeni a' Fr. Direktórium, 's azt, a' Békességkötésnek tökéletességre való vitettetéséig halasztani; ez eránt is, telyes bizodalját nyilatkoztatta a' Német Deputátzió, és ezen bizodaljának fundamentomaiúl több rendbéli Kötéseket hordott fel, mellyek a' Ts. K. és a' Fr. Generálisok között lettek az eránt, hogy a' Fegyvernyugvás' ideje alatt, szükséges eleséget lehessenn bé-szállítani Ehrenbreitsteinba.

A' Belgiomi Támadásról.

A' Franzia Újságok szerént, mindenütt verik a' Republikánus Katonák 's széllefszik az Insurgenseket: magok a' Brüzsfzeli leg-újjabb Tudósítások is meg vallják azombann, hogy a' pártütés mindúntalan terjed. Egy része a' Háborgóknak, az Antverpiai Tsatorna mellett Thysseltbe vette magát, mely, tsak négy óránnyira esik Brüzsfzeltől: és ottan Katonai Kommiszziót állított fel, a' mely, egy Brüzsfzeli Legényt, nem különbenn egy Vezért is a' ki árúlással vádoltatott, agyon lövettetett.

Más Insurgens-Tsapat, alkalmas számmal
 rendbe szedvén magát Tornhoutnál, Her-
 renthal felé indúlt, a' mely, Hollandia' szé-
 leinél fekszik. Itt a' Batáviai Respublika'
 zsöldiánn lévő Fr. Katonaság, meg-támad-
 ta a' Pártosokat, 's igen véres viadal után
 egy részt el fogott belölk, a' többit pe-
 dig széljel szórta: és Herrenthalnak felét el
 égette. Luxemburg' határánál is ki-ütötte
 magát az Insurrekció. Mintegy 400 fel-
 fegyverezett Békételenkedők, a' Malme-
 diba vivő utat oly szándékkal állották el,
 a' mint hallatott, hogy az újjonnan szedett
 Katonaságnak a' Fr. Ármádiához lejendő
 szállíttatását meg-gátolják; de Fr. Adjutáns
 Viesset által meg-verettettek, 's el szélez-
 tödtek. — A' Fr. Direktórium, Generális
 Collaudot rendelte Fő-Vezérré, a' Belgiomi
 Tartományokból formáltt 9 Fr. Osztályok-
 ba, 's 15 ezer főből álló Katonaságot adott
 kormányozása alá. Ez a' Collaud, Oct.
 31-dik napján érkezett Brűszfelbe, 's szán-
 dékozott egyszerre meg-támadni az Insur-
 genseknek minden tanyáikat. Előre egy
 Hirdetményt is botsátott ki, a' melybenn,
 terhes pénzbéli büntetéssel fenyeget meg
 minden Városokat, mellyek, az Insurgen-
 seknek ellent nem állanak. Luxemburg
 Várát, egészszenn Katonai igazgatás alá
 vetette. Minden nagyobb Városokból Ke-
 zeseket vitet Brűszfelbe; 's még Brűszfel-

ben magábann is sok Személlyek árestál-
tattak meg Növ. 2-dikánn, kik között va-
gyon, ama' nevezetes Vandernot' Öttse is.
Ezen erőszakos eszközök mellett azombann,
gyengébb eszközökkel is akar élni a' Direk-
tórium, a' zenebonának le-tsillapításábann,
egy Tsendesítő-Kommiszfáriust küldvénn a'
Belgiomi földre, Polgár Lecarliernek személ-
lyébenn, a' ki Belső-bátorságra-ügyelő Mi-
nisterséget viselt Párisbann: de mostanság
Polgár Düval által váltattatott fel említett
Ministeri hivatalábann. — — A' Fr. Tör-
vényhozó gyűlés' Iffjabbik Tanáttsa se' néz-
hette vala már be-húnyt szemmel a' Bel-
giomi lármákat; hanem Octób. 28 di-
kánn, egy titkos Ülést tartvänn, meg-
határozta, hogy azok eránt Tudósítást kí-
vánnyon a' Direktóriumtól, meg kérdvéñ
ezt egyszersmind az eránt is: Ha elégsége-
sek e', a' pártütésnek le-tsendesítésére azon
Törvények, mellyek az engedetlen Egyhá-
zi-Személlyekre, a' Szökött katonákra, és a'
katonáskodásra ki írtt, 's ki-rendeltt Személ-
lyekre nézve hozattak? Ezen Kérdésére a'
Törvényhozó-Tanátsnak, felelt más nap a'
Direktorium, és jóllehet, valamint már
mátszszor minden illyes feleleteibenn: úgy
most ebbenn is fel-hozta az Ánglusok' iz-
gatását: nem tagadhatta mindazáltal, hogy
az Insurgensek, az előbbeni igazgatást kí-
vánnyák vizsgálja. Egy úttal, másféi millió

lívert kért a' Direktórium, titkos költségekre.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Cisalpina Respublikabéli 'újj Konstitútzió'nak *el* vagy *el nem* fogadása eránt tartatott Közönséges Gyűléseknek ki-menetelét, éppen nem hirdetik szerentsésnek a' Konstitútzióra nézve, az onnét eddig érkezgetett Tudósítások. Leg több Gyülekezetekbenn, 's a' leg népesebbekbenn is, minéműek p. o. a' Bergamói, Bolognai (Bonóniai) 's a' t. a' Nép közönséges Gyűléseibenn igen kevesenn jelentek meg, és többen vóltak azok közt is, kik a' Konstitútzió' *el nem* fogadására, mint a' kik annak *el* fogadására adták szavokat, ámbár az újra fel-szabadúlt Konstitútzió'nális Társaságok' (Klúbok') Tagjai már az előtt egynehány napokkal a' Nép közt szerte széllyel járogattak, és azt minden módonn igyekeztek a' Konstitútzió' bé-vételére reá beszélleni.

Úgy vólt ez Mediolánumbann is; de a' hitegető Klúbistákat nem egyszer pifszegette ki a' béketelenkedő Nép, sőt még keményebbenn is bánt velek, úgy hogy kéntelenek vóltak azok futásra venni a' dolgot. Oct. 25-dikénn *el* kezdődött még is a' Gyűlés: de tsak arra is nagy bajjal lehetett rá menni, míg egy Elölülő,

két Titoknok (Szekretárius) és két Vokszámláló választódott, úgymint a' mely választásnak tsupánn más nap reggelre lehetett vége. Ezenn a' naponn, a' Kormányzék' Kommisszáriussa Piantanida meg nem jelent, hanem maga képi-benn Polgár Zamperini-t küldötte. Ezt, mint Küldöttnek Küldöttjét el nem fogadta a' Nép. Az utánn a' Direktórium, Polgár Rossit küldötte, 's azzal is sok óra tölt el.

Későbbenn tsak ugyan hozzá fogtak a' voksoláshoz, és estve felé kívánta a' Kommisszárius, hogy a' Titoknokok veszenek véget munkájoknak, 's a' Voksok számláltassanak fel; hanem még több voksolni akarók is érkeztek, és nem akarták engedni, hogy a' Szekretáriusok félbe szakasszák a' vokсок' bé-írását. A' Kommisszárius végre, a' Nemzeti 'Strázsák Vezére által ki-kiáltatta, hogy már a' Gyűlésnek vége van, és oszoljon el a' Nép, különbenn a' Katonaságnak kell maga kötelességét telyesíteni. Hanem a' Nép' száma mind inkább inkább szaporodott, úgy hogy a' Nemzeti 'Strázsák kéntelenítették el vonni magokat. Tsak a' Titoknokok maradtak tehát még a' magok helyén, hanem végre, sok lárma utánn, egy csoport Nép, azonn a' rekefztékenn is által rontott, mely bé-kerítette a' Szekretáriusokat, 's őket a' Vokszámlálókkal egye-

tembenn el parantsolta onnét, és a' vok-sos laistromot, a' Voksfzedök' kezeiből ki kapvänn széllyel szaggatta 's tűzbe szórta. Nagyobb számú Katonaság érkezvén, ugyan tsak el oszlatta a' sokaságot.

Így lön vége ezen czeremóniás foglalatosságnak, melybenn a' Mediolánumi Nép leg-előfször élt a' maga felsőségi jussával, a' Republikána szabadságra lett jutásától fogva.

Ily környülállások között a' vólt a' közvélekedés, hogy újj Népi-gyűlés fogna hirdetődni: de telyességgel nem úgy esett ki a' dolog; hanem Oct. 28-dik napjänn következendő értelmű Hirdetmény adódott ki:

„Az ellenség által ki-bérelt sok Alat-tombanndolgozók, kikkel némely el tsábított Polgárok is szerentsétlenül egybe-kaptsolták magokat, a' Konstitúzióra nézve tartott Gyűlésébenn a' Népnek, meg-háborították a' tsendességet, és meg-lévénngyőzöttetve, a' Konstitúciónak vokok többsége által lett el fogadtatásáról, még vég-re arra is vetemedett, hogy a' törvényesenn végződött gyűlés' protokollumát széllyel szaggatná. A' fő Nép szentséges tulajdonának ily vakmerő meg-támadása, minden jó Polgárok' szívét fájdalommal, és a' Kormányzékot boszszúsággal töltötte el. Örömmel jelentheti azonbann a' Vég-

rehajtó Kormányfő, ezen Kerület' Lakosinak, hogy minden álnok fortélyoskodások, és gonofzságok ellenére is, egészen meg-nyugtatható többségű voksok vették bé a' Konstitúziót. Egyfzersmind bizonyosokká teszi a' felől a' Polgárokat, hogy szoross rendelkezések tevődtek a' köztársaságnek bátorságos fenn-tartatása; a' Vétkeseknek meg-büntettetése; és a' Roszszándékuaknak zabolánn való tartatása végett. Mediolánumbann, Brumaire' hetedik napjann, a' 7-dik Republikánus esztendőbenn.

Genua: Az Ánglusoktól vett hadizenetre nézve, a' Ligúriai Kormányfő két Követet küldött Londonba, 's meg-kérte az Ánglus Konzult, hogy le ne vetesse addig Nemzete' Czimerét a' palotája elől, míg viszsa nem fognának érkezni Londonból az említett Követek.

Frantzia Országi Tudósítások.

A, Cisalpina Respublikábann történt változásokról nem tettek még semmi emlékezetet a' Párisi Ministeriális Újságok, és ez a' halgatások, különkülönbféle hírekre szolgált alkalmatosságot, mellyek szerént azon változásokat, a' Frantzia Direktóriumnak minden tudása 's akarata nélkül, G. Brüne tsupánn a' maga fejtől tsinálta, kit is azért meg-árestáltatott a' Direktórium.

Oct. 30-dikán közönséges audientziát adott a' Direktórium, a' mellyenn Polgár Serbelloni, mint Cisalpina Respublika' Követje; Polgár Schimmelpenning, mint Batáviai Követ; és Hopp Úr, mint a' Hessen Kfelsi Landgráf' Biztosa, szokott módon bé mutattattak.

Generális Moreau, mint az Olasz Országai Sereg Fő-Gondviselője, Oct. 31-dikén ment el Párisból Mediolánum felé.

Irlandiában Anglus hadi fogságba esett és tiszti parólájára el bocsátott Generális Hümbert, a' maga Adjutánsával Polgár Sülliwannal Növ. 1-ső napján érkezett Párisba.

Azon Frantzia Tengeri Tisztek közül is érkeztek egynehányan Párisba, a' kik Abukirnál estenek volt Anglus fogságba. Contre-Admirális Villeneuve, ki a' Guillaume Tell nevű Hadi-hajónn Málta Szigetéhez futott az Egyiptom-meljéki verekedésből, sok szemrehányásokat szenved azért, hogy oly hirtelen el illantott a' viadalból, 's általjában, egész maga-viseléséért.

A' Breszti Hajósseregből való Semillante nevű Fregát is vízfza-verekedett a' l' Orienti Kikötőhelybe.

A' Redacteur panaszossann adja elő, hogy sokann örvendenek Párisban a' Breszti Hajóssereg' veszedelmén.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Londonból Növ. 2-dikánn: „Irlandiából, oly értelmű Tudósítások érkeztek ide: hogy Oct. 27-dikénn újjra különkülönbféle Fr. Fregátok, és más fegyveres-hajók (mellyeknek száma még nints meghatározva) mutatták magokat a' Sligói Tenger öböl bé-járásánál és Killala előtt: hanem az ellenekbe fútt szél ismét a' Tengerre vízfzfa verte őket. Minden késületek megvannak a' szárazonn téve: hogy a' Killalai Tenger-öbölnél lehető ki-szállása az ellenségnek meg-gátoltassék, és a' Lord-Lieutenant, úgy rendelte el Seregét: hogy ha szinte az ellenség ki-találna is valahol szállani: leg ottan egy sokkal nagyobb erőt lehessen ellene indítani: de egyszersmind a' nyughatatlankodó részekbenn is maradjon annyi fegyveres erő, a' mennyi szükséges a' tsendességnek 's bátorságnak fenn tartására.

Az Ángliai Ország-gyűlés' Üléseinek kezdődése el halasztódott Növ. 26-dikáig.

Nelson Admirális' győzedelméért, közönséges háláadó inneplés fog tartatni Angliában Növ. 29-dikénn.

Ángliának Portsmouthi Kikötőhelyéből Oct. 29 dikénn indúlt el ama' nevezetes *Sir Sidney Smith*, Tigris nevű lineai hajónn a' Földközi tengerre, 's vele ment Pichegru is. (Pisgrünek, és a' véle Amé-

rikába számkivettetett több Szerentsételeknek oly hathatossáun fogta pártját, a' Fr. Törvényhozó Iffjabbik Tanátsnak 4-dik Nóvemberi Ülésébenn, Rouchon nevű Tag, hogy többen húsz Kollégáinál, ötet a' Státus' tömlöztébe akarták küldetni: de azért kereken megmondotta, hogy Pisgrü és a' Társai, törvényessen nem ítéltettek bűnösöknek: 's azért nem is lehetett volna azoknak tartani.)

Béts.

Néh. Mediolánumi Gubernátor Ferdinánd Fő-Hertzeg' számára, a' Bellvedéri alsó szobák készítettnek.

Passman-Oglu' fortéllya, melyről a' múltt postánn emlékeztünk, ebből állott: 48 órákig tartó fegyvernyugvást kért a' Kapudan Basától, mely idő alatt a' Fiát és Ötsét oly ajánlással küldötte el a' Kapudan Basához, hogy kész már el fogadni a' Nagy Úr' kegyelmét, és hadakozni a' Frantziák ellen, azzal a' feltétellel, ha ő meg-hagyattatik Vidini Basának, és 3 lófarkas rangot nyer. A' Vár' kapui nyitva állottak a' Fegyvernyugvás' ideje alatt, és az Ostromló-seregből sokan jártak oda bé's ki szabadonn. Pasman azomban némely Tisztjeit fel-öltöztette Kalmár-ruhákba, kik a' táborban vásárlás színe alatt mindent ki-tanúltak. Passman tsak azt

várta, hogy a' Fia és Ötse vissza térjenek, mely meg-lévén, úgy rontott ki Oct. 25-dik éjtszakáján a' Török táborba.

Magyar Ország.

Sáros Patakról Octób. 31-dikénn: —
 „Prímás Ö Eminentziája, Oct. 12 dikénn érkezett az egész Hegyaljának szinte kel-
 lő közepénn fekvő Mád Mezővárosába. Tsak hamar az utánn meg-nézegette Felső Magyar Országának leg-nevezetesebb Városait, Kassát, 's Eperjest, 's mindenütt érdemlett tisztelettel fogadódott. Onnan ismét vissza jött Mádra: hanem tegnap megfosztatánk már ezen nagy és kedves Vendégünktől, kit hogy Megyénk' kebelénn tiszteletünk: valóbann nyerteseknek tartjuk magunkat, 's szívünkből óhajtjuk, sok esztendőkre lejendő ki-terjedését azon szerentsénknek, hogy Hazánk ily Ofzlopembere' nemzeti-lelkiségének, az ügyefogyotak' fel-segállításénn meg-únatkozhatatlánul munkás könyörületeségének, 's minden sorsú Embertársaihoz való kedves magalkalmaztatásának személy szerént való tapasztalásával többször is örvendeztetésünk úgy meg, mint ebbenn az esztendőbenn.

Bereg Vármegyéből Növ. 10-dik napján: „Nálunk a' Izüret sok Gazdát megtsalt; mert a' meg vett hordók nem lé-

vén elégségesek, őket a' töveken 's ká-
dakonn várakozó szőlő, falukról falukra
futkostatta; és a' bodnárokat oly szorgos
munkába hozta: hogy a' még ma zöld
tölgy fából, már harmad nap múlva, hor-
dót kellett állítaniok. "

„A' Normális Oskola-épületnek való
hely ki vagyon már mérve Munkátson,
a' Város' leg-szebb részében; melynek
fel-építésére, minden meg-kívántató maté-
riálét méltóztatott a' Grófunk ingyen re-
solválni. "

„Hogy a' Reformátusok új temploma
mellett épült kő torony, a' fel-építés után,
harmad nap múlva, mindjárt le-rogyott
légyen Munkátson: ezzel az újsággal nem
örömet szolgáltatunk volna az Uraknak. Az
a' vígasztalásunk azonban meg van: hogy
a' T. N. Vármegye' végzéséből, a' Kőmi-
vesek a' magok költségén tartoznak azt
fel-építeni; hogy más büntetéseket ne em-
líttsem. "

„A' Munkáts alatt nagy sebességgel fo-
lyó Latortza vize' ki-tsapásainak tartózta-
tására, egész sor hofszú töltéseket tsi-
náltatott a' napokban a' Felsőség; a' mel-
lyel, éppen annyit tetzen a' Város' bátor-
ságára: mint annak szépítésére, az úttzak-
nak kövekkel való ki-rakatása által; a'
mely, hasonlóképpenn nagy munkában
vagyon. "

Bétsi Lakos Leimner Antal Úrnak, hét rendbéli magános adósságokról való Kötelező-Írásokat adott által egy Magyar Gavallér, [törvényes tulajdonságú párok-bann, és Bizonyság-írárok, nem különben, az adósságoknak N. Győr Vármegye' J. gy-ző-könyvébe 1797-dik esztendőbenn Apr. 13-dikánn lett bé-íratásáról szóló hét Pró-baírások mellett, oly czéllal, hogy azokat említett Leimner Antal Úr, bizonyos felté-telek alatt, árúllyá el Magyar Országban. Le is ment Leimner Úr Magyar Országra: de semmi Tudósítás nem érkezvénn tőle: intetnek Mindenek, hogy az említett Írások eránt kötetést ne tegyenek addig se' Leim-mer Úrral, sem más akár kivel, a' kinek kezébe jöhetnek vólna a' Kötelező-Írások, míg [azoknak Originálissaikat nem fogják látni, mellyek mikor költek, és mennyi summáról szöllanak, meg-mutatja az itt következő laistrom:

Az 1-ső t. i. költ 1796-dik eszt. benn Júl. 23-dikánn, 's szöll 6000 forintról.

A' 2-dik 1796 dik eszt. Sept. 30 dikánn: 5500 forintról.

A' 3-dik, 1797. Jan. 1. — 4500 f. ról.

A' 4-dik, 1797. Jan. 1. — 2500 f. ról.

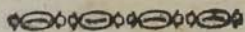
Az 5 dik, 1797. Jan. 1. — 1500 f. ról.

A' 6-dik, 1797. Jan. 1. — 4000 f. ról.

A' 7-dik, 1797. Mártz. 1. — 4500 f. ról.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG.
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 42.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
 23-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

Német Országi Tudósítások-

Mogüntziábann 17 Frantzia Generálisok
 vagynak most, kiknek egy foglalatosság-
 jok, el jární a' Fr. Sereg' fekvését.

Rastadtbann, a' Német Deputátzió,
 's különössen a' Pruszsz. Követség is újra
 sürgette a' Fr. Követeknél, Ehrenbreitstein
 Várának szükséges eleséggel való fel-segít-
 tetetését: de a' Fr. Követek most is azt
 felelték, hogy ezenn katonai tárgyba ma-
 gokat nem elegyíthetik: hanem Párisba

küldöttek éránta Kurirt. Azonban az Ehrenbreitsteini Kommendáns, minthogy már a' Betegei' számára se' kaphatott húst: ő sem engedi többé a' Rajnánn szabadonn járkalni a' Fr. hajókat. - Hogy a' Rajna bal-meljéki Helységeknek az alatt tett hadi-adósságaikat, a' miolta Fr. Katonaság fekszik ottan, nem kívánnya által vétetni a' Fr. Respublika, a' Német Birodalom által; és hogy a' Fr. Kiköltözttekre nézve hozott Törvények, nem terjednek ki a' Német Nemzetre: ezen két tárgy éránt új ígéretet tett a' Fr. Követség 11-dik Növ. i feleletébenn.

Olasz - Országi Tudósttások.

Málta. Ezen Sziget-meljekeinn, már Septemb. közepétől fogva kerengenek: egy Portugallus línei hajó, és négy Fregátok néhány Ángl. Fregátokkal egyetembenn. Egy Ragúzai hajó, mely a' mint Smirnából jött volna, Justice nevű Fr. Fregát által, a' Máltai Kikötőhelybe vitetett, és ott 30 napokig maradt, a' Genuai Kikötőhelybe érkeznénn onnét Oct. 24-dikénn, oly hírt vitt Máltáról, hogy azt szorossann bé-kerítették az Ánglus és Portugallus hajók. A' fő Kikötőhelynek, és ennek minden Erősségeinek birtokábann ugyan a' Fr. ák vagynak: de a' Szigetnek háborgó's a' Fr. ákhoz ellenséges indulattal visel-

tető Lakosai, a' déli részenn lévő Kikötőhely által egygyesülésbenn vagynak az Ánglus és Portugallus hajókkal, mellyektől ők eleséget, 's egyéb hadi-készületeket kapnak, és a' mellyek, a' magok nyereségeiket, az említett Kikötőhelybe szállítják bé. A' Frantziáknak csak nem mindennapi csatázásaik vagynak a' Paraszttokkal, a' kik nékiek nem akarják megengedni a' legeltetést. A' fő Kikötőhelybenn, fekszenek: egy 74 ágyús Fr. líneai hajó, Guillaume Tell nevezetű: 3 Fr. Fregátok; és két Máltai líneai hajók, de a' mellyek nintsenek fel készítve. Oly reménységgel voltak a' Máltai Fr. ák, hogy az Octóberi rendszerént való szélveszek, kényszeríteni fogják az Ánglus és Portugallus hajókat, a' Málta' meljékéről való el távozásra, mely idő alatt, könnyenn által rándúlhatnak Máltához, Korzika' Szigetétől, a' már ott, mind Katonasággal mind eleséggel készenn álló hajók. — Palermóból írták Octób. 18-dikánn, hogy Máltábann a' Fr. Őrizetnek egy része ki-tsapott Valletta Várából az Insurgens Lakosokra, de ezeknek egy része lesbenn állvann, hátul megtámadta a' Fr. ákat, 's egy ember se' menekedhetett meg közülök: vóltak pedig egynehány százann. Az Insurgensek is vesztettek mintegy száz embert. Szicziának Trappani nevezetű Kikötőhelyéből 4 Ánglus Fregátok indultak el Oct. 17-di-

kénn a' Máltát szemmel tartó Hajósseregnek erőssebbítésére, mellyek a' Portugallus Kormányozóhoz oly értelmű parantolatját vitték Nelson Admirálisnak, hogy a' Frantziák' birtokábann lévő részét Máltának ágyúztassa. Egy Svéd hajó, mely a' Tripolisi Beytől, 120 ökröket 's egyéb eleséget vitt Máltába, midön vízfsza akart utazni sok portékákkal megterhelve, megállítódott a' Portugallus Hajóssereg által, és a' Szirakúzi Kikötőhelybe küldődött.

(Az Orosz Birodalombann lévő Máltai Rend' Nagy-Priorátusa, Pál Császárt választotta August. 26-dikánn az említett Rend' Protektorának; és azon Tagjait a' Rendnek, a' kik által adták Málta Szigetét a' Fr. áknak, érdemetleneknek hirdette ki arra, hogy többé ezen Rendről nevezessék magokat: mely választást, és ki-hirdetést helybe-hagyott az Orosz Császár, és helybe-hagyó 's meg erősítő Írassait közönségesekké is tétette a' Pétersburgi Udvari Újságban. — A' Máltai Rend' Nagy Mestere Báró Hompesch is adott ki egy protestátziót Triesztbenn Oct. 12-dikénn, melybenn minekutánna bővenn megmutatta, hogy a' Bonaparteval Málta eránt lett végzés, nem egyéb vólt az ő részéről, kéntelenségnél: azt, minden kötelező erő nélkül valónak hirdeti ki.)

Cisalpina Respublika: Modénából, 's más Gyülekezeteiből is írják ezen Közönsé-

gestársaságnak, hogy az új Konstitútzóra nézve tartatott közönséges Népi Gyűlések között némelyek, köz meg-egygyezéssel meg-vetették azt; a' többekbenn is felesebb számú vokok nyilatkoztatták magokat az ellen, mint mellette. „Az a' szabadság és boldogság — így ír a' Modénaí Levél — melynek részeseivé tartozna vala tenni minket ezen Konstitútzó, nyilvánban ki van már, a' maga állortzájából vetkeztetve, hogy sem mint szemfényét vesztethné még a' leg egygyűbb Embernek is; minekutánna minket ezen Konstitútzó meg-fosztott a' Vallásnak és Isteniszteletnek minden vizsgálásaitól, 's ezek helyett semmit egyebet nem látunk magunk körül, szabad tetszés szerént való újjításoknál, meg hasonlásoknál, sattsoltatásoknál, 's erőszakoskodásoknál, melyekkel a' jó rendtartás, a' Tulajdonosi jus, és a' boldogság fenn nem állhat.“ — Minthogy az az igazgatásbéli változtatás, a' mely leg újjabban történe Mediolánumbann, ismét tsak egy Felekezetnek a' munkája vólt: nem tsuda, hogy a' mennyin ditsérik azt, ugyan annyin gyalázzák. A' három le-tett Direktorok, protestáltak a' magok hivataljokból lett ki-vettetéssek ellen; sokann pedig, az elébb el hajatott Törvényhozó gyűlési Tagok között el nem fogadták most, az említett Gyűlésbe lett

viszsa hivattatásokat. — A' Hadminister, oly Jelentést tett közönségesse Oct. 29 dikénn, hogy a' Cisalpinus Katonaságnak nagyobb része, bé vette az új Konstitúziót. — Gen. Brune, az nap indúlt Mediolánumból Párisba; a' helyébe rendeltett Gen. Joubert pedig Oct. 30 dikánn érkezett Mediolánumba. — Mindúntalan több több Fr. Katonák érkezgetnek a' Cisalpina Respublikába, kiknek egy része a' szélekre küldtetik; más része pedig a' Római Respublika' földjére.

A' Mediolánumi fő-quártélyból, oly értelmű parantsolatot vett az Ánkonai Fr. Komendáns, Gen. Monnier, hogy Ánkónát venné egészszenn katonai igazgatás alá, Növ. 1. ső napján, következő két okokból: 1.) Hogy az Ádriai tenger' partjait erről a' részről, hathatóssabbann meg-lehessenn óltalmazni az Ánglusok ellen, a' kik czélba vették azokat. 2.) Hogy a' Városnak, és az ahoz tartozó Kerületnek béketelendő Lakosait is zabolánn lehessen tartani.

Frantzia Országi Tudósítások.

A' Külső - dolgokra - ügyelő - Ministernek azon Tudósítására, hogy az Ánglus és Orosz hadi - 's rabló-hajókonn, sok idegen Hajóslegények szolgálnak: Oct. 31 dikénn a' Direktórium oly végzést hozott:

hogy minden olyatén Hajósleányt, a' ki, Frantzia Országgal vagy szövetséges, vagy neutrális Tartományból való, és Ánglus, vagy Orosz hadi- és rabló-hajóról Frantzia fogságba esik, mint tengeri-tolvajt úgy kell nézni, 's úgy is kell meg-büntetni, semmit se' használnvann az is mentségére, mintha erővel és fenyegetésekkel kényszerítődött volna a' tengeri szolgálatra. Ezen Végzést, a' Batáviai, Ligúriai, Római, 's Cisalpina Respublikáknak, nem különben minden szövetséges és neutrális Hatalmasságoknak is tudtadra adatja a' Direktórium.

A' Török Udvar' Manifestumára is jött már ki, egy félig meddig officziális felelet, mely is azt állítja, és magából a' Török Manifestumból igyekezik megmutatni, hogy a' fényes Portának, és csak egyedül neki adattattak tudtára mind a' Málta eránt erányzott szándék; mind pedig az Égyiptomba intézett indulás. Utóljára pedig a' Porta ellen, ezen had-izetnetre nézve igen keményenn kél ki az említett Felelet.

Azonbann a' Török Követ Párisbann mind ez ideig szabadonn él, 's nintsen legkissebb bántódása is; hanem a' Konstantinápolyba rendelt Frantzia Követe Polgár Descorche (kiről eleinte a' vólt a' hír, hogy már el is indúlt) még Párisbann tartózkodik a' mint beszéllik.

Ehrenbreitsteinnak továbbra is szemmel való tartása végett, Generális Thüreau' helyébe, Generális d' Allemagne neveztetett Kommendánsnak; más egyéb változások is történtek, a' Generálisok, és Stábális Tisztek között, és parantsolatot vettek mindnyájann, hogy a' Sereghez induljanak.

Meg-értvén a' Direktórium a' Mediolánumbann leg-közelebb történt változásokat: mennyire nem estek azok nékie tetszése szerént? egy Oct. 25-dikénn hozott Végzésébenn mindjárt ki nyilatkoztatta, 's írt a' Mediolánumi Követjéhez, hogy örömmel venné (a' Direktórium), ha minden hivataljokból ki-tett Személlyek, a' magok helyénn maradnának. — Generális Brüne Párisba hívatatott, és más Tudósítások szerént, már ki is adódott ellene a' parantsolat, hogy meg fogattassék. — Valóbbann ha mind végig el nézi az Ember az efféle történeteket: láthatja, hogy nem egyéb, tsupa játék tárgyánál, az újjonnann alkotott Respublikák' magokurasága. — A' még egy esztendő is alig értt Cisalpina Respublikának már 14 Direktorai voltak, kik közzül tsak az egyetlen egy Polgár Serbelloni tette le szabad akaratja szerént hivatalját.

A' Belgiomi támadás okai közzé tette a' Direktórium, a' Törvényhozó Ifjaba

bik Tanátshoz intézett 30-dik Octóberi tudósító Írásában, a' Vallásbéli buzgólkodást is; és az Insurgenseket, az Egyházi Személyekenn kívül, Kóborlóknak 's Idegeneknek állította lenni, 's ugyan azért kérte a' másfél millió lívert is, hogy az Anglusok' fortélyoskodásaiknak ki-tapogatására legyen pénzze. Azomban magok a' Brüzszeli később Tudósítások írják, hogy Gen. Collaud, Növ. 6-dikán, a' Dile vizéről neveztetett egész Osztályt, melynek Brüzszel a' Fővárosa, katonai igazgatás alá vétette, a' mindenfelé terjedő pártos fel-fegyverkezése miatt a' Lakosoknak: Gen. Bonnard pedig kegyelmet ajánlott mind Azoknak, a' kik le teszik a' fegyvert: el kerülhetetlen halállal fenyegette meg ellenbenn az engedetleneket. Egész Helységeket is neveznek meg az említett Tudósítások, mellyeknek Lakosái a' házaikból úgy tüzeltek ki mint megannyi kis Várakból, 's készebbek voltak, épületeikkel egygyütt lángok' prédáivá lenni, mint sem meg-adni magokas. Olyan Helységek p. o. Capelle aux Bois, Blasveld és Willebroeck.

Magában Fr. Országban is, és nevezetessenn Pári'sban is, újra zenebonás világ kezd támadni, és a' Direktórium' ellenségei napról napra szaporodnak. A' Ministériális Újságok igen szomorúann írnak

arról, mellyekből láthatni: hogy naponként újabb lázzasztó Írások raggattatnak fel közönségesen az útszákonn; és hogy már a' Szent Antal és Marceau nevű Külsővárosokban, éppen azokban, mellyek mindég első Személyeket játszottak a' Revolúziók' alkalmatosságával, szemlátomást való mozgások vannak; és hogy kezdik már meg esmérni: hogy a' Respublikának minden eddig tett győzedelmi, nem egyebek, képzelődés játékinál, hogy a' Népnek sok pénzébe 's vérébe kerültek azok, és hogy többé is fog kerülni, azoknak még csak az óltalmazása is; hogy a' közönséges Kintstárok ki vannak merülve, 's meg-töltésekre oly adókat kell ki-találni, mellyek a' mesés Faramundus' idejétől fogva hallatlanok voltak a' Monárkiában. Illyenek a' Növ. 1-ső napján végzett ablak- és kapu taksák, és sok másféle adók, mellyekről most tanátskozik a' Törvényhozó-gyűlés. Az is sokszor vetődött már szemére a' Direktóriumnak, hogy Bonapartét csak azért küldötte túl a' tengeren: mivel meg-akart egy olyan embertől szabadúlni, a' kinek nagy nevétől 's tálentomtól félt. Mely vádra egy Ministériális Újság így felel: „hát azt nem hiszi e' valaki, hogy egygy a' Direktorok közzül, azért küldötte el Bonaparteval egygyetlen egygy Fiát Adjutánsúl, mivel meg akart tőle szabadúlni?

Ámbár Bonaparté, (így í- továbbá az említett Újság) a' maga el indulása előtt minden társaságot került, és minden idejét arra fordította: hogy a' maga útjára annyival készülttebben indulhasson: mindazáltal tsak ugyan ajándékozott ő még is a' maga Barátnak egynehány szempillantásokat. Mindnyájan tanúbizonyságot tehetnek ezek arról: minémü maga meg-határozását nyilatkoztatta Ő a' magára vállalt nagy munkára nézve. Egészízen tűzbenn vólt, midőn arról beszélt; buzogva felelt minden ellenvetésekre, 's el hárított minden nehézségeket, mellyel nyilván meg-mutatta, hogy nints akaratja ellen a' felveendő útja. Valósággal a' Bétsi története után a' Fr. Követnek (Bernadottnak) meg is határozta a' Direktórium, hogy Bonapartét el ne ereszze, és tsupánn Bonapartenak buzgóann únszólo esdeklésre állott el a' Direktórium, említett végzésétől.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' Nelson' győzedelmétől fogva, szemlátomást nevededik, a' Papiros-pénzek', és Obligátziók' betse Angliábann.

Irrlandiának Wexford és Wicklow nevezetű Grófságaibann még se' szünt meg a' pártütés. Egy része a' Pártosoknak, ama' nevezetes Holt' vezérlése alatt, újra elvett egynehány ágyúkat. Hogy síkra le-

hessen szorítani a' Pártosokat: erányosnak íteltetett e' végre, el égetni a' Killoughani erdőket. Haket nevű Vezére a' Pártosoknak el fogattatott. Bantry vidékéről, a' hol nem lehet többé félni a' Fr. ák' bérontásától, hatvannál több ágyúk szállítottak Dublinba.

Irlandiának Nagy-Britanniával leendő egyesítettését, hirdették némely Londoni Újságok, de azt most, tsupa képzelődésnek hirdették ki a' Dublini Ministériális Újságok.

Az Irlandiai Vice-Királynak Lord Cornvallisnak, mind ellenségei most Azok, kik a' Pártosokkal igen keményenn akarnának bánni, kiknek Feje, Lord Kingsborough ugyan azért, le is mondott a' Komendánságáról egy Irlandiai Polgár Regimentnek.

Magyar Ország.

Nádor-Ispány Ő Kir. Főhertzege, Vice-Palatinátusságra emelte, Pest Vármegye' Első Vice-Ispánnnyát T. Szily József Kir. Tanácsos Urat.

Temes Vármegye' Fő-Ispányságának Helytartójává méltóztatott nevezni Fels. Urunk, a' Debretzenbenn lévő Distriktuális Tábla' egygyik E. Biráját, Kir. Tanácsos T. Zombory Urat.

Bereg Vármegyéből Név. 10-dik napján: — „A' mi tavaszunk oly száraz

vólt: hogy a' Földmivelők, a' miatt, nem kevésbé tsüggendeztek. Május első napján kezdett esni; mely, tizenötöd napig, csak imígy amúgy esett; de az utánn úgy meg-indult, 's éjjel nappal szakadt: hogy a' mi kis szénát egyszer máfzszor tsináltunk is, lopva; ki renden, ki a' boglyában széllyel rothadt, 's öfzfe feketedett. A' kik akkor kaszáltak, mikor már el is kellett volna felejteni: leg nyertesebbek vóltak; mert Május' utolsó felén kívül, egészs Június és Július is szertelen esözéssel ment el. Éppen Jakab napjával egygyütt derültek ránk fel a' valóságos Kánikulai meleg napok; 's ez a' levegőnek, hívesből és hoszfas esősből, rekkenő 's tartós melegre való által-változása okozhatta; hogy marháinknak, a' sok esőbenn és sárban le-ázott körmeik, a' következett forró melegségebenn, majd mind le-száradtak. De mivel a' nyomorúság magában nem jár: a' láb-fájáson kívül, a' száj-fájással is vesződtek szegény marháink, nem kevés ideig; mint ezt, annak idejében, más Tartományiról is olvastuk édes Hazánkknak, az Újságokbann. — Jakab napjától Sámuel napjáig, az az, 25-dik Júliustól fogva 26-dik Augustusig, szakadatlanúl tartott nálunk az igaz meleg nyár; ekkor pedig nem csak bé-borúlt, 's egy hétig, hideg és sűrű őfzi eső esett: hanem a' szomszéd-

ságunkbann fekvő, és hozzánk egészszen meg-látszó Kárpáti hegyeknek némely része, vastag hóval bé is borított. — Septembernek az eleje változó; a' vége pedig, és az egészs Octóber is, ki vévén két rendbéli nagy essözést, 's vagy négy deret, szép ősz napokkal folyt el. De az egy Lukáts napját, reggeltől fogva estvéig, hol a' havas, hol a' havatlan esső, hol az essőtlen nagy hó, szörnyű fergeteggel egygyütt, meg-szűnés nélkül vesztegette. Most ismét felettebb el essösödött, és komorodott az időnk."

„A' fellyebb való hetekben, egynehány tránsport Katonák jöttek Munkátsra, leg nagyobb részint Lengyel Országból, a' Devins, Alvintzi, Eszterházy, 's a' t. Regementekből; és itt quártélyokra szállítottak."

„A' mai vásárbann, egy ember, mind szekerét, mind lovait el adogatván, midőn egy kortsmábann iszogatna: és már fizetni akarván, katulyáját megnyitotta volna; annak szorossatskán járó fedele, a' húzás által fel-rántódván, a' Bankó-tzedulák belőle mind ki-omlottak az előtte égett tűzbe, mellyet, más borozókkal egygyütt, körül állottak vólt. Ekképpen a' nékie káros, de Masoknak tanúságul szolgálható vigyázatlansága által, mind szekére lova véletlen oda lett, 's a' borért is adós maradt."

Debretzenből Nóvemb. 6-dikánn: —

„Octóber' 1-ső napján kezdődött a' ker-
ti szüretünk, mely nap igen nagy zápor
esső volt; és a' kik ekkor szürtek, azok az
Oláhként annyi bort tsinálhattak, a' mennyit
akartak; de különbenn is elég bőv szüre-
tünk vólt: némely embernek másfél annyi
is vólt, mint a' múlt esztendőbenn: ily
bőv szüret vólt a' hegyekenn is, a' hol
a' jég el nem verte: derek is vóltak sok
helyekenn 15-dik Octóbertől fogva, a' mi-
dön a' hegyi szüret kezdődött, 5 6 nap
egymás utánn: és így édes berokat lehet-
ne reményleni. A' sok bor mellé, egye-
bet is adott a' jó Isten: mert a' leg-szeb-
bik búzának köble 6 7 márxás; a' kétsze-
resé 5; a' rozsé 3; az árpa és zab is an-
nyi árrú; a' dinnyének pedig oly bővsé-
gébenn vóltunk, hogy százat is adtak öt
garasonn. Egy szóval, nálunk minden ól-
tsó, tsak a' pénz drága. Ma, éppen reg-
geli nyóltzadfél órakor, Miklós nevezetű
útszábann tűz támadott, mely által egy
ház, és egy istálló el égett. Sz. Mihály
napján is vólt itt égés, még pedig na-
gyobb, mint a' mostani: mert akkor 27
házak lettek lángok' prédájává. Sok vis-
gálás utánn is nem lehetett az okát és
módját ki-tanúlni a' gyúladásnak, mely,
délutánni két óra tájbann történt.“

„Igen szelea idők jártak e' tájjon a'
múltt September' vége fele. Okoztak is

nem kevés károkat. Nevezetessen a' Szalatsi Templomot, tetejétől meg-fosztották.“

„Az ily népes Városban felesebb számmal, mint sem a' kisebb Helységekben történhető szerentsétlenségek közzé tartoznak e' következők: Egy szegény Aszfzont, meg mart a' múltt Augustusban a' veszett kutya. 24-dikenn érte utól a' veszettség, mely, semmi orvosságok által el nem háríttathatván többé, kínos halálát okozta a' szerentsétlén Személynek Aug. 27-dikénn. Azonn Hónapnak 23-dikánn, egy Aszfzont, maga magát a' kútba ölte, a' melyben 29 dikénn taláztatott meg. Júl. 2-dikánn pedig, egy gonosz Férj, buktatta a' kútba a' Feleségét.“

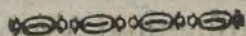
Béts.

A' Trieszti Kikötőhelybe, egy Ts. K. Brigantin érkezett Nóv. 11-dikénn, Kapitány Macchiavelli kormányozása alatt, az Archipeláguson fekvő Cerigo nevezetű Szigetétől, mely hajdann Cytherának hivattott. 15 napok alatt folytatta útját a' nevezett Kapitány Cerigótól fogva Triesztig, 's beszéli, hogy az Orosz és Török egyesültt Hajóssereg, tizenegy lineai hajókon, 16 Polákokon, és 7 Chirlangizzokon, Oct. 9-dikénn érkezett Cerigóhoz.

Graubündtenbenn a' Ts. K. Katonáság, semmit nem kíván egyebet, szálláson kívül a' Lakosoktól, és a' Tartomány igazgatásába magát éppen nem elegyíti.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG.
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 43.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
 27-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

*A' Belgiomi támadásról; 's a' Hollandiai,
 és Helvétziai mozgásokról.*

Brüsszelből és Lüttichből is írták Nót.
 10-dikénn, hogy a' Belgiomi földönn ki-
 ütött zenebona, még mind egyre tart, sőt
 úgy látszik, hogy naponként nevededik.
 Mindennap esnek tsatázások, mellyekben
 szinte hitelt meghaladó mérgelődéssel foly
 a' viaskodás, igen nagy romlására mind
 a' két Félnek.

Y y

A' Párizsi Direktóriális Újság ugyan, végét hirdette Név. 12-dikénn a' Belgiomi hadnak; de akkkor még nem tudhatta a' 9 dik és 10-dik napi verekedéseket, mellyek az előbbenieknél sokkal véresebbek voltak. Nevezetessenn Név. 10-dikénn, mintegy 9 száz embert vesztettek a' Republikánusok, a' Nethe és Dyle folyó-vizei között: és végtére nem is ítéltek tá-nátsosnak újra meg támadni az Insurgen-seket, kik a' viadal utánn újra rendbe-szedtek vala magokat.

Hágából Név. 3-dikánn: — „Itt és minden más Hollandiai Városokbann meg-kettőztetődött a' 'Strázsák' száma: mivel naponként nagyobb mértékben nyilatkoz-tatja magát a' béketelenkedés: melynek nevelő okai közzé tartozik az a' hír: hogy Frantzia Ország, egészsz Fliszszinga' által-engedettését kívánnya, és hogy, az utolsó békesség-kötésbenn meg határozott sum-mának még hátra lévő része mindjárt fize-tődjek le, és minden Katonának való le-gény öltöztetődjek mindjárt fegyverbe 's a' t. Ezen hírhez járúlnak a' Belgiomi Tu-dósítások, mellyek szerént mind inkább inkább terjed ott a' partütés. Valójábann szakadatlanul is takarodik oda a' sok Ka-tonaság, es nem jönnek onnét egy időtől fogva semmi postak.

Hogy Helvétziábann is közel jár a' Kontrarevolútzio, a' ki-ütéshez: meg-es-mérte ezt maga az odavaló Direktórium, a' Törvényhozó-Tanáthoz Növ. 3-dikánn intézett Írásábann, úgymint a' melyben engedelmet kért 's ryert is hat hónapra, hogy az alatt különössenn vígyáztathasson a' mind szóval mind írással lázzasztókra, és azokat mindjárt meg is árestáltathassa.

Nagy Britanniai Tudósítások.

A' Spanyoloknak Napkeleti-Indiábann fekvő Manillai gazdag birtokaikat, kitsinybenn múlt, hogy nagy romlás nem érte, Sibille nevű Ánglus Fregát' Kapitányának szintén vakmerő fortélyja által, ki is minnekutánna a' Jó Reménység' Fokától tíz Ángl. Kalmárhajókat kísért volna el Chínába: frantzia zászlókat rakván fel, bément a' Manillai Kikötőhelybe. A' Kikötőhely' Kommendánsza több Tisztekkal egygyütt mindjárt látogatására ment: kiket mind foglyaivá tett. Az utánn tíz ágyútsónakokat, részszerént el süllyesztett; részszerént el fogott. Már a' Várost és a' Fegyveresházat akarta fel-gyújtani, midőn 3 Spanyol líneai hajók, 2 Fregátok, és 60 Saluppok indultak ellene, mely nagy erő elől azonbann szerentséssenn el illantott.

Az Udvari Újságnak Növ. 6 dik napján költ Darabja is egészsz bizonyosságú.

nak hirdette már ki azt a' Tudósítást, hogy a' Sirius nevű Ánglus Fregát, Waakzaamheid és Furie nevű két Hollandus Fregátokat fogott el. Admirális Duncán a' Yarmouthi Kikötőhely elől küldötte meg az Admirálisnak Növ. 5-dikén azon Jelentést, mellyet ő hozzá a' Sirius Fregát' Kapitányja, Sir Richárd King, Novemb. 1-ső napján a' Grimsby-i Kikötőhely elől útasított, az említett 2 Fregátok eránt, mely Jelentésnek ez az értelme: „ A' parantsolat szerént, mellyet én Vice Admirális Sir Richárd Onslowtól vettem, Oct. 23-dikán indultam el a' mi Hajósseregünktől Texel felé, hogy ki tanulhatnám, mitsodás ereje legyen ott az ellenségnek? Más nap reggel 8 órakor, Texeltől 10 Tengeri mértöldi meszfzeségte két Hollándiai Fregátokra bukkantam, mellyek akkor mintegy két mértöldnyi közre vóltak távol egymástól. Leg-első gondom is mindjárt a' vólt, hogy én ezen 2 Fregátokat egymástól egészfzenn el szakaszthassam, mely tzélotat el is értem, mert az egygyik Fregátot, (Waakzaamheidot) külön szorítottam amattól, és 9 órakor hozzá közelebb nyomúltam, mellyet látván ő, azonnal maga meg-adásának jeléül le-eresztgette vitorláit, 's egy ágyút lött ki. Mihelyest a' foglyok el helyheztedötek, ismét szélnek eresztettem vitorláimat, 's a' másik Fregát után siet-

tem. Ámbár én már azt tsak alig láthattam: még is oly szerentsés voltam, hogy délutáni 5 óra előtt el értem, 's ütközetbe hoztam, mely is egy puska lövetnyi mezfzesésre fél óráig tartott. Eleget tüzelt ő, azon idő alatt, mind ágyúkból, mind puskákból; de nem jól crányozva. Végre tsak ugyan meg adta magát. Ez a' Fregát a' Furie, mely is a' Waakzaamheid' Kapitányától függött. A' szárazsa való Katonaság' Vezére, és sok Tisztjei ezen voltak. A' mi hajónkon, melybenn kevés kár esett, tsak egy ember sebessedett meg. A' Furián 8 ember maradt halva, és tizen-négyen estek sebbe. Az árbotzfák is igen meg-rongálódtak. Octób. 22-dik éjtszakájánn indultak vala el Texeltől ezen két Hollandus hajók, de már Július 21-dikétől fogva lesték a' ki indulhatásra való jó alkalmatosságot.

A' Waakzaamheidonn, melynek Kapitánya Neirrop, 26 ágyú van, és 100 Hollandiai Hajóslegény, és 122 főből álló Fr. földi Katonaság, és 2000 egészsz fegyverikészületek, más hadi-készületekkel egyetembenn. A' Furiánn, melynek Kapitánya Pletz, van 36 ágyú, 153 Hollandiai Hajóslegény, 165 főből álló Fr. Katonaság; ezen kívül 4000 egészsz fegyverikészületek, több más hadi készületekkel egyetembenn.

A' Furie már Hullnál; és a' Waakzaamheid Yarmouthnál vagyon. Mind ketten

Irlandia' partjaira szándékoztak vólt, oly czéllal, hogy oda ki-rakhassák a' szárazra való Fr. Katonaságot és a' hadi-készületeket.

A' Killálai Tenger-öblénél, Irlandiánál ismét egynehány ellenséges hadi-hajók mutatták magokat Oct. 27 dikénn, melyeknek számát, némellyek 7 Fregátra, mások pedig csak 4 Fregátra, és Brigantinra teszik. A' Dublinból Növ. 3-dikánn költ Tudósítások szerént, semmi hír se' hallott többé róllok. Meg lehet tehát, hogy vissza tértek Fr. Országba.

Egyébaránt azt írják, hogy már most Irlandiában egészsz tsendesség van, és a' Pártos Holt is, kinek Bandája nagyon meg-fogyott, alkuba erefzkedett.

Az Irlandiai Pártosoknak Holt után való Vezérjek Hacket, meg-ölettetett egy erdőbenn, Gorey Városa mellett, melyet körül vett a' Polgár-katonaság.

Az Admirális Gardner Hajósseregét, melynek Breszthez kell vala menni, Torbayhoz kényszerítették vissza térni a' szélveszek: hasonlóképpenn a' Tigris nevű hadi-hajót is, melyenn Sir Sidney Smith a' Földközi-tenger felé indúlt vólt.

Az Abukirnál történt tengeri ütközetben el estteknek Özvegyeik 's árváik' számára 17,311 font sterlingből álló summa vala már önként való pátriótai áldozatúl ajánlva Növ. 6-dik napjálg-

Kikö
tar
lése
benn
delés

250
b n n
nyer
vesz
Ezel
vett

láto
zek
güik
lyek
port
kák
glia

eze
pen
köl

gye
ner
eze

Ánglia' Kikötőhelyeiből a' Toskánai Kikötőhelyekbe szándékozott hajókat, le tartóztatatta vólt a' Király egy Rende- lése által, a' mely költ 1796 dik esztendő- benn Júl. 27-dikénn: de most ezenn Ren- delést visszavette.

Az Ángliai Újságok előadása szerint, 250 hadi hajókat vesztettek a' Fr. ák eb- benn a' hadbarn, mellyek közzül 19-et nyertek el az Ánglusok. A' Hollandusok vesztettek 49-et; és a' Spanyolok 23-at. Ezekből 18-at; amazokból pedig 47-et vettek el az Ánglusok.

A' Nelson' győzedelmétől fogva szem- látomást nevededő betsét a' Papirospén- zek és Obligátzióknak hathatóssann előse- gítik azon temérdek pénz summák is, mel- lyek a' Napkeleti és Napnyúgoti Indiabéli portékákért, 's magokért az Ángliai Fábri- kák' készítményeiért is takarodnak bé Án- gliába.

Batáviai Tudósítások.

A' Kereskedés állapotja, mire jutott ezen Respublikábann: következőkép- penn adja elő egy Ámsterdami Levél, mely költ Oct. 12-dikénn:

„Valamely tudósítást kíván tőlem Ke- gyelmed, az idevaló, kereskedésről. Tsak nem egészfzenn ki menthetném magamat ezen felelettel: hogy egy olyan dologról,

a' mi nints, nem lehet semmit mondani; mert valóbann a' néhai virágzó állapotjához hasonlítottatván, a' mi kereskedésünknek mostani folyamata: éppen semmi sem. Mit tesz az, ha szinte egy nap 20 vagy 25 hajók érkeznek is bé Kikötőhelyünkbe. Ha még is rendes kereskedő hajók vólnának ezek is: de tsak olyan tsónak formák, melyek, nem lehetnek méjebben négy labnyinál a' vízben, következésképpenn nem is igen sok terhet rakhatnak fel. A' nehezebb hajókat, mellyeknek kijjebb kell a' partoktól járni: Texel, vagy Vlie előtt le tartóztatják, 's masfelé igazítják az Ánglusok: ha tsak nem egyenessenn Londonból indultak az efféle terhes hajók. A' mi portékák érkeznek is, tsak a' marad itt azokból, a' mire magunknak egyáltaljábann szükségünk vagyon: a' nagyobb rész Brabántziába szállítódik által. (Ebből melleleg észre lehet venni, mely kevés hasznot vett eddig Brabántzia, a' Skáldisonn fel-állított szabad hajókázhatásból.)

„Goudánál (Déli Hollandiábann, a' hol Gouve nevű folyó-víz, mely, gy tsatornája a' Rajnának, az Yssel vizével egygyesül) meg-lehetős számú hajók rakodnak: de ez tsak egy ága a' kereskedésnek, 's ott is tizszerte is jobban mehetne, mint megy, a' dolog. Azonbann hány más ágai pulztáltak el a' kereskedésnek. A' Grön-

landia' meljéki tengerre, czethal fogni járó Hajóssaink, nem tértek onnét vizfsza. Heringet se' látunk mi itt. A' portékatartó épületek közzül igen sok van árendába ki-adni való 's a' t. Ezenn előadásnak el olvasása után nem tarthatja többé Kegyelmed költeménynek az idevaló Magistrátusnak azonn állítását, hogy a' Lakosoknak egy harmad részét kell segíteni a' Szegények közönséges Kafszájából.— Minekutána Párisbann az Ötszázak' Tanáttsa előtt Riou, eleven színekkel le-festette a' Rablóják által el követett törvénytelenégeket: Hollandiábann is jött ki egy írás, mely, az e' részben történt gyalázatos vizfszaéléseket, és szörnyü igazságtalanságokat, az egész Világnak, 's különösen a' Fr. Kormányzéknek elébe terjeszti: fundamentomossann értésére advánn, hogy a' most szokásba vett tengeri rablás' módja, nem tsak a' Frantziáknak, 's az ő Szövetségestársaiknak kereskedését egészszenn el rontja: hanem a' kereskedésből származó [minden hasznot is az Ánglusok' kezébe játsza, és ha a' Frantziák' szándékjok el sülne is Napkeleti India eránt: még az onnét következhető haszonra se' lehetne számot tartani: mivel a' Kereskedőkben valamint szintén a' Katonákben, a' Pátriótákben 's a' Széptudományok Követőiben egyszer meg-folytott tüzet, tsak va-

lamely titkos erő, vagy a' hosszvas idő
 éleltheti fel újra. Imhol egynehány Tzik-
 kelyei azon írásnak: Nem egyszer történt
 meg, hogy a' Törvénytűzek olyan hajó-
 kat, és portékákat is, mellyeket magok
 is kéntelenítették egészsz meg határozás-
 sal meg esmérni neutrálisoknak: még is
 más részről ellenségtől nyert prédának íté-
 ték lenni: mivel a' sok bizonyságok kö-
 zött, mellyeket elő mutathatott a' hajó,
 talán egyetlen egy vidimálás, egy alólírás,
 vagy petsét, 's más efféle apróság hibá-
 zott. Egy hajónak, mely 40 esztendőök'
 le-folyta alatt mindég neutrális vólt, most
 meg kella bizonyítani azonn egészsz idő-
 idő-fzakaszról a' maga neutralitássát. Egy
 hajónak prédául lehető el foglalására rend-
 szerént meg-kívántatik, hogy az, az ellen-
 ség' tulajdona lett légyen, és ugyan azon
 helyes fundamentomból lehet a' rajta ta-
 láltató terhet is el foglalni: és még is, egy
 kalap; egy pántlika; egy pokrótz; egy szö-
 nyeg; egy kis hordó ser; egy pár tzipő, 's
 holmi más efféle, mellyet valamely Hajós-
 legény maga tulajdon szükségére tartott a'
 hajóbann, már elegendendő ok vólt arra:
 hogy milliókat érő hajó, vagy portékák,
 ellenségtől nyertt préda gyanánt foglaltas-
 sanak el 's a' t.

Elegyes Tudósítások.

A' Szárdiniai Király' birtokában fele-

vő *Alexándria Városából* Oct. 24-dikénn :
 „A' Genuai Városából érkezett újabb Új-
 ságok szerént, egy Anglus kis Hajóssereg
 jár alá 's fél a' tengeren azon Város szom-
 szomszédjábann, 's el fogdos minden Fran-
 zia és Genuai (Ligúriai) Respublikához
 tartozó hajókat, valamelyeket csak el fog-
 hat. Már öt kis hadi-hajókat is kapott
 el, egy Fregátot pedig üzöbe vett. A' más
 idegen Nemzetektől oda menni akaró hajó-
 kat pedig, bé nem erefzti a' kikötő part-
 hoz. Ez elég szomorú dolog.“

A' Napkeleti-Indiába kereskedő Tár-
 saság' Aleppói Ágensse írta Sept. 17-di-
 kén Londonba, hogy Bonaparte, két nagy
 tekintetű Zsidók és egy Koptita Keresz-
 tyén' segítségével foglalatoskodott Egyip-
 tomnak Fr. lábra való állításábann. Azon
 időbenn el vólt vágva az Arabsok által,
 Alexándria és Rosette között az egygye-
 sülhetés' útja.

Ama' nevezetes Angl. Hajós Kapitányt,
 Sir Sidney Smith et, minekutánna tseré ál-
 tal, nagy ígéretekre is semmi módonn
 vízfzsa nem nyerhette a' Londoni Udvar:
 vízfzsa-nyerte végre szökés által, mely,
 ezen elztendő' Áprilissének 25-dikénn tör-
 tént a' Pári'si Templom nevezetű Fogház-
 ból. Nyóltz napokat mulatott vala már
 Londonbann Smith Úr, midőn az el szö-
 kését meg-tudta Párisbann a' Direktórium.

Törvényfzék' eleibe idéztetvén ott a' Templombéli Tömlöztartó Boniface Antal: öt fertály órányi tanátskozások után a' Biráknak, köz-meg-egygyezéssel, két esztendei rabságra ítéldött. Ezen szententziát keménynek találván a' főbb Törvényfzék, visszsa-adta azt az említett Biráknak, de Ezek másodszor is meg-maradtak a' mellett; jóllehet már akkor még hosszababann, t. i. két órákig tanakodtak erántta. A' főbb Törvényfzék mindazáltal meg nem hagyta a' szententziát; hanem fél esztendőre határozta a' Boniface' rabságát, abból az okból: mivel éppen nem lehet ötet vádolni, Kapitány Smith meg-szöktetésében való egygyezéssel, hanem tsupánn a' hamar hívéssel. Két esméretlen Személyek, egygyik Generálisadjutánsi; a' másik Kapitányi Formaruhábann vittek Bonifacéhoz oly értelmű költött parantsolatját a' Tengeri dolgokra ügyelő Miniszternek, hogy Kapitány Smithet is a' több Ánglus hadi-foglyokhoz kell vinni Fontaineblaubá. Boniface előtt, annál hitelesebbnek látszott ezen Rendelés, mivel Kap. Smith könyvezett annak meg-értésére, tartván attól a' mint panaszlotta, hogy ötet halálra viteti a' Direktórium. Boniface azonnal hírül adta Kap. Smith el szállíttatását, a' tömlöztökre ügyelő Tifztségnek, mely is helybe hagyta azt; azután bé is írta azt

szok
vebe
min
min
Min

nevü
rális
daso
ák,

Raj
miv
tözt
völt

tott
szab
nag

Kal
fon
dig

Ne
Írás
ze

let
bel
ló

szokás szerént Boniface a' maga jegyzőkönyvebe, későbbenn pedig tudósította eránta, mind a' Tengeri-; mind a' köz-bátorságra; mind a' Respublika] Belső dolgaira ügyelő Minisztereket.

A' Breszti Hajósseregbéli Immortalité nevű Fregátonn agyon lövetett Fr. Generális Monge vólt a' fel-találója azon Hídasoknak, mellyekenn szándékoztak a' Fr. ák, az Ánglusok ellen.

A' Strafsburgi Újságok közzül egy Rajnai Krónika nevezetű, meg-tiltatott: mivel Írása által sok Ifjakat viszfza-tartóztatott a' katonáskodástól, melyre ki vóltak azok írva, 's már rendelve is.

A' Helvétziai Direktórium is meg-tiltotta a' Helvétziai Krónikát, mellyet igen szabadon és kemény hangonn írt, ama' nagy nevű Haller Unokája.

A' Török Császártól ajándékúl kapott Kalapravaló ékessége Nelsonnak, 18 ezer font sterlingre betsültetik; a' bundája pedig hét ezerre.

Az Orosz Császár is küldött ajándékot Nelsonnak, t. i. egy igen szép ki fejezésű Írás mellett, a' maga kópét, briliántok közé foglalva.

Pruszfzia: A' házasságonn kívül született Gyermekeknek, a' rendes házasságbéli származású Gyermek' jussaikkal való meg-ajándékoztatása eránt nem akarja

a' Király, hogy tsak kérje is ezentúl, valamely Katona Tiszt, és valamely Nemes Civilista Ő Felségét. A' házasságon kívül születendő Gyermekek, az Annyokról fognak neveztetni, de ha nemes is az Anya: azért nem lesz nemes az ilyen Magzat. — Az Al- és kivált Ifjú-Tisztnek tsak úgy engedődik meg ezentúl a' házasság, ha a' Feleségül ki-nézett Személyről megbizonyíthatja: hogy az egy jó származású, nevelésű, és erköltsű Személy: és hogy a' zsoldjann kívül, vagy maga vagy Felesége' részéről, leg alább is van hatszáz tallér jövedelme.

Egy Pári'si Újságban, melynek Szerzője, különös jó esmeretségben van a' Külső [dolgoakra ügyelő Miniszterrel, az áll: hogy a' leg újabb Tudósítások szerént Bonaparte, szerentsétlenül verkedett meg Égyiptomban az Arabsokkal 's Mamelukokkal: mely híradást gyengít ugyan néminémüképpenn; de más részről még inkább meg-erössít, a' mi utánna van vetve: hogy t. | i. a' Frantzia Nemzet méltán várhatja azonban Bonapartétól, hogy Ez, a' maga nagy eszéhez 's bátor szívéhez képest, nem sokára jó fordítást fog tenni ismét a' dologon.

A' drágaság nevedezéséhez képest, minden öt napra ket garassal nevelte a' Prufsz. Király, a' Katonák' zsoldját, és

az e' végre meg-kívántató summát, az Országnak privilégizáltt Lakosítól kívánnya.

Magyar Ország.

Nyitra Vármemegyében, Tisztifzék újjító-gyűlés tartatván közelébb: Vice-Ispannya választódott T. Fábrius Úr.

Béts.

Ő Ts. K. Felségének személy szerént való előlülése alatt, minden Hétfőn, és ha szükséges lesz többször is egy héten, tanátskozni fog a' Belső dolgokra ügyelő Status Minisztériom oly tárgyokról, melyeket az Udvari Dikasztériomok' Elölülői Ő Felségének Növ. 10-dikénn hozzájok bősátott Útasítása szerént, kívannak fel-vétetni az említett tanátskozásokban, meg jelelvén az afféle tárgyakat; és mikor azok fel-vétetődnek: tartoznak magok is, a' Kormányozó Státus Ministernek Gróf Kollowrátnak hívására, a' konferentziákban meg-jelenni, és ha szükségesnek ítélik, az alattok lévő Udvari Tanátsosok között is el vinni egygyet magokkal.

Nápoly Városából, az az örvende es hír érkezelt ide, hogy Clementina Fő Hertzeg Asszony, a' Korona-örökössének Hitvesse, szerentsesenn le-betegedett, 's egy Hertzeg Kisasszonyt hozott a' világra.

Az itt őrizeten vólt Vasas Regiment minden órán az Ármádiához fog el indulni.

A' Rajna felé masírozó Orosz Sereg-
osztálybéli minden Kozáknak két két lova
van.

Magyar Országban készült Versek:
In Buonaparte, Gallorum Ducem, navali
praelio ab Anglis victum.

„Victor eras terra, sed in aequore victus
ab Anglis,

Gallica fraus quantum, distet ab arte
doces.

In Nelsonem Gallicae Classis victorem:
Actiacae par pugna, tibi, memorabile
nomen,

In sera, Nelson, posteritate, dabit.

Illam Orbem Augusto subjecerat, ista Bri-
tannia

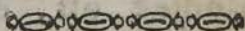
Oecani asseruit totius Imperium.

*
Híradás.
*

A' Magyar Katonaság' Izámára megkíván-
tatól ruhák szolgáltatasát ki-nyerte ő Felségé-
től Stefanovits János!nevű Magyar Orzá-
gi Szabó - Mester, ki is| ezenn okból meg-
telepedvénn Bétsnek Landstrasse nevezetű Kül-
sővárosábann a' 124 dik szám alatt jelen eni,
hogy ha harminzig való Szabólegények jönnek
is fel hozzá Magyar Orzágról: örömet fel fo-
gadja oly ajánlással, hogy minden Legény leg
alább, is érdemelhet magának napjábann egy
forintot.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 44.

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
 30-dik napján 1798-dik Efstendöbenn.

*A' Belgiomi támadásról; és a' Hollandiai,
 's u' Helvétziai háborgásokról.*

A' *Móza vizétől. Növ. 8-dikánn: —*
 „A' Belgiomi Osztályokból érkező hírek,
 hova tovább nyúghatatlanítók kezdenek
 lenni. Mind a' két Rész, annyira mérge-
 lődik egymásra, hogy úgy szolvánn inkább
 tsak gyilkolják egymást, mint sem har-
 tzolnak. Négy napokon által, szintén az
 eszeveszottségig való dühösködéssel vias-
 kodtak, és az Antverpiai Tsatornának mind

két partjain lévő faluk, Willwordétól fogva, Willebrouckig bé vóltak terítve holt testekkel. Brüsffel és Ántverpia között még se' lehet jární, és ezen Városokból az Orizetenn lévő Katonaság nem mér ki jönni, mivel ott is hajlandók a' Lakosok, a' fel-lázzadásra. Az Insurgensek minden Ország útakat tele hánytak fákkal, és minden halmokat úgy meg-raktak ágyúkkal, hogy sok ember' életének fel-áldozása nélkül lehetetlen őket onnét el széleszteni. Egészsz Kempenland az Insurgensek birtokában vagyon, a' hol is ök mind Hadi mind Polgári Tanácsokat állítottak fel. Minden Republikai Törvények és rendtartások el törlődtek ott, és ki-hirdették az Insurgensek, hogy halál az olyan Belga fejénn, a' ki Arulójává lenne önnön Hazájának, és Frantzia zászló alatt mérészelne szolgálni. Namur és Luxemburg Tartományibann is nagy az Insurgensek' száma, és még mindennap nevededik. A' Frantziák nagy Korpusokat küldöttek ezen Tartományokba is, hogy Luxemburg Várát, hol is a' Lakosok igen idegenek tőlök, bátorságba helyheztesék.

Achenből Növ. 12 dikénn: — „Az Insurgensek Luxemburgbann minduntalan szaporodnak, 's oly számmal csoportoztak már öszsze, hogy magát a' Várát is lehet tőlök féltetni. Azon Osztálybéli Insurgen-

sek, következő értelmű Manifestumot bo-
sátottak ki:

Weiswambachból Octób. 27 dikénn
1798-ban: — „Kedves Keresztyének! imé
meg-hívattatok, hogy mindjárt hónap
reggel 9 órakor Thommenhez közel, az
Ország-útján, puskával, és egyéb fegyver-
verrel fel-készülve jelenjete meg, hogy
ellent álljatok, és hartzoljatok: az Istenért;
a' Vallásért; és az egész Világ' boldog-
ságaért: el nem kell tehát múlatni a' meg-
nevezett helyenn, úgymint Thommennél
való meg jelenést: másként fegyverrel és
tűzzel fogtok meg-büntettetni. Ezen Írás-
nak, Komaszterenn, Neuvillénn, Viel-
Salmonn, és Salmonn keresztül, haladék
nélkül öfzsze kell futni az egész Wald-
stadtot.

(Alólírttak)

Petithier, és Burtonviller.

Brüßszelbenn kezdték vala mar hinni
Nóv. 15-dikénn a' Belgiomi tsendességnek
helyre-állítatását: midőn ismét oly hír ér-
kezett oda véletlenül: hogy Brabantziában
fekvő Diefzt Városát meg-vették az Insur-
gensek, kiknek számát, 5 és hat ezer kö-
zött lévőnek írták az újjabb Tudósítások.
Nóv. 16-dikánn meg ütköztek velek a' Re-
publikánusok: de még nem tudatik bizo-
nyossann, mitsoda ki-menetellel. Nóv.
11, 12, 13-dik napjainn is vóltak tüzes
verekedések a' két Fél között, más részei-
benn Belgiomnak.

A' Luxemburgi Insurgenseknek, kik kereszttel tzimerezik magokat, egy 22 eszt. dős esmeretlen Iffjú Ember a' Vezérjek, de két Tanátsosok vagynak mellette, mint egy 60 eszt. - ös emberek, kik nagy bajszszat kötöttek fel magoknak.

(Az Ánglusok, közelebből környékeztek mostanság Belgiom és Hollándia partjait: mint annakelőtte.)

Moguntziából írták Növ. 14-dikénn, hogy a' Belgiomi támadás, már a' Trieri (Trevirumi) földre is által hatott, és sok Faluk' Lakosai fogtak is már ott fegyvert. Kolóniábann, Koblentzbenn, Bonnbann 's más efféle nevezetes helyekbenn, szaporítják tehát Örizeteiket a' Frantziák, 's kettőztetik a' 'Strázsákat.

Hollandiának minden nevezetes Városaiból, úgymint Ámsterdámból, Hágából, Lejdából, Delftből 's a' t. egygyezőleg írják újjabbann is, hogy nőttön nő ott a' Békételenkedők száma, a' kik magános Polgárházakba szoktak öfsze-gyülekezni szorgalmatossann, 's kárhoztatják, és kárhoztatják mindenfelé a' mostani igazgatóst. Nem is múlt volna el eddig az erőszakoskodásnak ki-ütése: ha tsak az Elöljáróknak igen szoross vígyázása nem tartóztatta volna azt visszsa.

Hollandiai Brabántziának Bréda nevezetű erős Városát igen féltette a' Batáviai

Direktórium, a' Belgiomi Insurgensektől, annyival is inkább, mivel sokan értenek azokkal egygyet Hollandiai Brabántziának Lakosi közzül. Híre van, hogy Bréda az Insurgensek' kezében vagon.

Ámbár az Iffjúságnak 's az egészsz Tartománynak meg-nyugtatása végett, egy biztató Írást (botsátoit is a' Helv. Direktórium a' Törvényhozó-gyűléshez az eránt, hogy Frantzia-Ország nem kért légyen segítő-sereget Helvétziától: mivel azonban nints szünete, a' fegyver-fogható Lakosok özsze-summálásának, 's fel-fegyverkeztetésének: ez ismét több Kántonokban okozott békételenkedő nyughatatlanságot.

Nagy Britauniai Tudósítások.

Irrlandiának Nagy-Britanniával leendő egygyesítettése, tsak ugyan czélbann vagon, és az Angl. Ország-gyűlés, mely, Növ. 26-dikánn, újra szándékozott el kezdeni a' maga Üléseit, mihelyt meg-határozandja, a' jövő elztendőre meg-kívántató közönséges költségeket, 's azoknak fundusát: mindjárt az említett egygyesítettésről fog tanátskozni, melynek Plánumát, mind a' két Ország' részéről ki-nevezendő Biztosok fogják ki-tsinálni. — Wiklow nevű Grófságábann Irrlandiának, még se' lehet feles számú óltalom nélkül bátorságossann utazni. Más pártos részekbenn is történ-

nek még éjtszakánként gyilkosságok 's más erőszakoskodások. A' Katonaságot is megtámadják a' zenebonások, ha látják hogy kevés számmal vagyon az. Hármann a' Worcesteri Polgár-katonaságból, kegyetlen módra ölettettek meg.

Londonból Növ. 9 dikénn: — „Irlandiának Killálai partjánál, ismét Ánglus fogságba estek két Fr. Fregátok, mellyek kétség kívül a' Dünkircheni Hajósseregosztályhoz tartoztak. Ha a' Breszti 's Dünkircheni Hajósseregosztályok, nem különben a' közelebb el nyert két Hollandus Fregátok, és a' Rochefort alól indúlt 4 Fr. Fregátok, egygyütt érkezhettek volna, a' Fr. Direktórium' kívánsága szerént, Irlandia^a partjaihoz: úgy, mintegy 8 ezer Embert szállíthattak volna ki egyszeribenn a' szárazra: de részszerént a' szélveszek, részszerént az Ánglus hajók' szemessége, sikeretlenné tették ezen szándékot.

„Az említett két Holl. Fregátokonn, mellyeket maga az egy Sirius nevű Ángl. Fregát nyert el, egynehány láda kész-pénz is volt: még több pedig, a' Breszti Hajóssvadronból el nyertt Fr. hajókon, mellyek már most, mind az Ángliai Kikötőhelyekbenn vagynak.“

Nelson, hová ment légyen Nápolyból, még eddig bizonyossann nem tudódott: henem már most írják Szicziiliából,

hogy négy lineai hajókkal 's öt Fregátokkal, maga is, a' Máltát szemmel tartó Anglus és Portugallus hajókhoz indúlt, 's ott találván azon Ángl. szállító-hajókat, mellyek Gibráltártól szárazra való Katonaságot vittek Máltához: leg ottan ki-szállította azt a' Szigetbe, 's a' Lakosok' számára is adatott fegyvert, muníziót és egyéb készületeket, hogy annál fogatosabbann lehessenn ostromlani Valettát; melynek egyfzersmind a' tenger felől leendő szoross szemmel tartása eránt is tett rendeléseket. Mind ezek meg-lévén, Gibráltár felé vevé útját.

Konstántzinápolyból Oct. 25-dikénn:
 „Bizonyos, hogy a' Frantziáknak még egy kis Hajósseregek áll Égyiptomnak Alexandriai Kikötőhelyében, de a' leg nagyobb hajójokonn nints több 62 ágyúnál, a' többinn pedig: 55; 40; 's 36. Ez a' Seregetske bé van az Anglus hajóktól kerítve Hood vezérlése alatt, kinek egy 78, 's két 74 ágyús lineai hajói, és több Fregátjai vannak. Már három kissebb Frantzia hajókat fogott is el, mellyek, részfzerént (a' Nílus' egygyik ágának a' tengerbe való szakadásánál fekvő) Damiette Városához közel állottak, egy pedig (a' Frantzia Országban fekvő) Tulon Várossa alól jött arra a' tájra. — A' fényes Porta (Siriábann fekvő) Damaskus Várossának Catar nevű Basáját rendelte Seraskiernak (Fő-Hadi-

Vezérnek), a' még most is Égyiptomban tartózkodó Bonaparte' Serege ellen. Azt halljuk, hogy nagy Sereg gyűlt öfzfze Sírriában, 's September' vége felé már meg is indult Alsó-Égyiptom felé. Az itt egyesült Rufzszus és Török Hajóssereg már régetsken el indult; és két Orosz Fregát, hat Török hajókkal, 's tíz ágyúzó tsónakkal külön válván a' nagy Seregtől, Alexandria Várossa felé vette útját, hogy ott Hood Ánglus Seregével öfzfze kaptsolhasssa magát. Az itt múlató Orosz Követ még mind ez ideig, hetenként háromszor megy tanátskozni a' Török Miniszterekhez.

Helvétziai Tudósítások.

A' Fr. Republikával kötött frigynek következesei már Helvétziára nézve ezek: 1.) Hogy a' Helv. Direktórium, vízfza szállíttathatja a' frantzia földről, Helvétziába, az onnét el rablott ágyúkat. 2.) Hogy Basileábann 's más Városaibann is Helvétziának, számos Fr. Kalmárok állítottak fel börtöket, mellyekben a' magok portékáikat, igen óltsónn árúlják, a' Helvétus Kalmároknek nagy romlására.

A' Törvényhozó-gyűlés, minden Tzéhek- 's egyéb efféle Társaságok-béli köteleztetést el töröltt Helvétziábann; tsupánn az oly élet nemét folytató Személlyeket, hagyván meg továbbra is az eddig való Politzáji-törvények alatt, kiknek különö-

sebb bé folyások vagyon, a' Polgárok' egészségére, bátorságára, 's tulajdonosi-jusára, minéműek: a' Mézárosok, Kenyér-sütők, Patikáriusok 's a' t.

A' Helvétziai földönn lévő Fr. Sereg között, következő értelmű Hirdetményt tétetett közönségessé Gen. Schauenburg, Oct. 26-dikánn: „A' Fő Generális, jelenti a' Fr. Seregnek, hogy a' Graubündteni Respublikába, egy Aufztriai Seregosztály ment bé: de ez a' bé-menetel, meg nem háborítja, a' Fr. Respublika, és Aufztria között helyre állott békességet.“

Azokat a' Graubündtenieket, kik a' mostani környülállásokhoz képest, Helvétziának egyéb részeibe vették által magokat, roszlúl fogadták az oda való Lakosok, kik eránt panaszt tévénn a' Direktórium a' Törvényhozó-Tanátsnak: ez azt végezte: hogy a' Kiköltözött Graubündtenieket bé kell fogadni Helvétus Polgárok-nak, és segíteni is kell őket: a' vélek barátságtalanúl bántt Helvétusokat ellenbenn meg kell büntetni. Egyszersmind reá bízta a' Direktóriumra, hogy a' meg-árestálva lévő Graubündteniekért vesse közbe magát, a' Helv. Respublika' nevébenn.

Béts.

Ő Felsége méltóztatott Mélt. Gróf Kolonits László Urat, Csász., Kir. Kamarássá

(Arany - Kúltossá) nevezni, melyre nézve tegnap le is tette már a' hitet.

A' Belvedérbenn készített szállásba, a' múltt Hétfönn érkezett Neustadtból Ausztriai Lombárdiának Néhai Kormányozója Ferdinánd Föhertzeg, 's más nap az Udvarbann egygyütt ebédelt Ö Felségekkel. Még a' több Famíliája Ö Föhertzégének, Neustadtban nagyon.

Kedves Felesége is itt nagyon Ferdinánd Föhertzegnek, és mind ketten megjelentek Ö Felségekkel egygyütt estvére Teátrombann, 's a' Publikumtól tapsolással fogadtattak. Vatsoránn, Néhai Fő Udvar - Mesterénél Gróf Hardeknél völt az nap, a' Föhertzeg.

Császár Ö Felsége Testvérhúga Amália Föhertzegalzfzony, ki most tizenennyöltz esztendő, oly terhes betegségbe esett, hogy önnön kívánságára, a' múltt Vasárnap ki szolgáltatódta Ö Kir. Föhertzégének a' Sz. Sakramentomok, Ö Felségeknek, 's a' Föhertzegeknek jelenlétébenn: de azólta sokkal jobbann érzi magát a' Föhertzegalzfzony.

Örizetre jó ide, az el menendő Lovas Regiment' helyébe, az úgy nevezett hatodik Vasas Regiment, a' mely, Vitézi érdemeikről esmeretes Kiköltözött Fr. Lovas Katonákból is áll; 's jobbára a' Royal Allemand nevet viselt Reg. béliekből,

kik a' fr. hadbann több rendbéli hafznos szolgálatokat tettek részünkről.

A' Mádríti Ministériumban némely változások fognak, mint látszik, történni. A' Tengeri dolgokra ügyelő Ministerségbenn Langara Urat, Valdes Úr váltja fel.

Elegyes Tudósítások.

Rastadtbann a' Német Deputátzió, Növ. 19-dik napjára készítette el a' Fr. Követség' utolsó Írására való válaszfát, melybenn, szép hathatóságú előadással jelentette, hogy megmarad a' maga előbbeni nyilatkoztatása mellett.

A' Frantzia Kalmárok jószágaik, melyek, a' Török Birodalombann konfiskáltak, kilentzvenn millió tallerra betsületnek.

A' Tseh Országi Kommendáns Feldmarsall Báró *Bender* meghalálozott Prágabann, Növ. 20-dikánn, életének 86-dik, katonai szolgálatjának pedig 65-dik esztendejebenn.

Északi Ámerikából siralmassann panaszoznak, hogy az ottani Respublika Városuibann, úgymint Filadelfiábann, Nevyorkbann, Bosztonbann, szörnyenn uralkodik a' pestises sárga hideglelés; sőt a' Váro-

sokból ki-hatott azoknak környékeire is. Filadelfiában nevezetessenn minden közönséges épületek zárva tartattak; sőt a' magános épületek' soraibann is tizenöt közül tsak egy vólt nyitva. Naponként kihaltak 60 's 70 Személyek is. Hogy ritkúljon 's tisztúljon a' levegőég: oly rendelések tevődtek e' végre, hogy szakadatlanúl, nagy rakás tüzek égjenek az útszákon: de tsak a' jó télhez vólt telyes reménység, hogy az veheti egészszenn eleit a' gonolznak.

Summás Le-írása Nemes Beregh Vármegyének:

Küldjük T. N, Beregh Vármegye' mappáját, mellyet Bosky Antal, ugyan azon Vármegye' Erdemes Geometrája által delineált nagyobb mappa után készítettünk. A' mappának első tekintetéből is ki tetszik, hogy ezen Nemes Vármegyének felső része nagy hegyekből 's dombokból, az alsó része pedig térségből áll. A' hegyek az úgy nevezett Kárpát-hegyeihez tartoznak, 's ezek közt a' Polonina havasok (az 1. ső Járásban) oly igen magasak, hogy kételkedni lehet felöle, ha a' Tátra hegyek (Késmárk mellet Szepes Vármegyében) felül haladják e' ezeket magosságokra nézve? Három óra alatt lóhátonn fel érhet az ember a' tetejére, 's el telik gyönyörűséggel, midőn arról mezfze el láthatja a' ter-

mészetnek kies, és álmélkodásra méltó nagy munkáit. Még oda fel is bővséggel vannak a' források, és a' patakok; a' legelők pedig oly kövérek 's oly mészze terjedők, hogy Május-tól fogva September' végéig, húsz ezer júp, és három ezer nagy szarvas-marha jól el élhet rajta; de, ha a' Pálztorok nem szemesek: a' farkasok, kivált pedig a' medvék kárt szoktak okozni a' nyájjakbann, és gujákban. A' szörnyü szélvezekenn kívül, igen sűrű köd is támad gyakorta ezekenn a' bértzekenn, úgy hogy e' miatt nem kevés bajjal lehet ki találni közülök. Nagyobb folyó-vízei: a' Tisza, mely, Szathmár és Szabolts Vármegyéktől választja ezen Vármegyét; az után a' Latortza, mely, Lengyel Ország (Galitzia) határán veszi eredetét, és sok tsavargással tévén útját, a' magos kösziklák közt kellemetés zúgású vízomlásokat tsinál, kivált Pudpolótz tájjann, két kis mértföldnyire a' Lengyel Orzági szélektől. Van a' lapos részében egy Szernye nevezetü nagy mótár is. Mind a' hegyeket, mind a' térséget is nagy rengeteg erdők foglalják, mellyek, többnyire igen vastag tölgyfákból állanak. Vannak benne felette magos fenyő-fákból álló erdők is; kivált a' Vármegyének hegyesebb részeiben. Méltó a' megjegyzésre, hogy itt a' leg nagyobb erdőkben is, igen sok barázdákat lát az ember, mellyekre nézve tsak nem közönségessenn úgy vélekednek, hogy hajdan sokkal több Nép lakta ezt a' Vármagyét, mivel azokonn a' helyekenn is szántottak vetettek. Mások ezt annak a' káros szokásnak tulajdonítják, hogy t. i. a' Köznép, az erdőket darabonként ki írta, 's

a' ki-írtott földet egynehány esztendeig szántja veti, 's meg abba hagyja, a' hol azután idővel ismét erdő szokott nőni. — Az 1785-dik esztendőben tartott Conscriptió szerént, 68.376 lélek lakta ezt a' Vármegyét, 's ugyan akkor 6 Mezőváros, 258 falu, és 2 pusztta volt benne. A' Vármegyének nagyobb részét Oroszok (Rutheni) lakják; de laknak benne sok Magyarok is, és egynehány Helységben laknak Svábok is. Az Orosz Katholikusok a' Munkátsi; a' Magyar Katholikusok az Egri Megyéhez; a' Reformátusok pedig a' Debretzeni Szuperintendentziához tartoznak. Ezen Nemes Vármegyének örökös Fő Ispányságával, VI dik Károly Császár és Király, a' Gróf Schönborn Familiát tisztelte meg, 's ugyan ezen Familia bírja Májorátus szerént, a' Munkátsi, és a' Szent Miklósi két nagy Dominiumokat, mellyek, két harmad részét teszik ezen Nemes Vármegyének. A' több részeit pedig bírják: Gróf Károlyi, a' Lónyai 's más törzsökös Nemes Familiák. A' Vármegyé négy Járásokra (Processusokra) van felosztva. A' Fel Vidéket (a' III dik Járást) Krajnyának is hívják; az I-ső Járásnak Lengyel Ország felé eső részét pedig Verchovinának. Az Országnak ezen szegelete, egy az áldottabb Vármegyéi közzül a' Hazának. Mert a' természetnek egyéb adományain kívül, találtaik benne arany is, Bereghízfő és K. Musaj között a' IV-dik Járásban, a' hol van az úgy nevezett auri lotura (arany-mosás). Ugyan ott van a' Kréta bánya is. Találtatik ott Portzellánnak való föld, és a' Bereghízfői hártárbann készülnék a' jó malom kövek is. Van Drágabartfalvánál, és Malszarfalvánál (a' III-

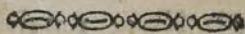
dik Járásbann) két só-kút, de azok mint a' Királyhoz tartozó jószágok, még most őrizet alatt vagynak. Négy Vasbánya is van benne, úgymint a' Munkátsi határbann, Kustyánfalvánál, nem meszfe Munkátshoz a' III dik Járásbann; Alsó-Viznitzénél, és Csabinán felül az I-ső Járásbann. Vas olvasztó Kementze, és Vashámor van Selesztón felül, Sz. Miklós mellet és Gevénsfalvánál, az I-ső Járásbann. Jó savanyú vize van, Holubina, Szolyva, Nelipina, 's Szusztkó határainn az I-ső Jár. Találtatik Timsó is sok helyekenn.

Leg jobb bor terem Bereghszászonn, a' hol jó aszfűzfűzöllő borokat is tsinálnak; az után Musajonn, és Munkátson. Az erdőknek sokféle hasznát veszik. Mindenek felett való az, hogy nem régen el kezdék már Gróf Schönborn erdejibenn a' nagy tölgyfákat tengeri hajókra alkalmas deszkákká készíteni, 's úgy hordják szekerekenn Ungvár, Zemplén, és Sáros Vármegyékenn keresztül Lengyel Ország' széléig, a' hol t. i. a' Poprágy vize, Sáros Vármegye' szegeleténél, Galitziába foly. Ott a' Poprágyon le viszik egészs a' Visztula (Weichsel) folyó vizéig, ezen pedig egészs Dánizig Városáig, a' hol a' Visztula a' Bálticum tengerbe szakad. Vannak ezekben az erdőkben egyéb épületre való fák is. Van benne elég tölgy és bikfa-makk, azért sok sertést hajtának oda makkra. A' Lakosok szekereket, kerekeket, abrantsókat, dézsákat, tekenőket, fa-tányérokat, kanalakat 's a' t. készítenek, 's többnyire Debretzenbe hordják el adni. A' fenyőfákból talpokat, (szálokat) készítenek, 's azokonn hord.

ják le a' Tifzánn, Tokajba, 's tovább is, a' szomszéd Vármegyéből (Máramarosból) jövő kő-sókat. Bőségbenn lévén a' gyümölcst-fák, szekerekenn ki hordják a' sok almát, szilvát, diót, 's többnyire életért el tserélik. Ugyan az élet' kedvéért le szoktak minden nyáron menni Szabolcs Vármegyébe, kivált a' Vármegyének hegyes részeibenn lakó szegények, 's oda le az aratás és nyomtatás által magoknak télire valót keresnek. Sokann szekerezés által keresik élelmeket, hordván Lengyel Országba a' jó tsinált útonn borokat, életet, itt készült vas-eszközöket, hamuzsirt 's a' t. Készítődnek pedig itten mind vert, mind öntött vas-eszközök: minéműek: a' szántó vasok, szegek, sing-vasak, vaskementzék, mozsarak, üstök, ágyú-golyóbisok 's a' t. Hamuzsír főzettelik Dunkófalvann és Bifztránn, az I ső Járásbann. Van egy Papiros malom is, és egy sokat ígérő Pofztó-fábrica Podheringenn, nem meltsze Munkáts Várossához. Ugyan ehez, és Oroszvég faluhoz közel esik a' Csernek hegyén fekvő Klastromjok a' Basilitáknak, (Orosz-Barátoknak) mely ki talált maradni a' Mappából. A' Munkátsi Vár, Munkáts Várossának szomszédságábann fekszik egy magános hegyen, a' hol az Ország ellen vétett rabok tartatnak. Vannak ebben a' Vármegyébenn, méh-tartásra való sok alkalmas helyek is; hanem mivel a' Lakosok még eddig szokásba nem vették az azokkal való jó bánás módját, sőt inkább a' méz ki-vételekor a' méheket meg szokták fojtani: nagy hasznot nem vehetnek ezen ártatlan, 's a' fáradságot, bővön megjutalmazó mezei gazdaságból.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 45.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
 4-dik napján 1798-dik Elztendöbenn.

Rastadtbann, a' Fr. Követek Növemb.
 23-dikánn feleltek a' Német Deputátziónak
 utolsó válaszfára: mely feleletjekbcnn ígé-
 rik, hogy a' Fr. Respublika, nem kíván-
 nya többé a' magához kaptsoltt Rajna²
 bal- meljéki Német gyülekezetek' adóssá-
 gaiknak terhét által vétetni, a' Német Bi-
 rodalom által, a' Rajna jobb meljékére.

*A' Belgiomi támadásról; és a' Hollandiai,
 's a' Helvétziai háborgásokról.*

Brüszfelbenn, Növemb. 18-dikánn

A a a

Frantzia Generáls Beguinot neve alatt, egy Tudósítás tevődött közönségessé, mely szerént az Insurgensek, kiket Beguinot Haramia bandáknak nevez, nem mertek ellent állani Diefztből, ámbár igen nagy számmal vóltak is: hanem el illantottak onnét, a' motsárokonn által, mellyekben, többenn vesztek el közzülök ötszáznál, 's el hagyták minden fegyvereiket, minden muníziójokat, és igen sok lovaikat is. Az alatt míg bé-kerítve tartatott Diefzt, és az Insurgensek' el távozása után való ölsze-keresgetése közben ezen Városnak 's a' Vidékjének, 150-nél több Pártosokat öldöstek le a' Fr. ák. — Egy Brűszfzeli Levél, mely költ Növ. 17-dikénn: jó rendtartású, 's jó készületű Korpusnak nevezte az Insurgenseknek Diefztbenn tartózkodott Ofztályát, 's azt is írja felöle, hogy Generálstabja és Kommiszfzáriussai vagnak, a' kik, ily felülírású nyomtatott Palzfzusokat osztogattak: *Személyek' és Tulajdonosi-jus' bátorsága.* Mihelyt el foglaltak vala az Insurgensek Diefztet: azonnal oly értelmű Hirdeiményt adott ki a' Vezérjek, hogy a' ki leg elsőbenn meg-futamodik az ő Katonái közzül, a' közelgető ellenség előtt, nyombann agyon fog lövettetni. — Az említett Brűszfzeli Levél szerént, Kempenlandbann, a' Gen. Collaud vezérlese alatt lévő Republikánusokkal Növ. közepe tajjann történt több rendbeli viadatok al-

kalmatosságával, mintegy háromszáz embert vesztettek az Insurgensek, kik között számos Egyházi Személyek is voltak. — A' Luxemburgi földről is nyerteseknek írják magokat a' Republikánusok, 's Hofingenben 32 Republikánus Katonákat és Tisztviselőket szabadítottak meg, kiket az Insurgensek el fogtak 's még az nap agyon akartak lövöldöztetni. — — Az újabb Tudósítások szerént azonban, egéfszenn az Insurgensek bírták a' Skáldis vize' jobb partját, melyre az Anglusok, ágyúkat 's Katonaságot kezdtek ki-szállítani, mely nagyobb részént, Oroszokból áll.

A' Batáviai Respublika' széleire, a' Belgiomi Insurgensektől való bátorságnak okáért, 6 Gyalog- 's egy Vadász-Batalionokat, és egynehánySvadron könnyű Lovaságot küldött a' Direktórium.

Helvétziabánn szinte erőszakoskodásra ütött már ki a' háborgás: nevezetessen a' Bernai Kántonnak Wangen és Langenthal nevű Distriktusaibann, a' hol nem szenvedhetvénn többé a' Lakosok, Iffjaiknak kedvetlen czélú Katonaságra való el fogdostását, fenyegetődztek ez Elöljárók ellen, 's a' Langenthali Distriktuális Kormányozót meg is szalasztották.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Cisalpina Respublika Direktóriuma, úgy találta: hogy az új Konstitúció bé-

vétettetett a' Nép' közönséges gyűléseibéli vokok' többsége által, és azonn hírel Kurírt küldött a' Frantzia és Ligúriai Respublikák Direktóriumaihoz. Ezen hírt, 's azt a' laistromot is, mellyenn, a' Vokok vóltanak, meg-küldötte a' Törvényhozó-gyűléshez is, melly is arról egygy Hirdetményt botsátott ki a' Néphez. Ezenn kívül az Iffjabb Tanáts azt végezte: hogy a' maga kebeléből Polgár Contit küldje el Párisba, azon említett vokos laistromnak a' Fr. Kormányfzékkal lejendő közlése végett.

A' Közönséges Kaszfzának jobb lábra való állításánn még mind untalan dolgoznak ezen Respublikábann, és újjabb újjabb segedelmek ki találásánn gondolkodnak, hogy a' Frantzia Országnak fizetendő nagy summát, 's a' Katonaság' tartására, a' szükséges hadi készületekre, és általjábann az igazgatás' újj alkotmányának gyámolítására meg-kívantató költséget özfze-keríthessék. A' kényszerítve bé-szerzett költsönnsummákonn; és özfze-szedett önkéntvaló hadi áldozatokonn kívül, az el foglaltt, 's el adott Nemzeti jófzágok után, már most minden Püspöki jófzágok is el foglaltatnak, és a' Püspököknek esztendei jövedelmek, mindnyajoknak egy formann tíz tíz ezer líverre határozatott; és a' szarvas marhákra, öfvérekre, és parádé-lovakra

Új adók vettek; végezetre már most mind a' Vének, mind pedig az Ifjak Tanácsában is, a' Respublika' jövedelmének egészsz állapotja meg van határozva, mely el intézés ki hat minden rendű Polgárokra, 's különbkülönbféle új adóztatásokat foglal magában.

Mivel pedig, mind ezen lépések mellett is, a' Direktóriumnak szüntelen, igen sok és sürgető szükségei vannak, a' Törvényhozó-gyűlés, egy végzésében, 10 millió lívert erő Nemzeti jószágokat mutatott ki ismét a' Direktóriumnak, hogy azokat a' leg gazdagabb Famíliák között 333-nak oly formán adja el, hogy ezek kötelesek legyenek meg-venni azokat, és a' reájok esett jószág' árát rövid idő alatt pengő-pénzel kifizetni. (Tsak igaz az, hogy a' ki-tsikarás módjainak fel-keresésében leg-találosabbak a' mai Republikánus Finánczisták).

Brüne Generális, Mediolánumból lett el indulása előtt, az Olasz Országi Seregtől el bútsúzott, és Generális Joubert vette által utánna a' Sereg' vezérlését. Név. 5-dikénn Generális Championet is el érkezett Médiolánumba, ki is egy különös Seregszertályt fog kormányozni.

A' Frantzia Katonaság szünetlenül tarkodik a' Cisalpina Respublikánn kereszttül: egy része Róma környékire; más része Brescia; más ismét Veltlin felé.

Rómábann magábann is, az onnan Nov. 10-dikénn költ Levelek szerént, a' Franczia Katonaság' száma mindennap szaporodik. 8 dikbann ment el onnét egy Frantzia Generális Ánkónába, hová sok ágyúk is vitettek, 's a' hol 3000 ember fog hájóra ülni egy titkos szándeknak végbe-vitelére.

Egyébaránt úgy látszik: hogy a' Római Respublikábann, egyedül az ott feles számmal lévő Fr. Katonaság tarthatja tsak fel a' tsendességet. A' hol erővel el nem fojtódik a' háborgás' tüze: olykor olykor fel lobban, és a' Nép' vizszás gondolkodása' módját szembetünőképpenn ki-nyilatkoztatja. Így van e' kivált a' Circeoi Osztálybann, a' hol a' leg szorossabb vígyázás mellett is még a' tsendesség tökéletes-senn helyre nem állott.

Rómábann magábann, mihelyest meg indították az új Afzszignáták (Papiros pénzek') folyamatját az Előljárók: leg ottann minden {ki-gondolható eszközöket is el lovettek azoknak meg-kedveltetésére: mindazáltal soha még nem uralkodott ott nagyobb mértékben a' béketelenkedés, szükség, és törvénytelen u'soráskodás; mint azolta: ámbár Fr. Generális Macdonald adott is már ki kemény rendeléseket ezen u'soráskodás ellen, 's igen ajánlotta az új Afzszinyátokat, a' Közönség' bizodalmába.

*A' mostani Pári'snak közelebbről való meg
esmertetésére szolgálnak az itt követ-
kező Előadások:*

Ama' híres Didot Pári'si Könyvnyom-
tató, kinek, a' Pármábann lakó Bodoninn
kívül, leg szebb betűji vannak egészsz Eu-
rópábann, 's a' kinek Tipografiájábann a'
leg gyönyörűebb munkák jönnek ki min-
den esztendőbenn, nem régen panaszolkod-
va írta egy itten (Bétsben) lakó Könyv-
árosnak, hogy az ő műhelyébenn ki-jött
Virgilius (mely minden nyomtatott Köny-
veket felül halad szépségére nézve) 's
egyéb Deák és Frantzia nyelvenn nyomta-
tott munkák is nem igen kelnek Párisbann:
mert úgymond, a' Frantzia Nemesek, kik-
nek a' pénz mellett jó ízlések (gustussok)
is vólt, többnyire oda hagyták Hazájokat,
vagy el veszték a' Revolútzio alatt; azok
pedig, a' kik az alatt meg-gazdagodtak,
többnyire a' Népnék seprejéből valók, 's
a' sok pénzzek, 's egyéb gazdagságjok mel-
lett jó gustussok éppen nintsen, 's az il-
lyen remek munkákonn nem kapnak. Ara-
ra nézve óhajtaná, hogy azon szép mun-
kákat a' Bétsi Nemesség szerezné meg ma-
gának.

Egy Párisbann mulató Német Orvos
Doktor ezeket írja onnan: „Itt az Orvo-
soknak igen roszszúl megy a' dolgok: mert

Chirurgusokonn (Seborvosokonn) kapnak inkább mindenek. Tudtomra nints több öt Doktornál, a' ki hintóbann járhatna, a' többi gyalogol, még a' sárban is. A' jó Orvosságokonn nem igen kapnak, kivált a' Dámák, hanem tsak krisztír vagy ér vágás a' leg rendszerént valóbb kúrájok. A' Patikák' betse is nagyon le-szállott, kettőn kívül, a' hol olykor olykor olvashat még az ember Deák Recepteket. Szabad itt mindennek, Férjfinak és Afzszonyanak orvosolni, ha soha se' tanulta is az orvoslás' mesterségét. Egymást érik az úttzák' szegeletére ragasztott Tudósít sok, mellyek által jelentik az új Orvosok, Párisba lett érkezéseket, 's a' gyógyít sbann való szerentsésségjeket. Sokann még a' Leányok közzül is, ki hirdetik mindenféle, hogy ők jól értenek az oly emberek' gyógyításához, kiknek le-szállott a' belek, vagy más egyéb belső bajok vagyon; 's az ilyen jött ment Személlyekenn inkább kapnak, mint a' tanúlt Orvosokonn, kik közzül sokann kényszerítetttek abba hagyni az orvoslást a' Revolútziótól fogva, 's másra adni magokat, még azok közzül is, kik húsz efsztendőktől fogva itten vagynak, 's magoknak jó nevet szereztek tudományok által.

Az úgy nevezett Journal [de Paris Újságban, melynek Pallambier Párisi Polgár az írója, ezeket olvassuk: „Némelylek azzal tart-

ják, hogy a' jó erköltsöt tsak a' Respublikák állíthatják jó lábra, de ó fájdalom! Hol vannak a' jó erköltsök? — Párisnak úttzáinn mindeafelé visítanak az Afzszonyok, úgy árúlják azon Férjfiaknak laistromát, kik Feleségjeket el adják, 's helyekbe más Afzszonnyal kelnek alkuba. A' laistromokonn kapva kapnak, olvassák, 's nevetnek rajta, és az illyeneket meg szenedik az Igazgatók! A' feslett életűeknek, 's a' magok gyilkosainak száma környüképpenn nevedik. Tegnap egy oly Ember akasztotta fel magát a' Bouffler' kertjében, kit a' szükség éppen nem vitt reá, mert egy gyémántos gyűrűt találtak az újján. Tegnap ment egy ember a' nőtelen kotsijában (Cabrioletjában) az úgy nevezett Pont-neufre (újj hídra), ott meg áll, hirtelen ki száll, 's bé ugrik a' vízbe (a' Szequánába). Ugyan tsak tegnap agyon lötte egy magát.

Ezek a' mindennapi újságok. Ennyire vitt már bennünket a' Religió nélkül való élet. Tegnap történt az is, hogy egy olyan Afzszonyi Személynek folyt a' pere a' Törvényházban, a' kinn erőszakot tettek. Temérdek sok Nép gyült a' szalába a' pernek halgatására. A' dolog meg kívánta, hogy azon szörnyülállásokról is kellett szólni, a' melyeket undorodás és szemérem nélkül nem lehetett halgatni; azért az Elölülő Bíró intette a' halgatni bé ment Afzszonyi Személyeket, hogy mennének ki a' szalából. Ezek közzül voltak leg alább is benn három százann. De meg se' mottzantak, 's a' Bírák gyengék lévén. inkább ök engedtek, 's mindenek halottára meg-hányták vetették a' gyalázatos pert.

Egy más Journálbann pedig ezeket olvasuk: „Egy perbenn lévő Chauvin nevezetű Kalmárt arra itélték a' Bírák, hogy minden ingó bingó jószágát (mobilia) kótavetyénn adják el, 's úgy fizessék ki a' felperes másik Kalmárt. De Chauvin kész volt inkább a' maga házát fel gyújtani, azt minden jószágával együtt hamuvá tenni, mint sem az ellenségét nyertesnek látni. Sőt egy hordó olajt, 's egy rakás puskaport úgy tett a' szomszédjának (a' ki az ellenségével tartott) háza mellé, hogy azok által az is tüzet kapott, 's porrá égett. A' mi több, magát is a' tűzbe ölte. — Egy Párisi Napszámos meg vetvén Feleségét, a' ki még tsak húsz esztendő s iffjú Személy volt; egy más Személyre való nézve, Wisnik nevű Bíróhoz ment, hogy előtte el vállaljon tőle. Az iffjú Feleség könyves szemmel esedezett mind az Urának, mind a' Bírónak is, hogy szégyent ne tegyenek rajta. A' Bírónak meg esik a' szíve a' dérek Afzszonyonn, 's igyekezett a' Férijét reá beszélleni, hogy álljon el fel tett szándékától. De halzontalan volt minden igyekezete: a' midőn más hangonn kezdett végre beszélleni, jelentvén néki, hogy éppen nem hajolhat könnyen a' kívánságára, 's azért nem is siethet annak tellyesítésével. Ezen nyilatkoztatásra, a' Napszámos, mint valamely meg örült, kést kap, 's a' Bíró' mejjébe üti. Megént ki húzza, és azon még véres késsel keresztül verte a' Feleségét is. — Egy Lafforgue nevű Toulousi Lakos, estve haza menvén, a' gráditson agyon lövetett a' 33 esztendő Fiától, ki mindenkor nyilván való ellensége volt az édes Attyának. El fogattatott,

és halálra ítéltetett a' sok reá esküdt tanúk' vallására. Ő azonban, utolsó szempillantásáig se' akarta vallani a' gyilkosságot.

Frantzia Országi Tudósítások.

Concorde, Medea, és Franchise Fre-gátok, Vénus nevű Korvettel, Növ. 7 dikénn estve Rochefortnál fekvő Aix Szigetéhez érkeztek. Ezen hajók, Lougre Renárdal együtt, Polgár Savary vezérlése alatt indultak földi Katonasággal, egy Hónap előtt, Irlandia felé: de sokkal nagyobb Anglus Hajóssereget sejtven meg, a' mely ő feléjük tartott, magokat visszafra vonták, és az okos kormányozáshoz járulván a' Hajóslegénység buzgósága, szerentséssenn visszafra érkeztek, még a' szélveszek között is Fr Ország' partjaihoz. A' Lougre Renárd hátra maradt, és Növ. 7-dikénn Rocheforthoz még semmi hír se' érkezett felőle: (Úgy látszik, hogy ez a' Hajósseregetske az: a' mely Okt. 27-dikénn mutatta magát Killalánál.)

Mint bizonyos dolgot úgy beszéllek, hogy a' Direktórium egy Békéltető's Alkuvó Bízstot küldött az Északi-Ámerikai frigyes Státusok' Gyűléséhez.

A' nevelésre ügyelő Kommisszió' nevébenn, egy hoszszú előadást olvasott fel Növ. 11-dikénn Roger Márton nevű Tag, a' Nemzeti nevelésnek el intézéséről, mely-

re eddig a' mint ő mondotta, oly kevés gond vólt: hogy ki-vévén némely Osztrályaikat a' Republikának, sohol sintsenek apró Oskolák. Az ő Plánuma ki fog nyomtattatni, 's azután veszi azt fel tanátskozása' tárgyául a' Gyülés.

Elegyes Tudósítások.

Málta mellett Gozzó Szigetetskét el foglalták az Anglusok, 's az abbann találtatott Frantzia Őrizetet, mely mint egy 2 száz emberből állott, Nápoly' partjaihoz szállították.

Az Ámerikai Republikának Constellation nevű Fregátja, el nyert egy 24 ágyús Fr. Fregátot, 's vitte azt, Virgíniának Chasepeak nevű tengeröblébe.

Hollandia ellen is, mint a' Frantziák' Tzimborástársá ellen, hadat indít a' Porta.

Veronából Növ. 12-dik napján: — „Oda jártam Velentze Városának nézésére. Ritka látni való dolgainak le-írásával árkusokat kellene bé-töltenem. Láttam a' többek közt ama' híres Arsenált (ágyúk, hajók, és egyéb hadi-eszközöknek tartó helyét). A' Frantziák, míg bírták ezt a' Várost, temérdek sok kárt tettek benne. A' hadi-hajókat el nem takarították ugyan mind egy szálig, hanem haszon-vehetlenekké tették az által, hogy a' mint ezek a' hajók a' szárazon vastag gerendákonn

(vagy fa-talpokon) feküsznek, a' közepek alatt való gerendákat ki-húzták alóllok, 's így a' nehéz hajók, derékbann mind meg rörtek. — Köldúst láttam más helyekenn is eleget, de annyit, mint Lüttich 's Velentze Várossábann, soha se' láttam. Akár ki kapjon a' Velentzei lakáson, nem irigy-lem; nem lévén se' erdeje, se' hegye, se' völgye, se' térsége, se' tökéletes jóságú levegője: én inkább, Bétsben, Brüsfszelbenn vagy Pesten kívánkoznám lakni.

Béts.

Egy ide való Lakos, következő értelmű Tudósítást adott ki-nyomtatásban, hogy az ő különös szépségű Felesége elveszett a' napokbann, a' ki meg-találja, 's Férjének vissza állítja, hat ezer forint jutalmat fog kapni.

Az a' izomorú hír érkezett ide Károly Fejér-Várról, hogy Gróf Battyányi Ignácz Erdélyi Püspök Ő Exc. ja, a' Tudományoknak nagy Kedvellője 's Előmozdítója, halálánn legyen.

Az ide való Universitásbann a' Világ Históriáját, 's a' közönséges Geographiát előmenetelessenn tanított nagy tudományú Profeszszor *Mumelter* Úr, Szombaton reggeli 8 órakor, a' mint fel akart menni letzkére, tsak el hanyatlott a' grádi-tsonn, 's meg-hólt, hasznos életének még tsak 37-dik esztendejébbenn.

Magyar Ország.

Kassánn Növ. 11-dikénn: — „Az ide való Királyi Districtuális Convictusnak fel-állításá ma ment véghez nagy pompával. A' 9 órakor tartott nagy Mise után mind az Akadémiához, mind pedig a' Gymnásiumhoz tartozó Ifjúság, a' Profeszorokkal egygyütt a' Convictus' épületébe ment szép rendbenn, a' hol Báró Salhausen Mórítz, Districtuális Direktor Úr, mint Királyi Kommisszarius, egy szép beszédet tartott az igen számosann öfzsze gyült Haldatókhoz, melyre hasonló erejű beszéddel válaszolt Fő-Tiszt. Klobusitzky Szepesi megyebéli Kánonok Úr, és a' fel-állott Convictusnak Regense. Ez után gazdag ebéddel meg-vendégeltettek mindnyájann a' Profeszor Urak, és a' Városnak Elökelő Lakosai. Már is hatvanra megy a' Convictusbann lévő Ifjaknak száma.“

Jelentés.

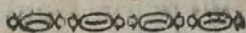
A' következő fél esztendőre is öt forint lesz Hírmondónknak az ár, melyet az E. Előfizető Urak ne terheltesse nek ilyen felül-írás alatt *Pro Magyar Hírmondó à Wien*, jókor fel küldeni, és a' titulusokat, az utolsó postával egygyütt, a' honnan tudniillik leg-hamarább szokták venni az Újságot, világossann ki-írni, hogy

azokat mind jó idejében ki nyomtattathas-
 suk, mind pedig azon új rendbe is szedhessük,
 a' melyben fogjuk ezentúl az idevő Fő-
 Postának egygyetértésével, (fogyatkozás
 nélkül, remenlyük) expediálni a' Hírmondót.
 Az ezen fél éltendőre ki szabott Ns Vár-
 megyék' mappáit, Sopron Vármegye' map-
 pájan kívül, meg küldöttük. Ezzel is szol-
 gálunk folyó Hónapnak közepe felé, mi-
 helyest tudniillik annak bővebb Le-írás-
 sával el készühetünk. Kedveskedünk a'
 jövő fél éltendőben is más Vármegyék
 mappáival; sőt a' mostani nevezetes kör-
 nyülállásokhoz képest, ki-mettzettejük
 Égyiptomnak mappáját is, 's le-küldjük E.
 Olvasóinknak. Égyiptom' mappájához lé-
 szen annak summás le-írása is kaptsolva.
 Le írjuk tudniillik Égyiptomnak, 's abban
 fekvő Alexándria, Rosetta, Damiet, Kai-
 ró 's a' t. Városok régi 's mostani állapot-
 jokat, a' leg újjabb Frantzia, Dánus, 's
 más Nemzetbéli Utazók' írásai után, 's
 mind a' Pyramisoknak, mind pedig a' kő-
 borló Arabsoknak (Beduineknek) Képeket
 a' mappának egygyik szégeletére ki-metz-
 zettejük. Elő befzelljük a' Nílus rendes
 ki-áradásait, a' földnek termékeny és si-
 vatag pufztaságú mivóltát, a' Lakosoknak,
 úgymint: Arabsoknak, Mamelukoknak,
 Koptoknak 's a' t. szokásait, a' Beyek ál-
 tal való kormányozás' módját, a' Keres-

kedést 's a' t. Végre közöljük azonn vizontagságoknak előadását is, mellyek, a' Bonaparte' vezérlése alatt lévő Frantzia Seregen történtek eleitől fogva Égyiptombann, a' hol vagyon még most is az említett Sereg, és sokat szenved a' kóborló Arabsók miatt, mert ha csak kevés megszűzéségre távozik is el abból valamely Kationa, vagy magánossan, vagy kevesed magával: mindjárt le-öldösik a' leskedő Beduinek. Az ez eránt való panaszszal tele vannak minden Tudósítások, mellyeket magok a' Frantziák indítottak is Égyiptomból. Úgy nézte őket mindjárt eleintennes Lakosoknak is a' leges leg nagyobb része, mint ellenségeket, 's nem hitte, hogy a' Török Császár' meg-egygyezéséből mentek volna oda: úgymint a' kinek Káirói Helytartója, éppen nem mutatott barátságot Bonapartéhoz; sőt későbbenn el is szalada előlle Kairóból.

A'
TSASZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG^s
ENGEDELMÉVEL.

Nro 46.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
7-dik napján 1798-dik Eftendőbenn.

Bonapartéről.

Bonapartét a' mint tapasztaljuk, el nem kísérté Áfrikába a' változó szerentse, mellyet ő, az Európai történeteknél fogva szintén el válhatatlan Frigyesének tartott. Vett ugyan Bonaparte, Áfrikábann is több rendbéli győzedelmeket az Arabsokonn és Mamelukokonn : de ezen győzedelmeket olyanoknak festik magok a' Fr. Tudósítások, hogy mind egygyik után, gondolhatta : Nollem sic saepius vincere (Nem akarnék sokszor

B b b

így győzni) Ezen sokba került és bajos diadalmakról oda alább bővebben fogunk szólni: hanem elébb az újjabb Konstantinápolyi Tudósítások értelmét közöljük, mely is így következik:

„Bonaparte el indúlt vólt már tovább Kairótól, 's el is érkezett éppen azzal a pufztasággal határos, Salchich nevű helyig, a' mely el választja Alsó Egyiptomot Palesztinától: de megfontolván a' környülállásokat, hirtelen le-tett előbbi szándékjáról, mely szerént t. i. a' Suezenn által Síriába igyekezett menni; és Kairó felé vévén ismét vissza útját; táborba szállott, annak vidékén Boulacknál. Való-bann egy része, a' Damaskusi Basa, és Ibrahim Bey roppant Seregének, mely, Török Tsázfári Katonaságból, Arabsokból, és Mamelukokból áll, 's a' melynek száma meghaladja a' százezeret, Suez környékén is vólt már Sept. 20 dika' tájján. Felső Egyiptomból pedig Murad Bey, a' Török Tsázfár' Kairói Helytartó - Basájával egygyütt indúlt, nagy erővel Kairó felé, ki-nek Bonaparte, ellene küldötte ugyan Desaix Generálist: de ez megverettetett, sőt más Tudósítások szerént, maga is el esett a' viadalbann. Kairó egygyesülésének Alexandria és Rosette Városaival való fel-tartatása végett, a' Nílus' két partjainn felecs számú Földvárakat hányatott Bonapar-

te: de Ezek által se' tartóztathatja visszsa az Arabs tsoportoknak fel 's alá való jár-kálásaikat, 's szüntelen való alkalmatlan-kodásaikat. Ezen közbenn; az Ánglus; Orosz, és Török Hajós Vezérek is szán-dékoztak Alexandria és Rosette között földi Katonaságot tenni ki Égyiptom' partjaira. Szinte szemei előtt Bonaparténak, magábann Kairó Városábann is kedvetlen dol-log történt: mert a' Lakosok nem szível-hették már többé, hogy Bonaparte, sok más adóztatások mellett, még az ő házaik-tól is különös adót kíván már: igen felzú-dútlak, 's oly lármával gyűltek a' Tanáts-ház (Mechkeme) eleibe, hogy a' lázzadás-nak le-tsillapítására, egy Generálist küldött oda bé Bonaparte: de a' Tanáts-gyűlésbenn (Dívánbann) oly veszekedés támadt a' La-kosok, és a' Fr. Katonák között, hogy Ezeknek Generálissok, ama' nevezetes Ber-thier, a' ki Olasz Országbann is jobb keze vólt Bonaparténak, pifstollyal ágyon lö-vettetett, nem különbenn a' véle mentt Tisztek is, kiknek száma 40 és 50 között vólt, mind egy szálíg meg-ölettettek. Ezen történetet haszonra akarvänn fordítani a' Török Kyaja, ki, a' Basa' el távozása után is meg-maradott Kairóbann, egy nagy se-reget gyűjtött öszsze a' Béketelenkedők-ből, 's azzal bé-rontvänn a' Várba, egy lábíg le-öldöste az abbann találtatott Fr. Örizetet,

mely mintegy öt száz főből állott. A' Város' egyéb részeibenn is mindenütt öfzfzeadták magokat a' fel zendültt Lakosok, és valahol Fr. át kaptak, fel-áldozták méltó haragjoknak. Bonaparte; alkubá erefskedett a' Kairói Lakosokkal, és azoknak Előjáróival.

A' feljebb említett Égyptomi nehéz győzedelmek között első volt az Alexandriai. Ezen győzedelemről így írt egy Gay nevű Fr. Kapitány a' Kairó-meljéki táborból Párisba, a' maga Attyafiaihoz útasított; de több más Levelekkel, és Bonaparte tudósításaival is egygyütt az Anglusok' kezébe jutott Levelébbenn: „Alexandriánál szállott ki a' Sereg Égyptomba: de ezen kifzállás sok derék Katonáinkba került, a' kik ezen régi Város' falai alatt (mellyek még a' Szarraczenusok idejétől fogva valók) vesztették el életüket.“ Ezeknek száma között való volt Brigáda-Vezér Masse. Kleber és Menon Generálisok, Generáladjutáns L'Escale Polgárral egyetembenn meg-sebesedtek, midőn éppen másztak fel Alexandria' falaira. A' halva-maradtaknak neveiket felmetfzette ugyan Bonaparte a' Pompéjus' Oszlopára: de bizonynal, inkább szerette volna azokat életbenn megtartani.

Alexandriától fogva Kairóig nyertt diadalmai Bonaparténak, minémű bajosok

lehet
ni: r
lett a
me
ga el
Fr. l
Gay
sáról
az A
lünk
bort
sem
álta
ban
min
kod
tek
pen
ket
len
lök
sok
het
lot
nél
az
től
is:
va
pa
is,

lehetek legyen: csak onnét is meg lehet ítélni: mert éhen szomjan 's nagy fáradttan kellett a' Seregének tusakodni, oly ellenséggel, melynek mérészségéről 's nagy bátorságú maga el szánásáról, álmétkodva írnak mindeu Fr. Levelék. A' már nevezett Kapitány Gay, az Alexándria- és Kairó-közi útazásáról a' Fr. Seregnek, így írt Júl. 27-dikénn az Attyafiaihoz: „Tizenhét napi menetünkben, nem láttunk se' kenyeret, se' bort, se' pálinkát; öt nap pedig még vizet sem, a' leg-nagyobb melegségű térségeken által: 's az ellenség mindenütt a' sarkunkbann vólt. Képzeljétek magatoknak, hogy minékünk, oly Barbarusokkal kellett tusakodnunk, a' kik nem esmérik a' Nemzetek Törvényét; 's a' kik következképpenn, minden el gondolható kegyetlenségeket el követtek a' kezekbe esett szerentsétlen Frantziákonn. Némellyeknek közzülök, a' füleiket, másoknak az orrokat; másoknak ismét a' fejeket vagdalták el. Hihetitek e', hogy 17 napok alatt, nem állott egyéből az eleségünk, görög dinnyénél: de felette sok Katonáink is haltak el az éhség 's szomjúság miatt. A' Lakosoktól nem várhattunk leg kissebb segedelmet is: mert éppen azokonn a' vidékeken oly vad emberek laknak, hogy Seregünk Tsapatjaihoz fél puska-lövetnyi mészszeségre is, öldöstek le embereinket. Kéntelenek

vóltunk mindenkor, tsata-rendü Tsapatok-bann masírozni; mert mihelyest látta az ellenség, hogy nem oly rendbenn vóltunk valamely foglalatoskodásunk végett: azonnal rajtunk hajtottak a' Lovassai, 's nagy károkat okoztak. Éjjel nappal fegyverbenn kellett lennünk. Kedvetlenség nézett ki az egész Nép' szeméből. Szinte nem akartak már tovább masírozni a' Katonák. Sokann közzülök, főbe lötték magokat; mások pedig a' Nílusba ugrottak. Szörnyű dolgok történtek. Ezen közbenn is öszfze-kaptunk mindazáltal több ízben az ellenséggel: 's mindég mi vóltunk a' nyertesek.

A' temérdek tsípő-bogarak ellen is panaszkodott, egy Fr. Ingenieur Fő-Tiszt, Le Pére, nevezetű, Alexándriából Párisba; a' Törvényhozó Iffjabbik Tanátsnak Betz nevű Tagjához, Aug. 28-dikánn útasított, de hasonlóképpen az Ánglusok' kezébe juttott Levelében. Az Új Testamentomi Századok' közepe' tájjánn a' szent földnek el foglalására küldözött Frantzia 's más Seregek' szerentsétlen történetének le-írásához járulandó Tóldalék tárgya gyanánt nézte Le Pére az ő mostani állapotjoknak ki-menetelét Egyiptombann: ha segítségjek nem érkezik: nem érkezhetik pedig: mert nem engedik az Ánglusok. — „Hát még ki tudja — úgymond — ha a' Törökök is hadat nem kezdenek e' ellenünk?“

Bonaparte, a' magával vitt Tudósok által, kétszer tartatott hetenként tudományos Üléseket Kairóbann. — Ugyan ott Fr. Újság is kezdett ki adatni, *Courier d'Égypte* tzím alatt, melynek Szerzője, Polgár Marcus Aurelius. — Némellyeket a' Katonái közzül meg házasított. — Malmokat tsináltatott. — A' Nílust egygyesülésbe akarta hozni a' Veress-Tengerrel. — Egy Várost is akart építtetni, Egyiptom' közepénn a' Nílus ágai által formáltt *Delta* nevű igen termékeny földű Szigetbenn.

Bonaparte, életbenn van e' még vagy nints? nem lehet írni egészsz meg határozással.

Frantzia Országi Tudósítások.

A' Direktóriumhoz Égyptomból ismét új Tudósítások érkeztek, mellyeket egy, Rosettától Okt. 10-dik napján indúlt, és a' Livornói Kikötőhelybe Növ. 2 dikánn érkezett hajó, vitt magával, 's a' mely hajónn vólt Hadi-Kommiszszárius Julien is. Az említett Tudósítások közzül ki-hirdett már Növ. 19-dikénn a' Párisi Direktóriális Újság némellyeket, a' mellyek szerént: 1.) A' Frantziák, Közép-Égyptombann Vostanig nyomúltak Aug. 28 dikánn. 2.) Damiettét is el foglaltak. 3.) Minekutánna Álkám Városábann Adjutáns Jú.

lien, és 15 Frantziák, a' kik vele vóltak, meg-ölettettek, Bonaparte Aug. 28-dikánn parantsolatot adott ki: ezen Varosnak kiraboltatása 's el-égettetése eránt. 4.) Sept. 22 dik napjára ki hirdettette a' Fr. Respublika' fundaltatásának az nap tartandó inneplését. 5.) A' Lovas Katonaság' számára 2000 lovat kívánt, mint a' mely ajándék szokásbann vagyon már az Egyiptomiaknál. 6.) A' Hadi-sereg' számára meg-kívántató Tevék számát, meg-határozta. 7.er pedig, a' gabona, 's még inkább a' malmok' szük vóltához képest, már August. 28-dikánn, oly parantsolatot adott ki; hogy tsak egyféle közönséges kenyér süttessék, a' Közembertől fogva a' Fő Generálisokig minden Katona számára, mely számba maga a' Fő Generális is bé van foglalva, és egyedül tsak az Ispotályokba kell fejebb kenyeret küldeni. — Ezen officialis Tudósításokhoz vólt még ragasztva, egy Adjutánsnak Kairóból Sept. 11-dikénn írt Levelé; és egy hosszú Tóldalék-írás, a' Livornóba érkezett Hadi Kommisszarius Julientől, a' ki Egyiptomból egy Hónappal indúlt későbbre mint az említett Adjutáns írta vólt a' maga Levelét. Ezen magános Tudósítások szerént, Egyiptom Országábann tökéletessen jó lábon állott vala már a' Fr. ák dolga; az Alexandriai Kikötőhelybenn lévő Hajósseregnek

se³ hibázott leg-kevesebb részben is a' bá-
 torsága; a' Mamelukok le vóltak ültetve;
 's tsupánn a' kéborló Arabsok folytattak
 vólt belső hadat, és sok Fr. ákat öldöstek
 le, a' kiket egygyenként találtak: de már
 tsendessenn uralkodik Bonaparte egészsz
 Egyiptombann, és Síría felé szándékozott
 indulni. A' Fr. Respublika' innepe, igen
 pompás czeremóniával tartatott Sept. 22-
 dikénn, mindenütt a' veress kék és fejer
 színű zászló lobogott a' piramisokonn 's
 oszlopokonn, és az Egyiptomiak is hason-
 ló színű bokkrétákat raktak fel. Az Iffjú
 Mamelukok fel-vétettek a' Fr. Katonaság
 közzé. A' Tartományok igazgatása fel-
 osztódott a' Fr. Generálisok között; hanem
 minden illyetén Kormányozó Generális mel-
 lett egy Tanáts vagyon a' Lakosok közzül.
 Jó idők kezdvén már akkor tájbann járni,
 a' Sereg kezdett szemlátomást meg-újjúl-
 ni, a' forró héységű homok-pufztákonn való
 sietős utazásból következett el aléltsága
 után, Bővölködik a' Tartomány, gabo-
 nával, narantsal, és olajjal; de a' Lako-
 sok, igen korhelek és tudatlanok. Suez,
 el vagyon foglaltatva a' Frantziák által;
 az a' Kanális is helyre vagyon állítva, a'
 mely jó vizet visz Alexándriába. Az Ale-
 xándriai Kikötőhelyben a' Fr. Hajóssereg-
 gel egygyütt fekvő: Dánus; Görög; Ts,
 K, Alattvalókhhoz tartozó; Ragúza; Ná

polyi; és Ligúriai szállítóhajók engedelmet nyertek, hogy haza térhessenek. (Ezenn engedelemnyerést bizonyosnak írják a' Konstantzinápolyi Levelek is; hanem annak okául adják, az eleség dolgából való szükölködését Alexándriának. Ugyan azért Ánglus Admirális Hood, ki a' Kikötőhely előtt vígyáz, tsupán a' Török Alattvalókhöz tartozó hajókat botsátja szabadonn; a' többeket pedig visszsa igazítja a' Kikötőhelybe. Méltó meg-jegyezni, hogy ha oly igen bő Egyiptombann a' g. bona, miért vólt kéntelen Bonaparte, általjábann fekete kenyeret étetni a' Seregével, 's enni maga is?)

Spanyol-Országi Tudósítások.

A' Káasztíliai Fő-Tanátsnak két Tagjai, 's más több előkelő Személlyek is hirtelen Hívtataljokból ki-tétettek, 's részszerezént számkivetésbe küldettettek, kik is nagyobb részént belső baráti vóltak, a' számkivetésbe nem régibenn küldetett Miniszter Jovellanosnak.

Minorka Szigetét nagyon félti az Udvar, miólta tudva van, hogy Gibráltárhoz újj Ánglus Katonaság érkezett, és hogy Oct. 22-dikénn, 6 línei hajó, 2 Fregát, 2 Brigantin, és 18 szállító-hajó, 6 ezer főből álló földi Katonákkal a' Gibráltári Kikö-

tőhelyből, valami titkos szándéknak végre hajtására indultanak légyen ki. Melyre nézve már minden készülétek is megtették: hogy a' Karthagénai Kikötőhelyben egy földi Seregoftály ülljön hajóra, 's Minorka Szigetébe induljon.

Azt írják, hogy a' Frantzia Követ még mind eddig, mind az Udvar, mind a' Város előtt nagy kedvességben vagyon.

Olasz - Országi Tudósítások.

Frantzia Generálisok [Desolles és Lapoype, Növ. 11 dik napján Genuába érkeztek. Ugy hallatik, hogy a' Ligúriai földön, egy Frantzia Sereg fogja magát öfzfe vonni.

A' mely Ánglus Hajóssereg, Gibráltártól a' minapábann 5 vagy 6 ezer embertől álló földi Katonasággal, és sok Városromló készülétekkel el indult, Növemb. 2 dikán a' Földközi tengerenn fekvő, 's a' Spanyol Udvar' birtokábann lévő Baleáres nevű Szigetekenél mutatta magát, mellyek között fők: Májorka és Minorka.

Elegyes Tudósítások.

Rastadtban a' Pruszfiai és a' Fr. Követség között különössenn fenn forgó tárgyakra nézve, mellyek közzül kiváltképenvaló: Buderich Szigetének a' Pruszfiai

Király' birtokábann való maradása: újra egy sürgető Írást küldöttek által a' Prufz-fziai Követek a' Fr. Követséghez, mely Írás az előbbieknél erősebb hangon van fel-téve.

A' Belgiomi Insurgenseket úgy neki bátorította az Ánglusoktól kapott segítség: hogy már ők kezdték Növ. 20-dika' tájjánn meg-támadni a' Republikánusokat, kik közzül sokan szökdösnek már által az Insurgensekhez.

A' Nápolyi Udvar, oly szándékot tanúlt ki az Ánglusok által el fogott Fr. Levelekből, mely just ad, az egészsz hathatóságú prezervatívával való élésre, mint a' következesek nyilván meg-fogják mutatni.

Á' Római Respublika' földjénn még mindúntalan nevedik a' Fr. Katcnaság' száma.

Albániábann, Prevesa, Voiniza, és Butrintó nevű Helységeket, mellyek hajdan Velentzéhez tartoztak most pedig a' Franziaák által vóltak el foglaltatva: el vette a' Janinai Basa, és mintegy 300 Fr. főket küldött Konstántzinápolyba, a' hol legottan fel-rakták azokat, a' Tsász. palota' kapuja' eleibe.

Hogy Napkeleti Indiábann Tippto Saib Indus Fejedelem, ki már nagy mértékben érezte az Ánglusok' keze' sújját, melynek

azombann maga vólt az oka: öfzfze-fzürte légyen a' levet a' Frantziákkal: hitték ezt még jó eleve Londonbann: azért is tétetett a' Minisztériom erányos kézűleteket ellene. Most már a' Tippo Saib és a' Frantziák között kötött Frigynek minden próba-írásai kezébe jutottak az Anglai Minisztériomnak, a' több el fogott Fr. Levelek között.

Anekdotum.

A' levelezés fel-fzabadítva lévén Béts és Mediolánum között, egynehány Mediolánumi Leveleket látrunk mostanság, a' mellyek mind fel-nyitva érkeztek az ide való Postahívatalhoz. Egybenn ezen Levelek közzül, leg felül, a' mázfzor egészszenn ki írtt:

Liberté

és

Egalité

helyett, tsak

L.

és

E.

betük olvastattak: melyre Az, a' ki a' Levelet vette, ezt az erányos meg-jegyzést írta vízfza Mediolánumba: Meg-tetfzik, hogy haldoklik a' Republikátok, mert már az egészsz szókból tsak egy egy betüt mondhat ki.

A' Spanyol Király 's Királyné édes Leányok, a' Pármái Hertzegné, nagy veszedelmek közt forogván kevéssel ez előtt a' himlőbenn: arra indította ezen tör-

ténet Ő Felségeket, hogy minden még meg nem himlőzött gyermekeikbe himlőt óltassanak, mely is még Spanyol Országban igen szokatlan dolog: hanem hihető, hogy az Udvar példáját nem sokára közönségesen fogják követni.

A' Budai Újság közölte németül Növ. 22-dikénn a' Szentséges Pápanak azon Levelét, mellyet, Siena Várossában (Hetru-riában) e' folyó esztendő' Áprilisének 28-dikánn írt Ő Szentsége a' Keszegfalvi Plébánushoz Tisztelendő Taixlperger Matyás Úrhoz, 's megköszöni benne szép ki-fejezésekkel a' Plébánus Úrnak hozzája bótságot Levelében nyilatkoztatott nagy megilletődéséért az Ő Szentségénn történt sok méltatlanságokonn, szerentsétlenségeken; és ezek ellen nyújtott hathatós vígasztalásiért. A' Budai Újság' ki-hirdetése előtt jóval is régebbenn fel-tettük vala mi, hogy közöljük Hirmondónk mellett Tóldalékban ezen betses Írást: de a' mivel el haladt a' közlés, még azzal el nem múlt.

Magyar Ország.

Somogy Vármegyében Siklósonn, az ott lévő Selyemfabrikát által-vette a' Földes Úr Gróf Battyányi Tódor Ő Exc. ja Növ. eleinn a' Vármegyétől, 's leg-első

göndja is a' vólt, hogy a' selyem bogarak szaporításábann példásan szorgalmatoskodott Afzszonyokat 's Leányokat özfze-gyűjtetvénn a' Fábrika' Direktora Petz Úr által, azokat, selyem-matériákból 's pántlikákból álló ajándékokkal jutalmaztatta meg, kiknek száma 40-re telt.

Erdélyt, meg fofztá a' halál, jó Püspökjétől Növ. 17-dikénn.

* * *

Jelentés.

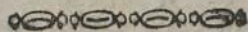
Tiszt. Czuppon György Úr, a' ki ez előtt a' Pozsonyi közönséges Szemináriumbann a' Magyar Országai Nevendék Papok mellett Studiorum Praefectus vólt, most pedig a' különös Szemináriumoknak vizsgál-tételétől fogva, a' Szombathelyi Szemináriumbann Sz. Írást magyarázó Profeszzor, ugyan ott Szombathelyen, nagyobb 8-ad formábann, 82 árkusból álló munkáját adta ki ily tizim alatt: *Vindiciae Vulgatae La inae Editionis Bibliorum contra assertam Hebraei, et Graeci textus hodierni absolutam authentiam.* Találtatik már ezen Köayv: Pozsonbann, Schweiger András; Sopronbann Pfuntner Mátyás; Pesten Weingand Könyvárosoknál. Az árra 2 forint. Tárgya e' böls munkának, főképpen a' Deák Vúgata Editzió óltalma, úgymint, a' melyből látni

lehet a' meg-győződésig, mely nagyra betsül-
ték légyen mindenkor a' Vulgátát a' leg-ta-
nultabb, még pedig az Augustána, és Helvé-
tica Confessióhoz tartó Theológusok is, és
mely fundamentomatlanúl vádollyák ezt né-
mellyek. Azt a' közönséges ítéletet, mellyet
Bellarminus, Melchior Cánus, Salmeron,
Corn. a' Lapide, Calmetus, és más híres Theo-
lógusok óltalmaznak, nagyobb világosságra
hozza itt az Author. Szép tudomány, és a'
Napkeleti nyelvekben való jártasság is tette
ki e' munkából, mely valóbann, a' Szem-
nariumokban is hasznára lehet azon Kiss-Pa-
poknak, kik a' Hermeneuticát (a' Sz. Írás'
magyarázatját) tanúlják.

Az Magyar Katonáság' számára meg-
kívántató ruhák szolgáltatását ki-nyerte Ő
Felségétől Stefanovits János nevű Magyar
Országai Szabó-Mester, ki is ezenn okból
meg-telepedvénn Bétsnek Landstrasse ne-
vezetű Külsővárosában a' 124-dik szám
alatt, jelenteti, hogy ha harminzig való
Szabólegények jönnek is fel hozzá Magyar
Országról: örömet fel fogadja oly ajánlas-
sal, hogy minden Legény leg alább is ér-
demelhet magának napjában egy forintot.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 47.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
 11-dik napján 1798-dik Esztendőben.

Bonapartének 's az ő Seregének Egyiptomi környülállásai, oly bőv tárgyat szolgáltainak most az írásra; hogy jóllehet már a' múlt postánn is nagy részét foglalta az el Hirmondónknak a' mit erányosnak találtunk közleni azokból: elég meg-írni való maradt mindazáltal mostanra is, miut az itt következő Előadás bizonyítja, mellyet minthogy több hofzfas Fr. Tudósításoknak figyelmetes el olvasása utánn szerkeztettünk így ölfzfe: hízfzük, hogy kedvet találunk véle Érd. Olvasóinknál.

Mely dühös indulattal viseltessenek az Arabsok a' Frantziákhoz: meg-tetfzik onnét, hogy nem elégefznek meg mind Azo-
 C c c

kat, valakiket kezekre keríthetnek, megfosztani életektől; hanem sokakat közzülök, (mint már a' múlt postánn is írtuk Kapitány Gay Leveléből) még kínos halállal is ölnek meg. Így ölettegett meg nevezetessenn egy Hajóslegény, ki még az Abukiri vezedelem előtt tizenegyed magával ki-menvénn a' szárazra vízért, az Arabsok által el fogattatott. A' több Társait mindjárt le öldösték az Arabsok: hanem minthogy nékie az oldalánn, egy által-kötő erfényt (tüzfő) találtak, a' melybenn száz liver vólt: minekutánna ki vették vólna abból a' pénzt: meg-töltötték azt puskaporral, 's újra fel kötötték a' Hajóslegény' derekára, még pedig igen szorossann, 's meg-gyújtották.

Hogy az Arabsok vérengező ólálkodása által, még a' leg-szemessebb őrizkedés mellett is, sokat veszthettek a' Fr. ák: nem lehet ennek meg bizonyítására alkalmatossabb próbákat fel-hozni, mint magoknak a' Bonaparte' seregebéli és seregéhez tartozó Személyeknek vallástételeiket. Illyenek. a' már esmeretes nevű Fő-Ingenieur-Tifz *Le Père*; Hadi-Kommisszárius Julien; és egy Botanikus (Füvész). A' Botanikus, Júl. 26-dikánn indította Nagy-Kairóból egy Pari'si Barátjához a' maga Levelét, melynek ide tartozó Tzikkelyei ezek: „Sok Pajtásimat láttam meg ölettegni. -- Egy Ofloptól, 15

lépés
Kato
a' les
Égy
bé az
koso
a' sz
ni:
négy
lyun
sánn
rosb
el a'
vetn
Ata
Ked
mih
lem
min
mod
ezel
ják
vesz
jain
meg
nek
(az
Pey
vü)
di
nag

lépésnyi meszszeségre állapotott meg egy Kátóna, 's mindjárt oda lett az élete (t. i. a' leskedő Arabsok által). — Midőn Alsó-Egyiptomnak valamely Helységébe megy bé az Ember; olybá tarthatja, mintha Gyilkosok' bandája közzé ment volna. — Ha a' szép Piramisokat közlről akarjuk látni: szükség a' végre, hogy három vagy négy százann álljunk özsze, 's úgy induljunk el azokhoz. Nem lehet bátorságossánn ki-menni magános Személynek a' Városból. *Boza*, oly oktalanságot követett el a' minap, hogy ki ment egy puska-lövetnyire, 's mindjárt üzöbe vevődött 15 Arabsok által. — Egyebet most nem tehetek Kedves Barátom! annál az ígéretnél, hogy mihelyest, a' meg-ölettetéstől való félelem nélkül ki lehet járni a' Városból: mindjárt egy Fű-gyűjteményt fogok számodra készíteni.“ — — *Le Père' szavai* ezek: „A' mi Seregünket mindég fogyasztják a' betegségek 's a' szüntelen való apró veszteségek. Sok ki-küldözött Lovas tsoportjaink enyésztek már el. Azólta, hogy meg-íráram utóljára, az áldozatokká-letteknek neveiket: Azoknak számához juttatta (az Arabsok' kegyetlensége) Jaubert és Peyres Kommisszariusokat; és Renárd (nevű) Egészségre ügyelő Tisztet.“ — — *Hadi Kommisszarius Julien*, ámbár egy felől nagyon igyekezett szépíteni Levelében a'

magok Égyiptomi szerentséjeket: kéntele-
nítettett mindazáltal más felől ő is meg-
esmért az igazságot ily vallástétele által:
„A' kóborló Arabsoknak öldökléseik gya-
krann meg-újjították a' Vándéi (Fr. Orszá-
gi belső) had' szörnyüségait. Sok Hazánk-
fiainak szerentsétlenségét kell fájlalnunk,
a' kik magánossann el fogattattak 's irgal-
matlanul meg ölettettek.

Ily szomorú környülállások között nem
tsuda, hogy a' Botanikus, panaszra fakadt
a' Barátja ellen; a' ki rá vette őtet, hogy
Égyiptomba mennyen. „Gyakran fájlal-
lom — úgymond — kedves M. . . . m,
hogy a' te barátságodért erre az útra in-
dúltam.“

Éppen nem lehet azt is tsudálni, hogy
még Katona - Tisztek is vágytak vissz-
Égyiptomból a' Hazájokba, kik közzül p.
o. Kapitány Gay, így írt az Átlyafiaihoz:
„Ha a' szerentse vissz- vinne bennünket
rövid idő alatt Fr. Országba; én mindjárt
azonleszek egészsz tehetségem szerént, hogy
meg-nyerhessem el bortsáttatásomat: bar
akármibe kerüljön is az: Vágytam a' ditsős-
ségre; mert meg-kellett lenni: de nem vá-
gyok többé. Mostani kívánságom már
tsak az, hogy tsendessenn élhessek közöt-
tetek.“

Még tsak két nevezetességeket említünk most Bonaparte' Égyiptomi környül-

állás
Szer
te S
hez
vatal
közé
gü,
rosn
queb
„Le
sétál
nyö
nyél
nagy
sége
kén
szár
ról,
mér
nap
Ép
hol
Ara
egy
dys
a' r
szü
gyü
po

állásainak Históriájából, úgymint: 1) Száz Személyre terített volt asztalt Bonaparte Sept. 12-dikénn Kairóban, a' melyhez sok előkelő Égyiptomiak is voltak hivatalosok. 2) A' magával vitt Tudósoknak, közel a' mezőhöz, a' leg tisztább levegőgű, 's leg alkalmasabb részében a' Városnak rendelt szállást, melyről így írt Coquebert nevű Botanikus, Sept. 13-dikánn: „Leg szebb kert egész Kairóban a' hol sétálghatunk. Vagynak abban két gyönyörű állék (élőfa-sorokkal két felől bé árnyékozott sétáló-útak). Ezek közepénn egy nagy tó vagyon, mely, kellemetes híveséget okoz. Ott szoktunk minden estvéneként ösfze-gyülekezni több vagy kevesebb számmal, 's beszélgatunk kedves Hazánkról, Barátinkról, kívánságainkról, 's reménységinkről. Minden Dekádban (tíz napban) kétszer tart Ülést a' Társaságunk. Eppen ma reggel tartott egygyet. Most a' hol bátorsággal járkalhatunk a' kóborló Arabsok miatt, nem találunk más plántát egy tövisses kis tsemeténn kívül, mely *Hedysarum algarin*ak neveztetik: hanem, ha a' nagy melegek az áradással egygyütt megszűnnek: reménylem, hogy sok plántákat gyűjthetek, és ez meg-történik már 40 napok alatt.

Frantzia-Országi Tudósítások.

A' Direktoriális Újság, mind tsak

folytatja, a' Bonaparte' Kairói Hirdetményeinek és parantsolatjainak közönségesse tételét, de a' mellyek, a' dolognak akkori (úgy mint September' végéig való) mibenn léteről nagyon kevés bizonyosságú világo sítást nyújtanak.

Egy Párisi magános Újság, így ír a' Fr. áknak Egyiptomi környülállásaikról: „Bonaparte, Egyiptomot nem elébb, hanem csak a' nyár véginn foglalhatta el. Sueznél igen kevés hajókat kapoit, azok is mind avúlttak vóltak, 's azombann, mivel az ellenébe fúvó szelek' ideje is bé állott: által látta, hogy már késő, az Indiába teendő útról gondolkodni. Le tett hát arról, és csak azon igyekezett, hogy magát Egyiptombann eröss lábra állíthassa. Akkor történt a' mi Hajósseregünk veszedelme; azt követte a' Török Udvár had-izenetje; és az újj meg-támadtatásoktól való félelem. Ekkor a' Frantziák látván, hogy egélszenn bé-vagnak zárva, és sem a' ki-szabaduláshoz, sem semmi segedelemhez reménységjek nem lehet: minden gondjokat arra kellett fordítani, hogy magokat, 's a' már általok el nyert részeket védelmezhessék. Fruktidor Hónapját, mind a' nagy hévség, mind a' Nílus' gözölgése, 's azombann legkissebb lengedező szélnek is nem léte miatt, elég nagy bajjal vonhatták ki; hanem

Vendemiaire hónappal bé-állott a' jó és termékeny idő. A' még meg maradtott Sereg tehát hozzá szokik már lassann lassann az oda való Klimához is 's a' t.

A' Törvényhozó Iffjabbik Tanáts, szüntelen a' Kaszfát illető tárgyakkal foglalatoskodik, leg-nagyobb részént, és gyakran tart titkos Üléseket. A' belső dolgokra ügyelő Ministernek, a' 7 dik esztendei költségekre 8,637,076; a' Finántz - Ministernek pedig 4,852,800, lívert rendelt. Meg-határozta, a' Személyektől; ingó bingó jószágoktól; és a' pompázástól fizetendő adókat is, mellyek közzül a' két első, 25,500,000; az utolsó pedig 4,500,000 lívert hajt bé.

A' Respublika Belgiomi Osztályaibann még mind untalan tartó Zenebonákról, Brüszelből, Növ. 23-dikánn így írnak: Az Insurgensek, kik magokat Diesttől vízfzavonták, csoportokra oszolván, a' leg sürűbb erdőket el foglalták. Kempenlandbann az Insurgensek, még mind eddig hatalmasok, és naponként nevednek. A' tzelbann lévő közönséges meg támadtatása az Insurgenseknek meg mind ez ideig elhaladt — Az Insurrektzióbann való részvételelt meg-árestáltatott, vagy még meg-árestálandó Egyházi Személyeknek száma, meg-haladja az 1200-at. — Ha meg-bi-

zonyosodik, hogy a' szomszéd Soigne erdő-
 benn Insurgensek tartózkodnak: úgy a' mi
 Városunk újra Katonai igazgatás alá véte-
 tődik. Itt sok Kávéházak és Vendégfoga-
 dók zárattattak bé. A' Szabadság' piattzá-
 ra töltött ágyúk vagynak ki-szegezve,
 mellyek mellett, égő-kanótzokkal állanak
 a' Pattantyúsok. A' Strázsák' száma, min-
 denütt szaporított. A' kinek vólt is ed-
 dig Pafzszusa (vagy Bátorosító-írása)
 a' Tanátstól: most újjat kell néki kérni;
 és ha harmad nap alatt nem kér: meg-
 árestáltatik. A' Katonai laistromba leg-
 először bé-írtt Iffjúságnak ma kellett vólna
 ki-állani, hogy Caen felé induljon, és
 ott az (úgy nevezett) Angliai Sereg közzé
 bé-szerkeztetődjön: de nem jelentek meg
 többenn hat Iffjaknál: minekokáért a' Ta-
 náts egy kemény hangú Hirdetményt adott
 ki, melybenn eleikbe terjesztette a' ki-ma-
 radott Iffjaknak, minémü szomorú követ-
 kezéseket fognának vonni magokra, és
 Famíliájokra, ha továbbra is vonogatnák
 magokat engedetlenül, a' Respublikáért
 való fegyverfogástól.

(A' később Belgiomi Tudósítások, tar-
 tósnak jövendőlik az oda való támadást.)

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Cisalpina Respublikábann lévő mo-
 stani Francia Vezér Generális Joubert, Me-

diolánumból Nov. 17-dikénn indúlt el, a' kormányozása alatt lévő Sereg' állapotjának meg vizsgálására. El indulása előtt egy parantsolatot bõtsátott vólt ki, hogy a' Cisalpina Respublikából minden ott tartózkodott Tsászári Kir. Tisztek, 8 napok alatt el takarodjanak.

Olasz Országban a' Fr. Gyalogság Generális Inspectora Generális Moreau, Nov. 15-dikétõl fogva Mediolánumbann múlat, hová a' Generálstab Feje Montrichard is, Frantzia Kommiszszárius Faypoultal egyetemben, Nov. 18-dikánn el érkezett.

A' Graubündten felé nyúló Adda- és Oglio - meljéki vidékekre, nem különbenn Veltlinbe is sok Katonaságot szállítottak a' Frantziák.

Ankóna, Rimini, és Róma Vidékeire is feles számú Fr. Katonaság takarodik: hová már Generális Championet is el ment, a' ki fogja vezérelni azon Sereget, ha a' Nápolyi Udvarral hadba keveredne a' Fr. Respublika.

Azt a' botránkoztató igazságtalanságú Törvényt, mely a' Cisalpina Respublikában 333 Famíliákat kényszerített vólna 10 millió lívert erő Nemzeti jószágnak megvevésére, maga viszsa vette ismét 's kivetkeztette kötelezõ erejébõl a' Törvényhozó - gyûlés.

Ama' híres Musikai-nóták' készítõje Piccini, leg nagyobb részét keresményé-

nek, a' Fr. Országi közönséges Kaszszába adta vólt bé, hanem már 1792-től fogva semmi pénzt se' kaphatvann Párisból, öregségére igen nyomorúságos körülállások között vagyon: minekokáért fel tette magábann, hogy személy szerént el mennyen Párisba, hogy tsak valami részét is megkaphassa még ott vesző félbenn lévő tulajdonának. Már meg is indúlt Nápolyból Rómába, a' hol úti-pénzt kapott a' Fr. Kommisszariusoktól.

A' Nápolyi Tudósítások szerént, Admirális Nelson, Málta vidékéről 150 Frantzia foglyokat vitt visszsa a' Nápolyi part-hoz magával, kik akkor adták meg magokat, mikor Máltánál Gozzó Szigetét az Ánglusok el foglalták. Málta előtt három líneai hajók, és 4 Fregátok maradtak, mellyekhez mentől elébb segítséget fognak küldeni az Ánglusok. Azombann a' Vallettábann lévő Fr. Őrizet nagy szükséggel küszködik, és naponként fogyasztják azt, mind a' betegségek, mind a' Pártosokra való ki-tsapások.

A' Nápolyi Kikötőhelybenn 4 Portugallus, és 3 Ánglus líneai hajók, 's két Ánglus Brigántinok feküsznek.

Genuából Növ, 17-dikénn írták, hogy a' Generális Desolles' helyébe rendelődött Generális Lapoype, kívánta vólna a' Ligúriai Direktóriumtól: hogy ötet az egészszá

Katonaság Fő Kormányozójává tegye; hanem azt a' feleletet vette: hogy Ligúria fegyveres erejének idegen kézbe való adása, ellenkezik a' Konstitúzióval.

Korzikánál, Calvi Városa' partjai előtt, egy Anglus Hajóssereg mutatta magát. Kétség kívül az, mely, a' minapában indult el Gibráltártól. Egy Fr. Hajós-Kapitány, a' ki Baztiától Növ. 11. dikénn indult el, és Növ. 14. dikénn érkezett Varignanóhoz, azt beszélte: hogy Korzika' Lakosi közzül sokann szítanak az Anglusokhoz, kiknek meg-támadásától tartanak is ott az Elöljárók. Ugyan azon Kapitány beszélte azt is: hogy Korzikától, valósággal egy Frantzia Hajósseregetske indult el Egyiptom felé, 3 ezer főből álló földi Katonasággal.

A' Római Republika' állapotja napról napra kétségesebb: mind azért, mert kívülről is czélba van véve; mind pedig a szemlátomást nevedő belső békételenségre nézve. A' pénz egéfszenn ki fogyott onnét; az eleség, méreg drága; és a' Papiros-pénznek nints semmi betse; sok Kalmárok bé-zárták a' boltjaikat; és a' Nemzeti jószágok tsekély árron vesztegetődnek el. Azombann keményenn megbünteti az Igazság-szolgáltatásra ügyelő Miniszter mind azokat, kik az Afzszignáltak el vevésétől magokat vonogatják.

Monneron, 's egy czedulát hagyott maga utánn, melybenn jelentette, hogy ő, harmadfél millióval adós a' Bankónak.

A' Spanyol Királyi Magzatokónn szentséssenn ment végbe a' múlt postánn említett Himlő-óltás.

Londonbann az Ország gyűlés újra Ülészertáshoz fogott Növ. 20-dikánn.

Magyar Ország.

Kalotsáról Decemb. 1-ső napján: —

„Az idevaló Erseki Káptalannek érdemekke telyes ősz Fő Prépostja Almiásiumi Püspök Vajkovits Imre Ő Nagysága, úgy enyészte el testére nézve közzülünk Növ. 28-dikánn: mint a' mely Szövetnek, a' leg nagyobb lobogású világosítása közbenn alszik el: mert nem tsak a' természet szerint frissebb, elevenebb, 's erősebb életekorát szentelte a' tudományoknak, hanem a' már meg-élemedett idejének utolsó esztendeibenn se' szűnt meg buzgóann szorgalmatoskodni azok körül, szintén addig, mig meg-szűnt lenni az élők között. Hasznos szorgalmatoskodásinak fenn-maradandó tanúi lesznek az általa készített tudós munkák. Született 1715-dik esztendőbenn Júl. 22-dikénn Nagy-Váradonn. A' Jesuiták Társaságába lépett Trentsénbenn 1733-dik eszt. benn; 's annak rendszerént való Papi-

Tagjává fel-esküdt 1751-benn. Kassán, Világi böltsességet tanított; későbbenn Sz. Írást magyarázott, 's a' Pápák' rendelkezéséről értekező letzkéket tartott Nagy-Szombatbann; azután Györött, a' Vallás' méjebb tudományát tanította. Onnét Budára ment a' főbb Tudományokra vígyázó Elöljárónak: onnét ismét Pozsonba, Könyvek' vizsgálójának. Végre Kormányozójává is lett a' maga Társainak, elébb Pétszett; azután Nagy-Váradonn; onnét, a' Társaság' meg-szünésekor, akkori Kalotsai Érsek Pataticz Ádám által, Kalotsai Kánonokságra hívatott 1776-dik esztendőbenn; 's Nagy Préposti és a' fenn nevezett Püspökségi méltóságra emeltetett 1790-dik eszt. benn.

Erdélyből Károlyfejérvárról Növ. 18-dikán: — „Tegnap estvéli 6 órakor múlt ki e' Világból, a' mi közönségessenn ízeretett 's tisztelt Püspökünk Gróf Battyányi Ignácz Ö Exc. ja, 57 esztendőkre terjedt Apostoli életéhez valóbann méltó halállal, a' maga Káptalannyabéli Fő Tiszt. Kánonokoknak 's az ide való több Papságnak is szomorúann ájtatoskodott gyülekezetébenn. Halálát okozták, lábainak elmérgeedett sebjei. Örök emlékezetet érdemlő jó-téteménnyel tetézte ezen Ofzlop embere Nemzetünknek, a' már tudva

lévő előbbeni nagy hazafiúi áldozatait, még a' maga utolsó napját meg előzőtt estevénn is, úgymint a' melynek 5 dik óráján, 9 dik Kánonokká szentelte fel az eddig való Asztronomussát Fő Tiszt. Mártonfi Antal Urat, oly rendelés mellett, hogy valamint ezen mostani 9-dik Kánonok Úr, Gondviselője mind azon Egvisgáló épületnek, mind annak a' 30 ezer forintba került Biblióthékának, mellyeket, boldogúlt Fő Pásztorunk Júli. 31-dikénn ajándékozott vala 38 ezer forint fundussal egyetembenn Erdély Országának: úgy ezentúl is mindenkor a' 9-dik Kánonok légyen Nemzeti Asztronomus és Biblióthékárius, a' számára fundált nyóltz száz forint esztendei fizetéssel, mindenkor az Ország' Kormányozójának fő vigyázása alatt.

Kolosvárat, nagy pompával iktattott bé Gróf Bethlen József Ő Exc. ja, a' Királyi Thesauráriusi hivatalba Név. 28 dikánn.

Béts.

Bouge Ingenieur, Európa' Mappáját Berken Hazánkfia által, itt rézre metztette, 's már a' napokbann Világ' eleibe is botsátoita kövekezendő titulus alatt: *Carte de L' Europe*, mellyet Károly Királyi Fő-Hertzegnek dedikált. A' Mappa igen nagy, 50 Szektziókból (Szakaszok-

ból) áll, minden Szektzió, egy közönséges árkus papiros nagyságú. Az arra öt arany.

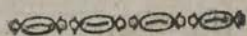
* * *

A' Magyar Szó.tárák közzül, még mind eddig leg tökéletesebbnek talál atott az egy, mely e' tizim alatt: Dictionarium Latino Hungaricum, et Hungarico-Latino-Germanicum s a' t. Auctore Francisco Páriz-Pápai, locupletatum per Petrum Bod. Szebenbenn 1782 dikbenn közre bortsáttatott, 's oly kedvesenn vétetett a' Magyar Hazafiaktól, hogy annak Kiadója el tökéletette magábann, azt újra ismét sajtó alá tenni. — E' második nyomtatás nem tsak külsőképpenn a' papirosra, nyomtatásnak tsinosságára, 's árrának türhetségére nézve nem lézzen az' elsőnél alább való, sot a' Kiadó meg-akarván a' Tudósoknak kívánságát előzni, hogy azt belső érdemére nézve betesebbé, 's hasznosabbá tehesse, annak Magyar, Deák, és Német részét, még egy Német részszel meg sz porítani igyekezik. Az itten tsak rövideden érdeklött környülállásokról kevés idő múlva bővebb Tudósi ás fog következni, elég légyen most rövideden jelenteni, hogy hiherőképpenn az egészsz munka egy fél esztendő folyta alatt világosságra fog jönni annyival is inkább, mivel ama' fáradh tatlan Előmozdítója a' Tudományoknak, 's Hazai nyelvünknek Pozsonyi és Pesti Könyvnyomtató, Fűskúti Landerer Mihály, annak egy részét fogja ki-nyomtatni. Szeben 3-dik Nővemb. 1798.

Hochmeister Márton
Kórmányszék Könyvnyom-
tatója. m. k.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 48.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
14-dik napján 1798-dik Elztendöbenn.

Török Birodalmi Tudósítások.

Valamint Albániábann, a' Butrintoi,
Voinitzai, és Prevesai vidékeket, mellyek
hajdann Velentzéhez tartoztak, el vette
a' Fr. áktól a' Janninai Basa Aly: hason-
hasonlóképpen a' Szigetek közzül is, mel-
lyek elébb Velentze' birtokábann voltak,
közelebb pedig a' Frantziákéban: el fog-
lalt hármat, a' Orosz és Török egygyesült
Hajóssereg, úgymint: Cerigó-t, Zanté-t és
Cefalóniát. Tizenkét részfzerént linczi ha-

D d d

jókból; részszerént Fregátokból, és mintegy 30 kisebb fegyveres hajókból áll az említett Sereg, és Növ. 2 dikánn, Korczira (Corfu) felé indúlt, melyet már most blokiroz (bé-kerítve vart)

Egyiptomhoz lett érkezésekor Bonaparténak, 24 ezer emberből állott az ő földi Serege; az Egyiptomiak ellenbenn nem állíthattak ki oly véletlenül történt meg-támadtatások' alkalmatosságával egyszerre többet leg-felgyebb is nyóltz ezer Mamelukoknál, és egynehány kóborló Arabs csoportoknál: nem tsuda tehát, hogy Egyiptómnak oly nagy részét foglalhatta el rövid idő alatt Bonaparte. — A' Rahmanie'i Dschebesei, és a' Kairó-meljéki verekedésekben el hüllott 's meg-sebesedett Egyiptómiaknak számát mintegy 3 ezerre teszik a' Fr. ák: de hogy nem kevés vólt a' Fr. áké is: fundamentomössann lehet gondolni.

(Az Ángliai Tudósítások szerént, mintegy másfél ezer embett vesztettek a' Frantziak Alexándria és Kairó között, mindenféle vesztességjeket öszfze-véve: Alexándria meg-vételekor is többet két száznál. Az Ánglusok' fogságába esett Fr. Hajós-Tisztek magok beszélltek az Ángl. Hajós-Tiszteknek, hogy a' szárazra való ki szállása Bonaparte seregének, nagy siettséggel, következesképpenn rendtelenséggel is ment

véghez: mert félt Bonaparte, ne hogy a' ki-szállás közben támadódjék meg az Ánglusoktól. Kérte volt is a' Szerentsét: hogy tsak akkor ne hagygya el.)

El érkezvén Konstantinápolyba az új Nagy-Vezér Jussuf Basa, mindjárt meg fosztotta hívatallyától a' Jantsárok Agáját, a' ki gyanússá tette vala magát a' Frantziákhoz való szításról. Vifszá hívatta a' Kapudán Basát is, a' ki igen nagy kedvetlenségébe esett a' Portának, a' Passman Oglu ellen szerentsétlenül folytatott hartzai által. — Az Erzerumi Helytartóság üressenn maradván, Jussuf Basának Nagy-Vezérségre lett emeltetése által: Seid-Achmet-Basa nyerte azt el, ki a' Császárnak egygyik Testvérhúgát tartja Feleségül.

Frantzia Országi Tudósítások.

A' Vendei belső had, alig fojtódott el, már ismét újra jelentgeti magát. Egy Párisi Újság, így ír ezen tárgyról: „Azokból a' sok gyilkosságokból, mellyek Vándéban történtek, méltán lehetett gondolni, hogy belső háborúság' tüzének kell még ott lappangani: most már szinte lángot is vetett ezen tűz. Morbihánban felessenn öfzfe-adták magokat a' Pártosok, 's Fourgeres Várossát ki akarták fegyveréből vetkeztetni. A' Respublika' napnyugoti Osztályjainak Képviselő-Küldöttjei tehát kívántak mindnyájann, a' Törvényhozó Iffjabbik

Tanátsból Növ. 23-dikénn; hadd terjeszt, hessék azon veszedelmet a' Tanáts eleibe egy titkos Ülésbenn, mely kívánság teljesítödvénn, el végezte a' Tanáts: hogy a' Direktóriumot meg kell tudaköztatni: 1.) A' Napnyügöti Ofztályoknak, mostani politikai állapotjuk felöl, 2.) Az eránt: ha valyon az eddig hozott Törvények elegedendök e', az azon a' tájjon újra el kezdödött haramiaskodásoknak meg gátolására, 's a' szabadság' gyilkossainak meg zabolázására? — A' Direktórium felelt, mely feleletnek fel olvasása végett, újra titkos Gyülés tartatott.

A' du Gard és Land nevezetü Ofztályokbann is mutogatja magát, a' Republikai intézetekkel való meg nem elégedés; hanem mind ezen nyughatatlankodásokat tsak ugyan meg-haladja még ez ideig a' Belgiomi támadás.

A' Mosa mellöl írták Növ. 24-dikénn mint bizonyos dolgot, hogy az Ánglusok a' Skáldis jobb partjára, munitziót, fegyvert, és Katonákat, kik között sok Lovasság is vagyon, szállítottak légyen ki. Az Insurgensek bátorsága ez által igen nagyon elevenedett, és azölte kétszerte inkább tartanak töllök a' Republikánusok, kiket már most ök kezdenek meg-támadni. A' Skáldis vize hozszábann minden erősebb helyeket, valamint a' Hoogstrati Hertzegségbenn

8. Kempenlandbann lévő minden erdőket is el foglalták. Sok derekasann körül sántzott Táboraik és Földvéraik vagynak nekik. Nyóltz naptól fogva több helyeken estek tüzes tsatázások, mellyek mind a' két félnek sokba kerültek ugyan: mindazáltal nem egyéb következtést vontak magok után, hanem hogy az Insurgensek dühösségét még inkább nevelték egy felől, más részről pedig a' Republikánusok' el tsüggedését, mely oly mértékben vagyon, hogy sok Korpusok nem mérézlik az Insurgenseket meg-támadni. Már nem is lehet többé rá beszélni a' Republikánusokat, hogy valami erdőt fel hajtsanak, miolta tapasztalták, hogy azok közzül, kik a' végre küldödtének el, kevesenn tértek vissza. A' Fr. Generálisok, hogy meg-tarthassák magokat, igen keménykednek, de éppenn ez a' nagy keménység még inkább neveli a' kedvetlenséget 's az el tsüggedést. A' Generálisok tehát nem mervénn bizonytalanságra tenni ki magokat, kéntelenítették nagyobb részét a' kormányozások alatt lévő Népeknek Várakba szállítani bé, 's azoknak helyébe, a' Rénustól érkezett, 's még ezen hadat nem esmérő Katonaságot állítani. A' mi több, azt is beszélik: hogy sok Republikánus Katonák, neveztessenn Lovasok, kétségbe esésből az Insurgensekhez mennek által, a' kik igen

jól és minden fogyatkozás nélkül fizetik a' Legénységet.

Az Insurgensek' dolga, így ír továbbá a' Móza-meljei Levél: ezen környülállásoknál fogva, oly jó karbann vagyon, hogy alig ha Flandriát és Brabántziát nem választják ismét had folytató-helyekké, mivel ottan minden Városok úgy fel vagnak lázzadva: hogy a' Republikánus Seregnek elég bajos lesz, tsak fenn tartani is a' tsendességet. Azonban, Námur, Luxemburg és Trier vidékeinn is napról napra rettentőbbek kezdenek lenni az Insurgensek. Még ugyan semmi nagy ütközetbe nem botsátkoztak: hanem tudják ök apróbb tsaták által is fásasztani és gyengíteni a' Republikánusokat.

Azonbann a' Brüsfszeli Tudósítások szerint, egy tüzes ütközet vólt Név. 23-dikán, és más nap Generális Beguinot oly értelmű Híradást tett közönségessé: hogy az Insurgensek, kik eddig a' Republikánusok' szeme elibe nem kerültek vólt, és magokat Kempenlándba vonták el, egészen meg-verették. Egy Korpusa a' Republikánusoknak, Hollandiából, Gheel, Mool, és Meerhout felé nyomúlt előre, és egy más Antwerpiától jött. Ezen két Seregozftályok, az Insurgenseket keményen meg-támadták, és irtóztató vérontást vittek véghez, 6 százat meg-ölvén, és mint-

egy annyit el fogván, avagy meg-sebesít-
vén közlök; de már a' tapasztalásból le-
het által látni, miképpen lehessen ezenn
hírnek hinni, mellyel ellenkeznek magok-
nak a' Republikánusoknak utolsó rendelé-
sei és moresai.

Belgiombann a' Fr. Direktórium, el-
fogdosztatja már a' Katonáknak való Legé-
nyeket, 's eröss őrizet alatt küldözi őket
a' Helv. Fr. Sereghez.

Frantziá-Országban, az oly Szüléke-
hez, kiknek Fiaik el rejtették magokat a'
fegyverfogás és Sereghez való küldetés elől,
Lovas-Katonák küldődnek, kiket is, lo-
vaikkal egygyütt tartoznak tartani a' Szü-
lék, és naponként 3 lívert fizetni nékiek,
míg vagy vízfza nem szerzik el tünt Fiai-
kat, vagy az efféle terheltetés által el nem
szegényednek.

Helvétziai Tudósítások.

Lucerna Városábann, nagy meg-ille-
tődéssel jelentette a' Direktórium Növ. 12-
dikénn a' Törvényhozó-Tanátsnak, hogy
a' 18 és 25 esztendősek között lévő Ifjak,
a' kik katonai gyakorlásokra fel-kívánód-
tak, feles számmal kérnek pafzszust, 's
el hagygyák a' Helvétziai földet; 's kér-
te egyfzersmind a' Tanátsot, hogy találjon
ki erányos eszközoeket, ezen hazafiságtalan-
ságnak meg-orvoslására. A' Tanáts tehát

egy Kommissziót nevezett ki, mely adná a' maga vélekedését ezenn Kérdés eránt: Ha valyon a' Kiköltözést, kell e' akadályoztatni, avagy nem? — Ezen Kommisszió, Növ. 15-dikénn, következő értelmű vélekedését adta: „Úgy lehet nézni a' kiköltöző Ifjakat, mint gyáva, hiti-szegett, és a' Helvétziai névre méltatlan Személyeket, kiknek el szökését meg akarni akadályoztatni, illetlen dolog vólna, a' Helv. Respublika' Előjáróihoz, 's javasolta: hogy semmit se' kell felelni a' Direktóriumnak. De egészfenn különbözőképpenn ítélték más Tagok. Pellegrini helyesnek ítélte ki-hirdettetni: „ hogy meg-engedődik minden gazembereknek el hagyni a' Hazájokat. „ Huber és Suter nevű Tagok, leg hathatóssabbann vitatták, mely szükséges légyen, erányos tilalmazó-törvényeket hozni e' részben. A' Tanáts tehát azt végezte: hogy nem kell el fogadni a' Kommissziónak elő-adott vélekedését, hanem más vélekedésnek ki-dolgozását kell bízni, Pellegrini, Huber, és Suter Polgárokra.

A' Helvétziai földönn lévő Fr. Katonáság eránt oly Tudósítást vett a' Helvétziai Direktórium, a' Pári'sitól, hogy az, egy részét teszi a' Mognntziai Seregnek, Massena Generálisnak különös kormányozása; és Jourdan Generálisnak közönséges Fővezérsége alatt.

Az új Fr. Követ Polgár Perrochel, Név. 17-dikénn mutattatott bé a' Direktóriumnak, a' Külső dolgokra ügyelő Minister Polgár Begos által, mely közönséges audientziánn jelen vólt a' Helvétziai Fr. Kormányozó Generális Schauenburg is és a' Spanyol Követ Camano Úr. A' Fr. Követ, azt mondta a' többek között, a' Direktóriumhoz tartott Beszédében: hogy az ő küldtetésének czéllya, meg-erősíteni hova tovább Fr. Ország és Helvétzia között a' barátságot, és a' két Republikák közt kötött Frigynek szentül telyesíteni minden Tzikkelyeit, 's különössenn azt, mely, a' Helv. Republikának más-tól nem függő magauraságát határozta meg. — Hasonló hangonn felelt a' Helv. Direktórium' Elölülője Polgár Laharpe is.

A' nevezett Követnek Lucernába lett érkezéséről úgy tudósította vólt a' Direktórium Név. 10-dikénn a' Törvényhozó-Tanátsot, mint annak jeléről: hogy a' Spanyol Udvár egészsz ceremóniával meg-esmérté a' Helv. Republikát, Republikának.

A' Feudális jusok' el töröltetése eránt hozott Végzését az Ifjabbik Törvényhozó-Tanátsnak, helybe hagyta az öregebbik Tanáts is.

Hogy a' Fr. Respublika el akarna idegeníteni a' Helv. Respublika' földjéből: ezt merő hazugságnak hirdettette ki a' Tör-

vényhozó-gyűlés; és az efféle költeményeknek koholót, 's gonosz czélből való hirlőit, oly büntetéssel fenyegette meg, mint a' millyen szokott lenni, a' Köztsendesség' és Haza' ellenségeié.

Portugalliai Tudósítások.

Lisbonából írják: hogy Ánglus Kapitány Sir James Saumarez, Orion és Thezeus nevezetű Ánglus hadi hajókkal, nem különbenn az Admirális Nelson által Abukirnál nyertt Fr. hajókkal, a' Tagus vizére Lisboa alá érkezett Oct. 27-dik napján. Tsak a' Peuple Souverain nevű nyereség-hadi-hajó maradt Gibráltárnál, mely is ott Tár-hajónak fordított. Növ. 5-dik vagy 6-dik napján szándékozik Sir James Saumarez az Orionnal Ánglia felé indulni.

Egy Portugalliai Kereskedő-hajó, mely, az Atlanticum tengeren fekvő Azores, és Madera nevezetű Szigetektől, egy Fregátnak védelme alatt indult: Növ. 1-ső napján a' Lisbonai Kikötőhelybe szerenstésen érkezett. A' Fregát, útjában daldal-maskodott is: mert egy 16 ágyús Frantzia Rabló-hajót el fogott, mely annakelőtte egy Portugallus szállító-hajót kapott vala el.

Olasz Országi Tudósítások.

Rómából, Növ. 24-dikénn írták: hogy mind a' két Törvényhozó-Tanáts'

nyugvó napjai el telvénn, újra hozzá kezdett Növ. 16 dikánn az Üléstartáshoz. — A' Belső dolgokra ügyelő Minister Polgár Zanotti, el kéredzévénn a' Ministériomból, helyébe a' Konzulátus, a' Tevere nevű Ofztálynak eddig vólt Polgári Bíráját Elia Pacet nevezte Ministerré. — Fr. Generális Championét Növ. 19 dikénn Rómába érkezvénn, mindjárt által vette a' Róma vidékeinn egybe gyült Seregek Kommandóját. Véle egygyütt érkeztek Generális Lemoine, Kellermann, Monnier, Rey, és Keller is, és még Generális St. Suzannét 's Dühemet is várták oda. — Naponként gyülekeznek a' Római földre, több több Fr. Sereg-Ofztályok is, úgy hogy már mintegy 60 ezerre megyen az ott tanyázó Fr. Katonaság' száma. — Növ. 20-dikánn mutatott bé szokott czeremóniával a' Consulátusnak Generális Championet, ki is a' Fr. Direktórium' nevébenn, őltalmat, és védelmet ajánlott a' Római Respublikának.

Korczirai Fr. Vezér Chabautnak az Adjutánsa, Növ. 26-dikánn Ánkónaba érkezett, 's onnét Párisba igyekezik. Az egygyesült Orosz, 's Török Hajósseregennek keréfsztül (mely már most Korcziránál van) kellett magát el lopni; hanem azt állítja, hogy azon Sziget elegendendőképpenn védelmezheti magát.

A' Római Respublika' széleiehez közel álló Nápolyi Seregnél, a' Királyi Her-

tzegné szerentsés szülésének öröm-innepe, ágyúkból 's puskákból adott szálvékkal is jelesítettvénn: ezen tüzelés, oly hírekre szolgáltatott alkalmatosságot, mintha viadalra kelt vólna a' dolog; holott még Növ. végéig mind a' két rész egészsz tsendességben vólt.

A' Római határoknál, nevezetessenn Soránál álló Nápolyi Seregnek meg-visgálása után vizsfa-tért a' Király Nápolyba, éppenn midőn az Udvar, a' Hertzegafszony szerentsés szülésének öröm-innepénn egészsz Gálábann vólt.

Ankonából Növ. 24-dikénn: — „Három Velentzei hajók, a' mellyekenn 3 ezer főből álló Fr. földi Katonaság vagyon, Korczira Szigetéhez akartak indulni az ide való Kikötőhelyből: de már most nem mernek ki-mőzdülni, minekutánna meghallották, hogy körül van véve Korczira, az Orosz és Török egygyesült Hajósseregtől.

Livornóból Növemb. 28-dikánn: — „Hogy a' mi Varosunkat és Kikötőhelyünket, Fr. ák ne foglallyák el, a' mint tselekedtek vala két esztendővel ezelőtt: Anglus Admirális Nelson indúlt partjaink felé, A' Római Republikához tartozó Civitavecchiai Kikötőhely ellen is hasonló készületeket tétetett.

(Már az újjabb Tudósítások szerént,

benn is voltak az Ánglusok Livornóban
Nóv. 30-dikán.)

Elegyes Tudósítások.

Rastadtban a' Német Deputátzió,
Dec. 4-dikére készítette el a' Fr. Követ-
séghez szóló válaszfát, melyben meg-
újította előbbeni kívanságait.

Az Angliai Ország-gyűlés' Üléseinek
Nóv. 20-dikán újra lett el kezdődésekor,
a' mely hathatós Beszédet tartott a' Király:
oly tsapásnak mondotta abbann, Nelson'
győzedelmét a' Fr. ákra nézve, a' melynél
fogva, ha más Hatalmasságok' segítsége
is hozzá járuland, az Ánglus, Orosz, és
Török Udvarok' törekedéseikhez: bizonyos-
sann: egészsz Európának nyugodalmat le-
het szerezni. — A' hadi költségek eránt
jelentette a' Király, hogy azok ugyan to-
vábbra is szükségesek: de egyszermind,
nagy meg-nyugovását nyilatkoztatta azon,
hogy a' meg-kívántató summát nagy meg-
erőltetés nélkül bé lehet szerezni, a' jö-
vedelmek bővségéhez, és az Országban
uralkodó Nemzeti lelkiséghez képest. Már
Irrlandiában is egészsz en el van fojtva a'
párütés, melyet a' Fr. ják támasztottak.

Béts.

Amália Föhertzegeasszony' betegségé-
nek veszedelmes környülállásaihoz képest,

fel-adódott Ő Föhertzezségének az Utólsó-
kenet is tegnapelött estve felé, az egézfz
F. Udvar' jelenlétébenn.

Tegnapelött ide érkezett Budáról, Ná-
dor Ispány Ő Kir. Föhertzezsége, 's el kí-
séri Ő Felsegeket Brünnbe, az oda érke-
zendő Orosz Sereg' meg-nézése végett, ho-
vá sok fő Gavallérok is mennek innét,
úgy mint, Hertzeg Kaunitz; Lichtenstein;
Elzterházy, 's a' t.

A' Magyar Kir. Testörző N. Seregből:
Kapitány Batskafalvi Batskádi Bálint Úr,
Dec. 16 dikánn reggel indul Brünn felé,
12 Hadnagy Urakkal, kiknek betses ne-
veik: Szabadhegyi; Jezerniczky József;
Stettner Gábor; Matyasovszky; Nattly;
Hrabovszky; Vitéz; Pogány; Dessöffy;
Tarnóti József; Verhás; és Teschenberg.

Ő Felsege méltóztatott az Iffjú Gróf
Kollonits László Ts. Kir. Kamarás Úr Ő
Nagyságát, tegnapi napon Náderispányunk
Ő Kir. Fő Hertzezsége mellé nevezni Ka-
marás Úrnak.

* * *

Jelentés.

E' folyó hónapnak 4-dikén közlött Jelen-
tésünkben meg ígértük Egyiptom mappáának
rézre való mettezését, a' melyet már való-
bann le is rajzoltattunk vólt, midőn észre
vettük, hogy Olvasóinknak egy olyan map-

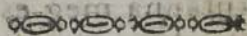
pára is szükségek lészén, a' mellyen világosan lehessen látni, honnan indúlt ki, 's merre ment Bonaparte hajós Serege Egyiptomba; és annak el foglalása után merre szándékozott útját venni? Ki metzsettetjük tehát először is a' régi Világnak, az az Európának, Asiának és Afikának Képét, a' mellyenn gyönyörűséggel szemlélheti kiki, Napkeleti-Indiát minden nevezetesebb Várossaival egygyütt, mellyek mint meg annyi Kintses-tárházai az Anglusoknak, de a' kiknek terhes hajói csak öt hónapi hajókázássok után érkezhetnek Angliába, azon nagy Kerület miatt, mellyet kellett tenni Afrika körül. Kedves dolog lészén meg látni a' sokkal kurtább útját is a' Napkeleti Indiába való Kereskedésnek, Egyiptomom, 's a' veres tengerenn keresztül: és Bonaparténak az oda erányzott útazásábann támadt véghetellen sok akadályait. Ezen mappát követni fogja Egyiptomnak különös Mappája, a' mellyenn le lefűz rajzolva a' veres tengernek azon része is, a' mellyenn keresztül ment az Izrael' népe; a' Sinai hegye 's a' t. Ezen Mappáknak is olyan nagyságok lészén, mint a' millyenbenn le küldöttünk máregynehányat a' Nem. Vármegyék Mappái közzül, melly egy formájú, 's nagyságú Mappákból idővel, egy Atlas válhatik. A' mikor idegen Országok Mappáival kedveskedünk, akkor a' Nem. Vármegyék Mappái közzül kevesebb számúakkal szolgálhatunk, a' felette sok költségeinkre való nézve, de szolgálunk még is annyival mindenkör, hogy ígéletünk erányos teljesítése, hijánosságot nem szenved. Ha lájuk, hogy Egyiptom' Mappájánn nem lenne elegendő hely a'

Piramisoknak; a' Pompéjus Ofzlopának: a' Kleopatra Obeliscussának; Alexándria, Nagy-Kairó, a' régi Memphis, és Thebe Városai plánumainak, vagy egyéb régiségeinek, a' Fáraó, 's Józef megmaradott épületeinek; a' Nilus' áradása' merő ofzlopának; a' Kóborló Arabsoknak; a' meg-terhelt Tevéknek 's a' t. le-rajzolására, akkor le fogjuk ezeknek Képeit különös réz táblára metztettetni; 's Erd. Előfizetőinknek, leg kisebb különös fizetésnek kívánása nélkül le küldeni, a' régiségeknek kellemetes megmagyarázásával 's előadásával egygyütt. — A' mi az Újságokat illeti, azokat az új levelezők' írásaiból, 's egyéb hiteles kútfökből merítvénn, igyekezünk, a' már fel-épült Segítő-Társunkkal, egygyütt olyan tüzzel írni, a' millyent meg kívánnak ezen száznak utolsó esztendeibenn magokat kifejteni akaró nagy történetek.

A' betűkre nézve ugyan bajos a' külömböző kívánságokat tellyesíteni: mert ki nagyobbat, ki apróbbat kíván: mindazáltal igyekeztünk e' részben közép utat találni, és már a' következő új esztendőtől fogva úgy intézzük Hírmondónk' nyomtatását, hogy azt mind a' kisebb betűknek Kedvelői tellyes meg-elégedéssel, mind pedig az öreg Olvasók is könnyen el olvashassák.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 49.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
28-dik napján 1798-dik Esztendőbenn.

Frantzia Országí Tudósítások.

Ujjabb zenebonák ütötték ki magokat:
a' Saone (Arar vagy Soccona), és a' Loire
(Ligeris) folyó-vizeiről neveztetett Közön-
ségestársaságosztályokbann.

De hogy minden más Osztyalokra is,
tsupán kettön kívül, ki-terjed a' kontrare-
volútziónális (mostani igazgatás' formája
ellen való) öszsze-esküvés, hozszasann
panaszolkodik erről, az Ami des Loix (Tör-
vények' Barátja) tizmű Újság: 's meg is ne-

E e e

vezi, az a' végre tzelozó törekedéseknek egy közép-pontját, t. i. a' Felső Garronei Öisztálynak Escalquens nevü Helységét, a' hol valóságos zenebona ütötte ki magát közelebb, a' katonai laistromba való bé-íratásnak (Conscriptiónak) színe alatt. Az öszszeesküdteknek — *így folytatja tovább Előadását a' nevezett Újság* — minden Kantonbann vagynak Biztossaik. Ezek írják öszsze az öszszeesküvés társaságába fel-vétethetendő Személyeket. Minden fel vétetett Szemelynek valamely hadinevezet adódik azért, hogy reá ne lehessen senkire is esmérni: ha a' laistromok, republikánus kézre kerülnének is. Minekutánna meg esett a' bé-íratás: meg mondódik a' parola (az esmértető jel-szó): és a' Társúl lett fel-vétettetésnek is a' tzelja. Azután következnek a' különbkülönbféle esküvések: mellyek közzül nevezetessenn egynek ez a' tárgya: hogy felsőbb parantsolatok nélkül, és addig, míg Párisbann Igazgató-Tanáts nem lelsz: tsendességbenn fognak a' fel vétettek maradni. Valójábann nagy számmal is vagynak már Párisbann az Öszszeesküdtek: de a' Direktórium vígyáz, és el nem múlatja annak igazsága fel keresni 's meg-büntetni a' Bünösöket.

Úgyan az Ami des Loix, minekutánna egynehány Kivégeztetésekről szóllott volna, mellyek, Marziliábann történtek: ezt

veti utánna, ezen előadásának: „Ki hihette volna, hogy ezen Városbann, mely, oly bíren a' gazdagságáról, pompázásáról, 's különbkülönbfele gyönyörködtető mulattságairól, a' Hadi-Tanáts' Üléseiben jelenlévő Nézők, leg-kissebb megindulás nélkül halgatják a' szabadító szententziákat: 's tapsolva, és tombolva örvendeznek ellenben a' halálos ítéleteknek hallására. Egészszenn megváltozott a' gondolkodás' formája: kihalt innen az a' tsendes jámborlelkűség, és emberi érzés, mely czimerezte ennekelőtte a' Fr. Népet. Ezek a' szomorú következesei annak a' vérengző ellenkezésnek, mely ezen szereztséilen Tattományt vérrel béborította. Hasonló megjegyzésre méltó környülállás az is, hogy a' Vád alatt lévő Személyek, mindenkor egyformánn viselik magokat. Midőn a' Törvényték' eleibe állítatnak: magasztalják a' magok polgári hívségjeket: de ha ki van egyszer mondva ellenek a' halálos szententzia: már akkor el nem mulatják kiáltani: Ellyen a' Király! Általjában mindnyájann azzal a' bátorsággal hálnak meg, a' mely rendszerént egygyütt szokott jánni a' Revolúzióval. Az a' bárdolatlan Isnard Péter, a' ki legutóljára végezteték ki: midőn már az agyonlövetése végett kiállítatott Granatérosok között vólt volna: fel kiáltott: „Kezembenn van a' Konstitútiótok, (mely szónak ki mondásakor el szakasztotta a' kezében

lévő papirost) én velem egygyütt fogjátok azt is meg löni.

Egy más, midőn el olvastatott volna előtte a' szententziája: fel kiáltott: Halálom után nyissátok fel a' testemet: 's a' szívembe bé-nyomva fogjátok látni a' lilio-mokat (a' Fr. Királyi czimert).

A' Rajnai, vagy az úgy nevezett Moguntziai Sereg, következőképen áll: vagy most fel osztva.

Fő Vezér Jourdan, Generálstab Feje Ernouf. Fő quartély Wisbaden, nem sokára Straszburg. A' bal szárnya a' Seregnek, a' Batáviai Respublika' széleitől fogva Bingenig nyúlik, a' Rénusnak mind túlsó, mind innenső mellyékeinn; Kommendáns Bernadotte; Fő-quartély Wetzlar. A' Sereg' dereka, Bingen-től fogva az Alsó Rajnai Osztály' határáig terjed: Kommendáns ott St. Cyr; Fő-quartély Moguntzia. A' Sereg' jobb szárnya, az Alsó-Rajnai Osztály' széleitől fogva, nyúlik a' Helvétziai határszélekig; ott Kommendáns Ferinó; Fő-quartély: Colmar. — A' leg elől álló fő Végvezetőknek, a' Rajna' jobb partján, a' Lahn és Nidda folyó-vizei között vagyon a' tanyája; Kommendáns ott Lefebure, Fő-quartély, a' magas fekvésű Homburg. — A' Helvétziában lévő Fr. Katonaság' Vezére Massena, Fő quartély Tigurum. Ezen Katonaság egy különös Seregosztályt for-

mál, melynek bal szárnyát Generális Xantrailles kommandírozza; a' derekát Generális Lauer, és a' jobb szárnyát Generális Nouvion.

A' Nápolyi Udvar Párisi Követe, Nápoly felé vette útját Növ. utolsó napjaibann; hanem a' Követség' Szekretáriussát Párisbann hagyta.

Párisból Dec. 2-dikánn, huszonöt Kurírok küldödtek el, ki egy ki más felé siettséggel,

A' Belgiomi belső had, foly még.

A' Római Konzulátus mellett, Bassal nevű Fr. Polgár viselt közönséges Szekretáriusságot, a' ki egykor Nemzet-gyűlési Tag vólt Párisbann. Erről azt írta a' Párisi Direktóriális Újság, Dec. 3-dikánn: hogy a' Nápolyi Udvar ellen való Manifestuma által, azon Udvarral való hadkezdésnek veszedelmére tette ki magát oktalánúl: minekokáért vissza parantsolódott Párisba.

Olasz - Országi Tudósítások.

Livornóból Növ. 29-dikénn: — „Tegnap estve, valósággal el érkeze ide Ánglus Admirális Nelson, egynehány Ánglus és Portugallus hadi hajókkal, és az ő általma alatt, feles számú Nápolyi szállítóhajók is érkeztek, mellyekenn 7 ezer főből álló Nápolyi Katonaság vólt. A' Náp.

Kommandáns izent azonnal a' miénknek, hogy ő néki parantsolatja vagyon a' Királyságtól, el foglalni a' mi Kikötőhelyünket, 's Városunkat: mely parantsolatot kötelessége néki telyesíteni. Ezen izenet, rendkívülő megindulást okozott itten: minek okáért a' mi Kommandánsunk azonnal öfzsze-hívatta a' Városi Tanátsot, 's a' Kalrnár-Társaságnak Depu-tátusit, és a' Zsidó Nemzet közzül is némellyeket, hogy vélek tanátskozzon, mi tévő legyen? A' környülállásokhoz képest erányosnak találta a' Gyűlés, bé-botsátani a' Nápolyi Katonaságot, mely is minden haladék nélkül hozzá kezdett tegnap estve mindjárt a' ki-szálláshoz; úgy hogy már reggelre, minden Kapuknál, és más 'strázsa-helyekenn is Nápolyi és Toskánai Katonák állottak elegendesleg. Ugyan azonn időbenn ki hirdetődött, hogy a' Nápolyi Kommandáns, minden különbség nélkül, tartozott tekintetbenn 's meg-sérthetetlenégbenn fogja tartani a' Religiókat, Nemzeteket, Szemellyeket, és a' Tulajdonosi just, 's azonn leszsz egészsz erővel, hogy a' jó rend, leg kissebbnyire is meg ne bomoljon.

A' Nápolyi Felség, Livornót, és onnét Massa Carrarát el foglaltatta.

A' Cisalpina Republikábann mindég nagyobb nagyobb hadi-készületek tétetnek.

Fr. Katonák is érkeznek oda naponként, de megént tovább küldettetnek mindjárt. A' Cisalpina Respublika, tíz millió lívert tartozik adni a' Fr. Sereg' számára, és alkalmas summák érkeznek Helvétziából. Generális Joubert, Mediolánumból Bresciába szállította által a' fő quártélyát.

A' Ligúriai Respublikábann, újjonnan való közönséges el kedvetlenedésre, 's béketelenségre szolgáltatott alkalmatosságot a' só taksa. A' már egyszer Genuábann Fr. Követséget viselt Polgár Faypoult, ismét Fr. Követnek küldődött oda. A' most ott lévő Helytartója a' Fr. Követségnek Polgár Belleville, jelentette a' Ligúriai Direktóriumnak, hogy a' Fr. Direktórium oly rendelést tett az Égyiptomba el vitt Ligúriai Hajóslegényeknek ügyefogvott Szüléikre, Feleségeikre, és Gyermekeikre nézve, hogy Genuai Polgár Regny adjon által azoknak fel-segállítására, a' Fr. Direktórium^o nevébenn, hatvan ezer lívert.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Minekutánna a' Király Nov. 20 dikánn el ment az Ország-gyűlésből, 's a' Második Tábla is, a' maga rendszerént-való Ülőházába ment, Lord Darnby, az Első Táblánál javasolta: hogy a' Királyhoz köszönő választ kell küldeni, ditsérve advánn elő a' Király' beszédének foglatját, 's Nagy Bri-

tanniának szerentsés belső és külső állapotát Lord Crapen is vittatta a' Lord Darnby' fel-tételét; hanem az ellenkező Felekezet' részéről, Marquis Lansdowne, nem mondott ugyan ellenek az előtte szólott két Lordoknak; mindazáltal fájlalta, hogy a' Király' Beszéde oly hadi hangon volt feltevé, és a' Békességhez semmi reménységet nem nyújtott; egyszersmind keményen szemekre hányta a' Ministereknek; hogy a' jó alkalmatosságot, mellyet kezekbe adott a' szerentse, miért nem fordították inkább egy közönséges Békesség' ki dolgozására, mint sem egy közönséges hadnak eszközzésére, melynek következései mindenkor bizonytalanok.

Hogy a' Király' Beszédére köszönő-választ kell küldeni, az az, hogy az Ő Felsége' kívánsága, hadi költségekre nézve, telyesítődjék: meg-egygyeztek benne mind a' két Táblái az Ország gyűlésnek. A' 2-dik Tábla, Név. 22-dikénn meg-határozta, a' Király' kívánsága szerént, hogy Nelsonnak és az utanna következő két Férjfi-örökösöknek húsz ezer forint fiztődjék esztendőnként az Ország' kasszájából.

Hasonló értelmét nyilatkoztatta Lord Holland is. „Győztünk, úgymond, 's Fr. Ország alább hagyott a' fennyen való beszédből. Nosza tehát ezen szerentsés időpontot fordítsuk a' Békesség' helyre-állítá-

ának el kezdésére. De ha ismét újj hadi szövetségekbe elegyedünk oly kevély tzel-
lal, hogy az ellenség' hatalmát semmivé
tegyük: úgy Frantzia Ország újjonnan meg
veti minden erejét, és szerentsétlenül üt-
het ki a' dolog reánk nézve. A' Gyöző
Félnek soha bizony kissebbségére nem szol-
gál, hanem még inkább betsületére, ha a'
Békesség olaj ágát ő ajánlja. De óh fájd-
alom! ezen Országban, és ezen Házban
nagyonn el foglalt sokakat a' hadakozás'
lelke, mellyet a' sok újj Rekruták (a' sok
újjonnan tétetett Pairek, Ország' Nagygyai)
szüntelen élelftgetnek.

Egészfszen másképpenn ítélték Lord
Romney és Lord Mulgrave. Ez nevezet-
tessenn így szólott: „Nelson ditső győze-
delménn én is örvendek az egészfsz Ország-
gal, a' kinek előbbeni tetteiből várni le-
hetett már az ő jövendőbéli nagyságát.
Mit? Az ellenségnek most békességet ajaa-
lani? Minémü állapotban vagyon most
ezen két Ország? Egyformánn ditseked-
hetnek e' mind kettőnek Igazgatói, az igaz-
ság-szeretettel; a' bölts kórmányozással,
és a' Nép' hajlandóságával. Hát most va-
gyon e' ideje, hogy oktalan magunk mér-
sékklése által, az ellenség szerfelett való
dölyfösségének hizelkedjünk, és bizonyta-
lan bátorságot keressünk nála? Éppenn
nem: hanem inkább most van ideje, hogy

nyal több bizodal munk lenne hozzájuk, mint az el múlt hadbann a' leg barátságosabb Népekhez. Miért szünt most még az Orosz és Török Udvarok között az egymás ellen való törekedés? Miért botsát által a' Nagy-Szultán, Orosz Hajóssereget a' Dardanellákonn? Mi bírhatta őtet egyéb átra, mint sem azon Európa köz-ellen-ségének magaviselete, ki már most Égyiptombann is gazdagítani akarja magát? A' Békességről tsak gondolkozni is most, annyi volna, mint a' Népeknek fel-elevenedett bátorságát meg-fojtani; és egyszerűsmind el árulni magunkat, hogy gyávák és félenkek vagyunk."

Státus Szekretárius Lord Grenville azon-túl így szólla: „Egy Nemes Lord a' Ministereknek szemekre vetette: hogy ők egy jó alkalmatosságot a' Békességkötésre kezekből ki-botsátották. Én kívánom azon Lordtól, hogy a' dolog különössenn vizsgáltaék meg egykor, és én kész vagyok, az időhöz, és minden környülállásokhoz képest felelni. Nem tagadom, hogy békességet kötni lehetett volna, de mitso-dás békességet? A' tapasztalás bizonyítja, mely bizonytalan volt még minden magános Békességkötés. A' midön más Hatalmasságok új bátorságot vettek a' mi győzedelmeinkből, avagy vesztégnénk e' mi, özfze-dugott kezekkel. Így Frantzia Or-

Anglia, egészsz Európától segítettve, a' veszedelembenn forgó, és el nyomattatott Népek felibe tartsa a' maga paizsát, 's ekkép-
pen időt és bátorságot adjon nékiek mind-
nyájoknak, a' járomnak nyakokból való ki-
vetésére. Ha most Ausztria, és egy más
Hatalmasság, magokat velünk egygyesít-
nek, már a' magok előbbeni tapasztalásaik-
ból tanúságot vévén, önnön hasznokra in-
kább vígyáznának, és minékünk is bizon-
szág szerentsés találna lenni a' maga szán-
dékának elő mozdításábann, és ha mi
ugyan lelkesenn nem dolgozunk; úgy min-
den Tartományokat fel fogna áldozni a'
maga képzelődéseinek. A' mi előbbeni
szövetségeinkről bár akármit mondjanak:
én mindég szerentsésnek tartom magamat,
hogy azokbann én is részt vettem 's a' t.

Elegyes Tudósítások.

Minorka' Szigetének fő Kikötőhelyé-
ről, mely, Port Mahonnak neveztetik,
nem tsak Frantzia, hanem Spanyol Tudó-
sítások is bizonyítják már, hogy azt el
foglalták az Anglusok, kiknek birtokábann
vólt már az úgy is 1782-dik esztendő előtt,
's a' melynek Lakosai tehát nem szüntek
meg hajlandósággal viseltetni az Anglusok-
hoz. Mely derék menedékhelye legyen a'
hajóknak ezen Kikötőhely a' Földközi-ten-
gerenn? meg-tetszik ezen példabeszédből:

„*Június, Július, Augustus és Port-Mahon, bátorsága a' hajóknak.*“

Rastadtban a' Német Deputátzió' feleletét, Ts. K. Minister Gróf Metternich Dec. 6-dikán küldötte által a' Frantzia Követeknek, kik még az nap válaszoltak is, mely válasznak rövid értelme ez: hogy hat napok alatt, hadd vehessenek ök egyenes feleletet előbbeni kívánságaikra a' Német Deputátziótól.

Ehrenbreitsteinhoz az azt bé-kerítve tartó Fr. ák között is, szerentséssenn el érkezett egy tsónak, Növ. 29-dikénn. Még akkor, sőt Dec. 7-dikénn is nem látott szükségét az Örizet, liszt, bé-sózott hús, és bor dolgából.

Hamburg Városa' Elöljárói igen megakadtak az ott lévő Ánglus és Fr. Követtel, egy Napper Tandy nevezetű Kiköltözött Irlandusra nézve, a' ki egy vólt a' Párisban gyűléseket tartott Irlandiai pártos Szökevényeknek Fejeik közzül. Ez a' Tandy, a' múlt Oct. benn Irlandiába indúlt Dünkirchenből; de látván, hogy nem úgy fogadtatik Hazája Fiai által, a' mint előre képzelte vala magának: egy Dániai Kikötőhelybenn keresett menedék-helyet. Onnét Hamburgba utazott negyed magával, mellyet meg-értvénn az Ángl. Követ: kívánta, hogy adattassék által néki Tandy, mint Hazaáruló: a' Fr. Követ ellenbenn,

hogy szabadonn botsáttassék Az, úgymint a' Fr. Respublika' általa alatt lévő Személy.

Berlinből Pétersburgba küldötte a' Király, Státus - Minister Gróf Schulenburgot.

Magyar Ország.

A' Mezei Gazdaság' és Szorgalmatoság' Oskoláját Szarvasonn, nem tsak felevenítette F. Urunk haldokló állapotjából, Ország' Attyához illő módra; hanem annak Fundálóját T. Theschedik Urat, egy nagy arany jutalom-pénzzel is méltóztatott megtisztelni.

A' Királyi Felség, különös pártfogása alá lett vétetéséről a' Szarvasi közhasznú Institutumnak, melyre T. Theschedik Úr, tizenhét ezer forintot áldozott fel a' magából; nem különbenn a' jövendőbéli tanítás' módjáról is, mely a' jövő 1799-dik esztendő' Mártzius' Hónapjának 26-dik napján fog abbann el kezdődni: bővebb Tudósításokat fogunk ezentúl közleni. Hogy eddig nem közlöttünk, oka az: mivel hitelereket nem közölhattünk volna.

Béts.

A' Therésiána Akadémia' újjonnann lett fel-állítatásának emlékezte, jeles ceremóniával inneplődött a' múlt Vasárnap.

Az Énekes Nagy-Misé, mellyet a' Mölki Apátúr tartott az Akadémia' Templomában: követte egy fontos Beszéd, mellyet az Akadémia' Bibliotékáriussa, Német-Birodalmi Fő Nemes, és Ts. K. Tanácsos Szántóri Úr, az Akadémiának egy Szálájában mondott, elő-adván abban hathatósann a' Felség eránt ezen Akadémiának újj életre hozásáért tartozott háládatosságának köteleességét, és e' mostani Theres. Akadémiának az előbbeni felett szemléto-mást való tökéletesebbedését. A' Felség Képét Státus-Minister Gróf Cláry viselte ezen Innepenn. Jelen vólt, az Akadémia' Fő Direktora, Finantz-Minister Gróf Saurau Ő Exc. ja is.

Ő Felsege Karátson második napjánna fog innét Brunnbe indulni, a' hol a' Rufzszus Sereg, mely közel 24 ezer emberből áll, az oda való sík mezőre ki-állván fogja fordulásait és gyakorlásait mutatni.

Krakkóból Nov. 28-dikánn. — „Tegnap indúlt ki innen a' Rufzszus Seregnek ütölső tsapatja. Ditselkedve írhatom a' Hírmondónak, hogy az Orosz Katonák igen ditséretesen viselték mindenütt magókat. Mind jól termett, 's izmos emberek-ből áll ezen Sereg. A' Vadászok' Serege tetfzik mindenek felett. Nem híjjába ditserte meg őket Pál Császárjok: mert valóbann sokat lehet tőlök várni. A' ruhájok

mind új. A' tüzelő fegyverek valamivel könnyebb, mint a' mi Katonáinké. Jóllehet már régtől fogva masíroznak, essős, sáros, havas és hideg időkbenn, még is jó kedvűek, és igen kevés betegek vannak köztök. En nem láttam két három szekérnél többet, a' mellyeken vitték a' betegeket. A' kik nem terhes betegek vóltak, azok a' szekér mellett gyalogoltak.

A' Kozákok 's Kalmukok közzül még kevesebb beteget láttam. Ezek két lovat özfze kötnek, a' farkánál 's a' nyakánál fogva, azután egy pokrótz vagy darótz formát ezen két lóra terítnek, 's ebbe a' pokrótzba teszik a' beteg Kozakot, úgy hogy az a' két ló közt mint valamely böltsöbenn rengetődik. A' Kozákoknak hofszú dzsidajok, 's egy lántsájok van, a' Kalmukoknak pedig nyíllok. De ezek nem nagy számmal vagynak. Azt hallom, hogy hat hét alatt megént mintegy 24 ezer Rufszus Sereg jönne ezen által keresztül, vévén a' további útját a' többi után.

Ő Felsége méltóztatott Gróf Battyányi Vintze Helytartói Tanátsos, Cziráki Antal Helytartói Szekretárius, és Zichy Ferentz Ő Nagyságokat, Cs. Kir. Kamarásokká nevezni.

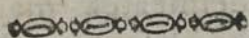
A' napokbann, következő tzi mü Nyomatmány jött itt Világ' eleibe: *Orationes dictae,*

dum Exc. az Illustr. D. Franciscus Comes Széchényi de Sárvári Felső Vidék S. C. et R. A. M. Camerar. et Act. Int. Stat. Consil. Nec non I. Ord. Reg. Neapol. S. Januarii Eques, Supremus Comes I. Comitatus Schimegini Auctoritate Regia praeficeretur: per Commissarium Regium Exc. ac Illustr. D. Josephum e Comit. Csáky de Keresztzeg, Perp. Terrae Scepus, S. C. et R. A. M. Camer. et Act. Int. Stat. Consil. Per I. Reg. Hung. Cubicular. Regal. Magistr. Nec non I. Com. Scepusiensis Perp. ac Supremum Comitem ac Pro-cancellarium Reg. Hung. Aul. — Viennae Typis Alberti Viduae.

Persiábann, a' törvényes Uralkodó Baba Han ellen fel-támadtt Mohammed Han, rövid idő alatt nagy szerentsét tett: de minthogy viszsa élt véle, el hagyattatván attól, véletlenül meg-fogattatott, 's által adatott Baba Hánnak, a' ki őtet fze-meitől meg-fosztatta 's tömlöztbe záratta. Nem soká tartott azonban Baba Han' tsendessége: mert a' tulajdon Testvéröttse Rus-tschuik Han, kit ő Schirasi Helytartóvá tett, fel-támadt ellene: és minthogy véletlenül támadta meg Ispahant: könnyen meg is vette, 's már új véres ütközeteknek szomorú tárgyává lett volna ismét Egyiptom: ha a' két Testvért öszsze nem békéltette volna az édes Annyok.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG°
ENGEDELMÉVEL.

Nro 50.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
21-dik napján 1798-dik Elztendőbena.

Török Birodalmi Tudósítások.

A' közelebb írt Egyiptomi hadi törté-
netekről, már most a' Damaskusi Basá-
nak Ibraim Seraskiernek, és Bég Morad-
nak hiteles Tudósításaikat is közölhetjük:
Az első Tudósítás Októb. 26-dikánn
költ, 's ezeket foglalja magábann:
„Bonaparté Kairóban minden házra
tíz piászter adót akart vetni, és a' Lako-
sokat arra is akarta kényszeríteni, hogy 3
színű kokátdát viseljenek tsalmáikonn, és
F f f

högy házaiknak ajtait is azzal czifrázzák ki. E' végre egy nagy gyűlést hívatott öfzsze a' Mehekemméhbe, és a' maga leg főbb Generálissai közzül egygyet, 60 Kísérőkkel egygyütt küldött el azon Gyűlésre. Midön a' Generális, igyekezett Bonaparte' kívánságának telyesítésére reá be szélleni a' Népet: ez pedig nagyon zúgott; egy Barbáriából való Közember, pifztollyal le-lötte a' Generálist, 's a' Kísérői is mind le-ölettettek; azután le-öldöste a' Nép minden azonn Frantziákat is, kiket házakbann vagy a' piatzokonn talált, 's fel gyűjtotta az épületeket, mellyekbenn a' Fr. ák védelmezték magokat. Akkor 500 Frantziák öfzsze-sereglettek az Azab Kubessora; de azok is mind le-vágattattak. Ezen szempillantatbann Aga Mustafa, a' vólt Égyiptomi Basának Abubekirnek Helytartója, a' Törököket, és a' Barbáriabélieket öfzsze gyűjtvénn, 's elejekbe állvann azoknak, minden Scheikhekkal és Ulemákkal, meg-támadta velek a' Várat, a' hol ismét kettenn maradtak halva, a' Bonaparte alatt szolgáló leg-főbb Generálisok közzül; a' több Katonáság is mind egy lábíg le-öldösödött, 's az ágyúk és minden lövéshez való készületek el nyertettek. Azombann Bonaparte, magát Bulackhoz vontá, és ismét hittegetések által akart magánn mint mályz-

szor segíteni. Békességet izent, 's meg-
esmérté a' történt hibákat: de az ő aján-
lásaira a' Muselmannok ágyúkkal feleltek
a' Várból. A' Város reményli, hogy a'
Muselmannok serege hamarabb el érke-
zik: mint sem a' széllyel lévő ellenség
öfzfe vonhátná magát. Ugyan azért sie-
tett a' Basa is, (a' kitől vagy on ezen Tu-
dósítás) Kairohoz.

Morad Bég, ily formánn adja elő a'
Desaix Generalissal lett meg ütközését:

„Én, a' Faraó hídjánál Kairótól egy-
nehány órányira, magamat bé-sántzoltam,
és az én czélom a' volt, hogy a' kerengő
Frantziákat mind inkább inkább meg-szo-
ríttsam, és az eleség szerzés' útját el vág-
jam előttök. Ily gondolataim között oly
hírt veszek a' Szaguldóim által, hogy 12
ezer Hitetlenek hajóra ülvénn, sok fegyve-
rekkel sietnek felém, és muníziójokat, 4
hajónn szállítatják utánnok. Én a' Lovas-
saimmal mindjárt eleikbe indúltam (a' Ní-
lusonn fel-felé). Elő is találtam az ellen-
séget, és egész nap viaskodtam vele.
Más nap 's az azt követő hat napokon is
mindég tartott a' viaskodás. Vegtére a'
Hitetlenek ki-szállottak a' szárazra ágyúik-
kal, és három sántzos tábort készítettek
magoknak. A' mi Lovassaink, az Istenbe
's a' Profétába vetett telyes bizodalommal
meg tamadták mindenfelől az ellenséget,

és 3 ezeret öltek le közöttük. Ez után én a' Tajuni vidékekenn meg pihentem, hogy a' gyalogságot is magamhoz vonhassam, és a' meg-sebessedtek eránt gondoskodhas- sam. A' Hitetlenek nagyon el gyengültek, és el vagynak széledve. A' bizonyos, hogy a' Mindenható segedelmével nem sokára el fognak a' föld' színéről töröltetni.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Az Ország-gyűlés' Második Táblájá-
nak 26-dik Nóvemberi Ülésébenn javaslot-
ta Lord Arden, hogy a' Kir. Felsőnek
jövő esztendőbeli hadi szolgálatjára meg-
kívántató Hajóslegénység' számát, százhusz
ezerre kell határozni; hanem Sir Sinclair
azt az ellenvetést csinálta; hogy minek-
utánna már az ellenséges Hajósseregek
mindenütt meg-verettek, felesleg való
lenne annyi Hajóslegény, és ily sok Nép-
nek tartása igen terhelné az Országot.
Lám — úgymond — az Ámerikai had'
végenn, midőn Angliának az egygyesültt
Hollandiai, Frantzia, és Spanyol Országi
Hajósseregekkel kellett viaskodni: nem
völt 110,000 Hajóslegényneinél több. —
Erre az ellenvetésre azt felelte Pitt: hogy
akkor nem völt mód többet tartani, ám-
bár szükség lett volna reá. Nékünk igen
sok Hajóslegényünk nints most: mineku-

tanna a' leg-ditsőbb 's leg-szerentsésesebb
 következésü győzedelmeket nyertük is. Az
 Ország' javát erányzó okosság kívánnya:
 hogy a' magunk erejét ne gyengítsük, ha-
 nem inkább neveljük; hogy a' mennyire
 tsak lehet, kényszerítsük az ellenséget,
 oly Békesség' feltételei eránt való maga
 nyilatkoztatására, mellyek nem tsak Angliá-
 nak bztsületével, bátorságával, 's méltosá-
 gával meg-állhatnak; hanem más Orgofzá-
 kéval is. Midön az Isteni-Gondviselés, a' mi
 fegyverünknek szerentsésítése által, egészsz
 Európának meg-szabadítására nekünk utat
 nyitott; valyon a' Nagy-Britanniai Ország-
 gyülés' Második Táblája, nem kapna e'
 a' jó alkalmatosságonn, mely szerént, más
 Tartományokat is meg-menthet azon vesze-
 delmektől, mellyeknek maga Anglia ki vala
 téve? A' Földközi-tengert, és az azonn
 való hafznos hajókázást 's kereskedést ab-
 ba hagygyuk e', melyre minékünk a' Ní-
 lus' torkolatjánál vett győzedelmünk oly
 bátorságos utat nyitott? A' Porta, alább
 hagygyon e' a' maga buzgóságából, és ab-
 bann a' gyáva figyelmetlenségben 's szor-
 galmatlanságban maradjon e', melyben
 a' barátság' állortzája alatt akarta ötet meg
 tartani az ellenség, reménylvénn, hogy
 úgy az egészsz Török Birodalmat fel-for-
 gatja. A' Nápolyi Király reménysége, ki
 azonn veszedelemtől, melynek ki vala a'

Koronája 's élete téve, kényszerítődött minden erejét megvetni: el enyészsen e' a' Nagy-Britanniai Ország gyűlésnek érzéketlen sulgorisága miatt? A' Földközi tengerenn lévő Kikötőhelyek 's partok bezárva-tartatásának, avagy oly sikeretlenek legyenek e' a' következesi, mint a' millven ditsősséges vólt azoknak végre hajtása? Igen roszsz Politika vólna ez, úgy mint a' mely Angliát utálatba és feledékenységbe hozhatná: jóllehet a' következő Maradék, álmélkodással emlékezne is a' mi győzedelmeinkre. Calaisból fogva Gibráltárig, és a' több partok' hofszá-bann is egy ellenséges hajó se' mérészel ki-indúlni többé a' nagy tengerre; hát valyon a' Baronet Úr, az ellenség' Hajóssereginek maradványát, mely békerítve tartatik, és a' Nagy Britannia vitézsége által még meg nem győzöttetett, el akarja e' szabadítani a' fogságból. Ditsősségünkre válna ugyan ez minékünk utóljára is: de még is tsak ugyan szükség nélkül, veszedelemre tennek ki magunkat, 's azokat a' hasznos kereskedő Hajósseregeket, mellyek minden Hónapbann helyünkbe hordják az ő gazdagságaikat. Avagy nem akadályoztatnánk e' meg az ellenség' Seregét, India felé oly czéllal erányzott útjábann, hogy meg fojtsa ezenn ki-meríthetetlen kútfejét a' gazdagságnak és erőnek. Ha mindjárt

Napkeleti India, és a' Jó Reménység' fo-
ka, bátorságban vagynak is: mindazáltal
Napnyúgoti India, ez a' második forrása
a' mi nagy hasznú kereskedésünknek, ól-
talom nélkül maradna: ha a' Baronét Úr
tanácsadása állana meg. Avagy végre al-
kalmatosságot adnánk e' hallatlan nagy-
lelküségből az ellenségnek arra: hogy a'
Kanálisonn, Cap Cleárnál; Irlandiának
Északi, vagy Napnyúgoti partjainál, a' mi
Hajósseregeinket egy forma erővel, és sze-
rentsével támadja meg? és ez történe-
meg valósággal, ha a' magunk tengeri ere-
jét gyengítenénk. Bizonytal a' Baronet Úron
kívül senki sem fogja ellenzeni a' 120 ezer
Hajóslegények' kiállítását. — Meghatáro-
zódott ekkor, hogy 3,886,000 font, és is-
mét 2,964,000 font sterling rendeltessék
a' Hajóslegények' fizetésére; 4,617,000 font
a' Hajókra; és 360,000 font sterling ha-
jók' készítésére.

Kilentz ezer Könnyű Lovasok paran-
tsolatot vettek a' mint hallatik, hogy Kül-
földi-szolgálatra való induláshoz tartsák
készben magokat. Az a' közvélekedés felö-
lök, hogy a' Belgiomi Insurgensek' segítségé-
re vagynak rendeltetve. Wight Szigetében
is nagy készülétek tétetnek, melyekből azt
lehet ki hozni: hogy Anglia, a' szárazonn
újra el kezdendő hadban is hathatós részt
szándékozik venni.

Nóv. 26-dikán az Admirálitáshoz oly hír érkezett: hogy Sir Edward Pellew, Breszt-nél 9 Frantzia partörző hajókat fogott el.

Frantzia-Országí Tudósítások.

Párisból írták Dec. 4-dikénn, hogy a' Törvényhozó - Gyűlésnek mind két Tanátsai vártak vala a' tájbaan, egy Írást a' Direktóriumtól, melyből a' dolgok valóságos állapotját által lehessen látni, és a' hadakozáshoz újra való kezdésnek elkerülhetetlenségét.

A' Direktórium egy Kommiszziót nevezett ki maga mellé, melynek különös kötelessége: a' Katonai - munkálódásokat (operátziókat) kormányozni.

A' leg-újabb minden Tudósítások is egygyezőleg bizonyítják azombann, hogy a' Republikának mind belső, mind külső környülállásai kétségesek. Új Katonákat nem másképpenn, hanem rendkívülvaló erőltetéssel lehet öfzsze-szerezni a' közönseges kedvetlenség miatt, minden részeiben a' Republikának. A' Napnyúgoti 's északi Ofztályokban, mellyek, részei az úgy nevezett Vándénak, szinte újra fellobbant már a' belső had' tüze; a' Belgiomi zenebonát pedig, nem tsak el nem nyomhatták még eddig a' Fr. Generálisok, minden erőlködésseik által is; sőt a' Brüzsfzeli

Levelek szerént új véres verekedések történtek Kempenlándbann, és kéntelenítették a' Fr. Generálisok, új segítséget vonni magokhoz, a' Rajnai Seregből.

Olasz Országi Tudósítások.

A' Cisalpina Respublikabéli nagy hadi készülettételek' folyamatját írják az újabb Tudósítások is.

A' Rómából egyenessenn érkezett legutolsó Tudósítások Növ. 26-dikánn indítottak vala onnét. Azok szerént, valamennyi Fr. Katonaság érkezett vala Rómába, mindjárt tovább küldödött onnét, a' Nápolyi széleknél fekvő nevezetesebb helyekbe, minéműek; Tivoli, Frascati, Albano, Velletri, Civitavecchia 's a' t. A' Római Konzulátus, két Lovas Regementeket állított fel a' Fr. Generálisság' kívánságára, és a' Respublikának minden Orszályábann egy egy gyalog Bataliont.

Bonónia (Bologna) Városából Dec. 1-5ő napjann: — „Egy itt által-menő Kurír' bizonyítása szerént, a' Nápolyi egész Sereg, egyszerre a' Római föld felé nyomult véletlenül. A' Cisalpinus és Fr. Seregoftályok is magok részéről, hasonló mozdulás eránt vettek parantsolatot.

Máltábann a' Fr. Direktórium' részéről Biztosságot viselt Polgár Regnaud de

St. Jean d' Angely, Növ. 18-dikánn a' Civitavecchiai Kikötőhelybe érkezett Máltából, a' honnét Növ. 9-dikénn indult. "

A' Livornónál ki-szállott Nápolyi Katonaság, Lukka erőss Városát is igyekezett el foglalni, mellyet a' Fr. ák is akartak magokévé tenni.

A' Római földönn történtt véres ütközetekről több rendbéli magános Tudósításokat olvastunk már: de hogy egészsz bizonyossággal írassunk róllok: várjuk az officiális Tudósításokat.

Elegyes Tudósítások.

A' Prufsz. Király, Vétel Várába, öt ezer ember' számára meg-kívántató hat hónapi eleséget szállíttat bé.

Lembergöl Növ. 30 dikánn: — „Az a' Tudósítás érkezett ide a' Zalesztziki Kerületből, hogy Mielecz nevű falubann pestis ütötte ki vólna magát, mellyet oda, némely Török Országból által szökött hegyi tolvajok hoztak magokkal. Már ki halt mintegy hat Família (ház) ebben a' falubann: de a' Gubernátornak 's az Orvosoknak szemes és szíves utánna való járások, nagy részént meg-akadályoztatták ezt a' pusztító nyavalyát. "

Frantzia Országnak némely Részeiben annakelőtte is sok alkalmatlanságot tsinál-

tak ugyan a' Farkasok, de kivált minek-
 utánna a' Lakosoknak azon Réfze, a' mely
 régen ellenek vadászatokat tartott, ki köl-
 tözött, ezen kártékony állatok úgy el szá-
 porodtak, hogy nem csak a' Juhokat, ha-
 nem a' szarvas marhát, a' lovakat, sőt az
 Útasokat is meg-támadják. Erre nézve ol-
 lyan Törvény hozódott, hogy a' ki egy
 hasas Farkast meg öl, ezért 50; egy Far-
 kas kölyökért 20; egy oly Farkasért pedig,
 a' melyről meg-lehetett bizonyítani, hogy
 embert támadott meg, 150 lívert kapjon
 jutalmúl. 1797 benn már akkor is, mi-
 dőn még 11 Osztály (Depártmánt) e' rész-
 benn tudósítást nem tett, és azon Farka-
 sokonn kívül, a' mellyekért jutalmat nem
 kértek, 22 olyan Farkasok ölettek meg,
 a' mellyek embereket támadtak meg, és
 114 hasas; 1034 öreg; 702 öreg nyöstén;
 3479 fiatal; mind öszsze 5351 Farkasok.
 Hány báránynak az élete marad meg ak-
 kor, mikor közel 6000 Farkas el vész?
 a' Juhos Gazdák leg jobban hozzá vethet-
 nek. Ha csak hat juhot ett volna is meg
 minden Farkas egy esztendő alatt; még is
 harmintzhatézer juhnak járhattak volna vé-
 gére a' Frantzia Farkasok!

Magyar Ország.

Weszprémből Decemb. 10-dikénn: —
 „Ma minekutánna a' Kathedrálé Templom-

bann Fő Tiszt. Rátóthi Prépost Paintner Mihály Úr el énekelte volna, a' *Jöjj el Sz. Lélek Úr Istent*: N. Vármegyénk, Tiszt-újító közönséges Gyűlést tartott, Fő-Ispány Gróf Vásonkői Zichy Ferentz Ö Exc. ja' előlülése alatt. A' Tiszt Uraknak legnagyobb része, közönséges fel-kiáltások által meg-hagyatott hivataljábann. Tsupánn a' Pápai Járásbann: Fő-Szolgabiróvá, Vigyázó Károly Úr lett, Eöry János Úr helyébe; Vice-Fiskálissá, Kalmár János Úr, Tatay Imre Úr helyébe; a' Veszprémi Distriktuális Kommisszáriusságbann Kupritz Mihály Úr váltotta fel Katona Boldizsár Urat, 's egynehány Esküdtek változtak.

Közlöm azombann egészsz laistromát is mostani Tisztjeinknek; mert tapasztalásból tudom: hogy az efféle laistromokat más Vármegyebéliek is örömmel olvassák. Első Al-Ispán: Ts. K. Tanácsos T. Kún László; Második Al-Ispán: T. Bé'sán István; Közönséges Kaszszatartó: Illéssy Miklós; Különös Kaszszatartó: Veszprémben: Németh Jakab; és Pápánn: Balogh János. Fő Nótárius (Jegyző): Márkus Ignázt. Első Vice-Nótárius: Boronkay Ferentz; 2-dik Vice-Nótárius: Ballassa Ignázt; az Árvákra ügyelő Deputátziónak Betsületből való Nótáriussa, egyfersmind Esküdt is: Horváth Antal. Regisztrátor (Laistromvivő) Anyós Antal. — Szolga Birák: A' Csefz-neki Járásbann: Anyós Ignázt, és Pottyondi Istvánn. A' Veszprémi Járásbann: Hollósy László, és Elsztergomi Iguázt. A' Devetseri

Jár. bann: Perczel János, és Kolosvári Ferentz.
 A' Pápai Jár. bann: Vigyázó Károly, és Kál-
 dy János. Első Fiskális: Osváld 'Sigmund.
 Vice Fiskálisok: Paráicz Ferentz, és Kalmár
 János. — Számvevő (Rationum Exactor) Rötth
 Jó'sef. — Esküttek: A' Veszprémi Jár. bann.
 Boronkay János, és Boronkay Antal. A' Pá-
 pai Jár. bann: Fodor Imre, és Szombathelyi
 Ferentz. A' Cselznekibenn: Duchon Imre, és
 Takó Sándor. A' Devetseriben: Bárcza János,
 és Kún Pál. Districtuális Kommisszariusok:
 Veszprémbenn: Kupritz Mihály; Pápán:
 Szalóky István. Devetserenn: Farkas János
 — Urak.

Rendszeréntvaló Orvos - Doktor: Havra-
 nek János. Betsületbőlvaló Orvos - Doktor:
 Zsöldos János Pápán. Rendszeréntvaló Föld-
 mérő: Gerlich János. Betsületből való: Tumler
 Fridrik — Urak.

Tábla Bírakká nevezettek: Anyós Károly;
 Csepi Zsigmond; Hánovszky János; Jursics Já-
 nos; Kerész István; Molnár Sámuel; Nagy
 Lázár; Papp András; Májthényi János; Pot-
 tyondy Ignatz; Rohonczy János; Sándor
 Adám, és Sály Ferentz — Urak.

Béts.

A' Bétsi Bankót kívánván Ö T. K.
 Felsege, általjábann való bátorságos me-
 nedékhelyévé tenni minden tulajdonosi-jus-
 nak; következő értelmű Rendelést ada-
 tott ki e' részben Dec. 14-dik napján,
 hogy t. i. még az ollyatén Külföldiek is,
 a' kik ezen Bankóba bé-adott tőke-pénzek

től nem kaptak vala már néhány esztendőktől fogva interest: ha most a' benn lévő pénzeknek minden százzához, még ugyan annyit adnak bé a' jövő 1799-dik eszt. nek első Júliussáig, oly formánn, hogy a' tóladalékül adandó százakba beléjek számlálathatnak az el maradtott interestek is: így a' Bankótól, két annyi summáról nyerne kötelező Írást, mint a' mennyiről volt az előbbeni Obligátziójok; 's minden száztól, fogyatkozás nélkül ki fog járni esztendőként öt forint interestek. De ha az előadott feltételt nem telyesítenék: úgy elvesztik minden jussokat a' Bankóhoz.

Tegnap indúlt el innét Brünn felé az oda érkezett Orosz Sereg' Fővezére Herceg Würtemberg Ferdinánd.

Ezen Seregbenn a' Kozákoknak borzas szakállók vagyon; 's némellyiknek oly hoszszú, hogy a' mejjére le ér.

Minden tizenkét Orosz Katona között ötnek leg alább is vagyon a' mejjénn függő jutalom-pénze; némellyiknek kétfő három is ékesíti a' mejjét.

Máltai Rend' Kommendátora; Feldmarsall; és egy gyalog Regiment Tulajdonossa, Gróf Wallis-Mihály Ts. K. Belső Tanácsos, meg hala Dec. 18 dikánn, reggeli 6 órákor, életének 67-dik eszt. jében guttaütésbenn.

Nevezetes történet,

Egy ide való tehetős Lakos, N. . oly értelmű Levelet vett a' napokban egy magát meg nem nevezett Személytől, hogy háromszáz forintot tenne le a' Sz. Mihály Templomának bizonyos szegletébe, melyet a' Levélíró el fog majd onnét vinni, mely kívánságot ha el múltatna telyesíteni N. . : bizonyos lehet felöle, hogy felgyúl a' háza. N. . okos ember lévén, hírt adott azonnal, a' Politzájnak (Belső bátorságra ügyelő Tifztségnek) mely is ígérte, hogy meg-tészi maga részéről a' szükséges rendeléseket. N. . azomban írt egy Levelet, 's tette azt bé-petsételve, a' nevezett Templomnak meg-határozott szegletébe. A' nevezetlen Ember meg-jelenik, 's el veszi a' petsétes Írást: de midőn fel akarná azt éppen bontani, véletlenül meg-ragadtatott egy Vénalírszony' formájában lappangó Személytől, 's ezen jeladásra, a' Politzájnak több ki-rendelt Emberei is elő-állottak, 's oly helyre vezették a' Vakmerőt, a' hol veszedelmes fenyegetődzését, nem leszsz módja végre hajtani.

A' Szirmiumban, az az Szerem Vármegyének, és a' Pétervári Regiment Districtussának egy részében, 1795. és 1796. éftendőkbenn uralkodott pestis históriáját 's az azon alkalmatossággal szerzett tapasztal-

talásait le írta Nemes Schraud Ferentz, a' Pesti Universitásbéli Tudós Profefzszora az Orvosi Tudománynak, és dirigáló Orvosa a' Pestisnek a' Ts. K. Birodalmokban. — Ezt a' Munkát, a' sok hozzá-tartozó Rajzolatokkal egygyütt ki-nyomtattatja most Ő Felsége.

Erdelyből úgy értjük, hogy azon jeles Beszédek ki fognak jöni nyomtatásbann, mellyeket Kolosváratt, a' Növ. 28-dik napján tartatott, 's már említett czeremónia' alkalmatosságával mondottak: az Ország' Kormányozója; és a' hivatalába akkor bé-állítottatott Thesaurárius Gróf Bethlen József Ő Exc. jok.

*
*
*
Híradás.

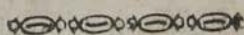
Az Magyar Katonaság' számára megkívántató ruhák szolgáltatását ki-nyerte Ő Felségétől Stefanovits János nevű Magyar Országai Szabó-Mester, ki is ezenn okból megtelepedvénn Bétsnek Landstrasse nevezetű Külsővárosábann a' 124-dik szám alatt, jelenteti, hogy ha harmintzig való Szabólegények jönnek is fel hozzá Magyar Országról: örömezt fel fogadja oly ajánlással, hogy minden Legény leg alább is érdemelhet magának napjábann egy forintot.

Jobbítások.

A' 791-dik oldalon, e' helyett: 's egy lántságok kell olvasni: vagy lántságok; a' 792-dik lapnak utolsó előtt való sorábann pedig, e' helyett: Egyiptom, kell olvasni: Persia.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 51.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
25-dik napján 1798-dik Efstendöbenn.

Olafz Országgi Tudósítások.

Cisálpina Respublika: — Ezen Közönség-
gestársaságnak tizenegy Ofztályaibann,
fel számláltatvänn a' Lakosok, találatott
azoknak száma, 3,384,543 bólállának. Ezek
közzül sors szerént, kilentz ezer 18 és 26
efstendösök között lévő nőtelen Legények
szedődnek ösfze katonai szolgálatra, oly
fenyegető Hirdetménynek közönségessététe-

G g g

le mellett: hogy igen keményenn meg fog-
nak büntettetni, valakik a' rekrutázás elől
magokat el vonnyák, vagy a' kik alkal-
matosságot szolgáltatnak, az Iffjaknak ma-
gok el vonására. Mindazáltal, Bresciából,
Bergamóból, 's egyéb határ-meljéki vidé-
kekről feles számmal futottak el, a' rajtok
el követendő erőszakoskodás elől. — Még
nagyobb meg-indulást okozott, Fr. Vezér
Joubert' Jelentése, melyben hírül adta, hogy
két Nápolyi Seregoztályok, bé. rontottak
a' Római földre Növ. 26 dikánn, 's hadat
kezdték a' Római Respublika ellen. Egy-
gyik Náp. Tsapat, Terniig; a' másik pe-
dig az Ánkonai útonn, Fermóig nyomúlt
elő. Ezen híradás utánn, mindjárt készül-
tek a' Cisalpinus Katonák, a' szélek felé
indúlni; 's Mediolánum Városábann, Dec.
1-ső napjánn, hatszáz lövékat szedetett a'
Direktórium özsze a' Lakosoktól, hogy
annál jobb móddal lehessenn szállíttatni,
ágyúk- és lövéshez meg-kívántató 's más
készületeket a' Sereg utánn. — Micheroux
Úr, a' ki Miniszterséget viselt vala Me-
diolánumbann, a' Nápolyi Udvar' részéről:
parantsolatot vett, hogy 24 óra alatt el ta-
karodjonn Mediolánumból.

(Terni Várossa, Rómánn innen esik
tíz mértföldel, Florentzia felé: a' melytől
25 mért földnyi meszkeségre fekszik.)

Ligúriai (Genuai) Respublika: Mi helyest Ánglus Admirális Nelson, el foglalta a' Livornói Kikötőhelyet: azonnal jelentést tett Genuába, hogy valamely Hajók ezentúl, a' Ligúriai Kikötőhelyekbe szándékoznak: azoknak el fogására szabadság adódott az Ánglus és Portugallus hajóknak. Ezen Jelentés; annál nagyobb aggodást okozott Genuábann: mivel a' Golfo di Venere nevezetű Kikötőhely, minden óltalom nélkül lévén a' száraz felől könnyen meg támadhatatódnék; annyival is inkább; mivel azok a' két Frantzia Batalionok is, mellyek a' Ligúriai tenger-meljkénn voltak, másuvá rendeltettek, az Olasz Országi Fr. Fővezér Joubert Generális által. Ily környülállásokbann arra határozta magát a' Ligúriai Direktórium, hogy egészszenn a' Fr. Respublika' védelmébe ajánlja magát, és a' Ligúriai Katonaságot is Fr. Generális Lapoype kormányozása alá bizza: ámbár ez tulajdonképpenn ellene vagon is a' Konstitúciónak. Ezen maga meghatározását közölte a' Direktórium, Dec. 2 dikánn a' Törvényhozó-Tanátsal, értésére advánn annak egyszersmind, hogy ezen rendkívülvaló lépést igen hasznosnak ítélte, a' Fr. Fővezér is. A' Törvényhozó-gyűlés, nem tsak reá állott ezen Végzésre, hanem abba is meg egyezett, hogy a' Fr. Respublika' Izámára,

a' Ligúriai Kalmárságtól, 3 Hónapra költsön fel-veendő nyóltszázezer líverért jót állhasson a' Ligúriai Direktórium: ki mutatván annak fundusául, a' Ligúriai Respublika' Nemzeti jószágai közzül annyit, a' menyi, elégséges bátorságot szerézhessen.

A' Római földönn, Barátjaikra találak a' Nápolyi Katonák mindenütt a' Lakosokbann.

Élegyes Tudósítások.

Rastadtbann az a' Deputátzió, mely a' Békesség' munkájára nézve a' Fr. Követekkel, az egélsz Némét Birodalmi Követség' nevébenn alkudozott levelezés által: következő tíz Miniszterekből állott, úgymint: az Ausztriai; Brémai (vagy Hannoverai Választó-Hertzege); Szaxóniai; Baváriai; Darmstadti; Bádeni; Mogunziai; Würzburgi; Frankfurti, és Augsburgi-Miniszterekből. Ezek közzül, a' három elől nevezettek, oly értelmeket nyilatkoztatták, a' Deputátzionak 10 dik Decembéri Ülésébenn, hogy nem kell leg-kissebbet is engedni többé a' Fr. Követeknek. A' Prusz. Követség is intézett a' Némét Deputátzióhoz egy Jelentést, melybenn, a' Békességkötés Tzikkelyei közzé kívánnya

tétetni: hogy Büberich Szigete, a' Prusfsz. Korona' birtokábann maradjon. A' Tsáfszari Kommiszfzió, vévén a' Deputátzió' többsége által a' Fr. Követekhez intézett feleletet, melybenn Azoknak Ultimátuma elvölt fogadva: által küldötte azt, Dec. 11-dikénn a' Fr. Követeknek.

A' Belgiomi Insurgensek, nagy számmal, jó 's erős tanyákonn tartották vala még magokat Dec. 10 dikénn is, várván egéfsz bizodalommal az Ánglus és Orosz segedelmet.

A' Frantzia Törvényhozó-Tanáts, oly értelmü Tudósítást és feltételt vett Dec. 6-dikánn a' Direktóriumtól, hogy a' Nápolyi Király, meg-támadta légyen Növ. 23-dikánn a' Fr. Katonaságot, és hogy a' Szárdiniai Király, egygyet értett a' Nápolyival: minekokáért, mind a' kéttönek, hadat kell izenni. Ezen feltételbe még az nap meg-egygyeztek mind a' két Tanátsai a' Törvényhozó-gyülésnek.

A' Frantzia Respublika' Elöljárói, kívántak 's ki is nyerték a' Helvétziai Elöljáróktól: hogy Helvétziábann tizennyöltz ezer Katonákat szedhessen fel a' Fr. Respublika a' maga szolgálatjára 's zsöldjára, két vagy négy esztendeig, oly formánn:

hogy ezen Sereg, hat Félbrigádákra osztatvann fel, annak Obersteri rangal leendő Vezérjeit, és minden Kapitányait, a° Fr. Direktórium választassa ugyan: mindazáltal soha ezen Helv. Katonaság, a° Fr. Katonák közzé nem elegyítődik; és ha mi hibák történnének közöttük: azokat, a° Helv. Törvényszékek ítéllyék meg; 's midőnn a° Fr. Respublika, el bocsátandja a° maga szolgálatjából ezen Korpust: ajánlani fogja azt, a° véle szövetséges Respublikák között valamellyiknek.

Mintegy öt esztendővel ez előtt, küldöttek a° Frantzia Igazgatók, a° Napkeleti Tartományokba egy tudós Társaságot, melly: Természet-visgálók, Régiségekhez-értők, Ingenieurekból és Geographusokból állott, oly tzeállal, hogy ki ki közülök a° maga Tudományához képest, az eleibe adott útmutatás szerént, mindent, a° mi csak figyelmetességet érdemel öszve gyűjtsön. Egy ezen Tudósok között Olivier nevű, Millin Polgárhoz a° Magazin Encyclopedique című Munka° Kiadójához 1797 ben Decembernek 8-dikán Konstanzinápolyból Párisba ilyen Levelet írt: Mi, a° Persiai, Babiloniai, és Pusztarabiai útunkból már vissza tértünk, és azokon kívül, a° mellyeket Égyiptomból, Sírjából, és az Archi-Pelagusi Szigetektől

már haza küldöttünk, vagynak még nálunk 1200 féle, ép állapotban lévő magok, sok Római, Görög, Parthiai 's a' t. arany, ezüst, és egyéb értzből való pénzek, és némelly fontos kéz-írások 's a' t.

Konstántzinápolyból Növ. 17-dikénn: „Három Fr. hajók, mellyek Egyiptomból Tulon felé indultak, mind a' hárman szerentsétlenek voltak. Egygy t. i. az Anglusok' kezébe esett. Más, egy Syphan-to nevű Archipelagusi Szigetbe ki-szállván, a' Lakosok mind el fogták a' rajta vólt 53 Fr. ákat, 's Konstántzinápolyba vitték, a' hol, bundákból, 's Kastánokból álló jutalmat kaptak érettek; a' harmadik, Kándiánál szállván ki, valakik rajta vóltak, mind le-öldöstettek a' Kándiaiak által.

Egy Frantzia Afzszony, a' Fervierei Vendégfogadósnak Polgár Bazüenek Felesége, Növ. 29 dike reggelétől fogva, más nap reggelig öt élő Magzatokat szült. — Napkeleti Pruszziábann, Bök Mihály nevű Ember, 114 esztendő korábann hólt meg Növ. 17 dikénn. Az Attya, 113, 's az Anya 102 eszt. öt élt.

Zimonból December' 10-dikénn: — „A' Kapután Basa, Rusztsuk nevű Városhoz közel tartózkodik, 's nyakra főre

egy új Seregnek fel-állításábann fáradozik, mellyel fogantossabban dolgozhasson Passmann ellen, mint dolgozott eddig. Nem régen azt a' Basát, a' ki először kezdett hátat fordítani, a' kormányozása alatt lévő Néppel Passman előtt: magához hivatta, tettetvén, mintha akarna vele tanátskozni a' jövő hadakozás' módjáról. A' Basa hitelt advánn beszédének, meg-jelent, de csak hamar feje nélkül maradt. “

Magyar Ország.

Budáról Dec. 30-dikánn: — „Ő Fel-sége méltóztatott Fő-Tisztelendő Stipsits Ferentz, Budai Al Esperest (Vice Archidiákonus) és Ó-Budai Plébárus Urat, Sz. Mártonnak Solymos Vára mellett lévő Buchi Apátúrságával, (Abbatia S. Martini de Buch prope Castrum Solymos) mind különös Egyházi, mind pedig a' Nemzeti Os-koláknak példás elő-mozdításábann gyűjtött érdemeire nézve, kegyessenn meg-tisztelni.“

Pestről Dec. 18-dikánn: — „Méltóságos Olovátzi, Báró Bernákovits József Tiszt. Úr, Nagy Mélt. Gróf Kollonits László Kalotsai Érsek Ő Kegyelmessége Cze-remóniáriussa, a' Consistoriumnak Tábla-

Bírója (Assessor) és azon Érsek-megye-
béli Szegények' Szószóllója (Prókátora) a'
Philosophiának Doktora; minekutánna az
úgy nevezett rigorosum exámenekenn kö-
zönséges meg-elégedéssel által esett vól-
na, tegnapi naponn védelmezte (defendál-
ta) az idevaló Universitas' palotájában,
a' Természet, a' Státus, a' Népek és az
Anyaszentegyház Törvényéből szedett ve-
lős feltételeit (Positiones), 's el nyerte az
Anyaszentegyház - Törvényebéli Doktor-
ságot,“

„Ö Felsőge méltóztatott Báró Révai
Pál Ö Nagyságát, Szklabina és Blatnitza
Várainak örökös Urát, Nemes Túrótz Vár-
megyének örökös Fő-Ispánnyát, Udvari
Tanátsost, és a' Királyi Táblának egygyik
Tudós Bíróját, (Hét személlyes) Septemvi-
rális Táblának Tagjává nevezni.“

„Ehrenbergi Eckstein János Doktor Úr,
ki az ide való Universitasbann Adjunctussa
vólt a' Seborvoslást tanító Profeszszornak,
és a' felkelt Nemesek' Seregénél valóság-
os Staabs-Chirurgusságot viselt; most a'
Kolosvári Királyi Akadémiába, rendszerént
való Közönséges Profeszszorává nevező-
dött F. Urunk által, az Anatómiának, Chi-
rurgiának, és a' Bábasági tudományok-
nak.“

„A' napokbann látogatá meg Városunkat, a' tudós Világ előtt eléggé esmeretes Murhard Fridrik Wilh. Aug. Úr, ki Göttingából Bétsnek vévén útját, elebb Magyar 's Erdély Országokat meg - tekinteni, 's asztronomiai vizsgálásai által szándékozik némely helyeknek Geografiai hosszúságokat és szélességeket meg - határozni; az utánn Konstántziánapolyonn keresztül A'siába megy, melynek nagy részét el akarja járni.“

Pest Dec. 19 dikénn: — „ N. Vármegyénk tegnapi Gyűlésébenn fel olvastott Nádor ispány Ő Királyi Fő - Hertzegsége Rezolútiója, mely szerént, az eddig volt Vice - Ispány, 's már most Vice Palatinus, T. Nagy - Szigethi Szili József Királyi Tanatsos Úr helyébe, T. Latzkovits György eddig volt második Vitze - Ispány neveződött; Második Vitze - Ispánnya pedig, az eddig volt Nótárius T. Szent - Királyi László Úr. Első Vice Nótáriussá lett 2 - dik Nótáriusból Otlík Dániel Úr, Második V. Nótáriussá pedig Iffjabb Kiss Sándor Úr. Mindnyájann közönséges meg elégedéssel fogadtak.

Körmözbányáról Déc. 15 - dikénn: — „Náunk egy Damacedi József, másképpen Czetus nevezetű Olasz ember, ki az

itt való Pénzverő háznál középszerű hivataltsak nem 40 esztendeig viselt, 's az utánn tsekély penzióba jutván, hogy könnyebbenn élhessen, házanként Wildamur hangú fája mellett énekelgetvén tengődött, e' napokbann életének 106-dik esztendejében meghalálozott, például hagyván mindnyájunknak, hogy a' mértékletes józan élet szerzi a' hosszú életet az embernek."

Debretzenből Dec. 1-ső napján:

„Gyászos pompájú temetése tartatott itten Aug. 21-dikénn, egy szép, jó, 's gazdag Ifjú Úri Aszszonyságnak, ki is az előt való nap virradóra hala meg Városunkbann véletlenül. Prédikállott hideg teternei felett T. Prédikátor Gál András Úr; 's Oráziót mondott T. Profeszszor Sárvári Pál Úr. Vólt a' boldogútt Aszszonyság ezen Kerületbéli Ref. Ekklésiák' Fő-Kurátorának, Királyi Tanátsos és Udvarnok J. Rédey Ferencz Úrnak kedves Leánya, és a' Bihar Vármegye' felkelt N. Seregebéli Fő-Strázsamester T. Dobozy Lajos Úrnak még tsak egynehány Hónapoktól fogva való, szívből szeretett Hitvese, Rédey Polixéna."

Béts.

Tsak nem öt Hónapja már, hogy Ő Felsege méltóztatott egy különös Kommissziót fel-állítani itten, a' melybenn, Státus- és Hadi-Tanátsos Türkheim Úr' előlülése alatt, a' Fels. Hadi, Magyar, Erdélyi, és Osztgallícziai Kancelláriáknak némely [Tagyjai is jelennek meg, Lovász 'Sigmund Titkos Tanátsos, 's Békés Vármegyei Fő-Ispán Ő Exc. ával; az Osztgallícziai Gubernium' Tanátsossával Gróf Swerts Jó'sef Úrral, és az Orvosi-Tudományak Pesti Universitásbéli Profeszszorával N. Schraud Ferentz Úrral egygyütt, kik mind a' hármann, sok tapasztalást gyűjtöttek magoknak, a' nem régen Szirmiumbann és Bukovinábann uralkodott pestis alkalmatosságával. Ezen már fogytánn lévő nagy tekintetű Kommisszió, sok közhasznú eszközöket talált fel, mellyek által szándékozik a' jó Felség ezentúl megmenteni a' Török Birodalommal határos örökös [Tartományait azon pusztító nyavalljától. — Schraud Ferentz Profeszszor Úr' érdemeit újra is méltóztatott Ő Felsege megjutalmaztatni, Királyi Tanátsos titulussal, és az eddig 1200 forintból állott fizetéséhez töldött 600 forintokkal.

Az 'ide'való Universitásbann Cherniát tanító Iffjú Jacquin, és a' Természeti Históriat, 's a' Mezei-gazdaságot tanító Jordán Profeszszor Urak, le küldettek vólt innen a' közelebb múltt Oskola-nyugvás idejében Pestre, azon nagy Gyűjteménynek meg-betsülésére, mellyet szerzett magának a' Természet három Országaiból, Néhai Piller Tudós Profeszszor, 's mely Gyűjteményt a' Pesti Universitas szándékozik meg-venni. Ezzel az alkalmatossággal el járta Jordán Profeszszor Úr, Magyar Országának nagy részét, meg-nézte Teschedik Úrnak Szarvason (Békés Vármegyében) fel állított gazdasági Institutumát, el járta M. Báró Podmanitzkiaknak jószágait, nem különben Gróf Festetics György Ő Nagyságának Keszthelyen fel-állított Gazdaságoskoláját. Meg-tekintett gondos szemmel más helyeket is, mellyek, a' mezei gazdaság' folytatásának tökéletesítésére irányzott törekedésekről nevezetesek, 's meg-vallja a' jó Hazafiaknak öröme, hogy tapasztalásai, felette nagyon ellenkeznek azon bal vélekedésekkel, mellyekben csak nem közönségesen vagynak a' Külső Országok, a' Magyar gazdaság módjáról.

Brünnből Dec. 18-dikán: — „E' folyó Hónapnak 21-dikére várjuk ide Bétsből Hertzeg Würtemberg Ferdinándot, a'

Ruszsus Sereg' Fő-Vezérét. Az Orosz Tisztek, és Köz-Katonák igen óhajtják, hogy a' Fels. Római Császár előtt mentől elébb illendőképpen ki tehessenek magokért. Le nem írhatom azt a' méjj tiszteletet, mellyel viseltetnek a' Felséges Császári névhez, 's minden magoknál nagyobb Úrakhoz. A' Köz emberek tsak nem imádják a' Tisztjeiket; de ezek is igen szorostann meg kívánnyák a' Katonai regulát, 's engedelmességet. A' Kozákoknak éppen olyan Formaruhájok van, mint a' Török Katonáknak, tudnillik olyan színű posztóból, a' millyenből lehet, és kedvek tartja. A' többi Katonaságnak mind rendes Uniformissa van, többnyire zöld posztóból.

Ő Felsége, 25 ezer új forintokat veretett: mellyeket Brünnél az Orosz Katonaság között ki fog osztatni.

Ő Felsége méltóztatott Gróf Zichy Károlyt, az ezelőtt vólt Ország Birája második születésű fiát Concipistává nevezni a' Budánn lévő Udvari Kamaránál.

Egy Nápolyi Kurír érkezett ide ötöd nappal ez előtt. Beszéli, hogy egészen a' Trieszti Kikötőhelyig kergették a' Fr.

Korszárok. Akkor indult vala el a' Nápolyi táborból, midőn nyóltzvan ezer Ember éppen fel kerekedő félbenn vólt a' Római föld felé. A' Fr. ákról azt mondja, hogy koránt se' vóltak őo ezereann, a' mint híreltek felőlök a' különbkülönbféle Tudósítások: mellyekre, a' szüntelennvaló ke-rengéseik által szolgáltának ők alkalma-tosságot. Ugyan azon nép t. i. el megy, 's megént más úton vizszá-tér, néha kü-lömböző ruhábann; néha pedig késő estve és jókor reggel. Ezen fortély által akar-ják el hitetni a' Földnépével, hogy az ő számok, minduntalan nevekedik.

Az Udvari Teátromokra ügyelő Kór-mányszék mellett Szekretáriusságot viselt Kotzebue Úr, gyengélkedő egészségére néz-ve el kéredzett ezen hivatallyából; hanem Teatromi - Poétának tsak ugyan meg-hagyatott továbbra is. Ő Felsege által, ezer forint esztendei fizetéssel, mely fizetést, a' Ts. K. Tartományokonn kívül is meg-fogja kapni.

Híradás.

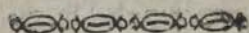
Az Magyar Katonaság' számára meg-kívántató ruhák szolgáltatását ki-nyerte Ő

Felségétől Stefanovits János nevű Magyar Országi Szabó-Mester, ki is ezenn okból megtelepedvén Bétsnek Landstrasse nevezetű Külsővárosában a' 124-dik szám alatt, jelenti, hogy ha harmintzig való Szabólegények jönnek is fel hozzá Magyar Országról; örömet fel-fogadja oly ajánlással, hogy minden Legény leg alább is érdemelhet magának napjában egy forintot.

Küldjük Nemes Sopron Vármegye' map-páját. Le-írásával, annyi szíves utánna való járásunk mellett se' kedveskedhetünk még mostan, mivel a' reménylett Tudósításokat még kezünkhöz nem vehettük Sopronbkl. Bizonyosokká teszszük azonban is az Érdemes Olvasókat, hogy új esztendő után annál tökéletesebb Leírásával szolgálunk, még azoknak is, kik ne talán meg-szüntek volna jártatni Hírmondónkat a' jövő Fél-esztendőben.

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 52.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
28-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Béts.

Ö Ts. Kir. Felsege Injabbik Testvér-
huga Mária Amália Föhertzegasszony, mi-
nekutánna egynehány hetektől fogva her-
vadozott vólna: el enyészte végre Dec.
25-dikénn deli 12 órakor, virágzó életé-
nek még tsak 19 dik elztendejébbenn, köve-
tésre méltó példáját hagyván maga utánn,
egyéb szép virtusai között, a' kegyes sze-
lidsegének, és egyenes jószívüségnek. Teg-
nap takarított el rendszerent való szo-
H h n

morú pompával, a' maga ditső Eleinek 's Véreinek temető-helyébe a' T. T. Péter Kaputzínusokhoz.

Ő Ts. K. Felségek, és Nádor Ispányunk tegnapelőtt indúltak el Brünn felé.

Igen nevezetes történet.

Tizenhárom elztendőkkal ez előtt, két hadi hajót készíttetett fel Néhai 16 dik Lajos Fró Király a' végre, hogy azokonn alkalmas Tudós Férjfiak indúlnának el a' tengerekre, 's keresnének új földeket; így kívánván a' nemmes lelkű Felség gyarapítani a' Föld golyóhissáról való tudományt — a' Geographiát. Mert az ilyen utazások által szerzett sokféle tapasztalások, 's esméretek hozhatják virágzó állapotjába ezt a' gyönyörű tudományt, mely még eddig is igen tökéletlen állapotbann vagyon; 's közelítettik az emberi nemzetet a' magá igazi méltóságához. Hogy annál nagyobb mérekbenn el érhesse felséges tzéliját a' jó szívű Király, azt kívánta az ahoz értő Tanátossaitól, 's a' Párisi Tudós Társaságoktól, hogy válogatnának azon utazásra való embereket, 's dolgoznák ki annak plánumát, és az útasításokat. Válogattak is igen derék Astronomusokat, Ingenieur Geographusokat, Physicusokat, Mineralogusokat, Orvosokat, Chirurgusokat, Metereologisákat, Chemicusokat, Botánikusokat, több nyelven beszéllőket, Rajzóókat, és Órásmestereket. A' Plánumbann ki vólt tsinalva, hogy a' Föld golyóbissát meg kerüllyék, az az, hogy meg indúlván dél felé a' tengerenn túl, Amérikánn járnák fel azt a' véghetetlen nagy tengert, mellyet kö-

zönségesen Déli Tengernek (Mer du Sud) vagy Tsendes Tengernek is neveznek, 's négy ezrtendöknél valamivel tovább tartandó hajóká'ások után, Napkelet felől térnének vissza Hazájokba. Nagyon sívekre vólt kötve, hogy útjokat, a' mennyire lehet, azon a' tájjaun vegyék a' tengernek, a' hol még sem Cook, sem más Utazók nem forgottak, hogy annál fogva több új dolgok fel-találását lehesseu tőlök reményleni. A' mely Szigeteket mások láttak, 's meg nem vizsgálhatták, ők azokat gondosan meg nézzék, 's fekvéseket asztronomicse meg határozzák; a' hajókázóknak veszedelmekre szolgálható kösziklákat jegyzésbe vegyék, úgy nem különben a' szelek járását is. Járjanak végére, a' többi igen számos tárgyak közzül, ezeknek is: Mi az oka t. i. hogy olykor a' tenger' síne ragyog? Igaz e' hogy némely vad emberek a' tsetsemöts gyermekeiket szoptatják? hogy kevesebb fogok van kettövel? hogy igen éles szaglásúak? hogy ember társaikat is meg eszik? hogy sokan, Férfiak 's Afzszonyok egyszermind (hermaphroditák?) hogy a' testi kívánságtól tsak bizonyos időbenn ösztönöztetnek? hogy azon instinctusokra nézve, a' baromnál is alább valók? hogy a' köztök meg-rögzött Frantzia nyavalya, még a' 7 's 8 ezrtendös gyermekekenn is ki üti magát, 's mivel szokták azt orvosolni? bél-poklosok e' (leprosi) mint mondják? 's igaz e', hogy tsak a' Papjaik szokták a' betegeteket gyógyítani? 's a' t.

Mind a' két hadi hajó, Fregát vólt, mellyeknek egygyikét la Boussole-nak (Bulzszonak) a' másikat pedig l' Astrolabe nak (Aisztrolábnak) nevezték. A' Király mind a' két Fre-

gátot, mind az egész Expedíziót, Nemes La Pérouse (La Perúz) Kapitányra bízta, ki az utolsó Amerikai háborúban több ízben ki mutatott vitézségére, méjj tudományára, józan 's kellemetes maga viseletére nézve közönségesen betsültetett. La Pérousera bízódott az is, hogy járjon végére, mitsoda állapotban vannak az Europai Fejedelmeknek birtokai azokna' meszfe való földeken? mitsoda Nemzetek, 's mivel kereskednek oda? hol vólna jó a' Frantziáknak ott meg-szállani (Coloniát, 's Comtoirt állítani) 's erősséget építeni az oda lejendő kereskedés védelmezésére nézve? 's a' t. A' két hajó igen bővön meg vólt rakva eledellel, 's mindennemű dolgokkal, valamelyekre csak szükségek lehetett az Utazóknak. Ezeken kívül igen sok gyümöltsfákat, szöllötöket, kerti veteményeket, rózsákat 's a' t. gyökerestől; továbbá mindenféle vetni való magoka raktak a' hajókra, hogy azokat La Pérouse, hol egy, hol más Szigetbe el ültettesse, 's vettesse, 's azoknak helyébe más élő fákat, plántákat, és magokat hozna magával a' Szigeteből. Így kívánta a' Király, hafznossá tenni ezt az utazást, a' jövendő Utazókra nézve is, kik ott meg fordulvann, élelmekre való gyümöltstöt, 's a' t. találhassanak. De ezeknek termesztése által, azt a' tzelt is igyekezett el érni a' Király, hogy a' Vadlakosok lassanként szoknának szelidebb foglalatosságokhoz, melyre nézve meg vólt hagyva különössenn, hogy a' Vadlakosokkal soha keményenn ne bannyanak, 's tsak az el kerülhe erlen szükségben vernék vizsfa az erőt erővel: söt magokhoz édesgessék őket nyajas magok viseletekkel, 's elöitök kedvességet ta-

láló ajándékokkal. Erre nézve sok száz ezer varró- 's gombos tőket, tsaitokat, különbkülönbféle színű üvegből készült gyöngyöket, fülbe valókat, hálókat, horgokat, ollókat késeket, fúrókat, fejszéket, szegeket, harapó-fogókat, fűrészeket, atzélokát, kovákat, üveg 's tzin-edényeket, sípokat, orgonákat, pántlikákat, selyem materiákat, keszkenőket, gyóltstot, patyolatot, posztót, festett papirost 's a' t. raktak fel a' hajókra, a' mellyek között némellyeket tserébe adhatnának idegen ritkaságokért. A' temérdek sok portékákon kívül, egy ezen nagy Expeditzióra meg kívánató Bibliothékát, ritka Mappákat, mindenféle drága készületű asztronomiai, 's fizikai eszközöket, asztronomiai órákat, mellyek között sokat Londonból kértek költsön; továbbá electrica machinákat, hygrometrumokat, 's Chimiai próba-tételekre való acidumokat, az egészség fenn tartására való szereket 's a' t. nagy bővségben raktak a' két Fregátra, mellyekre, La Pérouse Kapitányon, 's tizenhét Tudós Férfiakon kívül, kik között két tudós Pap is volt az Isteni szolgálatra nézve, bé-szállottak volt még: egy Kapitány, három Hadnagy, 7 Zászlótartó, 24 különbféle hajós Tisztviselők, 47 ágyús és más Katonák, 16 Atsok; Szurokkal-bánók; 's Vitorla tsinálók; 22 Arbotzfákon-'strázsálók, 's Kormányosok; 89 hajós, legények; 18 Kenyérsütők, Szakátsok; Kádárok; Fegyverművesek 's a' t. 14 Inasok, mindössze 250 nen; kik 1785 dik esztendőben, Június végén, sok áldás kívánások között ki indultak a' Bresti Kikötőhelyből: de mindjárt a' második hónapban ki-szállott a' Teneriffa Szigetébe Monge Asztronomus a' Katona

Oskola Professora, 's vizsgálta tért Párisba. (Most Egyiptomban van Bonapartéval) Ki szállottak későbbben mások is, ketten pedig Déli Amérikában el szöktek. Harmadfél esztendei útazása után ki szállította La Pérouse, Lesseps nevű Tolmátsát, Kamtsatka Tartományában, Asiának észak és napkelet között eső végző Izegeletében. Lesseps Sziberián végig utazván, Izerentséssen Párisba érkezett a' La Pérouse útazásairól szóló Tudósításokkal. — 1788 dik esztendő elején, Új Hollandiába érkezett La Pérouse, melly már a' Világ ötödik részéhez számlálódik a' Geographusoktól, a' honnan is azt írta, hogy már akkor harmincz hónapnál tovább volt a' tengeren 's mintegy 12 ezer mértföldet hajókázott ide 's tova, 's még olyan friss egészségben volt akkor is, mint mikor Breszt alól ki indult. Ez volt az' utolsó tudósítása La Pérousenak.

A' vett útazítás szerént, La Pérousenak vizsgálta kellett volna térni Hazájába 1789dik esztendőnek Augustus hónapjában. Várták is nagy nyughatalansággal mind abban, mind a' következő esztendőkben is. De haszontalanul. Aggódni kezdtek tehát, annyi derék 's tudós embereknek, 's az általok szerzett sokféle tapasztalásoknak sorra éránt azoknak jó szívű Attyafiai, barátjai, és betsülői. A' Naturális Históriában jártas Tudósok Társaságából megjelentek egynehányan 1791dik esztendőben a' Nemzet Gyűlése előtt, 's szívreható ki fejezéseik által arra bírták a' Gyűlést, hogy annak a' Király által helybe hagyott végzése

re, két Fregát küldődött, Generális d'Entrecasteaux (d'Antreasto) vezérlése alatt La Pérouse fel-keresésére, ki, talám hajótörést szenvedvén valahol a' világ végéig el-terjedt nagy tengeren, tsak azért vetődött ki valamelly közsziklás szigetbe, hogy ott nagyobb kínokat szenvedjen, a' hideg, az éhség, a' vad-emberek, 's állatoktól való rettenetességében, 's Hazája felé ki-terjesztvén karjait, halszontalan várja meg-szabadítóját. A' két Fregáton mentek ez úttal is Tudósok, 's most már kettős hasznót vártak Generális Entrecasteaux-nak fáradozásaitól, úgymint La Pérouse fel-találását, és a' tudományoknak 's a' kereskedésnek gvarapítására intézett vizsgálódásokat. Vele ment La Pérousenak Hitvesse is, nem gondolván a' tengernek irtóztató veszedelmeivel, tsak hogy mennél hamarább kedves Férjét ritka hívségü szívéhez szoríthassa. De jóllehet mindeneket el-követtek is, magok is tsak szerentsére hajókázván, sokszor hasonló veszedelmek között forgottak; mindazonáltal sem az egygyik, sem a' másik Fregátnak hová-létét ki nem tánúlhatták, 's el-vesztvén fel találhatásához minden reménységeket, 's az emberi nemzet javáért ekképpen áldozatokká lett Hazájokfiainak szerentsétlenségeken keseregvén, viszfzartértek gyászos Hazájokba. — Ezen, egy a' leg nagyobb készületü utazásnak örökké fennmaradandó emlékezetére pénzt veretett

16-dik Lajos Frantzia Király, melynek egyik oldalán tulajdon képe szemléltetik, a másikon pedig 1785-dikben a két Fregát³ Breszt alól lett el-indulásának feljegyzése. Ezen emlékeztető penzből sok százat vitt el magával La Pérouse, 's a' hol megfordult, mindenütt hagyott belőlök egynehányat: tudván pedig La Pérousenak nyomtatásban ki jött útásításából, merre kellett még folytatni útazását, ezen elosztogatott pénzek valaha nyomába vezethetik az arra útzókat, mitsoda helyen tudni illik lehet gyanítani bujdosásának végbe lett szakadását.

Nem fosztattunk meg csak ugyan egészszenn La Pérouse útazásainak gyümöltseitől, a' ki gondos vólt a' jó alkalmatosságok felkeresésében, mellyek által, naponként való Jegyzéseit a' rajzolatokkal egygyütt Hazájába el-küldhesse. Ezeknek ki-nyomtatásáról még 1791-dik esztendőben olyan végzést hozott a' Nemzeti Gyűlés, hogy a' mely exemplárokról nem ad semmi különös parantsolatot a' Király, azok adassanak La Pérouse el-maradott özvegyének. De ezen nevezetes munka csak a' múlt esztendőben jöhetett világ eleibe a' Respublica költségén, igen pompásan. Nem régen ide (Bétsbe) is érkezett egynehány Exemplár. A' titulussa ez: Voyage de la Pérouse autour du monde. Redigé par M. L. A. Milet-Mureau, 's a' t. A Pa

ris. De l' Imprimerie de la République
 1797. 4-ed rétbén. Négy Tomus, és egy
 azokhoz tartozó képekkel 's mappákkal
 rakott Kötet in folio. Az árra 96 forint. Mi
 mindenekfelett a' hozzá járuló Világ map-
 pájában (Mappedu monde) gyönyörkö-
 dünk, a' mellyen a' földnek előttünk eddig
 tudva lévő részei, a' leg újabb útazások,
 's ki-mérések szerént vannak nagy szor-
 galmatossággal fel-jegyezve. Ugyan ezt
 a' mappát vétetjük mi most valamiv el
 kisebb mértékre, 's örülünk márelöre is,
 hogy Decemb. 14-dikénn meg-ígért egygyik
 mappánk fejében, ezen tökéletes mappá-
 nak szépen ki-mettzett párjával kedvesked-
 hetünk, a' most következő fél éftendőbéli
 Hírmondónkban.

Olasz - Országai Tudósítások.

A' Nápolyi Felsőg is adott vala ki
 még Növ. 14-dikénn, egy Hirdetményt,
 melybenn jelentette, hogy minekutánna
 Málta, mely az ő Felsőge főurasága alatt
 vagyon erőszakossann el foglalódott, 's a'
 Nápolyi Tartományok revolútzionálására
 erányzott szándékok is nyilvánóságosok vól-
 tak: önnön Tartományainak bátorsága kí-
 ványa, hogy az, azokkal határos Római
 földre fegyveres erővel mennyen bé, 's
 o z, Isten segedelme; Nagy Frigyeseknek
 egygyütt való munkálódása; Vitézeinek
 bátorsága; 's az Olasz népeknek törekedé-

se alatt helyre állítsa, a' Religiót, és az előbbeni igazgatást: minekokáért a' Római föld Lakosai azon szempillantásbann, melybenn Nápolyi Katonaság lép bé az ő földjökre, rakják le fegyvereiket, 's az Ő Felsége rendelkezéseihez szabják magokat: a' kik hibáztak, esmerjék meg, bizonyos engedelemnek reménylhetése alatt hibáikat: minden más Hatalmasság' Vezérjei ellenbenn vigyék el Seregeiket a' Római földről, mivel Ő Felsége, nem akar egy Külső Hatalmassággal is hadat folytatni.

Mediolánumból Dec. 5 - dikénn: — „Frantzia Követ, Polgár Fouche, a' Cisalpina Respublika' Direktóriumának jelentette, és egy különös Hirdetménybenn is közönségessé tétette, hogy a' Fr. Respublika, a' Cisalpina Respublika' Konstitútzióját óltalmazni fogja, mivel a' Nép azt bévette: ámbár az azon Konstitútzió' bévétele' alkalmatosságával tett rendelkezéseket jó szemmel éppen nem nézte is a' Frantzia Direktórium. Ezen ki-nyilatkozatása által re-reményli a' Frantzia Direktórium, hogy a' mostani körülállások közt, 's kivált a' Fr. Ország, és Nápoly között már valósággal el kezdődött hadtól fogva uralkodó nyughatatlanságot le-tsendesítheti.

Egyéb eránt azt írják, hogy a' hadikészületek, mind Mediólánumbann, mind a' Respublikának egyéb részeibenn rendkívül valók. Minden Fr. Seregoztályok a'

határ-szélekhez siettek, kiváltképpenn a Veltlinbenn álló Korpushoz számos segítő-sereg küldtetett. Oda ment tegnap Generális Mainard is, és mintegy 6 ezer embert küldött Generális Joubert Róma vidékeire, a' Generális Championét Serege' segítségére, mely is egynehány tsatak után, Rómából, és a' Római Respublikának egész napnyugoti részéből, Terracínától fogva a' Toskánai határ-szélekig, ki takarodott, hogy magát az Ánkónai útonn öfzse vonhassa.

Bologna (Bonónia) Városából Dec. 2-dik napján: — „Nóv. 29 dikénn, egy Kurír azt a' hírt hozta ide: hogy a' Nápolyi Seregek, két-óldalról nyomúttak légyen bé a' Római Respublikába. Minden itt álló Fr. Lovasság parantsolatot vett: hogy Generális Championét' Fő-quártélyához Ternihez nyomúljon elő siettséggel. Modénához egy Fr. Korpus gyült öfzse, melyhez Cisalpinus Katonaság kaptsolja magát, 's úgy nyomútnak bé egygyesített erővel, a' Toskánai Nagy-Hertzegségbe; hogy a' Nápolyiakat Livornóból el üzhessék.“

Florentziából Dec. 4 dikénn: — „A' Nápolyi Katonaság mindenfelől bé nyomútt a' Római földre, és Nóv. 29-dikénn, Rómát, más nap pedig Civita-vecchiát is el foglalta. A' Frantziák, még Nóv. 27-dikénn kezdték vala már vizsza vonúlni

magokat oly czéllal, hogy Ánkóna körül vonhassák öfzfe magokat nagyobb erőbenn. Véres tsatákra is kelt a' dolog. A° Frantziákhoz szítók mind el futottak Rómából; hanem a' Lakosoknak sokkal nagyobb része, a' leg nagyobb övendezések között fogadta a' Nápolyi Katonaságot.

Az Admirális Nelson Hajósserege, most Livornó és Genua között járkal fel 's alá.

A' Livornóba bé ment Nápolyi Seregek, mind meszszebb meszszebb terjesztgetik ki magokat a' Cisalpina Respublika felé, és már egészsz Bolognáig hatnak.

A' Florentziai Udvar, Növ. 15-dikétől fogva, Pisa Városábann tartózkodik, mely, tsak két mértföldnyire esik Livornótól.

Livornónak az Ánglusok által lett el foglaltatásáról, minden Florentziai külső Miniszterek vettek Tudósítást a' Nagy Hertzegtől, oly meg bíztatás mellett, hogy ott a' neutralitás szorossann meg fog tartatni.

Toskána minden Lakosihoz is intézett a' Nagy-Hertzeg Növ. 30-dikánn egy Hirdetményt, melybenn ditséri azoknak eddig való tsendes magok-viseletét, 's továbbra is a' neutralitásnak fenn-tartását köti szívekre, mellyet, hogy a' mostani környülállásokhoz képest, annál hathatóssabbann fel lehessen tartani: és a' Toskánai földet minden Roszszakaróknak bérontásától meg lehessen védelmezni: nem tsak

a° reguláris Katonaságot szaporíttatja a' N. Hertzeg; hanem Volontér-Korpusokat is állíttat fel.

Elegyes Tudósítások.

Rastadtban a' Fr. Követek, minekutánna vették volna Dec 11 dikénn a' Német Deputátzió válaszfát: más nap mindjárt feleltek, mely feleletjebenn nagy megelégedéseket nyilatkoztatták a' N. Deputátzió által lett el fogadtatásánn az ő utolsó kívánságjoknak (Ultimátumjoknak); 's egyszersmind ígérték, hogy mentől elébb fogják közleni a' magok feltételeiket az oly Egyházi jószágoknak világiakká való változtatása (szekularizálása) eránt, melyek által ki elégítődhesenek az olyatén Fejedelmei 's Rendjei a' Német Birodalomnak, kik a' Rajnabalmeljkénn birtokosok voltak, 's következésképpenn az említett meljkének a' Fr. Respublikához lett kaptsoltatása által meg-károsodtanak. Ígérték továbbá: hogy közbe fogják a' Direktóriumjoknál vetni magokat, Ehrenbreitstein Vára, és a' Fr. Katonaság által el foglaltatva lévő Rajna-bal-meljkéi Tartományok sorssának könnyebbítetése eránt.

Minorka Szigetének az Anglusok által lett el foglaltatásáról, újra kételkedtek némely Tudósítások: de hogy telyességgel nem lehet már arról kételkedni: bizonyítja az itt következő hiteles Tudósítás:

Az Ángl. Király ki hirdettette, hogy ha a' Fr. Direktórium úgy bánat mint Tengeri Tolvajokkal, az Ő Felsége' hajóinn találtatandó olyatén Hajóslegényekkel, kik, valamely Neutrális, vagy a' Fr. Respublikával frigyes Hatalmasság' földjéről valók: Ő Felsége is hasonlóképpen bánat a' Fr. foglyokkal.

Ama nagy és gazdag Amerika mellyéki S. Domingó Szívetében úgy mutatják magokat a' környülállások; hogy egészen külön vált az Fr. Országtól, 's Tolussaint l' Ouverture nevű; Szeretsen Generális' vezérlése alatt, maga Urává tette, és Anglia' védelmébe ajánlotta magát.

Eszaki - Amérikában soha még oly károkat nem okozott az úgy nevezett sárga hideglelés, mint ebbenn az éftendőben. A' mint t. i. Newyorkból írták vólt Oct. 4 dikénn: jóllehet Filadelfia Városából, mintegy 50 ezer Lakosok futottak el ezen pestises nyavalya elől: még is naponként, egygyik napot a' másikhöz vévé, minden 24 óra alatt reá ment a' hólttak' száma, hetvenre 's nyóltzvanra is. Newyorkot is oda hagyta nagy része a' Lakosoknak: még is a' Hólttak' laistroma, ott is mindennap 40 és 50 között lévő summát mutatott. A' leg-nevezetesebb Orvosok közül is el haltak egynehányann, mint p. o. Filadelfiában Dr Cooper; Newyorkban pedig, Smith, Dingley, Jones, és Hick

Doktorok. Sok Újságok meg-szüntek: mivel a' Betűszedők és Nyomtatók el betegedtek, és a' Kiadók ki hóltak. — Ily veszedelmes környülállások között se' gyengült azonban leg-kissebbnyire is az a' Nemzeti erős lelkűség, mely, a' Fr. ákra nézve egész meg-határozással nyilatkoztatta vala már ki magát. Bosztonból írták Oct. 15 dikénn, hogy a' Kórmányszék^o Elölülőjéhez Adams Úrhoz, ki akkor a' maga Quincy nevű mezei jószágában tartózkodott, mind untalan érkeztek vala még akkor tájbann is, a' Közönségestársaságnak különbözőkülönbféle részeiből oly Írások, a' millyenek közzül egyre, következő értelmű feleletét bocsátotta Adams Úr, Oct. 5-dikénn a' Machiasi Lakosokhoz: „ Hisz — úgymond — hogy Amerika, Békességkérés által magát meg nem alacsonyítja: de bétsületvadászásból 's boszszúállás kívánságából nem is keveredik hadba. Nem is engedi meg ezentúl, hogy az ő Küldöttjei, illendő fogadtatás, audientzia, óltalom, és privilegium nélkül tartózkodjanak Fr. Országban, 's oly Személyekkel erefzkedjenek alkuba, kik a' végre meg kívántató teljes hatalommal lett fel ruháztatásokat, a' bé vett rendtartás szerént meg nem bizonyítják. Ezen rendtartásnak előbbeni el mellőzését, rendkívül való környülállások mentették; de annak gyűlölséges következései, jövődöre tanúságul szolgálhatnak.

Mediolánumbann ismét sok fő Tisztviselőket ki-raktak hivatalyokból 's a' Cisalpinus. Katonaságtól el fzedték a' fegyvert a' Fr. ák. Kiáltó bizonyságai ezek a' sok Revolútzioók, a' mostani dolgok' folyamatjával való meg nem elégedésnek.

A' Turiniak és Alessándriaiak, hathatóssann pártját fogják jó Királyoknak (a' Szárdiniai Felségnek) a' Frantziák ellen kik elől el ment Turinból.

Már Ánkónábann is benn vagyon Mack Generális.

Lord St. Vincent, a' Kádix előtt álló Ánglus Hajóssereg Fő-Vezére, ki küldött egy Hajósseregosztályt, Leviathan nevű Hajó' Kapitánnya Duckworth vezérlése alatt. Ez a' Hajósseregosztály Növ. első napjainbann Minorka Szigetéhez érkezett; és minnekutánna a' Katonaság ki szállván a' szárazra, Mahon Vára' meg-vétele végett, minden készületeket meg tett volna volna; a' Vár fel-kéretett. Más nap a' Kapitulátzió meg is határozott; és Növ. 17-dikénn az egész Sziget az Ánglus Sereg' birtokábann volt.

A' jövő fél esztendőben Januáriusnak 4-dik napján kezdjük a' Hírmondót le-küldeni.

G. TELEKIEK'
ALAPÍTVÁNYA

M. ACADEMIA'
KÖNYVTÁRA

MTA
1826 K

